

VYHODNOCENÍ VLIVŮ NÁVRHU AKTUALIZACE Č. 4 POLITIKY ÚZEMNÍHO ROZVOJE ČR NA UDRŽITELNÝ ROZVOJ ÚZEMÍ

„Část - Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území“

Ministerstvo pro místní rozvoj

**MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR**

Požizovatel:
Ministerstvo pro místní rozvoj
Staroměstské náměstí 6, Praha 1, PSČ 110 15

Objednatel:
Ústav územního rozvoje
Jakubské nám. 3, Brno, PSČ 602 00

Zpracovatel:
EKOTOXA s.r.o.
Fišova 7, Brno, PSČ 602 00

EKOTOXA s.r.o.
-6- Fišova 403/7
602 00 Brno, Černá Pole
IČ: 64608531, DIČ: CZ64608531

ŘEŠITELSKÝ TÝM

EKOTOXA s.r.o. - odpovědný řešitel projektu
--

Mgr. Zdeněk Frélich Bc. Tomáš Mühr Mgr. Štěpán Vizina

RADDIT consulting s.r.o.

RNDr. Radim Misiaček Mgr. Lenka Trojáčková Mgr. Zuzana Karkoszková Mgr. Renata Vojkovská

OBSAH

1	ÚVOD	4
2.	CÍL, ÚKOL A PŘEDMĚT VYHODNOCENÍ VLIVŮ NÁVRHU AKTUALIZACE Č. 1 PÚR ČR NA UDRŽITELNÝ ROZVOJ ÚZEMÍ	5
3.	METODICKÝ POSTUP VYHODNOCENÍ	6
4.	SOUHRNNÉ VYHODNOCENÍ VLIVŮ NÁVRHU AKTUALIZACE Č. 1 PÚR ČR NA UDRŽITELNÝ ROZVOJ ÚZEMÍ	7
4.I	NAPLNĚNÍ CÍLŮ A ÚKOLŮ ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ	7
4.II	VYVÁŽENOST ÚZEMNÍCH PODMÍNEK PRO PŘÍZNIVÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, HOSPODÁŘSKÝ ROZVOJ A SOUDRŽNOST SPOLEČENSTVÍ OBYVATEL ÚZEMÍ	8
4.III	VYTVÁŘENÍ PODMÍNEK PRO PŘEDCHÁZENÍ ZJIŠTĚNÝM RIZIKŮM OVLIVŇUJÍCÍM POTŘEBY ŽIVOTA SOUČASNÉ GENERACE A OHROŽENÍ PODMÍNEK ŽIVOTA GENERACÍ BUDOUCÍCH	9
4.III.1	<i>Shrnutí</i>	9
5.	VLIVY ÚPRAV REPUBLIKOVÝCH PRIORITY, VYMEZENÍ ROZVOJOVÝCH OBLASTÍ, ROZVOJOVÝCH OS, SPECIFICKÝCH OBLASTÍ A KORIDORŮ A PLOCH DOPRAVNÍ A TECHNICKÉ INFRASTRUKTURY NA UDRŽITELNÝ ROZVOJ ÚZEMÍ	10
5.I	REPUBLIKOVÉ PRIORITY	10
5.II	ROZVOJOVÉ OBLASTI A ROZVOJOVÉ OSY	13
5.III	SPECIFICKÉ OBLASTI	14
5.III.1	<i>Rozvojové oblasti a osy a specifické oblasti - Shrnutí</i>	16
5.IV	KORIDORY A PLOCHY DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY	17
5.IV.1	<i>Železniční doprava</i>	17
5.IV.2	<i>Koridory silniční dopravy</i>	21
5.IV.4	<i>Vodní doprava</i>	22
5.IV.5	<i>Kombinovaná doprava</i>	22
5.IV.6	<i>Letiště</i>	22
5.IV.7	<i>Shrnutí</i>	23
5.V	KORIDORY A PLOCHY TECHNICKÉ INFRASTRUKTURY A SOUVISEJÍCÍCH ROZVOJOVÝCH ZÁMĚRŮ	24
5.V.1	<i>Elektroenergetika</i>	24
5.V.2	<i>Plynárenství</i>	26
5.V.3	<i>Dálkovody</i>	26
5.V.4	<i>Vodní hospodářství</i>	26
5.V.5	<i>Ukládání a skladování radioaktivních odpadů</i>	27
5.V.6	<i>Shrnutí</i>	27
5.VI	DALŠÍ ÚKOLY PRO MINISTERSTVA, JINÉ ÚSTŘEDNÍ SPRÁVNÍ ÚŘADY A PRO ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ	29
5.VI.1	<i>Úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady</i>	29
5.VI.2	<i>Úkoly pro územní plánování</i>	29
5.VI.3	<i>Shrnutí</i>	29
6.	NETECHNICKÉ SHRNTÍ VLIVŮ NA UDRŽITELNÝ ROZVOJ ÚZEMÍ, ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A SOUSTAVU NATURA 2000	31
6.I	ZÁVĚRY VYHODNOCENÍ VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ.....	31
6.II	ZÁVĚRY POSOUZENÍ VLIVU NA SOUSTAVU NATURA 2000	31
6.III	ZÁVĚRY VYHODNOCENÍ VLIVŮ NA UDRŽITELNÝ ROZVOJ ÚZEMÍ.....	31

1 ÚVOD

Předkládaný materiál představuje Vyhodnocení vlivů návrhu Aktualizace č. 4 Politiky územního rozvoje ČR na udržitelný rozvoj území. Dle § 32 odst. 2 zákona č. 183/2006, o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů, je součástí politiky územního rozvoje i vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území. Dalšími samostatnými součástmi vyhodnocení je vyhodnocení vlivu na životní prostředí a také posouzení vlivu na soustavu Natura 2000 dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

Tato část vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území je zaměřena především na vyhodnocení navržených změn a úprav, které jsou v rámci návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR provedeny, a to z hlediska tří pilířů udržitelného rozvoje v rozsahu a podrobnosti PÚR ČR a míře konkrétnosti a rozsahu návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR.

Pro potřeby vyhodnocení je využit obdobný postup předchozích vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území uplatněný v rámci těchto původních dokumentů, a to z důvodů zachování logiky a kontinuity prací a zároveň možnosti porovnání s předchozími dokumenty a vyhodnoceními.

Dále jsou hodnoceny vlivy návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR, které lze rozumně předpokládat, a to v rozsahu, podrobnosti a míře konkrétnosti návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR.

Předmětem vyhodnocení jsou především:

- nové pasáže (především republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území, úkoly pro územní plánování a kritéria a podmínky pro rozhodování o změnách v území) návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR, která byla vytvořena na základě Zprávy o uplatňování PÚR ČR, ve znění Aktualizace č. 1 - části D „Návrhy na aktualizaci politiky územního rozvoje a jejich zdůvodnění, popřípadě návrh a důvody na pořízení nové politiky územního rozvoje“
- úpravy a významnější změny záměrů obsažených v PÚR ČR (úplné znění závazné od 11. 9. 2020) a nové záměry.

Úpravy jednotlivých pasáží a článků koncepce, u kterých došlo ke změnám, jsou vyhodnoceny z hlediska vlivů těchto změn na jednotlivé pilíře udržitelného rozvoje. U částí, kde byly zjištěny možné negativní vlivy na udržitelný rozvoj území, jsou uvedena základní doporučení na předcházení negativních vlivů na některý z pilířů udržitelného rozvoje. Podrobnost vyhodnocení odpovídá měřítku a podrobnosti zpracování návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR, kdy záměry nebo úkoly pro územní plánování apod. jsou zde popsány velmi často pouze v základním vymezení bez podrobnějších informací.

Souhrnný závěr vyhodnocení vlivu návrhu Aktualizace č. 4 Politiky územního rozvoje ČR na udržitelný rozvoj území v sobě zahrnuje i vyhodnocení samostatně zpracovaných vyhodnocení vlivů na životní prostředí a posouzení vlivu na soustavu Natura 2000.

2. CÍL, ÚKOL A PŘEDMĚT VYHODNOCENÍ VLIVŮ NÁVRHU AKTUALIZACE Č. 4 PÚR ČR NA UDRŽITELNÝ ROZVOJ ÚZEMÍ

Povinnost vyhodnocení vlivů Politiky územního rozvoje na udržitelný rozvoj území vyplývá z ust. § 35, odst. 2 zák. č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů.

Cílem tohoto vyhodnocení je posoudit, zda a do jaké míry vytváří návrh Aktualizace č. 4 PÚR předpoklady pro udržitelný rozvoj území spočívající ve vyváženém vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území a který uspokojuje potřeby současné generace, aniž by ohrožoval podmínky života generací budoucích. Úkolem vyhodnocení je zajistit, aby Aktualizace č. 4 PÚR ČR naplňovala tyto výše uvedené předpoklady.

Předmětem vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území je návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR. Vyhodnocovány jsou především obsahově významnější změny a úpravy provedené v rámci této aktualizace.

Struktura PÚR, vycházející z ust. § 32 zák. č. 183/2006 Sb. v platném znění, stanovuje a vymezuje:

- a) stanovuje republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území,
- b) vymezuje oblasti se zvýšenými požadavky na změny v území z důvodů soustředění aktivit mezinárodního a republikového významu nebo které svým významem přesahují území jednoho kraje, to je rozvojové oblasti a rozvojové osy,
- c) vymezuje oblasti se specifickými hodnotami a se specifickými problémy mezinárodního a republikového významu nebo které svým významem přesahují území jednoho kraje,
- d) schematicky vymezuje plochy a koridory dopravní a technické infrastruktury mezinárodního a republikového významu nebo které svým významem přesahují území jednoho kraje,
- e) stanoví ve vymezených oblastech, plochách a koridorech kritéria a podmínky pro rozhodování o možných variantách nebo alternativách změn v území a pro jejich posuzování, zejména s ohledem na jejich budoucí význam, možná ohrožení, rozvoj, útlum, preference a rizika,
- f) stanoví úkoly podle § 31 – tj. určuje ve stanoveném období požadavky na konkretizaci úkolů územního plánování v republikových, přeshraničních a mezinárodních souvislostech, zejména s ohledem na udržitelný rozvoj území, a určuje strategii a základní podmínky pro naplňování těchto úkolů. Současně s ohledem na možnosti území koordinuje tvorbu a aktualizaci zásad územního rozvoje, tvorbu koncepcí schvalovaných ministerstvy a jinými ústředními správními úřady a záměry na změny v území republikového významu a stanoví úkoly zajišťující tuto koordinaci.

Republikové priority územního plánování se uplatňují na celém území České republiky. Představují základní rámec k vytváření vyvážených územních podmínek pro udržitelný rozvoj území. Koncepce řešení návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR spočívá ve:

- zpřesnění vymezení rozvojových oblastí a os jako prostorů se zvýšenými požadavky na změny v území;
- zpřesnění vymezení specifických oblastí jako prostorů s problémy v některém z pilířů udržitelného rozvoje;
- vymezení nových ploch a koridorů dopravní a technické infrastruktury a jejich změn jako požadavků na změny v území mezinárodního nebo republikového významu;
- formulaci kritérií a podmínek pro rozhodování o změnách v území a úkolů pro územní plánování. Ty jsou závazné nejen pro výše uvedené „požadavky“ mezinárodního a republikového charakteru, ale také pro „ostatní“ požadavky na změny v území formulované v územně plánovací dokumentaci (ZÚR, ÚP).

3. METODICKÝ POSTUP VYHODNOCENÍ

Metodický postup vyhodnocení vlivů tohoto návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR na udržitelný rozvoj území, respektive vyhodnocení provedených změn touto aktualizací, vychází, obdobně jako u hodnocení předchozích verzí, z následujících zásad:

Republikové priority, respektive jejich navržené úpravy, jsou vyhodnoceny z hlediska předpokládaných vlivů na životní prostředí, hospodářský rozvoj a soudržnost společenství obyvatel v území. Obdobně jako v původním vyhodnocení byla zvolena tabulková forma s doplňujícím hodnotícím komentářem. Pro vyjádření vlivů na jednotlivé pilíře UR byla zvolena následující symbolika:

+2	- významný pozitivní přímý / nepřímý vliv
+1	- mírně pozitivní přímý / nepřímý vliv
0	- bez vlivu, prioritita je ve vztahu k danému pilíři UR indiferentní
-1	- mírně negativní přímý / nepřímý vliv
-2	- významný negativní přímý / nepřímý vliv
?	- vliv nelze objektivně vyhodnotit (vzhledem k měřítku PÚR, k obsahové nejednoznačnosti priority nebo vzhledem k omezeným přínosům územního plánování k řešení dané problematiky)

- Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území se zaměřuje především na analýzu obsahově významnějších změn a úprav návrhu vymezení ploch a koridorů, kritérií a podmínek pro rozhodování o změnách v území a úkolů pro územní plánování z hlediska jejich předpokládaných dopadů na jednotlivé pilíře udržitelného rozvoje. Jsou hodnoceny i jednotlivé nové nebo významněji pozměněné záměry.
- Souhrnně je vyhodnocen také vliv návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR na udržitelný rozvoj území jako celku.

Součástí hodnocení vlivů návrhu Aktualizace č. 4 PÚR na udržitelný rozvoj území jsou také:

- hlavní závěry Vyhodnocení vlivů návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR na životní prostředí v rozsahu přílohy k zák. č. 183/2006 Sb. v platném znění;
- hlavní závěry Vyhodnocení vlivů návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR na soustavu Natura 2000 dle § 45i) zák. č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů;

4. SOUHRNNÉ VYHODNOCENÍ VLIVŮ NÁVRHU AKTUALIZACE Č. 4 PÚR ČR NA UDRŽITELNÝ ROZVOJ ÚZEMÍ

4.1 NAPLNĚNÍ CÍLŮ A ÚKOLŮ ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ

Dle § 19 stavebního zákona je úkolem územního plánování zejména:

- a) zjišťovat a posuzovat stav území, jeho přírodní, kulturní a civilizační hodnoty,
- b) stanovovat koncepci rozvoje území, včetně urbanistické koncepce s ohledem na hodnoty a podmínky území,
- c) prověřovat a posuzovat potřebu změn v území, veřejný zájem na jejich provedení, jejich přínosy, problémy, rizika s ohledem například na veřejné zdraví, životní prostředí, geologickou stavbu území, vliv na veřejnou infrastrukturu a na její hospodárné využívání,
- d) stanovovat urbanistické, architektonické a estetické požadavky na využívání a prostorové uspořádání území a na jeho změny, zejména na umístění, uspořádání a řešení staveb,
- e) stanovovat podmínky pro provedení změn v území, zejména pak pro umístění a uspořádání staveb s ohledem na stávající charakter a hodnoty území,
- f) stanovovat pořadí provádění změn v území (etapizaci),
- g) vytvářet v území podmínky pro snižování nebezpečí ekologických a přírodních katastrof a pro odstraňování jejich důsledků, a to přírodě blízkým způsobem,
- h) vytvářet v území podmínky pro odstraňování důsledků náhlých hospodářských změn,
- i) stanovovat podmínky pro obnovu a rozvoj sídelní struktury a pro kvalitní bydlení,
- j) prověřovat a vytvářet v území podmínky pro hospodárné vynakládání prostředků z veřejných rozpočtů na změny v území,
- k) vytvářet v území podmínky pro zajištění civilní ochrany,
- l) určovat nutné asanační, rekonstrukční a rekultivační zásahy do území,
- m) vytvářet podmínky pro ochranu území podle zvláštních právních předpisů před negativními vlivy záměrů na území a navrhopvat kompenzační opatření, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak,
- n) regulovat rozsah ploch pro využívání přírodních zdrojů,
- o) uplatňovat poznatky zejména z oborů architektury, urbanismu, územního plánování a ekologie a památkové péče.

PÚR ČR, respektive její aktualizace, zpřesňuje v podrobnějších rozpisech zákonem uvedené cíle a úkoly územního plánování následujícími způsoby:

- V kapitole 1. Úvod upravuje:
 - účel PÚR ČR, vazby PÚR ČR na mezinárodní smlouvy, na dokumenty mezinárodních organizací a sousedních států;
 - strukturu PÚR ČR.
- V kapitole 2. doplňuje a upravuje republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území. Uvádí a stanovuje
 - východiska:
 - republikové priority v podrobných tematických rozpisech.
- V kapitolách 3 – 6 věnovaných určení rozvojových oblastí a rozvojových os, specifických oblastí, koridorů a ploch dopravní infrastruktury a koridorů a ploch technické infrastruktury a souvisejících rozvojových záměrů potvrzuje, upravuje a doplňuje
 - východiska pro vymezení sledovaných jevů v území;
 - koncepce s podrobnějšími rozpisy:
 - vymezení jednotlivých prvků a důvodů jejich vymezení,
 - souhrnných či dílčích kritérií a podmínek pro rozhodování o změnách v území,

- úkolů pro územní plánování,
- V kapitole 7. Další úkoly pro ministerstva, jiné ústřední správní úřady a pro územní plánování
 - úkoly pro ministerstva a jiné správní úřady
 - úkoly pro územní plánování

Návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR respektuje související mezinárodní smlouvy a dokumenty. Tím je potvrzena spjatost republikových cílů a úkolů územního plánování PÚR s příslušnými cíly a úkoly, které byly stanoveny v rámci širších evropských dohod. PÚR ČR zároveň stanovuje v souladu s § 18 zákona výchozí podmínky a hlavní cíle územního plánování v měřítku republiky, zároveň s obsahovou konkretizací priorit formuluje v souladu s § 19 zákona též základní úkoly územního plánování v měřítku republiky. V souladu s §§ 18 a 19 zákona PÚR ČR jmenovitě definuje hlavní úkoly a cíle územního plánování pro zajištění funkční účinnosti sledovaných jevů v měřítku republiky a doplňuje v souladu s § 19 zákona další úkoly územního plánování ve zvláště vybraných případech.

Návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR tedy přispívá k přesnějšímu a aktuálnímu stanovení hlavních cílů a úkolů územního plánování v měřítku republiky, v souhrnných prioritách územního plánování též s vazbou na přeshraniční a mezinárodní souvislosti. Tím PÚR ČR v podobě její Aktualizace č. 4 plně respektuje a naplňuje požadavky §§ 18 a 19 zákona.

Tyto skutečnosti platí jak pro aktuálně platnou PÚR ČR, tak i pro její aktualizovanou podobu.

4.II VYVÁŽENOST ÚZEMNÍCH PODMÍNEK PRO PŘÍZNIVÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, HOSPODÁŘSKÝ ROZVOJ A SOUDRŽNOST SPOLEČENSTVÍ OBYVATEL ÚZEMÍ

Politika územního rozvoje koordinuje tvorbu a aktualizaci zásad územního rozvoje krajů (dále jen ZÚR), ZÚR dále plní tuto úlohu vůči územně plánovací činnosti obcí. Nedílnou součástí PÚR i obou typů ÚPD a jejich aktualizací je vyhodnocení vlivu návrhů těchto dokumentů na udržitelný rozvoj území (dále jen URÚ). Tím má být ze zákona zajištěno též vzájemné provázání územně plánovacích cílů a úkolů těchto dokumentů k zajištění budoucí vyváženosti URÚ v jednotlivě řešeném území. PÚR má v těchto procesech plnit roli nástroje nadřazeného, sledujícího naplňování podmínek pro dodržení URÚ v měřítku ČR.

- Vlivy návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR na zajištění podmínek pro příznivé životní prostředí:
 - PÚR ČR v republikových prioritách územního plánování předepisuje řadu konkrétních cílů a úkolů pro udržení a podporu kvalit ŽP na území ČR. Návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR tyto republikové priority doplňuje a zpřesňuje. Provázáním PÚR se ZÚR a ZÚR s ÚP je zajištěn průmět a postupné upřesnění těchto nařízení PÚR do konkrétních územních podmínek;
 - PÚR vymezením vybraných územních prvků, jejich projednáním s dotčenými orgány a zvláště jejich vyhodnocením SEA a následně EIA zabezpečuje též prověření jejich dopadů na ŽP, a zvláště u ploch a koridorů dopravy a technické infrastruktury. V navazujících ÚPD je možno prověřovat varianty jednotlivých záměrů a vybírat tu s nejmenšími dopady na ŽP, respektive s nejlepším přínosem pro udržitelný rozvoj území. Tímto PÚR zajišťuje stabilní podmínky pro příznivé ŽP v území;
- Vlivy PÚR na zajištění podmínek pro příznivý hospodářský rozvoj území:
 - PÚR v republikových prioritách územního plánování předepisuje řadu konkrétních cílů a úkolů na udržení a podporu rozvoje hospodářských aktivit v území;
 - PÚR vymezením rozvojových oblastí a rozvojových os a stanovenými úkoly pro ÚP preferuje uplatnění nových ekonomických aktivit ve vybraném území republikového a mezinárodního významu.
 - PÚR vymezením specifických oblastí a úkolů pro ÚP napomáhá řešit nerovnováhy také ve sféře hospodářského využívání těchto území.

- PÚR vymezením ploch a koridorů (zvláště) dopravy a technické infrastruktury vytváří podmínky pro jejich územní ochranu a následné využití též ve prospěch hospodářského rozvoje území.
- Vlivy PÚR na zajištění příznivých podmínek pro soudržnost obyvatel území:
 - PÚR v prioritách územního plánování předepisuje řadu cílů a úkolů pro zajištění dobrých sociálních a životních podmínek obyvatel v území;
 - PÚR stanovením konkrétnějších úkolů ÚP v jí vymezených oblastech, osách, plochách a koridorech upřesňuje dále podmínky využívání území též ve prospěch sociálních zájmů v území.

PÚR ČR a také předložený návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR zajišťuje svými prostředky i následným působením vůči ÚPD plnění požadavků vyváženosti URÚ v měřítku ČR.

Tyto skutečnosti platí jak pro aktuálně platnou PÚR ČR, tak i pro návrh její aktualizované podoby.

4.III VYTVÁŘENÍ PODMÍNEK PRO PŘEDCHÁZENÍ ZJIŠTĚNÝM RIZIKŮM OVLIVŇUJÍCÍM POTŘEBY ŽIVOTA SOUČASNÉ GENERACE A OHROŽENÍ PODMÍNEK ŽIVOTA GENERACÍ BUDOUCÍCH

Podle § 35, odst. 1 má být PÚR dokumentem průběžně aktualizovaným v daných časových rozpětích. Tím má být zajištěna schopnost PÚR reagovat pravidelně na dodatečně zjištěná případná rizika či ohrožení jí uplatňovaných návrhů v území a včas je napravovat v zájmu potřeb života generace současné i generací budoucích.

Z porovnání návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR s aktuálně platnou PÚR ČR vyplývá, že PÚR tuto úlohu plní. To je zřejmé:

- zvláště ze zpřesnění a doplnění republikových priorit ÚP pro zajištění udržitelného rozvoje území
- ze zpřesnění a doplnění kritérií a podmínek pro rozhodování o změnách v území a úkolů pro územní plánování pro rozvojové oblasti a osy, specifické oblasti a koridory a plochy dopravní a technické infrastruktury
- ze zpřesněného vymezení, vypuštění nebo doplnění nových rozvojových oblastí a os, specifických oblastí a koridorů a ploch dopravní a technické infrastruktury.
- ze skutečnosti, že aktualizace PÚR zohledňuje aktuální problémy v území. Patří mezi ně zejména sucho, kdy je vymezena SOB9 Specifická oblast, ve které se projevuje aktuální problém ohrožení území suchem.

4.III.1 Shrnutí

Aktuálně platná PÚR ČR, respektive hodnocený návrh její aktualizace, prokazuje zřetelnou schopnost přizpůsobení se nově vznikajícím požadavkům na podchycení a vymezení PÚR sledovaných prvků v území a pro stanovení zvláštních pravidel pro ně, a jejich prověření v rámci vyhodnocení vlivu návrhů PÚR na URÚ též schopnost včasného předcházení dodatečně zjištěným rizikům a ohrožením života současné generace i generací budoucích.

5. VLIVY ÚPRAV REPUBLIKOVÝCH PRIORITY, VYMEZENÍ ROZVOJOVÝCH OBLASTÍ, ROZVOJOVÝCH OS, SPECIFICKÝCH OBLASTÍ A KORIDORŮ A PLOCH DOPRAVNÍ A TECHNICKÉ INFRASTRUKTURY NA UDRŽITELNÝ ROZVOJ ÚZEMÍ

5.1 REPUBLIKOVÉ PRIORITY

Níže jsou uvedeny pouze významněji upravené nebo nové pasáže stanovující republikové priority. Černý text představuje původní text PÚR ČR ve znění PÚR ČR (úplné znění závazné od 11. 9. 2020), **červený text** nově formulované pasáže a ~~modrý přeškrtnutý text~~ zrušené části.

Změna/úprava	Envi	Eko	Soc	Komentář
Čl. 18 Podporovat vyvážený a polycentrický rozvoj sídelní struktury. Vytvářet územní předpoklady pro posílení partnerství vazeb mezi městskými a venkovskými oblastmi a zlepšit tak jejich konkurenceschopnost s ohledem na jejich rozdílnost z hlediska přírodního, krajinného, urbanistického i hospodářského prostředí.	+1	0	+1	Úprava směřuje ke zpřesnění textace a současně respektuje rozdíly mezi městskými a venkovskými oblastmi. Je zohledňována rozdílnost přírodního, krajinného, urbanistického i hospodářského prostředí.
Čl. 20a: Vytvářet územní podmínky pro zajištění migrační propustnosti krajiny pro volně žijící živočichy a pro člověka, zejména při umísťování dopravní a technické infrastruktury i rozsáhlých ploch zástavby bydlení i komerce. V rámci územně plánovací činnosti omezovat nežádoucí srůstání sídel s ohledem na zajištění přístupnosti a propustnosti krajiny, uplatňovat integrované přístupy k předcházení a řešení environmentálních problémů.	+1	?	0	Toto doplnění je příznivé z hlediska životního prostředí, jelikož omezuje snižování migrační propustnosti v nově definovaných plochách. Vlivy na ekonomický pilíř nelze v měřítku podrobnosti APÚR č. 4 jednoznačně vyhodnotit.
Čl. 23: Podle místních podmínek vytvářet předpoklady pro lepší dostupnost území a zkvalitnění dopravní a technické infrastruktury s ohledem na propustnost krajiny. Při umísťování dopravní a technické infrastruktury zachovat propustnost krajiny a minimalizovat rozsah fragmentace krajiny; je-li to z těchto hledisek účelné, umísťovat tato zařízení souběžně. U stávající i budované sítě dálnic, kapacitních komunikací a silnic I. třídy zohledňovat i potřebu a možnosti umístění odpočívek, které jsou jejich nedílnou součástí. Zmírňovat vystavení městských oblastí nepříznivým účinkům tranzitní železniční a silniční dopravy, mimo jiné i prostřednictvím obchvatů městských oblastí, nebo zajistit ochranu jinými vhodnými opatřeními v území. Zároveň však vymezovat plochy pro novou obytnou zástavbu tak, aby byl zachován dostatečný odstup od vymezených koridorů pro nové úseky dálnic, silnic I. třídy a železnic, a tímto způsobem důsledně předcházet zneprůchodnění území pro dopravní stavby i možnému nežádoucímu působení negativních účinků provozu dopravy na veřejné	-1	0	0	Budování odpočívek představuje další zásahy do volné krajiny. Tato priorita však ve svém původním znění zohledňuje zachování propustnosti krajiny a minimalizaci rozsahu fragmentace krajiny.

Změna/úprava	Envi	Eko	Soc	Komentář
zdraví obyvatel (bez nutnosti budování nákladných technických opatření na eliminaci těchto účinků).				
Čl. 24 Vytvářet podmínky pro zlepšování dostupnosti území rozšiřováním a zkvalitňováním dopravní infrastruktury s ohledem na potřeby veřejné dopravy a požadavky ochrany veřejného zdraví; a v souladu s principy rozvoje udržitelné mobility osob a zboží, zejména uvnitř rozvojových oblastí a rozvojových os. Možnosti nové výstavby je třeba dostatečnou veřejnou infrastrukturou přímo podmínit. Vytvářet podmínky pro zvyšování bezpečnosti a plynulosti dopravy, ochrany a bezpečnosti obyvatelstva a zlepšování jeho ochrany před hlukem a emisemi, s ohledem na to vytvářet v území podmínky pro environmentálně šetrné formy dopravy (např. železniční, cyklistickou).	+1	+1	+1	Tato dílčí úprava akcentuje principy udržitelného rozvoje a rozvoje udržitelné mobility. Udržitelná mobilita je šetrnější k životnímu prostředí a současně snižuje ekonomické rozdíly mezi obyvateli různých sociálních skupin a regionů.
Čl. 25 Vytvářet podmínky pro preventivní ochranu území a obyvatelstva před potenciálními riziky a přírodními katastrofami v území (záplavy, sesuvy půdy, eroze, sucho atd.) s cílem jim předcházet a minimalizovat rozsah případných škod jejich negativní dopady. Zejména zajistit územní ochranu ploch potřebných pro umístování staveb a opatření na ochranu před povodněmi a pro vymezení území určených k řízeným rozlivům povodní. Vytvářet podmínky pro zvýšení přirozené retence srážkových vod v území a využívání přírodě blízkých opatření pro zadržování a akumulaci vody tam, kde je to možné s ohledem na strukturu osídlení a kulturní krajinu jako alternativy k umělé akumulaci vod, jako jedno z adaptačních opatření v případě dopadů změny klimatu. V území zastavěných územích a zastavitelných plochách vytvářet podmínky pro zadržování, vsakování i využívání dešťových vod jako zdroje vody a s cílem zmírňování účinků povodní a sucha. Při vymezování zastavitelných ploch zohlednit hospodaření se srážkovými vodami.	+2	0	0	Priorita reaguje na současnou problematiku změny klimatu, podporuje adaptace na ni a hospodaření se srážkovými vodami, což může přispět k řešení aktuálních problémů (zejm. sucho).
Čl. 29 Zvláštní pozornost věnovat návaznosti různých druhů dopravy. Tam, kde je to účelné, vytvářet územní podmínky pro upřednostňování veřejné hromadné, cyklistické a pěší dopravy. S ohledem na to vymezovat plochy a koridory nezbytné pro efektivní integrované systémy veřejné dopravy nebo městskou hromadnou dopravu, umožňující účelné propojení ploch bydlení, ploch rekreace, občanského vybavení, veřejných prostranství, výroby a dalších ploch, s požadavky na kvalitní životní prostředí. Vytvářet tak podmínky pro rozvoj účinného a dostupného systému, který bude poskytovat obyvatelům rovné možnosti mobility a dosažitelnosti v území. S ohledem na to vytvářet podmínky pro	+1	0	+1	Směřuje k upřednostnění veřejné hromadné, cyklistické a pěší dopravy, tedy udržitelných forem dopravy. Pozitivní z hlediska emisí znečišťujících látek do ovzduší, hlukového znečištění nebo emisí skleníkových plynů. Dále podpora bezpečnosti obyvatel a účastníků automobilové dopravy, zlepšení podmínek pro dojížděku do zaměstnání.

Změna/úprava	Envi	Eko	Soc	Komentář
vybudování a užívání vhodné sítě pěších a cyklistických cest, včetně doprovodné zeleně v místech, kde je to vhodné.				

Pozitivem stávajících republikových priorit ÚP pro zajištění URÚ je jejich rozsah, pokrývající tematicky všechny aspekty územního plánování a v převážné míře sledující vyváženost územních podmínek pro zajištění kvality tří pilířů URÚ.

Návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR koncepce tyto priority pouze v některých ohledech doplňuje a zpřesňuje a zdůrazňuje některé principy, které v aktuálně platné koncepci chybějí (např. adaptace na změnu klimatu a s tím související sucho). Tato doplnění zlepšují pozitivní účinky koncepce na udržitelný rozvoj území.

Priority jsou nastaveny spíše obecně a měly by sloužit jako základní principy zpracování navazující ÚPD. Nutná bude jejich implementace v rámci aktualizací ZÚR a následně územních plánů obcí.

5.II ROZVOJOVÉ OBLASTI A ROZVOJOVÉ OSY

Aktuálně platná PÚR ČR (úplné znění závazné od 11. 9. 2020) vymezuje 12 rozvojových oblastí. Tento počet je zachován i v rámci návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR a není zde navržena žádná nová rozvojová oblast. Vymezení již stávajících rozvojových oblastí je zachováno, drobně zpřesněno je pouze vymezení OB5 Rozvojová oblast Plzeň, která je zmenšena. Vymezení stávajících rozvojových oblastí tedy není nově vyhodnocováno. Významnější obsahové úpravy byly provedeny pouze u OB6 Rozvojová oblast Ústí nad Labem, ostatní úpravy zachovávají a pouze zpřesňují stávající trasu dopravních komunikací a jejich označení.

Doposud platná PÚR ČR (úplné znění závazné od 11. 9. 2020) dále vymezuje 13 rozvojových os. Návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR nevymezuje žádnou novou rozvojovou osu. Návrh pouze aktualizuje nebo zpřesňuje vymezení několika rozvojových os. Významnější úpravy vymezení jednotlivých rozvojových os nebo významnější změny obsahu oproti stávajícímu znění PÚR ČR byly upraveny u OS5 Rozvojová osa Praha–(Kolín)–Jihlava–Brno a OS12 Rozvojová osa Zlín–hranice ČR/Slovensko (–Púchov).

Kritérium/podmínka/Úkol/Záměr	Envi	Eko	Soc
<p>Čl. 45: OB6 Rozvojová oblast Ústí nad Labem</p> <p><u>Důvody vymezení:</u> Území ovlivněné rozvojem dynamikou krajského města Ústí nad Labem při spolupůsobení vedlejšího centra Teplice a urbanizovaného osídlení. Rozvojová oblast představuje silnou koncentraci obyvatelstva a ekonomických činností, z nichž převážná část má republikový význam; podporujícím faktorem rozvoje je existující poloha na I. tranzitním železničním koridoru a připravované dokončení dálnice D8 vazby dálnice D8 na statutární město Děčín přivaděčem z dálnice - koridor nové stopy silnice I/13 uvedený v čl. (120).</p>	-1	+1	+1
<p><u>Vyhodnocení:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Mírně negativní dopad na životní prostředí se dá předpokládat v případě průchodu nové stopy silnice I/13 přes CHKO Labské písky a CHKO České Středohoří. Dopady lze zmírnit realizací nové stopy navazující na stávající průběh silnice I/13. Vymezení nové stopy silnice I/13 v rámci OB6 Rozvojová oblast Ústí nad Labem pomůže podpořit, respektive usměřit, ekonomický rozvoj území v této oblasti. Výhodou je velmi dobrá dopravní dostupnost a vazba na již stávající ekonomické aktivity. Ekonomický rozvoj v této oblasti může napomoci vytvořit také lepší podmínky pro život obyvatel v těchto rozvojových oblastech. 			
<p>Čl. 46: OB7 Rozvojová oblast Liberec</p> <p><u>Důvody vymezení:</u> Území ovlivněné rozvojem dynamikou krajského města Liberce při spolupůsobení vedlejšího centra Jablonec nad Nisou. Jedná se o silnou koncentraci obyvatelstva a ekonomických činností; převážná část ekonomických aktivit má republikový význam. Podporujícím faktorem rozvoje je existující propojení rychlostní silnicí dálnicí (RD10) a silnicí I/35 R35 s Prahou a připravované propojení (R35) silnicí I/35 v nové trase s Hradcem Králové, s návazností na připravovanou dálnici D35, přičemž rozhodující je také napojení na modernizované železniční tratě směr Praha.</p>	-1	+1	+1
<p><u>Vyhodnocení:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Mírně negativní dopad na životní prostředí se dá předpokládat v případě průchodu nové trasy silnice I/35 přes CHKO Český ráj. Dopady lze zmírnit realizací nové stopy navazující na stávající průběh silnice I/35. Vymezení nové stopy silnice I/35 v rámci OB7 Rozvojová oblast Liberec pomůže podpořit, respektive usměřit, ekonomický rozvoj území v této oblasti. Výhodou je velmi dobrá dopravní dostupnost a vazba na již stávající ekonomické aktivity. Ekonomický rozvoj v této oblasti může napomoci vytvořit také lepší podmínky pro život obyvatel v těchto rozvojových oblastech. 			
<p>Čl. 56: OS5 Rozvojová osa Praha–(Kolín)–Jihlava–Brno</p> <p><u>Vymezení:</u> Obce mimo rozvojové oblasti, s výraznou vazbou na významné dopravní cesty, tj. dálnici D1, silnice I/38 (S8) a I/12, ovlivněné rozvojovými záměry vysokorychlostní</p>	-1	+1	+1

Kritérium/podmínka/Úkol/Záměr	Envi	Eko	Soc
<p>tratě. <u>Důvody vymezení:</u> Území ovlivněné dálnicí D1 v úseku Jihlava–Brno, v úseku Havlíčkův Brod–Jihlava rozvojovými záměry vysokorychlostní tratě, rozvojovým záměrem kapacitní silnice I/38 a centry Kolín, Kutná Hora, Čáslav, Havlíčkův Brod a Velké Meziříčí.</p>			
<p><u>Vyhodnocení:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Mírně negativní dopad na životní prostředí se dá předpokládat realizací vysokorychlostní tratě v úseku Havlíčkův Brod–Jihlava, kdy se předpokládá zejména snížení migrační propustnosti území. Vymezení vysokorychlostní tratě pomůže podpořit, respektive usměřit, ekonomický rozvoj území v této oblasti. Výhodou je vazba na již stávající ekonomické aktivity. Ekonomický rozvoj v této oblasti může napomoci vytvořit také lepší podmínky pro život obyvatel v těchto rozvojových osách. 			
<p>Čl. 63: OS12 Rozvojová osa Zlín–hranice ČR/Slovensko (–Púchov) <u>Vymezení:</u> Obce mimo rozvojové oblasti, s výraznou vazbou na významnou dopravní cestu, tj. koridor připravované rychlostní silnice dálnice R49D49 a silnici I/49. <u>Důvody vymezení:</u> Území ovlivněné připravovanou rychlostní silnicí dálnicí R49D49 Hulín–Zlín–Vizovice a silnicí I/49 Vizovice–Horní Lideč–hranice ČR/Slovensko (–Púchov).</p>	-1	+1	+1
<p><u>Vyhodnocení:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> U této změny lze předpokládat mírně negativní vlivy související s připravovanou realizací dálnice D/49 a silnice I/49, které se nacházejí v blízkosti CHKO Beskydy. Vymezení nové dálnice D/49 a silnice I/49 pomůže podpořit, respektive usměřit, ekonomický rozvoj území v této oblasti a spojení se Slovenskem. Výhodou je velmi dobrá dopravní dostupnost a vazba na již stávající ekonomické aktivity. Ekonomický rozvoj v této oblasti může napomoci vytvořit také lepší podmínky pro život obyvatel v těchto rozvojových osách. 			

5.III SPECIFICKÉ OBLASTI

Aktuálně platná PÚR ČR (úplné znění závazné od 11. 9. 2020) vymezuje 7 specifických oblastí. Návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR vymezení těchto specifických oblastí v podstatě zachovává (nerozšiřuje, s výjimkou SOB6, kde přibyl ORP Sokolov – severní část) a upravuje a doplňuje u nich znění „Úkolů pro územní plánování“, případně jiná dílčí kritéria. Návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR nově vymezuje SOB8 Specifická oblast Sokolovsko a SOB9 Specifická oblast, ve které se projevuje aktuální problém ohrožení území suchem.

Kritérium/podmínka/Úkol/Záměr	Envi	Eko	Soc
<p>Čl. 69: SOB1 Specifická oblast Šumava <u>Úkoly pro územní plánování:</u> f) vytvářet územní podmínky pro dopravní propojení středisek cestovního ruchu mezi sebou, zohledňujícího jak potřeby územního rozvoje, tak i předměty a cíle ochrany NP a CHKO Šumava</p>	+1	+1	+1
<p><u>Vyhodnocení:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Tento úkol zohledňuje požadavky ochrany přírody a krajiny a zároveň podporuje ekonomickou aktivitu v oblasti. 			
<p>Čl. 74: SOB6 Specifická oblast Krušné hory <u>Důvody vymezení:</u> e) Potřeba rozvíjet, využívat a chránit území s ohledem na zápis Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří na Seznam světového dědictví UNESCO. <u>Kritéria a podmínky pro rozhodování o změnách v území:</u> Při rozhodování a posuzování záměrů na změny v území přednostně sledovat: i) ochranu specifických přírodních, kulturních a civilizačních hodnot území.</p>	+1	+1	0
<p><u>Vyhodnocení:</u></p>			

Kritérium/podmínka/Úkol/Záměr	Envi	Eko	Soc
<ul style="list-style-type: none"> Tato doplnění jsou vnímána pozitivně z hlediska ochrany životního prostředí. Rovněž může podpořit zvýšení atraktivity území pro cestovní ruch a tím i ekonomický rozvoj. 			
<p>Čl. (75a) SOB8 Specifická oblast Sokolovsko <u>Vymezení:</u> Území obcí z ORP Sokolov a Karlovy Vary (západní část). Oblast se dotýká na území ORP Karlovy Vary OB12 Karlovy Vary a na území ORP Sokolov OS7 Ústí nad Labem–Chomutov–Karlovy Vary–Cheb–hranice ČR/Německo (–Bayreuth). <u>Důvody vymezení:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Potřeba napravit strukturální postižení ekonomiky a ekonomické a vážné sociální problémy způsobené zejména postupným útlumem těžby uhlí. Potřeba napravit důsledky zejména dřívějšího nadměrného zatížení průmyslem a těžbou, především revitalizací devastovaných území. Potřeba omezit či odstranit sociální a ekonomické problémy. Potřeba odstranit environmentální problémy území. Potřeba rekultivace a vhodné formy revitalizace území. <p><u>Kritéria a podmínky pro rozhodování o změnách v území:</u> Při rozhodování a posuzování záměrů na změny v území přednostně sledovat:</p> <ol style="list-style-type: none"> možnosti využití nerostných surovin v souladu s udržitelným rozvojem území, restrukturalizaci a větší diverzifikaci stávající ekonomiky při využití brownfields pro umístování ekonomických aktivit a vytváření pracovních příležitostí, rekultivaci devastované krajiny a její využití pro přírodní, výrobní, sídelní a rekreační funkce, kvalitu ovzduší. <p><u>Úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady:</u> Při tvorbě resortních dokumentů zohlednit specifika oblasti a cílenými programy podporovat restrukturalizaci ekonomiky, rozvoj území, polyfunkční využití obnovované krajiny a znovuvyužití ploch po těžbě.</p>	+1	+1	+1
<p><u>Vyhodnocení:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Vymezení nové SOB8 směřuje ke komplexnímu zlepšení současného stavu dané oblasti, odstranění ekologických zátěží, využití brownfields a celkové revitalizaci krajiny. Lze předpokládat celou řadu pozitivních dopadů na jednotlivé složky životního prostředí, stejně tak na ekonomický rozvoj oblasti a sociální soudržnost. Řeší sociální a ekonomické problémy oblasti. 			
<p>Čl. 75b: SOB9 Specifická oblast, ve které se projevuje aktuální problém ohrožení území suchem <u>Důvody vymezení:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Specifická oblast se specifickými problémy území republikového významu. Potřeba řešit problém sucha, které je způsobeno nízkými úhny srážek a vysokým výparem v kombinaci s malou zásobou povrchové a podzemní vody. Potřeba řešit problém vysoké zranitelnosti podzemních vod, včetně přírodních léčivých zdrojů a zdrojů přírodních minerálních vod v období sucha. Potřeba udržovat rovnováhu mezi množstvím disponibilních vodních zdrojů, požadavky na odběry a požadavky na minimální zůstatkové průtoky a minimální hladiny podzemní vody. Potřeba zajistit dostatek pitné a užitkové vody pro obyvatelstvo, zemědělství, průmysl, lázeňství a služby. Potřeba zajistit vodohospodářskou infrastrukturu pro zabezpečení požadavků na odběry s ohledem na proměnlivé hydrologické podmínky. Potřeba věnovat větší pozornost suchu (meteorologickému, půdnímu, hydrologickému) z důvodu vyššího rizika stavu nedostatku vody ve srovnání s ostatním územím ČR. Potřeba řešit a zajistit stabilní a odolnou zelenou infrastrukturu pro adaptaci území na změnu klimatu Potřeba zajistit zadržení vody v krajině. <p><i>Pozn.: Dále stanoveny Kritéria a podmínky pro rozhodování o změnách v území, Úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady a Úkoly pro územní plánování. Ty jsou také předmětem hodnocení.</i></p>	+2	+1	+1
<p><u>Vyhodnocení:</u></p>			

Kritérium/podmínka/Úkol/Záměr	Envi	Eko	Soc
<ul style="list-style-type: none">• Vymezení nové specifické oblasti je naprosto v souladu s environmentálním pilířem. Podporuje zlepšení stavu krajiny, zvyšování retence vod, lepší hospodaření s vodou, snižování znečištění vod.• SOB9 také podporuje kvalitní životní úroveň obyvatel zejména co se týče dostatku kvalitní pitné a užitkové vody.• Rovněž pro zemědělství, průmysl, lázeňství a služby jsou dodávky vody nezbytným předpokladem pro jejich ekonomický rozvoj.			

5.III.1 Rozvojové oblasti a osy a specifické oblasti - Shrnutí

V rámci vymezení rozvojových oblastí a os a specifických oblastí jsou stanovena některá nová kritéria a podmínky pro rozhodování o změnách v území a dále úkoly pro územní plánování. Ty reagují na aktuální problémy a požadavky v daných oblastech s cílem napomoci je řešit. Toto přispívá k posílení všech pilířů udržitelného rozvoje. V rámci specifických oblastí byla vymezena nová SOB8 Sokolovsko a dále SOB9 Specifická oblast, ve které se projevuje aktuální problém ohrožení území suchem a která reaguje na aktuální situaci související se změnou klimatu. Její vymezení je hodnoceno pozitivně na úrovni všech tří pilířů udržitelného rozvoje.

Zároveň je potřeba respektovat požadavky ochrany životního prostředí – z vyhodnocení vlivů na životní prostředí vyplývá, že by zde nemělo docházet k významně negativním vlivům.

Navržené úpravy lze z hlediska udržitelného rozvoje akceptovat.

5.IV KORIDORY A PLOCHY DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY

5.IV.1 Železniční doprava

V rámci koridorů železniční dopravy jsou řešeny především jednotlivé úseky vysokorychlostních tratí a konvenční železniční dopravy, které byly součástí aktuálně platné PÚR ČR (úplné znění závazné od 11. 9. 2020) v článku 83, avšak v aktualizaci č. 4 PÚR ČR jsou rozděleny do osmi samostatných úseků (83a – h, tedy ŽD1 – ŽD8). Dále byly hodnoceny úseky ŽD12, ŽD19 a nově navržené úseky ŽD21 a ŽD22, u kterých byly zjištěny obsahově významnější obsahové úpravy oproti platné verzi PÚR ČR.

Ostatní koridory nebyly hodnoceny, protože u nich nedošlo ke změně nebo úpravy spočívají pouze v upřesnění popisu již dříve navrženého a vyhodnoceného záměru či úpravě popisu záměru. U článků 84, 87, 89, 90, 91, 92, 94, 95, 95b úprava spočívá pouze v upřesnění popisu již dříve navrženého záměru. U článku 85 úprava spočívá pouze v popisu již dříve navrženého záměru a jeho sloučení s úsekem, který byl v minulých aktualizacích uveden v článku (86).

Současně byly upraveny úkoly pro územní plánování a úkoly pro ministerstva a jiné správní úřady.

Nový/Upravený záměr	Envi	Eko	Soc
<p>Čl. 83a: ŽD1</p> <p><u>Vymezení:</u> RS4 úsek (Dresden–) hranice Německo/ČR–Lovosice/Litoměřice–Praha.</p> <p><u>Důvody vymezení:</u> Propojení sítě vysokorychlostní železniční dopravy v ČR na Německo, spojení Prahy a měst Ústeckého kraje u koridoru. Úsek Praha–Lovosice/Litoměřice jako součást TEN-T.</p> <p><i>Pozn.: Dále stanoveny Úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady a Úkoly pro územní plánování. Ty jsou také předmětem hodnocení.</i></p>	-1	+1	+1
<p><u>Vyhodnocení:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Potenciální vlivy na životní prostředí jsou podrobně popsány v části A – Vyhodnocení vlivů na životní prostředí. Předpokládají se zábory půdního fondu, fragmentace krajiny, naopak se jedná o podporu ekologicky šetrnější formy dopravy s pozitivním dopadem na kvalitu ovzduší. Nepřímo bude podpořena i atraktivita bydlení v hlavních sídlech, dostupnost vzdělání, dopravní napojení na sousední státy a další aspekty posilující ekonomický rozvoj a soudržnost obyvatel v území. 			
<p>Čl. 83b: ŽD2</p> <p><u>Vymezení:</u> RS4 úsek Praha–Kralupy nad Vltavou–Most.</p> <p><u>Důvody vymezení:</u> Prověřit vymezení koridoru vysokorychlostní železniční dopravy. Propojení Prahy s Lounskem a Mosteckem, zkrácení cestovních dob v Podkrušnohoří.</p> <p><i>Pozn.: Dále stanoveny Úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady a Úkoly pro územní plánování. Ty jsou také předmětem hodnocení.</i></p>	-1	+1	+1
<p><u>Vyhodnocení:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Potenciální vlivy na životní prostředí jsou podrobně popsány v části A – Vyhodnocení vlivů na životní prostředí. Předpokládají se zábory půdního fondu, fragmentace krajiny, naopak se jedná o podporu ekologicky šetrnější formy dopravy s pozitivním dopadem na kvalitu ovzduší. Nepřímo bude podpořena i atraktivita bydlení v hlavních sídlech, dostupnost vzdělání a další aspekty posilující ekonomický rozvoj a soudržnost obyvatel v území. 			
<p>Čl. 83c: ŽD3</p> <p><u>Vymezení:</u> RS2 úsek Brno–Šakvice–Břeclav–hranice ČR/Rakousko, Slovensko (–Wien/Bratislava).</p> <p><u>Důvody vymezení:</u> Potřeba vymezit koridor vysokorychlostní železniční dopravy v úseku Brno–Šakvice a stávajícího koridoru tratí v úseku Šakvice–Břeclav–hranice ČR/Rakousko, Slovensko (–Wien/Bratislava) pro případné územní změny vynucené zvyšováním rychlosti na</p>	-1	+1	+1

Nový/Upravený záměr	Envi	Eko	Soc
<p>stávajícím koridoru. Propojení ČR na vysokorychlostní železnici v Rakousku a připojení na Slovensko. Splnění požadavků TEN-T.</p> <p><i>Pozn.: Dále stanoveny Úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady a Úkoly pro územní plánování. Ty jsou také předmětem hodnocení.</i></p>			
<p>Vyhodnocení:</p> <ul style="list-style-type: none"> Potenciální vlivy na životní prostředí jsou podrobně popsány v části A – Vyhodnocení vlivů na životní prostředí. Předpokládají se zábory půdního fondu, fragmentace krajiny, naopak se jedná o podporu ekologicky šetrnější formy dopravy s pozitivním dopadem na kvalitu ovzduší. Nepřímo bude podpořena i atraktivita bydlení v hlavních sídlech, dostupnost vzdělání, dopravní napojení na sousední státy a další aspekty posilující ekonomický rozvoj a soudržnost obyvatel v území. 			
<p>Čl. 83d: ŽD4 Vymezení: RS1 úsek Praha–Brno. Důvody vymezení: Potřeba vymezit koridor vysokorychlostní železniční dopravy v úseku Praha–Brno. Propojení největších měst ČR páteří vysokorychlostní železniční dopravou. Součást TEN-T.</p> <p><i>Pozn.: Dále stanoveny Úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady a Úkoly pro územní plánování. Ty jsou také předmětem hodnocení.</i></p>	-1	+1	+1
<p>Vyhodnocení:</p> <ul style="list-style-type: none"> Potenciální vlivy na životní prostředí jsou podrobně popsány v části A – Vyhodnocení vlivů na životní prostředí. Předpokládají se zábory půdního fondu, fragmentace krajiny, naopak se jedná o podporu ekologicky šetrnější formy dopravy s pozitivním dopadem na kvalitu ovzduší. Při trasování tohoto koridoru podporovat vedení trasy mimo chráněná území. Nepřímo bude podpořena i atraktivita bydlení v hlavních sídlech, dostupnost vzdělání a další aspekty posilující ekonomický rozvoj a soudržnost obyvatel v území. 			
<p>Čl. 83e: ŽD5 Vymezení: RS1 úsek Prosenice–Ostrava–hranice ČR/Polsko (–Katowice) včetně dopravně bezkolizního napojení RS1 na stávající trať č. 321 směr Ostrava–Vítkovice. Důvody vymezení: Propojení největších měst ČR páteří vysokorychlostní železniční dopravou. Zajistit realizaci vysokorychlostní železniční dopravy Prosenice–Ostrava–Svinov–hranice ČR/Polsko (–Katowice). Splnění požadavků TEN-T.</p> <p><i>Pozn.: Dále stanoveny Úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady a Úkoly pro územní plánování. Ty jsou také předmětem hodnocení.</i></p>	-1	+1	+1
<p>Vyhodnocení:</p> <ul style="list-style-type: none"> Potenciální vlivy na životní prostředí jsou podrobně popsány v části A – Vyhodnocení vlivů na životní prostředí. Předpokládají se zábory půdního fondu, fragmentace krajiny, naopak se jedná o podporu ekologicky šetrnější formy dopravy s pozitivním dopadem na kvalitu ovzduší. Nepřímo bude podpořena i atraktivita bydlení v hlavních sídlech, dostupnost vzdělání, dopravní napojení na sousední státy, strukturálně postiženého regionu a další aspekty posilující ekonomický rozvoj a soudržnost obyvatel v území. 			
<p>Čl. 83f: ŽD6 Vymezení: RS1 úsek Brno–(Přerov)–Prosenice. Důvody vymezení: Propojení největších měst ČR páteří vysokorychlostní železniční dopravou. Na základě vyřešení problému potřeby vysokorychlostní železniční dopravy v úseku Brno–napojení na železniční trať Přerov – Olomouc nebo přes Přerov.</p> <p><i>Pozn.: Dále stanoveny Úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady a Úkoly pro územní plánování. Ty jsou také předmětem hodnocení.</i></p>	-1	+1	+1

Nový/Upravený záměr	Envi	Eko	Soc
Vyhodnocení:			
<ul style="list-style-type: none"> Potenciální vlivy na životní prostředí jsou podrobně popsány v části A – Vyhodnocení vlivů na životní prostředí. Předpokládají se zábory půdního fondu, fragmentace krajiny, naopak se jedná o podporu ekologicky šetrnější formy dopravy s pozitivním dopadem na kvalitu ovzduší. Nepřímo bude podpořena i atraktivita bydlení v hlavních sídlech, dostupnost vzdělání, dopravní napojení velkých měst a další aspekty posilující ekonomický rozvoj a soudržnost obyvatel v území. 			
<p>Čl. 83g: ŽD7 Vymezení: RS3 úsek Praha–Beroun. Důvody vymezení: Prověřit potřebu vysokorychlostní železniční dopravy směrem na Plzeň, jako součást širšího evropského železničního koridoru. Úsek Praha–Beroun je součástí TEN-T.</p> <p><i>Pozn.: Dále stanoveny Úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady a Úkoly pro územní plánování. Ty jsou také předmětem hodnocení.</i></p>	0	+1	+1
Vyhodnocení:			
<ul style="list-style-type: none"> Potenciální vlivy na životní prostředí jsou podrobně popsány v části A – Vyhodnocení vlivů na životní prostředí. Při realizaci tunelové varianty se předpokládá eliminace většiny potenciálních negativních vlivů na životní prostředí. Nepřímo bude podpořena i atraktivita bydlení v hlavních sídlech, dostupnost vzdělání, dopravní napojení velkých měst a další aspekty posilující ekonomický rozvoj a soudržnost obyvatel v území. 			
<p>Čl. 83h: ŽD8 Vymezení: RS5 úsek Praha–Hradec Králové–hranice ČR/Polsko (–Wroclaw). Důvody vymezení: Potřeba propojení vysokorychlostní železniční dopravy směrem na Polsko. Součást sítě TEN-T.</p> <p><i>Pozn.: Dále stanoveny Úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady a Úkoly pro územní plánování. Ty jsou také předmětem hodnocení.</i></p>	-1	+1	+1
Vyhodnocení:			
<ul style="list-style-type: none"> Potenciální vlivy na životní prostředí jsou podrobně popsány v části A – Vyhodnocení vlivů na životní prostředí. Prozatím nebylo stanoveno konkrétní směřování koridoru ŽD8, proto jej nelze podrobněji vyhodnotit. Lze však předpokládat, že dojde k záboru půdního fondu, fragmentaci krajiny a naopak k pozitivnímu vlivu na kvalitu ovzduší díky podpoře ekologicky šetrnější formy dopravy. Nepřímo bude podpořena i atraktivita bydlení v hlavních sídlech, dostupnost vzdělání, dopravní napojení velkých měst a další aspekty posilující ekonomický rozvoj a soudržnost obyvatel v území. 			
<p>Čl. 88: G-E64 ŽD12 Vymezení: Děčín–Nymburk–Kolín včetně Libické spojky, Golčův Jeníkov–Světlá nad Sázavou. Jedná se o tratě Trať č. 073 úsek Děčín–Ústí nad Labem–Střekov, č. 072 úsek Ústí nad Labem–Střekov–Lysá nad Labem, č. 231 úsek Lysá nad Labem–Kolín, č. 020 Libická spojka a č. 230 úsek Kolín–Havlíčkův Brod. Důvody vymezení: Dodržení závazků ČR jako signatáře mezinárodních dohod AGC a AGTC, Zvýšení rychlosti a kapacity trati. –Součást TEN-T. Jedná se o tratě č. 073 Děčín–Ústí nad Labem–Střekov, č. 072 Ústí nad Labem–Střekov–Lysá nad Labem, č. 231 Lysá nad Labem–Kolín, č. 230 Kolín–Havlíčkův Brod a Libická spojka č. 020, která není součástí TEN-T a představuje nové kapacitnější napojení trati č. 020 od Hradce Králové na trať č. 231.</p> <p><i>Pozn.: Dále stanoveny Úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady a Úkoly pro územní plánování. Ty jsou také předmětem hodnocení.</i></p>	-1	+1	+1
Vyhodnocení:			
<ul style="list-style-type: none"> Návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR nově obsahuje realizaci tzv. Libické spojky (trať 020). Potenciální vlivy na životní prostředí jsou podrobně popsány v části A – Vyhodnocení vlivů na životní prostředí. Předpokládají se zábory půdního fondu, fragmentace krajiny, naopak se jedná o podporu ekologicky šetrnější formy 			

Nový/Upravený záměr	Envi	Eko	Soc
<p>dopravy s pozitivním dopadem na kvalitu ovzduší. Při realizaci varianty 1 lze očekávat zásah mj. do EVL Libický luh.</p> <ul style="list-style-type: none"> Nepřímo bude podpořena i atraktivita bydlení v dotčených sídlech, dostupnost vzdělání, dopravní napojení velkých měst a další aspekty posilující ekonomický rozvoj a soudržnost obyvatel v území. 			
<p>Čl. 95a: ŽD8 ŽD19</p> <p><u>Vymezení:</u> Trať č. 037 úsek (Zawidów–) Hranice Polsko/ČR–Liberec, č. 030 úsek Liberec–Turnov, č. 070 úsek Turnov–Mladá Boleslav a alternativní možnosti spojení v úseku Mladá Boleslav–Praha.</p> <p><u>Důvody vymezení:</u> Vytvořit podmínky pro zvýšení rychlosti spojení a elektrifikaci trati č. 070, a to variantně:</p> <ol style="list-style-type: none"> na úseku stávající trati č. 070 Praha–Všetaty nebo v úseku Praha–Mladá Boleslav novým koridorem podél dálnice D10, nebo s využitím úseku trati č. 231, TEN-T Praha–Lysá nad Labem a trati č. 232 do Milovic, s novou spojkou mezi tratěmi č. 232 a 071, části trati 071 (Nymburk–Mladá Boleslav), dále úseky trati č. 070, 030 a 037 Praha–Mladá Boleslav–(Turnov)–Liberec–hranice ČR/Polsko (–Zawidów). <p><i>Pozn.: Dále stanoveny Úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady a Úkoly pro územní plánování. Ty jsou také předmětem hodnocení.</i></p>	?	+1	+1
<p><u>Vyhodnocení:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Realizace koridoru ŽD19 má za cíl zatraktivnění železniční dopravy na úkor IAD a zároveň podporuje vznik kapacitního koridoru pro nákladní dopravu. Koridor ŽD19 je naplánován variantně, přičemž se při vybudování nové tratě předpokládá zejména zábor půdního fondu a fragmentace krajiny. U obou variant dojde k pozitivnímu vlivu na kvalitu ovzduší díky podpoře ekologicky šetrnější formy dopravy. Potenciální vlivy na životní prostředí jsou podrobně popsány v části A – Vyhodnocení vlivů na životní prostředí. Nepřímo bude podpořena i atraktivita bydlení v dotčených sídlech, dostupnost vzdělání, dopravní napojení velkých měst a další aspekty posilující ekonomický rozvoj a soudržnost obyvatel v území. 			
<p>Čl. 95c: ŽD21</p> <p><u>Vymezení:</u> Trať č. 260 úsek Česká Třebová–Brno.</p> <p><u>Důvody vymezení:</u> Příprava promítnutí územních změn k dosažení požadovaných rychlostních parametrů a předjízdých délek výhyben pro nákladní dopravu, doplnění výhyben na dalších částech trati pro další zvýšení kapacity a dokončení peronizací v zastávkách hromadné dopravy, odstranění některých úrovnových přejezdů. Splnění požadavků TEN-T úsek I. TŽK, trať č. 260 Česká Třebová–Svitavy–Blansko–Brno–Maloměřice.</p> <p><i>Pozn.: Dále stanoveny Úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady a Úkoly pro územní plánování. Ty jsou také předmětem hodnocení.</i></p>	0	+1	+1
<p><u>Vyhodnocení:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Koridor ŽD21 bude realizován převážně ve stávajících plochách a povede především ke zkvalitnění železniční dopravy. Nepředpokládají se tedy potenciální negativní vlivy na životní prostředí. Dojde k pozitivnímu vlivu na kvalitu ovzduší díky podpoře ekologicky šetrnější formy dopravy. Potenciální vlivy na životní prostředí jsou podrobně popsány v části A – Vyhodnocení vlivů na životní prostředí. Nepřímo bude podpořena atraktivita bydlení v dotčených sídlech, dostupnost vzdělání, dopravní napojení velkých měst a další aspekty posilující ekonomický rozvoj a soudržnost obyvatel v území. 			
<p>Čl. 95d: ŽD22</p> <p><u>Vymezení:</u> Trať č. 020 úsek Velký Osek–Hradec Králové–Choceň.</p> <p><u>Důvody vymezení:</u> Zkapacitnění a zrychlení celostátní železniční trati č. 020 Velký Osek–Hradec Králové–Choceň, prodloužení nákladního koridoru od pravobřežní labské železnice, odlehčení úseku souběžné trati č. 010 Kolín–Pardubice–Choceň pro nákladní dopravu (součásti I. a III. TŽK a TEN-T), zvýšení atraktivity železničního spojení do krajského města Hradce Králové z Prahy, zlepšení napojení průmyslové zóny Kvasiny na železniční dopravu.</p> <p><i>Pozn.: Dále stanoveny Úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady a Úkoly pro územní plánování. Ty jsou také předmětem hodnocení.</i></p>	-1	+1	+1

Nový/Upravený záměr	Envi	Eko	Soc
<p><u>Vyhodnocení:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Koridor ŽD22 bude realizován převážně ve stávajících plochách. Zkapacitnění trasy však povede především k záborům půdního fondu a posílení efektu fragmentace krajiny. Dojde k pozitivnímu vlivu na kvalitu ovzduší díky podpoře ekologicky šetrnější formy dopravy. Potenciální vlivy na životní prostředí jsou podrobně popsány v části A – Vyhodnocení vlivů na životní prostředí. Nepřímo bude podpořena atraktivita bydlení v dotčených sídlech, dostupnost vzdělání, dopravní napojení velkých měst a další aspekty posilující ekonomický rozvoj a soudržnost obyvatel v území. 			
<p>Čl. 95e: ŽD23</p> <p><u>Vymezení:</u> Úsek Praha – Benešov</p> <p><u>Důvody vymezení:</u> Vytvoření koridoru pro rychlou kapacitní dopravní cestu, kde se očekává vysoká intenzita osobní dopravy, posilující úsek IV. TŽK Praha–Benešov–Veselí nad Lužnicí–České Budějovice–Horní Dvořiště–hranice ČR/Rakousko (–Linz).</p>	0	+1	+1
<p><u>Vyhodnocení:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Předpoklad záborů půdy a ohrožení estetických hodnot krajiny. Vytvoření nové rychlé železniční trati a uvolnění kapacity na původní konvenční trati pro rozvoj příměstské železniční dopravy v zázemí Prahy. Zlepšení dostupnosti Jihočeského kraje – posílení regionálního rozvoje a cestovního ruchu. Nepřímo bude podpořena atraktivita bydlení v dotčených sídlech a dostupnost vzdělání. Dopravní napojení velkých měst posilují ekonomický rozvoj a soudržnost obyvatel v území. 			

5.IV.2 Koridory silniční dopravy

V rámci silniční dopravy je několik koridorů vypuštěno, u některých došlo ke změně nebo úpravě spočívající pouze v upřesnění a sjednocení popisu již dříve navrženého a vyhodnoceného záměru, sloučení záměrů s jiným již schváleným záměrem, vypuštění části koridoru, stanovení nových úkolů pro územní plánování, které nemají vliv na samotný již dříve vyhodnocený záměr, apod. tyto změny nebyly hodnoceny. Hodnoceny byly naopak koridory SD7, SD8 a SD13.

Nový/Upravený záměr	Envi	Eko	Soc
<p>Čl. 104: R35a SD7</p> <p><u>Vymezení:</u> D35 úseky Úlibice–Hradec Králové, Sedlice (Hradec Králové) Opatovice nad Labem–Vysoké Mýto–Moravská Třebová–Mohelnice (E442) a D35 úsek Křelov–Břuchotín–Olomouc (Slavonín).</p>	-1	+1	+1
<p><u>Vyhodnocení:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Úprava tohoto záměru spočívá zejména v doplnění nového úseku. Potenciální vlivy na životní prostředí jsou podrobně popsány v části A – Vyhodnocení vlivů na životní prostředí. Předpokládají se zábery půdního fondu, fragmentace krajiny, naopak se jedná o podporu odvedení dopravy z intravilánu města a podpory plynulosti dopravy s pozitivním dopadem na kvalitu ovzduší. Nepřímo bude podpořena atraktivita bydlení v dotčených sídlech, dostupnost vzdělání, dopravní napojení měst a další aspekty posilující ekonomický rozvoj a soudržnost obyvatel v území. 			
<p>Čl. 106: R52 SD8</p> <p><u>Vymezení:</u> D52 úseky D2–Rajhrad, Pohořelice–Mikulov–Drasenhofen/Rakousko (E461) hranice ČR/Rakousko (–Drasenhofen).</p>	-1	+1	+1
<p><u>Vyhodnocení:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Úprava tohoto záměru spočívá zejména v doplnění nového úseku. Potenciální vlivy na životní prostředí jsou podrobně popsány v části A – Vyhodnocení vlivů na životní prostředí. Předpokládají se zábery půdního fondu, fragmentace krajiny, naopak se jedná o podporu odvedení dopravy z intravilánu města a podpory plynulosti dopravy s pozitivním dopadem na kvalitu ovzduší. Nepřímo bude podpořena atraktivita bydlení v dotčených sídlech, dostupnost vzdělání, dopravní napojení měst, sousedních států a další aspekty posilující ekonomický rozvoj a soudržnost obyvatel v území. 			
<p>Čl. 110a: SD13</p> <p><u>Vymezení:</u></p>	-1	+1	+1

Nový/Upravený záměr	Envi	Eko	Soc
<p>Silnice I. třídy I/49 úsek Vizovice–Horní Lideč–hranice ČR/Slovensko (–Púchov). <u>Důvody vymezení:</u> Přenesení zvýšeného dopravního výkonu ze stávající silnice I/50, procházející přes CHKO Bílé Karpaty. Vazba na slovenskou silniční síť. Součást TEN-T. <u>Kritéria a podmínky pro rozhodování o změnách v území:</u> Pro udržení homogenity tahu silnice I. třídy navazující na dálniční úsek je třeba zajistit, aby křížení byla řešena pouze formou mimoúrovňových křižovatek (MÚK) včetně křížení se železnicí. Při vazbách na okolní území je třeba dbát na skutečnost, že se bude jednat o silnici s přístupem pouze pro motorová vozidla (omezený přístup). Minimalizovat dopady na krajinný ráz a migrační propustnost krajiny.</p>			
<p><u>Vyhodnocení:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Úprava tohoto záměru spočívá v realizaci nového úseku. Potenciální vlivy na životní prostředí jsou podrobně popsány v části A – Vyhodnocení vlivů na životní prostředí. Předpokládají se zábery půdního fondu, fragmentace krajiny a zásah do chráněných území. Nepůjde o dálniční řešení, což míru vlivů mírně zmírňuje. Nepřímo bude podpořena atraktivita bydlení v dotčených sídlech, dostupnost vzdělání, dopravní napojení měst, sousedních států a další aspekty posilující ekonomický rozvoj a soudržnost obyvatel v území. 			

5.IV.4 Vodní doprava

V návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR byl přidán článek (124a) - nový koridor pro vodní plavbu VD3, který je vyhodnocen níže.

Nový/Upravený záměr	Envi	Eko	Soc
<p>Čl. 124a: VD3 <u>Vymezení:</u> Vodní cesta využívaná na Vltavě v úseku Třebeňnice–České Budějovice. <u>Důvody vymezení:</u> Zabezpečování parametrů vodních cest dopravně významných využívaných jako součásti vnitrozemské vodní dopravy a pro rekreační plavbu.</p> <p><i>Pozn.: Dále stanoveny úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady a úkoly pro územní plánování. Ty jsou také předmětem hodnocení.</i></p>	-1	+1	0
<p><u>Vyhodnocení:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Úprava tohoto záměru spočívá v dokončení vltavské vodní cesty od Českých Budějovic až k Labi. Potenciální vlivy na životní prostředí jsou podrobně popsány v části A – Vyhodnocení vlivů na životní prostředí. Předpokládají se potenciálně negativní vlivy na vodní biotopy a ekosystémy a zásah do chráněných území. Bude podpořeno dopravní napojení měst, cestovní ruch a rekreace podél vodní cesty a další aspekty posilující ekonomický rozvoj. 			

5.IV.5 Kombinovaná doprava

V rámci této části nejsou v návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR provedeny žádné významnější úpravy.

5.IV.6 Letiště

U letecké dopravy byl v rámci návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR nově vymezen jeden záměr (L3), který je popsán níže.

Nový/Upravený záměr	Envi	Eko	Soc
<p>Čl. 133a: L3 <u>Vymezení:</u></p>	-1	?/-1	0

Nový/Upravený záměr	Envi	Eko	Soc
<p>Prodloužení a rozšíření stávající vzletové a přistávací dráhy, vzletových a přiblížovacích prostorů letiště Brno-Tuřany, včetně nutného zvětšení samotného zázemí letiště.</p> <p><u>Důvody vymezení:</u> Zvýšení kapacity mezinárodního letiště, zlepšení bezpečnosti letového provozu, kapacity pro multimodální dopravu. Součást TEN-T.</p> <p><i>Pozn.: Dále stanoveny Úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady a Úkoly pro územní plánování. Ty jsou také předmětem hodnocení.</i></p>			
<p><u>Vyhodnocení:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Realizace tohoto záměru povede k potenciálně negativním vlivům na životní prostředí, zejména v případě záboru půdního fondu ve vyšších třídách ochrany a hluková zátěž. V souvislosti s letištěm se předpokládá rozsáhlejší výstavba průmyslové zóny a obchodního parku na okolních pozemcích. Potenciální vlivy na životní prostředí jsou podrobně popsány v části A – Vyhodnocení vlivů na životní prostředí. Bude podpořeno letecké spojení měst i sousedních států a dojde tak k podpoře ekonomického rozvoje regionu. Při rozvoji regionálních letišť je nutno upozornit také na některé související ekonomické aspekty. Současné využití letiště je velmi nízké. Předpokládaná využitelnost letiště není vysoká ani v budoucnu s ohledem na přítomnost letišť v okolních velkých městech Bratislavě a Vídní a také Mošnově. V dlouhodobém horizontu jeho význam pravděpodobně ubude také v souvislosti s plánovaným rozvojem vysokorychlostních tratí, které se v rámci PÚR ČR také předpokládají. Za této situace je provoz leteckých linek z Brna nerentabilní/ztrátový a bude nutné jeho dotování, k čemuž ve velké míře dochází také u letiště Mošnov. <p><u>Doporučení:</u> Provéřit využitelnost a budoucí ekonomický přínos a ekonomické náklady letiště Brno-Tuřany.</p>			

5.IV.7 Shrnutí

Vymezení nových koridorů pro dopravní infrastrukturu reaguje na aktuální požadavky dopravního řešení v daných oblastech s cílem zlepšit kvalitu veřejné (železniční), silniční dopravy a dalších druhů dopravy. Tato opatření tedy přispívají k posílení dopravní infrastruktury a také jsou podporou pro investiční záměry v těchto oblastech.

Podpora železniční dopravy vytváří současně konkurenceschopnou a ekologicky šetrnější alternativu silniční dopravě. Dobrá dopravní dostupnost zvyšuje ve většině případů atraktivitu bydlení, podmínky pro dojížděku do zaměstnání, do škol a ekonomické aktivity v regionu.

Navržené úpravy lze z hlediska udržitelného rozvoje akceptovat.

Zároveň je potřeba respektovat požadavky ochrany životního prostředí – z vyhodnocení vlivů na životní prostředí vyplývá, že v oblasti silniční a železniční dopravy lze předpokládat rozsáhlejší zábory půdního fondu a v některých případech také zásahy do přírodně hodnotných území. Především je potřeba při zpřesňování koridorů uvedených v rámci PÚR ČR minimalizovat střety s chráněnými územími, zábory půdního fondu a zajistit migrační propustnost území.

Z ekonomického hlediska je upozorněno na pravděpodobný předpoklad nových ekonomických nákladů souvisejících s předpokládaným rozvojem letiště Brno-Tuřany. V potaz by zde měla být brána využitelnost letiště s ohledem na blízkost letišť v blízkém okolí (Bratislava, Vídeň), ekonomická rentabilita a náklady na provoz letiště, který bývá v řadě případů dotován.

5.V KORIDORY A PLOCHY TECHNICKÉ INFRASTRUKTURY A SOUVISEJÍCÍCH ROZVOJOVÝCH ZÁMĚRŮ

5.V.1 Elektroenergetika

Aktuálně platná verze PÚR ČR (úplné znění závazné od 11. 9. 2020) vymezuje koridory, plochy a územní rezervy E1 až E25 pro vedení 400 kW, elektrické stanice 400/110 kV, významné energetické zdroje a další s touto problematikou spojená zařízení. Část z těchto původních koridorů a ploch je upravena a některé jsou vypuštěny. Jedná se převážně o upřesnění jejich znění, které nejsou z hlediska na udržitelný rozvoj zásadní, a proto zde nejsou hodnoceny. K obsahově významnějším změnám došlo u znění koridorů E13 a E20, které jsou hodnoceny níže.

Dále jsou zde hodnoceny nové plochy a koridory E26 až E29, které původní navržený soubor zařízení doplňují.

Nový/Upravený záměr	Envi	Eko	Soc
<p>Čl. 150b: E13</p> <p><u>Vymezení:</u> Koridor pro dvojitě vedení 400 kV Sokolnice–hranice ČR/Rakousko vedený mimo Lednicko-valtický areál (památko UNESCO) a CHKO Pálava a související plochy pro rozšíření elektrické stanice Sokolnice.</p> <p><u>Důvody vymezení:</u> Posílení propojení ve směru na Rakousko.</p> <p><u>Úkoly pro územní plánování:</u> Provéřít územní podmínky pro umístění rozvojového záměru a podle výsledků prověření zajistit ochranu území pro tento rozvojový záměr tak, aby bylo minimalizováno narušení hodnot území, pro které bylo prohlášeno světovou kulturní a přírodní památkou UNESCO, a minimalizováno narušení předmětů a cílů ochrany CHKO Pálava vymezením územních rezerv, případně vymezením koridoru a ploch.</p>	+1	0	+1
<p><u>Vyhodnocení:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Posílení ochrany přírodních a kulturních hodnot v území, krajinného rázu aj. 			
<p>Čl. 150i: E20</p> <p><u>Vymezení:</u> Koridory pro dvojitě vedení 400 kV Kočín-Dasný, Kočín Dasný–Slavětice a Slavětice–Čebín a souvisejících ploch pro rozšíření elektrických stanic 400/110 kV Dasný, Kočín, Čebín a Slavětice.</p> <p><u>Důvody vymezení:</u> Koridory vedení a plochy elektrických stanic umožňující navýšení výkonu zdrojů, transport výkonu z výrobních oblastí do oblasti spotřeby a zajištění spotřeby spolehlivosti v oblasti jižní Moravy.</p>	-1	+1	0
<p><u>Vyhodnocení:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Záměr E26 spočívá v doplnění ploch pro rozšíření elektrické stanice, která nepředstavuje potenciálně negativní vliv na životní prostředí. Dále je zde nový úsek koridoru el. Vedení, které bude zdvojeno. Dojde ke zvýšení přenosové schopnosti systému, zajištění stabilnějších dodávek elektrické energie, rozvoj technické infrastruktury 			
<p>Čl. 150o: E26</p> <p><u>Vymezení:</u> Plocha elektrické stanice 400/110 kV Opočíněk včetně koridoru pro její zapojení do přenosové soustavy a koridory pro dvojitě vedení 400 kV Čechy Střed–Opočíněk a Opočíněk–Sokolnice, včetně souvisejících ploch pro rozšíření elektrických stanic Čechy Střed a Sokolnice.</p> <p><u>Důvody vymezení:</u> Plocha a koridory pro elektrickou stanici a vedení umožňující zvýšení spolehlivosti a posílení dodávky elektřiny z přenosové soustavy do oblastí Pardubického a Královéhradeckého kraje a zvýšení tranzitní funkce přenosové soustavy v rámci evropského energetického systému.</p>	-1	+1	0
<p><u>Vyhodnocení:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Koridor představuje potenciálně negativní vliv na krajinný ráz a chráněná území. 			

Nový/Upravený záměr	Envi	Eko	Soc
<ul style="list-style-type: none"> Dojde ke zvýšení přenosové schopnosti systému, zajištění stabilnějších dodávek elektrické energie, rozvoj technické infrastruktury 			
<p>Čl. 150p: E27</p> <p><u>Vymezení:</u> Koridory pro dvojitá vedení 400 kV v úsecích Přeštice–Milín, Milín–Chodov, Milín–Sokolnice, Milín–elektrárna Orlík a souvisejících ploch pro rozšíření elektrických stanic Milín, Přeštice, Chodov a Sokolnice.</p> <p><u>Důvody vymezení:</u> Koridory a plochy, které umožní zabezpečení výkonů zdrojů připojených do přenosové soustavy a zvýšení spolehlivosti přenosu, a to i v souvislosti s plánovaným postupným útlumem sítě 220 kV.</p>	-1	+1	0
<p><u>Vyhodnocení:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Koridor představuje potenciálně negativní vliv na krajinný ráz. Dojde ke zvýšení přenosové schopnosti systému, zajištění stabilnějších dodávek elektrické energie, rozvoj technické infrastruktury 			
<p>Čl. 150q: E28</p> <p><u>Vymezení:</u> Plocha elektrické stanice 400/110 kV v lokalitě Chýnov–Pelhřimov, včetně koridoru pro její zapojení do přenosové soustavy a koridoru pro zapojení vedení 400 kV Milín–Sokolnice.</p> <p><u>Důvody vymezení:</u> Plocha a koridory pro elektrickou stanici a vedení umožňující zvýšení spolehlivosti a posílení dodávky elektřiny z přenosové soustavy do oblasti Jihočeského kraje a kraje Vysočina, a to i v souvislosti s plánovaným postupným útlumem sítě 220 kV.</p>	-1	+1	0
<p><u>Vyhodnocení:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Koridor představuje potenciálně negativní vliv na krajinný ráz a chráněná území. Dojde ke zvýšení přenosové schopnosti systému, zajištění stabilnějších dodávek elektrické energie, rozvoj technické infrastruktury 			
<p>Čl. 150r: E29</p> <p><u>Vymezení:</u> Plocha elektrické stanice 400/110 kV Malešice včetně koridoru pro její zapojení do přenosové soustavy.</p> <p><u>Důvody vymezení:</u> Plocha a koridor pro elektrickou stanici a vedení umožňující zvýšení spolehlivosti a posílení dodávky elektřiny z přenosové soustavy do oblasti Hlavního města Prahy a Středočeského kraje, a to i v souvislosti s plánovaným postupným útlumem sítě 220 kV.</p>	-1	+1	0
<p><u>Vyhodnocení:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Koridor představuje potenciálně negativní vliv na krajinný ráz a chráněná území. Dojde ke zvýšení přenosové schopnosti systému, zajištění stabilnějších dodávek elektrické energie, rozvoj technické infrastruktury 			

5.V.2 Plynárenství

Návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR vymezuje nový koridor P16, který vymezuje koridory pro vedení plynu. Další významnější úpravy nebyly provedeny.

Nový/Upravený záměr	Envi	Eko	Soc
<p>Čl. 160e: P16</p> <p><u>Vymezení:</u> Koridor pro tranzitní VTL plynovod přepravní soustavy vedoucí z (Sayda–) hranice Německo/ČR–Hora sv. Kateřiny–Přimda–hranice ČR/Německo (–Waidhaus).</p> <p><u>Důvody vymezení:</u> Vysokotlaký plynovod DN 1400 přepravní soustavy vedoucí z okolí obce Hora Svaté Kateřiny (hranice ČR/Německo) k obci Přimda je součástí projektu Capacity4Gas, jehož záměrem je zvýšení bezpečnosti dodávek plynu v ČR a v celém regionu střední a východní Evropy a posílit strategickou roli v ČR v oblasti mezinárodního tranzitu plynu. Trasa plynovodu vede převážně v souběhu s již existující plynárenskou infrastrukturou.</p>	-1	+1	0
<p><u>Vyhodnocení:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Navržený koridor potenciálně zasahuje do území chráněných dle zákona o ochraně přírody a krajiny. • Dojde k posílení a rozvoj technické infrastruktury, zabezpečí stabilního zásobování zemním plynem. • Dojde k posílení přeshraničního napojení plynovodních sítí 			

5.V.3 Dálkovody

V návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR nebyly provedeny žádné obsahově významnější změny s nutností jejich posouzení z hlediska vlivů na udržitelný rozvoj.

5.V.4 Vodní hospodářství

V oblasti vodního hospodářství byla v návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR u článku 167 (LAPV) provedena úprava znění úkolu pro územní plánování a v případě článku 167b úprava textace. Tyto změny jsou vyhodnoceny níže.

Nový/Upravený záměr	Envi	Eko	Soc
<p>Čl. 167 LAPV</p> <p><u>Úkoly pro územní plánování:</u> Kraje vymezí v ZÚR jako územní rezervy (pokud Politika územního rozvoje ČR nestanoví jinak) plochy pro vodní nádrže uvedené v <i>Generelu území chráněných pro akumulaci povrchových vod a základních zásad využití těchto území jako územní rezervy nebo jako návrhové plochy; návrhové plochy vymezovat v případě, kdy již budou vyčerpány možnosti ostatních opatření k zajištění vodohospodářských služeb a kdy dopady změny klimatu nebudou řešitelné jinými prostředky pro jejich neproveditelnost nebo pro jejich neúměrné náklady a stanoví základní zásady využití těchto území.</i></p>	0	-1	?
<p><u>Vyhodnocení:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Podpora protipovodňové ochrany a akumulace vody. Jedná se o úpravu znění úkolu pro územní plánování včetně stanovení podmínek pro případ této změny. • Vymezení ploch pro vodní nádrže může mít dopady na životní prostředí, které se odvíjejí od konkrétní lokality. Při naplnění uvedených podmínek je vymezení jako návrhová plocha nutno v rámci ZUR příslušného kraje podložit také vyhodnocením vlivů na jednotlivé složky životního prostředí v rámci aktualizace příslušné ZÚR. Tímto je předcházeno rizikům významnějších negativních vlivů. • Vysoká ekonomická náročnost tohoto typu investic. • Možné další dopady v území (např. nutnost výkupu nemovitostí) závisující na konkrétní lokalitě. 			
<p>Čl. 167b: SNT VoD2</p> <p><u>Vymezení:</u></p>	-2	-1	0

Nový/Upravený záměr	Envi	Eko	Soc
<p>Plocha pro vodní dílo Skalička suchou nádrž Teplice včetně dalších nezbytných ploch a koridorů pro stavby a opatření ke snížení povodňových rizik v povodí řeky Bečvy.</p> <p><u>Důvody vymezení:</u> Zabezpečení ploch pro vodní dílo Skalička suchou nádrž Teplice a ochrana území pro umístění staveb a technických a přírodně blízkých opatření ke snížení povodňových rizik v povodí řeky Bečvy na území více krajů.</p> <p><u>Úkoly pro územní plánování:</u> Vytvořit územní podmínky pro realizaci protipovodňové ochrany v povodí řeky Bečvy pomocí staveb a technických a přírodně blízkých opatření včetně suché nádrže Teplice vodního díla Skalička. Současně zajistit minimalizaci negativního ovlivnění hodnot životního prostředí v území, zejména dopady na soustavu NATURA 2000, maloplošná zvláště chráněná území, přírodní léčivé zdroje a vodní režim podzemních a povrchových vod. Zajistit plochy a koridory pro umístění související veřejné infrastruktury.</p> <p><u>Kritéria a podmínky pro rozhodování o změnách v území</u> Při posuzování a rozhodování o záměrech vytvářet podmínky pro související plochy a koridory veřejné infrastruktury. Zajištění územní ochrany lokalit pro realizaci staveb a technických a přírodně blízkých opatření ke snížení povodňových rizik. Při rozhodování a posuzování záměru na změny v území minimalizovat negativní narušení hodnot území a dopady na životní prostředí, především minimalizovat narušení předmětů a cílů ochrany soustavy NATURA 2000, maloplošná zvláště chráněná území, přírodní léčivé zdroje a vodní režim podzemních a povrchových vod.</p>			
<p><u>Vyhodnocení:</u> Pozn.: Hodnocení se týká dané úpravy, nikoliv již zhodnocení suché nádrže.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Životní prostředí: <ul style="list-style-type: none"> • Potenciálně významnější přímý zásah do přírodní památky a EVL Hustopeče - Štěrkáč. Potenciálně významné vlivy na předmět ochrany lesáka rumělkového. • Potenciální riziko významného ovlivnění Hranického krasu a NPP Zbrašovské aragonitové jeskyně a NPR Hůrka u Hranic. • Riziko významného negativního ovlivnění přírodních léčivých zdrojů v oblasti lázeňského areálu Teplice nad Bečvou. • Ovlivnění splaveninového režimu na řece Bečvě. Riziko zanášení plochy zátopy a vznik efektu „hladové“ voda s výraznějším erozním potenciálem. • Zvýšení výparu. • Zajištění protipovodňové ochrany + • Ovlivnění obcí – nutné výkupy nemovitostí. • Vysoká ekonomická náročnost projektu • Větší ovlivnění průchodnosti území pro člověka. <p>Z těchto důvodů je u hodnocení vlivů na životní prostředí a lokality soustavy Natura 2000 konstatován významně negativní vliv.</p>			

5.V.5 Ukládání a skladování radioaktivních odpadů

V návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR nebyly provedeny žádné obsahově významnější změny s nutností jejich posouzení z hlediska vlivů na udržitelný rozvoj.

5.V.6 Shrnutí

Vymezení koridorů pro vedení elektrického napětí reaguje na aktuální požadavky na řešení technické infrastruktury v této oblasti. Cílem je zajištění stabilních dodávek elektrické energie, což má přímý význam pro ekonomický rozvoj a předcházení rizikům plošného rozsáhlejšího výpadku el. proudu. Dopady na životní prostředí jsou popsány podrobněji v části A – jedná se především zásahy některých koridorů do území chráněných dle zákona o ochraně přírody a krajiny a potenciální riziko narušení

krajinného rázu. Ve většině případů jsou však tato rizika významně snižována skutečností, že se jedná o zdvojení stávajícího vedení.

S tímto souvisí částečně i skutečnost, že tyto přírodně hodnotná území jsou prostředím pro rekreaci a cestovní ruch. Navržené úpravy lze z hlediska udržitelného rozvoje akceptovat. Je současně potřeba zaměřit se na technicky citlivé řešení především v přírodně hodnotných oblastech.

Vymezení plochy VoD2 jako vodního díla přináší rizika blíže popsaná v části A – jedná se především o potenciální zásahy do chráněných území, migrační prostupnosti krajiny, ovlivnění hydrologického cyklu a vodních zdrojů, krajinného rázu apod. oproti původní variantě suché nádrže.

Dopady koridorů a ploch pro vedení plynu na životní prostředí jsou popsány podrobněji v části A – jedná se především o potenciální zásahy do chráněných území. Navržené úpravy lze z hlediska udržitelného rozvoje akceptovat. Současně je potřeba zaměřit se na technicky citlivé řešení především v přírodně hodnotných oblastech.

5.VI DALŠÍ ÚKOLY PRO MINISTERSTVA, JINÉ ÚSTŘEDNÍ SPRÁVNÍ ÚŘADY A PRO ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ

5.VI.1 Úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady

V rámci Aktualizace č. 4 PÚR ČR nebyly stanoveny žádné nové úkoly pro ministerstva a jiné správní úřady, ani u nich nedošlo k obsahově významným změnám, které by měly být předmětem posouzení. Naopak velká část článků byla zrušena.

5.VI.2 Úkoly pro územní plánování

Převážná většina úkolů pro územní plánování byla zrušena nebo ponechána bez významnější změny. Nově byly zařazeny pouze úkoly č. 206 a 207, upraveny byly také úkoly č. 198 a 205, které jsou komentovány zde.

Uvedené úkoly a změny zde nejsou hodnoceny podrobně jako záměry, neboť se jedná o úkoly pro navazující řešení záměrů v rámci zásad územního rozvoje krajů.

Nový/Upravený úkol	Enví	Eko	Soc
<p>Čl. 205</p> <p>Vymezi plochy umožňující využití území pro vodní díla Kryry, Senomaty a Šanov a koridory pro přivaděče vody vodní dílo Kryry—Kolešovický potek a vodní dílo Kryry—Rakovnický potek Ohře do povodí Blšanky a Rakovnického potoka s napojením do Kolešovického potoka, včetně dalších nezbytných ploch a koridorů pro stavby a doprovodná technická a přírodě blízká opatření k omezení nedostatku vody, ke snížení povodňových rizik a optimalizaci vodního režimu území v povodí Blšanky a v povodí Rakovnického potoka, včetně ploch a koridorů pro umístění související veřejné infrastruktury.</p>	0	0	0
<p><u>Vyhodnocení:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Jedná se o dílčí zpřesnění již schváleného úkolu v rámci schválené Aktualizace č. 5 PÚR ČR. Úkol jako celek (bez ohledu na provedenou změnu) směřuje k zajištění dostatku vody v povodí s nedostatkem srážek a optimalizaci vodního režimu v území. 			
<p>Čl. 206</p> <p>Prověřit možnost řešení střetu tranzitní dopravy s ochranou lázeňského místa a přírodních léčivých zdrojů Luhačovice. <i>Zodpovídá: Zlínský kraj</i></p>	+1	+1	+1
<p><u>Vyhodnocení:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Úkol směřuje k omezení akustického zatížení obyvatel, znečištění ovzduší, ochraně kulturních hodnot v území, přírodních léčivých zdrojů apod. Předpokládá se pozitivní vliv na sociální i ekonomický pilíř díky zatraktivnění a zklidnění místa 			
<p>Čl. 207</p> <p>Vymezi plochy a koridory umožňující využití území pro přivaděč vody ze soustavy stávajících vodních děl Slezská Harta - Kružberk, včetně ploch a koridorů pro související stavby a doprovodná technická a přírodě blízká opatření, k omezení nedostatku vody a zajištění posílení vodních zdrojů v povodí Horní Moravy vodou z povodí Odry, včetně ploch a koridorů pro umístění související veřejné infrastruktury.</p>	+1/?	+1	0
<p><u>Vyhodnocení:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Úkol směřuje k vymezení ploch a koridorů pro technická a přírodě blízká opatření k posílení vodních zdrojů v povodí Horní Moravy. Úkol je stanoven obecně, není dáno vymezení konkrétní trasy koridorů a ploch. Dojde k ovlivnění množství využitelné vody v povodí Odry, které je v současné době dostatek. Posílení infrastruktury pro nakládání s vodou. 			

5.VI.3 Shrnutí

Odvedení tranzitní dopravy z Luhačovic bude mít potenciální pozitivní vliv na všechny pilíře udržitelného rozvoje. Navržené úpravy lze z hlediska udržitelného rozvoje akceptovat.

Úkol v čl. 207 směřuje k posílení vodohospodářské infrastruktury v povodích Horní Odry a Horní Moravy. Směřuje k zajištění dostatku vody v době deficitních stavů. Vlivy na životní prostředí budou určitelné až při konkrétní lokalizaci ploch a koridorů v rámci ZÚR Moravskoslezského a Olomouckého kraje.

6. NETECHNICKÉ SHRUTÍ VLIVŮ NA UDRŽITELNÝ ROZVOJ ÚZEMÍ, ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A SOUSTAVU NATURA 2000

6.I ZÁVĚRY VYHODNOCENÍ VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

V rámci samostatného vyhodnocení vlivů na životní prostředí (Část A) bylo na základě komplexního vyhodnocení konstatováno, že:

Návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR naplňuje jako celek s výjimkou úpravy čl. 167b požadavky ochrany životního prostředí a je v souladu s hlavními cíli strategických dokumentů pro tuto oblast. Jeho realizace, respektive realizace úprav, nových a pozměněných záměrů u řady záměrů povede ke zlepšení současného stavu životního prostředí.

U některých nově navrhovaných ploch a koridorů byly identifikovány potenciální negativní vlivy na dílčí složky životního prostředí, které jsou podrobněji popsány v rámci tabulkového vyhodnocení jednotlivých záměrů a v předchozích kapitolách. Na tyto identifikované potenciálně negativní vlivy reaguje návrh opatření ke zmírnění nebo minimalizaci těchto vlivů.

Dále je řešen návrh plochy VoD2 – plochy pro vodní dílo Skalička. Návrh je problematický díky více rizikům pro dílčí složky životního prostředí. Za hlavní potenciálně významné negativní vlivy lze považovat ovlivnění přírodních hodnot v území (EVL a PP Hustopeče – Štěrkáč, NPP Zbrašovské aragonitové jeskyně, NPR Hůrka u Hranic), ovlivnění vodního režimu v širší oblasti a ovlivnění přírodních lázeňských zdrojů v oblasti lázeňského areálu Teplice nad Bečvou.

Na základě celkového vyhodnocení a všech výše uvedených skutečností je možno konstatovat, že:

Předložený návrh Aktualizace č. 4 Politiky územního rozvoje ČR bude mít významně negativní vliv na životní prostředí.

6.II ZÁVĚRY POSOUZENÍ VLIVU NA SOUSTAVU NATURA 2000

V rámci samostatného posouzení vlivu na soustavu Natura 2000 (Část B) bylo na základě vyhodnocení konstatováno, že:

Předložený návrh Aktualizace č. 4 Politiky územního rozvoje ČR bude mít významný negativní vliv na předměty ochrany a na celistvost evropsky významných lokalit a ptačích oblastí soustavy Natura 2000.

Toto je dáno návrhem plochy VoD2 – plochy pro vodní dílo Skalička. Vymezení dané plochy jako vodního díla může mít významně negativní vliv na lesáka rumělkového, který je předmětem ochrany v EVL Hustopeče – Štěrkáč.

6.III ZÁVĚRY VYHODNOCENÍ VLIVŮ NA UDRŽITELNÝ ROZVOJ ÚZEMÍ

Bylo provedeno zhodnocení vlivů na tři pilíře udržitelného rozvoje, přičemž při vyhodnocení vlivů na environmentální pilíř bylo vycházeno z části A Vyhodnocení.

U ekonomického a sociodemografického pilíře bylo upozorněno na rizika a možné negativní dopady u některých provedených změn – např. vysokou investiční náročnost některých projektů, téma využitelnosti a pravděpodobné nutnosti ekonomické podpory letiště Brno-Tuřany aj.

Na základě celkového vyhodnocení všech částí vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území je možné konstatovat, že návrh Aktualizace č. 4 Politiky územního rozvoje ČR jako celek nenaplňuje

požadavky na udržitelný rozvoj území, respektive že nevytváří předpoklady pro udržitelný rozvoj území spočívající ve vyváženém vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území a uspokojuje potřeby současné generace, aniž by ohrožoval podmínky života generací budoucích. Toto je dáno výše uvedenými významně negativními vlivy na životní prostředí a soustavu Natura 2000, které jsou dány významně negativním vlivem navržených úprav článku 167b.

**VYHODNOCENÍ VLIVŮ NÁVRHU AKTUALIZACE Č. 4
POLITIKY ÚZEMNÍHO ROZVOJE ČR
NA UDRŽITELNÝ ROZVOJ ÚZEMÍ**

„Část A - Vyhodnocení vlivů na životní prostředí“

Ministerstvo pro místní rozvoj

Požizovatel:
Ministerstvo pro místní rozvoj
Staroměstské náměstí 6, Praha 1, PSČ 110 15

Objednatel:
Ústav územního rozvoje
Jakubské nám. 3, Brno, PSČ 602 00

Zpracovatel:
EKOTOXA s.r.o.
Fišova 7, Brno, PSČ 602 00

ŘEŠITELSKÝ TÝM

EKOTOXA s.r.o. - odpovědný řešitel projektu
--

Mgr. Zdeněk Frélich Mgr. Pavla Škarková, DiS. Bc. Tomáš Mühr Mgr. Štěpán Vizina
--

RADDIT consulting s.r.o.

RNDr. Radim Misiaček Mgr. Lenka Trojáčková Mgr. Zuzana Karkoszková Mgr. Renata Vojkovská

Externí zpracovatelé

Ing. Ivo Dostál

EKOTOXA s.r.o.
-6- Fišova 403/7
602 00 Brno, Černá Pole
IČ: 64608531, DIČ: CZ64608531

Obsah

Úvod	7
1 STRUČNÉ SHRNTÍ OBSAHU AKTUALIZACE Č. 4 POLITIKY ÚZEMNÍHO ROZVOJE, VZTAH K JINÝM KONCEPCÍM	11
1.1 Obsah návrhu aktualizace č. 4 PÚR ČR	11
1.2 Vztah k jiným koncepcím	12
2 ZHODNOCENÍ VZTAHU NÁVRHU AKTUALIZACE Č. 4 POLITIKY ÚZEMNÍHO ROZVOJE ČR K CÍLŮM OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ PŘIJATÝM NA MEZISTÁTNÍ NEBO KOMUNITÁRNÍ ÚROVNI.....	16
2.1 Hlavní cíle ochrany na mezinárodní úrovni	17
2.1.1 Lublaňská deklarace o územní dimenzi udržitelného rozvoje (Lublaň, 2003).....	17
2.1.2 Evropské perspektivy územního rozvoje (Postupim, 1999)	18
2.1.3 Řídící principy trvale udržitelného územního rozvoje evropského kontinentu (Hannover, 2000)	21
2.1.4 Evropská úmluva o krajině (Florencie, 2000)	21
2.1.5 Obnovená strategie udržitelného rozvoje EU (Brusel, 2006)	22
2.1.6 Lipská charta o udržitelných evropských městech (Lipsko, 2007)	23
2.1.7 Územní agenda Evropské unie 2020	24
2.1.8 Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020 (Brusel, 2011).....	25
2.1.9 Evropa 2020 (strategie EU)	25
2.2 Hlavní cíle ochrany na národní úrovni	26
2.2.1 Strategický rámec Česká republika 2030	26
2.2.2 Strategie regionálního rozvoje ČR 2021-2027	27
2.2.3 Státní politika životního prostředí pro období 2012-2020 (akt. 2016)	28
2.2.4 Státní program ochrany přírody a krajiny České republiky pro období 2020 – 2025	30
2.2.5 Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR 2016-2025	31
2.2.6 Aktualizace Národního programu snižování emisí ČR.....	33
2.2.7 Dopravní politika ČR pro období 2014-2020 s výhledem do roku 2050.....	34
2.2.8 Státní energetická koncepce České republiky	36
2.2.9 Koncepce ochrany před následky sucha pro území České republiky	37
2.2.10 Souhrn	39
2.3 Hlavní cíle ve vztahu k ŽP a stanovení referenčního rámce	40
3 ÚDAJE O SOUČASNÉM STAVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V ŘEŠENÉM ÚZEMÍ A JEHO PŘEDPOKLÁDANÉM VÝVOJI, POKUD BY NEBYLA UPLATNĚNA AKTUALIZACE Č. 4 POLITIKY ÚZEMNÍHO ROZVOJE ČR	41
3.1 Obyvatelstvo a demografické charakteristiky	41
3.2 Zdraví obyvatel	42
3.3 Horninové prostředí	43
3.3.1 Nerostné suroviny	44
3.3.2 Sesuvy a svahové nestability	45
3.3.3 Poddolovaná území	46
3.4 Klimatické poměry	47
3.4.1 Změna klimatu	48
3.5 Ovzduší a emise skleníkových plynů.....	48
3.5.1 Emisní situace	48
3.5.2 Imisní situace	54
3.5.3 Emise skleníkových plynů	65
3.6 Hluk - Akustická zátěž	67
3.7 Voda.....	70
3.7.1 Kvalita vod	70
3.7.2 Ochrana vodních zdrojů	73
3.7.3 Vodní hospodářství.....	74

3.7.4	Ochrana před povodněmi	78
3.8	Příroda a krajina	79
3.8.1	Velkoplošná zvláště chráněná území	79
3.8.2	Maloplošná zvláště chráněná území	84
3.8.3	Soustava Natura 2000	85
3.8.4	Biosférické rezervace UNESCO a mokřady mezinárodního významu	86
3.8.5	Přírodní parky	87
3.8.6	Geoparky	87
3.8.7	Významné krajinné prvky	88
3.8.8	Zvláště chráněné druhy a invazní druhy	88
3.8.9	Ekologická stabilita krajiny	89
3.8.10	Územní systém ekologické stability	90
3.8.11	Fragmentace krajiny	91
3.8.12	Migrační prostupnost krajiny	93
3.8.13	Staré ekologické zátěže	95
3.8.14	Brownfields	95
3.9	Zemědělský a lesní půdní fond	96
3.9.1	Zemědělský půdní fond	96
3.9.2	Lesní hospodářství	102
3.10	Odpady	106
3.11	Kulturní dědictví a kulturní, historické a archeologické hodnoty v území	111
3.12	Očekávaný vývoj bez uplatnění aktualizace č. 4 PÚR ČR	114
3.12.1	Obyvatelstvo a zdraví	114
3.12.2	Ovzduší a klima	114
3.12.3	Hluk	114
3.12.4	Vodní hospodářství	114
3.12.5	Příroda a krajina	115
3.12.6	Zemědělský a lesní půdní fond	116
3.12.7	Kulturní dědictví	116
3.12.8	Horninové prostředí	116
4	CHARAKTERISTIKY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, KTERÉ BY MOHLY BÝT UPLATNĚNÍM NÁVRHU AKTUALIZACE Č. 4 POLITIKY ÚZEMNÍHO ROZVOJE ČR VÝZNAMNĚ OVLIVNĚNY ...	117
4.1	Příroda a krajina	118
4.2	Ovzduší, klima a hlukové znečištění	118
4.3	Vodní hospodářství	119
4.4	Zemědělský a lesní půdní fond	119
4.5	Horninové prostředí	119
4.6	Kulturní dědictví	119
5	SOUČASNÉ PROBLÉMY A JEVY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, KTERÉ BY MOHLY BÝT UPLATNĚNÍM NÁVRHU AKTUALIZACE Č. 4 POLITIKY ÚZEMNÍHO ROZVOJE ČR VÝZNAMNĚ OVLIVNĚNY, ZEJMÉNA S OHLEDEM NA ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ A PTAČÍ OBLASTI	120
5.1	Příroda a krajina	120
5.2	Ovzduší, klima a hlukové znečištění	121
5.3	Vodní hospodářství	122
5.4	Zemědělský a lesní půdní fond	123
6	ZHODNOCENÍ STÁVAJÍCÍCH A PŘEDPOKLÁDANÝCH VLIVŮ NAVRHOVANÝCH VARIANT v návrhu AKTUALIZACE Č. 4 PÚR ČR, VČETNĚ VLIVŮ SEKUNDÁRNÍCH, SYNERGICKÝCH, KUMULATIVNÍCH, KRÁTKODOBÝCH, STŘEDNĚDOBÝCH A DLOUHODOBÝCH, TRVALÝCH A PŘECHODNÝCH, Kladných a záporných; HODNOTÍ SE VLIVY NA OBYVATELSTVO, LIDSKÉ ZDRAVÍ, BIOLOGICKOU ROZMANITOST, FAUNU, FLORU, PŮDU, HORNINOVÉ PROSTŘEDÍ, VODU, OVZDUŠÍ, KLIMA, HMOTNÉ STATKY, KULTURNÍ DĚDICTVÍ VČETNĚ DĚDICTVÍ ARCHITEKTONICKÉHO A ARCHEOLOGICKÉHO A VLIVY NA KRAJINU VČETNĚ VZTAHŮ MEZI UVEDENÝMI OBLASTMI VYHODNOCENÍ	124

6.1	Popis použité metody hodnocení	124
6.1.1	Předmět hodnocení	124
6.1.2	Rozsah hodnocení	125
6.2	Republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území	128
6.2.1	Souhrn	129
6.3	Rozvojové oblasti a rozvojové osy	131
6.3.1	Rozvojové oblasti	131
6.3.2	Rozvojové osy	131
6.3.3	Souhrn	132
6.4	Specifické oblasti	132
6.4.1	Souhrn	133
6.5	Koridory a plochy dopravní infrastruktury	134
6.5.1	Železniční doprava	134
6.5.2	Silniční doprava	135
6.5.3	Lodní doprava	135
6.5.4	Kombinovaná doprava	135
6.5.5	Letiště	136
6.6	KORIDORY A PLOCHY TECHNICKÉ INFRASTRUKTURY A SOUVISEJÍCÍCH ROZVOJOVÝCH ZÁMĚRŮ	137
6.6.1	Elektroenergetika	137
6.6.2	Plynárenství	138
6.6.3	Dálkovody	138
6.6.4	Vodní hospodářství	138
6.7	Další úkoly pro ministerstva, jiné ústřední správní úřady a pro územní plánování	140
6.7.1	Úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady	140
6.7.2	Úkoly pro územní plánování	140
6.8	Přeshraniční vlivy	141
6.9	Synergické a kumulativní vlivy	141
6.10	Hodnocení návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR jako celku	142
7	POROVNÁNÍ ZJIŠTĚNÝCH NEBO PŘEDPOKLÁDANÝCH Kladných a záporných vlivů podle jednotlivých variant řešení a jejich zhodnocení, srozumitelný popis použitých metod vyhodnocení včetně jejich omezení	143
7.1	Přehled variant obsažených v návrhu Aktualizac č. 1 PÚR ČR	143
7.2	POpis použité metody hodnocení variant včetně jejich omezení	143
7.3	Porovnání předpokládaných vlivů uvedených variant	144
8	POPIS NAVRHOVANÝCH OPATŘENÍ PRO PŘEDCHÁZENÍ, SNÍŽENÍ NEBO KOMPENZACI VŠECH ZJIŠTĚNÝCH NEBO PŘEDPOKLÁDANÝCH ZÁVAŽNÝCH ZÁPORNÝCH VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	146
9	ZHODNOCENÍ ZPŮSOBU ZAPRACOVÁNÍ CÍLŮ OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ PŘIJATÝCH NA MEZINÁRODNÍ NEBO NÁRODNÍ ÚROVNI DO POLITIKY ÚZEMNÍHO ROZVOJE A JEJICH ZOHLEDNĚNÍ PŘI VÝBĚRU ŘEŠENÍ	146
10	NÁVRH UKAZATELŮ PRO SLEDOVÁNÍ VLIVU POLITIKY ÚZEMNÍHO ROZVOJE ČR A JEJÍ AKTUALIZACE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	150
11	NÁVRH POŽADAVKŮ NA ROZHODOVÁNÍ VE VYMEZENÝCH PLOCHÁCH A KORIDORECH Z HLEDISKA MINIMALIZACE NEGATIVNÍCH VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	151
12	NETECHNICKÉ SHRNU TÍ VÝŠE UVEDENÝCH ÚDAJŮ	154
12.1	Souhrn obsahu údajů uvedených v rámci vyhodnocení	154
12.2	Vypořádání požadavků Ministerstva životního prostředí	158
12.3	Závěry a doporučení	162
12.4	Návrh stanoviska	163
13	PŘÍLOHA Č. 1: TABELÁRNÍ PŘEHLED VYHODNOCENÍ VLIVŮ NOVÝCH KORIDORŮ A PLOCH	170
13.1	Specifické oblasti	170
13.2	Koridory a plochy dopravní infrastruktury	174

13.2.1	Železniční doprava	174
13.2.2	Silniční doprava	192
13.2.3	Vodní doprava	197
13.2.4	Letiště	198
13.3	Koridory a plochy technické infrastruktury a souvisejících rozvojových záměrů	199
13.3.1	Elektroenergetika	199
13.3.2	Plynárenství	205
13.3.3	Vodní hospodářství	206
Seznam obrázků		209
Přehled použitých zdrojů		211

ÚVOD

Předkládaný materiál představuje Vyhodnocení vlivů návrhu Aktualizace č. 4 Politiky územního rozvoje ČR (dále také **návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR, návrh APÚR č. 4** nebo aktualizace koncepce) na udržitelný rozvoj území, respektive v této části konkrétně vyhodnocení vlivů na životní prostředí. Dle § 19 odst. 2 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen stavební zákon) je úkolem územního plánování také posouzení vlivu politiky územního rozvoje na udržitelný rozvoj území. Jeho součástí je také vyhodnocení vlivů na životní prostředí s náležitostmi stanovenými v příloze k tomuto zákonu, včetně posouzení vlivu na evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti (tj. na soustavu Natura 2000). Posouzení vlivu na soustavu Natura 2000 je samostatnou částí vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území.

Povinnost vyhodnocení vlivů Politiky územního rozvoje na udržitelný rozvoj území vyplývá z ustanovení § 32, odst. 2 stavebního zákona.

Zpracovatelem návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR je Ústav územního rozvoje. Zpracování aktualizace vychází ze Zprávy o uplatňování Politiky územního rozvoje ČR, ve znění Aktualizace č. 1. Zde jsou v části D uvedeny „Návrhy na aktualizaci PÚR a jejich zdůvodnění, popřípadě návrh a důvody na pořízení nové PÚR“. Tato část je základním podkladem pro zpracování návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR.

K tomuto návrhu Zprávy o uplatňování PÚR ČR, ve znění Aktualizace č. 1, vydalo dne 28.2.2019 Ministerstvo životního prostředí ČR **stanovisko** (č.j. MZP/2019/710/447) ve smyslu § 35 odst. 2 písm. f) stavebního zákona. MŽP zde konstatuje následující:

Na základě obdržených podkladů a s přihlédnutím ke kritériím přílohy č. 8 k zákonu o posuzování vlivů na životní prostředí, a to zejména k předmětu změny koncepce a charakteristice dotčeného území, požaduje posouzení aktualizace PÚR z hlediska jejich vlivů na životní prostředí a zároveň stanoví níže uvedené podrobnější požadavky na obsah a rozsah vyhodnocení vlivů předmětné aktualizace PÚR na životní prostředí. Aktualizace PÚR může mít významný vliv na životní prostředí, a proto je nezbytné provést její posouzení z hlediska vlivů na životní prostředí, a to v plném rozsahu dle přílohy stavebního zákona.

MŽP jako dotčený orgán při pořizování politiky územního rozvoje v souladu s § 10i odst. 2 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí stanoví níže uvedené podrobnější požadavky na obsah a rozsah vyhodnocení vlivů aktualizace PÚR na životní prostředí. Obecně však platí ta zásada, že MŽP požaduje zpracovat vyhodnocení vlivů aktualizace PÚR na životní prostředí dle přílohy stavebního zákona a v takové podrobnosti, jaká odpovídá měřítku zpracování předložené aktualizace PÚR.

Při zpracovávání vyhodnocení vlivů aktualizace PÚR na životní prostředí doporučujeme vycházet z „Metodického doporučení pro vyhodnocení vlivů PÚR ČR a ZÚR na životní prostředí“ zveřejněného ve Věstníku MŽP (ročník XV – únor 2015 – částka 2).

1. U aktualizace PÚR a jejich návrhů na aktualizaci požadujeme jednotlivě vyhodnotit vliv na všechny složky životního prostředí, veřejné zdraví a obyvatelstvo. Posuzují se vlivy na veřejné zdraví a životní prostředí, zahrnující vlivy na živočichy a rostliny (zejména vlivy na střety s migračními trasami živočichů a zachování migrační propustnosti, fragmentaci krajiny), ekosystémy, biologickou rozmanitost, půdu, vodu, ovzduší, klima, krajinu, krajinný ráz, přírodní zdroje, hmotný majetek a kulturní dědictví, a jejich vzájemné působení a souvislosti.

2. V rámci vyhodnocení vlivů na životní prostředí aktualizace PÚR požadujeme provést vyhodnocení kumulativních a synergických vlivů. V této souvislosti poukážeme na rozsudek NSS 1 Ao 7/2011 – 526, kterým byly zrušeny Zásady územního rozvoje Jihomoravského kraje. Vyhodnocení těchto vlivů

na životní prostředí je třeba zpracovat jak na úrovni konkrétního navrženého koridoru, tak i s ohledem na širší vztahy a vazby v souvislosti se stavem v území a se záměry v území schválenými k realizaci či záměry uvažovanými (rozsudek NSS 4 AOs 1/2013 – 133). Tam, kde budou zjištěny potenciální negativní kumulativní nebo synergické vlivy, je nutné navrhnout kompenzační opatření a případný monitoring těchto potenciálních vlivů.

3. Požadujeme vyhodnotit, zda aktualizace PÚR resp. návrhy na její aktualizaci mohou zasahovat i mimo území České republiky. Pokud ano, pak u těchto přeshraničních vlivů požadujeme konkretizovat míru jejich významnosti, specifikovat dopady na životní prostředí a veřejné zdraví a identifikovat dotčené území.

4.

A) Požadujeme vyhodnotit vliv koncepce na ZCHÚ, respektive zda realizací koncepce nemůže dojít k ohrožení předmětů a cílů ochrany soustavy ZCHÚ (včetně vyhodnocení vlivů navrhované úpravy čl. 150b na Chráněnou krajinnou oblast (dále jen „CHKO“) Pálava, navrhované úpravy čl. 150n na CHKO Lužické hory a navrhované úpravy čl. 167b (vodní dílo Skalička) na přírodní památku Hustopeče - Štěrkáč a zároveň na národní přírodní památku Zbrašovské aragonitové jeskyně a národní přírodní rezervaci Hůrka u Hranic, které náleží do Hranického krasu).

B) Požadujeme se zaměřit na aspekty možného ovlivnění funkčnosti nadregionálních biokoridorů územního systému ekologické stability.

C) Ve vazbě na výše uvedené hodnocení požadujeme do návrhu aktualizace navrhnout případná opatření k předcházení, vyloučení či snížení identifikovaných negativních vlivů včetně možné reformulace jednotlivých návrhů na aktualizaci PÚR.

5. Vyhodnotit možné ovlivnění migrační prostupnosti krajiny, resp. akceptovatelnost řešení zejména dopravních koridorů z hlediska dotčení funkčnosti dálkových migračních koridorů velkých savců, jejich bariér a migračně významných území. Za tímto účelem využít vrstvy dálkových migračních koridorů a migračně významných území poskytovaných Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR jako podklad dle přílohy č. 1 části A bodu 119 vyhlášky č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti.

6. Požadujeme vyhodnotit vliv aktualizace PÚR na ZPF, respektive zda realizací koncepce nemůže dojít k ohrožení předmětů a cílů ochrany ZPF, především ve vztahu k velikosti záborů zemědělské půdy a také záborům nejkvalitnější půdy v I. a II. třídě ochrany, případně požadujeme uvést opatření vůči těmto negativním vlivům. Požadujeme se zaměřit na ochranu ZPF ve vazbě na republikové priority PÚR vymezené v bodě (14a), (19) a (20) a požadujeme prověřit účinnost takto nastavených opatření v PÚR.

7. Požadujeme vyhodnotit vliv navrhovaných námětů na aktualizaci PÚR na stav dotčených vodních útvarů v souladu se směrnicí 2000/60/ES Evropského parlamentu a Rady ustanovující rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky (dále jen „Rámcová směrnice o vodách“), a to především v kontextu možnosti rané identifikace těch, které by v budoucnu mohly naplňovat kritéria pro aplikaci č. 4 odst. 7 Rámcové směrnice o vodách, resp. ustanovení § 23a odst. 8 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vodní zákon“), a případného vymezení nadřazeného veřejného zájmu (viz § 23a odst. 8 písm. c) vodního zákona).

8. Požadujeme vyhodnotit, zda a do jaké míry je aktualizace PÚR v souladu s koncepčními dokumenty v oblasti ochrany ovzduší (zejména s Národním programem snižování emisí České republiky). Požadujeme rovněž vyhodnotit, zda a do jaké míry jsou plněním úkolů, které aktualizace PÚR obsahuje, respektovány imisní limity a zda jsou přijata všechna nezbytná opatření směřující ke splnění této povinnosti.

9. Požadujeme vyhodnotit vztah aktualizace PÚR k cílům ochrany životního prostředí stanovených v Strategii EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020 a navazujících strategií, Evropské úmluvě o krajině, Rámcové úmluvě o ochraně a udržitelném rozvoji Karpat a Územní agendě Evropské unie 2020, jakož i zhodnocení způsobu zpracování těchto cílů a variant řešení do aktualizace PÚR.

10. Požadujeme vyhodnotit, zda a do jaké míry aktualizace PÚR přispívá k naplňování cílů ochrany životního prostředí přijatých na mezistátní nebo komunitární úrovni, konkrétně vyhodnocení vztahů k cílům ochrany jednotlivých mezinárodních úmluv v oblasti ochrany přírody (Úmluva o biologické

rozmanitosti, Ramsarská úmluva o mokřadech, Bernská úmluva, Bonnská úmluva, ad.) a k závazkům, jež z těchto úmluv a navazujících rozhodnutí konferencí smluvních stran a dalších aktů plynou.

11. Požadujeme vyhodnotit, zda návrh aktualizace PÚR naplňuje cíle národních koncepčních dokumentů (např. Aktualizace Státního programu ochrany přírody a krajiny ČR, Aktualizace Státní politiky životního prostředí ČR 2012 – 2020, Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR 2016 – 2025).

12. Požadujeme vyhodnotit, zda a do jaké míry návrh aktualizace PÚR zohledňuje potřeby a požadavky v oblasti ochrany klimatu s cílem snižování emisí skleníkových plynů a omezení negativních dopadů změny klimatu či podporu efektivního a přírodě šetrného využívání obnovitelných zdrojů energie, a to s ohledem na navazující strategické dokumenty, např. na Politiku ochrany klimatu v ČR.

13. Požadujeme, aby posuzovatel v rámci vyhodnocení vlivů aktualizace PÚR na životní prostředí vypracoval závěry a doporučení včetně návrhu stanoviska MŽP k návrhu aktualizace PÚR s uvedením zejména jasných výroků, zda lze z hlediska negativních vlivů na životní prostředí:

- s jednotlivou plochou, koridorem, oblastí či osou souhlasit, nebo souhlasit s podmínkami včetně jejich upřesnění, anebo nesouhlasit (pouze u nově navržených či upravených ploch či koridorů),
- s aktualizací PÚR jako celkem souhlasit, nebo souhlasit s podmínkami včetně jejich upřesnění, anebo nesouhlasit.

V případě vyhodnocení variant se může výrok k jednotlivým variantám lišit.

14. Požadavky uvedené v tomto stanovisku je nezbytné ve vyhodnocení vlivů aktualizace PÚR na životní prostředí a veřejné zdraví relevantně vypořádat a náležitě odůvodnit i s odkazem na příslušnou kapitolu (čísla stran).

Jelikož Krajský úřad kraje Vysočina, Krajský úřad Zlínského kraje a Agentura ochrany přírody a krajiny ČR jakožto příslušné orgány ochrany přírody nevyloučily svými stanovisky dle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny významný vliv aktualizace PÚR na lokality soustavy Natura 2000, musí být tato předmětem posouzení podle § 45i odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny a jeho prováděcího předpisu (vyhláška č. 142/2018 Sb., o náležitostech posouzení vlivu záměru a koncepce na EVL a PO a o náležitostech hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny).

Nevyloučí-li výsledek posouzení podle ustanovení § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny významný negativní vliv koncepce na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti, musí pořizovatel respektovat ustanovení § 45i odst. 2 a odst. 8 až odst. 12 zákona o ochraně přírody a krajiny.

15. Autorizovaná osoba musí vyhodnotit veškeré předložené varianty aktivit vyplývajících z aktualizace PÚR (popř. varianty, které byly po domluvě s ní doplněny pořizovatelem) z hlediska jejich přípustnosti (přípustné, podmíněně přípustné, nepřípustné) s ochranou EVL a PO a také jejich předmětů ochrany. U varianty podmíněně přípustné se navrhnou případná opatření, která by vyloučila, zmírnila nebo kompenzovala negativní vliv na tyto chráněné lokality. Autorizovaná osoba porovná varianty a stanoví jejich pořadí z hlediska vlivů na EVL, PO a jejich předmět ochrany a územní celistvost a ve svém závěru konstatuje nejpříjemnější variantu ve vztahu k zájmům ochrany přírody. V případě, že dle jejího názoru je možné najít vhodnější řešení, která nejsou v aktualizaci PÚR zahrnuta, je možné je ve vyhodnocení uvést. Z uvedeného vyplývá, že v závěru vyhodnocení musí být provedeno porovnání hodnocených variant a doporučení té, která má co nejmenší negativní vlivy na území EVL a PO. Přitom všechny varianty mající významné negativní vlivy na území EVL a PO jsou z hlediska ochrany těchto území nepřijatelné (jestliže je aktualizace PÚR obsahuje, nemůže autorizovaná osoba navrhnout souhlasné stanovisko SEA).

16. Závěry vyhodnocení vlivů na území EVL a PO musí být zdůvodněny a jasně formulovány. To znamená, že musí být provedeno vyhodnocení nových (upravovaných) návrhů na aktualizaci PÚR ve vztahu ke konkrétním územím EVL a PO a dotčeným předmětům ochrany, avšak v podrobnosti odpovídající informacím poskytnutých PÚR. U každé hodnocené aktivity je nutné uvést bodové ohodnocení vlivu včetně komentáře (zdůvodnění). V závěru vyhodnocení je nezbytné uvést, zda

aktualizace PÚR jako celek nebude mít významné negativní vlivy na EVL a PO. Případně, nelze-li kvůli obecnosti aktualizace PÚR (navrhovaných aktivit) vyhodnotit vlivy na území EVL a PO, je třeba v závěru vyhodnocení uvést, že toto musí být provedeno při posouzení níže postavené koncepce nebo záměru.

Tyto požadavky jsou do vyhodnocení zahrnuty.

Tato část vyhodnocení je zaměřena na vyhodnocení navržených změn a úprav, které jsou v rámci návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR provedeny, a to z hlediska vlivu na životní prostředí v rozsahu a podrobnosti PÚR a míře konkrétnosti a rozsahu návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR.

Pro potřeby vyhodnocení je zčásti využit postup vycházející z předchozího vyhodnocení vlivů na životní prostředí uplatněný v rámci těchto původních dokumentů (tj. Aktualizace č. 1 PÚR ČR), a to z důvodů zachování logiky a kontinuity prací a zároveň možnosti porovnání s předchozími dokumenty a vyhodnoceními. Dále je využito Metodické doporučení pro vyhodnocení vlivů PÚR ČR a ZÚR na životní prostředí zveřejněné ve Věstníku MŽP (ročník XV – únor 2015 – částka 2).

Jsou hodnoceny vlivy aktualizace koncepce, které lze rozumně předpokládat, a to v rozsahu, podrobnosti a míře konkrétnosti návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR.

Předmětem vyhodnocení jsou především:

- nové pasáže návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR z r. 2020, která byla vytvořena na základě Zprávy o uplatňování Politiky územního rozvoje České republiky, ve znění Aktualizace č. 1 - části D „Návrhy na aktualizaci politiky územního rozvoje a jejich zdůvodnění, popřípadě návrh a důvody na pořízení nové politiky územního rozvoje“, u nichž je hodnocení relevantní.
- úpravy a změny záměrů obsažených v návrhu Politiky územního rozvoje, ve znění Aktualizace č. 4.

Úpravy jednotlivých pasáží a článků návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR, u kterých došlo ke změnám, a které mají reálný dopad v území, respektive možné vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví, jsou vyhodnoceny a okomentovány z hlediska vlivů těchto úprav na životní prostředí (respektive soustavu Natura 2000). Naopak nejsou hodnoceny ty úpravy pasáží, které nepředstavují obsahovou změnu s možným dopadem v území a na životní prostředí. Jedná se např. o zpřesnění popisu trasy koridoru bez ovlivnění jeho lokalizace (např. SRN vs. Německo), změnu označení dopravní stavby (rychlostní silnice vs. dálnice), zpřesnění důvodů vymezení oblastí, os, koridorů a ploch a další. Hodnoceny byly tedy pouze nové záměry (plochy, koridory, nové republikové priority územního plánování, nové specifické oblasti, úkoly ...) a změny, které mohou mít podstatnější průmět v území, respektive dopad na životní prostředí. Vodítkem pro toto rozdělení byla také Příloha č. 1 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění posledních předpisů a odborná úvaha hodnotitele.

1 STRUČNÉ SHRUTÍ OBSAHU AKTUALIZACE Č. 4 POLITIKY ÚZEMNÍHO ROZVOJE, VZTAH K JINÝM KONCEPCÍM

1.1 OBSAH NÁVRHU AKTUALIZACE Č. 4 PÚR ČR

Politika územního rozvoje je nezastupitelným závazným nástrojem územního plánování vlády ČR k usměrňování územního rozvoje ve věcech republikového významu. Poskytuje základní rámce pro koordinaci územně plánovací činnosti krajů a obcí a pro koordinaci činnosti ministerstev, jiných ústředních správních úřadů a jimi řízených úřadů, které mají dopad na využívání území, na jeho uspořádání nebo které jsou podmínkami území zásadně ovlivňovány. Doposud platná Politika územního rozvoje ČR je závazná od 11. 9. 2020.

Návrh aktualizace vychází ze **Zprávy o uplatňování PÚR ČR**, ve znění Aktualizace č. 1, především z části D.

Z hlediska vlivů na životní prostředí, respektive udržitelný rozvoj území, jsou ve Zprávě o uplatňování PÚR ČR, ve znění Aktualizace č. 1, důležité závěry obsažené v kapitole B - Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území s uvedením, zda nebyly zjištěny nepředpokládané negativní dopady na životní prostředí, spolu s návrhy pro jejich eliminaci, minimalizaci nebo kompenzaci. V této kapitole je mimo jiné konstatováno, že:

- Nebyly zjištěny nepředpokládané negativní dopady na životní prostředí
- Nebyly zjištěny nepředpokládané negativní dopady na hospodářský rozvoj
- Nebyly zjištěny nepředpokládané negativní dopady na soudržnost společenství obyvatel v území
- V rámci Vyhodnocení vlivů uplatňování PÚR ČR na udržitelný rozvoj území nebyly zjištěny významné negativní dopady na celkovou vyváženost územních podmínek pro udržitelný rozvoj území (§ 18 odst. 1 stavebního zákona).

(Pozn.: Celé znění kapitoly b) Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území s uvedením, zda nebyly zjištěny nepředpokládané negativní dopady na životní prostředí, spolu s návrhy pro jejich eliminaci, minimalizaci nebo kompenzaci je k dispozici ve Zprávě o uplatňování Politiky územního rozvoje České republiky, ve znění Aktualizace č. 1).

Tato informace je důležitá právě s ohledem na následující vyhodnocení. To tedy bude, i s ohledem na výše uvedené, zaměřeno především na změny a úpravy v tomto návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR oproti doposud platné PÚR ČR.

Politika územního rozvoje obecně (dle § 32 stavebního zákona) má následující obsah:

- a) stanoví republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území,
- b) vymezuje oblasti se zvýšenými požadavky na změny v území z důvodů soustředění aktivit mezinárodního a republikového významu nebo které svým významem přesahují území jednoho kraje, to je rozvojové oblasti a rozvojové osy,
- c) vymezuje oblasti se specifickými hodnotami a se specifickými problémy mezinárodního a republikového významu nebo které svým významem přesahují území jednoho kraje,
- d) schematicky vymezuje plochy a koridory dopravní a technické infrastruktury mezinárodního a republikového významu nebo které svým významem přesahují území jednoho kraje,
- e) stanoví ve vymezených oblastech, plochách a koridorech kritéria a podmínky pro rozhodování o možných variantách nebo alternativách změn v území a pro jejich posuzování, zejména s ohledem na jejich budoucí význam, možná ohrožení, rozvoj, útlum, preference a rizika,
- f) stanoví úkoly podle § 31.

Tyto oblasti jsou řešeny také v rámci návrhu APÚR č. 4. Ten v jednotlivých částech textu zpřesňuje, doplňuje nebo přidává nové úkoly pro územní plánování a kritéria a podmínky pro rozhodování o změnách v území, zpřesňuje vymezení rozvojových oblastí a os a specifických oblastí, zpřesňuje, vypouští nebo vymezuje nové koridory a plochy pro dopravní a technickou infrastrukturu a stanovuje nové úkoly pro ministerstva, jiné ústřední správní úřady a územní plánování.

Provedených změn a úprav je velké množství a není proto účelné ani možné je zde všechny uvádět. Jsou obsaženy v samotném návrhu APÚR č. 4, který je příkládán současně s Vyhodnocením vlivů na udržitelný rozvoj území. Znění upravených pasáží je rovněž zřejmé u samotného vyhodnocení buď v kap. 6, nebo v rámci tabulkového hodnocení v Příloze č. 1.

Pro lepší přehled zde uvádíme hlavní navržené změny:

- a) **Republikové priority územního plánování** – dílčí úpravy znění většiny republikových priorit menšího rozsahu směřující ke zpřesnění dané priority
- b) **Rozvojové oblasti a osy** – nedošlo k vymezení nebo odstranění žádné rozvojové oblasti osy. Zpřesněno znění některých vymezení nebo důvodů vymezení těchto oblastí.
- c) **Specifické oblasti** – vymezeny dvě nové specifické oblasti SOB8 Sokolovsko a SOB9 Specifická oblast, ve které se projevuje aktuální problém ohrožení území suchem. Dílčí zpřesnění textace u stávajících specifických oblastí.
- d) **Železniční doprava** – původní článek 83 VR1 vymezující souhrnně koridory vysokorychlostní dopravy v rámci celé ČR byl rozdělen na 8 dílčích úseků ŽD1-ŽD8. Upraveno formálně označení dalších koridorů, jejich vymezení a důvodu vymezení. Vymezeny nové koridory konvenční železniční dopravy ŽD21-ŽD23.
- e) **Silniční doprava** – změněno označení koridorů silniční dopravy. Původní koridor R49 (čl. 101) rozdělen na úsek SD5 a SD13. Významnější úpravy s možným dopadem v území a na životní prostředí provedeny u koridorů SD7 a SD8. Další formální úpravy jsou okomentovány v rámci Přílohy č. 1.
- f) **Vodní doprava** – nově vymezen koridor VD3 pro vodní cestu využívanou na Vltavě v úseku Třebeň–České Budějovice.
- g) **Letiště** – vymezena plocha L3 týkající se stávajícího letiště Brno-Tuřany.
- h) **Elektroenergetika** – nově vymezeny koridory a plochy E26-E29 a doplněno znění článků E20 a E23.
- i) **Plynárenství** – doplněn nově koridor P16 pro tranzitní VTL plynovod přepravní soustavy vedoucí z (Sayda–) hranice Německo/ČR–Hora sv. Kateřiny–Přimda–hranice ČR/Německo (–Waidhaus).
- j) **Vodní hospodářství** – upraveno znění čl. 167b ze suché nádrže Teplice na vodní dílo Skalička.
- k) **Další úkoly pro ministerstva, jiné ústřední správní úřady a pro územní plánování** – vypuštěna řada úkolů, nově doplněny úkoly 206 a 207, upraven úkol 205.

1.2 VZTAH K JINÝM KONCEPCÍM

Návrh Aktualizace č. 4 Politiky územního rozvoje ČR by měl být v souladu s cíli vybraných strategických a programových dokumentů. Dokument mimo jiné vychází ze Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ a zohledňuje další národní i mezinárodní dohody, smlouvy a úmluvy. Návrh APÚR č. 4 má vazbu například na dokumenty, jako např. Lipská charta o udržitelných evropských městech (2007), Územní agenda Evropské unie (2011) a Toledská deklarace (2010).

Návrh aktualizuje stávající PÚR ČR ve znění závazném od 11. 9. 2020. Současně je základním koncepčním dokumentem pro navazující zpracování zásad územního rozvoje krajů a jejich aktualizací a následně územně plánovací dokumentace obcí.

APÚR č. 4 musí být v souladu s dalšími koncepcemi pro oblast životního prostředí, což je řešeno podrobněji v následujících kapitolách. Vybrané relevantní dokumenty jsou uvedeny níže v této kapitole, kde je tabulkovou formou provedeno vyhodnocení vztahu APÚR č. 4 k jiným dokumentům přijatým na národní a mezinárodní úrovni, které se vztahují k zájmovému území a předmětu řešení posuzované APÚR č. 4. Hodnocení je provedeno pomocí stupnice uvedené v následující tabulce (Tabulka 1), která byla převzata z Metodického doporučení pro vyhodnocení vlivů PÚR ČR a ZÚR na životní prostředí (Věstník MŽP č. 2/2015).

Tabulka 1: Vztah předkládané Aktualizace č. 4 PÚR ČR vůči jiným koncepcím přijatým na mezinárodní a národní úrovni (MŽP, 2015b)

Intenzita vztahu	Popis vztahu	Odůvodnění vztahu
3	velmi silný (přímý) vztah	Koncepce obsahuje podněty, požadavky nebo záměry s konkrétně definovaným nárokem na změnu využití území, které vyžadují řešení v rámci PÚR ČR vymezením plochy nebo koridoru. Zahrnutí do platné PÚR ČR je nezbytnou podmínkou pro realizaci koncepce.
2	silný (přímý) vztah	Koncepce bez konkrétně definovaných nároků na změnu využití území. Do PÚR ČR se promítají ve formě priorit, požadavků nebo podmínek (verbální výroky), příp. jsou realizovatelné uplatněním ostatních nástrojů územního plánování. Realizace koncepce není přímo závislá na platné PÚR ČR.
1	slabý nebo nepřímý vztah	Koncepce neobsahuje podněty, požadavky nebo záměry s přímou vazbou na „návrhovou“ část PÚR ČR, je však podkladem pro odůvodnění konkrétních návrhů.
0	bez vztahu	Koncepce neobsahuje podněty, požadavky nebo záměry, které vyžadují řešení v rámci PÚR ČR.

V následující tabulce je provedeno vyhodnocení intenzity vztahu APÚR č. 4 k těm dokumentům, které požaduje Metodika (MŽP, 2015b) nebo ke kterým byl identifikován nějaký vztah nebo u kterých nebylo možno tento vztah a priori vyloučit. Koncepce, u kterých bylo možno vztah a priori vyloučit nebo byl zjevně zanedbatelný (intenzita vztahu 0), nejsou v následující tabulce uváděny.

Tabulka 2: Vztah APÚR č. 4 ke koncepčním dokumentům

Mezinárodní dokumenty	Možná vazba	Komentář
Lublaňská deklarace o územní dimenzi udržitelného rozvoje	2	Dokument je zastřešujícím pro dokumenty typu PÚR a doporučuje jejich zpracování. Obsahuje podněty a požadavky s obecně definovaným nárokem na změnu využití území, které se přímo promítají do posuzované koncepce např. prostřednictvím republikových priorit územního plánování.
Evropské perspektivy územního rozvoje	2	Dokument je zastřešujícím pro dokumenty typu PÚR. Obsahuje podněty a požadavky s obecně definovaným nárokem na změnu využití území, které se přímo promítají do posuzované koncepce např. prostřednictvím republikových priorit územního plánování.
Řídící principy trvale udržitelného územního rozvoje evropského kontinentu	2	Dokument je zastřešujícím pro dokumenty typu PÚR. Obsahuje podněty a požadavky s obecně definovaným nárokem na změnu využití území, které se promítají do posuzované koncepce např. prostřednictvím republikových priorit územního plánování.
Evropská úmluva o krajině	2	Obsahuje podněty řešitelné v předkládané koncepci. Evropská úmluva o krajině se v APÚR č. 4 promítá prostřednictvím republikových priorit s důrazem na zvýšení ochrany krajiny a jejich funkcí a zapojení veřejnosti (zejména RP 14 a 16).

Obnovená strategie udržitelného rozvoje EU	2	Obsahuje podněty řešitelné v předkládané koncepci. Obnovená strategie udržitelného rozvoje EU se v APÚR č. 4 promítá prostřednictvím republikových priorit s důrazem na zmírnění klimatické změny, podpory šetrných forem dopravy, veřejného zdraví (zejména 14a, 20, 22, 23, 24, 24a, 25 a 31).
Lipská charta o udržitelných evropských městech	2	Obsahuje podněty řešitelné v předkládané koncepci. Lipská charta o udržitelných evropských městech se v APÚR č. 4 promítá prostřednictvím republikových priorit s důrazem na zmírnění klimatické změny, podporu zeleně, zlepšení kvality životního prostředí a další (zejm. 14a, 16a, 19, 23, 24, 24a, 25, 29a 31).
Územní agenda Evropské unie 2020	2	Obsahuje podněty řešitelné v předkládané koncepci. Územní agenda EU 2020 se v APÚR č. 4 promítá prostřednictvím republikových priorit s důrazem na vyvážený územní rozvoj a ochranu krajiny (zejména 14, 16a, 18, 20, 22, 24, 29, 31).
Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020	2	Obsahuje podněty řešitelné v předkládané koncepci. Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020 se v APÚR č. 4 promítá prostřednictvím republikových priorit s důrazem na zvýšení biologické rozmanitosti a podpory ekosystémů (zejména 14a, 16, 19, 20).
Evropa 2020	2	Obsahuje podněty řešitelné v předkládané koncepci. Evropa 2020 se v APÚR č. 4 promítá prostřednictvím republikových priorit s důrazem na snížení emisí skleníkových plynů (zejm. 23, 24, 24a, 29 a 31).
Rámcová úmluva o ochraně a udržitelném rozvoji Karpat	1	Neobsahuje podněty řešitelné v předkládané koncepci, je podkladem pro odůvodnění konkrétních návrhů.
Ramsarská úmluva	1	Neobsahuje podněty řešitelné v předkládané koncepci, je podkladem pro odůvodnění konkrétních návrhů.
Bernská úmluva	1	Neobsahuje podněty řešitelné v předkládané koncepci, je podkladem pro odůvodnění konkrétních návrhů.
Bonnská úmluva	1	Neobsahuje podněty řešitelné v předkládané koncepci, je podkladem pro odůvodnění konkrétních návrhů.
Národní dokumenty	Možná vazba	Komentář
Strategický rámec Česká republika 2030	2	Dokument je zastřešujícím pro APÚR č. 4. Ta z něj vychází a rozpracovává dále jeho témata. Ta jsou obsažena především v rámci republikových priorit územního plánování.
Strategie regionálního rozvoje ČR 2021-2027	2	Dokument je zastřešujícím pro APÚR č. 4. Ta z něj vychází a rozpracovává dále jeho témata. Ta jsou obsažena především v rámci republikových priorit územního plánování.
Státní politika životního prostředí ČR pro období 2012-2020	2	Obsahuje podněty řešitelné v předkládané koncepci. SPŽP se v APÚR č. 4 promítá prostřednictvím republikových priorit s důrazem na zvýšení ochrany přírody a krajiny a jejich funkcí, ochranu klimatu (zejména 14, 14a, 19, 20, 23, 24, 24a, 25, 29, 31).
Státní program ochrany přírody a krajiny České republiky pro období 2020 – 2025	2	Obsahuje podněty řešitelné v předkládané koncepci. Státní program ochrany přírody a krajiny se v APÚR č. 4 promítá prostřednictvím republikových priorit s důrazem na zvýšení ochrany přírody a krajiny a jejich funkcí (zejména 14, 14a, 19, 20, 22, 24, 25, 29).
Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR	2	Obsahuje podněty řešitelné v předkládané koncepci. Strategie ochrany přírody biologické rozmanitosti se v APÚR č. 4 promítá prostřednictvím republikových priorit s důrazem na zvýšení ochrany krajiny a jejich funkcí a biologické rozmanitosti (zejména 14, 14a, 19, 20, 22, 25, 29).

Politika ochrany klimatu v ČR	2	Koncepce řeší ochranu klimatu, respektive adaptace na jeho změny především v rámci části vodní hospodářství, a to „územní ochranou lokalit vhodných pro akumulaci povrchových vod pro případné řešení dopadů klimatické změny, především pro snížení nepříznivých účinků povodní a sucha, v dlouhodobém horizontu. V rámci republikových priorit reflektováno v rámci RP 31. Této problematice se přímo týká také vymezení nové rozvojové oblasti SOB9 Specifická oblast, ve které se projevuje aktuální problém ohrožení území suchem.
Aktualizace Národního programu snižování emisí	2	Obsahuje podněty řešitelné v předkládané koncepci. Aktualizace NPSE se v APÚR č. 4 promítá prostřednictvím republikových priorit s důrazem na snižování emisí znečišťujících látek (zejména 20, 24, 24a, 29).
Dopravní politika ČR pro období 2014-2020 s výhledem do roku 2050	2	Obsahuje podněty řešitelné v předkládané koncepci. Dopravní politika ČR se v APÚR č. 4 promítá prostřednictvím republikových priorit s důrazem na podporu alternativních forem dopravy, snížení fragmentace krajiny a dalších (zejména 20, 23, 24, 29).
Státní energetická koncepce ČR	2	Obsahuje podněty řešitelné v předkládané koncepci. SEK se v APÚR č. 4 promítá prostřednictvím republikových priorit především s důrazem na podporu alternativních forem dopravy (zejména 23, 24, 24a, 29, 31).
Koncepce ochrany před následky sucha pro území České republiky	2	Obsahuje podněty řešitelné v předkládané koncepci. Koncepce se v APÚR č. 4 promítá prostřednictvím republikových priorit s důrazem na zvýšení retence krajiny a ochrany vod (zejména 14a, 19, 20, 25).
Plán hlavních povodí České republiky	1	Neobsahuje podněty řešitelné v předkládané koncepci, je podkladem pro odůvodnění konkrétních návrhů.
Strategický rámec rozvoje péče o zdraví v České republice do roku 2030	1	Neobsahuje podněty řešitelné v předkládané koncepci, je podkladem pro odůvodnění konkrétních návrhů.

Závěr:

U žádného dokumentu nebyl identifikován velmi silný (přímý) vztah k Politice územního rozvoje. Silný vztah byl identifikován u více mezinárodních nebo národních dokumentů. Tyto dokumenty neobsahují požadavek na vymezení konkrétních koridorů nebo ploch, ale obsahují obecně definované podněty řešitelné v předkládané koncepci, které jsou uplatňovány především v rámci republikových priorit územního plánování.

Koncepční dokumenty zaměřené na ochranu životního prostředí, u kterých byl identifikován silný (2) vztah, jsou podkladem pro hodnocení vztahu APÚR č. 4 k cílům ochrany životního prostředí přijatým na mezinárodní a národní úrovni v kap. 2 Vyhodnocení. Vztahy PÚR ČR k uvedeným dokumentům jsou popsány v následující kapitole.

2 ZHODNOCENÍ VZTAHU NÁVRHU AKTUALIZACE Č. 4 POLITIKY ÚZEMNÍHO ROZVOJE ČR K CÍLŮM OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ PŘIJATÝM NA MEZISTÁTNÍ NEBO KOMUNITÁRNÍ ÚROVNI

V rámci této kapitoly jsou identifikovány cíle ochrany životního prostředí přijaté na mezinárodní nebo národní úrovni, jejichž splnění lze dosáhnout nebo k jejich dosažení přispět nástroji územního plánování, tzn. PÚR ČR. Podkladem pro zpracování této kapitoly jsou oborové koncepce s identifikovaným silným (2) vztahem k nástrojům územního plánování. Koncepce s velmi silným vztahem nebyly zjištěny.

Jedná se o cíle přijaté na mezinárodní a národní úrovni v dokumentech s tématem ochrany složek životního prostředí, příp. v dalších koncepcích s významnou vazbou na problematiku životního prostředí.

Z koncepčních dokumentů s identifikovaným silným (2) vztahem k APÚR č. 4, respektive PÚR ČR obecně, byly vybrány cíle a priority s jednoznačnou vazbou na problematiku ochrany životního prostředí a zdraví obyvatelstva. Vztah APÚR č. 4¹ byl k jednotlivým cílům vyjádřen pomocí jednoduché symboliky, která vyjadřuje, do jaké míry může APÚR č. 4 (v rámci svých kompetencí definovaných stavebním zákonem) přispět k jejich dosažení, tedy:

- 1 – Uplatněním koncepce je možné ovlivnit dosažení cíle
- 0 – Uplatnění koncepce nemá na dosažení cíle žádný vliv

Přehled strategických dokumentů, které obsahují cíle ochrany životního prostředí, a které měly v předchozí kapitole zhodnocen vztah s navrhovanou koncepcí jako velmi silný či silný, je na základě požadavku MŽP uveden zde:

- Lublaňská deklarace o územní dimenzi udržitelného rozvoje
- Evropské perspektivy územního rozvoje
- Řídící principy trvale udržitelného územního rozvoje evropského kontinentu
- Evropská úmluva o krajině
- Obnovená strategie udržitelného rozvoje EU
- Lipská charta o udržitelných evropských městech
- Územní agenda Evropské unie 2020
- Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020
- Evropa 2020
- Strategický rámec Česká republika 2030
- Strategie regionálního rozvoje ČR 2021-2027
- Státní politika životního prostředí ČR pro období 2012-2020
- Státní program ochrany přírody a krajiny České republiky pro období 2020 – 2025
- Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR
- Politika ochrany klimatu v ČR
- Aktualizace Národního programu snižování emisí
- Dopravní politika ČR pro období 2014-2020 s výhledem do roku 2050
- Státní energetická koncepce ČR
- Koncepce ochrany před následky sucha pro území České republiky

¹ Jedná se o aktualizaci PÚR ČR. V této části je hodnocen primárně vztah k PÚR ČR obecně, neboť k zásadním změnám znění republikových priorit nedochází.

Níže je uveden soupis relevantních cílů uvedených v mezinárodních a národních strategických dokumentech. Současně uvádíme i základní informace o těchto dokumentech.

2.1 HLAVNÍ CÍLE OCHRANY NA MEZINÁRODNÍ ÚROVNI

2.1.1 Lublaňská deklarace o územní dimenzi udržitelného rozvoje (Lublaň, 2003)

Deklarace schválena na 13. Zasedání Konference evropských ministrů zodpovědných za územní plánování (CEMAT) s ohledem na řadu aspektů, mj. i na stále existující ekologické a jiné problémy vztahující se k územnímu rozvoji, zvláště ty, které jsou spojeny s hospodářskou a sociální soudržností a s udržitelným a vyváženým rozvojem Evropy, na specifickou geografickou situaci Evropy, představující rozmanité možnosti, jež lze realizovat zodpovědnou implementací vhodných politik, na pokračující evropskou integraci s hlavním cílem dosáhnout udržitelný rozvoj.

Účelem „Lublaňské deklarace o územní dimenzi udržitelného rozvoje“ včetně přijatých rezolucí je zejména implementace dokumentu „Řídící principy trvale udržitelného územního rozvoje evropského kontinentu“, přijatého formou rezoluce 8. září 2000 Konferencí ministrů zodpovědných za územní plánování v Hannoveru. Podíleli se na něm řídící pracovníci i odborníci z oboru územního plánování všech tehdejších 41 členských zemí Rady Evropy, prezentuje společně zformulovaný názor na politiku územního rozvoje kontinentu.

Cíle životního prostředí	Vztah PÚR	Příklad řešení v PÚR
(4) zamezovat nebo značně snižovat rizika, jako jsou zemětřesení, sucha a povodně,	1	Podporovat preventivní ochranu území a obyvatelstva před potenciálními riziky a přírodními katastrofami (25)
(5) řešení naléhavých problémů týkajících se zejména - zhoršování životního prostředí, degradace osídlených ploch, - intenzifikace dopravních toků, dopravní zácpy na silnicích a s tím souvisejícího poškozování ŽP, - zmožení přírodních a člověkem způsobených katastrof, částečně zaviněných klimatickými změnami, které ohrožují lidské životy a způsobují závažné škody - ztráty dynamiky a snížení kvality života v mnoha zemědělských oblastech, k nimž patří vylidňování, mizení tradiční venkovské krajiny a způsobu života a přírodních zdrojů i venkovského kulturního dědictví, - oživit města a ovládnout živelný růst měst, jakož i snížení hrozby kulturní identity a společným tradicím evropského způsobu života, typů osídlení a kulturního dědictví	1	Chránit a rozvíjet přírodní, civilizační a kulturní hodnoty území (14) Koordinovaný rozvoj území (16a) Podporovat polycentrický rozvoj sídelní struktury (18) Podpora rozvoje ploch typu brownfields, hospodárné využívání zastavěného území, ochrana nezastavěného území (zejména zemědělská a lesní půda) Účelné využívání a uspořádání území úsporné v nárocích na veřejné rozpočty na dopravu a energie, které koordinací veřejných a soukromých zájmů na rozvoji území omezuje negativní důsledky suburbanizace pro udržitelný rozvoj území. (19) Zlepšování dopravní a technické infrastruktury za podmínek ochrany životního prostředí a veřejného zdraví (23, 24) Podporovat preventivní ochranu území a obyvatelstva před potenciálními riziky a přírodními katastrofami. Podporovat adaptaci území na změnu klimatu (25)
(6) Pro náležité zvládnutí hlavních naléhavých problémů udržitelného územního rozvoje evropského kontinentu je nutno politiky územního rozvoje dále zlepšovat za účelem - podpoření vyváženého polycentrického rozvoje evropského kontinentu a vytváření funkčních městských regionů, jakož i sítí malých a středně velkých měst a venkovských sídel	1	Chránit a rozvíjet přírodní, civilizační a kulturní hodnoty území (14) Zohlednění ochrany kvalitní zemědělské půdy (zejm. orné půdy) a ekologických funkcí krajiny (14a) Zapojení veřejnosti do územně plánovací činnosti (16) Podporovat polycentrický rozvoj sídelní struktury

Cíle životního prostředí	Vztah PÚR	Příklad řešení v PÚR
<ul style="list-style-type: none"> - oživení upadajících sídel a nového rozvoje brownfields, tak aby byla omezena nadměrná spotřeba ploch, sníženo sociální strádání a nezaměstnanost a zlepšena kvalita života ve městě - zvýšení efektivity dopravních a energetických sítí a minimalizace jejich nepříznivých dopadů, především podporováním hromadné dopravy a multimodálním řešením toků zboží - zamezování a snižování možných škod v důsledku přírodních katastrof především tím, že modely struktury sídel budou jimi méně zranitelné - ochrany a zlepšování přírodního i umělého životního prostředí, zvláště když je již znečištěno či poškozeno nebo tímto ohroženo - snížení intenzifikace, industrializace a závislosti na chemii v zemědělské činnosti pomocí politiky územního rozvoje, jež umožňuje diverzifikované ekonomické aktivity a vytvoření nových tržních příležitostí pro venkovské obyvatelstvo - zvýšení participace veřejnosti při tvorbě územně plánovací dokumentace a při koncipování a implementaci politik územního rozvoje. 		<p>(18) Podpora rozvoje ploch typu brownfields, hospodárné využívání zastavěného území, ochrana nezastavěného území (zejména zemědělská a lesní půda) (19) Zlepšování dopravní a technické infrastruktury za podmínek ochrany životního prostředí a veřejného zdraví (23, 24) Podporovat preventivní ochranu území a obyvatelstva před potenciálními riziky a přírodními katastrofami (25)</p>

2.1.2 Evropské perspektivy územního rozvoje (Postupim, 1999)

Na tomto dokumentu pracovala Evropská komise od roku 1994. Jedná se o společně zformulovaný názor EU na politiku územního rozvoje členských zemí i ve vztahu k dalším zemím, s důrazem na trvale udržitelný rozvoj území, který je chápán jako otázka ekonomické i sociální soudržnosti, zachování přírodního a kulturního dědictví a vyvážené schopnosti soutěže ve společném evropském prostoru. Základním cílem ESDP (European Spatial Development Perspective) je dosáhnout vyváženého a trvale udržitelného rozvoje především posilováním hospodářské a sociální soudržnosti. Tento záměr se promítá do trojúhelníku cílů, který propojuje tři hlavní cíle evropské územní politiky:

- sociální, hospodářskou a sociální soudržnost,
- ekologické – zachování přírodních zdrojů a kulturního dědictví,
- ekonomické – vyváženější konkurenceschopnost evropského území.

Cíle životního prostředí	Vztah PÚR	Příklad řešení v PÚR
3.2.2 Dynamická, atraktivní a konkurenceschopná města a urbanizované regiony		
<p>(81) Zvláštní význam pro trvale udržitelný rozvoj měst mají následující vybrané aspekty:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kontrola fyzického rozvoje měst - moudré a úsporné hospodaření se zdroji městského ekosystému (zvláště s vodou, energií a odpady) - lepší dostupnost různých druhů dopravy, které jsou nejen efektivní, ale i ekologicky příznivé 	1	<p>Koordinovaný rozvoj území (16a) Podporovat polycentrický rozvoj sídelní struktury (18) Účelné využívání a uspořádání území ... které ... omezuje negativní důsledky suburbanizace pro udržitelný rozvoj území. (19) Podpora environmentálně šetrných forem dopravy (např. železniční, cyklistická), zvyšování plynulosti dopravy, podpora návaznosti různých druhů dopravy (24, 29)</p>

Cíle životního prostředí	Vztah PÚR	Příklad řešení v PÚR
		Vytvářet podmínky pro zadržování, vsakování i využívání srážkových vod (25)
(87) Cílem zde má být omezení rozšiřování míst a uplatnění integrovaného přístupu k plánování dopravy. Tím se sníží závislost na soukromých vozidlech a podpoří se další prostředky mobility (veřejná doprava, cyklistika).	1	Podpora environmentálně šetrných forem dopravy (např. železniční, cyklistická), zvyšování plynulosti dopravy, podpora návaznosti různých druhů dopravy (24, 29)
3.2.3 Rozvoj vycházející z místních tradic, rozmanité a produktivní venkovské oblasti		
(94) V důsledku hospodářského růstu jsou dnes venkovské oblasti vystaveny velkému počtu negativních ekologických důsledků. Patří sem silný tlak na nerozvinuté oblasti poblíž měst směřující k tomu, aby se vyrovnaly s růstem poptávky po prvním a druhém bydlení, negativní důsledky nových rekreačních aktivit, a také znečištění půdy, ovzduší a vody v důsledku zpracování a skladování odpadů. Přitažlivost oblastí s atraktivní krajinou, jako jsou hory a pobřežní regiony, je ohrožena masovou turistikou. Intenzivní zemědělství může také vést ke kontaminaci půdy a k ničení kulturních krajín. Tímto negativním důsledkem lze čelit pouze pomocí vhodného regionálního plánování a odpovídající ekologické a zemědělské politiky zaměřené na obnovení biologické rozmanitosti, snížení kontaminace půdy a rozšíření a diverzifikaci zemědělského využití.	1	Chránit a rozvíjet přírodní, civilizační a kulturní hodnoty území (14) Zohlednění ochrany kvalitní zemědělské půdy (zejm. orné půdy) a ekologických funkcí krajiny (14a) Důsledná ochrana zvláště chráněných území, lokalit soustavy Natura 2000, mokřadů, ochranných pásem vodních zdrojů, chráněné oblasti přirozené akumulace vod a nerostného bohatství, ochrany zemědělského a lesního půdního fondu. Podporovat a vytvářet ÚSES a zvyšování a udržování ekologické stability (20). Vytvářet podmínky pro rozvoj a využití předpokladů území pro různé formy cestovního ruchu (např. cykloturistika, agroturistika, poznávací turistika), při zachování a rozvoji hodnot území (22)
(97) Ve venkovských oblastech EU existuje značný potenciál obnovitelné energie: sluneční, energie biomasy a rovněž energie z městského odpadu poblíž velkých měst (produkce metanu).	1	Koordinovaný rozvoj území (16a) Podpora obnovitelných zdrojů energie šetrných k životnímu prostředí (31)
3.3.3 Efektivní a trvale udržitelné využití infrastruktury		
(118) Současný růst osobní a nákladní dopravy (zvláště dopravy silniční a letecké) má stále negativní dopad na životní prostředí a na efektivnost dopravních systémů. Ulehčení těmto systémům je možné prostřednictvím vhodné politiky územního rozvoje, která ovlivňuje rozmístění pracovních příležitostí a obyvatelstva, a tím i požadavky na mobilitu a volbu způsobu dopravy. Efektivnějšího využití stávající infrastruktury lze dosáhnout posílením ekologicky příznivých dopravních systémů a rozvíjením mezidruhových dopravních řetězců.	1	Podpora environmentálně šetrných forem dopravy (např. železniční, cyklistická), zvyšování plynulosti dopravy (24, 29)
3.4.2 Ochrana a rozvíjení přírodního dědictví		
(136) Ekologická síť a Natura 2000 mohou zajistit a vytvořit ochranu cenných biotopů. Svoji úlohu zde také musejí plnit spoje a koridory mezi chráněnými oblastmi jako živé ploty, které mohou napomáhat migraci a genetické výměně rostlin a divokých zvířat. Širší politika využití území může také vytvořit kontext, v jehož rámci se chráněné oblasti mohou rozvíjet, aniž by byly izolovány, včetně – bude-li to zapotřebí – vymezení nárazníkových zón.	1	Důsledná ochrana zvláště chráněných území, lokalit soustavy Natura 2000, mokřadů, ochranných pásem vodních zdrojů, chráněné oblasti přirozené akumulace vod a nerostného bohatství, ochrany zemědělského a lesního půdního fondu. Podporovat a vytvářet ÚSES a zvyšování a udržování ekologické stability (20).
(137) Kromě chráněných oblastí mají velkou biologickou rozmanitost také některé typy ekologicky	1	Důsledná ochrana zvláště chráněných území, lokalit soustavy Natura 2000, mokřadů,

Cíle životního prostředí	Vztah PÚR	Příklad řešení v PÚR
citlivých oblastí, například horské oblasti, mokřiny a další.		ochranných pásem vodních zdrojů, chráněné oblasti přirozené akumulace vod a nerostného bohatství, ochrany zemědělského a lesního půdního fondu. Podporovat a vytvářet ÚSES a zvyšování a udržování ekologické stability (20).
(140) Politika územního rozvoje může významným způsobem přispět k ochraně klimatu prostřednictvím úspor energie v důsledku omezení dopravy u sídelních struktur a lokalit, a rovněž širším využíváním obnovitelných zdrojů energie bez CO ₂ .	1	Podpora environmentálně šetrných forem dopravy (např. železniční, cyklistická), zvyšování plynulosti dopravy (24, 29) Podpora obnovitelných zdrojů energie šetrných k životnímu prostředí (31)
(141) Významné rizikové faktory představuje eroze způsobená využitím půdy, povodně, poškození lesů, znečištění podzemních vod, koncentrace znečišťujících látek a přidělování volných ploch pro sídelní účely. Proto je nutná efektivní ochrana půdy za účelem ochrany přírodních zdrojů a funkcí půdy. Ochrana půdy musí rovněž zajistit omezení jejího zmenšování v důsledku využívání, eroze a ničení půdy, a zároveň potlačovat potenciální znečišťující látky a nadměrné využívání volných ploch pro sídelní funkce.	1	Zohlednění ochrany kvalitní zemědělské půdy (zejm. orné půdy) a ekologických funkcí krajiny (14a) Podpora rozvoje ploch typu brownfields, hospodárné využívání zastavěného území, ochrana nezastavěného území (zejména zemědělská a lesní půda) (19) Důsledná ochrana zvláště chráněných území, lokalit soustavy Natura 2000, mokřadů, ochranných pásem vodních zdrojů, chráněné oblasti přirozené akumulace vod a nerostného bohatství, ochrany zemědělského a lesního půdního fondu. Podporovat a vytvářet ÚSES a zvyšování a udržování ekologické stability (20). Podpora environmentálně šetrných forem dopravy (např. železniční, cyklistická), zvyšování plynulosti dopravy (24, 29) Předcházet dalšímu významnému zhoršování kvality ovzduší na územích s dlouhodobým překračováním imisních limitů (24a) Podporovat preventivní ochranu území a obyvatelstva před potenciálními riziky a přírodními katastrofami (25) Podpora obnovitelných zdrojů energie šetrných k životnímu prostředí (31)
3.4.3 Hospodaření s vodními zdroji: zvláštní výzva pro územní rozvoj		
(144) V oblasti hospodaření s vodními zdroji je nutná spolupráce přes administrativní hranice, například v údolích velkých řek, v otázkách ochrany před záplavami, odvrácení sucha a ochrany podzemních vod a mokřin.	1	Důsledná ochrana zvláště chráněných území, lokalit soustavy Natura 2000, mokřadů, ochranných pásem vodních zdrojů, chráněné oblasti přirozené akumulace vod a nerostného bohatství, ochrany zemědělského a lesního půdního fondu (20).
(145) Preventivní opatření ke snížení odpadní vody, nadměrného využívání a znečišťování vodních zdrojů musejí mít přednost před technologiemi „na konci potrubí“.	0	Explicitně takto zmiňováno není, problematika odpadních vod není v rámci PÚR ČR podrobněji řešena.
(148) Mokřiny jsou významným zdrojem biologických hodnot a jejich přirozených čistících a regulačních funkcí. Jejich zachování a obnova mají vrcholovou prioritu.	1	Důsledná ochrana zvláště chráněných území, lokalit soustavy Natura 2000, mokřadů, ochranných pásem vodních zdrojů, chráněné oblasti přirozené akumulace vod a nerostného bohatství, ochrany zemědělského a lesního půdního fondu (20).

2.1.3 Řídící principy trvale udržitelného územního rozvoje evropského kontinentu (Hannover, 2000)

„Řídící principy trvale udržitelného územního rozvoje evropského kontinentu“, na kterém se podíleli řídicí pracovníci i odborníci z oboru územního plánování všech tehdejších 41 členských zemí Rady Evropy, prezentuje společně zformulovaný názor na politiku územního rozvoje kontinentu. Ta je charakterizována důrazem na trvale udržitelný rozvoj území prakticky celé Evropy a severní části Asie. Tento rozvoj je otázkou ekonomické i sociální soudržnosti, zachování přírodního a kulturního dědictví i vyvážených schopností a možností soutěže ve společném celoevropském prostoru.

„Řídící principy trvale udržitelného územního rozvoje evropského kontinentu“ nabízejí členským státům Rady Evropy, včetně jejich regionů a jednotlivých obcí, flexibilní a perspektivní rámec spolupráce. Jsou proto i cenným zdrojem informací a inspiračním podkladem pro usměrňování územního rozvoje České republiky. Představují koncepci udržitelného rozvoje.

Cíle životního prostředí	Vztah PÚR	Příklad řešení v PÚR
(5) Snižování škod způsobených životnímu prostředí	1	Zohlednění ochrany kvalitní zemědělské půdy (zejm. orné půdy) a ekologických funkcí krajiny (14a) Koordinovaný rozvoj území (16a) Vytvářet podmínky pro rozvoj a využití předpokladů území pro různé formy cestovního ruchu (např. cykloturistika, agroturistika, poznávací turistika), při zachování a rozvoji hodnot území (22) Podpora obnovitelných zdrojů energie šetrných k životnímu prostředí (31)
(6) Zlepšování a ochrana přírodních zdrojů a přírodního dědictví	1	Důsledná ochrana zvláště chráněných území, lokalit soustavy Natura 2000, mokřadů, ochranných pásem vodních zdrojů, chráněné oblasti přirozené akumulace vod a nerostného bohatství, ochrany zemědělského a lesního půdního fondu. Podporovat a vytvářet ÚSES a zvyšování a udržování ekologické stability (20).
(7) Zlepšování kulturního dědictví jako činitele rozvoje	1	Chránit a rozvíjet přírodní, civilizační a kulturní hodnoty území (14)
(8) Rozvíjení energetických zdrojů a zachovávání bezpečnosti	1	Podpora obnovitelných zdrojů energie šetrných k životnímu prostředí (31)
(9) Podpora vysoce kvalitního a udržitelného turistického ruchu	1	Vytvářet podmínky pro rozvoj a využití předpokladů území pro různé formy cestovního ruchu (např. cykloturistika, agroturistika, poznávací turistika), při zachování a rozvoji hodnot území (22)
(10) Omezení dopadů přírodních katastrof	1	Podporovat preventivní ochranu území a obyvatelstva před potenciálními riziky a přírodními katastrofami (25)

2.1.4 Evropská úmluva o krajině (Florencie, 2000)

Hlavním smyslem Úmluvy je zajistit ochranu jednotlivých typů evropské krajiny. Její význam spočívá v tom, že ukládá povinnost vytvářet a realizovat ohleduplné a z hlediska charakteru krajiny udržitelné krajině politiky, a to za účasti veřejnosti a místních a regionálních úřadů, a dále pak zohledňovat charakter krajiny při formování politik územního rozvoje, urbánního plánování a jiných sektorálních či intersektorálních politik. Tato smlouva má sloužit jako efektivní nástroj mezinárodní spolupráce. Měla by zajistit ochranu jednotlivých typů evropské krajiny, aktivní péči o krajinu v souladu s principy jejího udržitelného využívání a koordinovat plánování činností v krajině. Smluvní stranou se mohou stát nejen všechny členské státy Rady Evropy, ale i státy nečlenské, podílející se v Evropské kulturní

dohodě. Cílem této úmluvy je podpořit ochranu, správu a plánování krajiny a organizovat evropskou spolupráci v této oblasti.

Cíle životního prostředí	Vztah PÚR	Příklad řešení v PÚR
právně uznat krajinu jako základní složku prostředí, v němž lidé žijí, jako výraz rozmanitosti jejich společného kulturního a přírodního dědictví a základ jejich identity	1	Chránit a rozvíjet přírodní, civilizační a kulturní hodnoty území. Zachovat ráz jedinečné urbanistické struktury území, struktury osídlení a jedinečné kulturní krajiny. Krajina je živým v čase proměnným celkem, který vyžaduje tvůrčí, avšak citlivý přístup k vyváženému všestrannému rozvoji tak, aby byly zachovány její stěžejní kulturní, přírodní a užité hodnoty (14)
zavést a provádět krajinné politiky, zaměřené na ochranu, správu a plánování krajiny	1	Chránit a rozvíjet přírodní, civilizační a kulturní hodnoty území. Zachovat ráz jedinečné urbanistické struktury území, struktury osídlení a jedinečné kulturní krajiny. Krajina je živým v čase proměnným celkem, který vyžaduje tvůrčí, avšak citlivý přístup k vyváženému všestrannému rozvoji tak, aby byly zachovány její stěžejní kulturní, přírodní a užité hodnoty (14)
zavést postupy pro účast veřejnosti, místních a regionálních orgánů a jiných stran, které jsou zainteresovány na definování a provádění krajinných politik	1	Zapojení veřejnosti do územně plánovací činnosti (16)
začlenit krajinu do svých politik regionálního rozvoje a územního plánování, a do své kulturní, environmentální, zemědělské, sociální a hospodářské politiky, jakož i do ostatních politik s možným přímým či nepřímým dopadem na krajinu	1	Chránit a rozvíjet přírodní, civilizační a kulturní hodnoty území. Zachovat ráz jedinečné urbanistické struktury území, struktury osídlení a jedinečné kulturní krajiny. Krajina je živým v čase proměnným celkem, který vyžaduje tvůrčí, avšak citlivý přístup k vyváženému všestrannému rozvoji tak, aby byly zachovány její stěžejní kulturní, přírodní a užité hodnoty (14)
každá smluvní strana se zavazuje zvyšovat povědomí občanské společnosti, soukromých organizací a veřejných orgánů o hodnotě krajin, jejich úloze a jejich změnách	1	Zapojení veřejnosti do územně plánovací činnosti (16)
za aktivní účasti zainteresovaných stran a za účelem zlepšení úrovně znalostí svých krajin se každá smluvní strana zavazuje vymezit vlastní krajiny na celém svém území; analyzovat jejich charakteristiky, síly a tlaky, které je mění a sledovat jejich změny	1	Chránit a rozvíjet přírodní, civilizační a kulturní hodnoty území. Zachovat ráz jedinečné urbanistické struktury území, struktury osídlení a jedinečné kulturní krajiny. Krajina je živým v čase proměnným celkem, který vyžaduje tvůrčí, avšak citlivý přístup k vyváženému všestrannému rozvoji tak, aby byly zachovány její stěžejní kulturní, přírodní a užité hodnoty (14)

2.1.5 Obnovená strategie udržitelného rozvoje EU (Brusel, 2006)

Komplexní obnovená strategie udržitelného rozvoje pro rozšířenou EU, kterou přijala Evropská Rada na základě skutečnosti, že přetrvávají neudržitelné trendy, pokud jde o změnu klimatu a využívání energie, hrozby pro veřejné zdraví, chudobu a sociální vyloučení, demografický tlak a stárnutí obyvatelstva, řízení přírodních zdrojů, ztrátu biologické rozmanitosti, využívání půdy a dopravu, a objevují se nové problémy.

Obnovená strategie vychází ze strategie přijaté v roce 2001 v Göteborgu. Obecným cílem obnovené strategie EU pro udržitelný rozvoj je určovat a rozvíjet činnosti, jež EU umožní dosáhnout trvalého zvyšování kvality života pro současné i budoucí generace, a to prostřednictvím vytvoření udržitelných společenství schopných účinně řídit a využívat zdrojů a využívat potenciál hospodářství k ekologickým a sociálním inovacím a zajistit tak prosperitu, ochranu životního prostředí a sociální soudržnost.

Cíle životního prostředí	Vztah PÚR	Příklad řešení v PÚR
Zmírnit změnu klimatu, související náklady a nepříznivé důsledky pro společnost a životní prostředí	1	Předcházet dalšímu významnému zhoršování kvality ovzduší na územích s dlouhodobým překračováním imisních limitů (24a) Podporovat adaptace území na změnu klimatu. Vytvářet podmínky pro zadržování, vsakování i využívání srážkových vod (25)
Zajistit, aby naše dopravní systémy byly v souladu s hospodářskými, sociálními a environmentálními potřebami společnosti a současně měly co nejmenší nežádoucí dopady na hospodářství, společnost a životní prostředí.	1	Vytvářet podmínky pro rozvoj a využití předpokladů území pro různé formy cestovního ruchu (např. cykloturistika, agroturistika, poznávací turistika), při zachování a rozvoji hodnot území (22) Zlepšování dopravní a technické infrastruktury za podmínek ochrany životního prostředí a veřejného zdraví (zejm. hluk, emise) (23, 24)
Podporovat udržitelné modely spotřeby a výroby	0	V rámci PÚR neřešeno.
Zlepšení řízení přírodních zdrojů a zabránění jejich nadměrnému využívání s oceněním hodnoty schopností ekosystémů	1	Zohlednění ochrany kvalitní zemědělské půdy (zejm. orné půdy) a ekologických funkcí krajiny (14a) Důsledná ochrana zvláště chráněných území, lokalit soustavy Natura 2000, mokřadů, ochranných pásem vodních zdrojů, chráněné oblasti přirozené akumulace vod a nerostného bohatství, ochrany zemědělského a lesního půdního fondu. Podporovat a vytvářet ÚSES a zvyšování a udržování ekologické stability (20). Podpora obnovitelných zdrojů energie šetrných k životnímu prostředí (31)
Podpora dobrého veřejného zdraví s rovnými podmínkami a zlepšení ochrany před zdravotními hrozbami	1	Předcházet dalšímu významnému zhoršování kvality ovzduší na územích s dlouhodobým překračováním imisních limitů (24a) Podporovat preventivní ochranu území a obyvatelstva před potenciálními riziky a přírodními katastrofami (25)

2.1.6 Lipská charta o udržitelných evropských městech (Lipsko, 2007)

Politický dokument členských států vypracovaný za široké a transparentní účasti evropských zainteresovaných subjektů. Obsahuje shodu členských států na společných principech a strategiích urbánního rozvoje. Ministři členských států EU zodpovědní za rozvoj měst a územní a regionální rozvoj jejím schválením deklarovali svou podporu principům a přístupům v ní uvedených a připravenost je zavádět do politické praxe ve svých zemích:

- podněcovat politickou diskusi o tom, jak integrovat principy a strategie Lipské charty o udržitelných evropských městech do národních, regionálních a místních rozvojových politik,
- využívat nástroj integrovaného rozvoje měst a odpovídající formy veřejné správy a řízení k její implementaci a za tím účelem na národní úrovni vytvářet veškeré nezbytné rámce,
- podporovat vytváření vyvážené územní organizace založené na evropské polycentrické urbánní struktuře.

Cíle životního prostředí	Vztah PÚR	Příklad řešení v PÚR
modernizace infrastrukturních sítí a zlepšení energetické účinnosti - udržitelný systém městské dopravy; zlepšování zásobování vodou, čištění odpadních vod; energetická účinnost budov a hospodárné využívání přírodních zdrojů; kompaktní sídelní	1	Zohlednění ochrany kvalitní zemědělské půdy (zejm. orné půdy) a ekologických funkcí krajiny (14a) Koordinovaný rozvoj území (16a) Podpora rozvoje ploch typu brownfields, hospodárné využívání zastavěného území, ochrana nezastavěného území (zejména

Cíle životního prostředí	Vztah PÚR	Příklad řešení v PÚR
struktura, která zabraňuje rozrůstání měst do šířky; přizpůsobení se klimatické změně; snížení spotřeby fosilních paliv, zlepšení kvality životního prostředí a snížení emisí uhlíku		zemědělská a lesní půda) (19) Zlepšování dopravní a technické infrastruktury za podmínek ochrany životního prostředí a veřejného zdraví (zejm. hluk, emise) (23, 24) Podpora environmentálně šetrných forem dopravy (např. železniční, cyklistická), zvyšování plynulosti dopravy, podpora návaznosti různých druhů dopravy (24, 29) Předcházet dalšímu významnému zhoršování kvality ovzduší na územích s dlouhodobým překračováním imisních limitů (24a) Podporovat adaptace území na změnu klimatu (25) Podpora obnovitelných zdrojů energie šetrných k životnímu prostředí (31)

2.1.7 Územní agenda Evropské unie 2020

Dokument představující strategický rámec pro vymezení priorit územního rozvoje EU v programovém období 2014+. Práce na Územní agendě probíhala na půdě několika pracovních skupin, ve kterých měla své zastoupení rovněž Česká republika. Účelem Územní agendy EU je vytvoření strategického a akčního rámce územního rozvoje Evropy. Vychází mimo jiné z informací vzešlých z projektů, (např. z programu ESPON a Interreg), a má vazbu na národní koncepce územního rozvoje. V rámci této agendy se hovoří o tzv. územní soudržnosti, která je Evropskou unií chápána jako třetí dimenze politiky soudržnosti a má sloužit pro lepší zacílení intervencí politiky soudržnosti, coby průřezové rozvojové politiky EU. Cílem je tedy více zohlednit územní aspekty i dalších evropských oborových politik včetně vazeb na lisabonské a göteborgské cíle. Jinak řečeno tato agenda má poskytnout strategické směry pro územní rozvoj, podpořit zohlednění územní dimenze v různých politikách na všech úrovních správy a zajistit provádění strategie Evropa 2020 v souladu se zásadami územní soudržnosti.

Cíle životního prostředí	Vztah PÚR	Příklad řešení v PÚR
(1) podpora polycentrického a vyváženého územního rozvoje	1	Koordinovaný rozvoj území (16a) Podporovat polycentrický rozvoj sídelní struktury (18)
(2) podpora integrovaného rozvoje ve městech a venkovských oblastech a specifických oblastech	1	Vycházet z principu integrovaného rozvoje území (16a)
(5) Zlepšení územního propojení pro jednotlivce, komunity a podniky	1	Podpora environmentálně šetrných forem dopravy (např. železniční, cyklistická), zvyšování plynulosti dopravy, podpora návaznosti různých druhů dopravy (24, 29) Podpora obnovitelných zdrojů energie šetrných k životnímu prostředí (31)
(6) správa a propojení ekologických, krajinných a kulturních hodnot regionů	1	Chránit a rozvíjet přírodní, civilizační a kulturní hodnoty území. Zachovat ráz jedinečné urbanistické struktury území, struktury osídlení a jedinečné kulturní krajiny. Krajina je živým v čase proměnným celkem, který vyžaduje tvůrčí, avšak citlivý přístup k vyváženému všestrannému rozvoji tak, aby byly zachovány její stěžejní kulturní, přírodní a užité hodnoty (14) Důsledná ochrana zvláště chráněných území, lokalit soustavy Natura 2000, mokřadů, ochranných pásem vodních zdrojů, chráněné oblasti přirozené akumulace vod a nerostného bohatství, ochrany zemědělského

		a lesního půdního fondu. Podporovat a vytvářet ÚSES a zvyšování a udržování ekologické stability (20). Vytvářet podmínky pro rozvoj a využití předpokladů území pro různé formy cestovního ruchu (např. cykloturistika, agroturistika, poznávací turistika), při zachování a rozvoji hodnot území (22)
--	--	---

2.1.8 Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020 (Brusel, 2011)

Hlavním cílem pro období po roce 2010 je zastavit v EU do roku 2020 ubývání biologické rozmanitosti a degradaci ekosystémových služeb, v maximálním proveditelném rozsahu je obnovit a současně zvýšit příspěvek EU k odvrácení ubývání biologické rozmanitosti v celosvětovém měřítku.

Strategie zahrnuje šest cílů, které se vzájemně podporují, jsou propojené a reagují na cíle stanovené v rámci základního cíle pro rok 2020. Pomohou zastavit úbytek biologické rozmanitosti a degradaci ekosystémových služeb a každý z nich se bude zabývat jedním specifickým problémem: ochrana a obnova biologické rozmanitosti a souvisejících ekosystémových služeb (cíle 1 a 2), posílení pozitivního příspěvku zemědělství a lesnictví, snížení hlavních tlaků na biologickou rozmanitost v EU (cíle 3, 4 a 5) a zvýšení příspěvku EU k celosvětové biologické rozmanitosti (cíl 6). Každý cíl se skládá ze souboru opatření, které mají reagovat na specifické problémy řešené v rámci cíle.

Cíle životního prostředí	Vztah PÚR	Příklad řešení v PÚR
(1) naplnit směrnici o ptácích a směrnici o stanovištích	1	Důsledná ochrana zvláště chráněných území, lokalit soustavy Natura 2000 a dalších (20)
(2) zachovat a obnovit ekosystémy a jejich služby	1	Důsledná ochrana zvláště chráněných území, lokalit soustavy Natura 2000, mokřadů, ochranných pásem vodních zdrojů, chráněné oblasti přirozené akumulace vod a nerostného bohatství, ochrany zemědělského a lesního půdního fondu. Podporovat a vytvářet ÚSES a zvyšování a udržování ekologické stability (20)
(3) zvýšit podíl zemědělství a lesnictví na udržení a posílení biologické rozmanitosti	1	Zohlednění ochrany kvalitní zemědělské půdy (zejm. orné půdy) a ekologických funkcí krajiny (14a) Zapojení veřejnosti do územně plánovací činnosti (16) Podpora rozvoje ploch typu brownfields, hospodárné využívání zastavěného území, ochrana nezastavěného území (zejména zemědělská a lesní půda) (19) Důsledná ochrana zemědělského a lesního půdního fondu (20)
(5) boj proti nepůvodním invazním druhům	0	V rámci PÚR neřešeno.
(6) odvrácení úbytku celosvětové biologické rozmanitosti	1	Důsledná ochrana zvláště chráněných území, lokalit soustavy Natura 2000, mokřadů, ochranných pásem vodních zdrojů, chráněné oblasti přirozené akumulace vod a nerostného bohatství, ochrany zemědělského a lesního půdního fondu. Podporovat a vytvářet ÚSES a zvyšování a udržování ekologické stability (20)

2.1.9 Evropa 2020 (strategie EU)

Evropa 2020 představuje vizi evropského sociálně tržního hospodářství pro 21. století. Evropa 2020 představuje hlavní hospodářskou reformní agendu Evropské unie s výhledem do roku 2020 a nahrazuje tzv. Lisabonskou strategii, jejíž časový horizont vypršel rokem 2010. Jádrem strategie jsou tři vzájemně se posilující priority:

- Inteligentní růst: rozvíjet ekonomiku založenou na znalostech a inovacích.
- Udržitelný růst: podporovat konkurenceschopnější a ekologičtější ekonomiku méně náročnou na zdroje.

- Růst podporující začlenění: podporovat ekonomiku s vysokou zaměstnaností, jež se bude vyznačovat sociální a územní soudržností

Cíle životního prostředí	Vztah PÚR	Příklad řešení v PÚR
(3) Snížení emisí skleníkových plynů o 20 % oproti úrovním roku 1990 a zvýšení podílu energie z obnovitelných zdrojů v konečné spotřebě energie na 20 % a posun ke zvýšení energetické účinnosti o 20 %	1	Zlepšování dopravní a technické infrastruktury za podmínek ochrany životního prostředí a veřejného zdraví (zejm. hluk, emise) (23, 24) Předcházet dalšímu významnému zhoršování kvality ovzduší na územích s dlouhodobým překračováním imisních limitů (24a) Podpora environmentálně šetrných forem dopravy (např. železniční, cyklistická), zvyšování plynulosti dopravy, podpora návaznosti různých druhů dopravy (24, 29) Podpora obnovitelných zdrojů energie šetrných k životnímu prostředí (31)

2.2 HLAVNÍ CÍLE OCHRANY NA NÁRODNÍ ÚROVNI

2.2.1 Strategický rámec Česká republika 2030

Strategický rámec Česká republika 2030 (dále jen ČR 2030) navazuje na Strategický rámec udržitelného rozvoje (SRUR) z roku 2010. Jedná se o dokument, který udává směr rozvoje ČR na příští desetiletí. Je součástí společného úsilí o udržitelný rozvoj Evropské unie a zároveň příspěvkem České republiky k naplňování globálních cílů udržitelného rozvoje OSN. Dokument vytváří základní rámec pro ostatní strategické dokumenty na národní, krajské i místní úrovni. Stanovené principy, cíle a prioritní osy jsou nastaveny s ohledem na tři základní oblasti rozvoje společnosti – ekonomickou, sociální a environmentální. Mimo to se také věnují životu v regionech a obcích, českému příspěvku k rozvoji na globální úrovni a dobrému vládnutí.

Cíle životního prostředí	Vztah PÚR	Příklad řešení v PÚR
Lidé a společnost - Zdraví všech skupin obyvatel se zlepšuje - Snižují se vlivy způsobující nerovnosti v oblasti zdraví.	1	Zlepšování dopravní a technické infrastruktury za podmínek ochrany životního prostředí a veřejného zdraví (zejm. hluk, emise) (23, 24) Předcházet dalšímu významnému zhoršování kvality ovzduší na územích s dlouhodobým překračováním imisních limitů (24a)
Hospodářský model - Přírodní zdroje jsou využívány co nejefektivněji a nejšetrněji tak, aby se minimalizovaly externí náklady, které jejich spotřeba působí. - Snižují se emise skleníkových plynů a náročnost produktu na tyto emise. - Soustavy zásobování tepelnou energií vytvářejí podmínky pro efektivní využití tepla z obnovitelných a druhotných zdrojů energie dostupných na regionální a místní úrovni. - Navzdory negativním dopadům změny klimatu stát udržuje vysoký standard	1	Zlepšování dopravní a technické infrastruktury za podmínek ochrany životního prostředí a veřejného zdraví (zejm. hluk, emise) (23, 24) Podpora environmentálně šetrných forem dopravy (např. železniční, cyklistická), zvyšování plynulosti dopravy, podpora návaznosti různých druhů dopravy (24, 29) Vytvářet podmínky pro zadržování, vsakování i využívání srážkových vod. Podporovat adaptace území na změnu klimatu (25) Rozvoj technické infrastruktury (zejm. vodní hospodářství) splňující požadavky na vysokou kvalitu života v současnosti i v budoucnosti (30) Podpora obnovitelných zdrojů energie šetrných k životnímu prostředí (31)

vodohospodářských služeb a zároveň zvyšuje jejich dostupnost.		
<p>Odolné ekosystémy</p> <ul style="list-style-type: none"> - Krajina ČR je pojímána jako komplexní ekosystém a ekosystémové služby poskytují vhodný rámec pro rozvoj lidské společnosti. - Česká krajina je pestrá a dochází k obnově biologické rozmanitosti. - Krajina je adaptována na změnu klimatu a její struktura napomáhá zadržování vody. - Půdy jsou chráněny před degradací a potenciál krajiny je v maximální možné míře využíván k zachycování a ukládání uhlíku. 	1	<p>Zohlednění ochrany kvalitní zemědělské půdy (zejm. orné půdy) a ekologických funkcí krajiny (14a)</p> <p>Důsledná ochrana zvláště chráněných území, lokalit soustavy Natura 2000, mokřadů, ochranných pásem vodních zdrojů, chráněné oblasti přirozené akumulace vod a nerostného bohatství, ochrany zemědělského a lesního půdního fondu. Podporovat a vytvářet ÚSES a zvyšování a udržování ekologické stability (20).</p> <p>Podporovat preventivní ochranu území a obyvatelstva před potenciálními riziky a přírodními katastrofami. Vytvářet podmínky pro zadržování, vsakování i využívání srážkových vod. Podporovat adaptace území na změnu klimatu (25)</p>
<p>Obce a regiony</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kvalitní urbánní rozvoj sídelních útvarů je zajištěn. - Města a obce omezila emise skleníkových plynů a adaptovala se na negativní dopady změny klimatu. 	1	<p>Zohlednění ochrany kvalitní zemědělské půdy (zejm. orné půdy) a ekologických funkcí krajiny (14a)</p> <p>Při územně plánovací činnosti vycházet z principu integrovaného rozvoje území, zejména měst a regionů, který představuje objektivní a komplexní posuzování a následné koordinování prostorových, odvětvových a časových hledisek. (16a)</p> <p>Podpora rozvoje ploch typu brownfields, hospodárné využívání zastavěného území, ochrana nezastavěného území (zejména zemědělská a lesní půda) (19)</p> <p>Zlepšování dopravní a technické infrastruktury za podmínek ochrany životního prostředí a veřejného zdraví (zejm. hluk, emise) (23, 24)</p> <p>Podpora environmentálně šetrných forem dopravy (např. železniční, cyklistická), zvyšování plynulosti dopravy, podpora návaznosti různých druhů dopravy (24, 29)</p> <p>Podporovat preventivní ochranu území a obyvatelstva před potenciálními riziky a přírodními katastrofami. Vytvářet podmínky pro zadržování, vsakování i využívání srážkových vod. Podporovat adaptace území na změnu klimatu (25)</p>

2.2.2 Strategie regionálního rozvoje ČR 2021-2027

SRR ČR 2021-2027 je základním koncepčním dokumentem v oblasti regionálního rozvoje a nástrojem realizace regionální politiky a koordinace působení ostatních veřejných politik na regionální rozvoj. Hlavním smyslem SRR ČR 2021-2027 je identifikovat, ve kterých tematických oblastech je potřebný či žádoucí územně specifický přístup a definovat jaké (odlišné) intervence by měly být realizovány v odlišných územních kontextech tak, aby docházelo k podpoře konkurenceschopnosti a ke snižování regionálních disparit a nalézání řešení podporujících udržitelný rozvoj území. Územně specifické cíle jsou v SRR ČR 2021-2027 definovány a nástroje jsou buď uváděny ve formě typových opatření, nebo jsou navrhovány a formulovány s ohledem na územně specifické cíle.

Cíle životního prostředí	Vztah PÚR	Příklad řešení v PÚR
(1) Mezinárodně konkurenceschopná metropolitní území adaptovaná na ekonomický, prostorový a populační růst		
Efektivně využívat zastavěné území, omezit zastavování volné krajiny vyvolávané růstem metropolitních území, rozšiřovat a propojovat plochy a hmoty zeleně v intravilánech a	1	Zohlednění ochrany kvalitní zemědělské půdy (zejm. orné půdy) a ekologických funkcí krajiny (14a) Při územně plánovací činnosti vycházet z principu integrovaného rozvoje území, zejména měst a regionů,

zefektivnit hospodaření s vodou a energií v metropolitních územích.		<p>který představuje objektivní a komplexní posuzování a následné koordinování prostorových, odvětvových a časových hledisek. (16a)</p> <p>Důsledná ochrana zvláště chráněných území, lokalit soustavy Natura 2000, mokřadů, ochranných pásem vodních zdrojů, chráněné oblasti přirozené akumulace vod a nerostného bohatství, ochrany zemědělského a lesního půdního fondu. Podporovat a vytvářet ÚSES a zvyšování a udržování ekologické stability (20)</p>
(2) Aglomerace využívající svůj růstový potenciál a plnící úlohu významných krajských hospodářských, kulturních a akademických center		
Efektivně řešit problémy životního prostředí spojené s koncentrací velkého množství obyvatel a adaptovat aglomerace na změnu klimatu	1	Vytvářet podmínky pro zadržování, vsakování i využívání srážkových vod. Podporovat adaptace území na změnu klimatu (25)
(3) Hospodářsky stabilizovaná regionální centra představují snadno dostupná centra kultury, zaměstnanosti a obslužnosti příslušných funkčních regionů, jejich venkovské zázemí je na regionální centra dobře dopraveně napojeno, disponuje dostatečnou sítí služeb a jsou v něm uplatňována inovativní řešení		
Pečovat o prostředí obce a stabilizovat dlouhodobé využívání krajiny a zamezit její degradaci	1	Zohlednění ochrany kvalitní zemědělské půdy (zejm. orné půdy) a ekologických funkcí krajiny (14a)
Umožnit energetickou transformaci venkovského zázemí regionálních center	1	Podpora obnovitelných zdrojů energie šetrných k životnímu prostředí (31)

2.2.3 Státní politika životního prostředí pro období 2012-2020 (akt. 2016)

V roce 2013 byla schválena nová Státní politika životního prostředí (SPŽP) pro období 2012-2020, z níž hlavní požadavky uvádíme níže. V roce 2016 proběhla její aktualizace.

SPŽP je zásadní referenční dokument pro ostatní sektorové i regionální politiky z hlediska životního prostředí. Z tohoto důvodu jsou zde informace o zaměření SPŽP rozvedeny mnohem podrobněji než u dalších navazujících dokumentů.

Hlavním cílem SPŽP je zajistit zdravé a kvalitní životní prostředí pro občany žijící v České republice (ČR), výrazně přispět k efektivnímu využívání veškerých zdrojů a minimalizovat negativní dopady lidské činnosti na životní prostředí, včetně dopadů přesahujících hranice státu, a přispět tak ke zlepšování kvality života v Evropě i celosvětově.

SPŽP je zaměřena na tyto tematické oblasti:

- Ochrana a udržitelné využívání přírodních zdrojů - zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu, předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí, ochranu a udržitelné využívání půdního a horninového prostředí.
- Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší s cílem snižování emisí skleníkových plynů, snížení úrovně znečištění ovzduší, podpory efektivního a vůči přírodě šetrného využívání obnovitelných zdrojů energie a zvyšování energetické účinnosti.
- Ochrana přírody a krajiny spočívající především v ochraně a posílení ekologických funkcí krajiny, zachování přírodních a krajinných hodnot a zlepšení kvality prostředí ve městech.
- Bezpečné prostředí zahrnující předcházení a snižování následků přírodních nebezpečí (povodně, dlouhodobé sucho, extrémní meteorologické jevy, svahové nestability, eroze, apod.), omezování negativních dopadů změny klimatu na území ČR a předcházení vzniku nebezpečí antropogenního původu.

Ochrana životního prostředí úzce souvisí s většinou sektorových politik a z tohoto zřetel je SPŽP průřezovou politikou, která musí být s ostatními sektorovými politikami jak koordinována, tak do nich integrována. Aktualizace č. 4 PÚR ČR by měla být s hlavními cíli a prioritami v souladu také. Dále jsou zde vymezeny čtyři tematické oblasti a dílčí priority (cíle).

Cíle životního prostředí	Vztah PÚR	Příklad řešení v PÚR
Ochrana a udržitelné využívání zdrojů		
Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu	1	Důsledná ochrana zvláště chráněných území, lokalit soustavy Natura 2000, mokřadů, ochranných pásem vodních zdrojů, chráněné oblasti přirozené akumulace vod a nerostného bohatství, ochrany zemědělského a lesního půdního fondu. Podporovat a vytvářet ÚSES a zvyšování a udržování ekologické stability (20).
Předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí. Podpora využívání odpadů jako náhrady přírodních zdrojů.	0	V rámci PÚR neřešeno.
Ochrana a udržitelné využívání půdy a horninového prostředí	1	Zohlednění ochrany kvalitní zemědělské půdy (zejm. orné půdy) a ekologických funkcí krajiny (14a) Podpora rozvoje ploch typu brownfields, hospodárné využívání zastavěného území, ochrana nezastavěného území (zejména zemědělská a lesní půda) (19)
Ochrana klimatu a zlepšení		
Snižování emisí skleníkových plynů	1	Zlepšování dopravní a technické infrastruktury za podmínek ochrany životního prostředí a veřejného zdraví (zejm. hluk, emise) (23, 24) Podpora environmentálně šetrných forem dopravy (např. železniční, cyklistická), zvyšování plynulosti dopravy, podpora návaznosti různých druhů dopravy (24, 29) Předcházet dalšímu významnému zhoršování kvality ovzduší na územích s dlouhodobým překračováním imisních limitů (24a)
Snižování úrovně znečištění ovzduší	1	Předcházet dalšímu významnému zhoršování kvality ovzduší na územích s dlouhodobým překračováním imisních limitů (24a)
Efektivní a přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti	1	Podpora obnovitelných zdrojů energie šetrných k životnímu prostředí (31)
Ochrana přírody a krajiny		
Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině	1	Chránit a rozvíjet přírodní, civilizační a kulturní hodnoty území (14) Hospodárné využívání zastavěného území, ochrana nezastavěného území (zejména zemědělská a lesní půda) a zachování veřejné zeleně, včetně minimalizace její fragmentace (19) Vytvářet podmínky pro zadržování, vsakování i využívání srážkových vod (25)
Zachování přírodních a krajinných hodnot	1	Důsledná ochrana zvláště chráněných území, lokalit soustavy Natura 2000, mokřadů, ochranných pásem vodních zdrojů, chráněné oblasti přirozené akumulace vod a nerostného bohatství, ochrany zemědělského a lesního půdního fondu. Podporovat a vytvářet ÚSES a zvyšování a udržování ekologické stability (20).

Cíle životního prostředí	Vztah PÚR	Příklad řešení v PÚR
Zlepšení kvality prostředí v sídlech	1	Podpora rozvoje ploch typu brownfields, hospodárné využívání zastavěného území, ochrana nezastavěného území (zejména zemědělská a lesní půda) a zachování veřejné zeleně, včetně minimalizace její fragmentace (19) Vytvářet podmínky pro zadržování, vsakování i využívání srážkových vod (25)
Bezpečné prostředí		
Předcházení rizik	1	Podporovat preventivní ochranu území a obyvatelstva před potenciálními riziky a přírodními katastrofami (25)
Zmírňování dopadů nebezpečí, včetně mimořádných událostí a krizových situací	1	Podporovat preventivní ochranu území a obyvatelstva před potenciálními riziky a přírodními katastrofami. Podporovat adaptace území na změnu klimatu (25)

2.2.4 Státní program ochrany přírody a krajiny České republiky pro období 2020 – 2025

Program cílí zejména na zastavení pokračujícího úbytku biologické rozmanitosti a zároveň na konkrétní opatření, která povedou ke zlepšení stavu biodiverzity.

Státní program ochrany přírody a krajiny České republiky pro období 2020–2025 (SPOPK ČR) představuje dílčí koncepční dokument, který je de facto akčním plánem pro plnění cílů a opatření vymezených ve Strategii ochrany biologické rozmanitosti ČR z roku 2016.

Program definuje na 36 cílů a 120 specifických opatření, jak ve vztahu k ochraně přírodně cenných území a druhů, tak i k udržitelnému využívání jednotlivých typů ekosystémů. Některé z nich jsou významné i z hlediska adaptace přírody a krajiny na změny klimatu.

Cíle životního prostředí	Vztah PÚR	Příklad řešení v PÚR
Příroda a ochrana přírodních procesů		
1.1.4 Omezit negativní vliv fragmentace krajiny a dalších významných antropogenních příčin úhynu, zraňování a dalších ohrožujících faktorů působících na živočichy	1	Ve veřejném zájmu chránit a rozvíjet přírodní, civilizační a kulturní hodnoty území, včetně urbanistického, architektonického a archeologického dědictví. (14) Hospodárně využívat zastavěné území (podpora přestaveb revitalizací a sanací území) a zajistit ochranu nezastavěného území (zejména zemědělské a lesní půdy) a zachování veřejné zeleně, včetně minimalizace její fragmentace. (19) Při územně plánovací činnosti respektovat veřejné zájmy např. ochrany biologické rozmanitosti a kvality životního prostředí, zejména formou důsledné ochrany zvláště chráněných území, lokalit soustavy Natura 2000, mokřadů, ochranných pásem vodních zdrojů, chráněné oblasti přirozené akumulace vod a nerostného bohatství, ochrany zemědělského a lesního půdního fondu. (20)
2. Krajina a ekosystémy		
2.1.1. Zajistit legislativní a metodickou podporu výkonu státní správy v ochraně krajiny a ekosystémů zaměřenou na ochranu a vytváření ÚSES, ochranu významných krajinných prvků a ochranu krajinného rázu, a to zejména ve vztahu k územnímu plánování a k pozemkovým úpravám	1	Podporovat a vytvářet ÚSES a zvyšování a udržování ekologické stability (20).
2.1.4 Posílit koncepční mezioborový přístup k plánování krajiny v zájmu ochrany a rozvoje jejích přirozených funkcí	1	Důsledná ochrana zvláště chráněných území, lokalit soustavy Natura 2000, mokřadů, ochranných pásem vodních zdrojů, chráněné oblasti přirozené akumulace vod a nerostného bohatství, ochrany zemědělského a lesního půdního fondu.
Agroekosystémy a půda		

Cíle životního prostředí	Vztah PÚR	Příklad řešení v PÚR
2.2.4 Zpomalit úbytek zemědělského půdního fondu a omezit degradaci půdy	1	Zohlednění ochrany kvalitní zemědělské půdy (zejm. orné půdy) a ekologických funkcí krajiny (14a)
Vodní a mokřadní ekosystémy		
2.4.1 Účinně chránit a zlepšit ekostabilizačních funkce vodních toků a niv	1	Při územně plánovací činnosti respektovat veřejné zájmy např. ochrany biologické rozmanitosti a kvality životního prostředí, zejména formou důsledné ochrany zvláště chráněných území, lokalit soustavy Natura 2000, mokřadů, ochranných pásem vodních zdrojů, chráněné oblasti přirozené akumulace vod a nerostného bohatství, ochrany zemědělského a lesního půdního fondu. (20)
2.4.2 Zajistit ochranu a udržitelné využívání ekosystémů stojatých vod a mokřadů	1	Vytvářet podmínky pro zvýšení přirozené retence srážkových vod v území a využívání přírodě blízkých opatření pro zadržování a akumulaci vody tam, kde je to možné s ohledem na strukturu osídlení a kulturní krajinu, jako jedno z adaptačních opatření v případě dopadů změny klimatu. (25)

2.2.5 Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR 2016-2025

Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky (dále jen Strategie) představuje základní koncepční dokument definující priority v oblasti ochrany a udržitelného využívání biodiverzity na území ČR. Také zohledňuje současné mezinárodní závazky, zejména Strategii EU pro oblast biodiverzity do roku 2020 a Strategický plán Úmluvy o biologické rozmanitosti (CBD) do roku 2020. Současně Strategie navazuje na opatření, definovaná Státní politikou životního prostředí, a je provázána i s dalšími koncepčními dokumenty napříč prakticky všemi sektory. Strategie představuje koncepční dokument pro dosažení cílů definovaných v oblasti ochrany přírody a přírodních zdrojů v aktualizovaném Strategickém rámci Česká republika 2030. Hlavní úlohou aktualizované Strategie je vytvoření základního koncepčního rámce vycházejícího ze stávající legislativy a existujících nástrojů, který přispěje ke zlepšení celkového stavu a udržitelnému využívání biodiverzity na území České republiky.

Hlavním cílem Strategie je zabránit pokračujícímu celkovému úbytku biologické rozmanitosti na území České republiky a zároveň implementovat opatření a činnosti, které povedou ke zlepšení stavu a dlouhodobě udržitelnému využívání biodiverzity. Paralelně a v souladu s tímto hlavním cílem je významnou snahou Strategie přispět ke zvýšení širšího povědomí o významu biodiverzity a její adekvátní ochrany pro zajištění budoucího udržitelného rozvoje České republiky.

Cíle životního prostředí	Vztah PÚR	Příklad řešení v PÚR
Společnost uznávající hodnotu přírodních zdrojů		
Společnost uznávající hodnotu přírody - Podporovat EVVO - Rozvíjet environmentální poradenství - Realizovat kampaně pro veřejnost	0	V rámci PÚR neřešeno.
Dlouhodobě prosperující biodiverzita a ochrana přírodních procesů		
Genetická rozmanitost - Vytvořit národní program ochrany genetické diverzity volně žijících organismů - Vytvořit infrastrukturu pro výzkum a ochranu genetické diverzity	0	V rámci PÚR neřešeno.

Cíle životního prostředí	Vztah PÚR	Příklad řešení v PÚR
volně žijících organismů - Aplikovat poznatky genetického výzkumu do praktické druhové ochrany		
Druhy - Revidovat systém druhové ochrany - Sledovat a vyhodnocovat stav druhů - Rozvíjet a podporovat speciální nástroje druhové ochrany - Usměrnit správu státního majetku tak, aby podporovala ochranu druhů	0	V rámci PÚR neřešeno.
Invazní nepůvodní druhy (IAS) - Omezit šíření stávajících invazních druhů - Zabránit či utlumit rozšíření nových invazních druhů - Zahrnout legislativu EU o IAS do legislativy ČR - Stanovit prioritní druhy a oblasti pro regulaci invazních druhů	0	V rámci PÚR neřešeno.
Přírodní stanoviště - Zajistit zákonnou ochranu přírodních stanovišť - Zachovat či zvýšit rozlohu přírodních stanovišť - Regulovat cílené využívání nevhodných druhů - Zajistit ochranu přírodních procesů	1	Důsledná ochrana zvláště chráněných území, lokalit soustavy Natura 2000, mokřadů, ochranných pásem vodních zdrojů, chráněné oblasti přirozené akumulace vod a nerostného bohatství, ochrany zemědělského a lesního půdního fondu. Podporovat a vytvářet ÚSES a zvyšování a udržování ekologické stability (20)
Krajina - Omezit rozšiřování zástavby do volné krajiny - Zlepšovat strukturu krajiny - Zlepšovat propustnost krajiny pro biotu	1	Hospodárné využívání zastavěného území, ochrana nezastavěného území (zejména zemědělská a lesní půda) a zachování veřejné zeleně, včetně minimalizace její fragmentace (19) Důsledná ochrana zvláště chráněných území, lokalit soustavy Natura 2000, mokřadů, ochranných pásem vodních zdrojů, chráněné oblasti přirozené akumulace vod a nerostného bohatství, ochrany zemědělského a lesního půdního fondu. Podporovat a vytvářet ÚSES a zvyšování a udržování ekologické stability (20)
Sídla - Zavést standardy pro podíl ploch zeleně v urbanizovaných územích - Posílit biodiverzitu ve městech - Podporovat samosprávy a občanské aktivity a iniciativy, které přispívají k posílení biodiverzity ve městech	1	Hospodárné využívání zastavěného území, ochrana nezastavěného území (zejména zemědělská a lesní půda) a zachování veřejné zeleně, včetně minimalizace její fragmentace (19)
Šetrné využívání přírodních zdrojů		
Zemědělská krajina - Podpořit ochranu biodiverzity v zemědělské krajině prostřednictvím dotačních	1	Důsledná ochrana zvláště chráněných území, lokalit soustavy Natura 2000, mokřadů, ochranných pásem vodních zdrojů, chráněné oblasti přirozené akumulace vod a nerostného bohatství, ochrany zemědělského a lesního půdního fondu.

Cíle životního prostředí	Vztah PÚR	Příklad řešení v PÚR
<p>programů</p> <ul style="list-style-type: none"> - Omezit eutrofizaci a intenzitu hospodaření v krajině 		Podporovat a vytvářet ÚSES a zvyšování a udržování ekologické stability (20)
<p>Lesní ekosystémy</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zajistit udržitelné využívání lesa - Pečovat o příznivý stav půd a vod v lesích 	1	<p>Hospodárné využívání zastavěného území, ochrana nezastavěného území (zejména zemědělská a lesní půda) a zachování veřejné zeleně, včetně minimalizace její fragmentace (19)</p> <p>Vytvářet podmínky pro zadržování, vsakování i využívání srážkových vod (25)</p>
<p>Vodní ekosystémy</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zajistit holistický přístup k využívání vody v krajině - Omezit znečištění a zlepšit fyzikálněchemickou kvalitu vody - Obnovovat krajinné prvky, zajistit průchodnost a ekologicky udržitelný hydrologický režim vodních toků - Obnovovat krajinné prvky, zajistit průchodnost vodních toků - Zvýšit retenční schopnosti krajiny 	1	<p>Důsledná ochrana zvláště chráněných území, lokalit soustavy Natura 2000, mokřadů, ochranných pásem vodních zdrojů, chráněné oblasti přirozené akumulace vod a nerostného bohatství, ochrany zemědělského a lesního půdního fondu.</p> <p>Podporovat a vytvářet ÚSES a zvyšování a udržování ekologické stability (20)</p> <p>Vytvářet podmínky pro zadržování, vsakování i využívání srážkových vod (25)</p>
<p>Půda a nerostné bohatství</p> <ul style="list-style-type: none"> - Snižovat riziko vodní a větrné eroze a zvýšit obsah organické hmoty v půdě 	1	<p>Zohlednění ochrany kvalitní zemědělské půdy (zejm. orné půdy) a ekologických funkcí krajiny (14a)</p> <p>Podpora rozvoje ploch typu brownfields, hospodárné využívání zastavěného území, ochrana nezastavěného území (zejména zemědělská a lesní půda) a zachování veřejné zeleně, včetně minimalizace její fragmentace (19)</p>
<p>Zachování a obnova ekosystémů</p> <ul style="list-style-type: none"> - Omezit negativní vlivy suburbanizace na ekologickou stabilitu krajiny - Zlepšit režim ochrany významných krajinných prvků - Zvýšit propojenost krajiny 	1	<p>Zohlednění ochrany kvalitní zemědělské půdy (zejm. orné půdy) a ekologických funkcí krajiny (14a)</p> <p>Podpora rozvoje ploch typu brownfields, hospodárné využívání zastavěného území, ochrana nezastavěného území (zejména zemědělská a lesní půda) a zachování veřejné zeleně, včetně minimalizace její fragmentace (19)</p> <p>Důsledná ochrana zvláště chráněných území, lokalit soustavy Natura 2000, mokřadů, ochranných pásem vodních zdrojů, chráněné oblasti přirozené akumulace vod a nerostného bohatství, ochrany zemědělského a lesního půdního fondu.</p> <p>Podporovat a vytvářet ÚSES a zvyšování a udržování ekologické stability (20)</p>
<p>Udržitelné využívání genetických zdrojů</p> <ul style="list-style-type: none"> - Posílit výzkum v oblasti genetických zdrojů rostlin, zvířat a mikroorganismů důležitých pro výživu a zemědělství 	0	V rámci PÚR neřešeno.

2.2.6 Aktualizace Národního programu snižování emisí ČR

Národní program snižování emisí ČR (dále také NPSE) představuje základní koncepční materiál v oblasti zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí ze zdrojů znečišťování ovzduší.

NPSE stanovuje postupy a opatření k nápravě stávajícího nevyhovujícího stavu ovzduší, cíle v oblasti snižování úrovně znečišťování ovzduší a lhůty k jejich dosažení. Pracuje s různými scénáři budoucího vývoje a v návrhové části stanovuje k roku 2020 maximální množství emisí oxidu siřičitého, oxidů

dusíku, těžkých organických látek, amoniaku a jemných prachových částic PM_{2,5}, i emisní stropy pro jednotlivé sektory hospodářství.

Cílem NPSE je co nejrychlejší snížení rizik plynoucích ze znečištění ovzduší pro lidské zdraví, a to zejména vlivem expozice suspendovanými částicemi PM₁₀ a PM_{2,5} a přízemního ozónu. Dalším cílem je snížení negativního vlivu znečištěného ovzduší na ekosystémy a vegetaci (acidifikace, eutrofizace, vliv přízemního ozónu), na materiály a dodržení národních závazků snížení emisí a plnění platných imisních limitů.

Cíle životního prostředí	Vztah PÚR	Příklad řešení v PÚR
Plnění národních závazků ke snížení emisí stanovených pro roky 2020, 2025 a 2030 v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2284 ze dne 14. prosince 2016 o snížení národních emisí některých látek znečišťujících ovzduší	1	Podpora environmentálně šetrných forem dopravy (např. železniční, cyklistická), zvyšování plynulosti dopravy, podpora návaznosti různých druhů dopravy (24, 29) Předcházet dalšímu významnému zhoršování kvality ovzduší na územích s dlouhodobým překračováním imisních limitů (24a)
Dosažení národního cíle snížení expozice pro suspendované částice PM _{2,5}	1	Podpora environmentálně šetrných forem dopravy (např. železniční, cyklistická), zvyšování plynulosti dopravy, podpora návaznosti různých druhů dopravy (24, 29) Předcházet dalšímu významnému zhoršování kvality ovzduší na územích s dlouhodobým překračováním imisních limitů (24a)
Vytvořit na národní úrovni podmínky k dosažení a udržení platných imisních limitů stanovených v příloze I zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, v platném znění.	1	Podpora environmentálně šetrných forem dopravy (např. železniční, cyklistická), zvyšování plynulosti dopravy, podpora návaznosti různých druhů dopravy (24, 29) Předcházet dalšímu významnému zhoršování kvality ovzduší na územích s dlouhodobým překračováním imisních limitů (24a)
Vytvořit na národní úrovni podmínky pro dosažení a udržení snížení výměry ekosystémů s nadkritickou depozicí dusíku z hlediska eutrofizace do roku 2030 o 28 % oproti roku 2005.	1	Důsledná ochrana mokřadů, ochranných pásem vodních zdrojů, chráněné oblasti přirozené akumulace vod (20)
Vytvořit na národní úrovni podmínky k dosažení a udržení snížení výměry lesů s nadkritickou kyselou depozicí do roku 2030 o 77 % oproti roku 2005.	1	Důsledná ochrana zemědělského a lesního půdního fondu (20)
Vytvořit na národní úrovni podmínky k dosažení směrných cílových hodnot zátěže ozónem pro ochranu lidského zdraví a pro ochranu úrody a vegetace.	1	Předcházet dalšímu významnému zhoršování kvality ovzduší na územích s dlouhodobým překračováním imisních limitů (24a)

2.2.7 Dopravní politika ČR pro období 2014-2020 s výhledem do roku 2050

Dopravní politika je vrcholový strategický dokument Vlády ČR pro sektor doprava, Ministerstvo dopravy je institucí odpovědnou za její implementaci. Dokument identifikuje hlavní problémy sektoru a navrhuje opatření na jejich řešení. Dopravní politika deklaruje to, co stát a jeho exekutiva v oblasti dopravy musí učinit (mezinárodní vazby, smlouvy), učinit chce (bezpečnost, udržitelný rozvoj, ekonomika, životní prostředí, veřejné zdraví) a učinit může (finanční a prostorové aspekty). Níže jsou uvedeny a zhodnoceny pouze cíle, které bezprostředně směřují do oblasti životního prostředí.

Cíle životního prostředí	Vztah PÚR	Příklad řešení v PÚR
Snižování dopadu na veřejné zdraví a životní prostředí		
Minimalizovat negativní vlivy hluku a imisí z dopravy, které mají svůj původ v dopravě, a to vhodnými opatřeními na dopravní infrastrukturu.	1	Zlepšování dopravní a technické infrastruktury za podmínek ochrany životního prostředí a veřejného zdraví (zejm. hluk, emise) (23, 24) Podpora environmentálně šetrných forem dopravy (např. železniční, cyklistická), zvyšování plynulosti dopravy, podpora návaznosti různých druhů dopravy (24, 29)
Podporovat opatření vedoucí ke zvýšení podílu nízkemisní nákladní dopravy.	1	PÚR ČR předkládá řadu kroků pro podporu nízkemisních forem dopravy, ať už v rámci republikových priorit ÚP (24) nebo rámci vymezených koridorů pro železniční dopravu.
Postupně odstraňovat ekologické zátěže vyvolané stávající infrastrukturou, na stávající infrastrukturu uplatňovat opatření na ochranu před hlukem a vibracemi, a to přednostně v hustě obydlených místech s překročenými hygienickými limity hluku.	1	Zlepšování dopravní a technické infrastruktury za podmínek ochrany životního prostředí a veřejného zdraví (zejm. hluk, emise) (23, 24) Podpora environmentálně šetrných forem dopravy (např. železniční, cyklistická), zvyšování plynulosti dopravy, podpora návaznosti různých druhů dopravy (24, 29)
Minimalizovat negativní vlivy dopravy na veřejné zdraví, stabilitu ekosystémů v krajině, jejich struktury, vazby a funkce.	1	Zlepšování dopravní a technické infrastruktury za podmínek ochrany životního prostředí a veřejného zdraví (zejm. hluk, emise). Při umísťování dopravní a technické infrastruktury zachovat prostupnost krajiny a minimalizovat rozsah fragmentace krajiny (23, 24) Podpora environmentálně šetrných forem dopravy (např. železniční, cyklistická), zvyšování plynulosti dopravy, podpora návaznosti různých druhů dopravy (24, 29)
Postupně zvyšovat průchodnost dopravní infrastruktury pro volně žijící organismy a člověka. Při výstavbě a rekonstrukcích dopravních staveb využívat technická a jiná řešení zajišťující funkční prostupnost pro živočichy a zajistit zprůchodnění stávajících dopravních staveb v úsecích s prokázaným významným fragmentačním vlivem.	1	Při umísťování dopravní a technické infrastruktury zachovat prostupnost krajiny a minimalizovat rozsah fragmentace krajiny (23)
Přednostně posilovat kapacitu stávajících dopravních koridorů před budováním souběžných komunikací s obdobnou kapacitou dopravy obsluhujících stejná území. Dopravní koridory a stavby plánovat, navrhovat a realizovat s ohledem na požadavek zajištění konektivity populací volně žijících živočichů a zajištění jejich dostatečné migrační propustnosti.	1	Při umísťování dopravní a technické infrastruktury zachovat prostupnost krajiny a minimalizovat rozsah fragmentace krajiny (23)
Snižovat závislost dopravy na energii na bázi fosilních paliv.	1	Podpora environmentálně šetrných forem dopravy (např. železniční, cyklistická), zvyšování plynulosti dopravy, podpora návaznosti různých druhů dopravy (24, 29)
Při přípravě a realizaci projektů rozvoje dopravní infrastruktury minimalizovat dopady na jednotlivé složky životního prostředí a na veřejné zdraví.	1	Důsledná ochrana zvláště chráněných území, lokalit soustavy Natura 2000, mokřadů, ochranných pásem vodních zdrojů, chráněné oblasti přirozené akumulace vod a nerostného bohatství, ochrany zemědělského a lesního půdního fondu. Podporovat a vytvářet ÚSES a zvyšování a udržování ekologické stability (20) Při umísťování dopravní a technické infrastruktury zachovat prostupnost krajiny a minimalizovat rozsah fragmentace

Cíle životního prostředí	Vztah PÚR	Příklad řešení v PÚR
		krajiny (23) Zlepšování dopravní a technické infrastruktury za podmínek ochrany životního prostředí a veřejného zdraví (zejm. hluk, emise) (23, 24)

2.2.8 Státní energetická koncepce České republiky

Státní energetická koncepce ČR (2014) identifikuje pět strategických priorit, které mají přispět k plnění vrcholových cílů. Mezi tyto priority patří:

- Priorita I – Vyvážený energetický mix
- Priorita II – Úspory a energetická účinnost
- Priorita III – Infrastruktura a mezinárodní spolupráce
- Priorita IV – Výzkum, vývoj a inovace
- Priorita V – Energetická bezpečnost

Tyto priority nejsou přímo zaměřeny na oblast životního prostředí.

Cíle životního prostředí	Vztah PÚR	Příklad řešení v PÚR
PI.4. Rozvoj konkurenceschopných OZE s účinnou podporou státu v oblasti přístupu k síti, povolenacích procesů, podpory technologického vývoje a pilotních projektů a současně veřejné přijatelnosti rozvoje OZE s cílem dosažení jejich podílu na výrobě elektřiny nejméně 18 %, zapojení OZE do řízení bilanční rovnováhy.	1	Podpora obnovitelných zdrojů energie šetrných k životnímu prostředí (31)
Priorita II: Zvyšování energetické účinnosti národního hospodářství.	0	V rámci PÚR neřešeno.
PV.2. Podporovat projekty dalšího vzájemného propojování kritické infrastruktury s důrazem na severojižní propojení.	1	Přímo řešeno v rámci kap. 6 Koridory a plochy technické infrastruktury a souvisejících rozvojových záměrů.
A.6. Zajistit územní ochranu ploch a koridorů veřejné infrastruktury a souvisejících rozvojových záměrů prostřednictvím nástrojů územního plánování.	1	Přímo řešeno v rámci kap. 6 Koridory a plochy technické infrastruktury a souvisejících rozvojových záměrů.
Ab.1. Podporovat rozvoj a využití obnovitelných zdrojů v souladu s ekonomickými možnostmi a přírodními geograficko-geologicko-klimatickými podmínkami ČR.	1	Podpora obnovitelných zdrojů energie šetrných k životnímu prostředí (31)
Ah.1. Zajistit vysokou bezpečnost a spolehlivost přenosové soustavy ČR a její schopnost zajistit uspokojení požadavků zákazníků na připojení nových zdrojů na straně výroby i spotřeby a umožnění přenosu narůstajících transevropských tranzitních toků jak ve směru sever/jih, tak i východ/západ. Obnova a modernizace PS a zvyšování její odolnosti při vzniku krizových situací.	1	Přímo řešeno v rámci kap. 6 Koridory a plochy technické infrastruktury a souvisejících rozvojových záměrů.
EI.5. Snižování spotřeby automobilových benzínů a motorové nafty v dopravě a jejich náhrada alternativními palivy.	1	Podpora environmentálně šetrných forem dopravy (např. železniční, cyklistická), zvyšování plynulosti dopravy, podpora návaznosti různých druhů dopravy. Vymezovat plochy a koridory nezbytné pro efektivní integrované systémy veřejné dopravy nebo městskou hromadnou dopravu, umožňující účelné propojení ploch (24, 29)

Cíle životního prostředí	Vztah PÚR	Příklad řešení v PÚR
Eb.1. Zvýšení konkurenceschopnosti železniční nákladní dopravy ve vztahu k ostatním druhům dopravy.	1	Podpora environmentálně šetrných forem dopravy (např. železniční, cyklistická), zvyšování plynulosti dopravy, podpora návaznosti různých druhů dopravy. Vymezovat plochy a koridory nezbytné pro efektivní integrované systémy veřejné dopravy nebo městskou hromadnou dopravu, umožňující účelné propojení ploch (24, 29)

2.2.9 Koncepce ochrany před následky sucha pro území České republiky

Jedná se o strategický dokument, který byl zpracován na základě výstupů činnosti Meziřezortní komise VODA-SUCHO skupinou pracovníků Ministerstva zemědělství, Ministerstva životního prostředí a VÚV TGM v. v. i. Hlavním cílem Koncepce na ochranu před následky sucha pro území České republiky je vytvoření strategického rámce pro přijetí účinných legislativních, organizačních, technických a ekonomických opatření k minimalizaci dopadů sucha a nedostatku vody na životy a zdraví obyvatel, hospodářství, životní prostředí a na celkovou kvalitu života v ČR.

Přímo v rámci návrhu APÚR ČR č. 4 je vymezena SOB9, ve které se projevuje aktuální problém ohrožení území suchem. Vymezení této specifické oblasti přímo reaguje na požadavky uvedené v této koncepci a tím ji přímo naplňuje.

Cíle životního prostředí	Vztah PÚR	Příklad řešení v PÚR
Obnova stávajících a výstavba nových závlahových nádrží		
Cílem opatření je zajistit udržitelnou zemědělskou produkci plodin (zejména zeleniny), posílit soběstačnost jejich výroby, a to za současného zabezpečení dostatku závlahové vody bez nepříznivých dopadů na stávající vodní zdroje a jejich ekosystémy	1	V rámci PÚR řešeno nově stanovením SOB9.
Podpora obnovy a výstavba nových zdrojů požární vody v lesních ekosystémech		
Cílem opatření je snížit zranitelnost lesních ekosystémů vůči požárům, které mohou v období sucha vypuknout a způsobit značné hospodářské i ekologické škody.	1	Důsledná ochrana lesního půdního fondu (20)
Zvýšení ochrany půdy před účinky eroze		
Cílem uvedených opatření je výrazně zvýšit reálnou ochranu zemědělského půdního fondu před následky vodní eroze a přispět tak ke zlepšení retenčních schopností půdy.	1	Zohlednění ochrany kvalitní zemědělské půdy (zejm. orné půdy) a ekologických funkcí krajiny (14a) Hospodárné využívání zastavěného území, ochrana nezastavěného území (zejména zemědělská a lesní půda) a zachování veřejné zeleně, včetně minimalizace její fragmentace (19) Vytvářet podmínky pro zadržování, vsakování i využívání srážkových vod (25)
Organická hmota v půdě a opatření na její zachování a zvýšení		
Cílem těchto aktivit je zvýšení podílu organické hmoty v půdě a zlepšit retenční schopnosti zemědělské půdy.	1	Zohlednění ochrany kvalitní zemědělské půdy (zejm. orné půdy) a ekologických funkcí krajiny (14a) Vytvářet podmínky pro zadržování, vsakování i využívání srážkových vod (25)
Sledování kvality podzemních a povrchových vod v souvislosti s používáním hnojiv a pesticidů		

Cíle životního prostředí	Vztah PÚR	Příklad řešení v PÚR
Cílem uvedených opatření je omezit zatížení půdy a následně vodních zdrojů nežádoucím znečištěním v souvislosti s používáním přípravků na ochranu rostlin.	1	Zohlednění ochrany kvalitní zemědělské půdy (zejm. orné půdy) a ekologických funkcí krajiny (14a) Důsledná ochrana mokřadů, ochranných pásem vodních zdrojů, chráněné oblasti přirozené akumulace vod, ochrany zemědělského a lesního půdního fondu (20)
Změna zemědělské politiky v oblasti podpory pěstování energetických plodin		
Cílem uvedeného opatření je omezit zatížení půdy a následně vodních zdrojů nadměrnou erozí a chemickým znečištěním v souvislosti s pěstováním zemědělských plodin pro energetické využití.	1	Zohlednění ochrany kvalitní zemědělské půdy (zejm. orné půdy) a ekologických funkcí krajiny (14a) Důsledná ochrana mokřadů, ochranných pásem vodních zdrojů, chráněné oblasti přirozené akumulace vod, ochrany zemědělského a lesního půdního fondu (20)
Podpora rozvoje ekologického zemědělství		
Cílem opatření je přispět k omezování negativních vlivů zemědělského hospodaření na vodní zdroje a na stav zemědělské půdy.	1	Zohlednění ochrany kvalitní zemědělské půdy (zejm. orné půdy) a ekologických funkcí krajiny (14a) Důsledná ochrana mokřadů, ochranných pásem vodních zdrojů, chráněné oblasti přirozené akumulace vod, ochrany zemědělského a lesního půdního fondu (20)
Podpora principů precizního zemědělství		
Cílem opatření je přispět k obnově retenčních a infiltračních schopností zemědělské půdy a zvýšit tak odolnost vůči dopadům zemědělského sucha. Postupně zavádění principů precizního zemědělství dále přispěje k omezení kontaminace vodních zdrojů nežádoucím znečištěním, zejména pesticidy.	1	Zohlednění ochrany kvalitní zemědělské půdy (zejm. orné půdy) a ekologických funkcí krajiny (14a) Důsledná ochrana mokřadů, ochranných pásem vodních zdrojů, chráněné oblasti přirozené akumulace vod, ochrany zemědělského a lesního půdního fondu (20) Vytvářet podmínky pro zadržování, vsakování i využívání srážkových vod (25)
Obnova přirozených funkcí vodních toků a niv		
Cílem opatření je zvýšení odolnosti ekosystémů vůči dopadům sucha a obnova ekosystémových funkcí přirozených vodních toků.	1	Důsledná ochrana mokřadů, ochranných pásem vodních zdrojů, chráněné oblasti přirozené akumulace vod, ochrany zemědělského a lesního půdního fondu (20) Vytvářet podmínky pro zadržování, vsakování i využívání srážkových vod (25) Nově řešeno stanovením SOB9.
Obnova přirozených vodních prvků v krajině		
Cílem opatření v ploše povodí pro zajištění stability vodního režimu v krajině je v maximální možné míře zvýšit retenci vody v krajině, snížit a zpomalit povrchový odtok vody a zajistit doplňování podzemních vod.	1	Důsledná ochrana mokřadů, ochranných pásem vodních zdrojů, chráněné oblasti přirozené akumulace vod, ochrany zemědělského a lesního půdního fondu (20) Vytvářet podmínky pro zadržování, vsakování i využívání srážkových vod (25) Nově řešeno stanovením SOB9.
Opatření na lesní půdě		
Cílem opatření je zachování vyrovnané vodní bilance v krajině a udržení stabilních a odolných lesních ekosystémů.	1	Důsledná ochrana mokřadů, ochranných pásem vodních zdrojů, chráněné oblasti přirozené akumulace vod, ochrany zemědělského a lesního půdního fondu (20) Vytvářet podmínky pro zadržování, vsakování i využívání srážkových vod (25)

Cíle životního prostředí	Vztah PÚR	Příklad řešení v PÚR
Opatření na snižování spotřeby vody v energetice a v průmyslu		
Cílem opatření je snížit požadavky na odběry povrchových a podzemních vod v energetice a průmyslu a zvýšit odolnost těchto klíčových hospodářských odvětví vůči suchu a nedostatku vody.	1	Důsledná ochrana mokřadů, ochranných pásem vodních zdrojů, chráněné oblasti přirozené akumulace vod, ochrany zemědělského a lesního půdního fondu (20) Vytvářet podmínky pro zadržování, vsakování i využívání srážkových vod (25)
Podpora hospodaření se srážkovými vodami		
Cílem hospodaření se srážkovými vodami v urbanizovaných územích je především zachování přirozených odtokových podmínek v podobě, v jaké byly před urbanizací, což rovněž přispěje ke snižování spotřeby pitné vody a k ochraně jakosti povrchových vod zatížených přepadem z odlehčovacích komor jednotných kanalizačních systémů během srážkoodtokových událostí a snížení nároků na odběry vody z vodních zdrojů.	1	Důsledná ochrana mokřadů, ochranných pásem vodních zdrojů, chráněné oblasti přirozené akumulace vod, ochrany zemědělského a lesního půdního fondu (20) Vytvářet podmínky pro zadržování, vsakování i využívání srážkových vod (25) Nově řešeno stanovením SOB9.
Podpora opětovného využívání vyčištěných odpadních vod		
Cílem opatření je nastavit legislativní podmínky pro opětovné využívání odpadních vod a současně zajistit, aby po čištění neobsahovaly nežádoucí znečištění zejména prioritními látkami (mikropolutanty).	0	V rámci PÚR neřešeno.
Podpora moderních technologií čištění odpadních vod		
Cílem opatření je zajistit vysokou úroveň čištění odpadních vod s uplatněním dostupných technologií, aby jejich vypouštění nekladlo významné nároky na ředění v recipientu a aby jejich vypouštění v období sucha nezhoršovalo jakost vody v povrchových tocích.	0	V rámci PÚR neřešeno.
Územní plánování		
Provéřít potřebu úpravy priorit územního plánování stanovených politikou územního rozvoje tak, aby odpovídaly cílům Koncepce. Jde zejména o prioritu (25) a (26);	1	Je předmětem řešení PÚR ČR – tj. úpravou stanovených republikových priorit územního plánování.

2.2.10 Souhrn

Z hodnocení vztahu návrhu Aktualizace č. 4 Politiky územního rozvoje ČR k cílům ochrany životního prostředí přijatým na mezistátní nebo národní úrovni dle výše provedeného hodnocení vyplývá, že PÚR ČR, respektive návrh její Aktualizace č. 4, přispívá k naplňování řady cílů v oblasti životního prostředí, které jsou v rámci koncepčních dokumentů pro tuto oblast uváděny. Z hodnocení vychází, že tyto cíle jsou naplňovány a obecně deklarovány především v rámci stanovených republikových priorit územního plánování, v některých ohledech také vymezením oblastí či os, koridorů a ploch nebo k nim stanoveným úkolům a kritériím. V oblasti sucha naplňuje některé cíle také stanovená SOB9. PÚR ČR ve znění jejích aktualizací zájmy životního prostředí zohledňuje a aktivně prosazuje v oblasti územního plánování, neboť republikové priority územního plánování jsou uplatňovány i v přípravě navazujících ÚPD krajů a obcí.

Politika územního rozvoje je dokument, který rovněž vymezuje řadu rozvojových koridorů a ploch. Tyto mohou obecně být v dílčím nesouladu s některými cíli životního prostředí, neboť ovlivňují jednotlivé složky životního prostředí. Mezi nejčastější střety, které mohou indikovat dílčí nesoulad s národními cíli v oblasti ŽP, patří zábory půdního fondu, zásahy do přírodně hodnotných území a ÚSES a další. Tyto jsou podrobněji popisovány a řešeny při hodnocení jednotlivých záměrů v navazujících kapitolách a Příloze č.1.

2.3 Hlavní cíle ve vztahu k ŽP a stanovení referenčního rámce

Pro potřeby posouzení vztahu koncepce k cílům ochrany životního prostředí je dle metodiky MŽP „Metodika posuzování vlivů regionálních rozvojových koncepcí na životní prostředí“ žádoucí stanovit referenční cíle ochrany životního prostředí. Referenční cíle ochrany životního prostředí slouží ke zjištění vazeb posuzovaného koncepčního dokumentu, kterým je návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR, z hlediska ochrany jednotlivých složek životního prostředí a zároveň k vyhodnocení souladu cílů a opatření stanovených v posuzovaném koncepčním dokumentu s cíli ochrany životního prostředí.

Stanovené referenční cíle vycházejí kvůli zachování kontinuity hodnocení z referenčních cílů stanovených v rámci vyhodnocení původního znění PÚR ČR, respektive její Aktualizace č. 1. Ty vycházely z cílů životního prostředí stanovených v rámci národních koncepčních dokumentů pro oblast životního prostředí. Jejich platnost byla v rámci výše uvedeného zhodnocení ověřena. Stanovení těchto cílů zároveň napomáhá k vyhodnocení záměrů obsažených v dané koncepci.

Tato sada tzv. referenčních cílů představuje rámec pro hodnocení vazeb priorit Politiky územního rozvoje ČR (respektive jejích aktualizací) k tématům ochrany životního prostředí. Platnost cílů uvedených v předchozím vyhodnocení přetrvává, proto jsou ponechány.

Původní cíle byly formulovány tak, aby vyjadřovaly očekávaný stav pro dané téma ochrany životního prostředí a zároveň postihovaly vazbu rozvoje a využití území na dané téma. Přehled stávajících referenčních cílů pro dílčí oblasti životního prostředí je uveden zde:

- Horninové prostředí
 - Snižovat rozsah území zatíženého těžbou
- Vodní režim
 - Omezovat výstavbu v záplavových územích
- Hygiena životního prostředí
 - Snižit počet obyvatel vystavených překročeným limitním koncentracím v ovzduší pro CO₂, NO_x, PM₁₀ a PM_{2,5}, PAU a těžké kovy
 - Snižovat zátěž populace z expozice dopravním hlukem
- Příroda a krajina
 - Ochrana biodiverzity
 - Omezit fragmentaci krajiny a podpořit její ekologickou stabilitu
- Zemědělská půda a pozemky určené k plnění funkcí lesa
 - Omezení záborů zemědělské a lesní půdy.
 - Dbát na přednostní využívání stávajících, příp. opuštěných již dříve využívaných ploch, brownfields
- Klima
 - Ochrana klimatu a adaptace na jeho změny
- Zdraví a bezpečnost obyvatel
 - Ochrana ŽP a obyvatel před negativními účinky živelných událostí
 - Ochrana zdraví obyvatel

Způsob zpracování těchto cílů do PÚR ČR a její Aktualizace č. 4 je popsán v kap. č. 9.

3 ÚDAJE O SOUČASNÉM STAVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V ŘEŠENÉM ÚZEMÍ A JEHO PŘEDPOKLÁDANÉM VÝVOJI, POKUD BY NEBYLA UPLATNĚNA AKTUALIZACE Č. 4 POLITIKY ÚZEMNÍHO ROZVOJE ČR

3.1 OBYVATELSTVO A DEMOGRAFICKÉ CHARAKTERISTIKY

Česká republika měla k 30. září 2019 10 681 161 obyvatel, za posledních deset let vzrostla česká populace o 182,3 tisíce osob a je tak největší od konce druhé světové války. Na zvyšujícím se počtu obyvatel České republiky se podílí převážně zahraniční migrace (zejména z Ukrajiny a Slovenska). Přirozená měna přispěla k růstu populace pouze z 3 %.

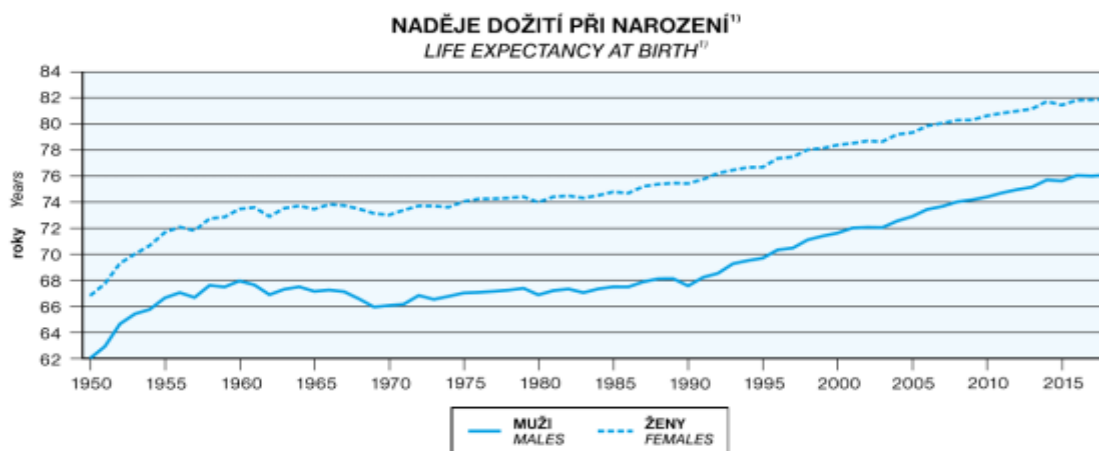
Obyvatel Česka přibývá zejména ve věkové skupině 65 a více let. Během loňského roku se počet seniorů rozrostl o 46,4 tisíce na konečných 2,09 milionu. Dětská složka populace (0–14 let), která roste nepřerušeně od roku 2008, se zvýšila o 22,4 tisíce na 1,69 milionu. Skupina osob v produktivním věku oproti tomu od roku 2009 početně klesá.

Naděje dožití při narození se v roce 2018 u mužů meziročně zvýšila o osm setin roku na 76,1 let, u žen o pět setin roku na 81,9 let.

Obrázek 1: Přírůstek/Úbytek obyvatel v ČR

Zdroj: ČSÚ, 2019: Statistická ročenka České republiky 2019

¹⁾ Ukazatel vychází z úmrtnostních tabulek vypočtených jednotnou metodikou používanou ČSÚ od roku 2018

¹⁾ The indicator is based on life tables calculated according to a unified methodology used by the CZSO since 2018.

Obrázek 2: Naděje dožití při narození

Zdroj: ČSÚ, 2019: Statistická ročenka České republiky 2019

3.2 ZDRAVÍ OBYVATEL

Zdraví péče je obyvatelům ČR poskytována relativně hustou sítí zdravotnických zařízení. V České republice bylo k 31. 12. 2018 evidováno celkem 32 065 zdravotnických zařízení, z toho bylo 21 689 samostatných ordinací lékařů primární péče a lékařů specialistů. Lůžkových zařízení (bez lání) bylo zaznamenáno 314, z toho 194 nemocnic (akutní a následné péče). Ve všech zdravotnických zařízeních pracovalo koncem roku v přepočtu na celé úvazky 50 116 lékařů a zubních lékařů a dále 117 076 samostatných zdravotnických pracovníků nelékařů. V průměru připadalo v České republice **na 1 lékaře 212 obyvatel**.

Nejčastějšími nemocemi, které jsou příčinou hospitalizace, jsou nemoci **oběhové soustavy** (285,2 tisíc případů hospitalizace v roce 2018). Pro tato onemocnění bylo zaznamenáno 47,7 tisíce případů pracovní neschopnosti a invalidní důchod pobíralo ke konci roku 35,7 tisíce obyvatel ČR.

Další časté onemocnění představuje **diabetes mellitus (DM)**, který byl v roce 2018 zaznamenán u více než 1 milionu osob. Zdravotní stav významně ovlivňuje také výskyt **alergií**. V roce 2018 bylo v ordinacích klinické imunologie a alergologie léčeno 743 032 pacientů. Další faktor omezující zdravotní stav představují úrazy. V roce 2018 bylo na chirurgických ambulancích ošetřeno 1 923 428 úrazů.

Další oblast nemocnosti představují duševní poruchy. V ambulantních zařízeních psychiatrie bylo v roce 2018 provedeno 2 969 tisíc vyšetření u 650 188 pacientů. Nejčastějšími nemocemi byly neurotické poruchy (40 %) a afektivní poruchy (18 %). V roce 2018 bylo ambulantně léčeno 21,7 tisíce uživatelů alkoholu a 15,3 tisíce uživatelů nealkoholových drog.

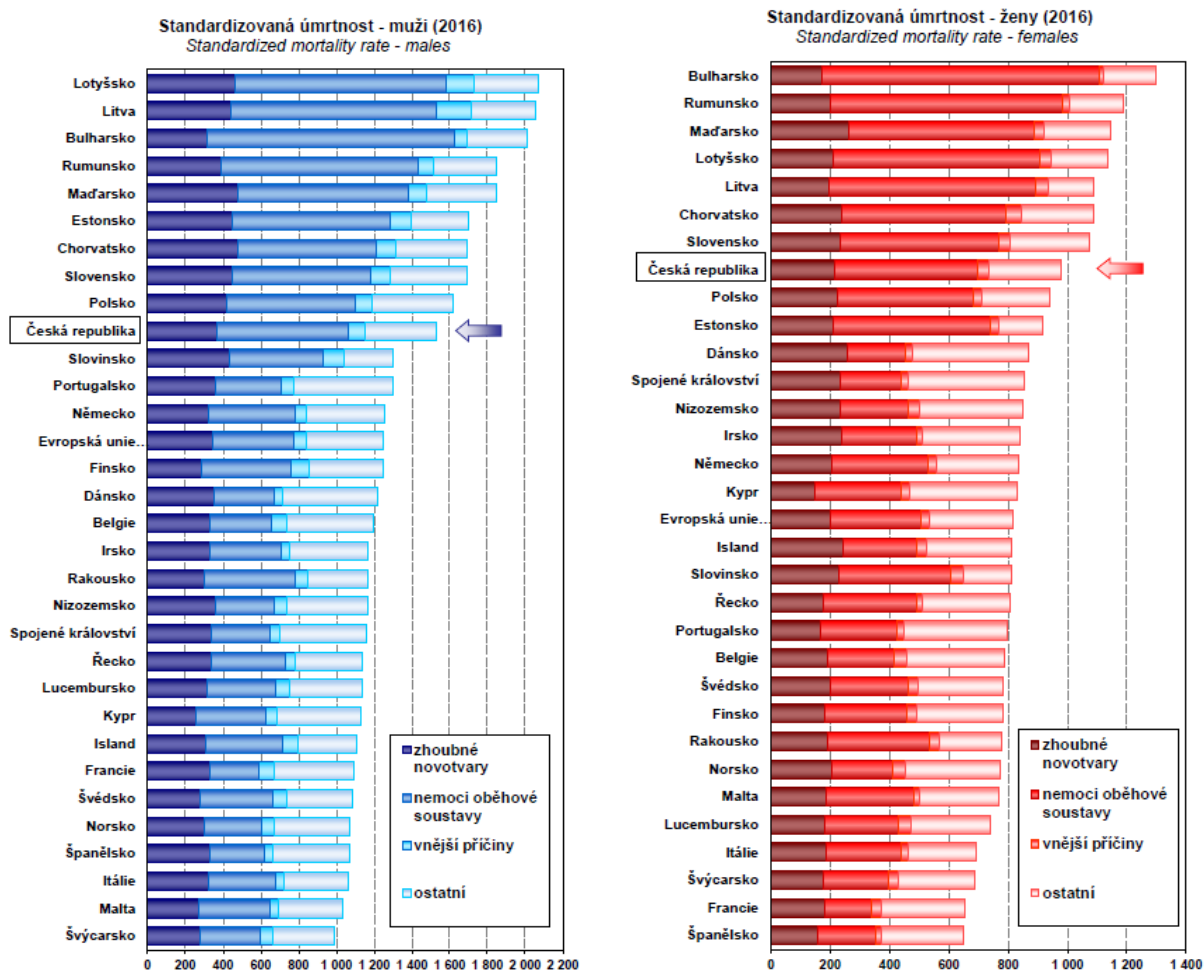
Hlavními **příčinami úmrtní** jsou **nemoci oběhové soustavy** (u mužů 44 %; u žen 48 %), následují úmrtí na **novotvary** (24 % u mužů a 22 % u žen). S velkým odstupem následují nemoci dýchací soustavy; nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek; nemoci trávicí soustavy a vnější příčiny.

Kromě výše uvedených informačních systémů můžeme zdravotní stav souhrnně zhodnotit pomocí ukazatele **celkové délky života prožitého ve zdraví**, resp. bez dlouhodobého omezení v běžných činnostech (ukazatel HLY – Healthy Life Years). V roce 2017 činil tento ukazatel 60,6 z celkově prožitých 76,1 roku u mužů a 62,4 z celkově prožitých 82,0 roku u žen.

Srovnání s ostatními evropskými zeměmi nevychází pro ČR lichotivě. Ve většině parametrů ne nachází v horší polovině.

Průměrné hodnoty standardizované úmrtnosti (SDR) se mezi jednotlivými zeměmi velice různí. Zajímavé jsou rozdíly v příčinách, které k úmrtím v jednotlivých zemích vedou. Zatímco země s nejvyšší úmrtností, jako jsou Litva, Lotyšsko, Bulharsko, Rumunsko a Maďarsko se vyznačují vysokým podílem úmrtí v důsledku **nemocí oběhové soustavy** (více než polovina všech úmrtí) a nízkým, zhruba 20% podílem zhoubných novotvarů, země s nejnižší úmrtností vykazují přibližně stejný, zhruba 30% podíl úmrtí na novotvary i nemoci oběhové soustavy. Nejvyšší úmrtnost na vnější příčiny pozorujeme v pobaltských republikách (Litva, Lotyšsko, Estonsko). Česká republika patří již dlouhodobě k zemím, kde je úroveň úmrtnosti relativně vyšší. Nemoci oběhové soustavy, které jsou nejčastější příčinou úmrtí, patří právě k těm nemocem, jejichž výskyt a závažnost lze podstatně ovlivnit stylem života, proto je zde **velký prostor pro prevenci**, edukační a osvětovou činnost.

V České republice byly v roce 2017 hodnoty **střední délky života podprůměrné**. Hodnotami **76,1 roku pro muže a 81,9 roku pro ženy** (v roce 2018) zaostává Česká republika za zeměmi s nejdělsí střední délkou života při narození u mužů o 5 let, u žen zhruba o 4 roky.

Obrázek 3: Standardizovaná úmrtnost – muži a ženy

Zdroj: ÚZIS, 2019: Zdravotnická ročenka ČR 2018

3.3 HORNINOVÉ PROSTŘEDÍ

Území ČR je z regionálně geologického hlediska tvořeno dvěma velkými celky s výrazně odlišnou geologickou minulostí – Čechy a většina Moravy a Slezska jsou součástí Českého masivu, východní část Moravy a Slezska patří vnější okrajové části Západních Karpat.

Český masiv je zbytkem rozsáhlého variského neboli hercynského orogénu (pásemné pohoří – horstvo), který byl vyvrátněn při variské (= hercynské) orogenezi hlavně v intervalu mezi 380 – 300 miliony let před současností, to znamená v době od středního devonu do svrchního karbonu. Podle teorie deskové tektoniky byla příčinou vzniku horstva srážka (kolize) desek zemské kůry - staré pevniny Gondwany na jihu a Severoatlantského kontinentu (= Laurussie) na severu. Původně souvislá pásma variského horstva (variscidy = hercynidy) byla již při svém vzniku i později porušována zlomy v zemské kůře a snižována účinky eroze. Dnes proto vystupují na povrch jen jejich vzájemně izolované zbytky, oddělované pokryvy mladších uloženin.

Karpatská soustava je regionálně-geologickým celkem mnohem mladším než Český masiv. Byla zformována teprve procesy alpinského vrásnění, hlavně v intervalu posledního sta milionů let od svrchní křídy do terciéru. Také zde byly určujícím faktorem pohyby litosférických desek, tedy desek zemské kůry, které se pohybovaly spolu se svrchní částí zemského pláště. Hlavní roli zde sehrála kolize jižnější africké desky s varisky konsolidovanou severnější deskou Evropy. Na naše území zasahuje jen malý úsek vnější části Západních Karpat, tvořený příkrovy mezozoických a terciérních hornin, takzvané flyšové Karpaty. Ke karpatské oblasti klademe i mořské a sladkovodní uloženiny, které se zachovaly buď v předpolí v takzvané karpatské předhlubni, nebo uvnitř tektonicky pokleslých

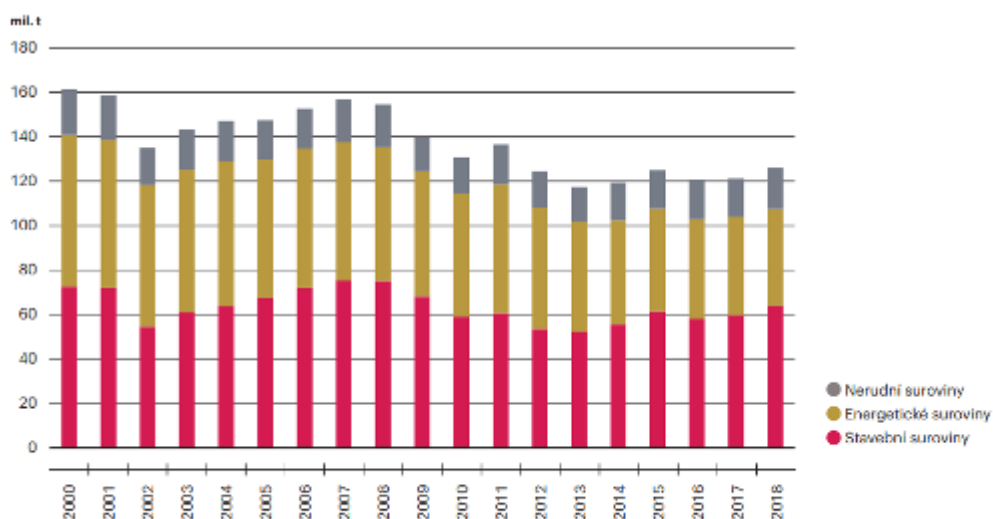
částí horstva (Vídeňská pánev). Mezi hlavními celky karpatské části našeho území je flyšové pásmo, které tvoří tektonicky definované jednotky s charakteristickou příkrovovou stavbou, vyznačené převahou flyšové sedimentace (tj. rytmického střídání písčitých a jílovitých sedimentů) mezozoického a terciárního stáří (TU - VŠB, 2019).

3.3.1 Nerostné suroviny

Těžba surovin má v ČR dlouholetou tradici a předurčuje průmyslové zaměření země, neboť průmyslová výroba je na těžbu surovin bezprostředně vázána. Těžební činnost v ČR postupně klesá, čímž se snižují i její dopady na životní prostředí.

Veškerou těžbu lze rozdělit na čtyři základní skupiny – energetické suroviny, stavební suroviny, nerudní suroviny a kovové nerosty. V ČR se těží v největších objemech stavební a energetické suroviny, v menší míře pak nerudní suroviny (viz Obrázek 4: Těžba nerostných surovin v ČR [mil. t], 2000-2018

). Těžba rud se na území ČR již neprovádí, byla ukončena z ekonomických důvodů v 90. letech 20. století. Jednalo se o železnou rudu a rudy neželezných kovů.

Zdroj dat: ČGS

Obrázek 4: Těžba nerostných surovin v ČR [mil. t], 2000-2018

Těžba **stavebních surovin** zahrnuje zejména stavební kámen a šterkopísky. Objem těžby stavebních surovin v roce 2018 činil 64,1 mil. t, což meziročně znamená nárůst o 7,3 %, avšak oproti roku 2000 je to o 11,7 % méně. Těžba stavebních surovin je úzce spjata se stavebním průmyslem a výkonem národní ekonomiky, intenzita těžby tedy odpovídá intenzitě stavební výroby.

Z **energetických surovin** se v ČR těží především uhlí. Hnědé uhlí je v ČR dolováno povrchově, a to v severočeské a sokolovské pánvi. Černé uhlí se v současné době v ČR těží v hornoslezské pánvi, a to hlubinným způsobem. Těžba hnědého i černého uhlí pokrývá jejich spotřebu v ČR. Množství vytěžených energetických surovin ve sledovaném období 2000-2018 pozvolna klesá, výjimkou je pouze zemní plyn. Těžba hnědého uhlí v tomto období poklesla o 22,6 %, meziročně 2017-2018 poklesla o 0,3 % na hodnotu 39,2 mil. t. Těžba černého uhlí poklesla od roku 2000 o 75,9 %, meziročně o 15,6 % na 4,1 mil. t. Těžba lignitu v roce 2000 činila 453 tis. t, postupně však jeho produkce klesala a od roku 2010 se v ČR tato surovina již netěží. Uran se po uzavření posledního uranového dolu Rožná v roce 2016 získává v ČR již jen jako vedlejší produkt čištění podzemních a důlních vod v rámci likvidačních prací a rekultivace po těžbě, a to zejména v ložiscích Příbram a Stráž pod Ralskem. Těžba uranu se mezi lety 2000-2018 snížila ze 498 t na 34 t (pokles o 93,2 %), meziroční pokles v roce 2018 činil 39,3 %. Zemní plyn se v ČR těží v oblastech jižní a severní Moravy, jeho těžba pokrývá pouze přibližně 3 % tuzemské spotřeby. V roce 2018 se v ČR vytěžilo 179 mil. m³

zemního plynu, což je o 51,7 % více než v roce 2000 a o 4,7 % více než v roce 2017. Ropa je v ČR těžena na jižní Moravě ve vídeňské pánvi, v menším měřítku pak i v Moravskoslezském kraji v ložiskové oblasti karpatská předhlubeň. Těžba ropy v ČR činí přibližně 2 % tuzemské spotřeby. V období 2000-2018 klesla těžba ropy o 35,1 %, meziročně 2017-2018 vzrostla o 1,9 % na 109 tis. t.

Mezi **nerudní suroviny**, které se těží v ČR, patří zejména vápence a cementářské suroviny, které se využívají ve stavebnictví. Jejich těžba meziročně kolísá, v roce 2018 jich bylo vytěženo 11 727 tis. t, což představuje meziroční zvýšení o 12,8 %. Další významnou surovinou, a to i ve světovém měřítku, je kaolin. Karlovarský kaolin určuje mezinárodní normu pro kvalitu této horniny v průmyslovém využití (výroba porcelánu). V celosvětové těžbě kaolinu zaujímá ČR čtvrté místo, její podíl na světové produkci je přibližně 9,5 %. V roce 2018 činila těžba kaolinu v ČR 3,6 mil. t. Těžba nerudných surovin v období 2000-2018 kolísala, vývoj odrážel postupné snižování materiálové náročnosti průmyslové produkce i pokles průmyslové výroby po roce 2008. S ekonomickým oživením a rozvojem průmyslových výroby je od roku 2014 znatelný opětovný nárůst těžby těchto surovin. Meziroční nárůst těžby nerudných surovin 2017-2018 činil 7,5 %, oproti roku 2000 se však jedná o pokles o 8,9 %.

Těžba má značný vliv na životní prostředí, neboť narušuje krajinný ráz, mění stanoviště rostlin a živočichů a zhoršuje kvalitu povrchových i podzemních vod. Je proto důležité tyto negativní dopady minimalizovat. Zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon) nařizuje těžebním společnostem **rekultivovat území** dotčená těžbou a vytvářet pro tuto rekultivaci finanční rezervy. Plocha ovlivněná těžbou se od roku 2001 postupně snižuje, naopak narůstá množství rekultivovaných ploch. V roce 2018 bylo v ČR celkem 508 km² dosud nereakultivovaných ploch (v roce 2001 jich bylo 825 km²). Naproti tomu v roce 2018 bylo v ČR 255 km² rekultivovaných ploch (v roce 2001 pouze 155 km²).

Tam, kde došlo k rekultivaci cestou přirozené sukcese, dochází k rozvoji ekosystémů, které jsou často následně vyhlášeny jako zvláště chráněná území přírody a také jako území soustavy Natura 2000. Kladný vliv na životní prostředí má rovněž hydrická rekultivace těžbou dotčeného území, která zadržuje vodu v krajině, a vytváří tak zdroje pitné vody nebo krajinnotvorné prvky, na které jsou vázány mokřadní biotopy (CENIA, 2019).

3.3.2 Sesuvy a svahové nestability

Sesuvy, svahové pohyby nebo skalní řízení jsou projevy působení gravitace na horninové prostředí. Nejčastěji k nim dochází u méně soudržných (např. nehomogenních sedimentů) a navětralých hornin. Stabilitu svahu může pozitivně ovlivnit jeho zalesnění, negativně pak zejména lidská činnost – odlehčení paty svahu, narušení celistvosti profilu. U sesuvů dochází k posunu podél ploch nesoudržnosti, které mohou být aktivovány zejména velkými srážkovými událostmi.

Evidencí svahových nestabilit se zabývá Česká geologická služba, která buduje **Registr svahových nestabilit** a převzala také po sloučení s Geofondem **Registr sesuvů ČR** (ukončil svou činnost k 31. 12. 2010 a obsahuje celkem 9 323 záznamů). Sesuvná území jsou v registrech dělena podle stupně aktivity.

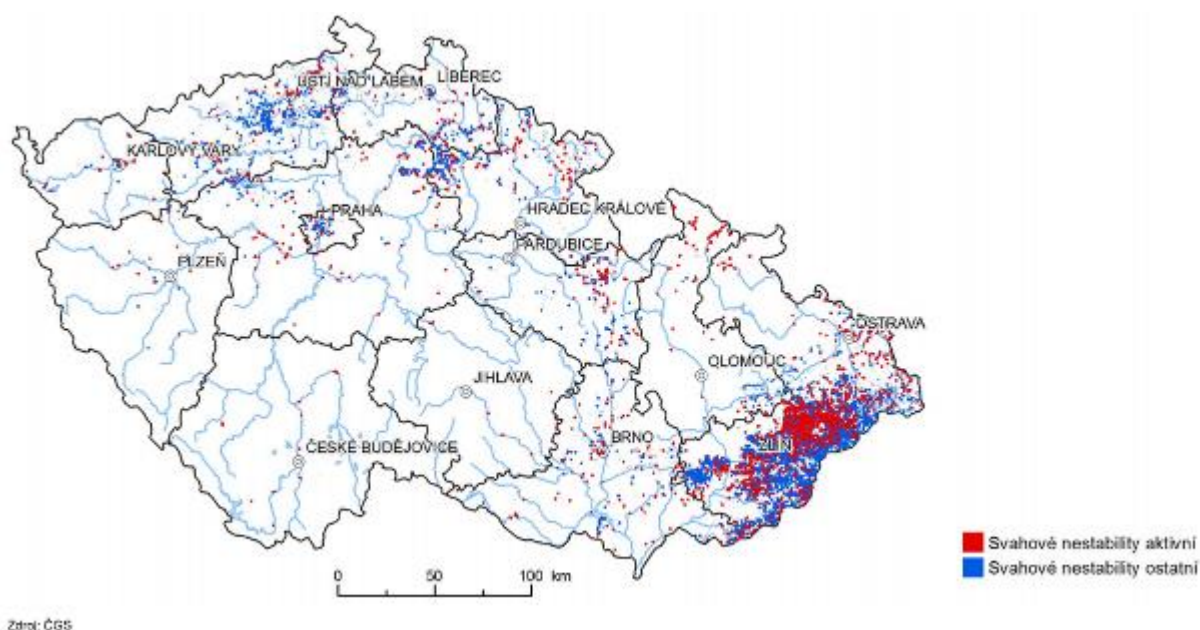
Tabulka 3: Rozloha sesuvných území v ČR (CENIA, 2019b²)

Registr sesuvů ČR (stav k 31. 12. 2018)		Registr svahových nestabilit (stav k 31. 12. 2018)	
Typ sesuvu	Rozloha [ha]	Typ sesuvu	Rozloha [ha]
Aktivní	7 918,03	Aktivní	4 187,76
Pohřbený	148,22	Dočasně uklidněné	48 023,20
Potenciální	30 293,86	Uklidněné	26 279,49
Stabilizovaný	5 066,28	Ostatní	432,54
Ostatní	159,71		

² Písmeno představuje odkaz na příslušný dokument v přehledu zdrojů rozlišující, když jsou dva zdroje od stejného „autora“ ve stejném roce.

V podmínkách ČR je chování svahů ovlivňováno především extrémní srážkovou situací, typem horniny, nevhodným zakládáním staveb a také hospodařením v krajině. Sesuvy nejčastěji postihují v ČR rozsáhlé oblasti Vnějších Západních Karpat, Českého středohoří a Pooohří. V roce 2018 bylo v registru svahových nestabilit ČR evidováno celkem 20 401 objektů svahových nestabilit (19 319 v roce 2017). Rozloha sesuvů činila 78 922,99 ha (74 857,01 ha v roce 2017), z čehož aktivní sesuvy, které jsou považovány za nejzávažnější zdroje rizik, tvořily 4 187,76 ha (v současnosti je zmapováno 18 % území ČR). Dlouhodobý nárůst ploch svahových nestabilit je možné hodnotit v kontextu rostoucí intenzity extrémních projevů počasí a zmapování jevu na území ČR.

Sesuvy vyřazují velké plochy zemědělské a lesní půdy z normálního využití, ohrožují stavební objekty, zejména komunikace. Železnice a silnice vedené na svazích náchylných k sesouvání jsou často ohroženy tím, že stabilita svahu bývá porušena přímo stavebními pracemi. Velké obtíže mohou způsobit svahové pohyby také při stavbách tunelů a přehrad. Sesuvy ztěžují a ohrožují práci v lomech a naopak nesprávně založené a neodpovědně provozované lomy mohou porušit stabilitu celého svahu. Je tady potřeba počítat s přiměřeným využitím lokalit ohrožených svahovými nestabilitami a využitím odpovídajících opatření k eliminaci nebezpečí (CENIA, 2019b; ÚG – FS VUT, 2005).

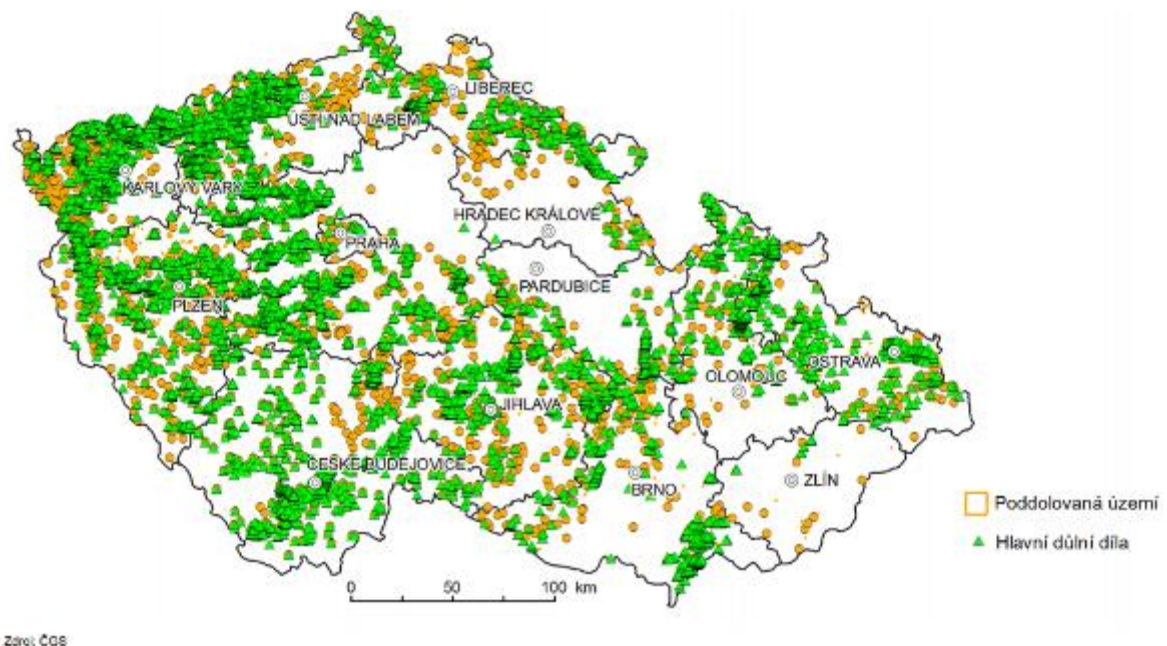
Obrázek 5: Sesuvy a jiné nebezpečné svahové deformace na území ČR k 31. 12. 2018 (CENIA, 2019b)

3.3.3 Poddolovaná území

K environmentálním rizikům, vyplývajícím z geologické stavby území, patří také poddolovaná území. Poddolovaným územím se rozumí plochy na povrchu, zahrnující známý nebo předpokládaný výskyt podzemních důlních děl, vzniklých za účelem těžby nebo průzkumu nerostných surovin. Poddolovaná území jsou evidována Českou geologickou službou a k 31. 12. 2018 obsahovala databáze poddolovaných území ČR 5 676 objektů (v roce 2018 bylo přidáno 26 nových objektů, 64 objektů bylo aktualizováno a 24 objektů zrušeno). (CENIA, 2019b). Evidence zahrnuje každé území, na kterém se v minulosti (ať již dávné nebo nedávné) prováděly jakékoliv kutací práce. Může se jednat o rozsáhlou těžbu, o těžbu nepatrného rozsahu, průzkumné práce nebo třeba jen o pokus s negativním výsledkem. Důlní díla jsou proto velice variabilní, liší se jak hloubkou, tak i rozsahem. Důlní díla jsou v rámci uvedených ploch v evidenci poddolovaných území rozložena nepravidelně a mohou zde být zahrnuty i nepoddolované úseky. Povrchové objekty v poddolovaném území mohou být vystaveny vlivu deformací terénu. Tyto deformace se mohou projevit jako:

- spojité přetváření terénu - nad horizontálně uloženými nerosty, v jejichž nadloží jsou horniny schopné plastického přetváření (např. OKR, SHR, Kladensko).
- nespojité přetváření terénu - při těžbě zejména rudních ložisek v menších hloubkách, kde těžené horniny dosahují až k povrchu, může docházet k nespojitým, náhlým deformacím – propadům (Jesenicko, Příbramsko aj.).

Existence zákresu poddolovaného území obecně neznamená zákaz stavební činnosti v dané lokalitě. Znamená pouze, že v dané lokalitě může ztížit podmínky pro zakládání staveb, že je nutné provést inženýrsko-geologický průzkum a následně postupovat při zpracování projektu stavby podle normy ČSN 73 0039 "Navrhování objektů na poddolovaném území". Průzkum musí obsahovat komplexní charakteristiku prostředí, obzvláště popis režimu podzemních vod, úklon vrstev pokryvného útvaru, vlastnosti základové půdy aj. Na lokalitě je vždy nutné uvést prognózu očekávaných změn, které vyvolá přetváření terénu vlivem poddolování. Zabezpečení starých důlních děl (tj. důlních děl, jejichž původní provozovatel ani jeho právní nástupce neexistuje nebo není znám) a opuštěných průzkumných důlních děl (tj. důlních děl realizovaných v rámci geologicko-průzkumných prací financovaných ze státního rozpočtu a následně nepředaných k hornické činnosti), která ohrožují zákonem chráněný obecný zájem, zajišťuje Ministerstvo životního prostředí. Zabezpečení opuštěných důlních děl ve správě státních podniků zajišťují státní podniky DIAMO a Palivový kombinát Ústí. Ministerstvo životního prostředí rovněž může v zájmu racionálního postupu při územním plánování vymezit území se zvláštními podmínkami geologické stavby, zejména s předpokládanými ložisky nerostů nebo se zvláště nepříznivými inženýrskogeologickými poměry, kde mohou stavební úřady vydat územní rozhodnutí jen na základě jeho závazného stanoviska. Žádné takové území však dosud nebylo vymezeno.

Obrázek 6: Poddolovaná území a hlavní důlní díla v ČR k 31. 12. 2018 (CENIA, 2019b)

3.4 KLIMATICKÉ POMĚRY

Klima je definováno jako průměrný dlouhodobý stav atmosféry v určité geografické oblasti. Klimatickou změnou se pak v klimatologickém pojetí rozumí veškeré změny klimatu, včetně jeho přirozené variability i změn způsobených činností člověka. Přirozenou a antropogenní složku od sebe ale nelze vzájemně oddělit, a proto je třeba pracovat s výslednicí obou složek.

Mírné podnebí ČR přechodného charakteru mezi oceánským a kontinentálním klimatem je charakteristické střídáním čtyř ročních období, západním prouděním s převahou západních větrů, intenzivní cyklonální činností způsobující časté střídání vzduchových hmot. Přímořský vliv se projevuje hlavně v Čechách, na Moravě a ve Slezsku přibývá kontinentálních podnebních vlivů. Velký vliv na podnebí České republiky má nadmořská výška a reliéf (ČSÚ, 2019).

3.4.1 Změna klimatu

V současnosti dochází na globální úrovni ke změnám v distribuci teplot a srážek, což se projevuje na evropské úrovni i v rámci ČR. Ochrana klimatu se tak stává důležitým globálním environmentálním tématem.

Z predikce vývoje klimatu pro území ČR vyplývá:

- Postupný nárůst průměrných ročních teplot (o cca 1 °C do r. 2040, přes 2 °C do r. 2070 a přes 3 °C do r. 2100)
- Nejvýraznější oteplení v letních měsících (až o téměř 4 °C do r. 2100)
- Četnější a delší vlny veder
- Mírné snížení množství srážek v letních měsících (o cca 10 % do r. 2100)
- Četnější období bezsrážkových období
- Častější a intenzivnější výskyt extrémních meteorologických jevů – povodní, přívalových srážek, období sucha, požárů, apod. (CHMU, 2019e).

Průvodním jevem regionální změny klimatu je výskyt epizod s vysokou rychlostí větru spojených s přechody hlubokých tlakových níží přes Evropský kontinent, zejména v zimě, což představuje rizika například pro lesní porosty, zemědělství, stavby, energetiku a obyvatelstvo (na základě MŽP, 2015).

Tyto skutečnosti musí být vzaty v úvahu při plánování rozvoje regionů, zejména v souvislosti s nezbytnými adaptacemi na klimatickou změnu.

3.5 OVZDUŠÍ A EMISE SKLENÍKOVÝCH PLYNŮ

Kvalita ovzduší v ČR se - i přes dlouhodobě se snižující množství emisí znečišťujících látek do ovzduší - výrazně nezlepšuje. Z krátkodobého hlediska odráží produkce emisí znečišťujících látek vývoj národního hospodářství v jednotlivých letech. Z dlouhodobého hlediska odráží produkce emisí znečišťujících látek vliv zavádění efektivnějších technologických a výrobních postupů, snižování materiálové a energetické náročnosti a v neposlední řadě také povinnosti naplňovat legislativní požadavky (CENIA, 2018).

3.5.1 Emisní situace

Hlavními sledovanými znečišťujícími látkami ovzduší v České republice jsou tuhé znečišťující látky (TZL – PM₁₀, PM_{2,5} a PM₁), oxid siřičitý (SO₂), oxidy dusíku (NO_x), oxid uhelnatý (CO), těkavé organické látky (VOC), polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU, především benzo[a]pyren) a amoniak (NH₃). VOC, NO_x, CO a CH₄ se podílejí na tvorbě přízemního ozonu (O₃), který vykazuje nepříznivý vliv na lidské zdraví a vegetaci.

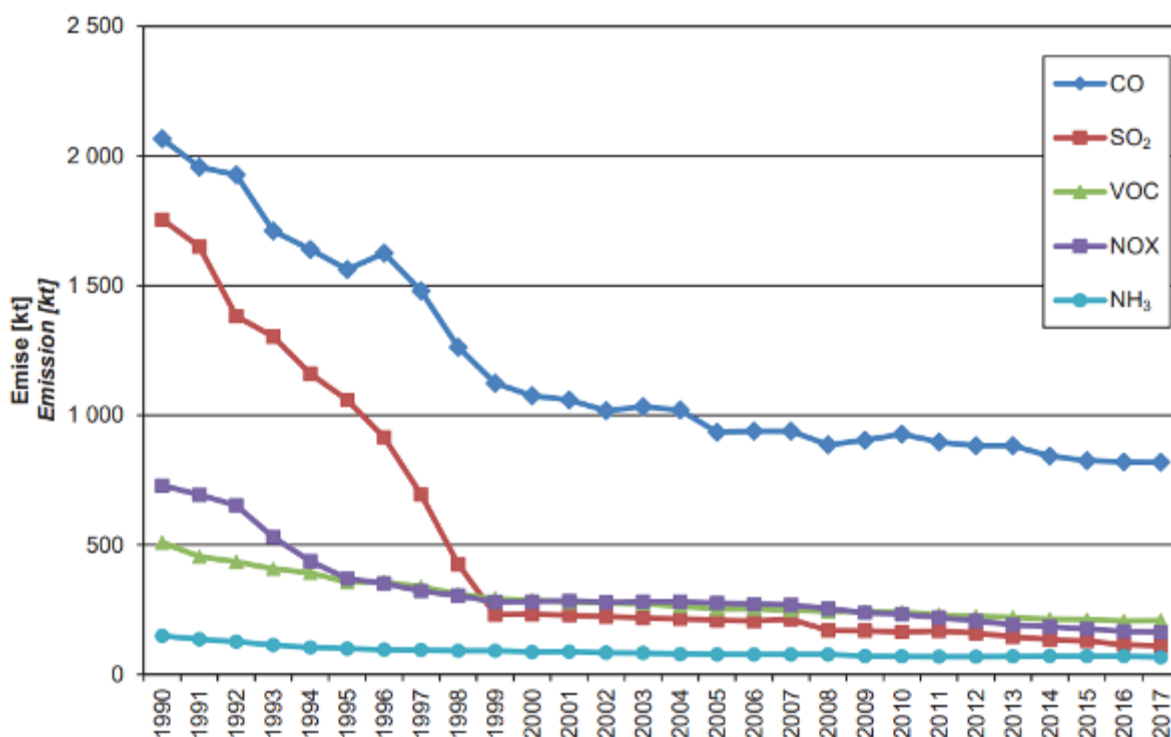
NO_x jsou vypouštěny do ovzduší zejména z dopravy a průmyslových zdrojů (hlavně energetika a výroba tepla). Nejvýznamnějšími producenty znečištění látkami SO₂ jsou energetický a hutní průmysl, v případě emisí TZL, PAU a VOC pak vedle průmyslu tvoří velký podíl mobilní zdroje znečišťování ovzduší (doprava včetně re-suspenze prachových částic z vozovky) a vytápění domácností tuhými palivy. Hlavním zdrojem benzo[a]pyrenu jsou lokální topeniště a doprava. Emise z vytápění domácností se v posledních letech daří snižovat prostřednictvím tzv. kotlíkových dotací, které byly vyhlášeny v rámci Operačního programu Životní prostředí 2014-2020. Výměnou kotlů na tuhá paliva došlo k úspoře emisí TZL (2 728 t/rok), B(a)P (1,5 t/rok) a CO₂ (388 162 t/rok) (MŽP, 2018). Největším producentem emisí NH₃ jsou pak zemědělské podniky.

Emise znečišťujících látek do ovzduší dlouhodobě klesají. Meziroční výkyvy množství emisí vypouštěných do ovzduší jsou způsobeny ekonomickým rozvojem (zvyšování výroby, vzrůst intenzit dopravy) a protipůsobením instalací kvalitnějších technologií a obměnou vozového parku o vozidla s nižší měrnou produkcí emisí. V případě lokálních topenišť mají vliv také meteorologické podmínky (potřeba vytápění).

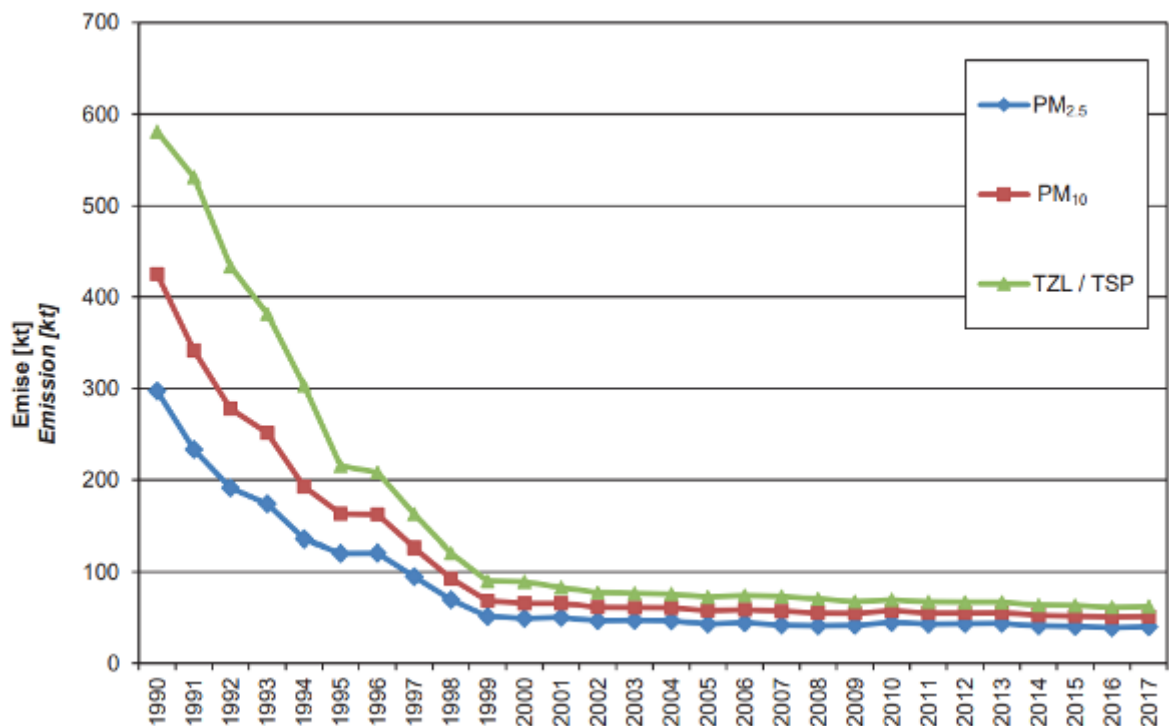
Emise z velkých a středně velkých stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší (vyjmenované zdroje) výrazně poklesly vlivem zavedení systému řízení kvality ovzduší, který aplikuje na různých úrovních řadu nástrojů (normativní, ekonomické, informační atd.). Dopady těchto nástrojů se nejvíce projevily koncem devadesátých let minulého století, tj. v období, kdy vstoupily v obecnou platnost emisní limity zavedené tehdy novou legislativou.

Pozornost se proto v posledních letech soustřeďuje také na malé stacionární (nevyjmenované) a mobilní zdroje znečišťování ovzduší, u nichž sice také došlo k výraznému snížení emisí, ale jejich vliv na kvalitu ovzduší v obcích je významný a pro jejich regulaci zatím nebyla účinná opatření celoplošně uplatněna. Revize Göteborgského protokolu a Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2284 ukládá ČR závazky ke snížení emisí k roku 2020 u PM_{2,5} o 17 %, SO₂ o 45 %, NO_x o 35 %, VOC o 18 % a NH₃ o 7 % a k roku 2030 PM_{2,5} o 60 %, SO₂ o 66 %, NO_x o 64 %, VOC o 50 % a NH₃ o 22 % oproti roku 2005.

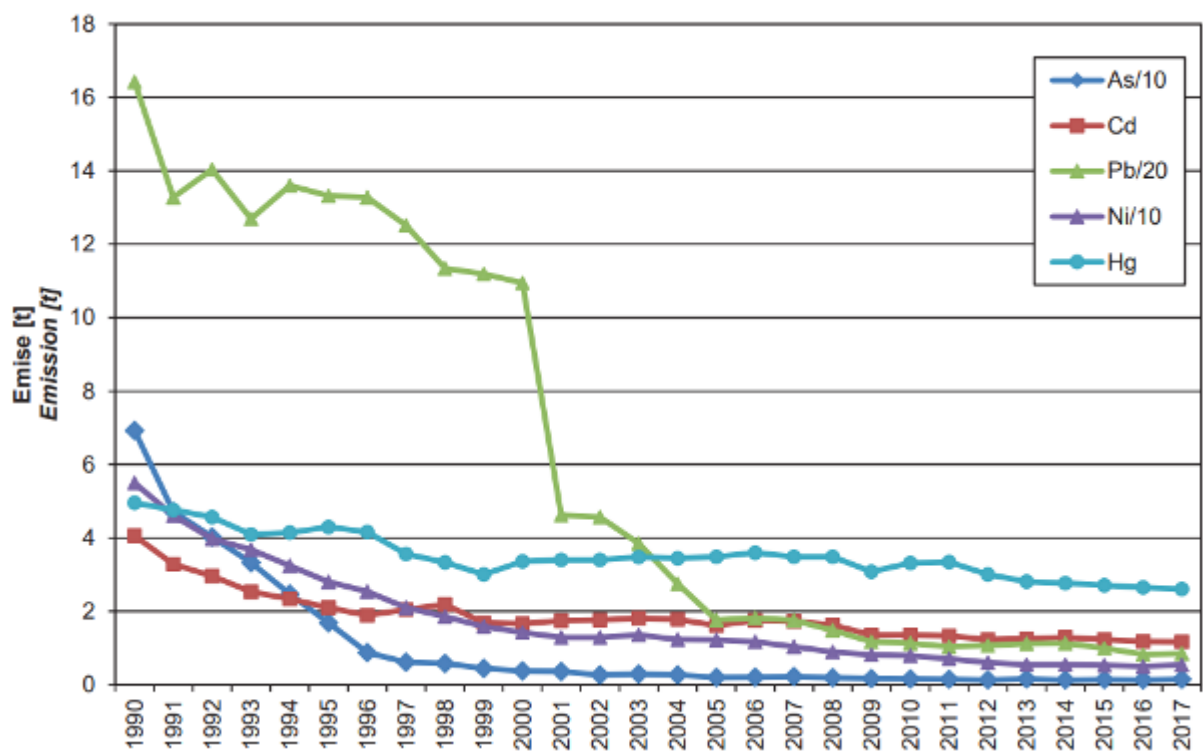
Časová řada zahrnující období 1990-2017 v členění na hlavní plynné znečišťující látky, tuhé znečišťující látky, těžké kovy a POP (perzistentní organické látky) je prezentována níže (Obrázek 7 až Obrázek 10). Emise většiny znečišťujících látek (s výjimkou benzo[a]pyrenu) poklesly v tomto období o desítky procent. Emise benzo[a]pyrenu začaly po poklesu v období do r. 2008 opět narůstat a v roce 2012 se přiblížily úrovni roku 2001 (ČHMÚ, 2019c).

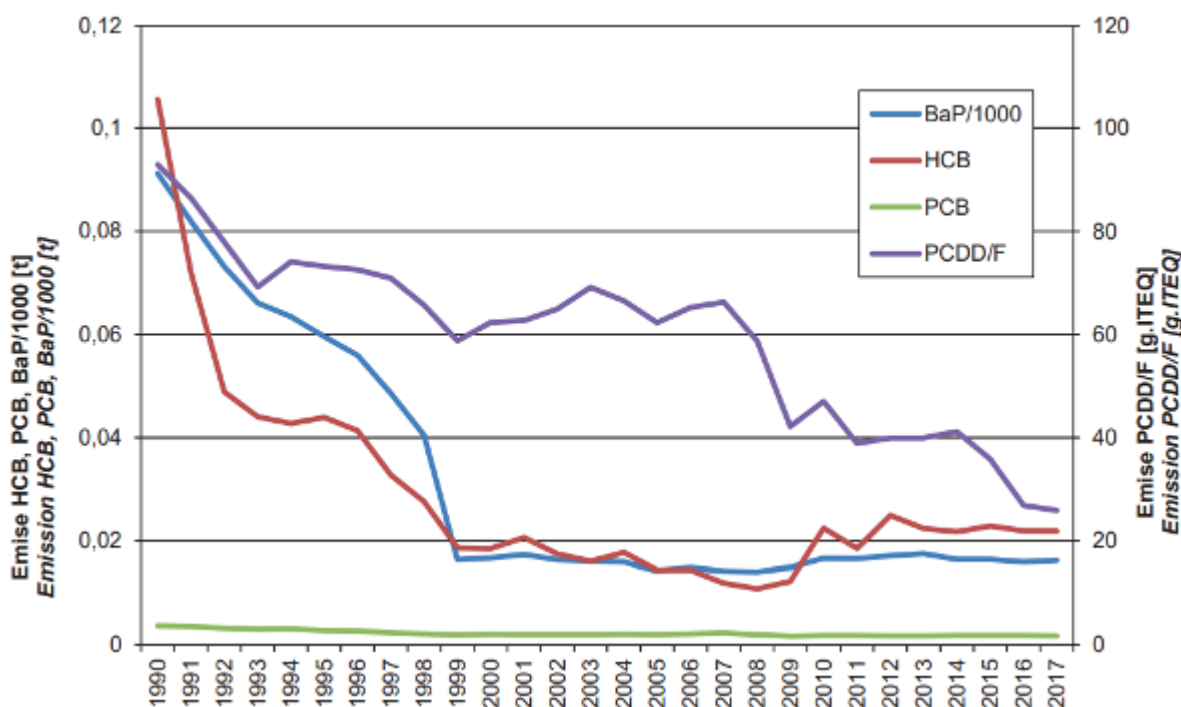
Obrázek 7: Vývoj celkových emisí hlavních znečišťujících látek, 1990-2017 (ČHMÚ, 2019c)

Obrázek 8: Vývoj celkových emisí částic, 1990-2017 (ČHMÚ, 2019c)

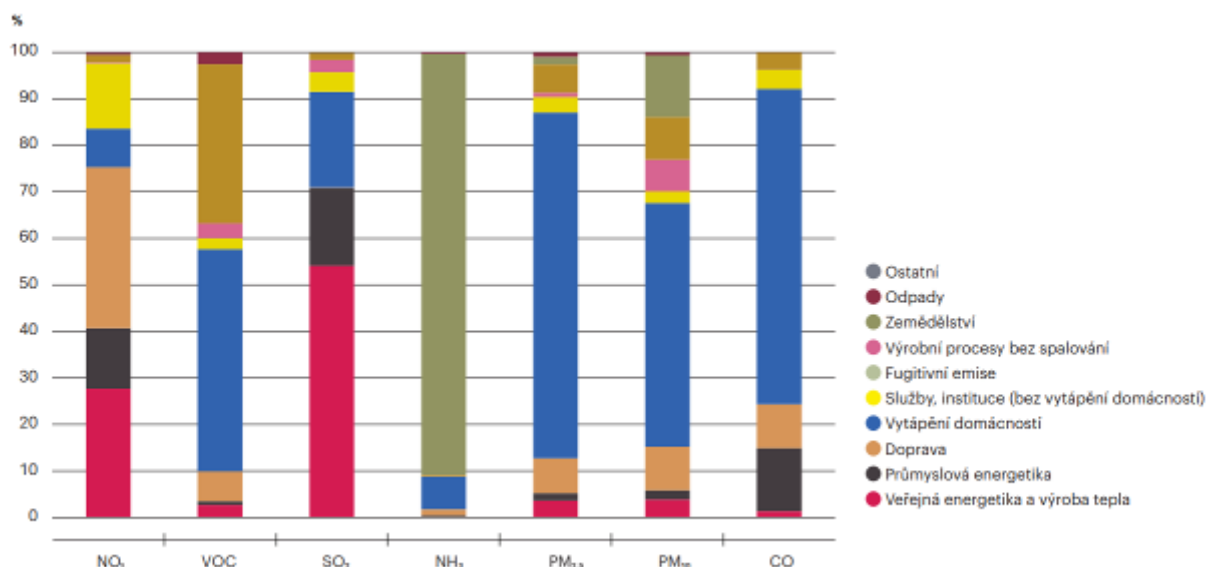

Obrázek 9: Vývoj celkových emisí těžkých kovů, 1990-2017 (ČHMÚ, 2019c)

Obrázek 10: Vývoj celkových emisí perzistentních organických látek POP, 1990-2017 (ČHMÚ, 2019c)

Hlavní zdroje emisí se liší dle znečišťující látky (Obrázek 11). U emisí NO_x byla v roce 2017 hlavním zdrojem doprava (32,3 %) a také sektor veřejné energetiky a výroby tepla (25,7 %). V případě emisí SO_2 byl většinovým producentem sektor veřejné energetiky a výroby tepla (51,7 %). Emise VOC pocházely jak z vytápění domácností (48,8 %), tak i z výrobních procesů bez spalování, kde převládá použití rozpouštědel (33,2 %). Emise NH_3 byly emitovány především sektorem zemědělství (90,5 %). V případě emisí $\text{PM}_{2,5}$, tuhých znečišťujících látek a emisí CO je hlavním zdrojem lokální vytápění domácností (74,9 %, 59,7 %, resp. 53,0 %) (CENIA, 2019).

Data za rok 2017 byla reportována ke dni 9. 5. 2019. Data pro rok 2018 nejsou, vzhledem k metodice jejich vykazování, v době uzávěrky publikace k dispozici.

Obrázek 11: Zdroje vybraných emisí znečišťujících látek v ČR [%], 2017 (CENIA, 2019c)

Rovněž z tabulek vývoje produkce emisí dle jednotlivých kategorií zdrojů znečišťování ovzduší během let 2013-2017 (viz Tabulka 4 až Tabulka 7) je vidět, že se snižují hodnoty emisí všech znečišťujících látek (až na emise VOC).

V případě produkce SO₂ a NO_x je zřejmý významný vliv velkých a středních stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší (vyjmenovaných stacionárních zdrojů – viz Tabulka 5). K těmto hodnotám nejvýrazněji přispívají kraje Ústecký, Moravskoslezský a Středočeský (ČHMÚ, 2019d).

Tabulka 4: Emise základních znečišťujících látek ze všech zdrojů znečišťování ovzduší v České republice v období 2013-2017 (ČHMÚ, 2019d)

Rok	TZL	SO ₂	NO _x	CO	VOC	NH ₃
	[t.rok ⁻¹]	[t.rok ⁻¹]	[t.rok ⁻¹]	[t.rok ⁻¹]	[t.rok ⁻¹]	[t.rok ⁻¹]
2013	61 368,86	138 888,92	188 553,16	805 496,07	19 8962,04	70 158,29
2014	55 600,37	129 288,17	181 532,12	711 619,82	18 8598,96	69 907,73
2015	56 654,29	124 553,91	173 060,07	716 040,65	19 1425,37	70 894,90
2016	55 950,56	111 176,66	160 858,84	722 742,65	18 9814,35	70 725,81
2017	54 886,97	105 113,28	157 125,30	713 832,64	20 8717,01	65 970,78

Tabulka 5: Emise základních znečišťujících látek z vyjmenovaných stacionárních zdrojů znečišťování (velké a středně velké zdroje) v České republice v období 2013-2017 (ČHMÚ, 2019d)

Rok	TZL	SO ₂	NO _x	CO	VOC	NH ₃
	[t.rok ⁻¹]	[t.rok ⁻¹]	[t.rok ⁻¹]	[t.rok ⁻¹]	[t.rok ⁻¹]	[t.rok ⁻¹]
2013	9 765,90	120 027,00	96 008,80	152 845,50	20625,00	381,60
2014	9 368,30	115 002,60	91 927,30	159 055,60	21120,10	311,20
2015	8 728,10	107 343,90	87 232,10	155 276,50	20881,90	308,60
2016	8 282,00	93 543,20	80 260,10	167 846,90	21 971,00	392,90
2017	7 878,90	86 661,80	76 908,00	159 038,90	21 069,00	395,50

Tabulka 6: Emise základních znečišťujících látek z malých nevyjmenovaných stacionárních zdrojů v České republice (ČHMÚ, 2019d)

REZZO 3						
Rok	TZL	SO ₂	NO _x	CO	VOC	NH ₃
	[t.rok ⁻¹]	[t.rok ⁻¹]	[t.rok ⁻¹]	[t.rok ⁻¹]	[t.rok ⁻¹]	[t.rok ⁻¹]
2013	44 591,7	18 731,0	10 939,2	487 329,3	156 276,4	68 875,2
2014	39 232,7	14 149,5	9 241,4	406 254,1	146 728,6	68 690,7
2015	41 021,8	17 066,0	10 078,5	437 195,3	152 789,6	69 683,7
2016	41 654,9	17 490,8	10 762,6	450 949,8	153 515,1	69 450,4
2017	40 987,5	18 305,0	11 393,8	457 164,7	173 452,4	64 707,2

Tabulka 7: Emise základních znečišťujících látek z mobilních zdrojů v České republice (ČHMÚ, 2019d)

REZZO 4						
Rok	TZL	SO ₂	NO _x	CO	VOC	NH ₃
	[t.rok ⁻¹]	[t.rok ⁻¹]	[t.rok ⁻¹]	[t.rok ⁻¹]	[t.rok ⁻¹]	[t.rok ⁻¹]
2013	7 011,2	130,8	81 605,2	165 321,2	22 060,7	901,5
2014	6 999,4	136,1	80 363,4	146 310,1	20 750,2	905,9
2015	6 904,4	144,1	75 749,5	123 568,9	17 753,8	902,7
2016	6 013,7	142,7	69 836,2	103 945,9	14 328,3	882,5
2017	6 020,6	146,6	68 823,5	97 629,0	14 195,6	868,0

Emise TZL mají různé velikostní a chemické složení podle charakteru zdroje a způsobu vzniku. Mohou obsahovat těžké kovy a představují nosné médium pro VOC a PAH. Nejčastěji se při inventarizaci emisí v návaznosti na imisní limity rozlišuje velikostní frakce **PM₁₀** a **PM_{2,5}**. Ve srovnání

s emisemi jiných znečišťujících látek jsou emise částic vnášeny do ovzduší z velkého počtu významnějších skupin zdrojů. Kromě zdrojů, ze kterých jsou tyto látky vypouštěny řízeně komínem nebo výdouchy (průmyslové zdroje, lokální topeniště, doprava), pochází významné množství emisí PM ze zdrojů fugitivních (kamenolomy, skládky prашných materiálů, operace s prашnými materiály apod.). Zahrnutý jsou rovněž emise z otěrů pneumatik, brzdového obložení a abraze vozovek vypočítávané z dopravních výkonů.

Mezi hlavní zdroje emisí částic v roce 2017 patřil sektor lokální vytápění domácností, který se podílel na znečišťování ovzduší v celorepublikovém měřítku látkami PM₁₀ 59,1 % a PM_{2,5} 74,3 %. Mezi další významné zdroje emisí PM₁₀ patřil sektor polní práce, kde tyto emise vznikají při obdělávání půdy, sklizni a čištění zemědělských plodin. Tento sektor představoval 8,7 % emisí PM₁₀. Z hlediska účinku na lidské zdraví jsou velkým rizikem emise částic pocházející z dopravy, především ze spalování paliv ve vznětových motorech, které produkují částice o velikosti jednotek až stovek nanometrů. Doprava se na emisích PM₁₀ podílela 10,7 % a na emisích PM_{2,5} 10,3 % (ČHMÚ, 2019c).

Emise **CO** jsou produktem spalování paliv obsahujících uhlík za nízké teploty a nedostatku spalovacího vzduchu. Emise CO jsou emitovány převážně malými (nevyjmenovanými) zdroji znečišťování ovzduší (ČHMÚ, 2019d). Největší množství emisí CO vzniká v rámci lokálního vytápění domácností, v roce 2017 byl jeho podíl na celorepublikových emisích 67,8 %.

V jednotlivých oblastech ČR se podíl jednotlivých typů zdrojů na celkových emisích CO liší podle konkrétní skladby zdrojů v dané oblasti. Vlivem převládajícího podílu sektoru lokálního vytápění jsou emise CO v ČR rozloženy po celém území obydlené zástavby. Vliv dopravy převládá podél dálnic a ve větších městských celcích. Velké množství emisí CO v aglomeraci O/K/F-M pochází z výroby železa a oceli.

Emise **VOC** měly celkově v období let 2008-2017 klesající trend. Ten byl způsoben aplikací produktů s nižším obsahem těkavých organických látek, například vodou ředitelných barev nebo práškových plastů (ČHMÚ, 2019c). V roce 2017 došlo oproti roku 2016 k nárůstu emisí VOC, důvodem může být rostoucí podíl spalování kusového dřeva a celkový nárůst použití pevných paliv v domácích topeništích, společně s nárůstem spotřeby organických rozpouštědel (MŽP, 2020). Vlivem neustálé obnovy vozového parku dochází i k průběžnému snižování emisí VOC z dopravy (CENIA, 2019). Ty mezi lety 2013-2017 poklesly o 35,7 % (ČHMÚ, 2019d).

Mezi VOC patří benzen, který se používá v průmyslu jako rozpouštědlo nebo jako surovina pro výrobu celé řady chemických látek. Benzen je součástí ropy a přidává se do automobilového benzínu pro zlepšení oktanového čísla. Vyrábí se především zpracováním ropy a z uhelného dehtu vznikajícího při výrobě koksu. Společně s dalšími VOC vzniká také při nedokonalém spalování. Na emisích benzenu se nejvíce podílí doprava (v roce 2016 71,9% podíl) a lokální zdroje vytápění (v roce 2016 14,9% podíl) (ČHMÚ, 2019c).

U emisí **NH₃** lze v letech 2013-2017 vidět mírný nárůst jejich produkce u vyjmenovaných stacionárních zdrojů. Naopak u malých stacionárních zdrojů (nevyjmenovaných stacionárních zdrojů, včetně zemědělských podniků, které jsou hlavním producentem emisí NH₃ a mobilních zdrojů znečišťování) dochází k poklesu množství emisí NH₃ (ČHMÚ, 2019d).

Emise hlavních znečišťujících látek a emise částic z dopravy klesaly z důvodu zavádění přísnějších emisních norem pro nové vozy uváděné na trh.

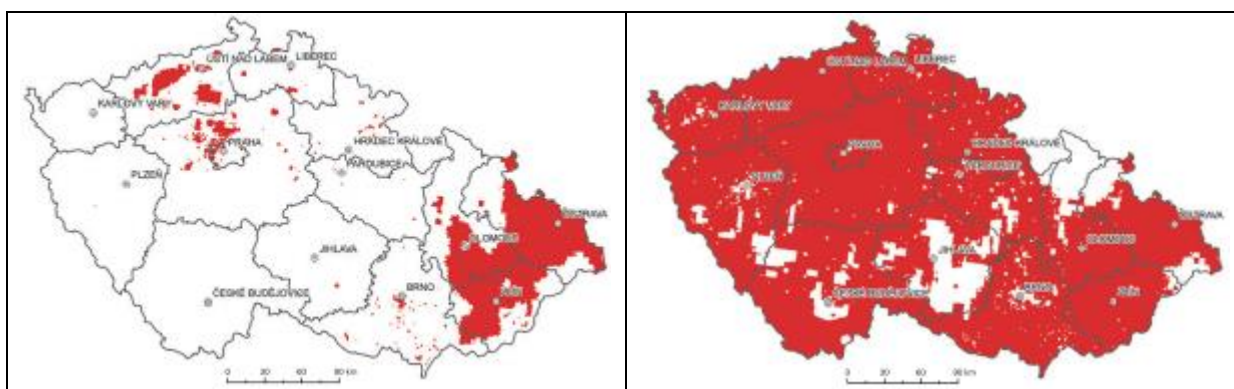
Z emisí **PAU** je rozhodnou škodlivinou **benzo[a]pyren**. Ten vzniká v důsledku nedokonalého spalování (300-600 °C). Jeho zdrojem jsou tedy především lokální topeniště a doprava, jako vedlejší produkt vzniká při průmyslové činnosti. Vzhledem k dominantnímu podílu lokálních topenišť jsou emise benzo[a]pyrenu rozloženy na území obydlené zástavby celé ČR a jejich množství je závislé především na vývoji spotřeby pevných paliv v domácnostech. Vliv dopravy se uplatňuje především podél dálnic, komunikací s intenzivní dopravou a na území větších městských celků (ČHMÚ, 2019c).

3.5.2 Imisní situace

Kvalita ovzduší v České republice je dlouhodobě ovlivňována zejména velkými průmyslovými a energetickými podniky, dopravou, lokálními topeništi a v některých regionech také přeshraničním přenosem (zejména Moravskoslezský kraj) a rovněž dálkovým přenosem emisí.

I přesto, že v dlouhodobém období pokračuje v ČR pokles emisí znečišťujících látek, koncentrace znečišťujících látek v ovzduší (zejména suspendovaných částic a na ně vázaného benzo[a]pyrenu) v oblastech se zhoršenou kvalitou ovzduší neklesají. Vývoj je doprovázen meziročními výkyvy, které souvisejí především s meteorologickými podmínkami, předurčujícími rozptylové podmínky. Negativní vliv mají zejména zimní inverze, i když zimy v období 2013-2018 lze považovat v kontextu dlouhodobého vývoje za velmi mírné.

Ucelenou informaci o imisní situaci (kvalitě ovzduší) na území České republiky v roce 2018 udává mapa oblastí s překročením imisních limitů bez a se zahrnutím přízemního ozonu (Obrázek 12).

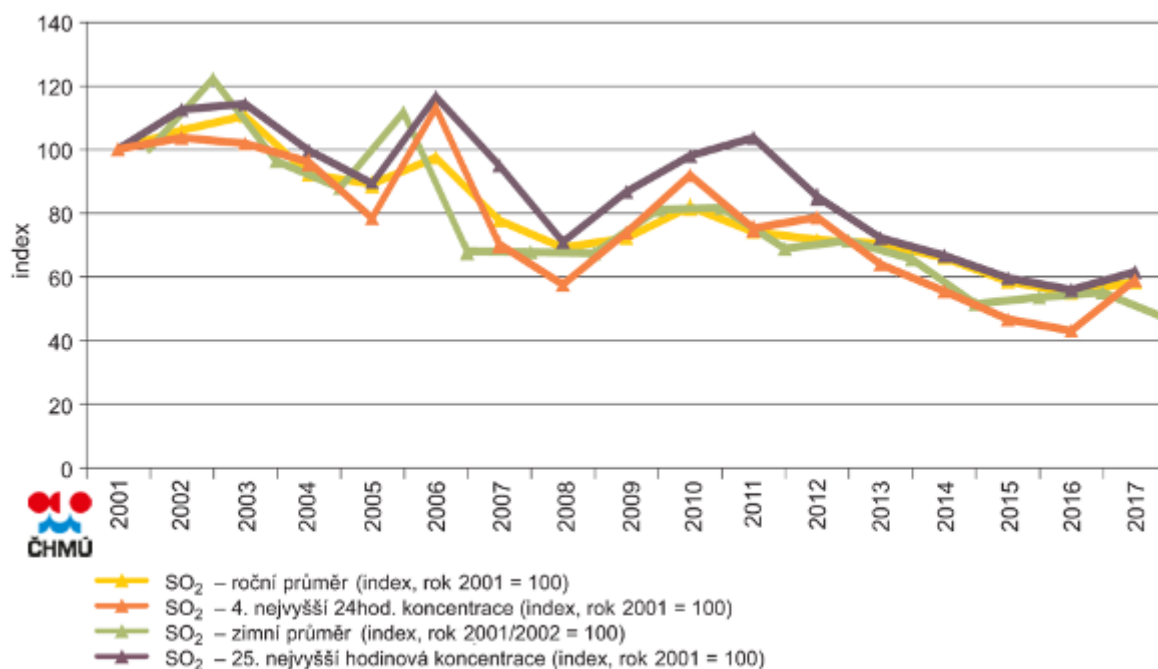
Obrázek 12: Vyznačení oblastí s překročenými imisními limity pro ochranu zdraví bez (LV=12,7 %) a se zahrnutím (LV=87,3 %) přízemního ozonu v roce 2018 (CENIA, 2019)

V roce 2018 došlo k překročení alespoň jednoho imisního limitu bez zahrnutí přízemního ozonu na 12,7 % území ČR, přičemž na tomto území žilo 36,3 % obyvatel. Při zahrnutí přízemního ozonu se jednalo o 87,3 % plochy ČR, na které došlo k překročení hodnoty imisního limitu u alespoň 1 znečišťující látky. Na tomto území žilo přibližně 75,6 % obyvatel (CENIA, 2019).

Níže jsou uvedeny imisní charakteristiky hlavních látek znečišťujících ovzduší.

3.5.2.1 Oxid siřičitý, SO₂

V letech 2000-2017 došlo v České republice k poklesu koncentrací SO₂ zhruba o 40 až 50 % podle toho, jaká imisní charakteristika je uvažována (viz Obrázek 13). V hodnoceném období nicméně docházelo k poměrně velkému kolísání naměřených hodnot. Nejvyšší hodnoty byly naměřeny v letech 2002, 2006, 2010 a 2011, od roku 2011 dochází k setrvalému poklesu koncentrací SO₂. V roce 2017 byl klesající trend zastaven a došlo naopak k vzestupu koncentrací SO₂ zhruba na úroveň roku 2014. V roce 2018 se průměrné koncentrace této látky na většině typů lokalit meziročně snížily (ČHMÚ, 2018b; ČHMÚ, 2019c).

Obrázek 13: Trendy vybraných imisních charakteristik SO₂ (index, rok 2001 = 100) v letech 2001 – 2017 (ČHMÚ, 2018b)

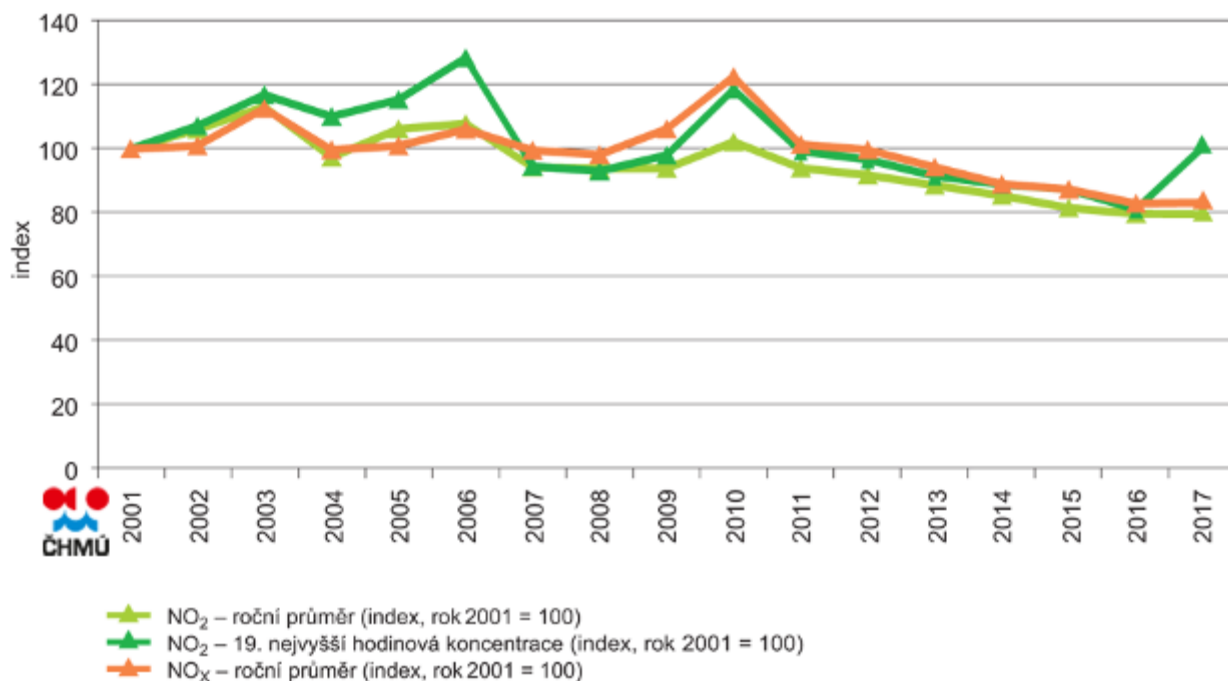
Trend koncentrací SO₂ je způsoben poklesem emisí v důsledku odsíření uhelných elektráren a změny používaných paliv. Vliv na meziroční kolísání koncentrací této látky mají v jednotlivých letech odlišné meteorologické a rozptylové podmínky.

Z hlediska imisních limitů pro ochranu zdraví nebyl v roce 2018 v ČR překročen hodinový (Lv = 350 µg.m⁻³) ani 24hodinový imisní limit SO₂ (Lv = 125 µg.m⁻³) na žádné měřicí stanici. V případě obou imisních limitů nebyl překročen legislativně povolený počet překročení limitní hodnoty. Nicméně v povoleném počtu došlo k překročení hodinové limitní hodnoty 350 µg.m⁻³ na lokalitách Ostrava-Fifejdy (22x), Ostrava-Přivoz (17x) a Ostrava-Mariánské Hory (2x). K tolerovanému počtu překročení denní limitní hodnoty došlo na lokalitě Ostrava-Fifejdy (2x). Všechny lokality se nacházejí v aglomeraci O/K/F-M. Na ostravských stanicích se vysoké koncentrace SO₂ vyskytly v souvislosti s prováděnými sanačními pracemi při odstraňování staré ekologické zátěže – odpadních lagun bývalého podniku OSTRAMO v Ostravě-Mariánských Horách.

Na 99,9 % plochy ČR byly 24hodinové koncentrace SO₂ pod dolní mezí pro posuzování (LAT). Pouze na méně než 0,1 % území byla dolní mez pro posuzování překročena. Týká se to pouze města Ostravy (ČHMÚ, 2019c).

3.5.2.2 Oxidy dusíku (NO_x) a oxid dusičitý (NO₂)

Od roku 2000 dochází ke kolísání průměrných ročních koncentrací oxidů dusíku. Nejvýraznější nárůsty koncentrací byly zaznamenány v letech 2003, 2006 a 2010, pravděpodobně v důsledku nepříznivých meteorologických a rozptylových podmínek, které se v těchto letech vyskytovaly. Od roku 2011 bylo možné pozorovat pozvolna klesající trend všech sledovaných charakteristik oxidů dusíku. V meziročním srovnání 2017/2018 došlo ke stagnaci průměrné roční koncentrace NO₂ a NO_x celkově na všech typech stanic, s výjimkou regionálních venkovských stanic, na kterých došlo k mírnému poklesu průměrných ročních koncentrací (ČHMÚ, 2019c).

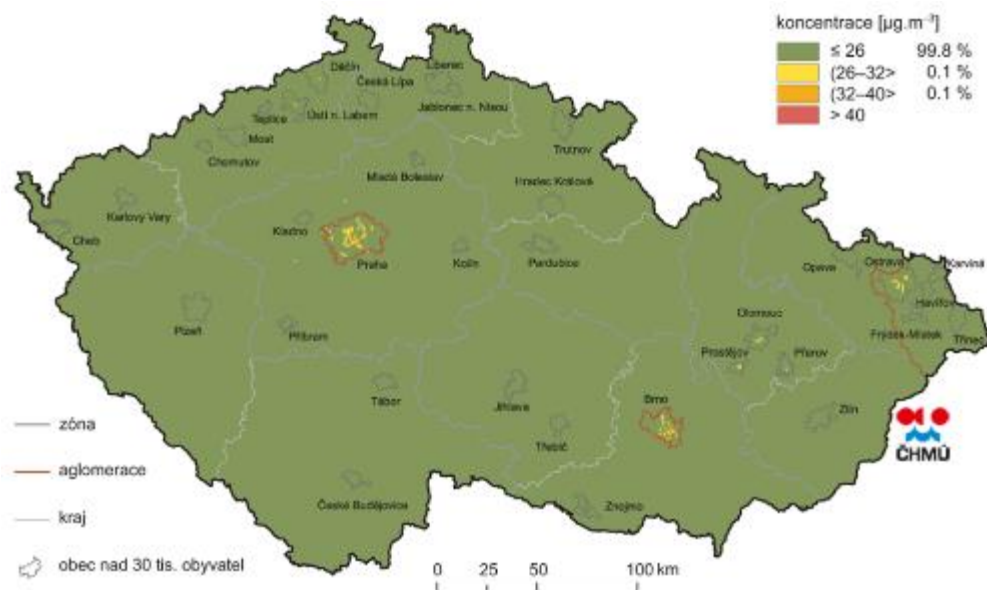
Obrázek 14: Trendy vybraných imisních charakteristik NO₂ a NO_x (index, rok 2001 = 100) v letech 2001 – 2017 (ČHMÚ, 2018b)

Nejvyšších hodnot NO₂ a NO_x bylo dosahováno v celém sledovaném období (2001-2017) v aglomeracích Praha a O/K/F-M. Důvodem je velmi vysoké zatížení těchto oblastí dopravou a v případě aglomerace O/K/F-M také emisemi z průmyslu (ČHMÚ, 2018b).

K překročení ročního imisního limitu NO₂ ($L_v = 40 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$) došlo pouze na omezeném počtu stanic, a to na dopravně exponovaných lokalitách aglomerací a velkých měst. Z celkového počtu 95 lokalit, kde byl v roce 2018 monitorován oxid dusičitý, došlo k překročení ročního imisního limitu na třech z nich. Všechny 3 stanice jsou klasifikovány jako dopravní městské, jedna z nich dokonce jako dopravní hot spot. Šlo o stanice Praha 2 - Legerova (hot spot), Praha 5 - Smíchov a Brno - Svatoplukova.

Hodnota hodinového imisního limitu NO₂ ($L_v = 200 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$, maximální povolený počet 18 překročení za rok) nebyla na žádné lokalitě překročena (ČHMÚ, 2019c).

Na následujícím obrázku je znázorněna mapa pětiletých průměrů pro průměrné roční koncentrace NO₂ na území ČR za období 2014-2018, nejvyšší koncentrace jsou patrné v centrech měst Praha, Brno a Ostrava.

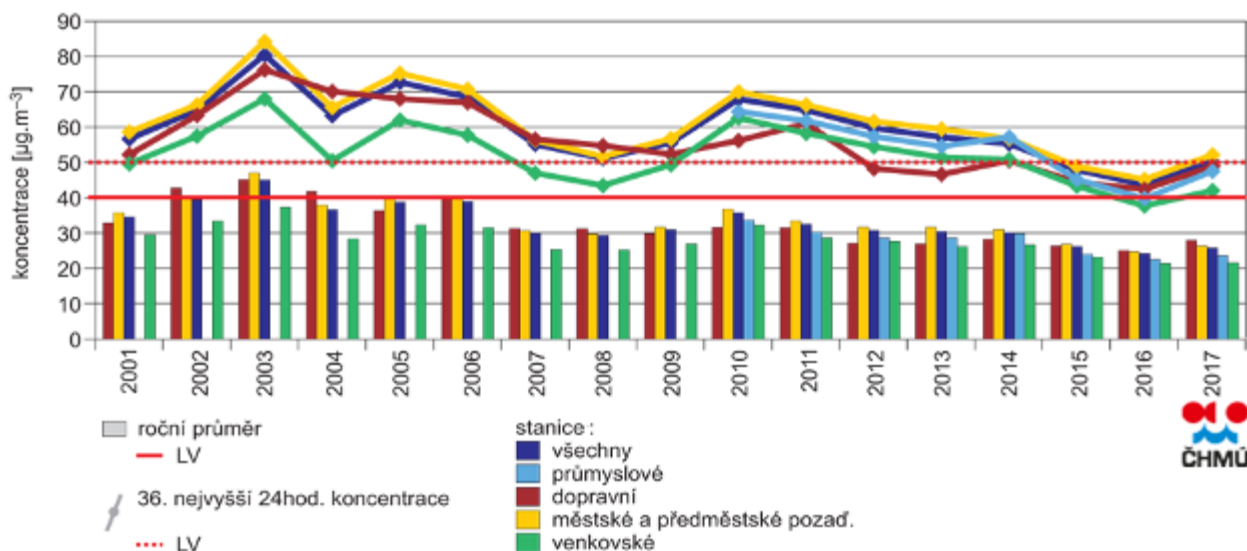

Obrázek 15: Pětiletý průměr ročních průměrných koncentrací NO₂ v letech 2014-2018 (ČHMÚ, 2019c)

3.5.2.3 Suspendované částice frakce PM₁₀ a PM_{2,5}

Imisní limit pro průměrnou 24hodinovou koncentraci PM₁₀ byl v roce 2018 překročen na 3,2 % území ČR s přibližně 13,8 % obyvatel (ČHMÚ, 2019c).

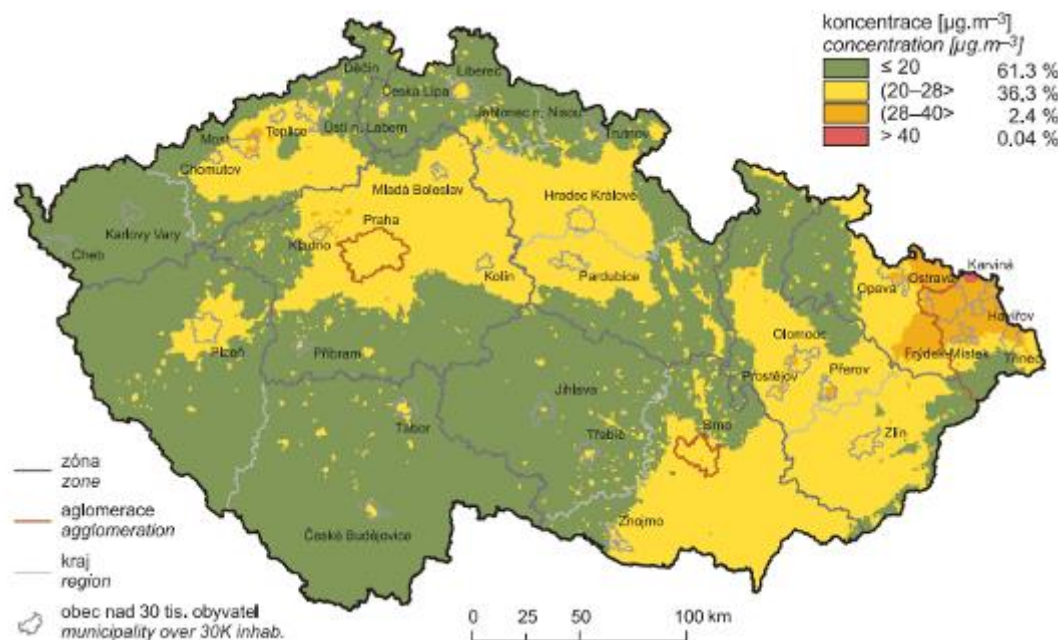
Imisní limit pro 24hodinovou koncentraci PM₁₀ (50 µg.m⁻³, maximální povolený počet překročení za kalendářní rok je 35krát) byl v roce 2018 překročen na 45 stanicích z celkového počtu 144, tj. na 31,2 % stanic, a meziročně tak došlo ke snížení počtu překročení, neboť v roce 2017 byl tento imisní limit překročen na celkem 50 stanicích z celkového počtu 143, tj. na 35,0 % stanic. V případě měření na automatických stanicích byl denní imisní limit pro suspendované částice PM₁₀ překročen pouze na 40 % stanic v roce 2018, oproti 46 % stanic v roce 2017. Mezi nejvíce zatížené kraje, ve kterých se nacházely stanice překračující imisní limit, patřil zejména kraj Moravskoslezský (CENIA, 2019). Rok 2017 tak prozatím zastavil trend zmenšování plochy území ČR, na které došlo k překročení denního imisního limitu PM₁₀, jenž byl s menšími výkyvy patrný od roku 2010 (viz Obrázek 16) (ČHMÚ, 2018b).

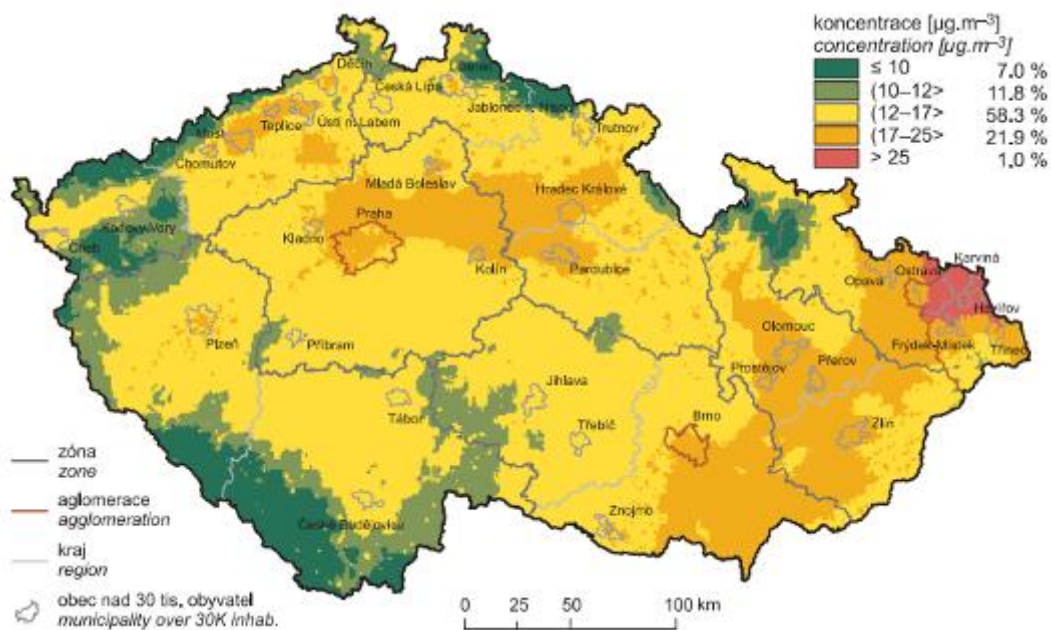
Obrázek 16: Trendy ročních charakteristik PM₁₀ v České republice v letech 2001-2017 (ČHMÚ, 2018b)

Imisní limit průměrné roční koncentrace PM₁₀ (LV = 40 µg.m⁻³) byl v roce 2018 překročen na 3 stanicích z celkového počtu 146, tedy na 2,1 % stanic, oproti roku 2017 tak došlo k navýšení, neboť v roce 2017 byl imisní limit překročen pouze na 2 stanicích z celkových 146 stanic, tj. na 1,4 % stanic (CENIA, 2019).

Na níže uvedených obrázcích (Obrázek 17 a Obrázek 18) jsou znázorněny mapy pětiletých klouzavých průměrů pro průměrné roční koncentrace PM₁₀ a PM_{2,5} na území ČR za období 2014-2018. Nejvyšší koncentrace jsou patrné v oblasti aglomerace O/K/F-M.

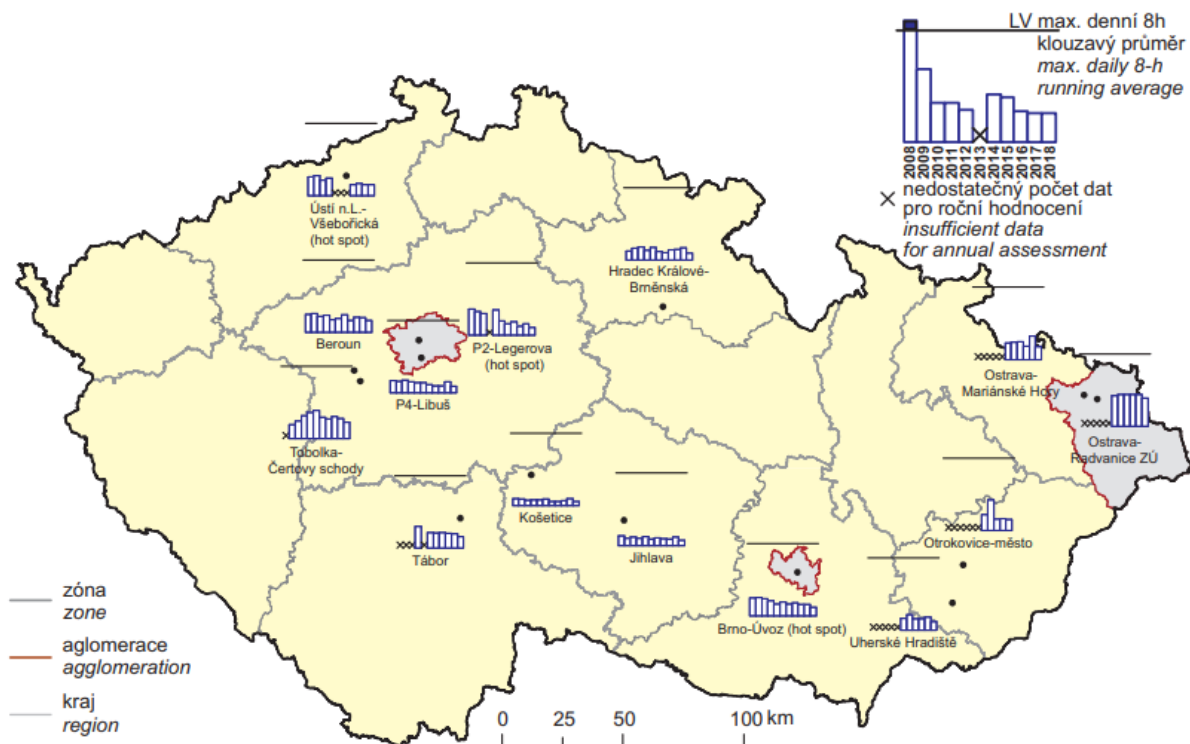
Obrázek 17: Pětiletý průměr ročních průměrných koncentrací PM₁₀ v letech 2014-2018 (ČHMÚ, 2019c)

Obrázek 18: Pětiletý průměr ročních průměrných koncentrací $\text{PM}_{2.5}$ v letech 2014-2018 (ČHMÚ, 2019c)

3.5.2.4 Oxid uhelnatý, CO

Na obrázku níže jsou znázorněny maximální denní 8hodinové koncentrace CO mezi lety 2008-2018 na vybraných monitorovacích stanicích v ČR. Je zde patrný klesající trend na většině lokalit v ČR. V roce 2018 byly ve srovnání s předchozím rokem koncentrace CO mírně nižší. K poklesu koncentrací CO došlo na všech lokalitách ČR, kde probíhalo měření v obou letech. Výrazný pokles byl v roce 2018 zaznamenán na lokalitě Ostrava-Mariánské Hory, kde se v předchozím roce projevil vzestup v souvislosti se smogovou situací (ČHMÚ, 2019c).

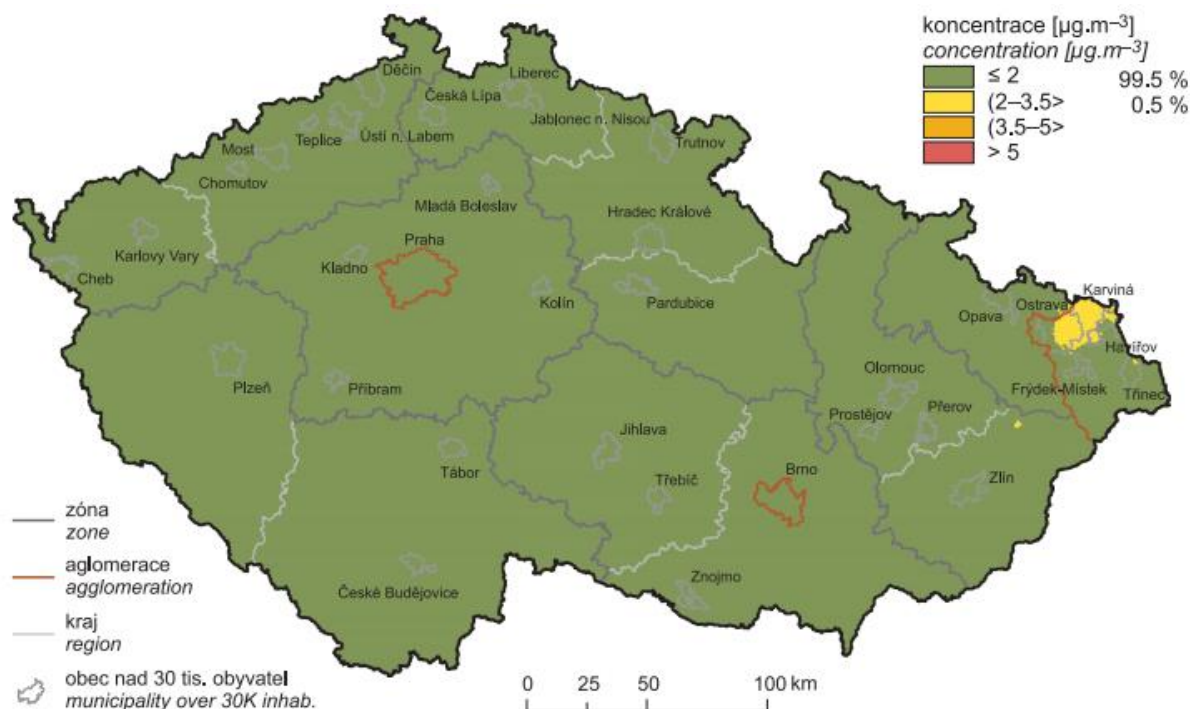

Obrázek 19: Maximální denní 8hod. klouzávé průměrné koncentrace CO na vybraných stanicích, 2008-2018 (CENIA, 2019)

K překročení imisního limitu CO (maximální denní 8hodinový průměr $L_v = 10\ 000\ \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$) však nedošlo v roce 2018 na žádné stanici. Zvýšené koncentrace CO se vyskytují především na městských lokalitách ovlivněných dopravou. Na městských a venkovských pozadových lokalitách se koncentrace CO pohybují hluboko pod imisním limitem s výjimkou lokality Tobolka-Čertovy schody (ČHMÚ, 2019c).

3.5.2.5 Benzen (C_6H_6)

Hodnota imisního limitu pro benzen ($L_v = 5\ \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$) byl v roce 2018 překročen pouze na jedné lokalitě z 35 lokalit s platným ročním průměrem, a to na průmyslové lokalitě Ostrava-Přivoz. V aglomeraci O/K/F-M jsou nejvyšší koncentrace dosahovány dlouhodobě (Obrázek 20). Vyšší koncentrace benzenu v aglomeraci O/K/F-M souvisejí především s průmyslovou činností, a to s výrobou koksu a se zpracováním chemických produktů (ČHMÚ, 2019c).

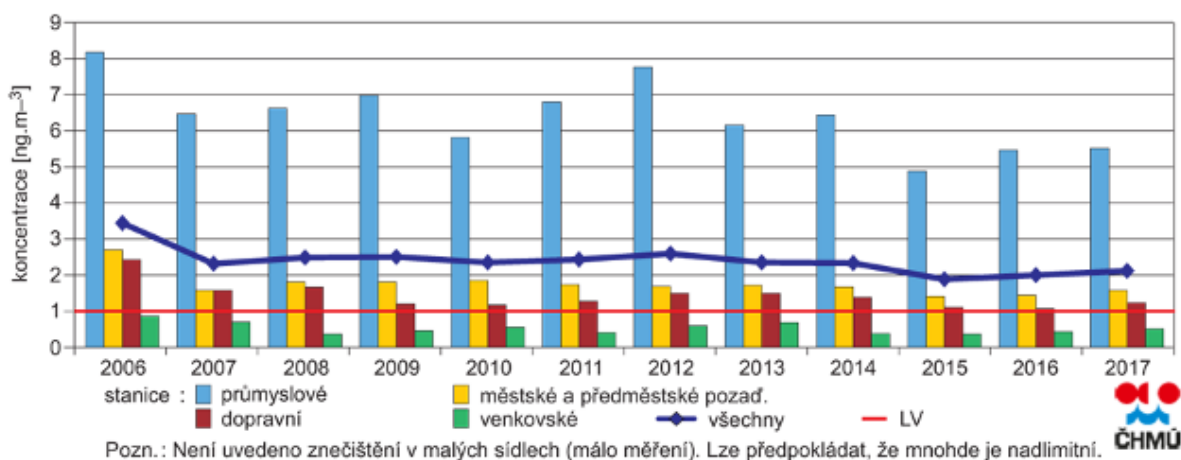
Obrázek 20: Pětiletý průměr ročních průměrných koncentrací benzenu v letech 2014-2018 (ČHMÚ, 2019c)

Celkově jsou vyšší roční průměrné koncentrace měřeny na městských lokalitách, přičemž nejvyšších koncentrací benzenu bývá dosahováno na stanicích klasifikovaných jako městské průmyslové a městské dopravní. Venkovské lokality dosahují naopak nejnižších hodnot. Důvodem je kumulace průmyslové výroby a automobilové dopravy ve městech (ČHMÚ, 2018b).

3.5.2.6 Benzo[a]pyren

Znečištění ovzduší benzo[a]pyrenem patří k hlavním problémům kvality ovzduší v ČR.

Trendy průměrných ročních koncentrací benzo[a]pyrenu znázorněné v následujícím obrázku (Obrázek 21) nevykazují od roku 2006 výrazný trend. V celorepublikovém průměru je úroveň koncentrací této škodliviny naměřených na stanicích dlouhodobě nadlimitní, a to přibližně dvojnásobně (ČHMÚ, 2018b).

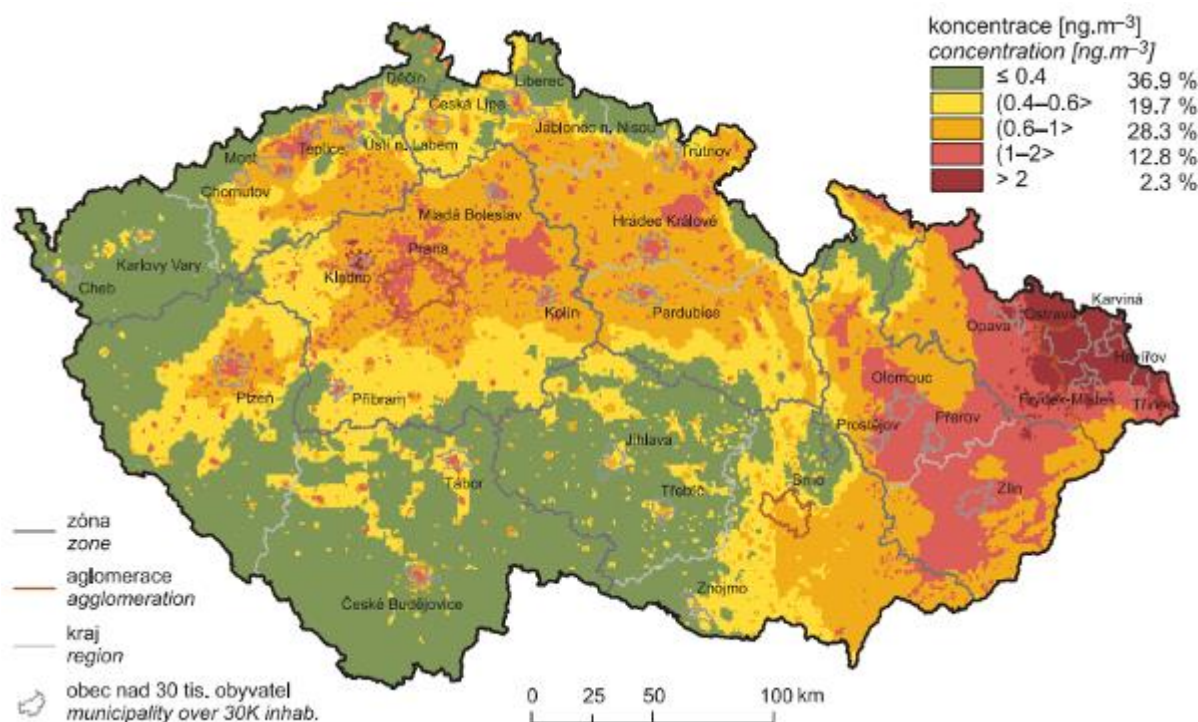

Obrázek 21: Trendy ročních charakteristik benzo[a]pyrenu v České republice v letech 2006 – 2017 (ČHMÚ, 2018b)

V meziročním srovnání 2017/2018 lze konstatovat stagnaci koncentrací B(a)P na venkovských a předměstských lokalitách či velmi mírný pokles koncentrací na všech ostatních typech lokalit. K mírnému zlepšení situace přispěly dobré rozptylové podmínky a celkově teplý charakter zimního období v roce 2018 (ČHMÚ, 2019c).

V roce 2018 překročily roční průměrné koncentrace benzo[a]pyrenu imisní limit ($1 \text{ ng}\cdot\text{m}^{-3}$) na téměř 56 % stanic (tj. na 22 z celkového počtu 39 stanic s dostatečným počtem naměřených dat pro hodnocení). V meziročním srovnání tak došlo k poklesu, neboť v roce 2017 bylo zaznamenáno překročení na 66 % stanic (tj. na 25 z 38 stanic s dostatečným počtem naměřených dat pro hodnocení). Řada měst a obcí byla vyhodnocena, stejně jako v předchozích letech, jako území s překročeným imisním limitem pro B(a)P. Jedná se o 12,6 % plochy území ČR (v roce 2017 na 26 % plochy území ČR) s cca 35,5 % obyvatel ČR (v roce 2017 přibližně 61,8 %) (ČHMÚ, 2019c). Koncentrace benzo[a]pyrenu vykazují výrazný roční chod s maximy v zimním období v návaznosti na vytápění domácností, ale také na zhoršené rozptylové podmínky (CENIA, 2018).

Mapa úrovně znečištění ovzduší B(a)P na území ČR je znázorněna na následujícím obrázku (Obrázek 22). Jedná se o pětiletý klouzavý průměr ročních průměrných koncentrací předmětné škodliviny. Z obrázku je opět patrné největší zatížení Moravskoslezského kraje (aglomerace O/K/F-M), lokalit poblíž hranic s Polskou republikou a ve velkých městech a v jejich okolí.

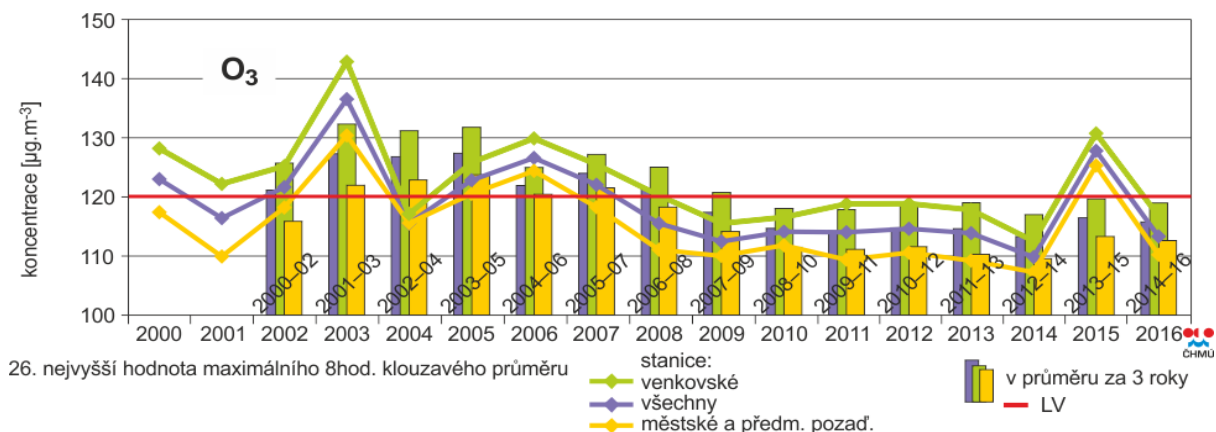
Obrázek 22: Pětiletý průměr ročních průměrných koncentrací benzo[a]pyrenu v letech 2014-2018 (ČHMÚ, 2019c)

Nedostatečný počet stanic imisního monitoringu měřících koncentrace B(a)P v ovzduší nedovoluje blíže odhadnout výši koncentrací B(a)P v menších sídlech, nicméně na základě skladby zdrojů emisí a studií (například Krejčí, 2012) lze předpokládat, že i zde mohou být koncentrace nadlimitní (MŽP, 2020).

3.5.2.7 Troposférický (přízemní) ozon O_3

Koncentrace přízemního ozonu mají od roku 2000 klesající tendenci, ze které se vymykají roky 2003, 2006 a 2015. V roce 2003 byla 26. nejvyšší hodnota maximálního 8hodinového klouzavého průměru nejvyšší za celé sledované období (Obrázek 23). Tento rok se vyznačoval výrazně nadprůměrnými

koncentracemi přízemního O₃ v celé Evropě, stejně jako nadprůměrnými teplotami během letního období. Vyšších hodnot koncentrací O₃ je dosahováno zpravidla na venkovských lokalitách oproti městským a předměstským pozadovým lokalitám, kde je O₃ odbouráván chemickou reakcí s NO. Ze stejného důvodu jsou ze sledovaných lokalit nejnižší koncentrace O₃ měřeny na dopravních stanicích, (ČHMÚ, 2018b).

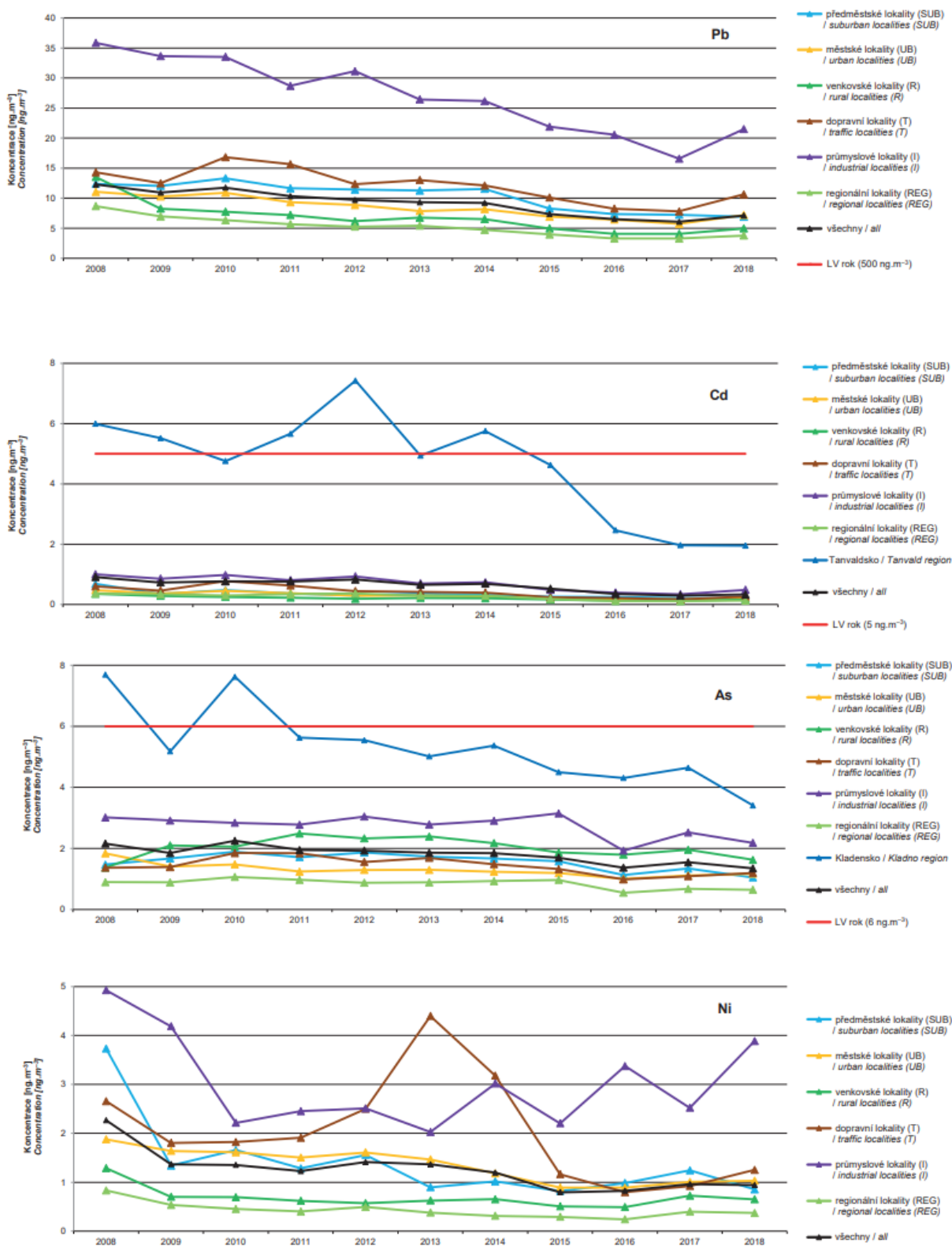
Obr. IV.4.6 Trendy ročních charakteristik O₃ v České republice, 2000–2016

Obrázek 23: Trendy ročních charakteristik O₃ v České republice v letech 2000-2016 (ČHMÚ, 2018b)

V období 2016-2018 byl imisní limit pro přízemní ozon na ochranu lidského zdraví překročen na 51 % lokalit, to je na 33 ze 65 lokalitách. V hodnoceném roce bylo takto vymezeno 12,7 % území ČR a žilo zde 36,3 % obyvatel (CENIA, 2019; ČHMÚ, 2018).

3.5.2.8 Těžké kovy

Průměrné roční koncentrace všech sledovaných kovů v uplynulých letech mírně klesaly, případně setrvaly, s výjimkou několika výkyvů v letech 2010, 2012 a 2013. Jejich příčina není zatím dostatečně objasněna, je zde možný vliv zhoršených rozptylových a meteorologických podmínek. V roce 2010 byly zaznamenány vyšší koncentrace olova, a to na dopravních a průmyslových lokalitách. V letech 2012 až 2015 byly zaznamenány vysoké až nadlimitní koncentrace kadmia na Tanvaldsku (Liberecký kraj). Oblast Tanvaldu je charakteristická vysokým zastoupením sklářského průmyslu, který je významným zdrojem emisí kadmia z používaných barev a tavidel. V letech 2015 a 2016 zde proběhla ekologizace provozu, což vedlo ke snížení ročních průměrných koncentrací kadmia pod hranici imisního limitu. Na Kladensku byl v hodnoceném období překračován imisní limit pro arsen do roku 2013. Od roku 2014 se roční koncentrace pohybují těsně nad hodnotou horní meze posuzování. V roce 2013 došlo k výraznému nárůstu koncentrací niklu na dopravních stanicích. Od roku 2014 je na průmyslových stanicích pozorován kolísavý chod ročních koncentrací niklu (ČHMÚ, 2019c).

Obr. 24: Trendy ročních charakteristik těžkých kovů v České republice letech 2008-2018 (ČHMÚ, 2019c)

V oblastech neovlivněných průmyslovou výrobou bývají průměrné roční koncentrace všech těžkých kovů vyšší ve městech, což je dáno především kumulací průmyslové výroby do měst a vyšší intenzitou dopravy. Městské lokality jsou charakteristické také výraznějším poklesem koncentrací těžkých kovů v průběhu hodnoceného období oproti venkovským lokalitám (ČHMÚ, 2018b).

3.5.3 Emise skleníkových plynů

ČR je smluvní stranou Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu a Kjótského protokolu. Kjótský protokol ukládá ČR závazek k redukcí agregovaných emisí skleníkových plynů v kontrolním období 2008-2012 o 8 % v porovnání s výchozím rokem 1990. V prosinci 2012 byl v katarském Dauhá dojednán dodatek ke Kjótskému protokolu, který pro druhé kontrolní období (2013-2020) stanovuje pro EU závazek snížit agregované emise skleníkových plynů o 20 % oproti výchozímu roku 1990. Na úrovni EU byl v prosinci 2008 schválen tzv. klimaticko-energetický balíček, který definuje cíle a nástroje pro dosažení klimaticko-energetických cílů do roku 2020. Pro ČR vyplývá z klimaticko-energetického balíčku závazek snížit emise v odvětvích spadajících do EU ETS o 21 % do roku 2020 ve srovnání s rokem 2005 a v odvětvích mimo EU ETS nezvýšit emise o více než 9 % v průběhu stejného období. Snižování emisí skleníkových plynů a omezování negativních dopadů změny klimatu je jednou z priorit aktuálně platné SPŽP ČR a dalších národních strategických dokumentů, jako je Národní program na zmírnění dopadů změny klimatu v ČR. Snižování emisí skleníkových plynů je jednou ze stěžejních oblastí v evropské strategii konkurenceschopnosti Evropa 2020.

Celkové agregované emise skleníkových plynů v ČR v roce 2017 činily 129,4 Mt CO₂ ekv. (bez LULUCF, včetně nepřímého CO₂), což odpovídá snížení o 35,1 % vůči roku 1990 a o 0,9 % v meziročním srovnání oproti roku 2016. Od roku 2005, ke kterému se vztahují cíle Politiky ochrany klimatu v ČR, poklesly agregované emise k roku 2017 o 12,9 % (o 19,2 Mt CO₂ ekv.). Redukční cíl POK ČR k roku 2020 (pokles o 32 Mt vůči roku 2005, tj. na úroveň 116,5 Mt CO₂ ekv.) tak zatím plněn není. Ve vývoji emisí po roce 2005 dochází k fluktuacím dle vývoje ekonomiky, po roce 2013, tj. v období ekonomického růstu (kumulativní růst HDP v období 2013-2017 dosáhl 15,6 %), emise stagují.

Vzhledem k výraznému meziročnímu snížení propadů emisí v sektoru LULUCF (z -5,2 Mt CO₂ ekv. V roce 2016 na -2,1 Mt v roce 2017, což je nejnižší hodnota od roku 1990) agregované čisté emise se započtením sektoru LULUCF v roce 2017 meziročně vzrostly o 1,6 %. Nižší propady emisí v LULUCF, a tím i nižší ukládání uhlíku v biomase, byly způsobeny vysokou těžbou dřeva v roce 2017, jež byla ovlivněna zejména nahodilou těžbou kůrovcového dříví a těžbou po větrných polomech.

Vývoj emisí skleníkových plynů v členění dle jednotlivých kategorií zdrojů se vyznačuje kontinuálním růstem **emisí z dopravy**. Tento růst odráží zvyšování spotřeby energie v dopravě v důsledku růstu dopravního sektoru a přetrvávající závislost dopravy na fosilních zdrojích energie. Od roku 2000 emise z dopravy vzrostly o 53,8 %, v roce 2017 v meziročním srovnání o 2,8 % (0,5 Mt CO₂ ekv.). Rostoucí trend mají rovněž **emise z odpadů** (o 46,6 % od roku 2000), rostou zejména emise ze skládkování odpadu. Největší dynamiku růstu mají emise **F-plynů**, které se používají jako náhrada zakázaných freonů dříve využívaných jako hnací plyny ve sprejích a v chladicích zařízeních. V období 2000-2017 emise F-plynů vzrostly přibližně osminásobně, v posledních 5 letech hodnoceného období (2012-2017) o 132,0 %.

Emise z energetického průmyslu jsou závislé na struktuře energetického mixu a kolísají dle spotřeby elektřiny a tepla v daném roce. Od roku 2000 emise z tohoto sektoru poklesly o 16,6 %, v roce 2017 ve srovnání s předcházejícím rokem o 4,9 % (2,7 Mt CO₂ ekv.). Výrazný pokles emisí z energetického průmyslu byl v roce 2017 ovlivněn snížením spotřeby tuhých fosilních paliv pro výrobu elektřiny a tepla, a to meziročně o 5,5 % (24,9 PJ). Emise ze spalovacích procesů ve **zpracovatelském průmyslu a stavebnictví** měly od roku 1990 i v období po roce 2000 poklesový trend (v období 2000-2017 o 55,5 %), v roce 2017 však v meziročním srovnání, v reakci na růst průmyslové výroby, vzrostly o 9,9 % (0,9 Mt). Poklesový trend mají rovněž fugitivní emise z těžby a přepravy paliv, v období 2000-2017 poklesly o 49,0 %, meziročně o 9,8 %. Vývoj fugitivních emisí ovlivňuje pokles těžby uhlí.

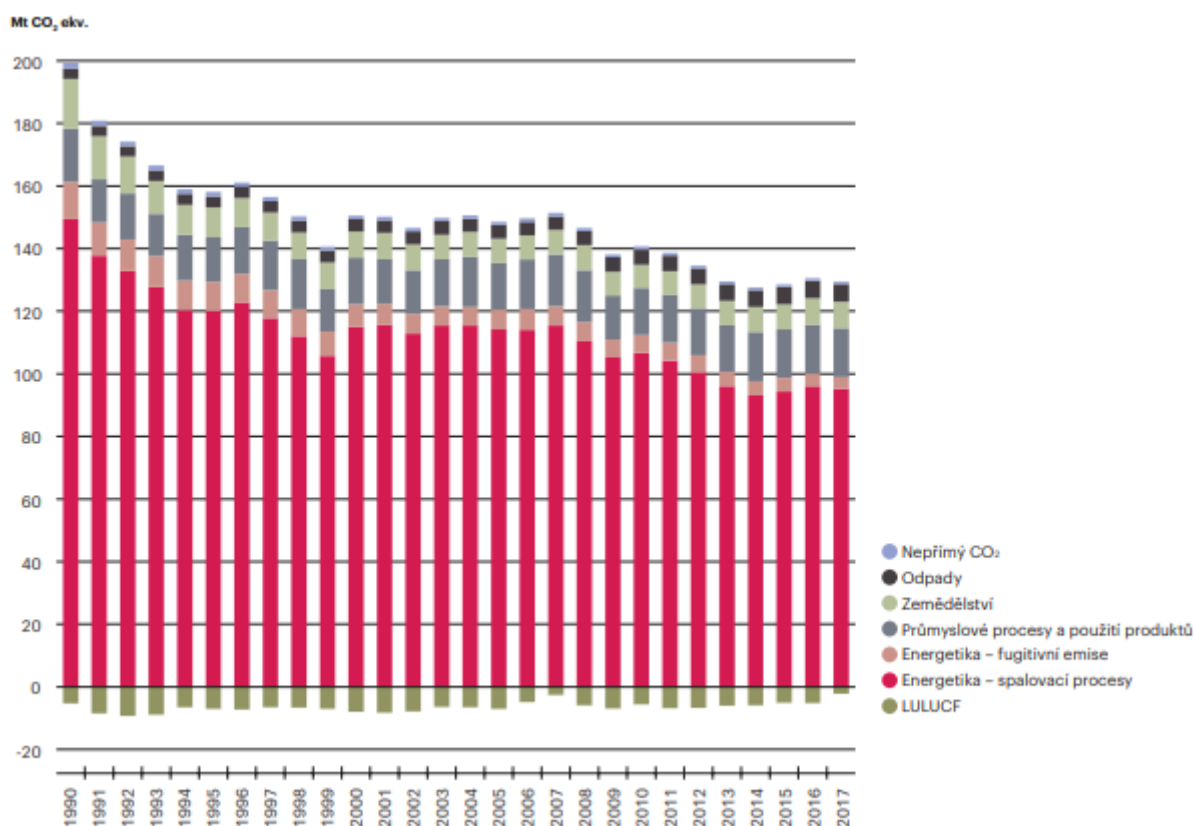
Největšími zdroji emisí skleníkových plynů byl v roce 2017 **energetický průmysl** (40,2 % agregovaných emisí bez LULUCF) a doprava (14,5 %). Ze spalování paliv v roce 2017 pocházelo 74,1 % agregovaných emisí. Ve struktuře agregovaných emisí skleníkových plynů byl v roce 2017

(bez LULUCF a nepřímého CO₂) podíl CO₂ 82,1 %, CH₄ 10,5 %, N₂O 4,5 % a F-plynů 2,9 %. Převažujícím zdrojem emisí CO₂ bylo spalování fosilních paliv (88,6 % v roce 2017). Na emisích CH₄ se nejvíce podílelo odpadové hospodářství (38,9 %) a zemědělství (27,2 %), které je zdrojem 76,7 % emisí N₂O. Podíly skleníkových plynů na celkových agregovaných emisích se v časovém vývoji výrazněji nemění s výjimkou F-plynů, jejichž podíl se v období 2000-2017 zvýšil o 2,5 p.b.

Celkové verifikované emise skleníkových plynů ze stacionárních průmyslových a energetických podniků, spadajících do **systému emisního obchodování EU-ETS**, poklesly v období 2005-2018 o 18,9 % (15,5 Mt CO₂ ekv.) na 66,9 Mt CO₂ ekv. Zařízení v EU-ETS tak zásadním způsobem přispívají ke snižování celkových emisí skleníkových plynů. Společný cíl EU vyplývající z klimaticko-energetického balíčku EU, kterým je snížení emisí v EU-ETS o 21 % do roku 2020, však ČR zatím nesplnila. Plněn je cíl stanovený pro ČR pro emise mimo EU-ETS (maximální nárůst o 9 % do roku 2020 vůči roku 2005), v období 2005-2017 emise mimo EU-ETS vzrostly pouze o 1,1 %.

V roce 2018 emise v EU-ETS meziročně poklesly o 0,8 % a na celkových emisích vykázaných v emisní inventuře se v roce 2017 podílely 51,8 %. Kategorii s největším podílem na celkových emisích v rámci EU-ETS je spalování paliv (zejména energetický průmysl a spalovací procesy ve zpracovatelském průmyslu) s podílem na celkových emisích v EU-ETS 79,1 % v roce 2018, druhou nejvýznamnější kategorií je výroba železa a oceli (8,7 %) (CENIA, 2019).

Podrobnější údaje o emisích a propadech skleníkových plynů v ČR jsou uvedeny na webových stránkách ČHMÚ nebo v národní inventarizační zprávě ČR (National Inventory Report of the Czech Republic). Analogické informace ze všech států EU jsou pravidelně shromažďovány a publikovány EEA formou zpráv a také jako interaktivní internetové databáze (<http://www.eea.europa.eu/data-and-maps/>) (ČHMÚ, 2019c).

Data pro rok 2018 nejsou, vzhledem k metodice jejich vykazování, v době uzávěrky publikace k dispozici.

Obrázek 25: Vývoj agregovaných emisí skleníkových plynů v sektorovém členění [Mt CO₂ ekv.], 1990-2017 (CENIA, 2019)

3.6 HLUK - AKUSTICKÁ ZÁTĚŽ

Hlukové ukazatele pro obtěžování hlukem stanovuje Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/49/ES, o hodnocení a řízení hluku ve venkovním prostředí, která se vztahuje na hluk ve venkovním prostředí, jemuž jsou vystaveni lidé zejména v zastavěných oblastech, ve veřejných parcích nebo v tichých oblastech aglomerací, v tichých oblastech ve volné krajině, v blízkosti škol, nemocnic a jiných citlivých budov nebo obydlených oblastech. Směrnice má mimo jiné poskytnout základ pro přípravu souboru krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých protihlukových opatření ke snížení hluku z velkých zdrojů, zejména ze silniční a železniční dopravy, z leteckého provozu, z infrastruktury a zařízení určených k použití ve venkovním prostředí, z průmyslových zařízení a mobilních strojních zařízení.

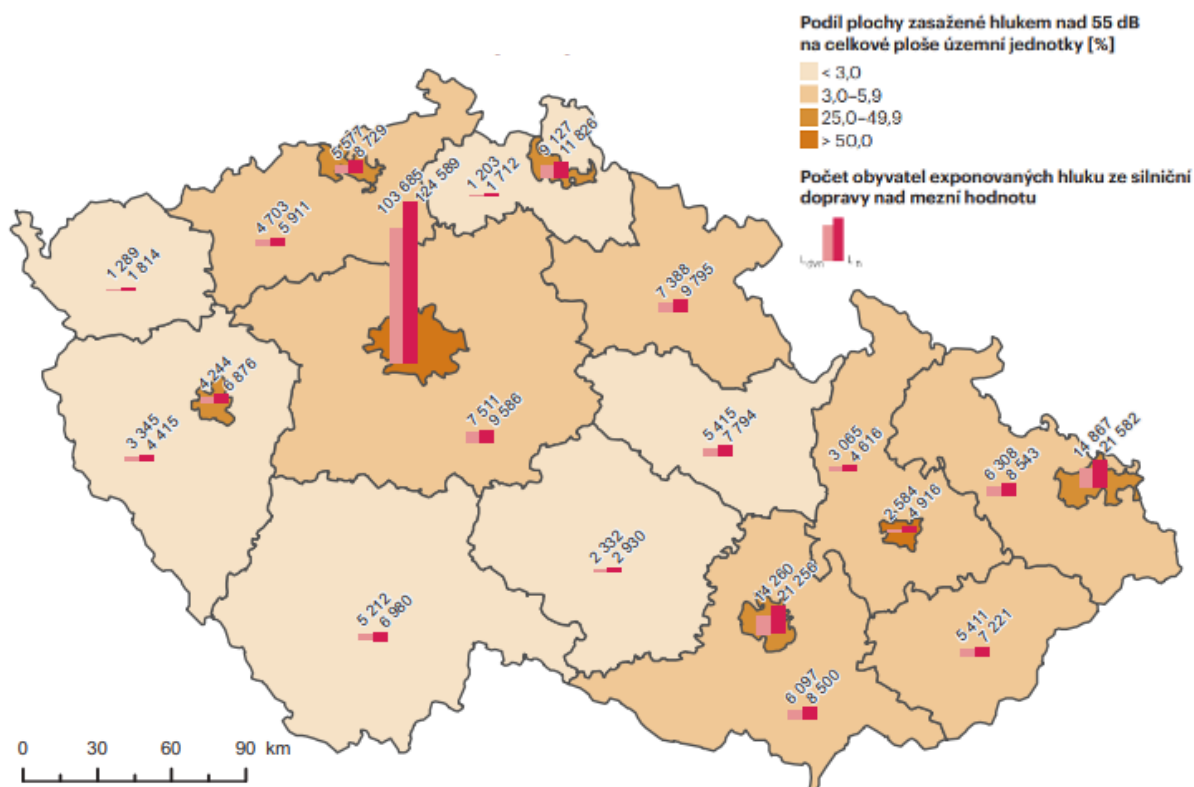
Směrnice definuje následující hlukové ukazatele (indikátory):

- L_{dvn} (hlukový indikátor pro den-večer-noc) – hlukový indikátor pro celkové obtěžování hlukem (též L_{den})
- L_d (hlukový indikátor pro den) – hlukový indikátor pro obtěžování hlukem během dne (též L_{day})
- L_v (hlukový indikátor pro večer) – indikátor pro obtěžování hlukem během večera (též $L_{evening}$)
- L_n (hlukový indikátor pro noc) – hlukový indikátor pro rušení spánku (též L_{night})

Pro ukazatel hladiny akustické energie L_{dvn} je stanovena mezní hodnota vyhláškou č. 315/2018 Sb., o strategickém hlukovém mapování. Mezní hodnota pro ukazatel L_{dvn} pro silniční dopravu je podle uvedené vyhlášky roven 70 dB. Pro deskriptor hladiny L_n (ukazatel rušení spánku) je mezní hodnota 60 dB (MZ ČR, 2020).

Vlivy hluku na obyvatelstvo ukazují mimo jiné výsledky strategického hlukového mapování (SHM), které ovšem dosud nejsou k dispozici pro území celé ČR, ale pouze pro vymezené aglomerace v okolí měst Praha, Ústí n. L., Liberec, Plzeň, Brno, Olomouc a Ostrava. Dále jsou zmapovány také komunikace - lokality s intenzitou dopravy více než 6 mil. automobilů a/nebo 60 000 vlaků/rok (hluk z vnitroměstské dopravy zahrnut není) a hluk z provozu letecké dopravy na letišti Václava Havla v Ruzyni.

Obtěžování obyvatel hlukem dle jednotlivých krajů je znázorněno na následujícím obrázku (Mimo aglomerace je hluková zátěž vyhodnocena jen u hlavních silnic s intenzitou dopravy nad 3 mil. vozidel za rok. Data pro rok 2018 nejsou, vzhledem k metodice jejich vykazování, v době uzávěrky publikace k dispozici. Obrázek 26).

Mimo aglomerace je hluková zátěž vyhodnocena jen u hlavních silnic s intenzitou dopravy nad 3 mil. vozidel za rok. Data pro rok 2018 nejsou, vzhledem k metodice jejich vykazování, v době uzávěrky publikace k dispozici.

Obrázek 26: Podíl plochy krajů ČR a aglomerací zasažené celodenním hlukem (indikátor L_{dvn}) nad 55 dB a počet obyvatel exponovaných celodennímu hluku ze silniční dopravy nad mezní hodnotu [%], 2017 (CENIA, 2019)

Nejvýznamnějším zdrojem hlukové zátěže ve venkovním prostředí v ČR je **silniční doprava**. V oblastech s překročenou mezní hodnotou pro indikátor celodenního obtěžování hlukem ze silniční dopravy (L_{dvn}), která je stanovena na 70 dB, žilo v roce 2017 dle výsledků 3. kola strategického hlukového mapování (SHM) celkově 213,6 tis. obyvatel (cca 2 % obyvatel ČR). V nočních hodinách (22–06 hod., indikátor L_n), kdy platí nižší mezní hodnota 60 dB, se jednalo o 279,6 tis. obyvatel. Hluková zátěž ze silniční dopravy je největší v městských aglomeracích. V roce 2017 zde žilo 72,3 % obyvatel z celkového počtu obyvatel ČR exponovaných celodenní hlukové zátěži nad mezní hodnotu (indikátor L_{dvn}). Celkově bylo celodenní hlukové zátěži ze silniční dopravy nad 55 dB (v aglomeracích i mimo aglomerace) v ČR exponováno cca 2,5 mil. obyvatel, což odpovídá 23,5 % obyvatel ČR.

Z **porovnání výsledků hlukového mapování** v roce 2012 (2. kolo SHM) a v roce 2017 (3. kolo SHM) vyplývá, že pro indikátor L_{dvn} došlo k nárůstu počtu obyvatel vystavených hluku ze silniční dopravy v nejnižším intervalu sledované expozice (zejména v aglomeracích). Avšak u vyšších úrovní hluku, zejména pak u nejvyšší hlukové expozice, počty exponovaných obyvatel poklesly. U ukazatele pro rušení spánku hlukem (L_n) došlo k mírnému snížení počtu exponovaných osob v celém sledovaném rozsahu expozice. I když tento příznivý trend je nutné vnímat v kontextu metodických změn v hlukovém mapování, vliv těchto změn je významnější jen u vzdálenějších objektů, tj. zasažených nižší hlukovou zátěží. Pokles počtu exponovaných osob nejvyšší hlukovou zátěží je tak možné považovat za prokázaný a příznivě tak lze hodnotit efektivitu přijímaných protihlukových opatření.

Ve většině městských aglomerací počet obyvatel exponovaných hlukové zátěži ze silniční dopravy přesahující mezní hodnotu mezi roky 2012 a 2017 poklesl, výjimky však tvoří aglomerace Praha a aglomerace Liberec. V aglomeraci Praha bylo v roce 2017 celodenně exponováno hluku nad mezní hodnotu 8,4 % obyvatel, v noci dokonce 10,1 % obyvatel. Situaci v aglomeraci Praha ovlivňuje rostoucí intenzita silniční dopravy a stále nedokončený obchvat pro tranzitní dopravu. Naopak

v aglomeraci Plzeň hluková expozice nad mezní hodnotu poklesla o 75,7 % (indikátor L_{dvn}), jedná se o důsledek odvedení většiny tranzitní dopravy mimo území města. Obdobný trend hlukové expozice je možné sledovat v aglomeracích Ostrava a Olomouc, kde je podíl obyvatel exponovaných nad mezní hodnotu (2,5 % pro indikátor L_{dvn}) vůbec nejnižší ze všech aglomerací ČR.

V aglomeracích ČR bylo v roce 2017 exponováno celodenní hlukové zátěži ze silniční dopravy nad mezní hodnotu 70 dB celkem 11,5 tis. **obytných budov**, z toho v Praze se jednalo o 6,2 tis. obytných objektů a v Brně o 1,6 tis. budov. Pokud jde o školská zařízení s hlukovou expozicí nad mezní hodnotu, celkově jich bylo registrováno 164, z toho v Praze 101 a v Brně 26. Lokalizace lůžkových zdravotnických zařízení do lokalit s vysokou hlukovou zátěží je v ČR výjimečná, celkově se jednalo o 5 zdravotnických zařízení, z toho 3 v aglomeraci Praha.

Mimo aglomerace měly v roce 2017 největší hlukovou zátěž z hlavních silnic kraje Středočeský a Královéhradecký, kterými procházejí hlavní silniční a dálniční tahy. Nejnižší hlukovou zátěž mimo aglomerace má kraj Liberecký (1,2 tis. obyvatel celodenně exponováno nad mezní hodnotu), kde je intenzivní silniční doprava a s ní související hluková zátěž je soustředěna zejména do aglomerace Liberec. V období 2012-2017 expozice hlukové zátěži ze silniční dopravy nad mezní hodnotu ve většině krajů poklesla, nejvýrazněji v kraji Karlovarském (o 64,9 %). Nárůst vysoké hlukové expozice byl registrován pouze v krajích Moravskoslezském (o 23,8 %) a Jihomoravském (o 23,4 %), v těchto krajích výrazně narůstá intenzita silniční dopravy, v Moravskoslezském kraji v souvislosti se zlepšením dopravní dostupnosti vzhledem ke zprovoznění nových úseků dálnice D1.

Výdaje na realizaci **protihlukových opatření** na silniční infrastrukturu rostou, v roce 2018 bylo vynaloženo 232,8 mil. Kč, což je o 8,7 % více než v roce předešlém a více než dvojnásobný výdaj ve srovnání s rokem 2015. Délka protihlukových stěn na konci roku 2018 dosáhla 412,4 km, v roce 2018 bylo zprovozněno 6,7 km protihlukových stěn na dálnicích a silnicích 1. třídy.

Provoz na hlavních **železničních tratích**, po kterých projede minimálně 30 tis. vlaků za rok, byl v roce 2017 zdrojem hlukové zátěže (indikátor L_{dvn}) nad mezní hodnotu 70 dB pro celkově 19,0 tis. obyvatel. Hluk ze železniční dopravy zasahuje zejména oblasti mimo městské aglomerace, v regionálním členění je hluková zátěž ze železniční dopravy největší v krajích Středočeském, Ústeckém a Pardubickém, kterými procházejí koridorové tratě mezinárodního významu. **Letiště** Václava Havla v Praze, které bylo jako jediné letiště v ČR v rámci 3. kola SHM hodnoceno, je zdrojem hlukové zátěže nad mezní hodnotu pro celkem 2,4 tis. obyvatel celodenně a 3,3 tis. osob v noci, z převážné části žijících v aglomeraci Praha (CENIA, 2019).

Hluková zátěž z **průmyslu**, sledovaná pouze v aglomeracích, zatěžovala v roce 2016 celodenně 4,3 tis. obyvatel a v noci 10,9 tis. obyvatel, tyto hodnoty jsou současně zátěží přesahující mezní hodnoty. Nejvíce byla hlukovou zátěží z průmyslu zasažena aglomerace Plzeň (CENIA, 2017).

3.7 VODA

Česká republika leží na rozvodnici tří moří – Severního, Baltského a Černého moře. Téměř všechny významnější toky odvádí vodu do sousedních států. Důsledkem toho je naprostá závislost vodních zdrojů ČR na atmosférických srážkách. Zdroje povrchové vody jsou soustředěny především do pohraničních horských oblastí Čech, severu a jihovýchodu Moravy, zdroje vody podzemní tvoří zejména útvary severočeské a východočeské křídly a kvartér řeky Moravy.

V roce 2017 trvalo v České republice hydrologické sucho, které započalo po povodních v červnu 2013. V období let 2014-2017 se ve vodních tocích vyskytovaly dlouhodobě výrazně podprůměrné průtoky. Vrchol sucha pak nastal v létě 2015, ale místy a v některých aspektech přetrvával až do let 2016/2017. Rok 2017 byl tedy již čtvrtým rokem v řadě s výrazně podprůměrnými průtoky ve vodních tocích, jako jeden z projevů nastupující klimatické změny. Problematikou sucha se dále zabývá Koncepce ochrany před následky sucha pro území České republiky z roku 2017 (ČHMÚ, 2018; ČHMÚ, 2019).

Rok 2018 byl z hlediska celkových srážkových úhrnů druhým nejsušším rokem (po roce 2003) od roku 1961, což je počátek vyhodnocování. Hydrologické sucho postihlo v roce 2018 prakticky celé území České republiky. Na většině vodních toků zaklesly jejich hladiny po dobu několika týdnů významně pod úroveň hydrologického sucha (355denní průtok) a v mnoha profilech i pod úroveň 364denního průtoku. V mnoha povodích nejvíce zasažených suchem došlo i k vyschnutí některých toků (zejména na tocích v povodí Sázavy a v sousedních povodích) (ČHMÚ, 2019b).

Sucho způsobené dlouhodobými periodami s minimálním množstvím srážek se postupně projevuje i v dalších částech hydrologického cyklu – deficitem zásoby vody v půdě, snížením průtoků ve vodních tocích a poklesem hladin podzemních vod. Tyto negativní vlivy se mohou projevit také v sociálně ekonomické sféře nedostatkem pitné vody pro obyvatelstvo v některých oblastech a nedostatkem užitkové vody pro průmysl, energetiku a zemědělství (Mze, 2020).

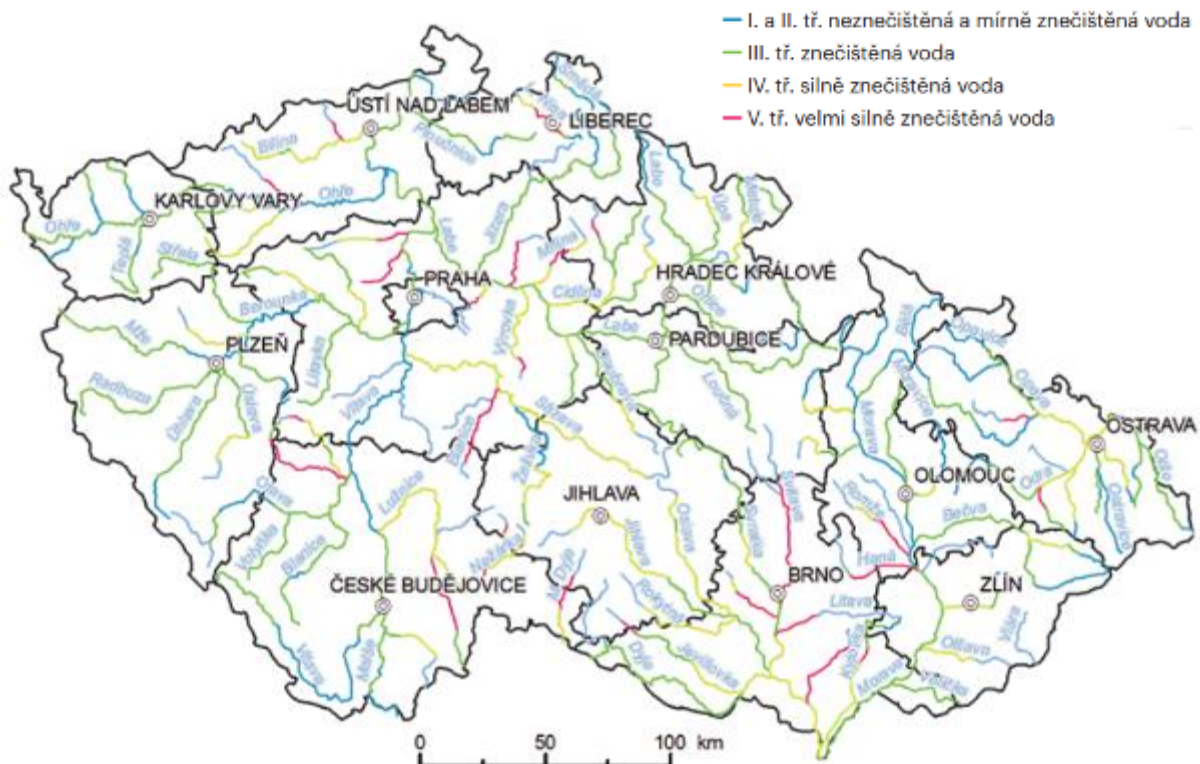
Příčinou tohoto jevu je kombinace více faktorů. V první řadě to jsou deficitní srážky a vysoká teplota vzduchu podporující větší výpar a také podprůměrné množství a krátké trvání sněhové pokrývky.

3.7.1 Kvalita vod

Jakost podzemních a povrchových vod je ovlivňována znečištěním, které je produkované z bodových, difúzních a plošných zdrojů. Pozitivní vliv na zlepšení jakosti vod od 90. let 20. století měla modernizace a výstavba čistíren odpadních vod, restrukturalizace průmyslu a v neposlední řadě také socioekonomický a politický vývoj.

3.7.1.1 Povrchové vody

Zlepšení stavu vodních toků ve většině úseků je patrné při porovnání stavu v letech 2017-2018 oproti rokům 1991-1992. Nejvíce vodních toků spadá podle klasifikace do III. třídy, tedy znečištěná voda. Postupně také přibývá více úseků toků spadajících do I. a II. třídy, stále však některé úseky spadají do V. třídy jakosti.

Souhrn hodnocení ukazatelů BSK₅, CHSK_{Cr}, N-NO₃⁻, N-NH₄⁺ a P_{celk.}. Od 1. 12. 2017 začala platit novelizovaná norma ČSN 75 7221 Kvalita vod – Klasifikace kvality povrchových vod, která nahrazuje předchozí 19 let platnou normu (ČSN 75 7221 Jakost vod – Klasifikace jakosti povrchových vod). Předmětem novely bylo zohlednit požadavky na současnou úroveň ochrany povrchových vod, a to jak z hlediska ukazatelů znečištění, tak i úrovně přípustného znečištění. Revizí prošel jak rozsah ukazatelů, tak mezní hodnoty tříd kvality.

Obrázek 27: Jakost vody v tocích ČR, 2017–2018 (CENIA, 2019)

Přestože se jakost vodních toků od roku 1991 výrazně zlepšila, tak přetrvávajícím problémem je stále eutrofizace vod, která je způsobena zvýšeným množstvím živin, které se dostávají do vody splachy z půd nadměrně hnojených minerálními hnojivy a vypouštěním odpadních vod. Za období let 2000-2018 se ve vodních tocích ČR podařilo nejlépe zredukovat znečištění **N-NH₄⁺** (pokles průměrné koncentrace o 70,2 %) a **P_{celk.}** (pokles o 34,4 %). Příčinou poklesu průměrné koncentrace amoniakálního dusíku, který je primárním produktem rozkladu organických dusíkatých látek a vyskytuje se ve splaškových vodách a odpadu ze zemědělských výrob, je zejména účinnější čištění odpadních vod a pokles živočišné produkce. Důvodem pozitivního dlouhodobého vývoje fosforu je skutečnost, že část znečištění fosforem pochází z bodového znečištění, které prochází důkladným čištěním a jehož objem se snižuje. Pokles vnosu fosforu byl podpořen i omezením používání fosfátů v pracích prostředcích.

Ke snížení došlo také u ukazatelů **BSK₅** (18,0%) a **NO₃⁻** (15,9 %). Významným zdrojem dusíku v povrchových vodách jsou splaškové vody, jejichž čištění se postupně zlepšuje, a minerální dusíkatá hnojiva, jejichž spotřeba naopak v posledních letech vzrostla. Ukazatel **CHSK_{Cr}** v průběhu období 2000-2018 klesl o 3,2 %.

Hodnoty dalších ukazatelů, kterými jsou chlorofyl, fekální znečištění a halogenované organické znečištění, a od roku 2007 také rozpuštěné toxické kovy olovo a kadmium byly v období 2000-2018 značně rozkolísané. Největšího poklesu dosáhlo **olovo (Pb)**, které má mimo jiné negativní účinky na nervovou soustavu, a to mezi roky 2007-2018 o 70,2 %. Koncentrace **kadmia (Cd)**, které vykazuje toxické účinky, je spojováno s karcinogenitou a kumuluje se v potravním řetězci, v porovnání s rokem 2012 klesla o 25,8 %. Hodnota ukazatele **AOX**, který představuje těžko odbouratelné znečištění pocházející např. z papírenského a chemického průmyslu, jako je např. chloroform nebo dioxiny, v porovnání s rokem 2000 klesla o 28,1 %.

Velmi suchý rok 2018 měl za následek meziroční nárůst průměrné koncentrace **chlorofylu**, a to o 12,3 %. Koncentrace chlorofylu odráží míru primární produkce vodního prostředí (resp. eutrofizace) a je ovlivněna teplotou a srážkami v průběhu roku. Průměrná koncentrace termotolerantních **koliformních bakterií (FC)**, která odráží úroveň fekálního znečištění a je ovlivněna i meteorologickými podmínkami daného roku, v roce 2018 došlo k meziročnímu nárůstu o 5,5 %.

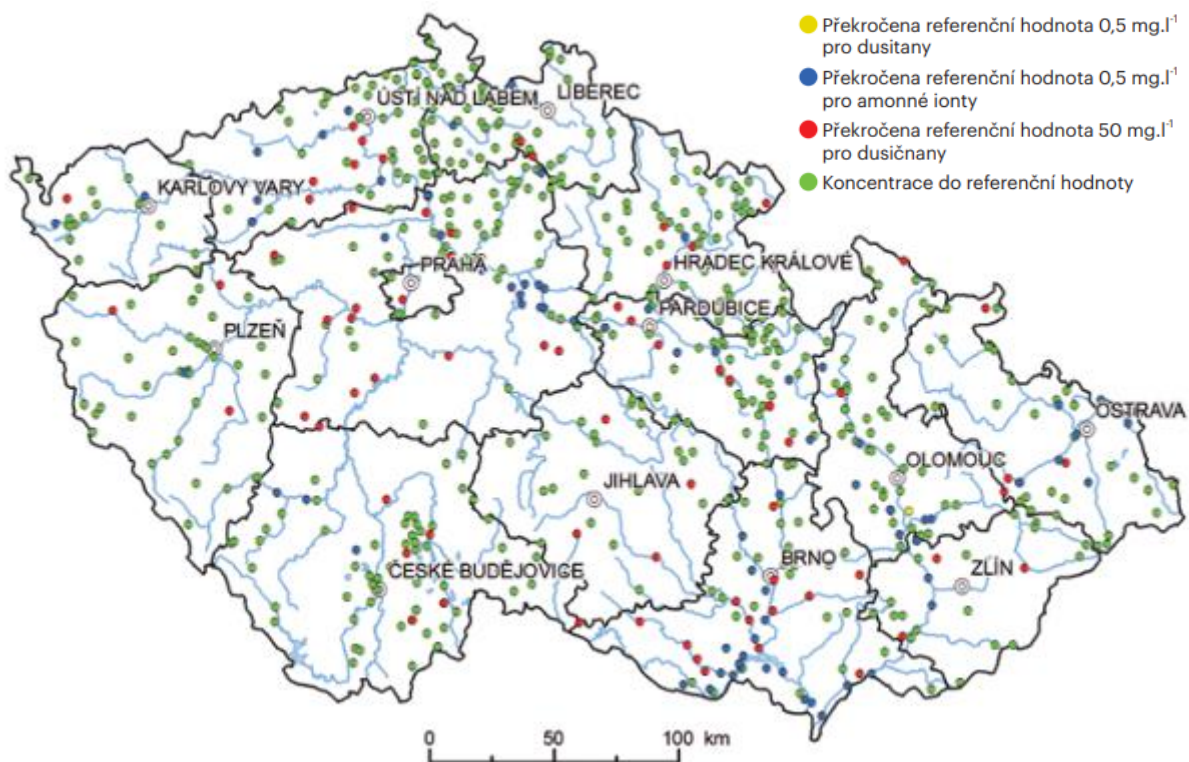
V roce 2018 bylo celkem sledováno 268 lokalit ke koupání, přičemž z toho 48,5 % bylo zařazeno do nejlepší, tj. I. kategorie jakosti, a oproti roku 2017, kdy podíl lokalit činil 46,6 %, tak došlo k nárůstu. Podíl lokalit zařazených do II. kategorie jakosti v porovnání s rokem 2017 klesl z 22,3 % na 14,9 %. Zákaz koupání byl na základě provedených laboratorních analýz vydán na 29 lokalitách (10,8 % lokalit), zatímco v roce 2017 byl zákaz vydán na 14 lokalitách (5,6 % lokalit). Meziročně vzrostl také počet lokalit s vodou nevhodnou ke koupání (IV. kategorie jakosti), v roce 2018 to bylo 33 lokalit (12,3 %), zatímco v roce 2017 se jednalo o 23 lokalit (9,2 %) (CENIA, 2019).

3.7.1.2 Podzemní vody

V roce 2018 bylo ve státní monitorovací síti jakosti podzemních vod pozorováno 691 objektů, z toho 223 mělkých vrtů, 199 pramenů a 269 hlubokých vrtů. Hlubší zvodně jsou reprezentovány prameny, které jsou celkem pravidelně rozmístěny po celém území ČR, a dále hlubokými vrty ve významných vodohospodářských oblastech ČR (severočeská křída, moravské úvaly, jihočeské pánve a východočeské synklinály). Mělké vrty sledují podzemní vody v převážně kvarténních, zpravidla velmi propustných sedimentech, ve kterých se však velmi rychle šíří znečištění, způsobené většinou průmyslovou, zemědělskou nebo jinou antropogenní činností. Počet objektů mělkých vrtů, kde došlo k překročení limitů pro podzemní vodu minimálně v jednom ukazateli, je 177, u hlubokých vrtů byl limit překročen u 120 objektů a u pramenů v 79 objektech v roce 2018. Výrazné znečištění bylo zjištěno u sumy pesticidů, celkově u 165 objektů (u pramenů byl překročen limit u 104 objektů, u hlubokých vrtů u 32 objektů a u pramenů v 29 objektech, přičemž v roce 2017 byl limit překročen celkem u 173 objektů).

Podzemní vody jsou často kontaminovány dusičnany a pesticidy a zejména jejich metabolity v důsledku intenzivního zemědělského hospodaření zaměřeného na rostlinnou výrobu (Obrázek 28). Zejména pěstování některých plodin (řepka, řepa, kukuřice) představuje z hlediska použitých pesticidů významné riziko kontaminace. Jedná se o herbicidy, které jsou běžně používány nebo které byly používány v minulosti a jsou již zakázány (metazachlor, alachlor, metolachlor, acetochlor a atrazin). Tyto herbicidy, na rozdíl od herbicidů používaných pro ošetřování obilnin, podzemní vody kontaminují ve vyšším rozsahu.

Problémem těchto látek je, že zůstávají dlouhodobě v ekosystému a jejich hodnoty se meziročně příliš nemění, ani když se přestanou používat. Nejčastější překročení limitu pro podzemní vody bylo zaznamenáno u chloridazonudesfenylu, nadlimitní hodnota byla zjištěna u 22,9 % vzorků. Lokálně jsou podzemní vody kontaminovány dalšími látkami (například ropnými látkami) jako důsledek starých ekologických zátěží. Nevyhovující stav většiny útvarů podzemních vod je zásadně ovlivněn pravidlem, že je-li nevyhovující jeden ukazatel, pak nevyhovuje celý vodní útvar (viz rámcová směrnice o vodách) (CENIA, 2018; CENIA, 2019).

Obrázek 28: Koncentrace dusíkatých látek v podzemních vodách [mg.l^{-1}], 2018 (CENIA, 2019)

3.7.2 Ochrana vodních zdrojů

3.7.2.1 Chráněné oblasti přirozené akumulace vod

Oblasti, které pro své přírodní podmínky tvoří významnou přirozenou akumulaci vod, vyhláší vláda nařízením za chráněné oblasti přirozené akumulace vod (CHOPAV). V chráněných oblastech přirozené akumulace vod se v rozsahu stanoveném nařízením vlády limituje řada aktivit.

Mezi CHOPAV patří následující oblasti (vyhlášeny byly v letech 1978-1981) :

CHOPAV (povrchové vody)

• Beskydy	• Brdy
• Jablunkovsko	• Jeseníky
• Jizerské hory	• Krkonoše
• Krušné hory	• Novohradské hory
• Orlické hory	• Šumava
• Vsetínské vrchy	• Žamberk-Králíky
• Žďárské vrchy	

CHOPAV (podzemní vody)

• Chebská pánev a Slavkovský les	• Kvartér řeky Moravy
• Polická pánev	• Severočeská křída
• Východočeská křída	• Třeboňská pánev

Chráněné oblasti přirozené akumulace vod, kde dochází k významnější akumulaci vod, které jsou vodárensky využívané nebo potenciálně vodárensky využitelné, jsou z obecného pohledu velmi důležité pro ochranu množství i jakosti povrchových a podzemních vod. Z rozmístění oblastí CHOPAV v ČR vyplývá, že pokrývají většinu hlavních pramenních oblastí a dále pokrývají významné pánevní a kvartérní struktury.

Problémem, který v posledních letech stále více rezonuje, je sucho. A právě zlepšení vodního režimu krajiny směřující k většímu zadržení vody v krajině a zvýšení infiltrace srážkové a povrchové vody do vod podzemních má v těchto oblastech potenciál k významnému zlepšení vodního režimu v krajině celé ČR. Vyrovnanější odtokový režim (daný výraznějším podílem základního a hypodermického odtoku, a pomalejším, případně řízeným vyprazdňováním různých povrchových akumulací vody) z oblastí CHOPAV může výrazně zlepšit stav na středních a dolních úsecích toků i mimo CHOPAV v době sucha.

Především omezení odvodňovacích a těžebních aktivit lze velmi vítat, protože směřují k omezení aktivit urychlujících odtok vody v takto chráněných územích. Kromě těchto pasivních opatření se dají uvažovat také přírodě blízká opatření (například plošná opatření na zemědělské půdě, biotechnická opatření, revitalizace a jiné), která umožní aktivnější přístup k ochraně vody v CHOPAV, k nadstandardnímu zadržování vody v krajině, ke zvýšení retenční schopnosti krajiny, zvýšení infiltrovaného množství vody do podzemních vod a podobně. Z hlediska rizika výskytu sucha je doporučováno věnovat pozornost především všem moravským a východočeským CHOPAV (VÚV TGM, 2018).

3.7.2.2 Zranitelné a citlivé oblasti

Zranitelné oblasti jsou území, kde se vyskytují

- a) povrchové nebo podzemní vody, zejména využívané nebo určené jako zdroje pitné vody, v nichž koncentrace dusičnanů přesahuje hodnotu 50 mg/l nebo mohou této hodnoty dosáhnout, nebo
- b) povrchové vody, u nichž v důsledku vysoké koncentrace dusičnanů ze zemědělských zdrojů dochází nebo může dojít k nežádoucímu zhoršení jakosti vody.

Seznam zranitelných oblastí na území ČR je uveden v příloze 1 Nařízení vlády č. 262/2012 Sb.

Citlivé oblasti jsou vodní útvary povrchových vod,

- a) v nichž dochází nebo v blízké budoucnosti může dojít v důsledku vysoké koncentrace živin k nežádoucímu stavu jakosti vod,
- b) které jsou využívány nebo se předpokládá jejich využití jako zdroje pitné vody, v níž koncentrace dusičnanů přesahuje hodnotu 50 mg/l, nebo
- c) u nichž je z hlediska zájmů chráněných tímto zákonem nutný vyšší stupeň čištění odpadních vod.

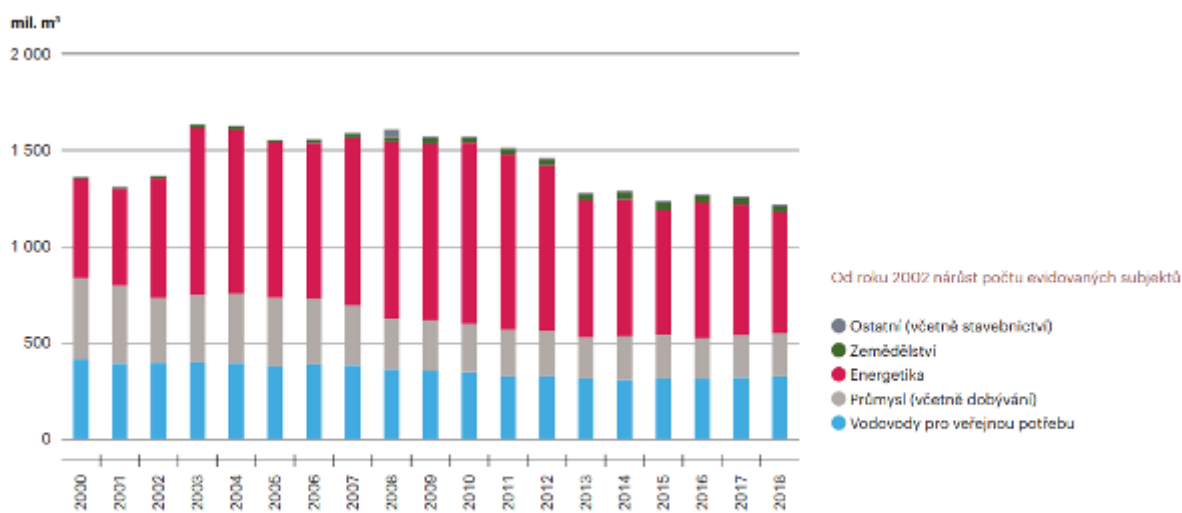
Dle Nařízení vlády č. 401/2015 Sb. jsou všechny povrchové vody na území České republiky vymezeny jako citlivé oblasti.

3.7.3 Vodní hospodářství

3.7.3.1 Zásobování vodou

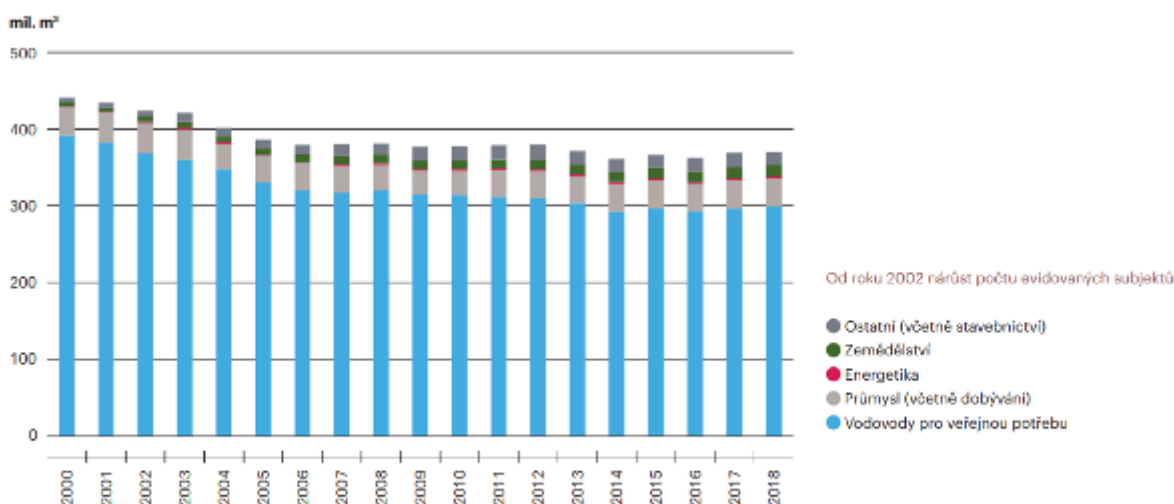
Odběry povrchové a podzemní vody odrážejí vývoj ekonomiky, hydrometeorologické podmínky daného roku i chování domácností. Množství **celkově odebrané vody** (tzn. součet odběrů povrchové a podzemní vody) od roku 2000 kleslo o 11,8 %. V roce 2018 činil celkový odběr vody 1 591,1 mil. m³,

v porovnání s rokem 2017 došlo k poklesu o 2,4 %. Nejvyšší odběry jsou dlouhodobě uskutečňovány pro **energetiku**, jejich podíl v roce 2018 na celkových odběrech činil 39,5 % (629,0 mil. m³). Dalším významným odběratelem jsou **vodovody pro veřejnou spotřebu**, pro něž bylo v roce 2018 odebráno 625,0 mil. m³ (39,3 % z celkových odběrů). Třetím nejvýznamnějším odběratelem vody je **průmysl**, pro který bylo v roce 2018 odebráno 260,7 mil. m³, tzn. 16,4 % celkových odběrů. Odběry vody pro zemědělství (47,7 mil. m³) a ostatní sektory vč. stavebnictví (28,7 mil. m³) tvoří dohromady 4,8 % z celkových odběrů vody v roce 2018. Většina odběrů je uskutečňována z **povrchových vod** (1 220,7 mil. m³, tzn. 76,7 % celkových odběrů), menší část z **vod podzemních** (370,4 mil. m³, 23,3 %). Při rozdělení celkových odběrů na odběry povrchové a podzemní vody (Obrázek 29 a Obrázek 30) jsou patrné rozdíly v zastoupení jednotlivých hospodářských sektorů na zdroji odebírané vody.

Do roku 2001 byly evidovány odběry vody přesahující 15 000 m³ za rok nebo 1 250 m³ za měsíc. Od roku 2002 jsou evidovány odběry vody odběrateli nad 6 000 m³ za rok nebo 500 m³ za měsíc – podle § 10 vyhlášky MZe č. 431/2001 Sb.

Obrázek 29: Odběry povrchové vody jednotlivými sektory v ČR [mil. m³], 2000-2018 (CENIA, 2019)

Do roku 2001 byly evidovány odběry vody přesahující 15 000 m³ za rok nebo 1 250 m³ za měsíc. Od roku 2002 jsou evidovány odběry vody odběrateli nad 6 000 m³ za rok nebo 500 m³ za měsíc – podle § 10 vyhlášky MZe č. 431/2001 Sb.

Obrázek 30: Odběry podzemní vody jednotlivými sektory v ČR [mil. m³], 2000-2018 (CENIA, 2019)

Odběry vody pro **energetiku** jsou realizovány z 99,7 % z povrchových vod. Jedná se především o odběry vody pro průtočné chlazení parních turbín. Z celkových odběrů povrchových vod tvoří odběry pro energetiku 51,4 % odběrů. V porovnání s rokem 2017 došlo k poklesu odběrů vody pro energetiku o 7,5 % na hodnotu 629,0 mil. m³. Pokles odběrů u energetiky byl zaznamenán v povodí Labe, kde došlo k poklesu z důvodu zavádění nové technologie (přechod z průtočného chlazení na cirkulační) a v jednom případě k postupnému útlumu výroby elektřiny.

Pro **vodovody pro veřejnou potřebu** bylo v roce 2018 odebráno celkem 625,0 mil. m³ vody, přičemž 47,9 % (299,1 mil. m³) odběrů pocházelo z podzemních vod. Vodovody pro veřejnou potřebu jsou nejvýznamnějším odběratelem podzemní vody, a to z důvodu vyšší jakosti podzemních vod, a tím i nižší potřeby úprav pro výrobu pitné vody. V roce 2018 tvořily 80,8 % odběrů podzemní vody.

Významná část odebrané vody je určena pro **výrobu pitné vody**. V roce 2018 bylo vyrobeno a určeno k realizaci 601,5 mil. m³ vody, což představuje 37,8 % z celkových odběrů vody. Pitná voda vyfakturovaná domácnostem a ostatním odběratelům tvořila 490,4 mil. m³, přičemž domácnostem bylo z toho fakturováno 66,8 %. Meziročně došlo k nárůstu fakturované vody o 1,8 %. V roce 2018 bylo vodou z veřejných vodovodů zásobováno 94,7 % obyvatel a Česká republika se tak řadí na úroveň srovnatelnou s nejlépejšími státy ve zpřístupnění nezávadné pitné vody odpovídající vyžadovaným zdravotním kritériím. Míra připojení obyvatel na veřejný vodovod se liší v rámci regionálního dělení ČR. Nejvyšší podíl obyvatel zásobených pitnou vodou z vodovodů byl v roce 2018 v Karlovarském kraji (100 %), v hlavním městě Praze (100 %) a v Moravskoslezském kraji (99,9 %), nejnižší podíl obyvatel zásobených pitnou vodou byl v kraji Plzeňském (86,3 %) a Středočeském (86,4 %).

Meziročně došlo k poklesu u **ztrát vody ve vodovodní síti**, a to jak v absolutní výši (z 97 793 tis. m³ na 94 955 tis. m³), tak v poměru k celkovému objemu vody vyrobené a určené k realizaci (16,4 % v roce 2017 vs. 15,8 % v roce 2018). Ztráty pitné vody ve vodovodní síti jsou způsobeny haváriemi a úniky z veřejných vodovodů. Podíl ztrát pitné vody ve vodovodní síti se od roku 2000, kdy činil 25,2 %, výrazně snížil.

Specifická **spotřeba vody na jednoho obyvatele**, zásobovaného vodou z veřejného vodovodu, činila z celkového množství vyrobené vody 166,0 l.obyv.⁻¹.den⁻¹, což je o 0,6 % více než v roce 2017. Spotřeba vody v domácnostech (množství vody fakturované domácnostem na obyvatele za den) v roce 2018 činila 89,2 l.obyv.⁻¹.den⁻¹, meziročně tak došlo také k mírnému nárůstu, a to o 0,7 %. Od roku 2013, kdy byla zaznamenána dosud nejnižší hodnota ve sledovaném období (87,2 l.obyv.⁻¹.den⁻¹), tak pokračuje trend nevýrazného zvyšování spotřeby vody (CENIA, 2019; Mze, 2020).

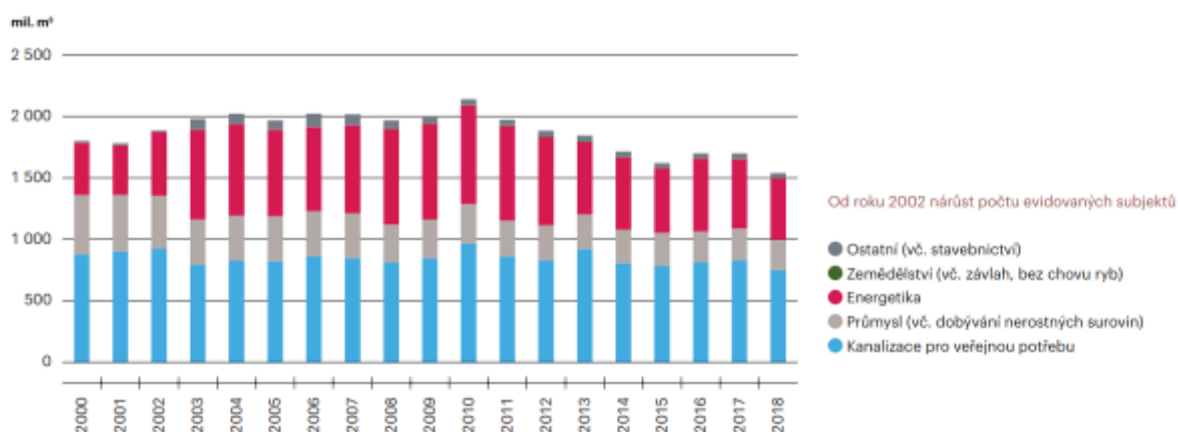
Odběry vody pro **průmysl** tvořily 18,4 % odběrů z povrchových zdrojů a 9,9 % z podzemních zdrojů. Odběry vody pro průmysl z podzemních zdrojů meziročně klesly o 2,0 % na 36,6 mil. m³, u odběrů z povrchových vod došlo k nárůstu o 1,9 % na 224,1 mil. m³. Na odběry vody pro průmysl má obecně vliv ekonomický vývoj v jednotlivých sektorech i zavádění nových šetrnějších technologií výroby.

Odběry vody pro **zemědělství** jsou z 68,0 % odebírány z povrchových vod a tvoří 3,0 % z celkových odběrů vody. U odběrů z povrchových vod došlo k meziročnímu nárůstu o 1,7 % na 32,4 mil. m³, nárůst byl zaznamenán také u odběrů z vod podzemních, a to o 4,0 % na 15,3 mil. m³. Meziroční kolísání odběrů v případě rostlinné výroby je závislé na průběhu teplot a množství srážek během vegetační sezony, vzhledem k velmi suchému roku 2018 tak došlo k navýšení odběrů vody pro zemědělství.

3.7.3.2 Čištění odpadních vod

Kvalita vypouštěných odpadních vod má vliv na jakost povrchových vod. Od roku 2000 klesl **celkový objem vypouštěných odpadních vod** o 14,5 % na hodnotu 1 540,8 mil. m³, ve vývoji však není zřetelný dlouhodobý trend (Obrázek 31). Nárůst v roce 2002 a v následujících dvou letech souvisel se změnou hranice evidovaného množství vypouštěných vod a s nárůstem vypouštění odpadních vod z energetiky, který byl zapříčiněn spuštěním odběrů chladicích vod pro jadernou elektrárnu Temelín

a opětovným navýšením odběrů pro elektrárnu Mělník. V roce 2010 došlo k výraznému nárůstu vypouštění díky vyšším úhrnům srážek, které zvýšily objem odváděných srážkových vod. Od roku 2010 objem vypouštěných vod každoročně klesal až do roku 2015. V roce 2016 došlo k nepatrnému navýšení celkového objemu vypouštěných odpadních vod z bodových zdrojů, mírné navýšení pokračovalo i v roce 2017. Nízký objem vypouštěných odpadních vod od roku 2015 do roku 2018 je ovlivněn vývojem klimatických podmínek.

Do roku 2001 bylo evidováno vypouštění vod odpadních a důlních přesahujících 15 000 m³ za rok nebo 1 250 m³ za měsíc. Od roku 2002 je evidováno vypouštění vod odpadních a důlních přesahujících 6 000 m³ za rok nebo 500 m³ za měsíc – podle § 10 vyhlášky č. 431/2001 Sb.

Obrázek 31: Množství vypouštěných odpadních vod do vod povrchových v ČR [mil. m³], 2000-2018 (CENIA, 2019)

Struktura vypouštění odpadních vod odráží strukturu odběratelů. Největší podíl v roce 2018 zaujímaly kanalizace pro veřejnou potřebu, a to 48,8 % (tj. 752,1 mil. m³), a energetika s 32,4 % (tj. 498,7 mil. m³). Odpadní vody z průmyslu zabíraly 16,0 % (246,8 mil. m³), kategorie ostatní 2,5 % (38,6 mil. m³) a odpadní vody ze zemědělství tvořily jen 0,3 % (4,5 mil. m³). Množství vypouštěných odpadních vod meziročně kleslo u všech sektorů. Významný pokles byl zaznamenán u vypouštění odpadních vod ze zemědělství (o 12,7 %) a z energetiky (o 11,7 %). **Zemědělství** představuje významný zdroj plošného znečištění, kdy se do vodních toků splachem dostávají látky využívané při zemědělské činnosti (hnojiva, pesticidy), tento druh znečištění není ovšem evidován. Odpadní vody vypouštěné **energetickým sektorem** tvoří téměř výhradně odpadní vody z průtočného chlazení, které ovlivňují teplotu a kyslíkový režim vody. Vypouštění **komunálních odpadních vod** (kanalizace pro veřejnou potřebu), které představují významné bodové zdroje znečištění (především organického), meziročně kleslo o 9,6 %. Vypouštění **průmyslových odpadních vod**, které jsou zdrojem nejen organického znečištění, ale i znečištění např. těžkými kovy, kleslo meziročně o 3,9 %.

Podíl obyvatel ČR připojených na kanalizační síť v roce 2018 činil 85,5 % a oproti roku 2017 se nezměnil. Podíl obyvatel připojených na kanalizační síť se liší v krajském porovnání – nejvyšší je v Karlovarském kraji (100,0 %), hlavním městě Praze (99,0 %), Zlínském kraji (97,2 %) a naopak nejmenší v kraji Libereckém (69,6 %), Středočeském (74,4 %) a Pardubickém (74,6 %). Podíl obyvatel připojených na kanalizaci s ČOV se ve stejném období nepatrně zvýšil z 82,3 % na 82,4 %. V porovnání s rokem 2000 došlo ke zvýšení podílu obyvatel připojených na kanalizaci zakončenou ČOV o 18,4 procentního bodu. Odpadní vody produkované 17,6 % obyvateli byly shromažďovány v kanalizacích bez ČOV, žumpách, septicích a jiných zařízeních, odkud byly k čištění následně převezeny nebo byly bez řádného čištění vypouštěny přímo do vodních toků.

Celkový objem vod vypouštěných do veřejné kanalizace, který zahrnuje i zpoplatněné srážkové vody, v roce 2018 byl 529,1 mil. m³, přičemž meziročně došlo k nárůstu pouze o 0,9 %. Podíl čištěných odpadních vod z vod vypouštěných do kanalizace je dlouhodobě vysoký (od roku 2000 se pohybuje v rozmezí 94 až 98 %).

Sledování množství **znečištění** ve vypouštěných odpadních vodách je důležité zejména proto, že výrazně ovlivňuje jakost povrchové i podzemní vody. Od roku 2000 má množství vypouštěného znečištění klesající trend s drobnými výkyvy (výrazná odchylka byla v roce 2002, která byla zapříčiněna extrémní povodňovou situací). Meziročně došlo u BSK₅ k poklesu o 23,1 %, v případě CHSK_{Cr} o 11,8 % a u nerozpuštěných látek k poklesu oproti roku 2017 o 9,0 %. Meziročně došlo v případě dusíku (N_{anorg.}) k poklesu objemu o 5,2 %, u fosforu (P_{celk.}) naopak k nepatrnému nárůstu o 0,2 %. Z dlouhodobějšího pohledu se od roku 2003 množství N_{anorg.} snížilo o 35,6 % a P_{celk.} o 44,2 %. Dlouhodobý pokles je ovlivněn především tím, že se v technologii čištění odpadních vod u nových a intenzifikovaných ČOV cíleně uplatňuje biologické odstraňování dusíku a biologické nebo chemické odstraňování fosforu, ale také snížením množství fosfátů používaných v pracích prostředcích (CENIA, 2019; MZe, 2020).

3.7.4 Ochrana před povodněmi

Významným limitem území, který je nutné při rozvoji a využití území respektovat, jsou záplavová území. Aktivní zóny záplavového území jsou části zastavěných území obcí a území určených k zástavbě podle územních plánů, které při povodni odvádí rozhodující část celkového průtoku, čímž je tak bezprostředně ohrožen život, zdraví a majetek lidí.

Základním dokumentem pro plánování v oblasti řízení povodňové ochrany v ČR je Povodňový plán České republiky zpracovaný MŽP, který je podkladem pro rozhodování Ústřední povodňové komise pro případ povodní ohrožujících větší územní celky.

Povodně jsou v našich podmínkách častým a z hlediska plochy zasaženého území významným typem přírodních katastrof. Po téměř stoleté přestávce se jejich výskyt nečekaně zvýšil a počínaje rokem 1997 naše území postihla řada významných až extrémních povodní provázených ztrátami na lidských životech a škodami na majetku (MZe, 2020). Na území ČR se vyskytly velké povodně v letech 1997, 1998, 2002, 2006, 2009, 2010, 2012, 2013, 2014 a 2016. Ve všech případech se jednalo o odezvu na vydatné přívalové srážky. V roce 2013 byly rozvodněny toky celého povodí Vltavy a velké části také povodí Labe (okrajově Dyje) (ČHMÚ, 2014). V květnu a září 2014 se jednalo o přívalové povodně zasahující střední a menší toky (MZe, 2014). V roce 2016 se pak povodně vyskytovaly od května do září, především v souvislosti s intenzivními přeháňkami a lokálními silnými bouřkami (MZe, 2016).

V reakci na výskyt extrémních povodní v celé Evropě od 90. let minulého století byla přijata směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/60/ES ze dne 23. 10. 2007 o vyhodnocování a zvládání povodňových rizik (tzv. Povodňová směrnice), která uložila členským státům EU zpracovat do 22.12.2015 **plány pro zvládání povodňových rizik** obsahující opatření k předcházení či omezení nepříznivých dopadů povodní. V rámci přípravy prvních plánů pro zvládání povodňových rizik v České republice byly vymezeny oblasti s významným povodňovým rizikem (2 966 km vodních toků), pro něž byly zpracovány mapy povodňového nebezpečí a mapy povodňových rizik. Plány pro zvládání povodňových rizik byly schválené v roce 2015. V rámci přípravy aktualizace plánů pro zvládání povodňových rizik došlo v roce 2017 k novému vymezení oblastí s významným povodňovým rizikem. Délka vodních toků s významným povodňovým rizikem klesla na 2 846,24 km.

Z hlediska odtokových poměrů je problémem **rychlý odtok srážkových vod** z území. Tento stav je způsobem zejména odlesněním, nedostatečnou přirozenou retenční schopností horských oblastí s převažujícími srážkovými úhrny, nevhodnou úpravou drobných toků v minulosti, melioracemi provedenými často v nevhodných terénech a nedostatkem organické hmoty v půdě. Zrychlený odtok vody z povodí má za nepříznivých klimatických podmínek za následek vznik povodňových situací a v důsledku také deficit podzemních vod, neboť srážková voda nestačí vsáknout a je rychle odvedena mimo oblast srážek.

Povodňová problematika rovněž souvisí, jako jeden z důsledků extrémních meteorologických jevů, s problematikou **změn klimatu**. Do budoucna se v této souvislosti předpokládá nárůst četnosti výskytu a intenzity těchto jevů, mezi které patří nejen povodně, ale také delší období sucha a nárůst teploty. Problém v poslední době představují také přívalové (bleskové) povodně, kdy zejména na malých vodních tocích dochází během velmi krátké doby (desítek minut až několika hodin) k prudkému vzestupu hladiny a jejímu následnému rychlému poklesu. Nejčastější příčinou vzniku takovýchto povodní jsou intenzivní přívalové srážky spojené s výskytem silných bouřek v letním období. Přívalovým povodním často předchází plošný odtok vody po svazích (POVIS, 2019). Bude tedy nutné věnovat pozornost adaptaci na změnu klimatu a z ní vyplývajících jevů, například prostřednictvím úprav vodního režimu v krajině, kdy je doporučováno jak zvyšování retence vody v krajině, tak umožnění rozlivu povodňových vod. Také ve městech je nezbytné reagovat na potenciální změny, zejména na zvyšující se teploty v rámci tepelných ostrovů měst.

3.8 PŘÍRODA A KRAJINA

Přírodní a přírodě blízké celky na území České republiky patří k nejpestřejším a nejzajímavějším v Evropě. Na relativně malé rozloze České republiky se stýkají prostředí geologicky, geomorfologicky, botanicky i zoologicky velmi svérázná: Český masív a Karpatská soustava, prostředí vysokých hor s vyvinutým alpským vegetačním stupněm, lesostepi a stepi, skalní města a krasy, rašeliniště, lužní lesy, pralesní společenstva. Česká republika se přes svou poměrně malou rozlohu vyznačuje velkým bohatstvím druhů rostlin a živočichů. To je dáno zejména její polohou na hranici několika biogeografických oblastí, ale také historickým a kulturním vývojem.

Základní legislativní pravidla ochrany přírody a krajiny upravuje zákon č.114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů, který doplňuje vyhláška Ministerstva životního prostředí ČR č. 395/1992 Sb. Ochranu přírody můžeme rozdělit na druhovou a územní, přičemž existují dvě roviny – obecná a zvláštní.

Obecná druhová ochrana zajišťuje až na přesně vymezené případy ochranu všech volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. Chráněny jsou před záměrným i neúmyslným ničením, poškozováním, sběrem či odchytem, který vede nebo by mohl vést k ohrožení těchto druhů na bytí nebo jejich degeneraci, k narušení rozmnožovacích schopností druhů, zániku populace druhů nebo zničení ekosystému, jehož jsou součástí. Kromě toho je významným nástrojem obecné druhové ochrany ochrana volně žijících ptáků a ochrana dřevin rostoucích mimo les.

Zvláštní druhová ochrana se zaměřuje na ty druhy rostlin a živočichů, které jsou ohrožené nebo vzácné nebo mají vědecký či kulturní význam. Některé druhy jsou vyhlášeny za zvláště chráněné druhy a jejich výčet je uveden v příloze II a III. vyhl. č. 395/92 Sb.

Územní ochrana přírody na obecné úrovni má v České republice několik nástrojů. Jsou to především územní systémy ekologické stability, významné krajinné prvky, krajinný ráz a s ním spojená kategorie přírodního parku.

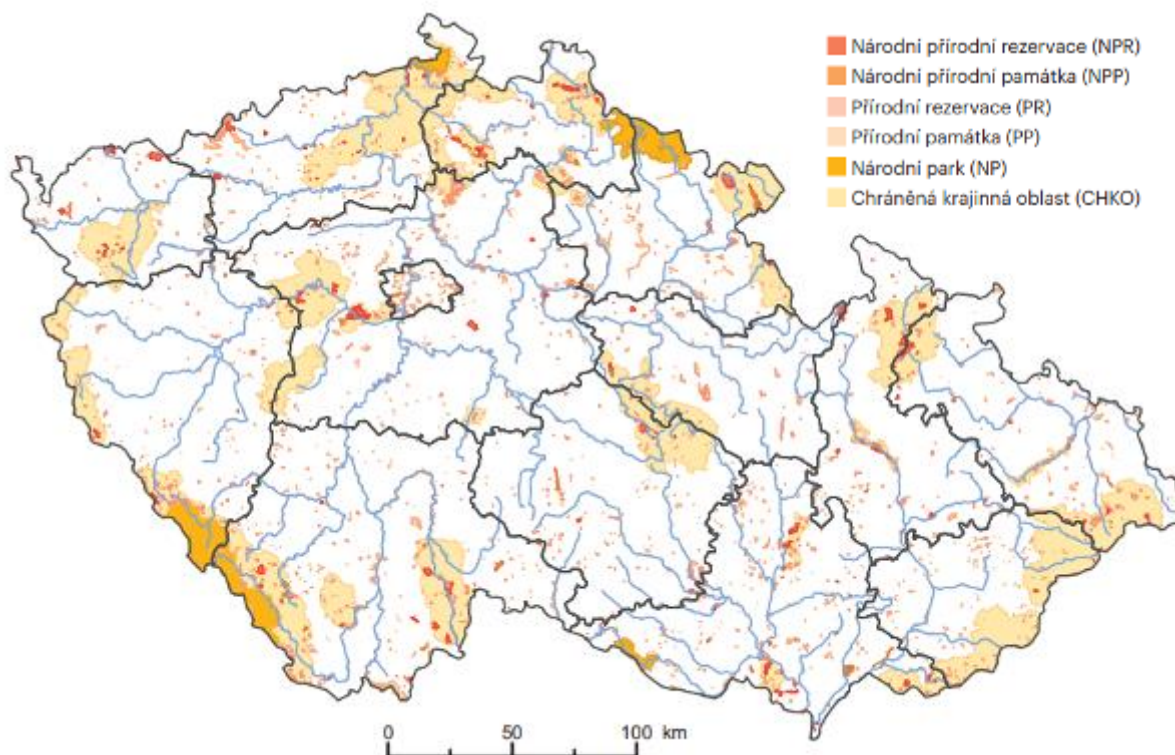
Zvláště chráněná území (ZCHÚ) jsou v ČR rozčleněna do 6 kategorií, z toho dvě kategorie velkoplošně zvláště chráněných území (národní parky, chráněné krajinné oblasti) a čtyři kategorie maloplošně zvláště chráněných území.

3.8.1 Velkoplošná zvláště chráněná území

Velkoplošná zvláště chráněná území zahrnují **4 národní parky (NP)** a **26 chráněných krajinných oblastí (CHKO)** (Obrázek 32). Národní parky jsou území s přirozenou, případně člověkem málo pozměněnou přírodou, se zachovalými přírodními fenomény a s vysokým potenciálem autoregulačních procesů. Chráněné krajinné oblasti jsou území s harmonickou krajinou utvářenou přirozenými procesy či spolupůsobením člověka, jejichž hlavním cílem je zachovat vhodný způsob využívání krajiny s charakteristickým reliéfem.

Celková rozloha CHKO v roce 2018 činila 1 137,5 tis. ha (14,4 % území) a celková rozloha NP činila 119,1 tis. ha (1,5 % území). Dosud poslední vyhlášenou CHKO jsou Brdy (2015), v případě NP pak

České Švýcarsko (2000) (CENIA, 2019). Podrobnější informace k jednotlivých ZCHÚ jsou uvedeny níže.

Obrázek 32: Zvláště chráněná území v ČR, 2018 (CENIA, 2019)

V přírodovědně nejceněnější části území CHKO Šumava, vyhlášené již v roce 1963, byl v roce 1991 zřízen **Národní park Šumava**. Jde o rozsáhlé území (největší národní park v ČR; 68 584,4 ha), které je jedinečné v národním i mezinárodním měřítku. Značnou část území NP zaujímají přirozené nebo málo lidskou činností ovlivněné ekosystémy s mimořádným vědeckým a výchovným významem. Funkci ochranného pásma plní CHKO Šumava obklopující národní park Šumava a Bavorský les (národní park v sousedním Německu), které společně tvoří nejrozsáhlejší území lesů ve střední Evropě a jsou významné pro zachování typické středoevropské horské krajiny a celkové ekologické stability území včetně klimatických a hydrických funkcí (ÚSOP, 2019). Jedním z nejvýznamnějších předmětů ochrany jsou na Šumavě mokřady, zejména rašeliniště (Šumava, 2019).

Krkonošský národní park (KRNAP) dosahuje rozlohy 550 km² včetně ochranného pásma a byl vyhlášen v roce 1963. Přírodovědná hodnota Krkonoš souvisí s jejich výjimečnou polohou uprostřed Evropy, nadmořskou výškou a charakteristickou geomorfologií. Jsou nejvyšším pohořím Krkonošsko-jesenické subprovincie, přesahují přírodní alpínskou hranici lesa a mají některé rysy vysokohorské přírody. Jsou kontaktním místem severské tundry a alpínských ekosystémů, vysokohorských a nížinných prvků. Nacházejí se zde cenné formy neživé přírody, vzniklé činností ledovců a mrazu. Předmětem ochrany Krkonošského národního parku jsou především horské geobiocenózy s výskytem endemitů, glaciálních reliktnů a zvláště chráněných a ohrožených druhů rostlin a živočichů. Chráněn je i specifický horský krajinný ráz Krkonoš (ÚSOP, 2019; KRNAP, 2019).

Národní park České Švýcarsko byl vyhlášen v roce 2000 jako nejceněnější území původní CHKO Labské pískovce. Českosaské Švýcarsko je oblast tvořená národními parky České a Saské Švýcarsko a chráněnými krajinnými oblastmi Labské pískovce a Saské Švýcarsko. Tato oblast se rozprostírá na ploše o rozloze zhruba 700 km² na obou březích řeky Labe při státní hranici mezi Českou republikou a Svobodným státem Sasko (SRN). Svou rozlohou, vysokou mírou zalesnění a minimálním osídlením

představuje unikátní pískovcové území, které nemá v Evropě obdoby. Celá oblast představuje reprezentativní ukázkou pískovcového fenoménu České křídové pánve, to je typického reliéfu kvádrových pískovců a na něj vázaných specifických ekologických podmínek určujících rozmanitost druhů (biodiverzitu) (NP ČŠ, 2019).

Předmětem jeho ochrany je geomorfologicky nejpestřejší část České křídové tabule budovaná turonskými kvádrovými pískovci, které utvářejí skalní města, bloky, věže a pilíře s četnými hlubokými roklemi a soutěskami. V inverzních polohách se vyskytuje vzácná flóra. Cenná jsou rovněž menší rašeliniště, unikátem je skalní útvar Pravčické brány.

Rozlohou nejmenším národním parkem (63 km²) v České republice je **NP Podyjí**, který vznikl v roce 1991 z již existující CHKO Podyjí (103 km²). V roce 2000 byl vyhlášen NP Thayatal na pravém rakouském břehu Dyje, čímž vzniklo jedinečné bilaterální území evropského významu.

NP Podyjí reprezentuje výjimečně zachovalou ukázkou krajiny říčního údolí v pahorkatinném stupni střední Evropy. Kaňon Dyje vytváří unikátní říční fenomén s četnými meandry, hluboce zaříznutými údolními bočními přítoky, nejrůznějšími skalními tvary, kamennými moři a skalními stěnami. Většina obdobných říčních údolí byla u nás pozměněna výstavbou přehrad, komunikací a rekreačních objektů. Území vyniká vysokou pestrostí rostlinných a živočišných společenstev danou střídavou expozicí svahů v údolí Dyje. Přirozenou osou území je řeka Dyje, která na své 40 km dlouhé cestě z Vranova do Znojma vytvořila v horninách českého masivu kaňonovitě údolí, jehož hloubka dosahuje až 220 m. Celé údolí je takřka souvisle porostlé přirozenými a přírodě blízkými lesy.

V celém území se výrazně projevuje takzvaný údolní fenomén, v jehož důsledku pronikají západním směrem do údolí teplomilné živočišné a rostlinné druhy z jihovýchodní teplé panonské oblasti. Naproti tomu ze západu migrují údolní druhy podhorské, s kterými se pak můžeme setkat na chladnějších a stinných severních svazích údolí (NP Podyjí, 2019).

Dalším představitelem velkoplošných zvláště chráněných území České republiky jsou chráněné krajinné oblasti, které jsou, spolu s jejich rozhodujícími charakteristikami, přehledně uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 8: Chráněné krajinné oblasti (AOPK, 2019b; ÚSOP, 2019)

Název	Rok vyhlášení	Rozloha	Předmět ochrany
Beskydy	1973	1 205 km ²	zbytky původních pralesovitých lesů s výskytem vzácných karpatských živočichů a rostlin, druhově pestré louky a pastviny, unikátní povrchové i podzemní pseudokrasové jevy, mimořádná estetická hodnota daná historickým soužitím člověka s přírodou
Bílé Karpaty	1981	747 km ²	květnaté louky bohaté na rostlinná společenstva s vysokým zastoupením kriticky ohrožených druhů rostlin, rozsáhlé lesní komplexy v centrální a severní části pohorí s celou řadou typických prvků karpatské květeny i fauny
Blaník	1982	40 km ²	ochrana harmonické, vyvážené krajiny Středních Čech, jejíž ústřední dominantou je památná hora Blaník, dále mozaikovitě střídání lesních celků, polí, luk a menších rybníků s vhodně začleněnou zástavbou obcí
Blanský les	1989	220 km ²	uchování typického rázu harmonické krajiny (s komplexy lesů na hřebenech a se střídáním lesních a zemědělských ploch a menších sídel v Křemžské kotlině a okrajových částech CHKO) a zachování přirozených a polopřirozených společenstev s významnými druhy rostlin a živočichů

Název	Rok vyhlášení	Rozloha	Předmět ochrany
Brdy	2015	345 km ²	harmonicky utvářená převážně lesní krajina Brdské vrchoviny se zachovalými ekologickými funkcemi, s typickým krajinným rázem s bezlesými enklávami a minimálním osídlením společně s přírodními hodnotami krajiny spočívajícími v rozsahu a kvalitě přirozených a polopřirozených společenstev charakteristických pro brdskou krajinu, zejména bezkolencových a pcháčovských luk, vřesovišť, rašelinišť, pramenišť, mokřadů, společenstev skal a přirozených lesních společenstev a na ně vázaných vzácných a zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, dále paleontologická naleziště a geologické a geomorfologické lokality a také typy přírodních stanovišť a druhy, pro které byly vyhlášeny evropsky významné lokality na území chráněné krajinné oblasti
Broumovsko	1991	432 km ²	harmonicky utvářená kulturní krajina s významným zastoupením druhově bohatých společenstev přirozeného i kulturního původu s výskytem vzácných a zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů
České středohoří	1976	1 068 km ²	harmonická krajina s kupovitými a kuželovitými tvary třetihorních vyvřelin včetně tvarů jejich zvětrávání, údolí Labe, zastoupení rozmanitých přírodních společenstev od teplomilných stepních lesostepních až po podhorské a velké množství vzácných rostlinných a živočišných druhů
Český kras	1972	132 km ²	vápencový podklad, který zde tvoří převážnou část geologické stavby, rozrytý krasovými kaňony a roklemi, provrtán mnoha jeskyněmi a pokrytý porosty dubových hájů s neobvyklou bohatostí bylinného patra
Český les	2005	466 km ²	charakteristické střídání větších lesních celků se zbytky kulturní zemědělské krajiny s řídkým osídlením a mozaikou nových společenstev vzniklých sukcesí v místech zaniklých sídel a na opuštěných zemědělských plochách, dále unikátní společenstva s výskytem chráněných a vzácných rostlinných i živočišných druhů
Český ráj	1955	181 km ²	harmonicky utvářená krajina s charakteristickým reliéfem neovulkanického původu, členěným vodními toky, dále vyvážená krajina s pestrou mozaikou přirozených lesních i mokřadních ekosystémů, trvalých travních porostů s plochami kulturními a s četnými dochovanými památkami historického osídlení
Jeseníky	1969	744 km ²	typický krajinný ráz, plnění přírodních funkcí a přírodních hodnot, kterými jsou významné geologické a geomorfologické jevy a zastoupené přírodní, přírodě blízké a polopřirozené ekosystémy a v nich se vyskytující zvláště chráněné, vzácné či regionálně významné druhy rostlin a živočichů
Jizerské hory	1968	371 km ²	vysoká koncentrace přírodních hodnot, vázaných zejména na komplexy i fragmenty přírodě blízkých lesních ekosystémů a rašelinišť, typická geomorfologie pohoří, harmonická kulturní krajina s převahou lesa a zemědělsky využívaným bezlesím, s venkovskými sídly charakterizovanými rozptýlenou zástavbou s dochovanými prvky lidové architektury a s koncentrovanou zástavbou v urbanizovaných a industrializovaných údolních polohách

Název	Rok vyhlášení	Rozloha	Předmět ochrany
Kokořínsko – Máchův kraj	1976	410 km ²	jedinečné geomorfologické utváření (ploché pánve s četnými rybníky a rašeliništi, skalní města a kaňonovitá údolí, kvádrové pískovce, neovulkanické vrchy, přirozeně meandrující tok řeky Ploučnice a údolí potoků Liběchovky a Pšovky), harmonicky utvářená krajina se zachovalými ekologickými funkcemi formovaná dlouhodobou činností člověka s významným podílem přírodě blízkých lesních, skalních, lučních, vodních a mokřadních ekosystémů a na ně vázaných vzácných a zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, s významným zastoupením dřevin rostoucích mimo les a řadou kulturních a historických památek a souborů lidové architektury, které dotváří charakteristický ráz této krajiny a dále také typy přírodních stanovišť a druhy, pro které byly vyhlášeny evropsky významné lokality a ptačí oblast na území chráněné krajinné oblasti
Křivoklátsko	1979	625 km ²	pestré geologické podloží, rozsáhlý lesní celek pahorkatinné oblasti s vysokým podílem přírodě blízkých porostů, říčního a vrcholového fenoménu a výskytu primárního bezlesí (skalní a lesostepní společenstva), která vedla k značné biodiverzitě společenstev a druhů
Labské pískovce	1972	243 km ²	křídové druhohorní sedimenty, soutěsky a kaňony obklopené věžemi a masivy místy tvořícími skalní města, květnaté bučiny na třetihorních čedičových a znělcových vyvělinách, existence celé řady živočichů na relativně malém prostoru
Litovelské Pomoraví	1990	93 km ²	lužní lesy v okolí řeky Moravy, komplex mokřadních luk, harmonická krajina mírně zvlněné pahorkatiny s chlumními doubravy, teplomilné rostliny, vápencová krajina s jeskyněmi a teplomilnými společenstvy luk a lesů
Lužické hory	1976	270 km ²	harmonicky a esteticky utvářená krajina, morfologicky výrazný reliéf, geologicky bohaté podloží, vysoký podíl, lesů, doplněných lučními a mokřadními ekosystémy a na ně vázanými rostlinnými a živočišnými druhy
Moravský kras	1956	91 km ²	jedinečný soubor povrchových i podzemních krasových jevů jako základ typického rázu krajiny a pestré škály druhově bohatých přirozených a polopřirozených společenstev s významnými druhy rostlin a živočichů.
Orlické hory	1970	233 km ²	harmonicky utvářená kulturní krajina s významným zastoupením přírodních hodnot vázaných zejména na přírodě blízké lesní ekosystémy, rašeliniště a extenzivně využívané travní porosty
Pálava	1976	85 km ²	různorodá harmonicky utvářená krajina s charakteristickým reliéfem, jehož dominantou jsou Pavlovské vrchy s vápencovým podložím s nejcennějšími biotopy druhově bohatých skalních, drnových a lučních stepí, lesostepí, teplomilných doubrav a suťových lesů, dále teplomilné doubravy a panonské dubohabřiny, lužní lesy a mokřadní louky v nivě Dyje a lokality slanomilné vegetace; charakteristický ráz krajiny je dotvářen zemědělsky využívanými pozemky s převahou vinic a jednotlivými sídly s výsádním postavením historického města Mikulova
Poodří	1991	80 km ²	harmonická krajina spoluutvářená dlouhodobou lidskou, zejména zemědělskou činností, řeka Odra s ojedinělým charakterem přirozeně meandrujícího nížinného toku s inundačním územím, dále střídání vodních toků a ploch s menšími celky lesa s rozsáhlými travními porosty s rozptýlenou zelení
Slavkovský les	1974	611 km ²	rozlehlá rašeliniště vrchovištního typu s porosty borovice blatky a břízy pýřité s charakteristickými rašelinnými druhy, rozsáhlé lesní komplexy spolu s rašeliništi vytvářející přírodní vodní rezervoár, příznivě ovlivňující vodní režim širokého okolí

Název	Rok vyhlášení	Rozloha	Předmět ochrany
Šumava	1963	994 km ²	rozloha a propojenost přírodních mokřadních ekosystémů, přírodě blízkých a přírodních lesů, opuštěné krajiny, zachovalost historických krajinných struktur skládaných dle postupující kolonizace, jedinečná lidová architektura tvořená mísením slovanských a alpských stavebních stylů, ohrožené druhy rostlin
Třeboňsko	1980	687 km ²	různorodá harmonicky utvářená krajina s charakteristickým reliéfem rozsáhlé rybníční soustavy propojené na složitý systém přírodních i umělých vodních toků, jehož páteří je řeka Lužnice, dále rozsáhlé plochy souvislých lesů a mozaika zemědělsky obhospodařovaných pozemků (s velkým podílem luk a pastvin) a drobných sídel s charakteristickými stavbami lidové architektury
Žďárské vrchy	1970	709 km ²	harmonicky utvářená kulturní krajina s výrazným zastoupením přirozených společenstev (pole, louky, rybníky, vodní toky i venkovské osídlení) zejména s rašeliništi, rozsáhlou rybníční soustavou a dalšími mokřadními společenstvy, dále rulové skalní útvary a mozaika rozptýlené dřevinné vegetace s remízky a kamenicemi v zemědělsky využívané krajině
Železné hory	1991	286 km ²	harmonicky utvářená kulturní krajina s významným zastoupením druhově bohatých společenstev přirozeného i kulturního původu s výskytem vzácných a chráněných druhů rostlin a živočichů

3.8.2 Maloplošná zvláště chráněná území

Maloplošná zvláště chráněná území zahrnují 4 kategorie. **Národní přírodní rezervace** (NPR; v roce 2018 celkem 109 s rozlohou 29,5 tis. ha, tj. 0,4 % území ČR) jsou vyhlášeny za účelem ochrany menších území mimořádných přírodních hodnot, kde jsou na přirozený reliéf s typickou geologickou stavbou vázány významné a v národním či mezinárodním měřítku jedinečné ekosystémy. **Přírodní rezervace** (PR; v roce 2018 celkem 812 s rozlohou 43,0 tis. ha, tj. 0,6 % území) jsou vyhlášeny na menších územích soustředěných přírodních hodnot, kde jsou zastoupeny ekosystémy typické a významné pro příslušnou geografickou oblast. **Národní přírodní památky** (NPP; v roce 2018 celkem 126 s rozlohou 6,6 tis. ha, tj. 0,1 % území) a **přírodní památky** (PP; v roce 2018 celkem 1 562 s rozlohou 32,7 tis. ha, tj. 0,4 % území) jsou vyhlášeny za účelem ochrany geologických či geomorfologických útvarů, nalezišť nerostů, nebo vzácných či ohrožených druhů, a to i na takových územích, které svou činností formoval člověk. Národní přírodní památky mají národní či mezinárodní význam, přírodní památky jsou vyhlášeny pro území s regionálním významem. V případě maloplošných zvláště chráněných území dochází často k vyhlášení nových MZCHÚ, především z důvodu ochrany evropsky významných lokalit. Celkem 760 (29,1 %) z 2 609 maloplošných zvláště chráněných území v ČR se v roce 2018 nacházelo na území národních parků či chráněných krajinných oblastí.

Celková rozloha zvláště chráněných území v ČR, zahrnující jak maloplošná, tak velkoplošná zvláště chráněná území, v roce 2018 činila 1 361,3 tis. ha (17,2 %) území ČR. Oproti roku 2017 (16,7 %) tak došlo k dílčímu nárůstu celkové rozlohy ZCHÚ (CENIA, 2019).

Přehled maloplošně zvláště chráněných území dle jednotlivých kategorií v rámci jednotlivých krajů je znázorněn v následující tabulce. Tato území se často překrývají s velkoplošně zvláště chráněnými územími nebo lokalitami soustavy Natura 2000.

Tabulka 9: Maloplošně zvláště chráněná území dle krajů, 2018 (CENIA, 2019b)

Kraj	NPR		NPP		PR		PP		Celkem	
	počet	výměra [ha]	počet	výměra [ha]	počet	výměra [ha]	počet	výměra [ha]	počet	výměra [ha]
Hl. m. Praha	0	0	8	145	16	1 065	70	1 116	94	2 327
Středočeský	13	4 276	21	615	79	6 854	188	3 879	301	15 624

Kraj	NPR		NPP		PR		PP		Celkem	
	počet	výměra [ha]	počet	výměra [ha]	počet	výměra [ha]	počet	výměra [ha]	počet	výměra [ha]
Jihočeský	11	3 476	16	1 335	113	5 218	192	6 472	332	16 500
Plzeňský	6	781	5	231	89	3 137	93	2 583	193	6 731
Karlovarský	5	2 574	9	323	31	1 084	38	1 097	83	5 078
Ústecký	13	2 025	14	214	55	3 749	93	3 344	175	9 332
Liberecký	8	2 767	9	463	36	1 864	73	754	126	5 847
Královéhradecký	5	2 392	2	1 017	37	1 520	92	3 916	136	8 845
Pardubický	3	1 543	2	225	41	3 012	62	1 191	108	5 970
Kraj Vysočina	6	1 017	4	153	74	3 302	116	1 121	200	5 593
Jihomoravský	17	2 926	16	1 265	91	4 119	219	3 162	343	11 472
Olomoucký	11	3 289	13	152	47	2 540	95	1 551	166	7 531
Zlínský	6	409	2	29	43	1 183	164	964	215	2 585
Moravskoslezský	11	2 059	7	450	76	4 385	69	1 515	163	8 408

3.8.3 Soustava Natura 2000

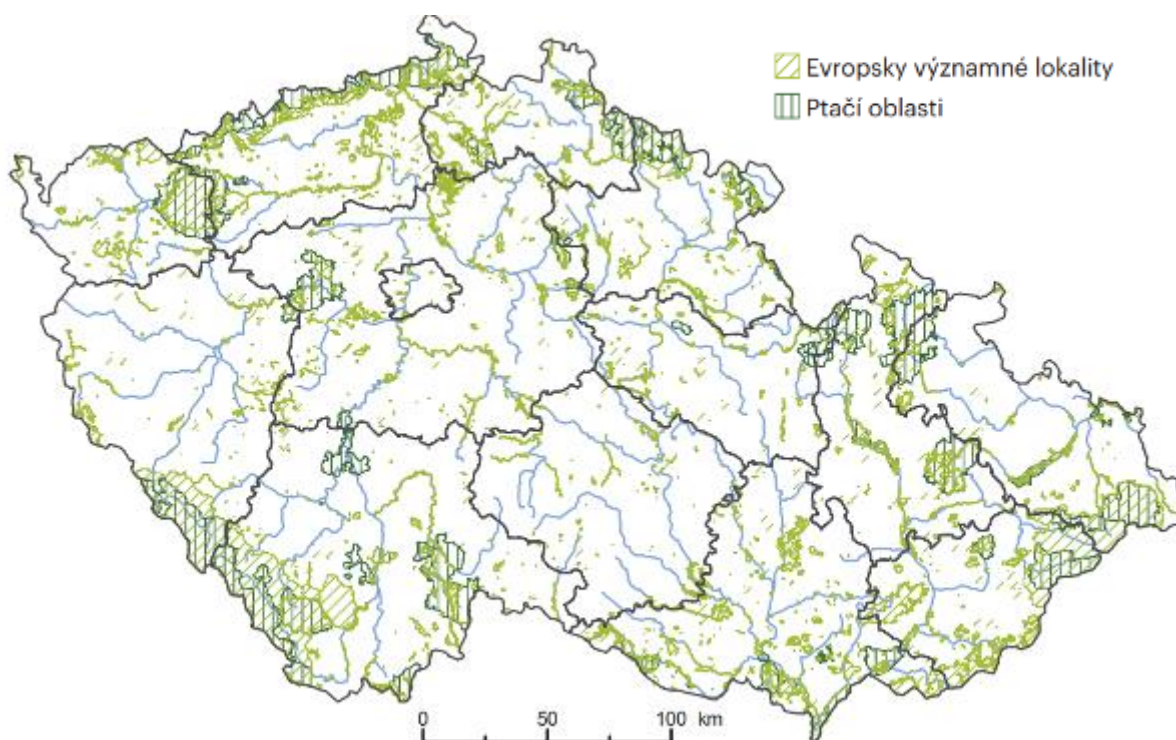
Natura 2000 je soustava chráněných území, které vytvářejí na svém území podle jednotných principů všechny státy Evropské unie. Cílem této soustavy je zabezpečit ochranu těch druhů živočichů, rostlin a typů přírodních stanovišť, které jsou z evropského pohledu nejcennější, nejvíce ohrožené, vzácné či omezené svým výskytem jen na určitou oblast (endemické). Vytvoření soustavy Natura 2000 ukládají dva nejdůležitější právní předpisy EU na ochranu přírody, a to směrnice 2009/147/ES, o ochraně volně žijících ptáků („směrnice o ptácích“), a směrnice 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin („směrnice o stanovištích“).

Na základě směrnice o ptácích jsou vyhlášovány **ptačí oblasti** (PO) za účelem ochrany ptáků (angl. Special Protection Areas – SPA) a podle směrnice o stanovištích jsou vyhlášovány **evropsky významné lokality** (EVL) za účelem ochrany přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (angl. Sites of Community Importance – SCI). Dohromady ptačí oblasti a evropsky významné lokality tvoří soustavu chráněných území Natura 2000 (viz obrázek níže).

Prostřednictvím soustavy Natura 2000 bylo chráněno 14,1 % území ČR.

Vzhledem k tomu, že přílohou Vyhodnocení je samostatné naturové hodnocení, jsou v této části uvedeny jen základní informace.

Ptačích oblastí v roce 2020 s počtem 41 oblastí zaujímaly celkovou rozlohu 703,4 tis. ha (8,9 % území ČR) a evropsky významné lokality se s celkovým počtem 1 113 lokalit v roce 2020 rozprostíraly na celkové rozloze 795,1 tis. ha (10,1 % území ČR). Oba tyto typy chráněných území se na řadě míst překrývají a celková rozloha Natura 2000 na území ČR tak činí 1 114,8 tis. ha (tj. 14,1 % území ČR). Celková rozloha všech chráněných území v ČR (velkoplošných a maloplošných zvláště chráněných území, ptačích oblastí a evropsky významných lokalit) činí s ohledem na vzájemné překryvy celkově 1 737,2 tis. ha (22,0 % území ČR) (CENIA, 2019).

Obrázek 33: Území soustavy Natura 2000 v ČR, 2018 (CENIA, 2019)

3.8.4 Biosférické rezervace UNESCO a mokřady mezinárodního významu

Kromě uvedených kategorií ZCHÚ jsou v ČR vymezeny také mezinárodní kategorie chráněných území, a to biosférické rezervace UNESCO a mokřady mezinárodního významu.

V roce 1970 byl Generální konferencí UNESCO schválen program Člověk a biosféra (Man and biosphere) pro koncepční ochranu životního prostředí vybraných oblastí tzv. biosférických rezervací (BR), kde je nutné skloubit zájmy ochrany přírody i lidské činnosti. V ČR v současnosti existuje 6 těchto oblastí: Křivoklátsko (1977), Třeboňsko (1977), Pálava (1986 - 2003) od roku 2003 Dolní Morava, Šumava (1990), Krkonoše (1992) a Bílé Karpaty (1996).

Kromě původní CHKO zahrnuje BR Pálava též oblast Lednicko-valtického areálu a Podluží s lužními lesy v oblasti mezi Břeclaví, Mikulčicemi a soutokem řek Moravy a Dyje. Všechny ostatní BR odpovídají vymezením stejnojmenným CHKO, resp. národnímu parku a CHKO Šumava.

Ramsarská úmluva (The Ramsar Convention on Wetlands) je smlouva z roku 1971 sloužící k ochraně mokřadů, které jsou mezinárodně významné pro ochranu ptactva. Na území ČR se nachází 14 těchto lokalit, kterými jsou:

- Šumavská rašeliniště
- Třeboňské rybníky
- Novozámecký a Břežehýnský rybník
- Lednické rybníky
- Litovelské Pomoraví
- Poodří
- Krkonošská rašeliniště
- Třeboňská rašeliniště
- Mokřady dolního Podolí
- Mokřady Liběchovky a Pšovky
- Podzemní Punkva
- Krušnohorská rašeliniště
- Horní Jizera
- Pramenné vývěry a rašeliniště Slavkovského lesa

Ochrana lokalit je zajištěna formou NP, CHKO nebo NPR, a to zcela nebo z části (dle AOPK ČR, 2020).

3.8.7 Významné krajinné prvky

Významné krajinné prvky jsou ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotné části krajiny, které jsou zákonem chráněny před jejich ničením a poškozováním (jedná se o lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera a údolní nivy, ale i vybrané charakteristické antropogenní prvky krajiny (nádrže). Dále jsou jimi jiné části krajiny, které jako významný krajinný prvek zaregistruje orgán ochrany přírody, zejména mokřady, stepní trávníky, remízy, meze, trvalé travní plochy, naleziště nerostů a zkamenělin, umělé i přirozené skalní útvary, výchozy a odkryvy. Mohou jimi být i cenné plochy porostů sídelních útvarů včetně historických zahrad a parků.

3.8.8 Zvláště chráněné druhy a invazní druhy

V roce 2018 bylo na území ČR evidováno celkem 487 **zvláště chráněných druhů** vyšších cévnatých rostlin (v ČR celkem 2 550 druhů), 108 zvláště chráněných druhů hub (v ČR celkem 6 000 druhů), 26 zvláště chráněných druhů/taxonů savců (v ČR celkem 81 druhů), 123 zvláště chráněných druhů ptáků (v ČR celkem 389 spolehlivě zjištěných druhů), 11 zvláště chráněných druhů plazů (v ČR celkem 11 druhů), 19 zvláště chráněných druhů obojživelníků (v ČR celkem 21 druhů), 20 zvláště chráněných druhů ryb a kruhoústých (v ČR celkem 62 druhů) a 116 zvláště chráněných druhů/taxonů bezobratlých (v ČR celkem 40 tisíc druhů). Podle stupně ohrožení se tyto druhy dále dělí na ohrožené, silně ohrožené a kriticky ohrožené. Nejpodrobnější informace o ohrožených druzích se nacházejí v červených seznamech ČR (CENIA. 2019).

V **červených seznamech** z roku 2017 bylo mezi kriticky ohrožené, ohrožené či zranitelné druhy řazeno 908 druhů cévnatých rostlin, 162 druhů obratlovců (16 druhů obojživelníků, 7 druhů plazů, 25 druhů mihulí a ryb, 99 druhů ptáků a 15 druhů savců) a přes 3 300 druhů bezobratlých, s výjimkou menších skupin, jmenovitě např. pavouků, kteří mají vlastní červený seznam z roku 2015 s 363 druhy. U obratlovců a některých skupin bezobratlých byl však i v roce 2017 zjištěn vysoký počet ohrožených druhů a v případě obojživelníků se trend dokonce zhoršil. Velký podíl ohrožených druhů lze nalézt mezi plazy, rybami a mihulemi, ptáky, denními motýly a listorohými brouky, což ukazuje na hlavní problémy v české krajině, kterými jsou velké množství nevhodně upravených vodních toků, na mnoha místech nedostatečná, byť stále se zlepšující kvalita vod, a také celková uniformita mnoha míst české krajiny. Velké množství ohrožených druhů rostlin a živočichů se vyskytuje v pohraničních oblastech, kde se nachází řada chráněných území v ČR, a v panonské oblasti (jižní Morava).

Za účelem stabilizace některých vybraných ohrožených druhů jsou přijímány **záchranné programy** obsahující aktivní ochranná opatření. V roce 2018 proběhly záchranné programy pro 8 kriticky ohrožených druhů organismů. Konkrétně pro 4 druhy rostlin, a to matiznu bahenní (*Angelica palustris*), hvozdík písečný český (*Dianthus arenarius subsp. bohemicus*), rdest dlouholistý (*Potamogeton praelongus*), hořeček mnohotvarý český (*Gentianella praecox subsp. bohemica*), a 4 druhy živočichů, hnědáška osikového (*Euphydryas maturna*), užovka stromovou (*Zamenis longissimus*), sysla obecného (*Spermophilus citellus*) a perlorodka říční (*Margaritifera margaritifera*). Celkově byla na tyto záchranné programy v roce 2018 vynaložena částka 3 856 tis. Kč. Nejvíce na stabilizaci druhů perlorodka říční (1 205 tis. Kč) a sysel obecný (1 188 tis. Kč).

Populace původních druhů rostlin a živočichů i jednotlivá cenná společenstva v ČR jsou ohrožena šířením geograficky nepůvodních druhů, zejména pak druhů invazních. Z celkového počtu 1 454 **nepůvodních druhů rostlin**, které se vyskytují, či byly zaznamenány na území ČR, je za invazní považováno 61 druhů. Mezi široce rozšířené invazní rostlinné druhy na území ČR je považován mimo jiné bolševník velkolepý (*Heracleum mantegazzianum*), křídlatka japonská (*Reynoutria japonica*), křídlatka sachalinská (*Reynoutria sachalinensis*), křídlatka česká (*Reynoutria x bohemica*), netýkavka žláznatá (*Impatiens glandulifera*), vlčí bob mnoholistý (*Lupinus polyphyllus*) či pajasan žláznatý (*Ailanthus altissima*).

Z celkového počtu 595 **nepůvodních druhů živočichů** je za invazní považováno 113 druhů. Mezi široce rozšířené invazní druhy živočichů je řazen mimo jiné norek americký (*Neovison vison*), mýval severní (*Procyon lotor*), jelen sika (*Cervus nippon*), střevlička východní (*Pseudorasbora parva*), karas

stříbřitý (*Carassius gibelio*), rak pruhovaný (*Orconectes limosus*) a rak signální (*Pacifastacus leniusculus*). Nejvyšší počet invazních druhů se na území ČR vyskytuje podél vodních toků a různých komunikací, které usnadňují jejich šíření. Zvýšený počet invazních druhů je evidován taktéž v lidských sídlech a jejich okolí. Z geografického hlediska se vysoký počet invazních druhů vyskytuje v severopanonské podprovincii (území jižní Moravy), kde se zároveň vyskytuje vyšší množství ohrožených druhů rostlin a živočichů.

Výskyt a šíření invazních druhů zatím není v ČR systematicky sledován a pravidelně hodnocen. Data o výskytu nepůvodních druhů jsou shromažďována primárně v nálezové databázi AOPK ČR. Prioritní druhy jsou zařazeny na seznamu invazních nepůvodních druhů s významným dopadem na EU, jejichž počet se může průběžně měnit (v roce 2018 celkem 49 druhů) (CENIA, 2019).

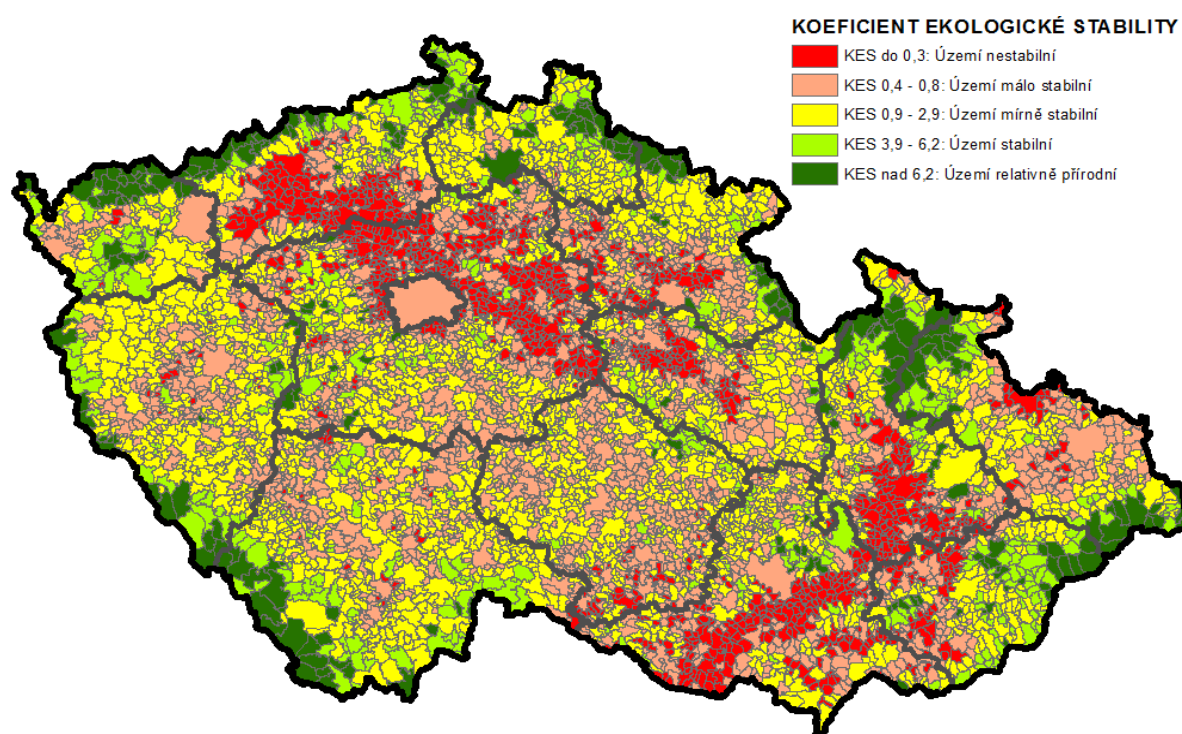
3.8.9 Ekologická stabilita krajiny

Pro zjištění stavu krajiny z hlediska její vyváženosti a rovnováhy se krajina oceňuje koeficientem ekologické stability. Ekologická stabilita představuje schopnost krajiny vyrovnávat samovolnými vnitřními mechanismy rušivé vlivy vnějších faktorů bez trvalého narušení přírodních mechanismů, což znamená, že se systém brání změnám během působení cizího činitele zvenčí nebo se vrací po ukončení působení cizího činitele k normálu. Protože potenciálními nositeli ekologické stability krajiny jsou přirozené ekosystémy, racionální využívání krajiny nejen nevylučuje, ale nutně zahrnuje jejich trvalou existenci. Výsledné určení hodnoty ekologické stability konkrétního území, respektive administrativní jednotky, je vyjádřeno koeficientem ekologické stability (KES; viz klasifikace Míchal, 1985). Tento ukazatel umožňuje získat základní informaci o stavu krajiny daného území a míře problémů, které se v ní vyskytují.

Koeficient ekologické stability je poměrové číslo a stanovuje poměr ploch takzvaně stabilních a nestabilních krajinnotvorných prvků ve zkoumaném území.

- **Ekologicky stabilní plochy** – lesy, louky, pastviny, zahrady, vinice, ovocné sady, rybníky, ostatní vodní plochy, doprovodná a rozptýlená zeleň, přírodní plochy.
- **Ekologicky nestabilní plochy** – orná půda, chmelnice, zastavěné plochy, ostatní plochy

Současná hodnota KES na úrovni jednotlivých obcí je znázorněna na obrázku níže (Obrázek 35).

Obrázek 35: Koeficient ekologické stability krajiny k roku 2018 (ČSÚ, 2020)

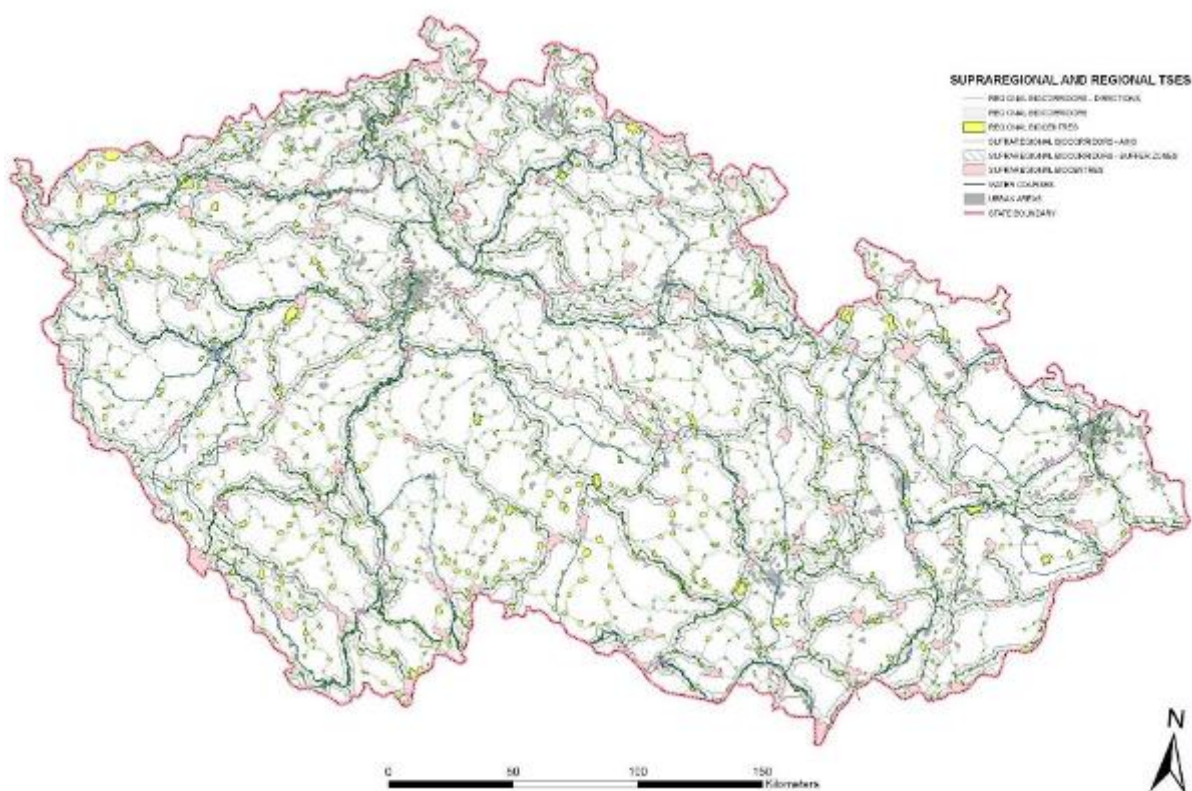
Pozitivním trendem je postupný nárůst KES v některých horských oblastech, což je dáno zejména zatravněním orné půdy nebo jejím zalesňováním. K výraznějšímu poklesu v rozvojových oblastech a osách příliš nedochází, snížení hodnoty bylo spíše zaznamenáno v obcích, které se nacházejí ve specifických oblastech. Toto může být dáno nárůstem zástavby nebo např. rozoráním travních porostů.

3.8.10 Územní systém ekologické stability

Dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, je pro zajištění obecné ochrany přírody důležité vytvoření územního systému ekologické stability (ÚSES), který zahrnuje ekologicky stabilní, přírodní nebo přírodě blízké části krajiny a tvoří prostor pro výskyt, rozmnožování a migraci širokého spektra druhů organismů. ÚSES se skládá z **biocenter, biokoridorů a interakčních prvků** a je vymezen na **lokální, regionální a nadregionální úrovni** (). Další úroveň ekologických sítí představuje EECONET (European Ecological Network), jehož kostru tvoří pro území České republiky vybrané skladebné části nadregionálního ÚSES.

Hlavním smyslem ÚSES je posílit ekologickou stabilitu krajiny zachováním nebo obnovením stabilních ekosystémů a jejich vzájemných vazeb. Cílem územních systémů ekologické stability je zejména:

- vytvoření sítě relativně ekologicky stabilních území ovlivňujících příznivě okolní, ekologicky méně stabilní krajinu,
- zachování či znovuobnovení přirozeného genofondu krajiny,
- zachování či podpoření rozmanitosti původních biologických druhů a jejich společenstev (biodiverzity).

Obrázek 36: Nadregionální a regionální ÚSES na území ČR (Veronica, 2020)

Problémem realizace projektovaných ÚSES, zejména na lokální úrovni, je absence pozemků ve vlastnictví státu či obcí, nezbytných pro jejich výstavbu a omezená možnost realizace ÚSES na soukromých pozemcích. Dále je kromě různorodé úrovni zpracovaných ÚSES jedním ze základních

a nejčastějším typů nesrovnalostí, charakteristickým prakticky pro celé území ČR, nedodržení návaznosti skladebných částí ÚSES na administrativně správních hranicích (KOPK, 2007).

Vytváření ÚSES v městském prostředí je oproti volné krajině, kde je kladen důraz zejména na jejich ekologickou funkci, složitější zejména v řadě rozdílných požadavků na využití území, ve snížené propustnosti území a podobně (Veronika, 2019).

3.8.11 Fragmentace krajiny

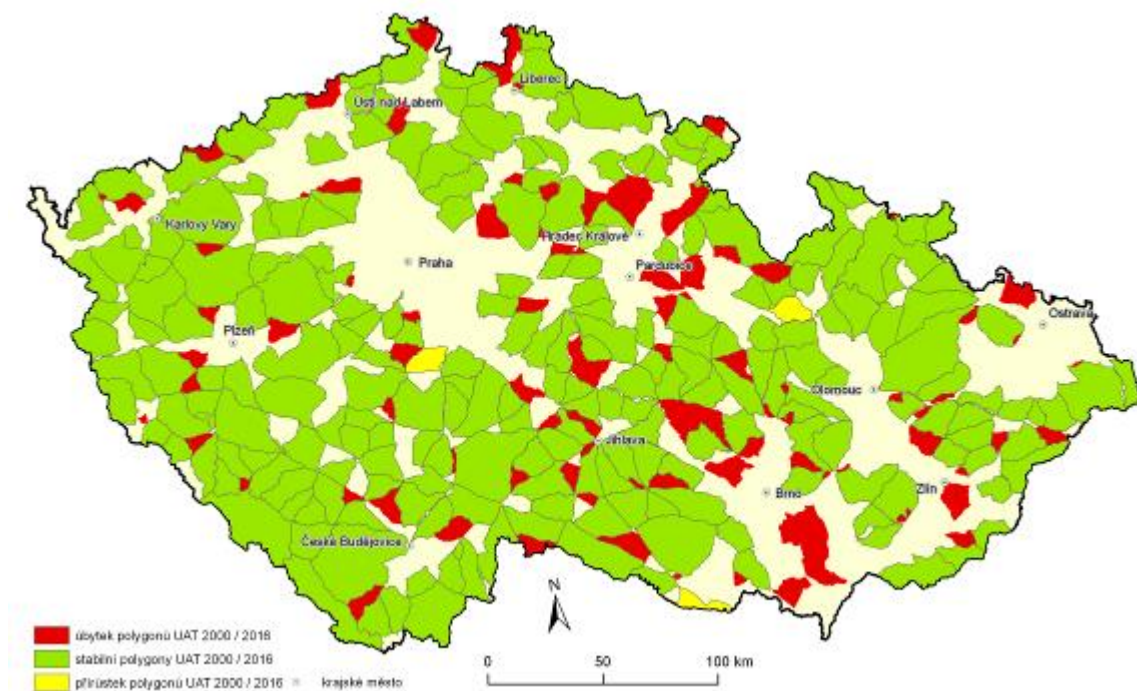
Fragmentace krajiny neboli její postupné rozčleňování na menší části je v současné době stále větším problémem, a to především proto, že negativní dopady nejsou okamžité, zato jsou dlouhodobé a často nevratné. Při fragmentaci krajiny dochází jednak k přímému záboru přirozených stanovišť jednotlivých druhů organismů a jednak k přerušení funkčně propojených ekosystémů, což znesnadňuje migraci organismů. Tyto negativní procesy mají dopady jak na jednotlivé populace druhů, tak i na ekosystémy jako celky, které poskytují služby nezbytné pro lidskou společnost.

Aktuálním problémem je i fragmentace říčních systémů, kdy v důsledku úprav toků a zavedením příčných překážek dochází k omezení migrace vodních a na vodu vázaných organismů, což vede k omezení jejich přirozeného areálu výskytu, využívání potravních zdrojů či dostupnosti vhodných reprodukčních ploch.

Během období 2000-2010 klesla rozloha **nefragmentované krajiny** z 54 tis. km² (68,6 % celkové rozlohy ČR) na 50 tis. km² v roce 2010 a pokrývala tak 63,4 % celkové rozlohy ČR. Rychlost poklesu se oproti předchozímu pětiletému období (2000-2005) v posledních 5 hodnocených letech snížila na 2,4 %, ale i přesto fragmentace krajiny dopravou v ČR nadále pokračuje a dle prognóz lze očekávat, že podíl nefragmentované krajiny bude v roce 2040 dosahovat pouze 53 %.

Nejvyšší fragmentace krajiny v rámci ČR je zaznamenána v krajích Středočeském, Jihomoravském a Moravskoslezském, které patří současně mezi kraje s nejvyšším úbytkem nefragmentovaných ploch za období 2005-2010. Vysoký nárůst fragmentace je způsoben rozšiřováním zastavěných ploch v důsledku pokračující urbanizace území, zejména městských aglomerací, a v důsledku rozvoje dopravní infrastruktury, zahrnující zejména výstavbu městských okruhů, rychlostních a dálničních komunikací. Negativní dopady procesu fragmentace krajiny se projevují zejména v dlouhodobém měřítku. Naopak mezi kraje s nejvyšší rozlohou nefragmentovaných ploch se řadí Plzeňský kraj a Jihočeský kraj, kde je vlivem členitějšího reliéfu a větší plochy velkoplošných chráněných území nižší hustota osídlení, a tím i nižší potřeba dopravní obslužnosti.

Na základě výsledků realizovaného Sčítání dopravy 2016 byla nově v roce 2017 Dostálem a kolektivem vytvořena aktualizace map popisující fragmentaci krajiny dopravní infrastrukturou pomocí indikátoru UAT (Unfragmented Area by Traffic), který byl navržen pro území SRN Gawlakem (2001) a do českých podmínek adaptován Andělem et al. (2010). Metoda UAT je založena na vymezení oblastí, které považujeme za nefragmentované dopravou. Ty jsou definovány jako území, ohraničená vícekolejnými železnicemi nebo silnicemi s průměrnou denní intenzitou automobilové dopravy vyšší než 1 000 vozidel za den, která mají rozlohu větší než 100 km². Negativní trend zvyšování míry fragmentace v letech 2000 až 2016 je patrný z obrázku níže (Obrázek 37). Z něj jsou patrné výraznější úbytky nefragmentované krajiny na jižní Moravě, v oblasti Hradce Králové a Pardubic i jinde. Současně však platí, že nové dopravní stavby díky procesu EIA většinou splňují požadavky na zachování průchodnosti krajiny dané např. metodikou AOPK (dle Anděl et al., 2005). Na území ČR je evidováno 23 ekoduktů, na kterých je při běžných prohlídkách sledována přítomnost pobytových stop zvířat.

Obrázek 37: Změna fragmentace krajiny v letech 2000 až 2016 znázorněná pomocí metody UAT (Dostál et al., 2017)

Pozn.: UAT - Unfragmented Areas by Traffic - oblasti nefragmentované dopravou

Mezi nástroje, kterými lze bránit postupující fragmentaci území a tudíž podpořit zvýšení konektivity a průchodnosti krajiny pro volně žijící živočichy, patří:

ÚSES je jediným legislativním nástrojem přímo zaměřeným na ochranu propojovacích prvků v krajině a celkově na ochranu ekologické sítě. Jeho hlavním cílem však není zajištění průchodnosti či zprůchodňování krajiny pro volně žijící živočichy. Jako jeden z cílů je zmíněno pouze zajištění možnosti přirozeného pohybu krajinou pro co nejširší spektrum rostlinných a živočišných druhů, přičemž důraz je kladen na druhy s úzkou vazbou na konkrétní typ biotopu. Logicky je pak ÚSES v tomto ohledu (to znamená zajištění průchodnosti krajiny) nejméně efektivní v případě prostorově nejnáročnějších živočichů, vykonávajících nejdelší migrace. Je to dáno mimo jiné i metodikou, neboť principy vymezování ÚSES jsou postaveny na propojení shodných typů společenstev, kdežto volně žijící živočichové procházejí krajinu napříč ekosystémy. Z pohledu například velkých savců je největším problémem skutečnost, že metodika vymezování ÚSES umožňuje přerušování biokoridoru. V takovém případě pak může být biokoridor pro migraci těchto zvířat naprosto nefunkční.

Mezi **ostatní nástroje obecné ochrany přírody**, bránící fragmentaci krajiny, patří VKP, přírodní parky a ochrana dřevin rostoucí mimo les.

Územní ochrana (ZCHÚ, Natura 2000) – je určitě nejlepším možným způsobem ochrany biotopů a stanovišť různých druhů i celých vzácných společenstev, přičemž rozloha chráněných území je velmi odlišná. Její koncept však není schopen zajistit konektivitu mezi těmito navzájem izolovanými oblastmi. To znamená, že není schopen zajistit vhodné biotopy pro migraci živočichů i mezi nimi, za hranicemi daných chráněných území. Využitelnost tohoto nástroje se samozřejmě odvíjí i od uvažovaného měřítka a skupiny druhů – pro méně mobilní a méně prostorově náročné druhy může být zcela dostačující, například pro velké savce však nikoliv.

Druhová ochrana – všechny druhy rostlin i živočichů mají dle zákona o ochraně přírody a krajiny zajištěnou základní obecnou ochranu před zničením, poškozováním, sběrem či odchycem. Tento koncept je založen na ochraně jedinců, populací a jejich bezprostředních stanovišť a jejich vzájemnou propojeností se nezabývá. Základní ochranné podmínky zvláště chráněných druhů stanovují mimo jiné i povinnost ochrany biotopu těchto druhů, což je možné využít i k ochraně před fragmentací těchto biotopů a před fragmentací krajiny. V tomto ohledu je tedy zvláštní druhová ochrana vhodným nástrojem zejména pro ty nejmobilnější a prostorově nejnáročnější druhy, ovšem je použitelná pouze

u druhů, které jsou aktuálně klasifikovány jako kriticky ohrožené, silně ohrožené nebo ohrožené (AOPK, 2010; AOPK, 2015).

3.8.12 Migrační propustnost krajiny

Živočichové potřebují pro svou existenci nejen vhodné biotopy pro stálý výskyt, ale také krajinný prostor, ve kterém může probíhat jejich migrace a vzájemná komunikace populací. Intenzivní rozvoj sídelní, průmyslové a dopravní infrastruktury vytváří neprostupné bariéry, které rozdělují krajinu a populace na stále menší a menší části, které přestávají plnit své ekologické funkce. Dochází k takzvané fragmentaci krajiny, která patří v současnosti k největším rizikům pro zachování biodiverzity.

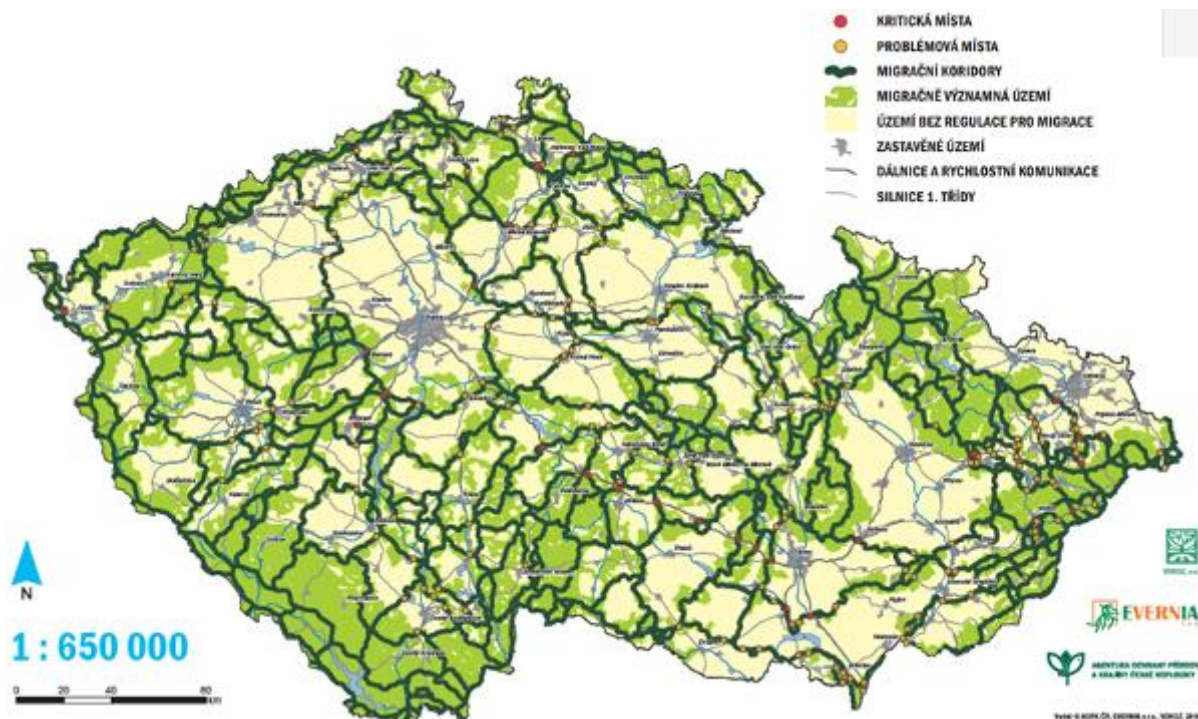
Vhodnou modelovou skupinou pro návrh opatření na zachování propustnosti krajiny jsou velcí savci. Zde byli uvažováni rys ostrovid, vlk obecný, medvěd hnědý, los evropský a jelen lesní. Prvním důvodem výběru je vlastní ochrana těchto druhů. Druhým důvodem je skutečnost, že se jedná o velké savce s největšími prostorovými nároky na migraci, a tedy tam, kde bude zajištěna propustnost krajiny pro velké savce, bude dostatečná i pro ostatní druhy lesních živočichů.

Ochrana migrační propustnosti krajiny může být úspěšná pouze v případě, že bude postavena na systematickém koncepčním základě. Současně navržená Koncepce ochrany konektivity krajiny vychází ze studie Anděl a Gorčicová (2007) a je založena na vymezení a ochraně tří hierarchicky uspořádaných jednotek – **migračně významného území (MVÚ)**, **dálkových migračních koridorů (DMK)** a **migračních tras (MT)** (viz Obrázek 38). Tyto jednotky jsou koncipovány tak, aby umožňovaly postupně upřesňovat opatření ve vazbě na nové poznatky a aby je bylo možné provázat s procesy územního plánování.

Problematice zachování průchodnosti krajiny a návrhu její ochrany se podrobněji zabývají publikace vydané ve spolupráci s AOPK ČR - Ochrana průchodnosti krajiny pro velké savce (Anděl et al., 2010) a Průchodnost silnic a dálnic pro volně žijící živočichy (Anděl et al., 2011).

Migračně významná území jsou nejvyšší vymezenou jednotkou. Vychází ze základní koncepce udržení průchodnosti krajiny ve vazbě na větší krajinné celky (například propojení Karpatské soustavy a Českého masivu). Jedná se o široká území, která zahrnují oblasti jak pro trvalý výskyt druhů, tak pro zajištění migrační propustnosti. V těchto územích by problematika fragmentace krajiny měla být zařazována jako jedno z povinných rozhodovacích hledisek v rámci územního plánování a investiční přípravy. Celkové území zařazené do MVÚ v roce 2008 pokrývalo cca 67 % státu.

Dálkové migrační koridory jsou základní jednotkou pro zachování dlouhodobě udržitelné průchodnosti krajiny pro velké savce. Jsou to liniové krajinné struktury délky v desítkách kilometrů a šířky v průměru 500 m, které propojují oblasti významné pro trvalý a přechodný výskyt velkých savců. Jejich základním cílem je zajištění alespoň minimální, ale dlouhodobě udržitelné konektivity krajiny pro velké savce. Jsou nástrojem pro koordinaci zájmů ochrany přírody a rozvoje území. Bez vymezení a ochrany DMK dochází k tomu, že významný koridor, do jehož průchodnosti byly investovány značné prostředky (např. výstavbou ekoduktů na dálnicích), je znehodnocen realizací jiné bariéry. DMK nebyly do roku 2008 vymezeny, což vyvolávalo konflikty v rámci procesů územního plánování.

Obrázek 38: Migrační koridory pro velké savce v České republice (AOPK, 2010b)³

Migrační trasy jsou nejnižší jednotkou v rámci hierarchického uspořádání této metodiky. Představují detailní řešení překonání kritických míst v rámci migračního koridoru. Jedná se o podrobně vymezené trasy v šířce řádově 100 metrů, u kterých jsou přesně specifikována technická optimalizační opatření, například zprůchodnění migračních bariér, úpravy migračních objektů, výsadby dřevin a podobně. V podrobnosti migračních tras je nezbytné řešit migrační koridory pouze v místech, kde hrozí jejich přerušení, a tam, kde jsou pro zachování migrace nezbytná technická investiční opatření (AOPK, 2010b).

Specifickou migrační trasu, na kterou jsou vázány různé populace živočichů a rostlin, představují vodní toky a jejich údolní nivy. V ČR byl na základě rekonstrukce historických areálů doložen výskyt 12 druhů ryb, které migrují mezi mořským a říčním prostředím. Z nich jsou v současnosti na území ČR evidovány pouze 2 druhy, a to úhoř říční (*Anguilla anguilla*) a losos obecný (*Salmo salar*). K intenzivním úpravám vodních toků docházelo především v 19. a 20. století v souvislosti s industrializací krajiny a zvýšenými nároky na využívání vodních zdrojů. Hlavními vlivy, které fragmentaci vodních toků způsobují, jsou vodní nádrže (vzduť a akumulace vod), příčné objekty (na tocích ČR více než 6 600 příčných objektů s výškou nad 1 metr, přičemž počet nižších migračních překážek není přesně znám a bude řádově vyšší), nevhodně provedené úpravy vodních toků (protipovodňová opatření), odběry vod a jejich znečištění.

Na významných vodních tocích, které mají ve správě s.p. Povodí, bylo v roce 2018 evidováno celkem 758 jezů, z toho 196 ve správě s.p. Povodí Labe, 345 ve správě s.p. Povodí Vltavy, 44 ve správě s.p. Povodí Ohře, 171 ve správě s.p. Povodí Moravy a 82 ve správě s.p. Povodí Odry. Z důvodu zachování a posílení populací vázaných na potřebu migrace, a z důvodu naplňování Koncepce zprůchodňování říční sítě, dochází od roku 2010 k nárůstu připravovaných návrhů staveb rybích přechodů. V roce 2018 bylo připraveno 243 nových projektů a 4 projekty byly v realizaci. Od roku 2010 pak bylo realizováno celkem 62 projektů (CENIA, 2019).

³ Novější vhodnější mapa/schéma není dle našich zdrojů dostupná.

3.8.13 Staré ekologické zátěže

Za starou ekologickou zátěž (SEZ) se považuje závažná kontaminace horninového prostředí, podzemních nebo povrchových vod, ke které došlo nevhodným nakládáním s nebezpečnými látkami v minulosti (jedná se například o ropné látky, pesticidy, PCB, chlorované a aromatické uhlovodíky, těžké kovy a podobně). Tento závažný stav byl způsobem používáním k životnímu prostředí nešetrných, ale ve většině případů povolených technologií a chemických látek. Nejedná se o produkt současných činností ani současných havarijních stavů.

Kontaminovaná místa mohou být rozmanitého charakteru – může se jednat o skládky odpadů, průmyslové a zemědělské areály, drobné provozovny, nezabezpečené sklady nebezpečných látek, bývalé vojenské základny, území postižená těžbou nerostných surovin nebo opuštěná a uzavřená úložiště těžebních odpadů představující závažná rizika (MŽP, 2020).

SEZ jsou tedy projevem negativních důsledků hospodářské činnosti, a proto je potřeba zabývat se řešením následků, zejména rekultivací a sanací dotčených lokalit. V České republice je v Systému evidence kontaminovaných míst (SEKM 3) registrováno 10 292 **kontaminovaných míst** (schválených lokalit). Nejvíce těchto lokalit se SEZ se nachází v Jihomoravském (10,7 %), Jihočeském (10,6 %) a Středočeském kraji (10,2 %).

Lokality jsou rozříděny podle rizika. Lokality, kde je potvrzeno aktuální neakceptovatelné zdravotní riziko vyplývající z kontaminace lokality při jejím současném způsobu využívání nebo je potvrzeno šíření kontaminace hrozící vznikem neakceptovatelného zdravotního rizika, jsou označeny indexem A3. Těchto schválených lokalit je na území ČR 103 – nejvíce ve Středočeském kraji (17,5 %). V případě těchto lokalit je nutnost bezodkladného nápravného opatření.

Pro lokality označené indexem A2 jsou charakteristické kontaminace nad úroveň přípustných legislativních limitů, nemožnost využívání lokality v souladu s platným územním plánem nebo šíření kontaminace z lokality. Takovýchto lokalit se na území ČR nachází 181 – nejvíce v Moravskoslezském (13,8 %), Středočeském (12,3 %), Pardubickém (11,6 %) a Ústeckém kraji (11,5 %). Doporučeným postupem je nutná realizace nápravného opatření.

U 112 lokalit v ČR je potvrzena kontaminace, která nereprezentuje aktuální zdravotní riziko ani rozpor s legislativou, avšak jde o obecný nesoulad se zájmy ochrany životního prostředí nebo s jinými chráněnými zájmy (lokality označené A1). Nejvíce zastoupené jsou tyto lokality v Moravskoslezském kraji (23,2 %). V těchto případech je žádoucí nápravné opatření (SEKM, 2020).

Za období 2010-2018 byly ukončeny **sanace** 369 lokalit starých ekologických zátěží a dalších 62 nápravných opatření bylo ukončeno v nevyhovujícím stavu (např. z důvodu nedostatku finančních zdrojů, nepředpokládaného většího rozsahu kontaminace, nově zjištěných skutečností apod.). Největší počet ukončených sanací lokalit starých ekologických zátěží byl zaznamenán v roce 2010. V roce 2018 byly ukončeny sanace 26 lokalit a dalších 7 nápravných opatření bylo ukončeno v nevyhovujícím stavu.

I přes nespornou prospěšnost a značný rozsah již provedených nápravných opatření zůstává v ČR stále velké množství (řádově tisíce) starých ekologických zátěží, u nichž není znám rozsah rizik pro životní prostředí a lidské zdraví, anebo jsou tato rizika natolik závažná, že je nezbytné jim věnovat zvýšenou pozornost a snažit se směřovat více finančních prostředků do jejich sanace. Jedině tak je možné počet starých ekologických zátěží v ČR snížit, a tím omezit i další potenciální kontaminaci lokalit (CENIA, 2019).

3.8.14 Brownfields

Problematice brownfields je v České republice věnována pozornost od konce devadesátých let, s dvacetiletým odstupem od vyspělých zemí světa. Následkem transformací hospodářství zůstaly na řadě míst opuštěné průmyslové, vojenské nebo zemědělské areály, výrobní haly, skladištní a dopravní plochy atd., které představují závažný problém pro udržitelný rozvoj obcí, měst i regionů. Zároveň se v regeneraci těchto nemovitostí skrývá velký rozvojový potenciál, který se však často neobejde bez

iniciativy a podpory ze strany státu a veřejného sektoru. Veřejné zásahy jsou o to nutnější, pokud se jedná o území se sociálními a ekologickými problémy.

V období 2007-2014 se podle odhadů podařilo regenerovat až 15 % ploch brownfields v rámci tržních mechanismů nebo s využitím veřejné podpory. Přesto velká část z původně odhadovaného počtu 10 000 - 12 000 brownfields zůstává nevyužita a nové brownfields opět vznikají. V současnosti je dle Agentury CzechInvest v Národní databázi brownfieldů registrováno 3 500 lokalit (Czech Invest, 2020). Ze zkušeností krajů a měst, které se aktivně zabývají podporou regenerací brownfields, vyplývá, že největšími překážkami znovuvyužití brownfields jsou majetkoprávní vztahy, finanční náročnost revitalizace, kontaminace lokalit a konkurence nabídky ploch připravených na zelené louce. Investoři vnímají jako další překážky časový horizont a nedostupnost úvěrů pro projekty regenerací. Specifickými překážkami projektů regenerací jsou plánovací a povolovací procesy a oceňování nemovitostí typu brownfields. Spekulativní zájmy a následky privatizačních procesů mohou být příčinou překážek regenerací.

Pro rychlou a efektivní realizaci regeneračních projektů a prevenci nových brownfields byla vytvořena Národní strategie regenerace brownfieldů 2019-2024. V rámci Národní strategie regenerace brownfieldů 2019-2024 nejsou řešeny důlní brownfieldy po povrchové těžbě, které představují rozsáhlé plochy určené rekultivačními plány k rekultivaci. Tyto plochy nejsou zahrnuty do databází brownfields a jsou detailně řešeny v Návrhu jednotné koncepce správy a následného využívání rekultivovaných území a v dalších strategických dokumentech (MPO, 2019).

3.9 ZEMĚDĚLSKÝ A LESNÍ PŮDNÍ FOND

3.9.1 Zemědělský půdní fond

ČR je zemí s vysokým podílem orné půdy na celkové rozloze státu (v roce 2018 celkem 37,4 %) a poměrně vysokou lesnatostí (33,9 %). Většinu území ČR tvoří, z hlediska typologie využití území, pro střední Evropu typická lesozemědělská a zemědělská krajina.

Zemědělská půda tvořila v roce 2018 celkem 4 204 tis. ha (tj. 53,3 % celkové rozlohy půdního fondu), **nezemědělská půda** 3 683 tis. ha (46,7 %). V rámci zemědělské půdy má nejvyšší podíl orná půda (70,2 %), na druhém místě jsou trvalé travní porosty (24,1 %), zbývajících 5,7 % tvoří zahrady, ovocné sady, vinice a chmelnice. Největší podíl zemědělské půdy náležel v roce 2018 krajům Středočeský (15,7 %), Jihočeský (11,6 %), Jihomoravský (10,1 %) a kraji Vysočině (9,7 %) (CENIA, 2012; ČÚZK, 2020).

Orná půda se nejhojněji vyskytuje v nížinných oblastech podél velkých řek (střední a dolní tok Labe, Ohře, Vltavy, jižní část Ústeckého kraje, severní a severovýchodní část kraje Středočeského), naopak pro zemědělství nevhodné jsou příhraniční horské oblasti a vrchoviny v centrální části České republiky, na území CHKO Křivoklátska, v Brdech, podél toku Vltavy na území Jihočeského a Středočeského kraje (jižní část), a v oblasti Dražanské vrchoviny (kraj Olomoucký a Jihomoravský), kde zemědělskou půdu reprezentují hlavně trvalé travní porosty (TTP).

Dlouhodobým trendem na území celé České republiky je snižování výměry **zemědělské půdy** (od roku 2010 do 2018 o 29 775 ha), z toho především orné půdy. Nejvýznamnějším procesem způsobujícím úbytek orné půdy byla její přeměna na trvalé travní porosty. Z celkového úbytku orné půdy (meziročně v letech 2017 a 2018 ubylo 8,2 tis. ha) bylo na TTP přeměněno celkem cca 4,2 tis. ha. Další příčinou úbytku zemědělské půdy je tlak na využití půdy pro výstavbu průmyslových a obchodních komplexů, logistických a dopravních staveb a bytové výstavby. K úbytku zemědělského půdního fondu dochází zvláště ve velkých a aglomerovaných sídlech. Rozšiřování zastavěných a ostatních ploch způsobilo úbytek orné půdy o 2,1 tis. ha, nejvíce v krajích Středočeském a Jihomoravském (dohromady zhruba 831 ha). Úbytek orné půdy v roce 2018 způsobila také její transformace na zahrady (1,1 tis. ha) a dále také na lesní půdu (442,4 ha) (CENIA, 2018; CENIA, 2019b; ČÚZK, 2019).

Rozvoj silniční infrastruktury přináší omezení emisní a hlukové zátěže obyvatelstva odvedením tranzitní dopravy mimo sídla, negativními aspekty jsou však zábor zemědělské půdy a fragmentace krajiny. Výstavbou dopravní infrastruktury bylo v ČR zabráno v roce 2017 celkem 452,8 ha (v roce 2018 pouze 79,0 ha) zemědělské půdy (nejvíce v Karlovarském kraji – 409,0 ha, tj. 90,3 %) a 25,3 ha lesní půdy (nejvíce také v Karlovarském kraji – 24,6 ha, tj. 97,2 %). V roce 2017 bylo zprovozněno 20,2 km dálnic a na silnicích 1. třídy bylo v roce 2017 zprovozněno celkem 29 km obchvatů a přeložek. Od roku 2009 (197,4 ha) tak byly zábory zemědělské půdy nejrozsáhlejší právě v roce 2017 (mezi lety 2000-2008 se jednalo o zábory v maximálním rozsahu 200,3 – 797,6 ha). V případě lesních půd došlo k větším záborům v roce 2014 (46,9 ha) a také mezi lety 2000-2008 (26,6 – 112,0 ha) s výjimkou let 2001 a 2002 (CENIA, 2017; CENIA, 2018b).

3.9.1.1 Eroze půdy

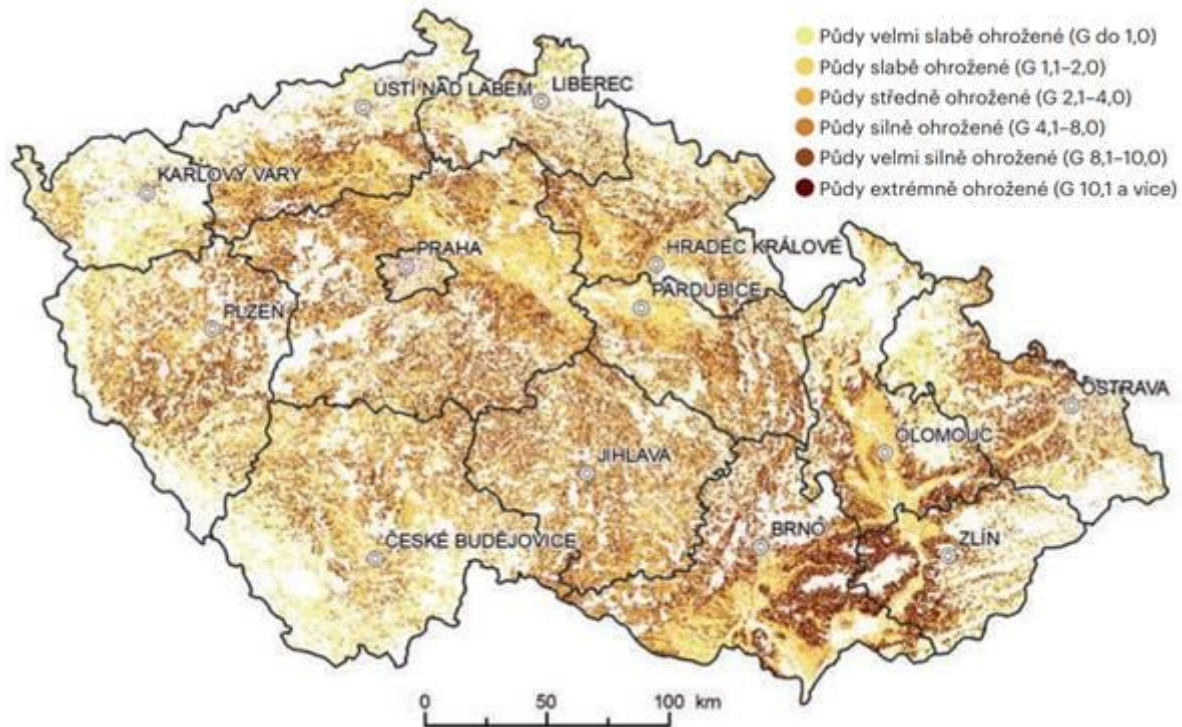
Eroze je v přirozených podmínkách pozvolně probíhající proces, který je kompenzován zvětráváním substrátu a tvorbou nové půdy. Působením člověka je tento proces výrazně urychlený, v případě pěstování erozně nebezpečných plodin (např. kukuřice) až tisícinásobně. Takovou rychlost eroze nedokážou velmi pomalé půdotvorné procesy vyvážit (odhaduje se, že doba vzniku vrstvy 1 cm půdy se v klimatických podmínkách ČR a střední Evropy pohybuje kolem 100 let). Nadměrný úbytek půdních částic vlivem eroze může vést ke snížení mocnosti ornice, popřípadě k likvidaci celé orníční vrstvy. Na silně erodovaných půdách dochází ke snížení hektarových výnosů až o 75 % a ke snížení ceny půdy až o 50 %. Kromě pěstování erozně nebezpečných plodin vede ke zrychlené erozi také pěstování monokultur, malé množství organické hmoty v půdě, absence krajinných prvků, zatrávněných pásů či teras, scelenost pozemků, obhospodařování půdy bez ohledu na svažitost pozemků apod. Zvyšování míry eroze je podmíněno také častějším výskytem extrémních klimatických jevů.

Výstavba a nevhodné způsoby hospodaření jsou faktory, které nejvíce ohrožují kvalitativní vlastnosti a množství půdy. Nevhodné osevňovací postupy a obhospodařování těžkou technikou způsobují zvýšenou míru eroze a utužování půdy. Důsledkem je snížená schopnost půdy vsakovat vodu, urychlený povrchový odtok, zanášení vodních zdrojů, zmenšení mocnosti ornice nebo omezení vývoje rostlin. Také nesprávné postupy v konvenčním hospodaření, využívající minerální hnojiva a přípravky na ochranu rostlin v nepřiměřeném množství nebo v nevhodném období, často vedou ke znečištění podzemních a povrchových vod, poklesu biodiverzity půdních mikroorganismů, a tím i kvality půdy. Základem protierozních opatření je zpomalení povrchového odtoku a jeho transformace na odtok podzemní, bezpečnější odvedení povrchových vod z povodí, zachytávání smyté zeminy, retence vody v krajině, ochrana intravilánu obcí a komunikací před důsledky eroze půdy a snížení rychlosti větru a jeho škodlivých účinků. K tomu slouží soubor opatření organizačních, agrotechnických a technických.

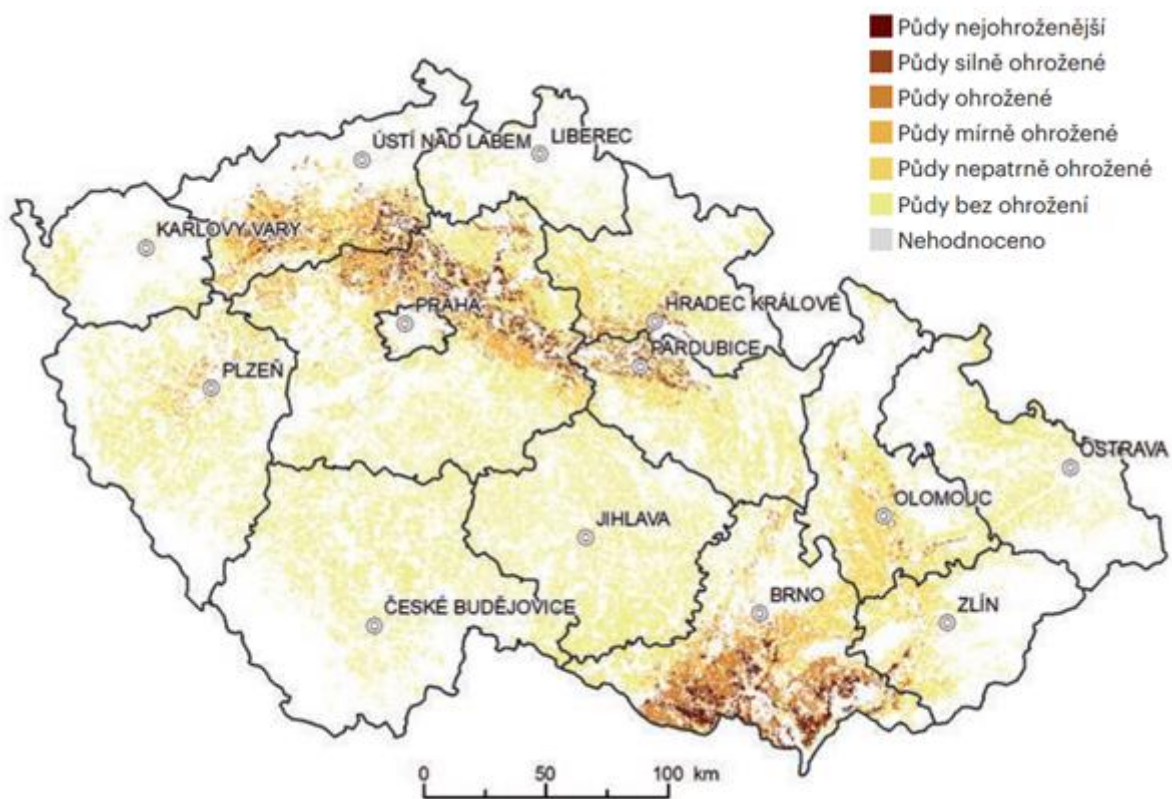
Půda je v klimatických podmínkách ČR ohrožena především vodní a větrnou erozí. Na území ČR je potenciálně ohroženo 56,7 % zemědělské půdy **vodní erozí**, z toho 17,8 % erozí extrémní, např. v oblastech lemujících Moravské úvaly a v pahorkatinách a vrchovinách ČR. Vodní eroze ohrožuje zejména svrchní (nejúrodnější) části půdy (ornice) odnosem půdních částic a jejich ukládáním na jiných místech, tzv. smyvem. Kromě ztráty půdy způsobuje smyv půdních částic také znečištění povrchových vod a zanášení vodních nádrží. **Větrná eroze** působí na zemědělskou půdu podobně jako vodní eroze a její příčiny jsou také podobné (nadměrná velikost pozemků s jedním druhem plodiny, chybějící větrolamy – aleje, remízy atd.). Vzhledem k současnému trendu hospodaření lze předpokládat, že do budoucna bude nebezpečí větrné eroze vzrůstat. Větrnou erozí bylo v roce 2018 potenciálně ohroženo 18,4 % zemědělské půdy a z toho 3,2 % představovaly půdy nejohroženější, které se nacházejí zejména na jižní Moravě a v Polabí. Do kategorie půd bez ohrožení patřilo 74,5 % plochy zemědělské půdy.

Rámcový způsob hospodaření, zabraňující další erozi půdy, je doporučen u 53,8 % hodnocené výměry zemědělské půdy. Na zbylé ploše zemědělské půdy (46,2 %) lze hospodařit bez omezení.

V roce 2018 bylo na území ČR evidováno celkem 276 erozních událostí (168 v roce 2017). Od roku 2010, kdy bylo zaznamenáno pouze 7 těchto událostí, tak dochází k výraznému nárůstu jejich počtu. Téměř v 76 % případů došlo k erozní události na půdách bez aplikovaných půdoochranných technologií. Dlouhodobě se nejvíce (44,8 % v roce 2018) erozních událostí vyskytuje v Kraji Vysočina. Míra ohroženosti zemědělských půd je znázorněna na následujících obrázcích.

Obrázek 39: Potenciální ohroženost zemědělské půdy vodní erozí v ČR, 2018 (CENIA, 2019)

Obrázek 40: Potenciální ohroženost zemědělské půdy větrnou erozí v ČR, 2018 (CENIA, 2019)

Z hlediska stavu životního prostředí je tedy důležité dodržovat zásady správné zemědělské praxe a podporovat rozvoj **ekologického zemědělství**, ve kterém nedochází k zatěžování půdy minerálními hnojivy, ani jinými chemickými přípravky na ochranu rostlin. Zvláště pak příznivě působí jak na kvalitu půdy, tak i na kvalitu vyprodukovaných potravin. Ekologické zemědělství významně přispívá k ochraně povrchových i podzemních vod, má příznivý vliv na půdní mikroorganismy, zvyšuje biologickou rozmanitost a ekologickou stabilitu krajiny včetně protierozního působení. V současné době v ekologickém zemědělství výrazně převažují trvalé travinné porosty, které nejsou dostačující pro správnou soběstačnost v ekologickém zemědělství. Přes rozvoj ekologického zemědělství v ČR stále významně převládá konvenční hospodaření a ekologické formy jsou zastoupeny pouze v malé míře.

Mezi další příčiny degradace půd v ČR patří acidifikace, dehumifikace, utužení, podmáčení a zasolování půd, v jejichž důsledku dochází ke snížení produkčních i ekologických funkcí. Snižuje se také biodiverzita, infiltrace v daném území a pH (eAGRI, 2019).

Příčinou těchto jevů je intenzifikace zemědělství v minulosti či nesprávné hospodaření v zemědělské výrobě v současnosti, za spoluúčasti klimatických změn. Při návrzích zastavěných ploch a dopravní infrastruktury je proto nutné dbát na minimalizaci záborů zemědělského půdního fondu, případně lesního půdního fondu.

Situaci nadále zhoršují dopady klimatické změny a proto je půda jednou z cílových oblastí návrhů adaptace na změnu klimatu.

3.9.1.2 Sucho

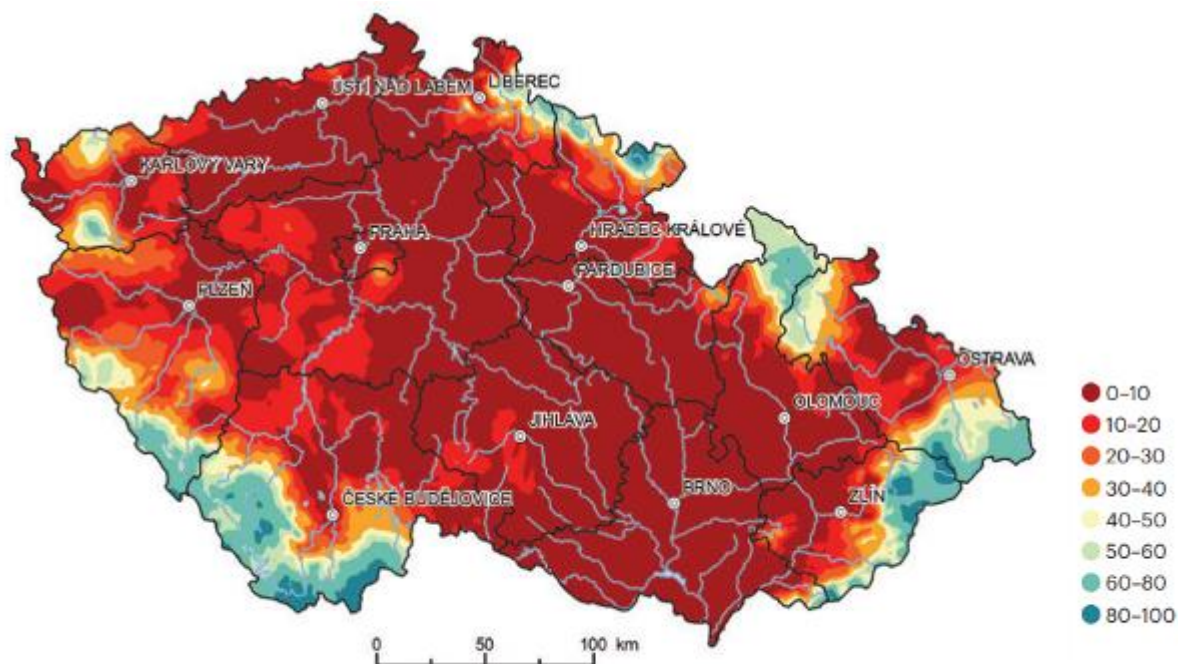
Voda je nezbytná pro fungování ekosystémů a pro život rostlin, živočichů i člověka, a tvoří rovněž klíčový vstup pro řadu průmyslových odvětví i zemědělství. Je důležité zachovávat přirozené zdroje povrchových a podzemních vod a sledovat jejich kvalitu. Aby bylo možné udržet ve vodních ekosystémech přiměřené množství vody pro živé organismy, je třeba monitorovat zejména odběry vody pro lidskou potřebu, ať již se jedná o využití vody jako pitné, či o využití vody pro zemědělství, energetiku atd., a to zvláště v současném období změny klimatu, kdy nedostatek srážek, vysoké teploty a výpar vedou k výskytu sucha a lokální přívalem deště k výskytu povodní. Pro předcházení nebo alespoň zmírnění průběhu a následků těchto hydrologických extrémů je zásadní zvyšování retence vody v krajině.

Rok 2018 byl na území ČR nejteplejší v dosavadní historii pozorování a zároveň byl i výrazně suchý. Kombinace vysokých teplot a nedostatku srážek, která byla umocněna tím, že rok 2018 byl již pátým suchým v řadě, vedla k rozvoji extrémních projevů hydrologického a půdního sucha, a to téměř ve všech krajích ČR. Dlouhodobé sucho mělo zásadní vliv na stav povrchových a podzemních vod (na mnohých místech byla dosažena odtoková a stavová minima) a na sektory zemědělství, lesnictví a vodního hospodářství.

Kvůli výrazně suchému roku 2018 došlo k nárůstu odběrů vody pro zemědělství, nicméně celkové odběry všech sektorů v porovnání s rokem 2017 klesly. Současně, vzhledem ke snížení odběrů povrchových a podzemních vod, došlo také k poklesu vypouštěných odpadních vod do vod povrchových. Vlivem rekonstrukce vodohospodářské infrastruktury došlo také ke snížení ztrát pitné vody ve vodovodní síti.

Do konce června 2018 poklesly hodnoty půdní vláhly na většině území ČR pod 50 % využitelné vodní kapacity (VVK), v zemědělských oblastech jižní Moravy a Hané i pod 30 % VVK, značící již výrazný vodní stres pro rostliny. V průběhu července a srpna pokles zásob půdní vláhly pokračoval a na konci srpna dosáhl na většině území s výjimkou horských poloh kritických hodnot pod 10 % VVK. Z hlediska srovnání s dlouhodobým průměrem byly ke konci léta 2018 hodnoty dostupné zásoby vody v půdě na drtivě většině území ČR pod 20 % dlouhodobého normálu 1961-2010, jednalo se o silně podnormální stav. Ke zlepšení situace na Moravě došlo v průběhu září, naopak situace v Čechách, hlavně v severní polovině, zůstala beze změny s kriticky nízkými zásobami vody v půdě. I na Moravě zásoba vody v půdě během října opět poklesla, kdy na většině území ČR byly indikovány hodnoty pod 20 %

VVK. K výraznému zlepšení situace začalo docházet až během prosince. Další prohlubování sucha je však v následujících letech znovu očekáváno (CENIA, 2019).

Datum 19. 8. bylo zvoleno z důvodu vrcholícího sucha.

Obrázek 41: Zásoba využitelné vody v půdě (VVK = 170 mm.m⁻¹) – aktuální stav modelované hodnoty ke dni 19. 8. 2018 [% VVK] (CENIA, 2019)

Zemědělství patří mezi nejzranitelnější hospodářská odvětví s vážnými negativními dopady v případě výskytu sucha. Při porovnání vlivu sucha s ostatními hydrometeorologickými extrémy (povodně, holomrazy, krupobití, pozdní a časně mrazy, extrémní teploty atd.) v rámci střední Evropy i České republiky se tento jev řadí z hlediska hospodářských důsledků k nejvýznamnějším.

Mezi oblasti tradičně nejvíce a nejčastěji postižené zemědělským suchem patří okresy jižní Moravy a také některé okresy středních Čech. Významné epizody sucha se projevily i v okresech na střední Moravě, jako jsou Olomouc, Prostějov či Přerov. Při hodnocení dopadů sucha se zřetelem na pokles výnosů dochází k největším meziročním poklesům právě v takových oblastech, které se jinak vyznačují vysokou produkční úrovní (například Haná). Je však třeba dodat, že v rámci okresů jižní Moravy či severozápadních Čech je sucho mnohem častější, čímž je následně snižována úroveň obvyklých výnosů, například v porovnání s Hanou za předpokladu stejných půdních podmínek. V takovýchto oblastech i velmi intenzivní epizoda sucha může mít relativně menší dopad z pohledu meziročního poklesu výnosů oproti regionálnímu průměru.

Sucho ale neovlivňuje zemědělskou výrobu pouze přímo snížením výnosů, ale také působením na degradaci půdního prostředí. Degradace (poškození) půdy znamená omezení či ztrátu schopnosti půdy plnit své přirozené funkce. Degradací faktory většinou nepůsobí izolovaně, ale vzájemně se kombinují a posilují. Zatímco na některé typy degradace má sucho větší vliv, zejména na větrnou erozi, dehumifikaci (tj. pokles obsahu organické hmoty v půdě) nebo desertifikaci, s jinými souvisí pouze okrajově (například s vodní erozí, která je usnadňována dehumifikací, k níž sucho přispívá). Sucho, resp. jeho dopady, mohou být často znásobeny způsobem hospodaření na půdě (Brázdil et al., 2015).

Sucho má také významný vliv na **lesní hospodářství**. Sucho je silným predispozičním a iniciačním stresorem spouštějícím rozsáhlé epizody chřadnutí a odumírání dřevin. I když chřadnutí není novým fenoménem a objevovalo se vždy, jeho počty a především plošný rozsah v posledních desetiletích narůstají. Plošné chřadnutí lesů pak kromě přímých hospodářských ztrát může vést k celé řadě

dalších nepříznivých změn na úrovni ekosystémů a krajinných celků. Snížení listové plochy u stromů postižených suchem či jejich úplná defoliace v důsledku uhynutí zvyšují množství dopadajícího záření na půdní povrch. Důsledkem je zvýšení výparu a prohlubující se vodní deficit.

U velké části epizod chřadnutí vyvolaných suchem není však samotné sucho převažujícím mortalitním stresorem, nýbrž následné biotické poškození, nejčastěji kůrovcovitými brouky. Vyšší teploty vzduchu ve vegetační sezoně a častější suchá období vytvářejí příznivé podmínky pro gradace populací hmyzu, a to zejména vícegeneračních druhů. Významným mortalitním faktorem při chřadnutí smrku na severní Moravě a ve Slezsku jsou václavky (*Armillaria spp.*), zejména václavka smrková (*Armillaria ostoyae*). Václavky obecně destabilizují zejména sekundární smrkové porosty nižších a středních poloh, kde je smrk limitován nedostatkem vody. Porosty proředěné vlivem sucha jsou náchylnější k poškození větrem a námrazou. Riziko rozpadu porostu výrazně narůstá při proředění porostního pláště, kdy vzniknou nové nepevné porostní stěny, zvýší se prostupnost porostu, a tím narůstá jak riziko větrných, tak i námrazových polomů.

Rizikem jsou také požáry, ačkoliv ČR vzhledem ke své geografické poloze a klimatickým podmínkám nemá takovou pravděpodobnost rozsáhlých požárů, jako je tomu v jiných částech světa. V současné době jsou požáry nejvíce ohroženy lesní celky na výrazně suchých stanovištích jako například v oblasti Českosaského Švýcarska či tzv. Moravské Sahary. V obou těchto oblastech ostatně k velkým lesním požárům v posledních letech došlo, a sice v Českosaském Švýcarsku v roce 2006 v okolí Jetřichovic na Děčínsku (postiženo asi 20 ha) a na „Moravské Sahaře“ v roce 2012 na Hodonínsku (174 ha) (AK ČR, 2020; Brázdil et al., 2015).

Ve **vodním hospodářství** dochází během období hydrologického sucha k poklesu průtoků nebo případně k úplnému vyschnutí toku. V důsledku menšího objemu vody v korytě je tok náchylnější ke znečištění a zhoršují se podmínky pro ekosystémy. Každý z organismů je adaptován na určité podmínky, kdy nedostatek a v krajním případě úplná absence vody může způsobit podstatnou redukci či vyhynutí vybraných druhů, přičemž ke snížení biodiverzity toku napomáhá i zhoršená kvalita vody. Ta je způsobena nejen samotným znečištěním toku, ale i nemožností ředění tohoto znečištění pomocí většího objemu vody. Zhoršení kvality vody je jedním z nejdůležitějších dopadů na tok. Ovlivňuje nejen ekologické podmínky v toku, ale i možnosti využití vody pro zásobování obyvatelstva pitnou vodou, odběry vody pro průmysl, energetiku a zemědělství, nebo využití vodních toků pro rekreaci. Dochází ke změně chemismu vody, ke snížení množství rozpuštěného kyslíku, je zvýšená koncentrace škodlivých látek, zvýšená teplota vody, objevuje se větší množství řas a vodních rostlin. Pro případné využití vody z toku je pak potřeba jejího lepšího čištění

V současné době jsou dopady hydrologického sucha znásobeny tím, že jde již o šestý rok po sobě, kdy se nedostatek vody ve větší či menší míře vyskytuje. Již v roce 2014 negativně ovlivnily povrchové zdroje vody nízké zásoby sněhu na horách. Výrazné hydrologické sucho se vyskytlo v roce 2015. Projevilo se několikátýdenním výrazným poklesem hladiny vodních toků a mělkých vrtů, včetně vyschnutí některých potoků. V roce 2016 a 2017 došlo k prohloubení hydrologického sucha v některých oblastech, zejména ve východních Čechách a na Vysočině. Velmi výrazné hydrologické sucho bylo v roce 2018, kdy byly zaznamenány v květnu až říjnu mimořádně nízké stavy vodních toků a došlo k prudkému propadu zásob vody v nádržích. Téměř na celém území klesla výrazně hladina vody v mělkých vrtech. Výraznější sněhové srážky během zimy ve vyšších polohách pomohly doplnit vodní nádrže. Hydrologické sucho ale pokračovalo i v průběhu roku 2019 a vyvrcholilo v červenci, kdy byla situace na vodních tocích a vrtech dokonce horší než v roce 2018.

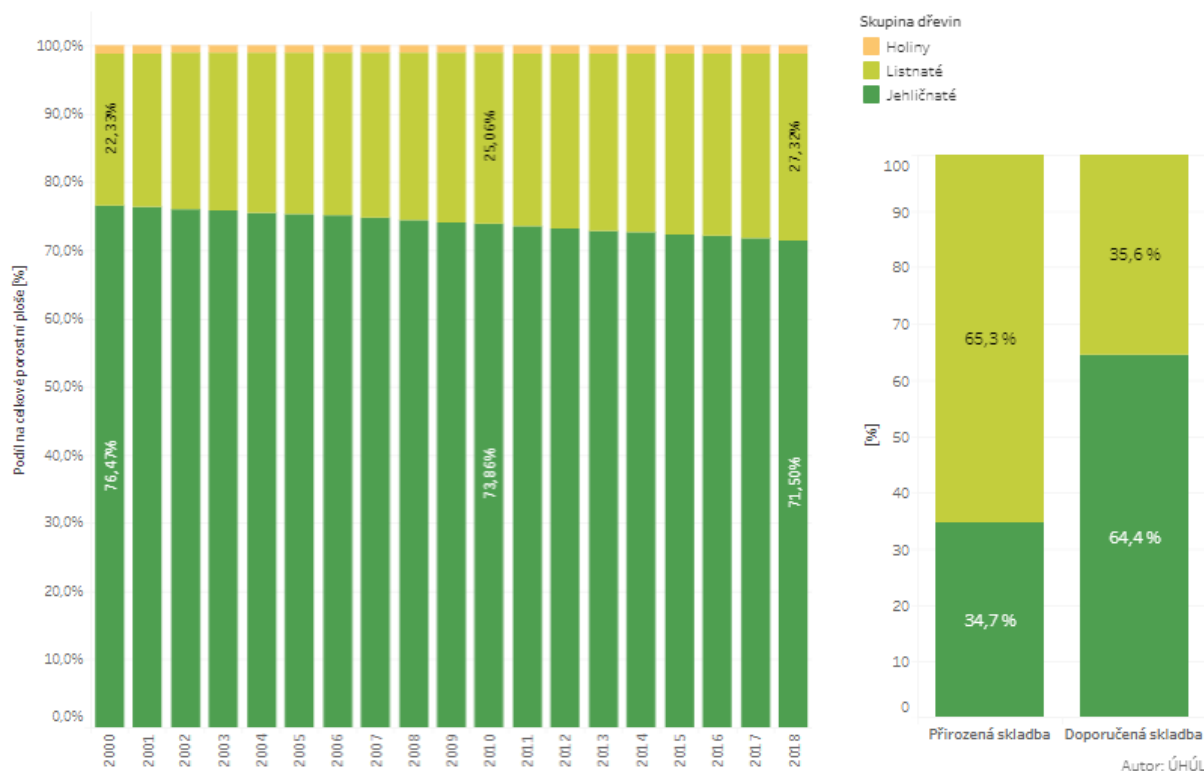
V roce 2019 došlo na části území ČR k výskytu socio-ekonomického sucha, kdy sucho už má přímé dopady na život lidí a průmysl, dochází k omezení zásobování a čerpání vody. Nová část vodního zákona s názvem „Zvládání sucha a stavu nedostatku vody“ vymezuje rámec monitoringu sucha, odpovědnosti kompetentních orgánů, přijímání opatření pro zvládání sucha i nedostatku vody i pro kontrolní mechanismy. Umožní mj. vytvoření komisí v jednotlivých krajích, které na základě nově pořízených plánů pro zvládání sucha a nedostatku vody budou moci vyhlášovat „stav nedostatku vody“ a uplatnit určitá omezení pro užívání vody. Již dnes se v některých oblastech potýkáme s problémy s dostupností vody při výskytu sucha. Jedná se například o povodí Dyje a Rakovnicko (AK ČR, 2020; Brázdil et al., 2015).

3.9.2 Lesní hospodářství

Současná dřevinná skladba lesů v ČR se od rekonstruované přirozené i doporučené skladby výrazně liší, a to zejména v důsledku plošného vysazování smrkových a borových monokultur v minulosti. Stejnověké monokultury jehličnanů, často nevhodného ekotypu, snižují biodiverzitu a jsou výrazně náchylnější na poškození v důsledku biotických i abiotických faktorů. Oproti tomu přirozená druhová skladba lesů v ČR odpovídající přírodním podmínkám stanoviště je základem celkové stability lesa. Dle této skladby by se měly v nižších polohách přirozeně vyskytovat dubové a habrové lesy, které by s rostoucí nadmořskou výškou měly postupně přecházet v bukové a jedlové a v nejvyšších polohách pak ve smrkové porosty.

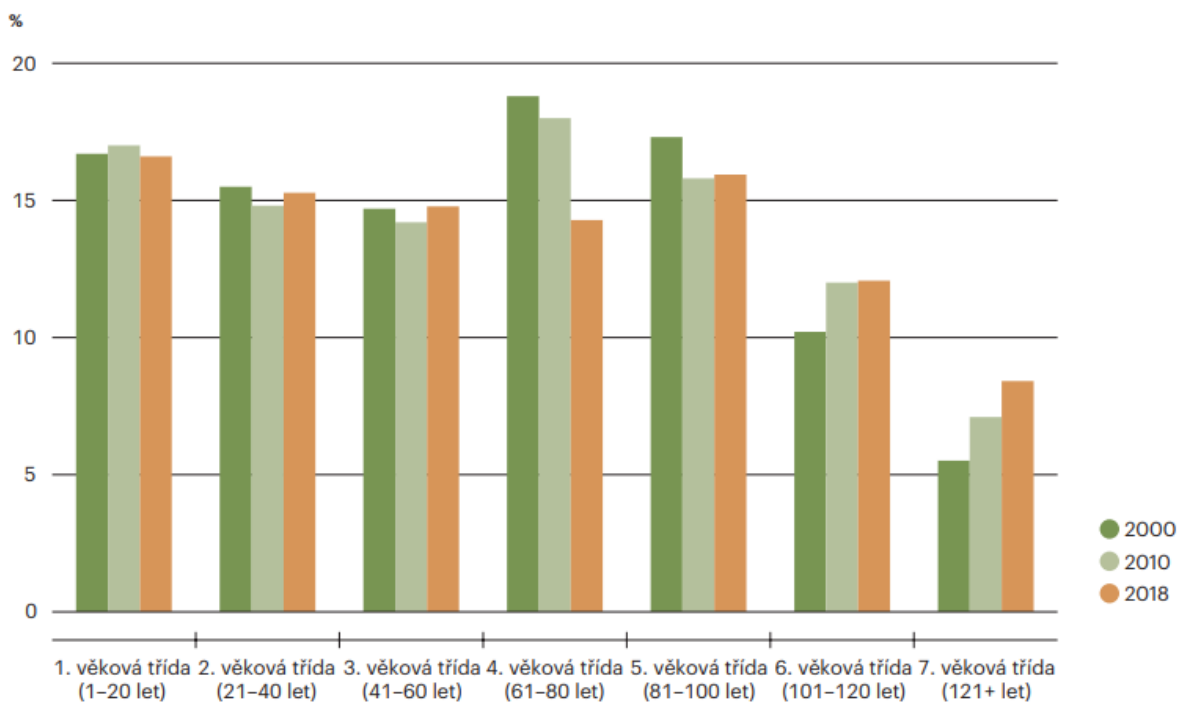
V posledních desetiletích je patrná cílená změna **druhové skladby** směrem k přirozenější (a stabilnější) struktuře lesních porostů daná častějším vysazováním listnatých dřevin na úkor jehličnanů. Tento proces je však velice pomalý a vyžaduje mnohaletou intenzivní snahu. Celkový podíl listnatých porostů na celkové ploše lesů se od roku 2000 zvýšil z 22,3 % na 27,3 % v roce 2018. Oproti tomu podíl jehličnatých porostů na celkové ploše lesů ČR poklesl ze 76,5 % v roce 2000 na 71,5 % v roce 2018. V rámci této skladby se předpokládá snížení podílu jehličnatých dřevin ze současných 71,5 % na 64,4 % (v případě smrku z 50,0 % na 36,5 %). Zároveň se předpokládá navýšení podílu jedle ze současných 1,1 % na 4,4 % a výrazné navýšení podílu listnáčů, především buku (ze současných 8,6 % na cílových 18,0 %), dubu a lípy.

Nejvíce zastoupenou dřevinou v ČR je dlouhodobě **smrk**. Jeho podíl na celkové skladbě lesů v dlouhodobém horizontu stabilně klesá, mezi roky 2000-2018 poklesl z 54,0 % na 50,0 %. Důležitou součástí přirozeného lesního ekosystému je **jedle**, která významně přispívá k udržení stability lesa. Podíl jedle, která je řazena mezi meliorační a zpevňující dřeviny, se na celkové ploše lesů stabilně pohybuje okolo 1 % (v roce 2018 tvořil 1,1 %), a to i přesto, že při zalesňování její podíl setrvale stoupá (současně cca 5 %). Neúspěch snahy o zvýšení podílu jedle v porostech je přičítán především velkým škodám způsobovaným spárkatou zvěří. Podíl **buku** na skladbě lesů je cíleně zvyšován. Mezi roky 2000-2018 však vzrostlo jeho zastoupení prozatím mírně, a to z 6,0 % na 8,6 % z celkové plochy lesů. Pomalejší nárůst byl zaznamenán také u **dubu**, jehož podíl se od roku 2000 zvýšil z 6,3 % na 7,3 % v roce 2018.

Obrázek 42: Podíl jehličnatých a listnatých dřevin na celkové porostní ploše lesů v ČR a porovnání současného stavu s doporučenou resp. přirozenou skladbou (ISSAR, 2020)

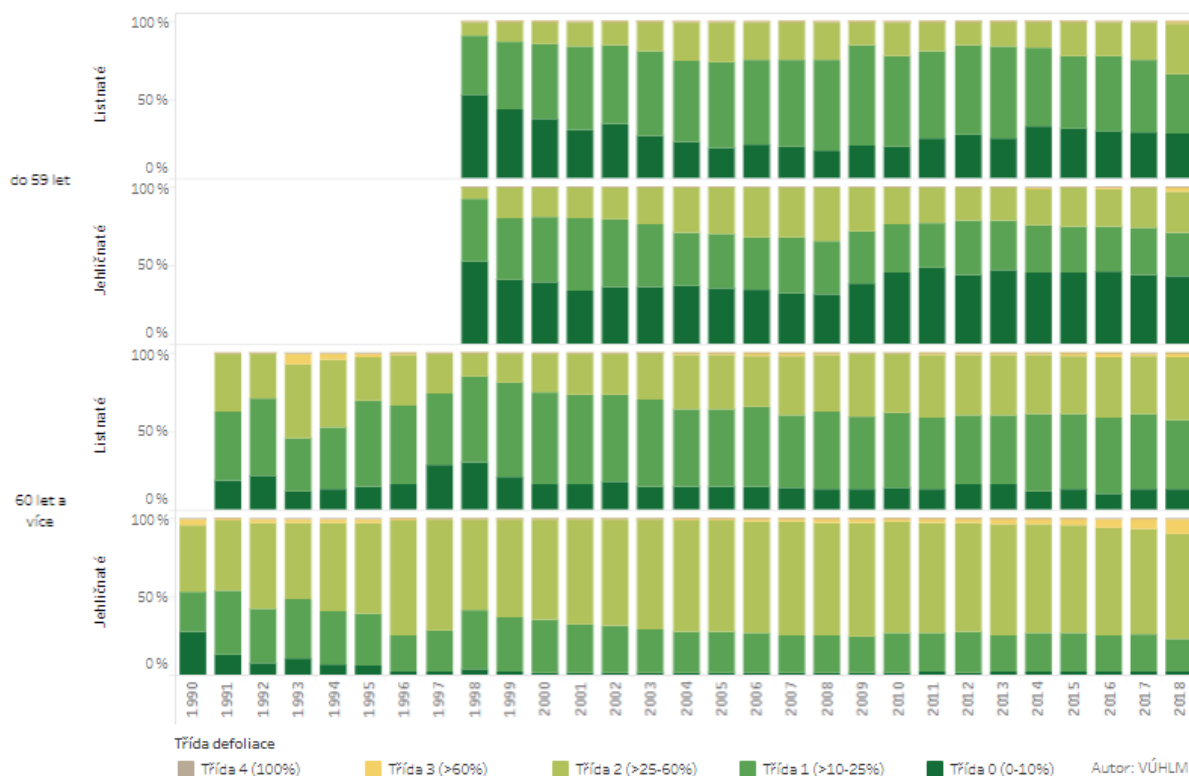
Věková struktura lesů v ČR je nerovnoměrná. Přibližování skutečné věkové struktury je velmi pozvolné. Rozloha porostů mladších 60 let je podnormální, dlouhodobě by se v každé z I. až III. věkové třídy měla pohybovat kolem 18 %, což v současnosti nedosahuje v žádné z těchto tříd. V roce 2018 bylo v I. věkové třídě evidováno 16,6 %, v II. třídě 15,3 % a v III. třídě 14,8 % výměry porostní půdy. V roce 2000 byly hojně zastoupeny věkové třídy IV (18,8 %) a V (17,3 %), což bylo dáno rozsáhlou výsadbou lesních monokultur na konci 19. a v první polovině 20. století. Současný pokles v zastoupení především IV. věkové třídy (14,3 % v roce 2018) koreluje s probíhající kůrovcovou kalamitou, která zasáhla především zmíněné monokulturální porosty. Na druhé straně od roku 1990 trvale stoupá podíl výměry starších až přestálých porostů v VI. a VII. věkové třídě. V roce 2018 bylo v VI. věkové třídě evidováno 12,1 % a v VII. třídě 8,4 % výměry porostní půdy. Důvodem tohoto nárůstu může být změna způsobu hospodaření v některých lesích ochranných a v lesích zvláštního určení a odsouvání obnovy ekonomicky neatraktivních, méně kvalitních nebo špatně přístupných porostů. Tento trend, který z hlediska ekonomického představuje riziko ztrát, je naopak velmi pozitivní z hlediska podpory biodiverzity. Lesní porosty vyššího věku totiž představují příznivé životní prostředí pro druhy vázané na ekosystémy s vysokým podílem odumřelé dřevní hmoty.

Obrázek 43: Vývoj věkové struktury lesních porostů v ČR [%], 2000, 2010, 2018 (CENIA, 2019)

Zdravotní stav lesních porostů se vyjadřuje procentem defoliace, která je definována jako relativní ztráta asimilačního aparátu v koruně stromu v porovnání s nepoškozeným stromem, rostoucím ve stejných porostních a stanovištních podmínkách. Defoliaci ovlivňuje množství biotických (hmyz, houby) a abiotických (sucho, mráz, vítr) činitelů, z hlediska lidské činnosti je způsobována především vlivem zatížení lesních ekosystémů imisemi síry (SO₂) a dusíku (NO_x). Kromě stanovištních podmínek a množství kyselé depozice má na acidifikaci a celkovou bilanci živin lesních ekosystémů vliv také způsob hospodaření, včetně dřevinné skladby a intenzity těžby.

Hodnocení zdravotního stavu jehličnatých a listnatých porostů pomocí úrovně defoliace je rozděleno podle věku na dvě kategorie – starší (60 a více let) a mladší (do 59 let). Hodnoty defoliace se rozdělují do pěti základních tříd (0–4), z nichž třídy 2–4 charakterizují významné poškození stromů.

Obrázek 44: Vývoj defoliace listnatých a jehličnatých porostů dle věku v ČR (ISSAR, 2020)

V případě **starších porostů** (60 let a starší) byl výrazný nárůst defoliace v reakci na znečištění ovzduší zaznamenán v průběhu 70. a 80. let 20. století. Poté došlo ke stabilizaci, která je přičítána reakci lesních porostů na snížení imisní zátěže. Od začátku 21. století však dochází u jehličnatých i listnatých dřevin k opětovnému zhoršení stavu. U **jehličnanů** se defoliace třídy 2–4 zvýšila z 64,8 % v roce 2000 na 76,6 % v roce 2018 (v roce 2017 to bylo 74,1 %). K největšímu nárůstu (o 8,2 procentních bodů) došlo od roku 2000 v třídě 3 a rovněž vzrostl i podíl již odumřelých stromů ve třídě 4 (z 0,1 % na 1,2 %). V případě **listnatých dřevin** také převládá trend zvyšování podílu tříd 2–4. V roce 2000 spadalo do uvedených tříd celkem 25,8 % porostů a mezi lety 2017 a 2018 se tento podíl zvýšil z 39,3 % na 42,8 %. Jehličnaté porosty jsou zranitelnější vůči acidifikaci kvůli pomalému rozkladu jejich opadu, který je spojen s produkcí nízkomolekulárních organických kyselin, a také díky vyšší koncentraci imisí v podkorunových srážkách z důvodu suché depozice na jehlicích.

V hodnocení **jednotlivých dřevin** ve věku 60 let a více je hodnota defoliace v součtu tříd 2–4 v případě **jehličnanů** nejvyšší u borovice – v roce 2018 činila 93,3 %, dále pak u modřínu (81,5 %) a smrku (65,8 %). Z **listnatých dřevin** vykazuje výraznou míru defoliace ve třídě 2–4 dub, a to celkem u 76,0 % hodnocených stromů v roce 2018.

V **mladších porostech** (do 59 let) je úroveň defoliace nižší, což je dáno skutečností, že mladší porosty mají větší vitalitu a schopnost odolávat nepříznivým podmínkám prostředí. Významným důvodem je také nižší zatížení imisemi. Průběh rozsahu defoliace po roce 2000 lze však i u těchto porostů charakterizovat především zvyšováním podílu dřevin ve třídách 2–4 na úkor tříd 0 a 1 (jehličnany za období 2000-2008 z 19,4 % na 34,3 %, listnáče z 15,1 % na 25,0 %). Změna trendu se dá vysledovat po roce 2008, kdy u obou kategorií dřevin dochází k poklesu podílu ve třídách 2–4. V letech 2013 až 2018 je však pozorován opětovný nárůst z 21,5 % na 29,4 % u jehličnanů a z 16,6 % na 34,0 % u listnáčů.

V hodnocení **jednotlivých dřevin** ve věku do 59 let je v případě **jehličnanů** nejméně příznivá situace opět u borovice, která je citlivá na sucho, teplotní extrémy a prudké změny počasí. V součtu tříd 2–4 činila v roce 2018 hodnota defoliace 82,7 %. Příznivější stav, v porovnání se staršími porosty, je sledován v případě smrku (pouze 10,4 % ve třídách 2–4). V **listnatých porostech** se i v mladší věkové kategorii na vyšší míře defoliace podílí zejména dub, a to 45,8 %.

Špatný zdravotní stav lesních porostů je důsledkem intenzivního imisního zatížení lesních ekosystémů v uplynulých desetiletích, kdy starší porosty byly zásadně ovlivňovány zhoršenou kvalitou ovzduší již od stádia raného růstu. Od roku 1989 se imisní situace díky instalaci zařízení, změny palivové základny a uplatňování emisních limitů na zdrojích znečišťování ovzduší výrazně zlepšila. Lesní porosty však reagují na změny se značným zpožděním, a navíc, i když je jeho intenzita prokazatelně nižší, tak imisní zatížení stále trvá. V současné době je zdravotní stav lesních porostů negativně ovlivňován gradací lýkožrouta smrkového a jednotlivými projevy změny klimatu, jako je sucho, silný vítr, a následným prodlužujícím se vegetačním obdobím. Mnohé z lesních porostů jsou navíc charakterizovány nevhodnou druhovou skladbou s převládajícím využitím pasečného hospodářského způsobu. Zdravotní stav lesních porostů proto zůstává i nadále neuspokojivý (CENIA 2019).

Výše realizovaných **těžeb** od roku 2015 výrazně roste a v roce 2018 dosáhla vůbec nejvyšší hodnoty v historii, konkrétně 25,7 mil. m³. Podíl nahodilé (kalamitní) těžby na celkové těžbě v roce 2018 činil 89,6 %, což představuje výrazný nárůst oproti předchozímu období od roku 2000, kdy se pohyboval v rozmezí 20–30 % objemu celkové těžby, kromě roku 2007 kvůli následkům po orkánu Kyrill (v roce 2007 tvořila nahodilá těžba 80,4 % celkové realizované těžby). Mezi hlavní příčiny této změny lze zařadit vliv sucha, zejména na dřeviny vysazené mimo jejich ekologické optimum (dominantně smrk ztepilý v nižších vegetačních stupních), a jejich následné napadení hmyzími škůdci.

V roce 2018 byl **objem nahodilé těžby**, který činil 23 mil. m³ bez kůry, nejvyšší v historii a oproti předchozím rokům byl zhruba dvojnásobný (11,7 mil. m³ bez kůry v roce 2017, resp. 9,4 mil. m³ bez kůry v roce 2016). Přitom většinu nahodilé těžby tvořila těžba hmyzová (13 mil. m³ bez kůry). Realizovaná hmyzová těžba stoupá od roku 2015 a v roce 2018 byla vyšší než celkový objem hmyzové těžby za celé minulé desetiletí. Tento nárůst je dán především těžbou dřeva po kůrovcových kalamitách způsobených souběžně klimatickými podmínkami a nízkou ekologickou stabilitou lesních porostů, které jsou z velké části tvořené smrkovými monokulturami. Sucho a prodlužující se vegetační sezona zlepšuje podmínky pro šíření kůrovce a zároveň snižuje schopnost smrkových porostů tomuto škůdci odolávat. Zároveň jsou k napadení hmyzem, ale i houbovými chorobami, mnohem náchylnější porosty poškozené abiotickými činiteli, např. větrem. Živelná těžba se v roce 2018 oproti minulým rokům také zvýšila a činila 8,4 mil. m³ dřeva bez kůry (4,3 mil. m³ bez kůry v roce 2017).

Lesy mají, kromě funkce produkční (dřevní hmota), řadu **funkcí mimoprodukčních**. Produkční funkce jsou preferovány u lesů hospodářských, mimoprodukční u lesů ostatních dvou hlavních kategorií lesů (lesy ochranné, lesy zvláštního určení). Mimoprodukční funkce však plní i lesy hospodářské, zatímco lesy ochranné a zvláštního určení, kromě některých výjimek, plní i funkce produkční. Les dle podmínek, v jakých se vyskytuje, může plnit významnou funkci půdoochrannou (protierozní – eroze vodní, protideflační – eroze větrná, protisesuvnou, břehoochrannou), vodní (bilance vodního režimu v krajině) a vodohospodářskou, klimatickou, ekologicko-stabilizační, biologickou, krajinnou a krajinně - estetickou, zdravotně-rekreační a hygienickou a další. Pro plnění všech těchto funkcí je zásadní dobrý zdravotní stav lesa. V současné době je stav lesů negativně ovlivňován především projevy změny klimatu, šířením škůdců a neúnosnými stavy spárkaté zvěře. Zároveň se však v malé míře začínají uplatňovat opatření vedoucí ke zlepšení ekologické stability lesa.

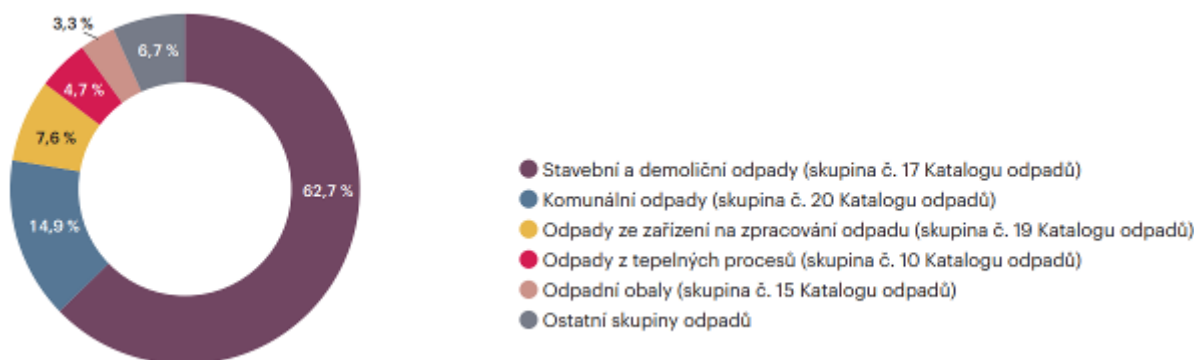
O zajištění schopnosti lesa plnit jeho mimoprodukční funkce lze usilovat především uplatňováním přírodě blízkých způsobů hospodaření v lesích (výběrné hospodaření, výsadba melioračních a zpevňujících dřevin, zvýšení druhové, věkové a prostorové diverzity lesních porostů apod.). Výsledkem odpovědného hospodaření v lesích je zejména posílení ekologické stability, která je důležitá např. při snižování dopadů extrémních meteorologických jevů a změny klimatu (CENIA, 2019).

3.10 ODPADY

Celková produkce odpadů (součet celkové produkce ostatních a nebezpečných odpadů) v období 2017-2018 stoupla o 9,5 % na hodnotu 37 784,8 tis. t. Od roku 2009 tak došlo k jejímu 17,1 %

navýšení. Důležitým ukazatelem je i celková produkce odpadů na obyvatele, jež v roce 2018 činila 3 555,7 kg.obyv.⁻¹. V období let 2009-2018 došlo ke zvýšení hodnoty tohoto ukazatele o 480,2 kg.obyv.⁻¹, přičemž meziročně 2017-2018 vzrostla o 296,6 kg.obyv.⁻¹.

Hodnota indikátoru je ovlivňována několika faktory. Nejvíce se v ní odráží stavební činnost plynoucí ze státních zakázek, neboť 62,7 % vyprodukovaných odpadů pochází ze stavebnictví (skupina č. 17 Katalogu odpadů). Produkce této skupiny odpadů v průběhu roku 2018 stoupla především v souvislosti s investicemi do modernizace a výstavby dopravní infrastruktury (silniční i železniční). Na celkové produkci odpadů se významnou měrou (95,3 % v roce 2018) podílí celková produkce ostatních odpadů. Ta je ovlivňována převážně produkcí stavebních a demoličních odpadů.

Data byla stanovena podle metodiky Matematické vyjádření výpočtu „soustavy indikátorů OH“ platné pro daný rok.

Obrázek 45: Struktura celkové produkce odpadů v ČR [%], 2018 (CENIA, 2019)

Od roku 2009 vzrostla **celková produkce ostatních odpadů** o 19,6 % na hodnotu 36 016,9 tis. t a meziročně 2017-2018 se zvýšila o 9,1 %. Celková produkce ostatních odpadů na obyvatele od roku 2009 stoupla o 519,8 kg.obyv.⁻¹ na 3 389,4 kg.obyv.⁻¹ v roce 2018. Meziročně 2017-2018 narostla o 272,6 kg.obyv.⁻¹. Výrazný nárůst produkce odpadů v roce 2015 a rovněž v roce 2018 souvisel především s investicemi do modernizace a výstavby dopravní infrastruktury (silniční i železniční). Snížení produkce odpadů je v souladu s principy oběhového hospodářství možné předcházením jejich vzniku.

Nebezpečné odpady v roce 2018 představovaly jen 4,7 % celkové produkce všech odpadů. Avšak vzhledem ke své nebezpečnosti patří podíl celkové produkce nebezpečných odpadů na celkové produkci odpadů mezi základní ukazatele pro sledování vývoje odpadového hospodářství ČR. Hodnota tohoto podílu od roku 2009 klesla (z 6,7 %), a to i přes mírné meziroční 2017-2018 zvýšení ze 4,4 %. Pozitivní trend je patrný i v absolutním snížení celkové produkce nebezpečných odpadů. V období 2009-2018 poklesla celková produkce nebezpečných odpadů o 18,2 % na celkových 1 768,0 tis. t, a to i přes 17,3 % nárůst mezi roky 2017-2018. Celková produkce nebezpečných odpadů na obyvatele v roce 2018 činila 166,4 kg.obyv.⁻¹, mezi lety 2009-2018 se snížila o 39,6 kg.obyv.⁻¹, avšak v rámci posledního meziročního srovnání 2017-2018 narostla o 24,0 kg.obyv.⁻¹.

Jednoznačné vývojové trendy u produkce nebezpečných odpadů nelze popsat. Produkce nebezpečných odpadů se odvíjí zejména od stavu ekonomiky a průmyslu. Zvýšené množství vyprodukovaných nebezpečných odpadů ovlivňovaly sanace starých ekologických zátěží, které probíhaly v jednotlivých letech. Předcházet vzniku těchto odpadů je možné snížením obsahu nebezpečných látek ve výrobcích.

V jednotlivých krajích ČR se celková produkce odpadů i poměr mezi produkcí ostatních a nebezpečných odpadů a také celková produkce odpadů na obyvatele liší s ohledem na různé

hospodářské zaměření jednotlivých krajů. Nejvyšší celková produkce odpadů je v krajích Jihomoravském, Hl. m. Praha a Středočeském, nejvyšší celková produkce odpadů na obyvatele pak v krajích Jihomoravském, Hl. m. Praha a Olomouckém.

Celková produkce komunálních odpadů v období 2017-2018 meziročně vzrostla o 1,6 % na hodnotu 5 782,1 tis. t. Od roku 2009 tak došlo k jejímu 8,6 % navýšení. Vzhledem k tomu, že komunální odpad je úzce spjat s místem pobytu každého jedince, je významným ukazatelem vývoj jeho produkce v přepočtu na obyvatele. Ta v roce 2009 činila 507,5 kg.obyv.⁻¹ a v roce 2018 dosahovala hodnoty 544,1 kg.obyv.⁻¹. V období let 2009-2018 tak došlo ke zvýšení o 36,6 kg.obyv.⁻¹, na čemž se podílel nárůst o 6,7 kg.obyv.⁻¹ mezi roky 2017-2018. Průměrná produkce komunálních odpadů v přepočtu na obyvatele v období 2009-2018 odpovídala hodnotě 513,5 kg.obyv.⁻¹.

Do kategorie **směsný komunální odpad** je zařazen zbytkový (nevytříděný) odpad, pocházející z domácností, ale i z firem, kde vzniká při nevýrobní činnosti. Pozitivní je zejména skutečnost, že od roku 2009 dochází ke snižování produkce směsného komunálního odpadu. Mezi lety 2009-2018 se produkce směsného komunálního odpadu snížila o 14,5 % a v roce 2018 meziročně mírně stoupla o 0,2 % na celkových 2 807,4 tis. t. Podíl směsného komunálního odpadu na celkové produkci komunálních odpadů v roce 2018 činil 48,6 %. Stejně jako u celkové produkce komunálního odpadu je i u směsného komunálního odpadu významným ukazatelem pro porovnání přepočet na obyvatele. Mezi lety 2009 a 2018 došlo k poklesu množství směsného komunálního odpadu na obyvatele o 48,8 kg.obyv.⁻¹ a meziročně 2017-2018 se produkce těchto odpadů mírně snížila o 0,3 kg.obyv.⁻¹ na hodnotu 264,2 kg.obyv.⁻¹.

Vzhledem k významné koncentraci obyvatelstva a služeb je celková produkce komunálních odpadů i celková produkce komunálních odpadů na obyvatele dlouhodobě vyšší ve Středočeském kraji a v Hl. m. Praha. V těchto krajích je rovněž vysoká produkce směsného komunálního odpadu.

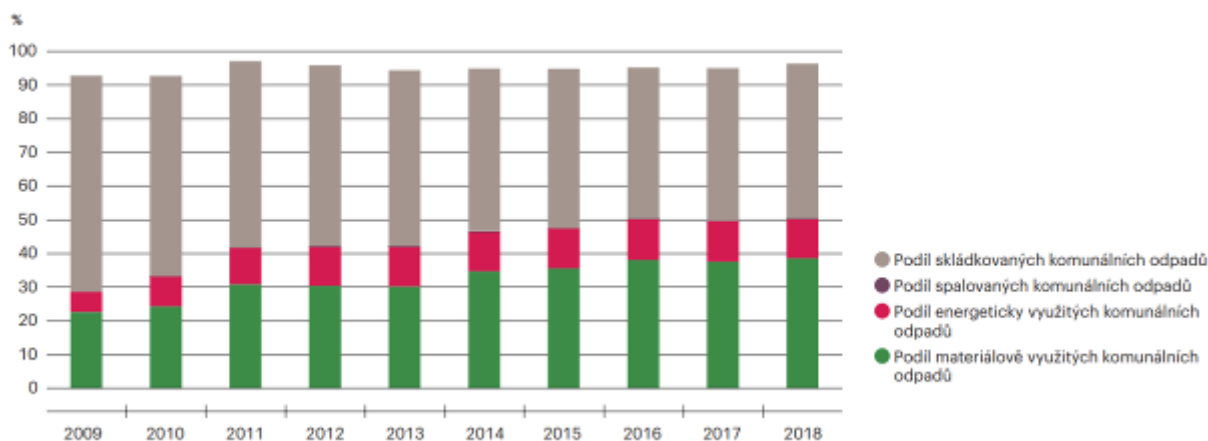
Od roku 2009 dochází k pozitivnímu trendu postupného zvyšování podílu využitých odpadů na úkor odpadů odstraněných. Důvodem jsou především změny v technologiích zpracování odpadů a také potřeba náhrady primárních surovin druhotnými (jejichž dobrým zdrojem mohou být právě odpady) nebo finanční podpora zařízení pro využití odpadů z Operačního programu Životní prostředí. Vzhledem k hierarchii nakládání s odpady, dané platnou legislativou, je zvyšování podílu využitých odpadů nutností a musí na něj být kladen důraz.

Komunální odpady jsou specifickou skupinou odpadů, a to se odráží i ve způsobech **nakládání** s nimi. Na rozdíl od ostatních skupin odpadů v tomto případě dominuje jejich odstranění **skládkováním**. Od roku 2009 však došlo k poklesu podílu komunálních odpadů odstraněných skládkováním. V meziročním srovnání 2017-2018 se sice mírně zvýšil podíl komunálních odpadů odstraněných skládkováním na celkové produkci komunálních odpadů ze 45,4 % na 46,0 %, mezi lety 2009 a 2018 však klesl z 64,0 % na 46,0 %. V roce 2018 činilo množství komunálních odpadů odstraněných skládkováním 2 658,3 tis. t.

Postupným odklonem od skládkování komunálních odpadů dochází k rozvoji jejich **materiálového využití**, jež tak představuje další významně zastoupený způsob nakládání s komunálními odpady. Jeho podíl na celkové produkci komunálních odpadů vzrostl od roku 2009 z 22,7 % na 38,6 % v roce 2018. Meziročně 2017-2018 došlo ke zvýšení množství materiálově využitých komunálních odpadů o 94,7 tis. t na hodnotu 2 230,4 tis. t.

Zároveň dochází i k nárůstu významu **energetického využití** komunálních odpadů. Od roku 2009 podíl energeticky využitých odpadů na celkové produkci komunálních odpadů narostl z 6,0 % na hodnotu 11,7 %. Meziročně 2017-2018 však bylo zaznamenáno snížení množství energeticky využitých komunálních odpadů o 8,7 tis. t na celkových 676,6 tis. t.

Diametrálně odlišná je situace u **spalování**, kterým je nakládáno s téměř zanedbatelným množstvím komunálních odpadů (procentuální hodnota podílu je téměř nulová).

Data byla stanovena podle metodiky Matematické vyjádření výpočtu „soustavy indikátorů OH“ platné pro daný rok.

Obrázek 46: Podíl vybraných způsobů nakládání s komunálními odpady na celkové produkci komunálních odpadů v ČR [%], 2009-2018 (CENIA, 2019)

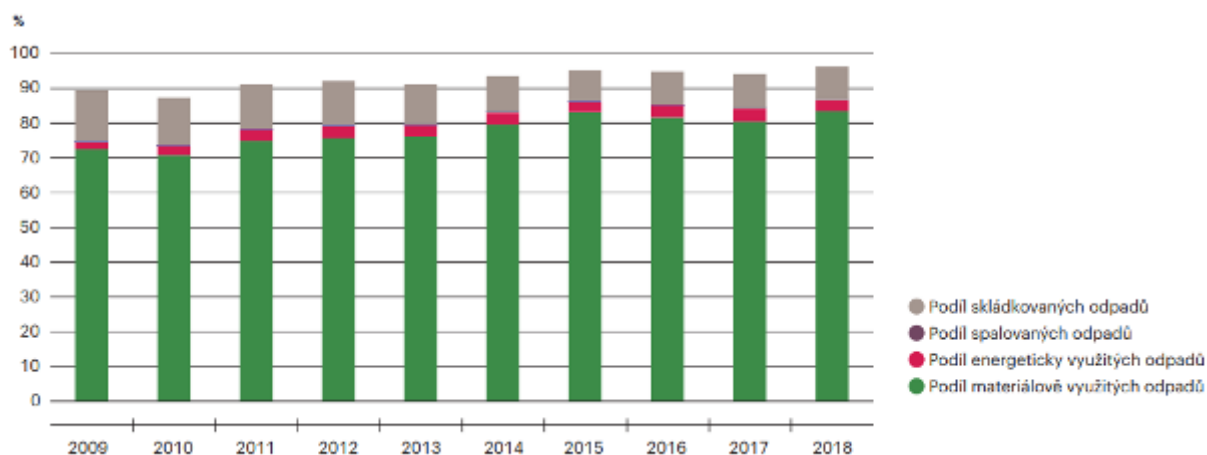
V případě **celkové produkce odpadů** docházelo k pozitivnímu trendu v oblasti **materiálového využití** odpadů, kdy se v letech 2009-2018 zvýšil podíl materiálově využitých odpadů na celkové produkci odpadů ze 72,5 % na 83,4 %. Mezi roky 2017 a 2018 narostlo množství materiálově využitých odpadů o 3 744,0 tis. t na celkových 31 528,0 tis. t. Z hlediska struktury způsobů materiálového využití odpadů nejsou v hodnoceném období zaznamenány výraznější změny. Mezi nejčastější způsoby materiálového využití odpadů patří i nadále recyklace ostatních anorganických materiálů a využití odpadů na povrchu terénu s výjimkou využití odpadů na skládce (takto využívány jsou především stavební a demoliční odpady).

Energeticky využívána je jen malá část z celkové produkce odpadů. Energetickým využitím se rozumí využití odpadu způsobem obdobným jako paliva nebo jiným způsobem k výrobě energie, lze jej tedy využít k výrobě tepelné a elektrické energie. V dlouhodobém horizontu má trend energetického využití odpadů spíše stagnující tendenci, což je dáno mimo jiné kapacitou zařízení pro energetické využití odpadu. Mezi lety 2009 a 2018 se podíl energetického využití odpadů na celkové produkci odpadů zvýšil z 2,2 % na 3,2 %. Meziročně 2017-2018 však došlo k mírnému poklesu množství energeticky využitých odpadů o 36,1 tis. t na celkových 1 200,8 tis. t v roce 2018.

Nejčastějším způsobem odstranění odpadů je **skládkování**. Tato skutečnost je přetrvávajícím významným problémem ČR. Od roku 2009 však došlo u tohoto způsobu nakládání k pozitivnímu trendu, když podíl skládkování na celkové produkci odpadů klesl ze 14,6 % na 9,4 % v roce 2018. V meziročním srovnání 2017-2018 však došlo k mírnému zvýšení množství skládkovaných odpadů o 173,7 tis. t na hodnotu 3 565,4 tis. t. Dlouhodobým cílem je další snižování podílu skládkování na celkové produkci odpadů ve prospěch materiálového a také energetického využití odpadů, tj. v souladu s platnou hierarchií způsobů nakládání s odpady. Důležité je použití správných nástrojů pro tuto postupnou změnu, která může významně napomoci přechodu na oběhové hospodářství.

Dalším způsobem odstranění odpadů je **spalování**. Na rozdíl od energetického využití odpadů je v tomto případě odpad pouze odstraněn spalováním, není tedy nijak využit. Spolu se skládkováním je spalování v odpadové hierarchii až na posledním místě (v obou případech se jedná o odstranění odpadů), přednost před nimi má výše uvedené materiálové a dále rovněž energetické využití odpadů. V dlouhodobém měřítku spalování odpadů stagnuje. Každoročně je spáleno cca 0,2 % vyprodukovaných odpadů, tedy zanedbatelný podíl v porovnání se skládkováním.

Podíl **odstraněných odpadů** z celkové produkce odpadů setrvale klesá. Důvodem je větší míra recyklace, využití odpadů namísto primárních surovin (přičemž důležitá je podpora použití druhotných surovin a recyklovaných materiálů) a v neposlední řadě také zavádění modernějších technologií zpracování odpadů.

Data byla stanovena podle metodiky Matematické vyjádření výpočtu „soustavy indikátorů OH“ platné pro daný rok.

Obrázek 47: Podíl vybraných způsobů nakládání s odpady na celkové produkci odpadů v ČR [%], 2009-2018 (CENIA, 2019)

Situace v oblasti nakládání s komunálními odpady v ČR tak není dlouhodobě vyhovující (skládkování komunálních odpadů je nad úrovní průměru EU28 a recyklace pod průměrem). Cílem je razantnější snižování podílu skládkování na celkové produkci komunálních odpadů a naproti tomu zvyšování jejich materiálového a rovněž energetického využití, a to v souladu s principy oběhového hospodářství a s potřebou naplnění evropských cílů oběhového hospodářství.

V současnosti je v odpadovém hospodářství stěžejním trendem snaha o přechod na **oběhové hospodářství** (viz Obrázek 48), kdy dochází k uzavírání toků materiálů v dlouhotrvajících cyklech a důraz je kladen na prevenci vzniku odpadů, opětovné využití výrobků, recyklaci a přeměnu na energii namísto těžby nerostných surovin a přibývání skládek. V souladu s principy oběhového hospodářství a s potřebou naplnění evropských cílů oběhového hospodářství je vyvíjena snaha o snižování podílu skládkování na celkové produkci komunálních odpadů a současně zvyšování jejich materiálového a rovněž energetického využití. Tomu napomůže mimo jiné zvýšení poplatku za skládkování, posílení třídění komunálních odpadů a jejich opětovného využití (re-use) (CENIA, 2018; CENIA, 2019).

Obrázek 48: Cirkulární ekonomika vs. lineární ekonomika (INCIEN, 2020)

Postupně dochází ke změnám v oblasti legislativy a environmentální politiky, která směřuje k ukončení systému prosté likvidace odpadů. Je zřejmé, že se výroba nových produktů musí začít orientovat zejména na efektivní využívání zdrojů, přechod na zdroje obnovitelné, prevenci vzniku odpadů a design produktů takovým způsobem, aby se mohly vrátit zpět do oběhu, tedy cirkulovat. V životě firem a organizací i jednotlivců se koncept cirkulární ekonomiky dá uplatnit jednoduchým zaměřením na dematerializaci a posunem směrem k opětovnému použití, opravě a obnově produktů. Součástí změn budou bezpochyby i nové obchodní procesy zaměřené na poskytování služeb zákazníkům, nikoliv pouze na jednorázový prodej (TA ČR, 2018).

Mezi úspěšné příklady cirkulární ekonomiky v ČR patří např. firmy Plastia, KOMA Modular, COPYMAT, NAFIGATE Corporation aj. (TA ČR, 2018).

Součástí cirkulární ekonomiky je také opravitelnost výrobků. Díky spolupráci firem, státní správy, neziskových organizací, jednotlivců i mezinárodních organizací vznikl spolek „Opravme Česko“, jehož cílem je sdružovat všechny relevantní partnery s cílem prevence vzniku odpadu a přechod na cirkulární ekonomiku (INCIEN, 2020; Opravme Česko, 2020).

3.11 KULTURNÍ DĚDICTVÍ A KULTURNÍ, HISTORICKÉ A ARCHEOLOGICKÉ HODNOTY V ÚZEMÍ

Na území České republiky se vyskytuje celá řada kulturních památek, jako jsou hrady, zámky, kláštery, kostely, památky lidové architektury, dopravní stavby, průmyslové památky, ale také celky sídelních kulturních památek, představující celé památkové rezervace či zóny v rámci sídel.

Nejvýznamnějšími součástmi kulturního bohatství národa jsou národní kulturní památky, vyhlášené vládou ČR dle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči. V současnosti je v Ústředním seznamu kulturních památek zapsáno téměř 350 rejstříkových čísel národních kulturních památek (většinou se jedná o jednotlivé stavby či areály, movitých předmětů nebo jejich souborů je v tomto seznamu 27) od těch nejstarších (například archeologické naleziště Dolní Věstonice), přes památky

středověké (například Karlův most), novověké (například zámek Opočno či vila Tugendhat v Brně) i památky z konce 20. století (hotel a televizní vysílač na Ještědu u Liberce) (NPÚ, 2018).

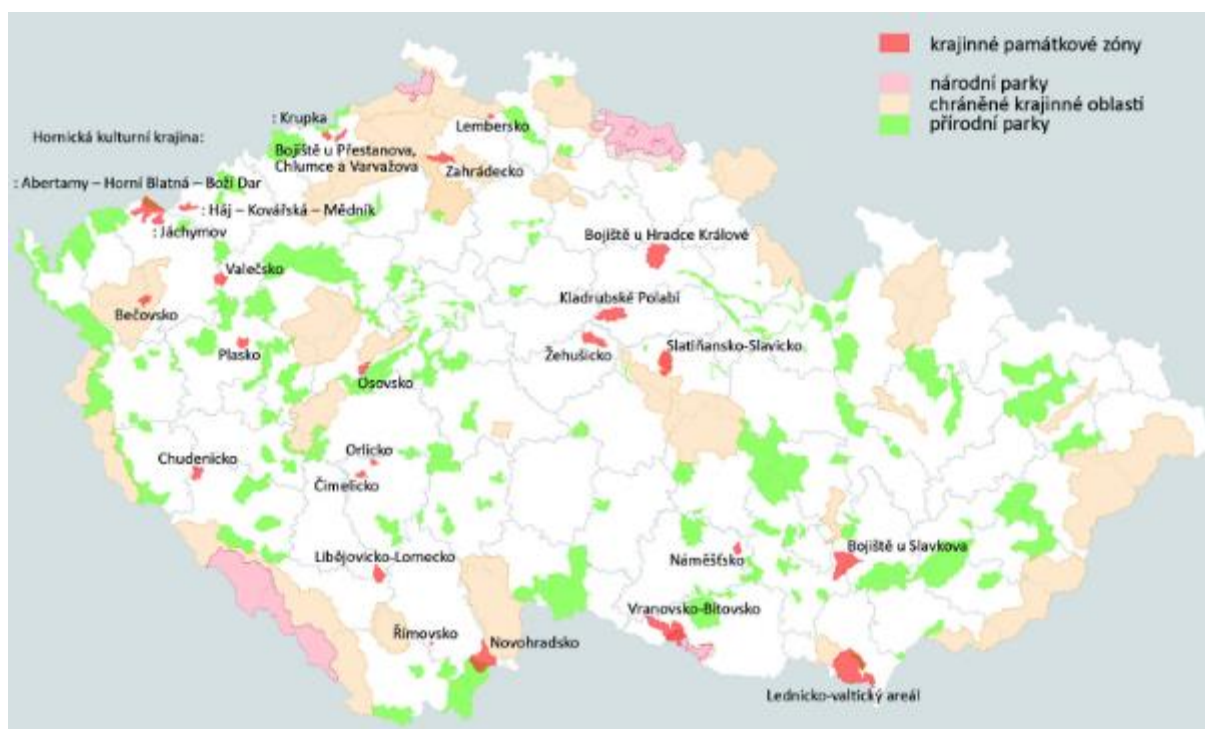
Zajištění adekvátní péče o tyto památky může být komplikováno tlakem na vytvoření prostoru pro dopravní infrastrukturu v rámci historických jader sídel či na nové využití dlouhodobě nevyužívaného objektu a jeho revitalizaci. Všechny tyto památky vytvářejí také příležitosti k rozvoji cestovního ruchu. Z hlediska regionálního rozvoje je důležitá otázka zachování péče o kulturní krajinu v některých regionech (periferie, regiony s demografickými a ekonomickými problémy).

V České republice je 14 památek zapsaných na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO, které jsou uvedeny níže:

- Praha – historické centrum
- Český Krumlov – historické centrum
- Telč – historické centrum
- Žďár nad Sázavou – Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené Hoře
- Kutná Hora – historické centrum, Chrám sv. Barbory, katedrála Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci
- Lednicko-valtický areál
- Kroměříž – zahrady a zámek
- Holašovice – vesnická rezervace
- Litomyšl – zámek a zámecký areál
- Olomouc – Sloup Nejsvětější Trojice
- Brno – vila Tugendhat
- Třebíč – židovská čtvrť a bazilika sv. Prokopa
- Krušnohoří – hornický region Erzgebirge
- Kladruby nad Labem – krajina pro chov koní v kladrubech

Mezi nemotné kulturní dědictví patří Slovácký Verbuňk, Masopust, Sokolnictví, Jízda králů, Loutkářství a Modrotisk (UNESCO, 2020).

Mezi území zvýšených kulturně historických hodnot se řadí také krajinné památkové zóny. Ostatní segmenty kulturního, architektonického a archeologického dědictví není možné v měřítku PÚR postihnout. Tyto krajinné památkové zóny se vyznačují zvýšenou hodnotou krajinného prostředí.

Obrázek 49: Krajinné památkové zóny v ČR (AOPK ČR, 2016)

Tabulka 10: Krajinné památkové zóny v ČR (KPZ NAKI, 2018; MK ČR, 2020)

Název KPZ	Kraj	Vyhlášeno
Území bojiště bitvy u Slavkova	Jihomoravský	1992
Lednicko-valtický areál	Jihomoravský	1992
Žehušicko	Středočeský	1996
Osovsko	Středočeský	1996
Římovsko	Jihočeský	1996
Orlicko	Jihočeský	1996
Novohradsko	Jihočeský	1996
Libějovicko-Lomecko	Jihočeský	1996
Valečsko	Karlovarský, Ústecký	1996
Chudenicko	Plzeňský	1996
Plasko	Plzeňský	1996
Zahrádecko	Liberecký	1996
Lembersko	Liberecký	1996
Území bojišť u Přestanova, Chlumce a Varvažova	Ústecký	1996
Území bojiště u Hradce Králové 1866	Královéhradecký	1996
Slatiňansko - Slavicko	Pardubický	1996
Náměšťsko	Vysočina	1996
Vranovsko - Bítovsko	Jihomoravský	2002
Čimelicko-Rakovicko	Jihočeský	2002
Hornická kulturní krajina Abertamy – Boží Dar – Horní Blatná	Karlovarský	2014
Hornická kulturní krajina Jáchymov	Karlovarský	2014
Bečovsko	Karlovarský	2014
Hornická kulturní krajina Háj – Kovářská – Mědník	Ústecký	2014
Hornická kulturní krajina Krupka	Ústecký	2014
Kladrubské Polabí	Pardubický	2015

3.12 OČEKÁVANÝ VÝVOJ BEZ UPLATNĚNÍ AKTUALIZACE Č. 4 PÚR ČR

3.12.1 Obyvatelstvo a zdraví

Z hlediska početnosti obyvatelstva, demografické struktury a národnosti se nedá předpokládat ovlivnění vlastní Aktualizací č. 4 PÚR ČR. Z dlouhodobého hlediska se dá očekávat, že koncepce, respektive její aktualizace, může ovlivnit rozložení obyvatelstva a druhy výroby (průmysl, služby, zemědělství, cestovní ruch, apod.) v rámci republiky, kdy do rozvojových oblastí a os budou (a již jsou) koncentrovány hlavní rozvojové záměry (průmysl, dopravní tahy, páteřní infrastruktura, apod.) a do specifických oblastí spíše služby (např. cestovní ruch), zemědělství a lesnictví. Toto může ovlivňovat např. migraci obyvatel za prací a další jevy s tím spojené.

Z hlediska samotné aktualizace Došlo ke zpřesnění textace vymezení rozvojových oblastí a os a specifických oblastí, což by mělo napomoci k přesnější a efektivnější lokalizaci různých typů rozvojových záměrů, což může v dlouhodobém horizontu ovlivňovat i migraci obyvatel. Vliv (jak pozitivní, tak negativní nebo neutrální) může mít také lokalizace nových dopravních záměrů, které mohou např. napomoci posílit atraktivitu bydlení (a podnikání) v daných regionech, omezit hlukovou a emisní zátěž v hustěji osídlených územích a současně být nových zdrojem emisí v místě jejich nové lokalizace.

3.12.2 Ovzduší a klima

Kvalita ovzduší a její negativní ovlivňování znečišťujícími látkami je dáno řadou faktorů, především emisemi z velkých průmyslových zdrojů, dopravy a lokálních topenišť, dále i působením zahraničních zdrojů a v neposlední řadě i meteorologickými podmínkami. Změna klimatu nabývá v posledních letech stále většího významu. Spolu s přijímanými opatřeními se bezprostředně dotýká jak hospodářství, tak i lidského blahobytu, ovlivňuje stav životního prostředí, lidské zdraví a ekosystémy i vývoj hydrometeorologické situace. Hydrometeorologické podmínky mají přímý vliv na rozptyl znečišťujících látek v ovzduší, a tím i na jejich atmosférické koncentrace, kvantitu i kvalitu povrchových i podzemních vod, vláhovou bilanci, a mohou zvýšit rizika pro lidské zdraví z důvodu vysokých teplot.

Z těchto jevů se návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR zabývá především dopravou a lokalizací rozvojových ploch, kde se dá očekávat větší míra působení na jednotlivé složky životního prostředí, tj. i ovzduší. Realizací nových dopravních záměrů nastíněných v návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR vzniknou nové zdroje znečištění ovzduší, avšak současně ve většině případů by mělo dojít k vymístění dopravní zátěže mimo sídla, kde je stávající stav nevyhovující. Zároveň se dá předpokládat zajištění větší plynulosti dopravy. Také modernizace a vybudování nových železničních koridorů je z hlediska ovzduší žádoucí. Bez uplatnění PÚR ČR, respektive Aktualizace č. 4 PÚR ČR se dá předpokládat obdobný trend, avšak méně koordinovaný s potenciálně více negativními důsledky.

3.12.3 Hluk

Bez realizace Aktualizace č. 4 PÚR ČR nebudou vytvořeny takové podmínky pro řešení stávajícího ne zcela vyhovujícího stavu, tj. kdy zdroje hluku (zejména silniční doprava) prochází hustě osídlenými oblastmi (tj. především městské aglomerace). Realizace záměrů uvedených v návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR by měla přispět k vyřešení některých stávajících dopravních problémů a modernizaci automobilové i veřejné dopravní infrastruktury a odvedení zdrojů hluku mimo sídla. Bez uplatnění PÚR ČR a její aktualizace se dá předpokládat obdobný trend, avšak méně koordinovaný s potenciálně více negativními důsledky.

3.12.4 Vodní hospodářství

V rámci PÚR ČR, respektive její aktualizace, navrhované rozvojové oblasti, rozvojové osy a koridory dopravní a technické infrastruktury zasahují do celé řady chráněných oblastí přirozené akumulace vod

a záplavových území. Absence uplatňování priorit, kritérií a podmínek pro rozhodování v území je spojena s rizikem negativního ovlivnění výjimečných podmínek pro akumulaci vod v těchto oblastech. V rozvojových oblastech a osách i v dopravních koridorech dochází k rozsáhlé plošné zástavbě území. Případné nekoordinované pokračování tohoto trendu by znamenalo další snižování přirozené retenční schopnosti krajiny. Návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR zachovává strukturu stávající platné PÚR ČR. Vymezení rozvojových oblastí a os a specifických oblastí zůstává zachováno, doplněna je pouze jedna nová specifická oblast zaměřená na problematiku sucha. Většina koridorů dopravní a technické infrastruktury zůstává zachována, případně je vypuštěna nebo jejich vymezení zpřesněno. Doplněno bylo pouze několik nových záměrů.

Nežádoucím jevem současného rozvoje je urbanizace záplavových území. Každým objektem situovaným v záplavovém území jsou zhoršovány odtokové poměry a v důsledku toho se zvyšují celkové ničivé důsledky povodně. Toto je řešeno v rámci stávajících republikových priorit územního plánování.

V rámci aktualizace je rovněž uveden záměr vodní nádrže Nové Heřminovy a navazujících přírodě blízkých protipovodňových opatření. Toto reflektuje aktuální stav přípravy tohoto záměru, který je vymezen v aktuálně platných ZÚR MSK. Stejně tak je řešena problematika vodního díla Skalička (namísto dříve uváděné suché nádrže Teplice).

Nedostatky v čištění odpadních vod komunálních i průmyslových a plošné znečištění ze zemědělství způsobují bakteriální i chemické znečištění toků a eutrofizaci vody ve vodních nádržích. Nerealizace opatření Aktualizace č. 4 PÚR ČR a její aktualizace v oboru vodního hospodářství by řešením tohoto nepříznivého stavu výrazně zpomalilo.

3.12.5 Příroda a krajina

V současné době lze definovat řadu procesů způsobených činností člověka, které významným způsobem ovlivňují vývoj přírody a krajiny. Často se jedná o vývoj z hlediska ochrany přírody a krajiny nežádoucí, který způsobuje neblahé změny ve složení a struktuře přírodních hodnot v území.

Ovlivňování životního prostředí člověkem probíhá odedávna, intenzita těchto procesů se prudce zvýšila především ve druhé polovině 20. století. V podmínkách střední Evropy dochází k některým negativním jevům, které však většinou probíhají bez ohledu na to, zda dojde k realizaci PÚR, či nikoliv.

PÚR ve znění návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR vymezuje základní rozvojové oblasti a osy, ve kterých je kladen větší důraz a předpoklad pro rozvoj výrobních aktivit, sídel a budování dopravní a technické infrastruktury. Tyto zpřesněné rozvojové oblasti a rozvojové osy jsou vymezovány tak, aby se předcházelo konfliktům s velkoplošně zvláště chráněnými územími. Naopak vymezení specifických oblastí je provedeno tak, že by měly napomoci chránit, rozvíjet a udržitelným způsobem vhodně využívat dochované přírodní a kulturní hodnoty v daných oblastech a napomoci řešit problémy specifické pro danou oblast. Tato základní koncepce organizace území České republiky by měla napomoci chránit přírodní hodnoty a zabránit nežádoucí fragmentaci rozsáhlejších přírodně hodnotných celků krajiny. V rámci APÚR č. 4 nejsou rozvojové oblasti a osy výrazněji upravovány, pouze je vymezena nová specifická oblast SOB9, ve které se projevuje aktuální problém ohrožení území suchem.

Dále jsou vymezovány koridory a plochy dopravní a technické infrastruktury, kdy návrh aktualizace některé stávající záměry vypouští nebo upravuje jejich vymezení, případně zkracuje. Vymezuje také několik nových záměrů.

Požadavky automobilové dopravy obecně vytváří velký tlak na plošné zlepšování dopravní infrastruktury, tedy zkapacitňování stávajících silnic a stavbu nových. Dochází tak nejen ke zmenšování využitelného přírodního prostoru, ale i k jeho fragmentaci, narušování větších funkčních celků, ke zhoršování prostupnosti krajiny či záborům půdy. Proto je nutné důsledně zvažovat nutnost umístění jakýchkoli novostaveb do krajiny. Návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR přejímá a upravuje např. koridory pro dopravní a technickou infrastrukturu. Současně je třeba dodat, že ve většině případů neřeší konkrétní lokalizaci koridorů pro tyto stavby, PÚR ČR vymezuje plochy a koridory jen

schematicky. Ta je a bude řešena až na úrovni zásad územního rozvoje jednotlivých krajů a územních plánů obcí. Zde bude nutné zajistit migrační prostupnost území pro živočichy, zajištění ekologické stability v rámci územního systému ekologické stability a ochranu přírodně hodnotných biotopů a na ně vázaných druhů rostlin a živočichů.

Aktuální je také znečištění životního prostředí z dopravy. Pro přírodu a krajinu je riziko především v kontaminaci vodotečí a v plošném navýšení oxidů dusíku a prachu v ovzduší. Kontaminace prostředí je spíše havarijním stavem, ke kterému by při dodržení všech bezpečnostních předpisů nemělo docházet. Naopak zvýšení oxidů dusíku v ovzduší je plošný problém přímo související s nárůstem dopravní zátěže. Dochází k obohacení půdy dusíkem, který je limitující pro řadu druhů rostlin i celých rostlinných společenstev. Trend zvyšování automobilismu zřejmě bude pokračovat bez ohledu na realizaci APÚR č. 4. Samotný návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR tyto trendy a skutečnosti ovlivní jen méně, neboť část záměrů je současně vypuštěna, případně upravena. Vliv na ochranu přírody a krajiny může mít také vymezení koridorů pro vedení elektrického napětí a plynu, které v řadě případů zasahují do území chráněných zákonem o ochraně přírody a krajiny. Elektrické vedení může např. způsobovat úmrtí nebo zranění ptáků nebo zásah do lesních biotopů. Plynovod může zejména během realizace vést k zásahu do přírodních biotopů, biotopů výskytu zvláště chráněných druhů nebo např. ÚSES. Podrobněji jsou střety popsány v následujících kapitolách a tabelární příloze.

3.12.6 Zemědělský a lesní půdní fond

Pokud by nedošlo k uplatnění priorit, kritérií a podmínek pro rozhodování o změnách v území, hrozí riziko prohloubení dlouhotrvajícího sucha včetně jeho negativních dopadů (zemědělství, lesní hospodářství, vodní hospodářství a další) a trvalého úbytku zemědělské půdy v okolí nejvýznamnějších sídelních center, včetně půdy nejvyšší kvality. Současně je třeba dodat, že realizace záměrů uvedených v PÚR ČR a jejich aktualizacích v konečném důsledku taktéž povede k záborům půdního fondu, kterému se nelze vyhnout.

Z hlediska lesů se dají také předpokládat zábery lesního půdního fondu či pokračující gradace kůrovcové kalamiy.

Samotná aktualizace by při porovnání s aktuálně platnou verzí PÚR ČR celkově neměla způsobovat významné zvýšení záborů půdního fondu, ačkoliv k nim u některých záměrů dojde. Je zachováno vymezení rozvojových oblastí a os a specifických oblastí (s výjimkou nových SOB8 a SOB9), některé stávající záměry jsou vypuštěny (např. koridory silniční a železniční dopravy), několik záměrů je vymezeno nově, výsledkem aktualizace by tedy nemělo být významnější zvýšení záborů půdního fondu v měřítku ČR. Zábery půdního fondu je nutné minimalizovat, a to především vhodnou lokalizací rozvojových záměrů na méně hodnotné zemědělské půdy, pro nezemědělské účely použít především nezemědělskou půdu, zejména nezastavěné a nedostatečně využitě pozemky v zastavěném území nebo na nezastavěných plochách stavebních pozemků staveb mimo toto území, stavební proluky a plochy brownfields a další. Toto bude řešeno na všech úrovních od ÚPD po územní řízení. Tyto požadavky jsou řešeny také v rámci Republikových priorit územního plánování.

3.12.7 Kulturní dědictví

V České republice se vyskytuje řada památek, které jsou určitou formou chráněny a slouží především k ochraně a zachování stávajících kulturně historických hodnot v území, tedy se dá předpokládat, že bez uplatnění návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR bude zachován stávající stav, který je vyhovující.

3.12.8 Horninové prostředí

PÚR ČR, respektive její Aktualizace č. 4, bude horninové prostředí ovlivňovat např. v rámci realizace dopravních staveb, kdy je nutno předpokládat poptávku po nerostných surovinách (štěrk, písky, stavební kámen apod.). Nerealizace APÚR č. 4 by mohla zpozdit vymezení, respektive realizaci, některých jí řešených dopravních koridorů a následně staveb, čímž by byl také zpomalen tlak na surovinové zdroje.

4 CHARAKTERISTIKY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, KTERÉ BY MOHLY BÝT UPLATNĚNÍM NÁVRHU AKTUALIZACE Č. 4 POLITIKY ÚZEMNÍHO ROZVOJE ČR VÝZNAMNĚ OVLIVNĚNY

Cílem této části je identifikovat jevy a charakteristiky řešeného území, které mohou být uplatněním Aktualizace č. 4 PÚR ČR významně ovlivněny. Tj. identifikovat vlivy, které mohou působit buď na jednotlivou složku životního prostředí (např. půda) nebo prostorové vzniklé koncentrací navrhovaných ploch a koridorů (= záměrů) na prostorově omezené části řešeného území.

Tato část má pouze indikativní charakter. Nenahrazuje hodnocení vlivů prováděné v kap. 6., kde teprve dochází ke kvantifikaci, resp. odhadu významnosti předpokládaných vlivů na úrovni konkrétních výroků.

Při hodnocení bylo přihlédnuto ke skutečnosti, že se jedná o aktualizaci Politiky územního rozvoje, nikoliv o novou koncepci. Nejsou zde proto hodnoceny republikové priority územního plánování, u kterých dochází jen k dílčím úpravám. (Konkrétní úpravy jsou hodnoceny v kap. 6). Hodnoceny jsou pouze koridory a plochy členěné dle funkčního využití ve vztahu k jednotlivým tématům životního prostředí.

Tabulka 11: Indikace pravděpodobnosti vzniku (negativního) vlivu navrhovaných ploch a koridorů na jednotlivé složky životního prostředí

Koridory/Plochy	Obyvatelstvo a veřejné zdraví	Ovzduší a klima	Příroda, krajina a biologická rozmanitost	Horninové prostředí	Půdní fond	Hmotné statky	Kulturní dědictví
Železniční doprava	x	x	xx	x	xx	x	x
Silniční doprava	x	xx	xx	x	xx	x	x
Vodní doprava	0	0	x	0	x	0	0
Letiště	xx	xx	x	x	xx	x	x
Elektroenergetika	0	0	xx	0	x	x	x
Plynárenství	0	0	x	x	x	x	x
Vodní hospodářství	x	0	xx	x	x	xx	x

Vysvětlivky: XX - Vliv je pravděpodobný, X - Vliv nelze vyloučit, 0 - K významnému ovlivnění nedojde nebo je málo pravděpodobně

Z provedeného hodnocení je patrné, že vymezenými koridory a plochami budou pravděpodobně nejvíce ovlivněny přírodní hodnoty v území a dále půdní fond, ať už zemědělská půda nebo lesy. Hodnocení možných významných vlivů na jednotlivé charakteristiky životního prostředí jsou dále provedeny podrobnějším textovým komentářem dle jednotlivých témat životního prostředí.

V rámci této kapitoly není prováděna prostorová analýza. Jednotlivé charakteristiky životního prostředí jsou popsány podrobně v předchozí kapitole, kde jsou k nim doplněny rovněž mapová schémata pro oblast ČR. V těchto mapách jsou znázorněny jak současný stav životního prostředí (např. chráněná území), tak i problematické charakteristiky životního prostředí, jako je např. fragmentace krajiny, erozní ohroženost půd a další. Vymezení rozvojových oblastí a os zůstalo v rámci návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR zachováno, nejsou navrženy nové rozvojové oblasti a osy. Nově je vymezena pouze SOB8 Sokolovsko a SOB9 pro řešení sucha, u kterých nejsou předpokládány významné (negativní) vlivy na životní prostředí.

4.1 PŘÍRODA A KRAJINA

Realizací záměrů uvedených v koncepci budou nejvíce ovlivněna území s vysokou koncentrací rozvojových záměrů. Takovou koncentrací lze očekávat především v rozvojových oblastech a osách. V rozvojových oblastech a osách bude sílit tlak na zastavování dalších ploch v krajině, jak pro výstavbu technické a dopravní infrastruktury, tak v rámci rozvojových ploch pro bydlení a výrobu. Na druhou stranu je koncentrace přírodních hodnot v rozvojových oblastech a osách nižší, čímž je ovlivnění částečně předcházeno.

Důsledkem může být úbytek biotopů rostlin i živočichů s následným ovlivněním jejich populací. S realizací koridorů a ploch dojde také k nárůstu rušení v jejich blízkosti, ať již vizuálního, akustického nebo rušení v důsledku zvýšeného pohybu lidí nebo např. dopravních prostředků.

Další ovlivněnou oblastí bude pravděpodobně migrační prostupnost území, která je realizací dopravních a technických liniových staveb snižována. Toto se týká míst, kde se střetávají migrační koridory a koridory dopravních záměrů. Díky většímu množství dopravních koridorů ovlivňujících migrační prostupnost území zde **dochází ke kumulaci tohoto negativního jevu, tj. kumulativnímu narušování migrační prostupnosti krajiny.**

Tato problematika je řešena v rámci republikové priority 20a, která směřuje k zajištění migrační prostupnosti krajiny a má za cíl omezit nežádoucí srůstání sídel s ohledem na zajištění přístupnosti a prostupnosti krajiny. APÚR č. 4 tuto republikovou prioritu nově rozšiřuje. Prioritu je nutno respektovat také při zpracování navazujících územně-plánovacích dokumentací.

Návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR nově navrhuje několik záměrů (popř. zpřesňuje jejich vedení). Návrh APÚR č. 4 nově vymezuje koridor pro vodní dopravu, který může mít dopad na volně žijící druhy živočichů a rostlin, genezi hluku při realizaci i provozu, riziko ztráty biotopů v průběhu realizace, očekává se zábor půdy, zvýšená aktivita v blízkosti řeky může mít vliv také na kvalitu vody v toku. Dále je předpokládána úprava textace u vodního díla Skalička, kdy tento záměr může vést k ovlivnění přírodních hodnot v širším území.

Některé záměry, zejména silniční dopravní stavby, jsou vypuštěny, čímž je snižována i míra působení koncepce na jednotlivé složky ŽP.

Návrh koncepce dále vymezuje několik nových koridorů a ploch pro vedení elektrického napětí a plynovody. V tomto případě se rovněž nedá vyhnout řadě dílčích střetů s liniovými prvky v krajině, především ÚSES. Současně se dá předpokládat ovlivnění krajinného rázu. Požadavkům ochrany krajinného rázu je potřeba přizpůsobit vedení těchto koridorů v navazujících územně plánovacích dokumentacích. Podrobnější hodnocení je uvedeno v dalších částech hodnocení.

4.2 OVZDUŠÍ, KLIMA A HLUKOVÉ ZNEČIŠTĚNÍ

PÚR ČR, respektive její Aktualizace č. 4, vymezuje řadu dopravních koridorů, ať už silničních, železničních nebo vodních, přičemž samotný návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR přidává pouze několik nových nebo významněji upravených rozvojových záměrů v oblasti dopravy železniční, silniční a vodní. Dopravní záměry plánované v těchto koridorech budou po realizaci zdrojem emisí znečišťujících látek a hluku. Současně však nové dopravní záměry mají být směřovány tak, aby vedly mimo nejhustěji osídlené oblasti, čímž se sníží expozice obyvatelstva těmito znečišťujícími látkami. Současně je nutné počítat s realizací protihlukových opatření, aby bylo znečištění hlukem (jak obyvatel, tak i krajiny) minimalizováno na nejnižší možnou míru. Vzhledem k často dlouhodobému výhledu výstavby těchto silničních staveb můžeme předpokládat i postupnou modernizaci vozového parku a tím i nižší emisní a hlukové působení.

Naopak koridory pro železniční infrastrukturu vytvářejí předpoklady pro to, aby se železniční doprava stala konkurenceschopná pro dopravu silniční, čímž budou snižovány i vlivy na životní prostředí. Návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR doplňuje několik železničních koridorů, které rozvádějí a nahrazují již existující, či z důvodu zkapacitnění a zrychlení trati.

4.3 VODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ

Navrhované investice pro rozvoj území obsažené v návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR mohou ovlivňovat území, která jsou významná pro vodní zdroje a na nich závislé ekosystémy. V posledních letech se jako velký problém jeví zastavování záplavových území, jejichž plocha se neustále snižuje, což zapříčiňuje především zvyšování povodňového rizika. Toto způsobují např. stavby dopravní infrastruktury ve volné krajině podél vodních toků, ale také další stavby technické infrastruktury, popř. stavby průmyslových a obytných budov.

Dále je předpokládána úprava textace u vodního díla Skalička, kdy tento záměr může vést k ovlivnění vodního režimu v širším území nebo k ovlivnění přírodních léčivých zdrojů v oblasti Lázní Teplice.

Liniové dopravní a infrastrukturální stavby mohou mít vliv na odtokové poměry v krajině, které mohou výrazně narušit její vodní režim. Takové stavby mohou narušit přirozený povrchový odtok, kvalitu vod nebo přerušení přirozené infiltrace srážek do podzemních vod. Toto riziko je obzvláště nebezpečné na územích jako jsou např. chráněné oblasti přirozené akumulace vod, ochranná pásma vodních zdrojů povrchových či podzemních vod, které slouží jako zdroje pitné vody. Těmto vlivům je proto potřebné věnovat náležitou pozornost při jejich přípravě i realizaci a účinné je minimalizovat. Toto platí jak u stávající PÚR ČR, tak návrhu její aktualizované podoby.

4.4 ZEMĚDĚLSKÝ A LESNÍ PŮDNÍ FOND

Uplatněním samotné APÚR č. 4 dojde ve výsledku k významným záborům půdního fondu, kterému se nelze vyhnout. Dílčím způsobem bude rovněž negativně ovlivněna výměra lesní půdy, zejména v případě realizace některých staveb veřejné infrastruktury, k čemuž již dochází. **Díky většímu množství záměrů zde dochází ke kumulaci záborů zemědělské půdy**

Zemědělská půda bude realizací APÚR č. 4 nejvíce dotčena v rámci vymezených rozvojových oblastí a os, kde se předpokládá zvýšená četnost záměrů na změny využití území a dále realizací koridorů dopravní infrastruktury. Naopak v případě záměrů technické infrastruktury budou vlivy na půdní fond nižší.

Politika územního rozvoje má usměrňovat a koordinovat územní rozvoj. Bez jejího uplatnění hrozí nekoordinovaný územní rozvoj a tím ještě větší a nekoncepční tlak na zemědělskou půdu a lesy.

Zábory půdního fondu je nutné minimalizovat na všech úrovních od Zásad územního rozvoje přes územní plány obcí po územní řízení v souladu s požadavky zákona č. 334/1992 o ochraně zemědělského půdního fondu. Především je nutná vhodná lokalizace rozvojových záměrů, pro nezemědělské účely použití především nezemědělské půdy, např. brownfields. Dále je nutno respektovat republikovou prioritu (14a) „Při plánování rozvoje venkovských území a oblastí ve vazbě na rozvoj primárního sektoru zohlednit ochranu kvalitní zemědělské, především orné půdy a ekologických funkcí krajiny.“

4.5 HORNINOVÉ PROSTŘEDÍ

Horninové prostředí nebude uplatněním návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR v případě důsledného respektování zák. č. 44/1988 Sb. (horní zákon) v platném znění a zákona ČNR č. 62/1988 Sb. (o geologických pracích) v platném znění významně ovlivněno.

4.6 KULTURNÍ DĚDICTVÍ

V případě kulturního dědictví se na úrovni měřítka návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR nedají identifikovat potenciálně významné vlivy. Ty budou v případě nových záměrů a jejich změn předmětem hodnocení v rámci aktualizace zásad územního rozvoje jednotlivých krajů a především územních plánů obcí.

5 SOUČASNÉ PROBLÉMY A JEVY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, KTERÉ BY MOHLY BÝT UPLATNĚNÍM NÁVRHU AKTUALIZACE Č. 4 POLITIKY ÚZEMNÍHO ROZVOJE ČR VÝZNAMNĚ OVLIVNĚNY, ZEJMÉNA S OHLEDEM NA ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ A PTAČÍ OBLASTI

Cílem této části je identifikovat problémy a jevy životního prostředí, které by mohly být návrhem APÚR ČR č. 4 významně ovlivněny. Důraz je kladen především na zvláště chráněná území a ptačí oblasti. Při naplnění této kapitoly bylo vycházeno z přístupů uplatněných při hodnocení původní aktualizace PÚR ČR, tj. Aktualizace č. 1. Dále byly reflektovány metodické pokyny.

Hodnocení bylo provedeno po jednotlivých oblastech životního prostředí. V rámci těchto tematických oblastí byly na základě kap. 3 identifikovány v souhrnu problémy životního prostředí za danou oblast. Vůči těmto problémům bylo prováděno slovní hodnocení možného významného ovlivnění těchto problémů záměry obsaženými v návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR, respektive PÚR samotné.

Byly identifikovány všechny významnější problémy, tj. nejen ty, u kterých dochází k zátěži složek životního prostředí nad úroveň limitů stanovených platnými předpisy. Prostorové vyjádření těchto problémů je provedeno v rámci map v kapitole č. 3. U složek životního prostředí, pro které nejsou stanoveny limitní hodnoty zatížení (ZPF, PUPFL, příroda a krajina), byl primárně využit slovní komentář, který vycházel z informací uvedených v kapitole č. 3 a zohledňoval návrhy, které jsou řešeny v návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR. Naopak nebyly využity metodikou doporučené indikátory, které na úrovni PÚR ČR považujeme za velmi omezeně až nepřesně vypovídající. Dále je potřeba říct, že řada problémů a témat je na úrovni ČR prostorově téměř neznázornitelná (např. biodiverzita druhů, invazní druhy, extrémní meteorologické jevy a další). Z těchto důvodů byl u této kapitoly primárně využit slovní komentář.

5.1 PŘÍRODA A KRAJINA

- Zajištění ochrany území, zařazených do soustavy Natura 2000 a v nejcennějších částech velkoplošných ZCHÚ.
- Nízká migrační propustnost území, fragmentace, nízká ekologická stabilita krajiny.
- Celkové snižování biodiverzity, vymírání některých druhů volně žijících živočichů, případně ohrožení populací, včetně významné snižování početnosti bezobratlých (hmyzu), úbytek vhodných biotopů a ekosystémů v důsledku nevhodného využívání krajiny.
- Narušený vodní režim krajiny, snížená retenční schopnost krajiny.
- Unifikace krajiny v důsledku intenzivního rozvoje dopravní a technické infrastruktury, budování logistických center a průmyslových zón ve volné krajině.
- Šíření nepůvodních a invazních druhů rostlin a živočichů.

Mapově jsou zvláště chráněná území, stejně jako migračně významná území a území nejvíce ovlivněna fragmentací krajiny, vymezena v rámci kap. č. 3. V této kapitole jsou rovněž znázorněna území, kde dochází ke snižování koeficientu ekologické stability území.

PÚR ČR, respektive její Aktualizace č. 4, uvedené problémy reflektuje např. v rámci republikových priorit, kritérií a podmínek pro rozhodování o změnách v území a stanovených úkolů pro územní plánování obsažených v jednotlivých kapitolách.

S ohledem na nové záměry obsažené v návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR (koridory pro vedení liniové infrastruktury) je nutné se v budoucích fázích zaměřit např. na ochranu krajinného rázu a minimalizaci střetů liniových záměrů se zájmy ochrany přírody a krajiny.

Taktéž je nutné při lokalizaci nové dopravní a technické infrastruktury, které jsou v rámci aktualizace vymezeny, minimalizovat problém fragmentace území, a to především jejich vhodným vymezením a navržením opatření pro zajištění migrační prostupnosti krajiny (migrační podchody a přechody, využití tunelů, zprůchodnění komunikací apod.) v navazujících zásadách územního rozvoje a územních plánech obcí.

APÚR 4 podporuje využití přírodě blízkých opatření pro zvýšení retence vody v krajině a podporuje tak adaptaci na změnu klimatu a s tím souvisejících opatření na zmírňování účinků povodní a sucha.

Současně bylo v rámci aktualizace zpřesněno vymezení specifických oblastí, což by mělo oproti aktuálně platné PÚR napomoci efektivně lokalizovat záměry v rámci stávajících podmínek v území.

Posouzení vlivu na soustavu Natura 2000 dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, je řešeno podrobněji v rámci samostatného dokumentu. Z tohoto posouzení zde uvádíme hlavní závěry.

Cílem naturového posouzení bylo zjistit, zda návrh koncepce jako celek, respektive koridory, plochy nebo další úpravy v něm nově provedené nebo významněji pozměněné vůči aktuálně platné podobě, mohou nebo nemohou mít významně negativní vliv na soustavu Natura 2000, tedy na ptačí oblasti a evropsky významné lokality. Na základě provedeného hodnocení bylo konstatováno, že předložený návrh Aktualizace č. 4 Politiky územního rozvoje ČR může mít potenciálně významný negativní vliv na předměty ochrany a na celistvost evropsky významných lokalit a ptačích oblastí soustavy Natura 2000.

Jako problematický byl vyhodnocen návrh plochy VoD2 – plochy pro vodní dílo Skalička. Vymezení dané plochy jako vodního díla může mít významně negativní vliv na lesáka rumělkového, který je předmětem ochrany v EVL Hustopeče – Štěrkáč. Z tohoto důvodu byl u tohoto bodu konstatován významně negativní vliv na lokality soustavy Natura 2000.

U dalších návrhů koridorů a ploch a dalších úprav obsažených v návrhu APÚR č. 4 nebyly významné negativní vlivy identifikovány. U některých navržených koridorů a ploch byly identifikovány potenciální mírné negativní vlivy, které jsou konkrétně popsány v rámci samotného posouzení. Pro předcházení, zmírnění nebo minimalizaci těchto negativních vlivů byly navrženy podmínky, které jsou rovněž uvedeny v závěru Vyhodnocení vlivů na životní prostředí.

5.2 OVZDUŠÍ, KLIMA A HLUKOVÉ ZNEČIŠTĚNÍ

- Emise z narůstající dopravy zejména suspendovanými částicemi frakcí PM₁₀ a PM_{2,5}, NO_x a benzo[a]pyrenu v blízkosti komunikací zatížených intenzivní automobilovou dopravou.
- Vysoké množství emisí z domácích topenišť (TZL).
- Zatížení území dálkovým přenosem znečištění, zejména v příhraničních oblastech.
- Oblasti s překročenými imisními limity v některých regionech a aglomeracích (O/K/FM) a v centrech měst.
- Narůstající počet událostí s extrémními projevy počasí, projevující se v posledních letech především suchem, případně povodněmi, vlnami veder a další.
- Nedostatečná pozornost věnovaná adaptačním opatřením na zmírnění projevů klimatické změny, včetně podceňování pravděpodobnosti a míry jejich dopadů (ve městech i v krajině).
- Nedostatečný rozsah zmírňujících opatření (zejména omezení produkce skleníkových plynů z výroby elektřiny, tepla a narůstající dopravy).
- Vysoký podíl obyvatel zatížených nadměrným hlukem z automobilové dopravy v okolí komunikací s intenzivní automobilovou dopravou, zejména v intravilánech měst a podél zatížených komunikací.

Závažným problémem v oblasti životního prostředí je kvalita ovzduší, kdy na velké části území jsou překračovány imisní limity zejména pro suspendované částice a na ně vázaného benzo[a]pyrenu, na dopravně exponovaných lokalitách aglomerací a velkých měst imisní limity pro NO₂ a dále pro

troposférický ozón a lokálně pro některé další látky. Toto se týká především území Moravskoslezského kraje, které je významně ovlivněno dálkovým přenosem znečištění z Polska. Mapově jsou tyto nadlimitně zatížená území vymezena v rámci kap. č. 3.

Dlouhodobě je v blízkosti významných dopravních tahů časté zvýšené zatížení hlukem, a to i v hustěji osídlených oblastech. Toto je částečně s ohledem na podrobnost koncepce znázorněno v kap. č. 3.

Také probíhající změna klimatu má vliv na stav životního prostředí, lidské zdraví a ekosystémy i vývoj hydrometeorologické situace. Tyto jevy negativně ovlivňují zdraví lidí, jejich komfort, zvyšují riziko výskytu chorob, snižují délku života apod. Některé z těchto jevů mohou být alespoň místně významněji ovlivněny realizací záměrů obsažených v rámci Aktualizace č. 4 PÚR ČR. Lokality ohrožené suchem jsou vymezeny v kap. č. 3, návrh APÚR ČR č. 4 na tento problém reaguje např. vymezením SOB9.

Pozitivně může tento stav ovlivnit podpora rozvoje veřejné dopravy (koridory vysokorychlostních tratí, železniční koridory) a vymístění dopravních komunikací mimo hustě osídlené lokality. Návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR tento problém reflektuje novými koridory pro železnice, silnice, vodní a kombinovanou dopravu. Tyto záměry by měly napomoci ke snížení hlukového znečištění a znečištění ovzduší v nejhustěji zastavěných oblastech.

5.3 VODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ

- Antropogenně silně ovlivněné vodní toky, povodňová opatření převážně technického charakteru.
- Nízké využití přirozeného potenciálu krajiny zadržovat vodu, absence rychlé reakce na vyčerpávání objemu podzemních vod, například zasakováním.
- Nízké využívání srážkové a další „šedé“ vody k účelům, pro něž je použití pitné vody ekonomicky i environmentálně nevýhodné (zavlažování, WC, apod.), absence oddílných kanalizací pro odpadní a srážkové vody.
- Negativní vlivy na povrchové a podzemní vody v důsledku vypouštění odpadních vod z kanalizací pro veřejnou potřebu a zařízení pro energetiku i v důsledku zemědělské činnosti, nezabezpečených skládek odpadu a starých ekologických zátěží, případně nedokončeného odkanalizování v některých obcích.
- Zhoršená jakost povrchových vod (III. třída a horší) i podzemních vod, a to jak v důsledku komunálního znečištění (nedostatečná kapacita ČOV v některých obcích), tak vlivem zemědělské činnosti (eutrofizace, splach a další), havárií, skládek odpadu a starých ekologických zátěží. Situaci nadále zhoršuje sucho, které snižuje vodnost toků a tím zvyšuje koncentrace znečištění v nich.
- Narušení přirozeného vodního režimu v krajinně nevhodným využíváním krajiny. Špatné zemědělské hospodaření s půdou, monokulturní výsadby jehličnanů v lesích popř. nadměrná zástavba způsobují sníženou schopnost krajiny zadržovat vodu.

Některé z těchto jevů jsou prostorově znázorněny v kap. 3. Jedná se např. o toky členěné dle jakosti vody nebo oblasti více ovlivňované suchem. Tyto jevy jsou v rámci návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR řešeny zejména vymezením SOB9, která je zaměřena na řešení problematiky sucha. Pozornost je jim potřeba věnovat dále v navazujících ÚPD, kdy je nutné minimalizovat střety rozvojových záměrů s ochrannými pásmy vodních zdrojů a minimalizovat lokalizaci těchto záměrů do záplavových území vodních toků.

APÚR 4 podporuje využití přírodě blízkých opatření pro zvýšení retence vody v krajinně a podporuje tak adaptaci na změnu klimatu a s tím souvisejících opatření na zmírňování účinků povodní a sucha.

5.4 ZEMĚDĚLSKÝ A LESNÍ PŮDNÍ FOND

- Zvyšování podílu zastavěných ploch a pokračující záborů zemědělské půdy, zejména v okolí větších sídel a při hlavních silničních trasách v důsledku výstavby skladových i průmyslových areálů.
- Vodní a větrná eroze půdy, spojená s intenzivním zemědělstvím a nesprávnými zemědělskými postupy, urychlená změnou klimatu.
- Dlouhotrvající sucho, snížená retenční schopnost krajiny.

Trendem po roce 2000 je charakteristický postupný úbytek orné půdy a postupný nárůst zastavěných a ostatních ploch. Kromě zatravnění se v ostatních případech jedná většinou o trvalé záborů půdního fondu. Nejvyšší rychlost záborů půdního fondu je patrná v územích s nejvyšší koncentrací obyvatel a činností, jako je výroba, dopravní stavby a další. Tyto jsou koncentrovány především do rozvojových oblastí a v rámci rozvojových os.

Návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR tyto trendy nezastaví, avšak alespoň je napomůže vhodněji usměrňovat a koordinovat. Jedná se zejména o rozvojové oblasti a osy, kde se dá předpokládat větší koncentrace rozvojových aktivit, které povedou k záborům půdního fondu. APÚR č. 4 v tomto případě zpřesňuje vymezení rozvojových oblastí a rozvojových os (např. prodloužení komunikací) a vymezuje nové koridory pro dopravní záměry, které si vyžádají záborů půdního fondu. Těmto záborům není možné se zcela vyhnout, v navazujících ÚPD je při vymezení trasy koridorů nutno zohlednit i požadavek na minimalizaci těchto záborů vhodnou lokalizací rozvojových záměrů.

6 ZHODNOCENÍ STÁVAJÍCÍCH A PŘEDPOKLÁDANÝCH VLIVŮ NAVRHOVANÝCH VARIANT V NÁVRHU AKTUALIZACE Č. 4 PÚR ČR, VČETNĚ VLIVŮ SEKUNDÁRNÍCH, SYNERGICKÝCH, KUMULATIVNÍCH, KRÁTKODOBÝCH, STŘEDNĚDOBÝCH A DLOUHODOBÝCH, TRVALÝCH A PŘECHODNÝCH, Kladných a záporných; HODNOTÍ SE VLIVY NA OBYVATELSTVO, LIDSKÉ ZDRAVÍ, BIOLOGICKOU ROZMANITOST, FAUNU, FLORU, PŮDU, HORNINOVÉ PROSTŘEDÍ, VODU, OVZDUŠÍ, KLIMA, HMOTNÉ STATKY, KULTURNÍ DĚDICTVÍ VČETNĚ DĚDICTVÍ ARCHITEKTONICKÉHO A ARCHEOLOGICKÉHO A VLIVY NA KRAJINU VČETNĚ VZTAHŮ MEZI UVEDENÝMI OBLASTMI VYHODNOCENÍ

6.1 POPIS POUŽITÉ METODY HODNOCENÍ

6.1.1 Předmět hodnocení

Vyhodnocení je zaměřeno na vyhodnocení navržených změn a úprav, které jsou v rámci návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR provedeny, a to z hlediska vlivu na životní prostředí v rozsahu a podrobnosti PÚR a míře konkrétnosti a rozsahu návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR. Předmět vyhodnocení je uveden v kap. 1.1 a zde níže.

V rámci hodnocení byl zčásti využit postup uplatněný v rámci vyhodnocení vlivů Aktualizace č. 1 PÚR ČR na životní prostředí, a to z důvodů zachování logiky a kontinuity prací a zároveň možnosti porovnání s předchozími dokumenty a vyhodnoceními. Dále bylo využito Metodické doporučení pro vyhodnocení vlivů PÚR ČR a ZÚR na životní prostředí zveřejněné ve Věstníku MŽP (ročník XV – únor 2015 – částka 2).

Jsou hodnoceny vlivy aktualizace koncepce, které lze rozumně předpokládat, a to v rozsahu, podrobnosti a míře odpovídající konkrétnosti návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR.

Předmětem vyhodnocení jsou:

- **nové záměry a pasáže** v návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR – návrh APÚR č. 4 nově vymezuje:
 - specifické oblasti SOB8 a SOB9
 - podrobnější vymezení koridorů VRT ŽD1-ŽD8 a nové koridory konvenční železniční dopravy ŽD21-ŽD23
 - koridor VD3 pro vodní cestu využívanou na Vltavě v úseku Třeбенice-České Budějovice.
 - plochu L3 týkající se letiště Brno-Tuřany
 - koridory a plochy E26-E29
 - koridor P16 pro tranzitní VTL plynovod přepravní soustavy vedoucí z (Sayda-) hranice Německo/ČR-Hora sv. Kateřiny-Přimda-hranice ČR/Německo (-Waidhaus).
 - úkoly 206 a 207

- **úpravy a změny** návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR – konkrétně:
 - Upravené znění republikových priorit územního plánování

- Upravené znění některých vymezení nebo důvodů vymezení rozvojových oblastí a os
- Silniční doprava – původní koridor R49 (čl. 101) rozdělen na úsek SD5 a SD13. Významnější úpravy s možným dopadem v území a na životní prostředí provedeny u koridorů SD7 a SD8.
- Elektroenergetika - doplněné znění článků E20 a E23
- Upravené znění čl. 167b ze suché nádrže Teplice na vodní dílo Skalička.
- Upraven úkol 205

Nově vymezené specifické oblasti a osy a koridory a plochy pro dopravní a technickou infrastrukturu jsou podrobně **tabulkově hodnoceny** z hlediska vlivů na jednotlivé oblasti životního prostředí v rámci **Přílohy č. 1. TABELÁRNÍ PŘEHLED VYHODNOCENÍ VLVŮ NOVÝCH KORIDORŮ A PLOCH.**

Dílčí úpravy stávajících a dříve vyhodnocených pasáží a článků návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR, které mohou mít reálný dopad v území, respektive možné vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví, jsou hodnoceny slovním komentářem a bodovým hodnocením na stupnici významnosti -2,-1,0,1,2,? (význam uveden dále v textu) z hlediska vlivů těchto úprav na životní prostředí v rámci této kap. č. 6. U provedených úprav je v návaznosti na slovní komentář doplněn závěr, zda lze provedenou úpravu akceptovat či nikoliv a případné doporučení směřující k minimalizaci potenciálních negativních vlivů. V kap. 6 je rovněž uvedena **souhrnná informace vyplývající z podrobnějšího hodnocení provedeného v Příloze č. 1 pro danou skupinu záměrů.**

6.1.2 Rozsah hodnocení

U výše uvedených předmětů hodnocení, tj. u nových specifických oblastí, koridorů a ploch nebo uvedených upravených koridorů a ploch je provedeno podrobné tabulkové hodnocení vlivů na jednotlivé složky životního prostředí a veřejné zdraví.

Tabulkové hodnocení obsahuje tyto dílčí části:

- Popis a číselné hodnocení vlivů na dílčí složky životního prostředí, tj.:
 - Obyvatelstvo a veřejné zdraví
 - Ovzduší a klima
 - Příroda, krajina a biologická rozmanitost⁴
 - Voda
 - Horninové prostředí
 - Půdní fond⁵
 - Hmotné statky
 - Kulturní dědictví
- Popis a číselné hodnocení z hlediska:
 - Kumulativních vlivů
 - Synergických vlivů
 - Sekundárních vlivů
- Trvání vlivů
- Potenciální vlivy mimo ČR
- Souhrnný komentář SEA
- Návrhy zmírňujících opatření
- Závěr

Hodnoceny jsou jak vlivy přímé, tak vlivy nepřímé.

- přímé - působící přímo na danou složku životního prostředí,

⁴ Zahnuje vlivy na zvláště chráněná území, přírodní parky, nadregionální ÚSES, migrační propustnost a fragmentaci krajiny, faunu a flóru.

⁵ Zahnuje vlivy na zemědělskou půdu a lesní půdní fond.

- nepřímé - vliv na danou složku životního prostředí působí zprostředkovaně (nepřímo) přes jinou složku životního prostředí (např. zhoršení zdravotního stavu obyvatel v důsledku nárůstu imisní zátěže ovzduší)

Hodnocení vlivů na jednotlivé složky životního prostředí bylo prováděno především ve vztahu k hlavním limitům životního prostředí relevantním pro danou oblast, a to s přihlédnutím k obecnosti koncepce a obecnosti popisu záměru, kdy např. lokalizace záměrů je často dána pouze orientačně spojnici jednotlivých bodů bez stanovení konkrétní trasy koridoru mezi nimi. Při hodnocení bylo rovněž přihlédnuto k současnému stavu životního prostředí v ČR a jeho předpokládanému vývoji a identifikovaným problémům v jednotlivých oblastech ŽP. Byly využity dostupné mapové podklady znázorňující alespoň schematicky lokalizaci koridorů a ploch a zároveň mapové podklady uvádějící hlavní limity v území.

Tabulkové hodnocení je prováděno na škále:

+2	potenciálně významný pozitivní vliv
+1	potenciálně mírně pozitivní
0	bez vlivu nebo zanedbatelný vliv
-1	potenciálně mírně negativní vliv
-2	potenciálně významný negativní vliv
?	vliv nelze vyhodnotit

Hodnocení kumulativních a synergických vlivů

Hodnoceny byly rovněž **vlivy kumulativní a synergické**. Spolupůsobení vlivu, tj. hodnocení kumulativních, synergických a sekundárních vlivů k již existujícím nebo uvažovaným záměrům a opatřením, resp. jejich známým vlivům, je rovněž hodnoceno slovním komentářem a na stejné tabulkové škále.

Tyto vlivy lze orientačně definovat takto:

- *Kumulativní* vliv je dán součtem vlivů stejného druhu (např. emise oxidu dusíku) z různých zdrojů, přičemž při posuzování jednotlivých zdrojů izolovaně by takový vliv nemusel být shledán.
- *Synergický* vliv vzniká působením vlivů různého druhu (např. současné působení více zdrojů různých emisí) na danou složku životního prostředí.
- *Sekundární* vliv je vliv působící na danou složku životního prostředí nepřímo přes jinou ovlivněnou oblast. (příkladem může být podpora udržitelných forem dopravy – např. železnice, která nepřímo snižuje intenzitu automobilové dopravy a tím i její vlivy na životní prostředí.⁶)

Při hodnocení potenciálních spolupůsobících vlivů bylo vycházeno ze skutečnosti, že PÚR ČR je národním koncepčním dokumentem nadřazeným dokumentům na nižší úrovni, tj. zásadám územního rozvoje a územním plánům obcí. PÚR ČR obsahuje záměry nadregionálního významu. Byla řešena možnost spolupůsobení vlivů jednotlivých koridorů a ploch s dalšími koridory a plochami uvedenými ve stávající PÚR ČR.

Dále byla pro hodnocení kumulativních vlivů využita tabulka z kapitoly č. 4, kde je indikována pravděpodobnost vzniku (negativního) vlivu navrhovaných ploch a koridorů na jednotlivé složky životního prostředí. Z této tabulky a následného hodnocení vyplývá, že kumulace negativních vlivů na životní prostředí lze předpokládat především v těchto oblastech:

- a) Kumulativní zábory půdního (zemědělského i lesního) fondu – toto je předpokládáno především u dopravních koridorů (silniční a železniční) a ploch (letišť)

⁶ Sekundární a nepřímé vlivy se zčásti prolínají.

- b) Ovlivnění migrační prostupnosti území – na úrovni PÚR ČR se jedná o dopravní koridory (silniční a železniční), které zvyšují fragmentaci krajiny a negativně ovlivňují migrační prostupnost území. Protože k narušení migrační prostupnosti dochází u více koridorů, jedná se o kumulativní ovlivňování migrační prostupnosti v rámci ČR.

Především na tyto dvě oblasti – zábory půdy a narušení migrační prostupnosti území – bylo hodnocení kumulativních vlivů, které je součástí hodnocení jednotlivých koridorů a ploch prováděného v rámci Přílohy č. 1, zaměřeno.

Trvání vlivu, respektive časový horizont působení, bylo řešeno pro tato období:

- Kp krátkodobé, respektive přechodné
- Sd střednědobé (tj. v horizontu cca do 5 let)
- Dt dlouhodobé, respektive trvalé (tj. v horizontu nad 5 let)

Hodnoceny byly rovněž potenciální vlivy mimo území ČR.

Na závěr hodnocení každé nové specifické oblasti, koridoru nebo plochy je uveden souhrnný komentář SEA, ve kterém jsou shrnuty hlavní identifikované vlivy daného záměru na životní prostředí a veřejné zdraví.

Na základě identifikovaných vlivů nebo potenciálních rizik jsou doporučena zmírňující opatření, respektive podmínky, která mají za cíl tyto negativní vlivy zmírnit, minimalizovat, vyloučit nebo jim předcházet. Vyhodnocení vlivů na životní prostředí by nemělo obsahovat podrobnosti náležející svým obsahem územně plánovací dokumentaci, regulačnímu plánu nebo navazujícím rozhodnutím. Z tohoto důvodu jsou doporučení vycházející z tohoto dokumentu brána jako doporučující.

Nejistoty hodnocení

Nejistoty hodnocení vychází zejména z obecnosti koncepce a její podrobnosti. Koncepce vymezuje koridory a plochy jejich výčtem s uvedením pouze nejzákladnějších informací, jako je jejich vymezení a důvody vymezení. Vymezení je v případě koridorů dáno spojnicemi bodů, přesnější vedení koridoru není dáno a bude řešeno v navazujících zásadách územního rozvoje a územních plánech obcí. V řadě případů proto není možno určit vlivy na konkrétní lokality a uváděné vlivy či rizika je proto nutné chápat jako orientační.

Kromě přesnější lokalizace rovněž není známo technické provedení záměrů, které vlivy na životní prostředí významně ovlivňuje. Nejsou uváděny informace o tunelech, přemostěních, protihlukových opatřeních, technickém řešení, materiálech apod. Ty lze na základě znalosti obdobných záměrů v hrubých obrysech odhadnout, ale nikoliv přesně určit. To se týká zejména umístění konkrétní stavby v koridoru, který potenciálně může zasáhnout řadu jevů (limitů), aniž by konkrétní záměr do těchto jevů musel nutně zasáhnout.

Hodnocení je v tomto dokumentu provedeno rovněž bez použití speciálních výpočtových metod.

Hodnocení vlivů nových SOB, koridorů a ploch nebo jejich úprav (viz výše) je tedy provedeno v Příloze č. 1, dílčí úpravy jsou hodnoceny komentářem v následujících kapitolách. Zde je uveden i souhrnný komentář k tabulkovému hodnocení.

6.2 REPUBLIKOVÉ PRIORITY ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ PRO ZAJIŠTĚNÍ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Politika územního rozvoje stanovuje „Priority územního plánování“. Ty stanovují rámce k vytváření vyváženého vztahu územních podmínek pro udržitelný rozvoj území, určují požadavky na konkretizaci obecně formulovaných cílů a úkolů územního plánování a určují strategii a základní podmínky pro jejich naplňování v územně plánovací činnosti krajů a obcí a při tvorbě resortních koncepcí s důsledky pro území. Dále zohledňují požadavky na udržitelný rozvoj území a územní soudržnost, vyjádřené v dokumentech mezinárodních organizací, kterých je ČR členem.

Návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR nově upravuje nebo stanovuje⁷ tyto republikové priority:

- (18) Podporovat **vyvážený a** polycentrický rozvoj sídelní struktury. Vytvářet **územní** předpoklady pro posílení **partnerství vazeb** mezi městskými a venkovskými oblastmi ~~a zlepšit tak jejich konkurenceschopnost~~ **s ohledem na jejich rozdílnost z hlediska přírodního, krajinného, urbanistického i hospodářského prostředí.**

Vyhodnocení	Úprava směřuje ke zpřesnění textace a současně respektuje rozdíly mezi městskými a venkovskými oblastmi. Nemá přímé dopady na životní prostředí.
Závěr	0 - Návrh lze akceptovat
Doporučení	x

- (20a) Vytvářet územní podmínky pro zajištění migrační propustnosti krajiny pro volně žijící živočichy a pro člověka, zejména při umístování dopravní a technické infrastruktury **i rozsáhlých ploch zástavby bydlení i komerce.** V rámci územně plánovací činnosti omezovat nežádoucí srůstání sídel s ohledem na zajištění přístupnosti a prostupnosti krajiny, **uplatňovat integrované přístupy k předcházení a řešení environmentálních problémů.**

Vyhodnocení	Úprava rozšiřuje a zpřesňuje výčet ploch potenciálně omezujících migrační prostupnost krajiny, čímž předchází vzniku migračních bariér. Mírně pozitivní vliv.
Závěr	+1 - Návrh lze akceptovat
Doporučení	x

- (23) Podle místních podmínek vytvářet předpoklady pro lepší dostupnost území a zkvalitnění dopravní a technické infrastruktury s ohledem na prostupnost krajiny. Při umístování dopravní a technické infrastruktury zachovat prostupnost krajiny a minimalizovat rozsah fragmentace krajiny; je-li to z těchto hledisek účelné, umísťovat tato zařízení souběžně. **U stávající i budované sítě dálnic, kapacitních komunikací a silnic I. třídy zohledňovat i potřebu a možnosti umístění odpočívák, které jsou jejich nedílnou součástí.** Zmírňovat vystavení městských oblastí nepříznivým účinkům tranzitní železniční a silniční dopravy, mimo jiné i prostřednictvím obchvatů městských oblastí, nebo zajistit ochranu jinými vhodnými opatřeními v území. Zároveň však vymezovat plochy pro novou obytnou zástavbu tak, aby byl zachován dostatečný odstup od vymezených koridorů pro nové úseky dálnic, silnic I. třídy a železnic, a tímto způsobem důsledně předcházet zneprůchodnění území pro dopravní stavby i možnému nežádoucímu působení negativních účinků provozu dopravy na veřejné zdraví obyvatel (bez nutnosti budování nákladných technických opatření na eliminaci těchto účinků).

Vyhodnocení	Lze hodnotit jako opatření směřující k ochraně zdraví obyvatel, možnosti odpočinku při řízení apod. Vliv na ŽP nelze předpokládat.
Závěr	0 - Návrh lze akceptovat
Doporučení	x

⁷ Jak bylo uvedeno v úvodních kapitolách, hodnoceny byly pouze významnější obsahové změny nebo nové články/delší pasáže. Nikoliv úpravy bez evidentně významnějšího územního průmětu v území.

- (24) Vytvářet podmínky pro zlepšování dostupnosti území rozšiřováním a zkvalitňováním dopravní infrastruktury s ohledem na potřeby veřejné dopravy a požadavky ochrany veřejného zdraví, a v souladu s principy rozvoje udržitelné mobility osob a zboží, zejména uvnitř rozvojových oblastí a rozvojových os. Možnosti nové výstavby je třeba dostatečnou veřejnou infrastrukturou přímo podmínit. Vytvářet podmínky pro zvyšování bezpečnosti a plynulosti dopravy, ochrany a bezpečnosti obyvatelstva a zlepšování jeho ochrany před hlukem a emisemi, s ohledem na to vytvářet v území podmínky pro environmentálně šetrné formy dopravy (např. železniční, cyklistickou).

Vyhodnocení	Text priority zpřesněn o akcentaci principů rozvoje udržitelné mobility, což směřuje k podpoře udržitelných forem dopravy. Vliv na ŽP nelze předpokládat.
Závěr	0 - Návrh lze akceptovat
Doporučení	x

- (25) Vytvářet podmínky pro preventivní ochranu území a obyvatelstva před potenciálními riziky a přírodními katastrofami v území (záplavy, sesuvy půdy, eroze, sucho atd.) s cílem jim předcházet a minimalizovat rozsah případných škod jejich negativní dopady. Zejména zajistit územní ochranu ploch potřebných pro umístování staveb a opatření na ochranu před povodněmi a pro vymezení území určených k řízeným rozlivům povodní. Vytvářet podmínky pro zvýšení přirozené retence srážkových vod v území a využívání přírodně blízkých opatření pro zadržování a akumulaci vody tam, kde je to možné s ohledem na strukturu osídlení a kulturní krajinu jako alternativy k umělé akumulaci vod, jako jedno z adaptačních opatření v případě dopadů změny klimatu.

V území zastavěných územích a zastavitelných plochách vytvářet podmínky pro zadržování, vsakování i využívání dešťových vod jako zdroje vody a s cílem zmiřování účinků povodní a sucha.

Při vymežování zastavitelných ploch zohlednit hospodaření se srážkovými vodami.

Vyhodnocení	Úpravy směřují k lepší adaptaci na probíhající a predikované projevy změny klimatu a k lepšímu nakládání se srážkovými vodami. Pozitivní dopady zejména na oblast vodního hospodářství a oblast adaptací na dopady sucha.
Závěr	+1 - Návrh lze akceptovat
Doporučení	x

- (29) Zvláštní pozornost věnovat návaznosti různých druhů dopravy. Tam, kde je to účelné, vytvářet územní podmínky pro upřednostňování veřejné hromadné, cyklistické a pěší dopravy. S ohledem na to vymezovat plochy a koridory nezbytné pro efektivní integrované systémy veřejné dopravy nebo městskou hromadnou dopravu, umožňující účelné propojení ploch bydlení, ploch rekreace, občanského vybavení, veřejných prostranství, výroby a dalších ploch, s požadavky na kvalitní životní prostředí. Vytvářet tak podmínky pro rozvoj účinného a dostupného systému, který bude poskytovat obyvatelům rovné možnosti mobility a dosažitelnosti v území. S ohledem na to vytvářet podmínky pro vybudování a užívání vhodné sítě pěších a cyklistických cest, včetně doprovodné zeleně v místech, kde je to vhodné.

Vyhodnocení	Směřuje k upřednostnění veřejné hromadné, cyklistické a pěší dopravy, tedy udržitelných forem dopravy. Pozitivní vliv z hlediska pravděpodobného snížení emisí znečišťujících látek do ovzduší, hlukového znečištění nebo emisí skleníkových plynů.
Závěr	+1 - Návrh lze akceptovat
Doporučení	x

6.2.1 Souhrn

Provedené úpravy republikových priorit územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území přispívají k řešení některých problémů v oblasti životního prostředí a napomáhají k předcházení potenciálním střetům mezi zájmy životního prostředí a územního rozvoje. Provedené změny lze z tohoto pohledu hodnotit v souhrnu kladně bez podstatných připomínek a všechny provedené změny lze akceptovat.

6.3 ROZVOJOVÉ OBLASTI A ROZVOJOVÉ OSY

6.3.1 Rozvojové oblasti

Rozvojové oblasti a rozvojové osy jsou vymezovány v územích, v nichž z důvodů soustředění aktivit mezinárodního a republikového významu existují zvýšené požadavky na změny v území. V rozvojových oblastech a rozvojových osách je nutno vytvářet, udržovat a koordinovat územní připravenost na zvýšené požadavky změn v území a při respektování republikových priorit územního plánování umožňovat odpovídající využívání území a zachování jeho hodnot.

Aktuálně platná PÚR ČR vymezuje 12 rozvojových oblastí. Tento počet je zachován i v rámci návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR a není zde navržena žádná nová rozvojová oblast. Vymezení již stávajících rozvojových oblastí je zachováno, drobně zpřesněno je pouze vymezení rozvojové oblasti OB5 Rozvojová oblast Plzeň, která je zmenšena. Vymezení stávajících rozvojových oblastí tedy není nově vyhodnocováno. Významnější obsahové úpravy byly provedeny pouze u OB6 Rozvojová oblast Ústí nad Labem, ostatní úpravy zachovávají stávající vymezení a pouze v důvodech vymezení zpřesňují označení stávajících tras dopravních komunikací bez úpravy trasy samotné.

(45) **OB6** Rozvojová oblast Ústí nad Labem

Důvody vymezení:

Území ovlivněné rozvojem dynamikou krajského města Ústí nad Labem při spolupůsobení vedlejšího centra Teplice a urbanizovaného osídlení. Rozvojová oblast představuje silnou koncentraci obyvatelstva a ekonomických činností, z nichž převážná část má republikový význam; podporujícím faktorem rozvoje je ~~existující~~ poloha na I. tranzitním železničním koridoru a ~~připravované dokončení dálnice D8~~ vazby dálnice D8 na statutární město Děčín přivaděčem z dálnice - koridor nové stopy silnice I/13 uvedený v čl. (120).

Vyhodnocení	V případě koridoru pro novou stopu silnice I/13 je nutné upozornit na CHKO Labské pískovce a CHKO České Středohoří, v rámci kterých bude nový koridor lokalizován. Je zde tedy riziko střetů se zájmy ochrany přírody, tj. zásahem do okrajové části některých z těchto území.
Závěr	-1 - Návrh lze akceptovat s podmínkou/doporučením
Doporučení	V případě nového koridoru I/13 minimalizovat zásahy do CHKO Labské pískovce a CHKO České Středohoří ⁸ .

6.3.2 Rozvojové osy

Doposud platná PÚR ČR vymezuje dále 13 rozvojových os. Návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR nevymezuje žádnou novou rozvojovou osu. Návrh pouze aktualizuje nebo zpřesňuje vymezení několika rozvojových os.

Významnější úpravy vymezení jednotlivých rozvojových os nebo významnější změny obsahu oproti stávajícímu znění PÚR ČR byly upraveny u následujících rozvojových os, které jsou předmětem hodnocení.

(56) **OS5** Rozvojová osa Praha–(Kolín)–Jihlava–Brno

Vymezení:

Obce mimo rozvojové oblasti, s výraznou vazbou na významné dopravní cesty, tj. dálnici D1, silnice I/38 ~~(S8)~~ a I/12, **ovlivněné rozvojovými záměry vysokorychlostní tratě**.

Důvody vymezení:

Území ovlivněné dálnicí D1 v úseku Jihlava–Brno, v úseku Havlíčkův Brod–Jihlava **rozvojovými záměry vysokorychlostní tratě**, ~~rozvojovým záměrem kapacitní silnicí I/38~~ a centry Kolín, Kutná

⁸ Požadavek doplněn v rámci čl. 120 v části Kritéria a podmínky pro rozhodování o změnách v území.

Hora, Čáslav, Havlíčkův Brod a Velké Meziříčí.

Vyhodnocení	Změna se týká problematiky vymezení vysokorychlostní tratě v úseku Havlíčkův Brod – Jihlava. Tato problematika je podrobněji řešena při hodnocení koridorů pro železnice. V uvedeném úseku nebyl na této úrovni podrobnosti identifikován limit v oblasti životního prostředí, který by představoval významný problém pro realizaci daného záměru VRT.
Závěr	0 - Návrh lze akceptovat
Doporučení	X

(63) **OS12** Rozvojová osa Zlín–hranice ČR/Slovensko (–Púchov)

Vymezení:

Obce mimo rozvojové oblasti, s výraznou vazbou na významnou dopravní cestu, tj. koridor připravované ~~rychlostní silnice~~ **dálnice R49D49 a silnici I/49.**

Důvody vymezení:

Území ovlivněné připravovanou ~~rychlostní silnicí~~ **dálnicí R49D49 Hulín–Zlín–Vizovice a silnicí I/49 Vizovice–Horní Lideč–hranice ČR/Slovensko (–Púchov).**

Vyhodnocení	Změna se týká zpřesněného vymezení trasování dálnice D49 a na ni navazující silnice I/49. V rámci úseku Zlín–Vizovice nejsou předpokládány závažné střety s limity životního prostředí v území relevantní pro tuto úroveň posouzení. U úseku směrem na Slovensko je potřeba upozornit na blízkost CHKO Beskydy, možnost ovlivnění krajinného rázu v přírodním parku Vizovické vrchy a nutnost zachování migrační prostupnosti krajiny pro živočichy.
Závěr	-1 - Návrh lze akceptovat s podmínkou/doporučením
Doporučení	V případě úseku silnice I/49 v úseku Vizovice–Horní Lideč–Slovensko zajistit migrační prostupnost krajiny pro živočichy, zajistit ochranu krajinného rázu zejména v přírodním parku Vizovické vrchy a úseku poblíž CHKO Beskydy ⁹

6.3.3 Souhrn

Provedené úpravy vymezení rozvojových oblastí a rozvojových os byly posouzeny z hlediska vlivů na životní prostředí. Provedené změny lze z tohoto pohledu hodnotit v souhrnu jako akceptovatelné. Současně byla navržena doporučení pro minimalizaci potenciálních rizik a negativních vlivů.

6.4 SPECIFICKÉ OBLASTI

Specifické oblasti jsou vymezovány v územích, ve kterých se v porovnání s ostatním územím ČR dlouhodobě projevují problémy z hlediska udržitelného rozvoje území, tj. problémy se zajištěním vyváženého vztahu příznivého životního prostředí, hospodářského rozvoje a soudržnosti společenství obyvatel území. Přitom se jedná o území se specifickými hodnotami anebo se specifickými problémy mezinárodního a republikového významu, nebo které svým významem přesahují území kraje.

Specifické oblasti zahrnují obce, ve kterých je dle zjištěných skutečností nejnaléhavější potřeba řešení problémů z hlediska udržitelného rozvoje území. Účelem vymezení specifických oblastí je, aby v nich kraje, ministerstva a jiné ústřední správní úřady v rámci svých působností vytvářely podmínky pro odstranění problémů s cílem umožnit udržitelný rozvoj území, a to v souladu s cíli a úkoly územního plánování definovanými stavebním zákonem a při respektování republikových priorit územního plánování a ochrany přírodních, kulturních a civilizačních hodnot území.

Aktuálně platná PÚR ČR vymezuje 7 specifických oblastí. Návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR vymezení těchto specifických oblastí v podstatě zachovává (nerozšiřuje, s výjimkou SOB6 o oblast severní části ORP Sokolov) a upravuje u nich pouze znění úkolů pro územní plánování, případně jiná dílčí kritéria.

⁹ Tento požadavek je uplatněn u čl. 110a v rámci Kritérií a podmínek pro rozhodování o změnách v území.

Obsahově významnější obsahové úpravy těchto sedmi specifických oblastí jsou komentovány v této části textu.

Návrh APÚR č. 4 vymezuje nově v čl. (75a) SOB8 Specifická oblast Sokolovsko. Dále návrh APÚR 4 vymezuje novou specifickou oblast (75b) SOB9, ve které se projevuje aktuální problém ohrožení území suchem.

V této části jsou posouzeny pouze obsahově významnější změny u jednotlivých SOB, nikoliv zpřesňující reformulace apod., které nepředstavují významnější obsahovou změnu od původního znění APÚR. Nově vymezené specifické oblasti jsou hodnoceny samostatně v tabulkové příloze, v této části v jejich případě uvádíme pouze hlavní souhrn z Vyhodnocení.

(74) SOB6 Specifická oblast Krušné hory

Doplňen důvod vymezení: e) **Potřeba rozvíjet, využívat a chránit území s ohledem na zápis Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří na Seznam světového dědictví UNESCO.**

Doplňeno kritérium a podmínka pro rozhodování o změnách v území: i) **ochranu specifických přírodních, kulturních a civilizačních hodnot území.**

Vyhodnocení	Jedná se o drobnější doplnění zdůrazňující rozvoj a současně potřebu ochrany této části území jako součásti UNESCO. Dále zdůrazňuje nutnost ochrany přírodních, kulturních a civilizačních hodnot v území. Tyto změny lze z hlediska potenciálních dopadů hodnotit pozitivně.
Závěr	+1 - Návrh lze akceptovat
Doporučení	x

(75a) SOB8 Specifická oblast Sokolovsko

Vymezení nové SOB8 směřuje ke komplexnímu zlepšení současného stavu dané oblasti, odstranění ekologických zátěží, využití brownfields a celkové revitalizaci krajiny. Lze předpokládat celou řadu pozitivních dopadů na jednotlivé složky životního prostředí. (Podrobnější tabulkové hodnocení této SOB je obsaženo v Příloze č. 1).

(75b) SOB9 Specifická oblast, ve které se projevuje aktuální problém ohrožení území suchem

Nově vymezená SOB9 byla hodnocena samostatně v rámci tabulkové přílohy. Z Vyhodnocení vyplývá, že vymezení nové SOB9 naplňuje cíle dalších dokumentů pro tuto oblast a směřuje k prevenci před suchem, což je v zájmu státu. Lze předpokládat celou řadu pozitivních dopadů na jednotlivé složky životního prostředí. Přímé negativní vlivy nebyly identifikovány. (Podrobnější tabulkové hodnocení této SOB je obsaženo v Příloze č. 1).

6.4.1 Souhrn

Provedené úpravy u vymezení specifických oblastí bylo posouzeno z hlediska vlivů na životní prostředí. Nedochozí k významnějším úpravám jejich vymezení u stávajících SOB. Je vymezena nová SOB8 Sokolovsko a dále SOB9 jako oblast s cílem řešení ohrožení suchem. Vymezení této SOB9 naplňuje cíle dalších dokumentů pro tuto oblast a lze předpokládat celou řadu pozitivních dopadů na jednotlivé složky životního prostředí.

6.5 KORIDORY A PLOCHY DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY

Účelem vymezení koridorů dopravy v koncepci je ochrana ploch pro umístění např. pozemních komunikací, drah, vodních cest a letišť, které mají vliv na rozvoj území České republiky, svým významem přesahují území jednoho kraje a umožní propojení základní sítě dopravních cest na území České republiky a se sousedními státy.

6.5.1 Železniční doprava

Koridory železniční dopravy jsou vyhodnoceny podrobně v rámci Přílohy č. 1. Hodnoceny byly zejména jednotlivé úseky vysokorychlostních tratí (články 83a-h – ŽD1-ŽD8). Ty jsou obsaženy již ve stávající verzi PÚR, v návrhu jsou však rozděleny na jednotlivé úseky, jejich označení je změněno a jsou doplněny důvody vymezení a úkoly. Tuto úpravu považujeme za podstatnou, proto byly tyto jednotlivé úseky hodnoceny. Dále byly hodnoceny úseky ŽD12, ŽD19, ŽD21 a ŽD22, u kterých byly provedeny významnější obsahové úpravy oproti platné verzi PÚR ČR.

Ostatní koridory nebyly hodnoceny, protože u nich nedošlo ke změně nebo úpravy spočívají pouze v upřesnění popisu již dříve navrženého a vyhodnoceného záměru či úpravě popisu záměru, který nemá vliv na trasování koridoru a životní prostředí. U článků 84, 87, 89, 90, 91, 92, 94, 95 úprava spočívá pouze v upřesnění popisu již dříve navrženého záměru. U článku 85 úprava spočívá pouze v popisu již dříve navrženého záměru a jeho sloučení s úsekem, který byl v minulých aktualizacích uveden v článku (86).

V souhrnu jsou očekávány tyto hlavní vlivy, které vyplývají z tabelárního hodnocení provedeném v Příloze č. 1. Ty jsou konkrétně uvedeny v této příloze, zde v souhrnu zobecněny:

- Podpora šetrnější formy dopravy jako alternativa k dopravě automobilové, případně k dopravě letecké na krátké a střední vzdálenosti u vysokorychlostní železnice.
- Lokálně předpoklad nárůstu hlukové zátěže.
- Pozitivní vliv na kvalitu ovzduší s ohledem na vytvoření alternativy k dopravě automobilové.
- Vytvořením liniového prvku v krajině zvýšení tlaku na fragmentaci krajiny a snížení její migrační propustnosti a narušení migračních koridorů pro volně žijící živočichy.
- Zásahy do některých velkoplošně zvláště chráněných území (např. České Středohoří, Labské pískovce, CHKO Poodří, naturové lokality ...).
- Vedení trasy koridorů přes CHOPAV a záplavová území.
- Zábory zemědělského a lesního půdního fondu.

Z podrobného tabulkového vyhodnocení (Příloha č. 1) vyplývá, že většina provedených úprav nebude mít významně negativní dopady na životní prostředí a veřejné zdraví. Významné negativní dopady jsou předpokládány pouze v několika případech, a to zejména s ohledem na zábory půdního fondu (ŽD1, ŽD4, ŽD5, ŽD6, ŽD8, ŽD19-var.b) nebo zásahy do přírodních hodnot v území (ŽD5). Naopak byla identifikována celá řada pozitivních dopadů, např. v oblasti kvality ovzduší.

Konkrétní vlivy (např. velikost záborů ZPF aj.) budou záviset na konkrétní lokalizaci trasy koridorů v navazujících dokumentacích, přičemž je nutné uvedené vlivy zohlednit a snižovat je dle možností. Ke zmírnění negativních vlivů jsou navržena opatření – viz Příloha č. 1 a v souhrnu v dalších kapitolách.

6.5.2 Silniční doprava

Koridory silniční dopravy jsou vyhodnoceny podrobně v rámci Přílohy č. 1. Hodnoceny byly koridory SD7, SD8 a SD13. Úsek SD13 navazuje na úsek SD5, který s ním tvořil původní úsek R49, jež byl rozdělen na dvě části.

Ostatní koridory nebyly hodnoceny, protože u nich nedošlo ke změně nebo úpravy spočívají pouze v upřesnění a sjednocení popisu již dříve navrženého a vyhodnoceného záměru, úpravě popisu záměru, sloučení záměrů s jiným již schváleným záměrem, vypuštění části koridoru apod., které nemohou mít vlivy na životní prostředí oproti původně vyhodnocenému koridoru.

V souhrnu jsou u koridorů silniční dopravy očekávány tyto hlavní vlivy, které vyplývají z tabelárního hodnocení provedeném v Příloze č. 1. Ty jsou konkrétně uvedeny v této příloze, zde v souhrnu zobecněny:

- Odvedení části dopravního proudu mimo zástavbu, a tím snížení zátěže emisemi znečišťujících látek a hlukem.
- Lokálně předpoklad nárůstu hlukové zátěže.
- Vytvořením liniového prvku v krajině zvýšení tlaku na fragmentaci krajiny a snížení její migrační propustnosti a narušení migračních koridorů pro volně žijící živočichy.
- Zásahy do některých velkoplošně zvláště chráněných území (CHKO Beskydy, EVL Beskydy a SPA Horní Vsacko) a přírodního parku Vizovické vrchy (SD13).
- Vedení trasy koridorů přes CHOPAV a záplavová území.
- Zábory zemědělského a lesního půdního fondu.

Z podrobného tabulkového vyhodnocení (Příloha č. 1) vyplývá, že většina provedených úprav nebude mít významně negativní dopady na životní prostředí a veřejné zdraví. Pouze v několika případech jsou předpokládány významné negativní dopady, a to zejména s ohledem na zábory půdního fondu (SD7, SD8). V případě SD13 se oproti původnímu znění (R49 – čl. 101) míra vlivů umenšuje, neboť v daném úseku byla rychlostní silnice R49 nahrazena klasickou směrově nerozdělenou silnicí I. třídy I/49. Zde byl doplněn požadavek na minimalizaci dopadů na krajinný ráz a migrační propustnost území přímo mezi Kritéria a podmínky o rozhodování o změnách v území.

Konkrétní vlivy (např. velikost záborů ZPF aj.) budou záviset na konkrétní lokalizaci trasy koridorů v navazujících dokumentacích, přičemž je nutné uvedené vlivy zohlednit a snižovat je dle možností. Ke zmírnění negativních vlivů jsou navržena opatření – viz Příloha č. 1 a v souhrnu v dalších kapitolách.

6.5.3 Lodní doprava

V návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR byl přidán článek (124a) - nový koridor pro vodní plavbu VD3: Vodní cesta využívaná na Vltavě v úseku Třebeňice–České Budějovice. Vltavská vodní cesta je v úseku Třebeňice – České Budějovice v současnosti určena jen pro plavidla do nosnosti 300 tun. Účelem záměru je dokončení vltavské vodní cesty od Českých Budějovic až k Labi.

Ta je vyhodnocena samostatně v Příloze č. 1. V rámci vyhodnocení nebyly identifikovány významné negativní dopady na jednotlivé složky životního prostředí. Lze předpokládat mírné vlivy jako dílčí zábory půdního fondu, riziko znečištění vodního toku aj. (Podrobněji viz Příloha č. 1)

6.5.4 Kombinovaná doprava

V rámci této části nejsou v návrhu APÚR č. 4 provedeny žádné významnější úpravy, proto nebyla hodnocena.

6.5.5 Letiště

V návrhu Aktualizace PÚR ČR č. 4 byl přidán záměr (133a) L3 - Prodloužení a rozšíření stávající vzletové a přistávací dráhy, vzletových a přiblížovacích prostorů letiště Brno-Tuřany, včetně nutného zvětšení samotného zázemí letiště. Tato plocha byla posouzena samostatně v rámci Přílohy č. 1.

Jedná se o rozvoj stávajícího letiště, kdy jsou předpokládány jednak zábory zemědělského půdního fondu ve vyšší třídě ochrany a současně také zvýšení hlukové zátěže díky vyššímu počtu letadel a zvýšené intenzitě automobilového provozu. Doporučit lze rovněž v této souvislosti připravované přímé napojení letiště na železnici. Tyto vlivy byly, s ohledem na skutečnost, že se jedná o rozvoj stávajícího letiště, vyhodnoceny jako akceptovatelné. V rámci Přílohy č. 1 a v rámci dalších příslušných kapitol jsou k nim uvedena opatření ke zmírnění těchto vlivů.

6.6 KORIDORY A PLOCHY TECHNICKÉ INFRASTRUKTURY A SOUVISEJÍCÍCH ROZVOJOVÝCH ZÁMĚRŮ

Účelem vymezení koridorů a ploch pro technickou infrastrukturu je vytvoření územních podmínek pro umístění elektroenergetických a plynárenských sítí, dále dálkovodů (ropovody, produktovody), vodovodních a kanalizačních sítí, ploch pro odpadové hospodářství a území chráněných pro akumulaci povrchových vod, které mají vliv na rozvoj území České republiky, svým významem přesahují území jednoho kraje a umožní propojení systémů technické infrastruktury se sousedními státy.

Politika územního rozvoje, respektive návrh její Aktualizace č. 4, vymezuje plochy, koridory a územní rezervy pro potřeby:

- elektroenergetiky
- plynárenství
- dálkovody
- odpadové hospodářství

Koridory a plochy řešené v rámci návrhu Aktualizace č. 4 jsou uvedeny v kap. č. 1. Koridory pro tyto stavby jsou vymezeny orientačně, tj. jejich trasa je dána výchozím a koncovým místem, případně průchozími místy.

6.6.1 Elektroenergetika

Aktuálně platná verze PÚR ČR vymezuje koridory a plochy a územní rezervy E1 až E25 pro vedení 400 kW, elektrické stanice 400/110 kV, významné energetické zdroje a další s touto problematikou spojená zařízení.

Nově jsou zde doplněny koridory a plochy E26-E29. Nová opatření jsou vyhodnocena v rámci Přílohy č. 1 tabelárně. K obsahově významnějším změnám došlo také u znění koridorů E20 a E23, které jsou také hodnoceny tabelárně v Příloze č. 1. U koridoru E13 je zachováno stávající vymezení, upraveny jsou pouze úkoly pro územní plánování, proto jsou úpravy hodnoceny zde.

(150b) **E13**

Vymezení:

Koridor pro dvojité vedení 400 kV Sokolnice–hranice ČR/Rakousko ~~vedený mimo Lednicko-valtický areál (památko UNESCO) a CHKO Pálava~~ a související plochy pro rozšíření elektrické stanice Sokolnice.

Důvody vymezení:

Posílení propojení ve směru na Rakousko.

Úkoly pro územní plánování:

Provéřit územní podmínky pro umístění rozvojového záměru a podle výsledků prověření zajistit ochranu území pro tento rozvojový záměr **tak, aby bylo minimalizováno narušení hodnot území, pro které bylo prohlášeno světovou kulturní a přírodní památkou UNESCO, a minimalizováno narušení předmětů a cílů ochrany CHKO Pálava vymezením územních rezerv, případně vymezením koridoru a ploch.**

Vyhodnocení	Jedná se o zpřesnění úkolu pro územní plánování zdůrazňující nutnost ochrany hlavních přírodních hodnot v daném území. Toto lze vnímat pozitivně z důvodu posílení ochrany přírodních a kulturních hodnot v území, krajinného rázu aj.
Závěr	+1 - Návrh lze akceptovat.
Doporučení	x

Z vyhodnocení provedených úprav APÚR č. 4 zde a v rámci Přílohy č. 1 vyplývá, že vymezení koridorů a ploch pro uvedené záměry může mít potenciálně mírně negativní vliv na krajinný ráz. Zohlednit je zejména potřeba přírodní parky. Rovněž obecně platí, že vedení elektrického napětí je rizikem pro řadu ptačích druhů, a je proto nutné realizaci navazujících záměrů podmínit zajištěním jejich patřičné ochrany přímo na elektrickém vedení.

6.6.2 Plynárenství

Návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR vymezuje nový koridor P16 (článek 160e), kdy vymezuje koridor pro vedení plynu. Toto nové opatření je vyhodnoceno tabelárně v rámci Přílohy č. 1.

Z vyhodnocení vyplývá, že koridor nepředstavuje významné riziko pro ŽP. Sřety s přírodními parky jsou s ohledem na charakter záměru akceptovatelné. Koridor potenciálně zasahuje do několika přírodně hodnotných území. Konkrétní míra vlivu bude záviset na technickém řešení a směřování trasy v daném úseku.

6.6.3 Dálkovody

V případě dálkovodů nebyly provedeny žádné obsahově významné změny s nutností jejich posouzení z hlediska vlivů na životní prostředí.

6.6.4 Vodní hospodářství

U článku 167 (LAPV) provedena úprava znění úkolu pro územní plánování a v případě článku 167b úprava textace. Změna u článku 167 je vyhodnocena zde, podrobné hodnocení úprav článku 167b je provedeno tabulkově v příloze, zde jsou shrnuty hlavní závěry.

(167) LAPV

Vymezení:

Plochy morfologicky, geologicky a hydrologicky vhodné pro akumulaci povrchových vod (LAPV).

Důvody vymezení:

Územní ochrana lokalit vhodných pro akumulaci povrchových vod pro případné řešení dopadů ~~klimatické změny~~ **změny klimatu**, především pro snížení nepříznivých účinků povodní a sucha, v dlouhodobém horizontu (v příštích padesáti až sto letech).

Kritéria pro rozhodování o změnách v území:

Zajištění dlouhodobé územní ochrany lokalit vhodných pro akumulaci povrchových vod před jinými aktivitami, které by mohly podstatně ztížit nebo znemožnit jejich budoucí využití pro tento účel na základě zpracovaného *Generelu území chráněných pro akumulaci povrchových vod a základních zásad využití těchto území*.

Úkoly pro územní plánování:

Kraje vymezí v ZÚR ~~jako územní rezervy (pokud Politika územního rozvoje ČR nestanoví jinak)~~ plochy pro vodní nádrže uvedené v *Generelu území chráněných pro akumulaci povrchových vod a základních zásad využití těchto území* **jako územní rezervy nebo jako návrhové plochy; návrhové plochy vymezovat v případě, kdy již budou vyčerpány možnosti ostatních opatření k zajištění vodohospodářských služeb a kdy dopady změny klimatu nebudou řešitelné jinými prostředky pro jejich neproveditelnost nebo pro jejich neúměrné náklady** a stanoví základní zásady využití těchto území.

Vyhodnocení	Návrh směřuje k úpravě úkolu pro územní plánování, který dává krajům možnost vymezit uvedené plochy nejen jako územní rezervy, ale také jako návrhové plochy. Tato možnost je dána při stanovení uvedených podmínek. Pokud by k takové potřebě došlo, bylo by nutné toto vymezení jako návrhová plocha podložit také vyhodnocením vlivů na jednotlivé složky životního prostředí v rámci aktualizace příslušných ZÚR. Tímto bude předcházeno rizikům významných negativních vlivů.
Závěr	Návrh lze akceptovat.

Doporučení	V případě, že některá z ploch uvedená v Generelu území chráněných pro akumulaci povrchových vod a základních zásad využití těchto území naplní uvedenou potřebu, je nutné její posouzení z hlediska vlivů na ŽP v rámci aktualizace příslušné ZÚR.
-------------------	--

(167b) **SNT VoD2**

Vymezení:

Plocha pro **vodní dílo Skalička suchou nádrž Teplice** včetně dalších nezbytných ploch a koridorů pro stavby a opatření ke snížení povodňových rizik v povodí řeky Bečvy.

Důvody vymezení:

Zabezpečení ploch pro **vodní dílo Skalička suchou nádrž Teplice** a ochrana území pro umístění staveb a technických a přírodně blízkých opatření ke snížení povodňových rizik v povodí řeky Bečvy na území více krajů.

Úprava je hodnocena podrobněji v rámci Přílohy č. 1. Zde je uveden souhrn z hodnocení:

Varianta suché nádrže prošla posouzením vlivů na životní prostředí v rámci Aktualizace č. 1 PÚR ČR. Návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR řeší možnost výstavby vodního díla Skalička, tj. včetně možnosti vodní nádrže se stálým objemem vody a obdobné varianty. V případě realizace vodní nádrže je část vlivů obdobných jako v případě suché nádrže. Pravděpodobné vlivy na některé ze složek životního prostředí jsou však v případě varianty průtočné vodní nádrže se stálým zatopením významnější nebo zcela nové a lze je hodnotit jako významné.

Za hlavní potenciálně významné negativní vlivy lze považovat ovlivnění přírodních hodnot v území (EVL a PP Hustopeče – Štěrkáč, NPP Zbrašovské aragonitové jeskyně, NPR Hůrka u Hranic), ovlivnění vodního režimu v širší oblasti a ovlivnění přírodních léčivých zdrojů v oblasti lázeňského areálu Teplice nad Bečvou.

S ohledem na uvedená výše popsaná významná rizika a vlivy byly přímo do návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR doplněny v rámci Úkolů pro územní plánování a Kritérií a podmínek pro rozhodování o změnách v území nové požadavky na minimalizaci negativního ovlivnění hodnot ŽP v území, zejména tedy s cílem minimalizovat dopady na soustavu NATURA 2000, MZCHÚ, přírodní léčivé zdroje a vodní režim podzemních a povrchových vod. Tato doplnění lze vnímat z hlediska ochrany životního prostředí jako pozitivní. Avšak i přes jejich doplnění je potenciální vliv dané úpravy na životního prostředí nutno hodnotit jako významně negativní.

Z těchto důvodů doporučujeme znění daného článku upravit tak, že budou vyloučeny významné negativní vlivy na životní prostředí, případně ponechat původní znění článku.

(Pozn.: Je možné, že vliv některý z dalších možností, které pojem vodní dílo umožňuje, bude nižší než hodnocená možnost zvolená jako maximální).

(Podrobněji viz Příloha č. 1 – Tabulkové hodnocení).

6.7 Další úkoly pro ministerstva, jiné ústřední správní úřady a pro územní plánování

6.7.1 Úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady

Nebyly stanoveny žádné nové úkoly ministerstva a jiné správní úřady, ani u nich nedošlo k obsahově významným změnám, které by měly být předmětem posouzení. Naopak velká část článků byla zrušena.

6.7.2 Úkoly pro územní plánování

Převážná většina úkolů pro územní plánování byla zrušena nebo ponechána bez významnější změny. Nově byly zařazeny pouze úkoly č. 206 a 207, upraven byl také úkol č. 205, které jsou komentovány zde.

Uvedené úkoly a změny zde nejsou hodnoceny podrobně jako záměry, neboť se jedná o úkoly pro navazující řešení v rámci zásad územního rozvoje krajů.

(205) Vymezí plochy umožňující využití území pro vodní díla Kryry, Senomaty a Šanov a koridory pro přivaděče vody ~~vodní dílo Kryry – Kolečovický potok a vodní dílo Kryry – Rakovnický potok~~ **z Ohře do povodí Blšanky a Rakovnického potoka s napojením do Kolečovického potoka**, včetně dalších nezbytných ploch a koridorů pro stavby a doprovodná technická a přírodě blízká opatření k omezení nedostatku vody, ke snížení povodňových rizik a optimalizaci vodního režimu území v povodí Blšanky a v povodí Rakovnického potoka, včetně ploch a koridorů pro umístění související veřejné infrastruktury.

Vyhodnocení	Jedná se o dílčí zpřesnění již schváleného úkolu v rámci schválené Aktualizace č. 5 PÚR ČR. Úkol směřuje k zajištění dostatku vody v povodí s nedostatkem srážek a optimalizaci vodního režimu v území.
Závěr	Návrh lze akceptovat.
Doporučení	Bez doporučení

(206) **Provéřit možnost řešení střetu tranzitní dopravy s ochranou lázeňského místa a přírodních léčivých zdrojů Luhačovice.**

Vyhodnocení	Jedná se o úkol, který směřuje k omezení tranzitní dopravy v území lázeňské oblasti Luhačovice. Intenzita dopravy zde dosahuje přes 6000 automobilů denně. Úkol směřuje k posílení ochrany přírodních, kulturních a historických hodnot, přírodních léčivých zdrojů a může mít pozitivní dopad i na další složky životního prostředí (ovzduší, hluk) a zdraví obyvatel.
Závěr	Návrh lze akceptovat.
Doporučení	Bez doporučení

(207) **Vymezí plochy a koridory umožňující využití území pro přivaděč vody ze soustavy stávajících vodních děl Slezská Harta - Kružberk, včetně ploch a koridorů pro související stavby a doprovodná technická a přírodě blízká opatření, k omezení nedostatku vody a zajištění posílení vodních zdrojů v povodí Horní Moravy vodou z povodí Odry, včetně ploch a koridorů pro umístění související veřejné infrastruktury.**

Vyhodnocení	Úkol směřuje k vymezení ploch a koridorů pro technická a přírodě blízká opatření k posílení vodních zdrojů v povodí Horní Moravy. Úkol je stanoven obecně, není dáno vymezení konkrétní trasy koridorů a ploch. Dojde k ovlivnění množství využitelné vody v povodí Odry, které je v současné době dostatek. Konkrétní vlivy nelze určit, budou řešeny při vymezování konkrétních ploch a koridorů.
--------------------	---

Závěr	Návrh lze akceptovat.
Doporučení	Bez doporučení

6.8 PŘESHraniČNÍ Vlivy

Politika územního rozvoje (jak sama o sobě, tak v návrhu její aktualizace), má vazbu na okolní státy – jedná se především o propojení sítí technické infrastruktury (zejména elektrovodny a plynovodny) a dopravní infrastruktury (tj. jak železniční, tak silniční, VRT a nepřímo také vodní dopravy). Záměry zde uvedené povedou k lepšímu napojení těchto sítí mezi jednotlivými státy, což zohledňuje požadavky vyplývající z nadnárodních dokumentů.

Z hlediska vlivů na životní prostředí se jedná o záměry, kdy jejich řešení je v dikci jednotlivých států s předpokládanými vlivy v rámci území těchto států.

V rámci vyhodnocení návrhu APÚR č. 4 nebyly identifikovány negativní přeshraniční vlivy na životní prostředí. Naplňování návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR na našem území nebude mít negativní přeshraniční vlivy, např. typu přenos znečišťujících látek v ovzduší, vodních tocích a jiné.

6.9 Synergické a kumulativní vlivy

V rámci tabelárního hodnocení provedeného v rámci Přílohy č. 1 byly hodnoceny slovním hodnocením a na číselné škále u jednotlivých záměrů také kumulativní, synergické a sekundární vlivy. Spolupůsobení vlivu bylo prováděno k již existujícím nebo uvažovaným záměrům a opatřením, resp. jejich známým vlivům. Byla řešena možnost spolupůsobení vlivů jednotlivých koridorů a ploch s dalšími koridory a plochami uvedenými ve stávající PÚR ČR. Dále byla využita tabulka indikující pravděpodobnost vzniku (negativního) vlivu navrhovaných ploch a koridorů na jednotlivé složky životního prostředí. Z ní vyplývá, že kumulace negativních vlivů na životní prostředí lze předpokládat především v těchto oblastech:

- Kumulativní zábory půdního (zemědělského i lesního) fondu – u dopravních koridorů a ploch
- Ovlivnění migrační prostupnosti území – u dopravních koridorů, které kumulativně ovlivňují migrační prostupnosti v rámci ČR.

Především na tyto dvě oblasti bylo hodnocení, které je součástí hodnocení jednotlivých koridorů a ploch prováděného v rámci Přílohy č. 1, zaměřeno. Hodnocení je provedeno slovním komentářem a na hodnotící stupnici použité pro hodnocení ostatních vlivů. Zde uvádíme souhrn hlavních skutečností vyplývajících z tohoto hodnocení.

Mezi hlavní potenciální kumulativní a synergické vlivy, které se dají na této úrovni hodnocení, s ohledem na obecnost koncepce, předpokládat, patří zejména:

- **zábory zemědělského a lesního půdního fondu** – především jsou soustředěné do rozvojových oblastí a os a způsobené realizací rozvojových záměrů, zejména dopravní infrastruktury. Bude zde docházet především ke kumulativním záborům zemědělského půdního fondu, zábory PUPFL budou nižší s ohledem na nižší podíl lesních porostů v rozvojových oblastech a osách, do kterých je většina dopravních záměrů směřována. Je však třeba rovněž zdůraznit, že bez schválení koncepce a její aktualizace by k němu docházelo pravděpodobně stejně, ale nekonceptně. V rámci návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR se toto týká především nově navržených dopravních záměrů u železniční a silniční dopravy a u plochy letiště L3. Kumulativní vlivy na půdní fond byly vyhodnoceny jako mírně negativní. Tato problematika je zohledněna v rámci republikových priorit pro územní plánování s cílem těmto negativním vlivům předcházet. (14a, 20)

- **střety s migračními koridory u liniových záměrů** – realizace dopravních liniových záměrů jako celku má mírný negativní kumulativní vliv, který může snížit migrační prostupnost krajiny pro živočichy v rámci ČR. Toto se týká se také dopravních záměrů nově uváděných v rámci aktualizace, tedy koridorů pro železnice a silnice. Nové dopravní stavby jsou problematické především při křížení s migračními koridory. V rámci vyhodnocení je předpokládáno, že na úrovni zásad územního rozvoje, územních plánů obcí a v rámci procesu EIA bude ve spolupráci s odbornými institucemi v dané oblasti toto riziko řešeno, a to vhodným vedením zpřesněných tras koridorů, technickým řešením záměru (tunelová varianta, viadukty) nebo vymezením opatření pro zajištění migrační prostupnosti. Tato problematika je rovněž zohledněna v rámci republikových priorit pro územní plánování s cílem těmto negativním vlivům předcházet. (20a)
- u dopravních staveb v některých případech dochází nebo může docházet k souběhu více dopravních a dalších záměrů najednou v řešeném území, např. u koridorů železniční a silniční dopravy, v případě letiště Tuřany a okolních rozvojových ploch apod., což vede ke kumulaci negativních vlivů, jako jsou záборы půdního fondu nebo omezení migrační prostupnosti krajiny – viz výše.
- realizace záměrů dopravních staveb bude mít také **kladné kumulativní vlivy**, především díky odvedení zdrojů znečištění ovzduší a akustického znečištění mimo nejvíce osídlené oblasti, čímž dojde k pozitivnímu působení na zdraví obyvatel. Realizací těchto staveb se bude kumulativně snižovat zátěž obyvatel hlukem nebo emisemi z dopravy.

6.10 HODNOCENÍ NÁVRHU AKTUALIZACE Č. 4 PÚR ČR JAKO CELKU

Z hodnocení provedeného v předchozích kapitolách vyplývá, že návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR jako celek přispívá k naplňování řady cílů v oblasti životního prostředí definovaných v rámci koncepčních dokumentů na národní a mezinárodní úrovni pro tuto oblast.

Z provedeného hodnocení jednotlivých rozvojových oblastí a os, specifických oblastí a koridorů a ploch pro dopravní a technickou infrastrukturu v souhrnu vyplývá, že řada z nich bude mít více pozitivních dopadů na jednotlivé složky životního prostředí. Patří mezi ně např. zlepšení nakládání s vodami, prevence před suchem, podpora udržitelných forem dopravy a tím i snížení expozice obyvatel vůči účinkům hluku a nadlimitně zatíženému ovzduší.

U řady koridorů a ploch lze rovněž předpokládat negativní dopady a střety s některými složkami životního prostředí. Za hlavní negativní dopady lze považovat záборы zemědělského půdního fondu, zásahy do území chráněných zákonem o ochraně přírody a krajiny, narušení migrační prostupnosti území a střety s některými limity životního prostředí (např. CHOPAV). Tyto vlivy byly u převážné většiny koridorů a ploch vyhodnoceny jako mírně negativní. Potenciálně významný negativní vliv je předpokládán pouze u čl. 167b, který se týká plochy pro vodní dílo Skalička. Z hodnocení maximální varianty vyplývá riziko významného narušení přírodních hodnot v území, vodního režimu a ohrožení přírodních léčivých zdrojů. Od tohoto bodu se odvíjí také výsledné hodnocení koncepce jako celku, kdy v závěru je konstatováno, že návrh aktualizace č. 4 PÚR ČR může mít významně negativní vliv na životní prostředí a soustavu natura 2000.

7 POROVNÁNÍ ZJIŠTĚNÝCH NEBO PŘEDPOKLÁDANÝCH Kladných a záporných vlivů podle jednotlivých variant řešení a jejich zhodnocení, srozumitelný popis použitých metod vyhodnocení včetně jejich omezení

7.1 PŘEHLED VARIANT OBSAŽENÝCH V NÁVRHU AKTUALIZAC Č. 1 PÚR ČR

Návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR je předkládán kromě jediného koridoru jako invariantní. Variantně je navržen pouze železniční koridor ŽD19.

7.2 POPIS POUŽITÉ METODY HODNOCENÍ VARIANT VČETNĚ JEJICH OMEZENÍ

V rámci předchozí kapitoly je popsána metodika hodnocení koncepce. Zde uvádíme základní komentář ke způsobu porovnání variantně předloženého návrhu.

V případě návrhu železničních koridorů obecně platí, že jsou uvedeny pouze na obecné úrovni, kdy železniční koridory jsou dány spojnicemi míst, ale není u nich uváděna konkrétní trasa koridoru. Proto lze pouze obecně indikovat potenciální střety s limity životního prostředí relevantní pro tento dokument národní úrovně. V rámci Politiky územního rozvoje, respektive jejích aktualizací, nejsou dány ani další parametry těchto záměrů nezbytných pro posouzení, kterými je velikost vlivů dána. Porovnání variant tedy provází velká míra nejistot.

Porovnání variant vychází z provedeného tabelárního hodnocení. Metodický postup vychází z následujících zásad stanovených pro potřeby daného porovnání:

- Hodnocení vlivů na životní prostředí je metodicky založeno na hodnocení variant v míře podrobnosti PÚR ČR. Míra podrobnosti hodnocení jednotlivých vlivů odpovídá míře podrobnosti, v jaké je konkrétní jev (záměr) v rámci PÚR ČR, respektive její aktualizace, definován nebo vymezen.
- Předmětem hodnocení je vymezený koridor záměru. Technické řešení není zohledněno.
- Koridory pro umístění nových tras dopravní infrastruktury jsou vymezeny v rámci PÚR ČR spojnicí uvedených bodů.
- Pokud koncepční varianta předpokládá v části úseku využití stávající trati beze změny jejich parametrů, je srovnání uváděno pouze pro úsek nově vymezeného koridoru.
- Zohledňovány jsou potenciální střety s environmentálními limity využití území.
- Významnost možných střetů se stanoví expertním odhadem.
- V hodnocení variant se zohlední závěry hodnocení vlivů variant na ptačí oblasti a evropsky významné lokality Natura 2000.

Porovnány jsou vlivy obou variant na jednotlivé složky životního prostředí a jejich vzájemné srovnání. Použita je stupnice od -2 do +2 jako u hodnocení jednotlivých koridorů a ploch a doprovodný komentář.

Za hlavní omezení pro porovnání variant lze považovat obecnost koncepce, respektive znění daného článku. V případě nového úseku není dáno konkrétní vedení koridoru dané trasy, nejsou známy ani podrobnější detaily technického řešení, což konkrétnost hodnocení omezuje.

7.3 POROVNÁNÍ PŘEDPOKLÁDANÝCH VLIVŮ UVEDENÝCH VARIANT

Níže jsou porovnány obě varianty z hlediska porovnání jejich vlivů na životní prostředí.

Čl. x: Záměr	(95a) ŽD8 ŽD19		
Vymezení	Trať č. 037 úsek (Zawidów–) Hranice Polsko/ČR–Liberec, č. 030 úsek Liberec–Turnov, č. 070 úsek Turnov–Mladá Boleslav a alternativní možnosti spojení v úseku Mladá Boleslav–Praha.		
Důvod vymezení	Vytvořit podmínky pro zvýšení rychlosti spojení a elektrifikaci trati č. 070, a to variantně: a) na úseku stávající trati č. 070 Praha–Všetaty, nebo b) s využitím úseku trati č. 231, TEN-T Praha–Lysá nad Labem a trati č. 232 do Milovic, s novou spojkou mezi tratěmi č. 232 a 071, části trati 071 (Nymburk–Mladá Boleslav), dále úseky tratí č. 070, 030 a 037 Praha–Mladá Boleslav–(Turnov)–Liberec–hranice ČR/Polsko (–Zawidów).		
Vliv variant na jednotlivé oblasti životního prostředí			Komentář
Oblast ŽP	Vliv varianty A	Vliv varianty B	
Obyvatelstvo a veřejné zdraví:	Modernizovaná železnice může převést část dopravního proudu ze silnic na železnici a tím snížit hlukovou a emisní zátěž z automobilové dopravy. +1	Modernizovaná železnice může převést část dopravního proudu ze silnic na železnici a tím snížit hlukovou a emisní zátěž. Lokálně u nového úseku dojde k nárůstu hlukové zátěže z železniční dopravy. -1/+1	Vliv variant je přibližně srovnatelný. Rozdíl je ve vytvoření nové hlukové zátěže v novém úseku Milovice–Všejanya, kde je však nízké osídlení a případný vliv bude nízký.
Ovzduší a klima:	Přímý i nepřímý pozitivní vliv na koncentrace škodlivin v ovzduší z dopravy – jednak snížení emisí díky elektrizaci trati doposud provozované v nezávislé trakci a obecně zvýšení atraktivity osobní železniční dopravy na úkor IAD pro dálková a meziregionální spojení. Zároveň dojde ke vzniku kapacitního koridoru vhodného pro nákladní železniční dopravu vhodnou zejména pro obsluhu Škody Mladá Boleslav. Varianta a) je dopravně méně efektivnější. +1	Přímý i nepřímý pozitivní vliv na koncentrace škodlivin v ovzduší z dopravy – jednak snížení emisí díky elektrizaci trati doposud provozované v nezávislé trakci a obecně zvýšení atraktivity osobní železniční dopravy na úkor IAD pro dálková a meziregionální spojení. Zároveň dojde ke vzniku kapacitního koridoru vhodného pro nákladní železniční dopravu vhodnou zejména pro obsluhu Škody Mladá Boleslav. Varianta b) je dopravně efektivnější oproti variantě a) a proto pravděpodobně více využívána. +2	Obě varianty lze z hlediska ovzduší považovat za pozitivní, neboť směřují k podpoře udržitelných forem dopravy. Varianta b) je dopravně efektivnější a tudíž bude její pozitivní přínos vyšší než u varianty a).
Příroda, krajina a biologická rozmanitost:	Varianta a) představuje modernizaci tratě převážně ve stávajících koridorech železniční dopravy, zvýší se však mírně bariérový efekt již existující trati díky změněnému stavebně-technickému uspořádání a předpokládanému navýšení provozu. -1	U varianty b) platí pro úseky, jež budou modernizovány, obdobně jako u varianty a). V plánu je rovněž nový úsek mezi obcemi Milovice – Všejanya o délce cca 7,5 km. Zde se v blízkosti nachází přírodní rezervace Pod benátským vrchem s výskytem řady druhů živočichů a rostlin. Zde bude	U obou variant je předpokládán mírně negativní vliv. Jako vhodnější se jeví varianta a), která nevyžaduje výstavbu zcela nového úseku trati v blízkosti cenné lokality PR Pod Benátským vrchem.

		účinek bariérového efektu vyšší. -1	
Voda:	Bez vlivu 0	Bez vlivu 0	Varianty bez vlivu a srovnatelné.
Horninové prostředí:	Bez vlivu 0	Bez vlivu 0	Varianty bez vlivu a srovnatelné.
Půdní fond:	Varianta a) využívá stávajících koridorů pro železniční dopravu, zábor bude minimální. 0	Součástí varianty b) je cca 7,5km dlouhá novostavba, jejíž realizace předpokládá nové zábory ZPF i PUPFL. -1	Z hlediska půdního fondu je vhodnější varianta a), která využívá stávajících koridorů a nebude způsobovat nové zábory ZPF a PUPFL.
Hmotné statky:	V podrobnosti PÚR nelze vyhodnotit. 0	V podrobnosti PÚR nelze vyhodnotit. 0	Obě dvě varianty v podrobnosti PÚR nehodnotitelné a srovnatelné.
Kulturní dědictví:	Bez potenciálních střetů s KPZ. 0	Bez potenciálních střetů s KPZ. 0	Obě varianty srovnatelné.
Kumulativní vlivy:	Varianta a) bez kumulativních vlivů. 0	Varianta b) přispívá k vyšší fragmentaci krajiny a záborům ZPF a PUPFL díky novému úseku trati, což vede ke kumulativnímu efektu s dalšími záměry. Vlivy mírný. -1	Varianta b) přispívá ke kumulaci nových liniových prvků v krajině, které zvyšují její fragmentaci. Rovněž vede ke kumulaci záborů ZPF a PUPFL. Vliv mírný. Z tohoto pohledu vhodnější varianta a)
Synergické vlivy:	Bez identifikovaných vlivů 0	Bez identifikovaných vlivů 0	Obě varianty srovnatelné.
Sekundární vlivy:	Zlepšení podmínek pro ekologicky šetrnější železniční dopravu a její konkurenceschopnost oproti dopravě silniční. Preference dopravy s celkovým nižším dopadem na ŽP. +1	Zlepšení podmínek pro ekologicky šetrnější železniční dopravu a její konkurenceschopnost oproti dopravě silniční. Preference dopravy s celkovým nižším dopadem na ŽP. +1	Dopravní účinnost a tedy i potenciál pro zlepšení podmínek je u varianty b) výrazně vyšší než u varianty a).
Souhrnný komentář a doporučení z hlediska výběru variant.	Varianta a) je realizována převážně ve stávajících koridorech železniční dopravy a bude mít o něco nižší dopady na ŽP – tj. nižší zábory ZPF a PUPFL, bez fragmentace krajiny. Tato varianta má nižší dopravní účinností, a tím i míru pozitivního působení než varianta b), jejíž realizace však vyžaduje novostavbu trati v délce 7,5 km mezi Milovicemi a Všejaný. Z hlediska vlivů na životní prostředí jsou obě varianty akceptovatelné a z velké části srovnatelné. Mírně nižší dopady bude mít varianta a). Vzájemný rozdíl obou variant není významný, proto v rámci SEA nestanovujeme žádné jednoznačné doporučení pro výběr vhodné varianty.		

8 POPIS NAVRHOVANÝCH OPATŘENÍ PRO PŘEDCHÁZENÍ, SNÍŽENÍ NEBO KOMPENZACI VŠECH ZJIŠTĚNÝCH NEBO PŘEDPOKLÁDANÝCH ZÁVAŽNÝCH ZÁPORNÝCH VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Níže jsou uvedena opatření, která reagují na skutečnosti uvedené v rámci předchozích kapitol a tabulkového vyhodnocení v Příloze č. 1. Jsou uvedena pouze opatření, která reagují na identifikované závažné vlivy.

Koridory a plochy technické infrastruktury – Vodní hospodářství

- V případě článku 167b doporučujeme znění daného článku upravit tak, že z něj budou vyloučeny varianty s významně negativním vlivem na jednotlivé složky životního prostředí včetně lokalit soustavy Natura 2000, tj. především na přírodní hodnoty v území (EVL a PP Hustopeče - Štěrkáč, NPP Zbrašovské aragonitové jeskyně, NPR Hůrka u Hranic), vodní režim v rámci širší oblasti a přírodní léčivé zdroje.
- Případně doporučujeme ponechat původní znění článku.

Jiné závažné negativní vlivy nebyly identifikovány.

9 ZHODNOCENÍ ZPŮSOBU ZAPRACOVÁNÍ CÍLŮ OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ PŘIJATÝCH NA MEZINÁRODNÍ NEBO NÁRODNÍ ÚROVNI DO POLITIKY ÚZEMNÍHO ROZVOJE A JEJICH ZOHLEDNĚNÍ PŘI VÝBĚRU ŘEŠENÍ

Referenční cíle pro oblast životního prostředí a veřejné zdraví jsou popsány v kap. č. 2. Zde uvádíme vazbu PÚR ČR a především úprav navržených v rámci její Aktualizace č. 4.

Oblast	Referenční cíl(e)
Horninové prostředí	Snižovat rozsah území zatíženého těžbou
Způsob naplnění a zapracování referenčních cílů	
Oblast horninového prostředí není na úrovni PÚR ČR, respektive její aktualizace, významněji řešena. Nejsou zde navrhovány žádné nové plochy pro těžbu nerostných surovin. Dá se tedy konstatovat, že návrh aktualizované koncepce je v souladu s tímto cílem a nebude přispívat k rozšíření území zatíženého těžbou.	
Oblast	Referenční cíl(e)
Vodní režim	Omezovat výstavbu v záplavových územích
Způsob naplnění a zapracování referenčních cílů	
Ochrana záplavových území není vzhledem k měřítku PÚR ČR explicitně řešena. V rámci republikových priorit ÚP je požadováno „...vytvářet podmínky pro preventivní ochranu území a obyvatelstva před potenciálními riziky a přírodními katastrofami v území (záplavy...) s cílem minimalizovat rozsah případných škod... dále zajistit územní ochranu ploch potřebných pro umístování staveb a opatření na ochranu před povodněmi a pro vymezení území určených k řízeným rozlivům povodní...“ „Vymezovat zastavitelné plochy v záplavových územích a umísťovat do nich veřejnou infrastrukturu jen ve zcela výjimečných a zvláště odůvodněných případech. Vymezovat a chránit zastavitelné plochy pro přemístění zástavby z území s vysokou mírou rizika vzniku povodňových škod.“ Jsou zde navrženy koridory, které se zásahům do záplavových území nemohou vyhnout. Tyto střety budou standardními procesy řešeny v navazujících řízeních a v rámci technického řešení jednotlivých záměrů. V rámci návrhu APÚR č. 4 je nově vymezená SOB9 kvůli řešení problematiky sucha. Tato přispívá k naplnění uvedeného cíle nepřímo, především zlepšením vodního režimu v krajině. Samotný návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR tento cíl nově neřeší.	
Oblast	Referenční cíl(e)
Hygiena životního prostředí	Snížit počet obyvatel vystavených překročeným limitním koncentracím v ovzduší pro CO ₂ , NO _x , PM ₁₀ a PM _{2,5} , PAU a těžké kovy Snižovat zátěž populace z expozice dopravním hlukem
Způsob naplnění a zapracování referenčních cílů	
V rámci republikových priorit ÚP je uváděno: ... Zmírňovat vystavení městských oblastí nepříznivým účinkům tranzitní železniční a silniční dopravy, mimo jiné i prostřednictvím obchvatů městských oblastí, nebo zajistit ochranu jinými vhodnými opatřeními v území. Zároveň však vymezovat plochy pro novou obytnou zástavbu tak, aby byl zachován dostatečný odstup od vymezených koridorů pro nové úseky dálnic, silnic I. třídy a železnic, a tímto způsobem důsledně předcházet zneprůchodnění území pro dopravní stavby i možnému nežádoucímu působení negativních účinků provozu dopravy na veřejné zdraví obyvatel (bez nutnosti budování nákladných technických opatření na eliminaci těchto účinků).“ Dále je uváděno: „Vytvářet podmínky pro zvyšování bezpečnosti a plynulosti dopravy, ochrany a bezpečnosti obyvatelstva a zlepšování jeho ochrany před hlukem a emisemi, s ohledem na to vytvářet v území podmínky pro environmentálně šetrné formy dopravy (např. železniční, cyklistickou).“ a také: „Na územích, kde dochází dlouhodobě k překračování zákonem stanovených mezních hodnot imisních limitů pro ochranu lidského zdraví, je nutné předcházet dalšímu významnému zhoršování stavu. Vhodným uspořádáním ploch v území obcí vytvářet podmínky pro minimalizaci negativních vlivů koncentrované výrobní činnosti na bydlení. Vymezovat plochy pro novou obytnou zástavbu tak, aby byl zachován dostatečný odstup od průmyslových nebo zemědělských areálů.“ Návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR rovněž vymezuje nové koridory pro železniční dopravu jako šetrnější alternativu k dopravě silniční. Také vymezuje nové úseky silničních komunikací, které by měly přispět k odvedení části proudu mimo nejhustěji osídlená území. Tímto rovněž dochází k naplňování stanoveného cíle, neboť tímto se sníží působení hluku a emisí na obyvatele.	
Oblast	Referenční cíl(e)
Příroda a krajina	<ul style="list-style-type: none"> Ochrana biodiverzity

	<ul style="list-style-type: none"> • Omezit fragmentaci krajiny a podpořit její ekologickou stabilitu
Způsob naplnění a zapracování referenčních cílů	
<p>V rámci republikových priorit ÚP je tato problematika zmiňována na více místech. Je zdůrazňována potřeba vytváření podmínek pro příznivé životní prostředí, ochrana a obnova krajinných celků, ochrana přírodních hodnot v území, požadavek na umísťování nových záměrů do nejméně konfliktních ploch. Mezi priority patří: „<i>respektovat veřejné zájmy např. ochrany biologické rozmanitosti a kvality životního prostředí, zejména formou důsledné ochrany zvláště chráněných území, lokalit soustavy Natura 2000, mokřadů ... Vytvářet územní podmínky pro implementaci a respektování územních systémů ekologické stability a zvyšování a udržování ekologické stability a k zajištění ekologických funkcí krajiny i v ostatní volné krajině a pro ochranu krajinných prvků přírodního charakteru v zastavěných územích, zvyšování a udržování rozmanitosti venkovské krajiny. V rámci územně plánovací činnosti vytvářet podmínky pro ochranu krajinného rázu s ohledem na cílové charakteristiky a typy krajiny a vytvářet podmínky pro využití přírodních zdrojů.</i>“ Dále je zmíněna priorita: „<i>Vytvářet územní podmínky pro zajištění migrační propustnosti krajiny pro volně žijící živočichy a pro člověka, zejména při umísťování dopravní a technické infrastruktury. V rámci územně plánovací činnosti omezovat nežádoucí srůstání sídel s ohledem na zajištění přístupnosti a prostupnosti krajiny.</i>“</p> <p>Potřeba ochrany přírodních hodnot je zmiňována i v rámci vymezení rozvojových oblastí a os a specifických oblastí.</p> <p>V rámci návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR je navrženo několik záměrů, které budou potenciálně zasahovat do území chráněných zákonem o ochraně přírody a krajiny. Jedná se o záměry v oblasti železniční, silniční a vodní dopravy a v oblastech elektroenergetiky, plynárenství a vodního hospodaření. Tyto možné střety jsou podrobněji pro jednotlivé nové záměry popsány v rámci tabulkového hodnocení. Současně jsou zde navržena opatření pro minimalizaci nebo zmírnění těchto střetů a s nimi souvisejících vlivů.</p>	
Oblast	Referenční cíl(e)
Zemědělská půda a pozemky určené k plnění funkcí lesa	<ul style="list-style-type: none"> • Omezení záborů zemědělské a lesní půdy. • Dbát na přednostní využívání stávajících, příp. opuštěných již dřívě využívaných ploch, brownfields
Způsob naplnění a zapracování referenčních cílů	
<p>V rámci republikových priorit územního plánování je uváděno mimo jiné zohlednit ochranu kvalitní orné půdy. Dále mezi priority patří: „<i>Vytvářet předpoklady pro polyfunkční využívání opuštěných areálů a ploch (tzv. brownfields průmyslového, zemědělského, vojenského a jiného původu). Hospodárně využívat zastavěné území (podpora přestaveb revitalizací a sanací území) a zajistit ochranu nezastavěného území (zejména zemědělské a lesní půdy) a zachování veřejné zeleně, včetně minimalizace její fragmentace.</i>“ Dále sem patří např. „<i>Při plánování rozvoje venkovských území a oblastí dbát na rozvoj primárního sektoru při zohlednění ochrany kvalitní zemědělské, především orné půdy a ekologických funkcí krajiny.</i>“</p> <p>Požadavek na ochranu zemědělské půdy je zmiňován i v dalších částech návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR. Koncepte, respektive její aktualizace, vymezuje řadu záměrů, které povedou k záborům půdního fondu, přičemž většina z nich by byla realizována i bez samotné koncepce. Míru ovlivnění zemědělské půdy je nutno řešit vhodným umísťováním těchto ploch a koridorů v rámci navazujících ÚPD a v rámci procesu SEA a EIA tak, aby byly ochráněny především nejvíce hodnotné zemědělské půdy.</p>	
Oblast	Referenční cíl(e)
Klima	Ochrana klimatu a adaptace na jeho změny
Způsob naplnění a zapracování referenčních cílů	
<p>Koncepce řeší ochranu klimatu, respektive adaptace na jeho změny především v rámci části vodní hospodářství, a to „<i>územní ochranou lokalit vhodných pro akumulaci povrchových vod pro případné řešení dopadů klimatické změny, především pro snížení nepříznivých účinků povodní a sucha, v dlouhodobém horizontu.</i>“</p> <p>V rámci republikových priorit územního plánování je navrženo: „<i>Vytvářet územní podmínky pro rozvoj decentralizované, efektivní a bezpečné výroby energie z obnovitelných zdrojů, šetrné k životnímu prostředí, s cílem minimalizace jejich negativních vlivů a rizik při respektování přednosti zajištění bezpečného zásobování území energiemi.</i>“</p> <p>Této problematice se přímo týká také vymezení nové specifické oblasti SOB9 Specifická oblast, ve které se projevuje aktuální problém ohrožení území suchem. Jedním z projevů změn klimatu je i vyšší riziko sucha, na což vymezení této specifické oblasti přímo reaguje.</p> <p>Je proto možno konstatovat, že návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR přímo přispívá k naplňování tohoto cíle.</p>	
Oblast	Referenční cíl(e)
Zdraví a bezpečnost obyvatel	<ul style="list-style-type: none"> • Ochrana ŽP a obyvatel před negativními účinky živelných událostí • Ochrana zdraví obyvatel
Způsob naplnění a zapracování referenčních cílů	
<p>V rámci priorit územního plánování je uvedeno mimo jiné: „<i>Zmírňovat vystavení městských oblastí nepříznivým</i></p>	

účinkům tranzitní železniční a silniční dopravy, mimo jiné i prostřednictvím obchvatů městských oblastí, nebo zajistit ochranu jinými vhodnými opatřeními v území ... předcházet zneprůchodnění území pro dopravní stavby i možnému nežádoucímu působení negativních účinků provozu dopravy na veřejné zdraví obyvatel ...“ Vytvářet podmínky pro zvyšování bezpečnosti a plynulosti dopravy, ochrany a bezpečnosti obyvatelstva a zlepšování jeho ochrany před hlukem a emisemi, s ohledem na to vytvářet v území podmínky pro environmentálně šetrné formy dopravy (např. železniční, cyklistickou).“ „Vytvářet podmínky pro preventivní ochranu území a obyvatelstva před potenciálními riziky a přírodními katastrofami v území (záplavy, sesuvy půdy, eroze atd.) s cílem minimalizovat rozsah případných škod. Zejména zajistit územní ochranu ploch potřebných pro umístování staveb a opatření na ochranu před povodněmi a pro vymezení území určených k řízeným rozlivům povodní. Vytvářet podmínky pro zvýšení přirozené retence srážkových vod v území s ohledem na strukturu osídlení a kulturní krajinu jako alternativy k umělé akumulaci vod.“

Dále jsou vymezeny plochy pro zajištění protipovodňové ochrany na Horní Opavě, jak přírodě blízká, tak technická a vymezeny plochy vhodné pro akumulaci povrchových vod. V rámci návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR je řešena také textová úprava týkající se protipovodňových opatření na řece Bečvě.

Na základě výše uvedeného je možno konstatovat, že současné znění Politiky územního rozvoje ČR jako celku přispívá k naplňování vnitrostátních cílů ochrany životního prostředí v řadě aspektů.

Návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR má omezený rozsah a přispívá ke zpřesnění a úplnějšímu zapracování a zohlednění těchto cílů do koncepce. Příkladem jsou tyto navržené úpravy:

- V rámci návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR je nově vymezená SOB9 kvůli řešení problematiky sucha. Tato přispívá především ke zlepšení vodního režimu v krajině a prevenci před suchem, a nepřímo tedy také k prevenci před povodněmi.
- Jedním z projevů změn klimatu je i vyšší riziko sucha, na což vymezení této specifické oblasti také přímo reaguje a je možné jej považovat za podporu adaptačních opatření.
- Návrh vymezuje nové koridory pro železniční dopravu jako šetrnější alternativu k dopravě silniční. Která produkuje nižší emise znečišťujících látek do ovzduší.
- Návrh také vymezuje nové úseky silničních komunikací, které by měly přispět k odvedení části dopravního proudu mimo nejhustěji osídlená území. Tímto se sníží působení hluku a emisí znečišťujících látek na obyvatele.

V rámci návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR je navrženo také několik koridorů a ploch, které budou potenciálně zasahovat do území chráněných zákonem o ochraně přírody a krajiny nebo narušovat migrační prostupnost krajiny. Jedná se o záměry v oblasti železniční, silniční a vodní dopravy a v oblastech elektroenergetiky, plynárenství a vodního hospodaření. Těmto střetům, které stanovené cíle nenaplnují, se nelze vyhnout. Jsou proto reflektována obecněji v rámci republikových priorit územního plánování nebo v odůvodněných případech také v rámci konkrétních článků (110a, 120, 167b, 150b). V rámci SEA jsou navržena opatření pro minimalizaci nebo zmírnění těchto střetů a s nimi souvisejících vlivů.

Návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR dále vymezuje řadu záměrů, které povedou k záborům zemědělského nebo lesního půdního fondu, což také nenaplnuje stanovený cíl. Většina záměrů by byla pravděpodobně realizována i bez samotné koncepce, PÚR ČR, respektive její aktualizace, přispívá ke koordinaci přípravy těchto záměrů. Tato problematika je obecně reflektována v rámci republikových priorit územního plánování.

10 NÁVRH UKAZATELŮ PRO SLEDOVÁNÍ VLIVU POLITIKY ÚZEMNÍHO ROZVOJE ČR A JEJÍ AKTUALIZACE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Mezi úkoly územního plánování se podle § 19 stavebního zákona řadí „*prověřovat a posuzovat potřebu změn v území, veřejný zájem na jejich provedení, jejich přínosy, problémy, rizika s ohledem například na veřejné zdraví, životní prostředí, geologickou stavbu území, vliv na veřejnou infrastrukturu a na její hospodárné využívání*“.

Návrh systému vychází z předpokladu, že PÚR ČR a její aktualizace budou implementovány zejména prostřednictvím navazujících nástrojů územního plánování. V rámci PÚR ČR a jejích aktualizací nebudou realizovány konkrétní projektové a investiční záměry a jejich bližší specifikace bude předmětem navazujících plánovacích a schvalovacích procesů. Navržené indikátory lze v případě PÚR ČR chápat také jako environmentální kritéria, která by měla být zohledněna při zpracování územně plánovací dokumentace (zejména jednotlivých zásad územního rozvoje jako úrovně územního plánování bezprostředně navazující na PÚR) a hodnocení jejich vlivů na životní prostředí. Návazným sledováním způsobu a míry zohlednění a sumarizací dat a informací z navazujících územně plánovacích dokumentací bude možné odhadnout reálný dopad implementace PÚR na jednotlivá témata ochrany životního prostředí.

Pro jednotlivá témata životního prostředí se navrhuje následující indikátory ke sledování dopadů implementace PÚR ČR, respektive její aktualizované podoby, na tato témata. Indikátory vychází z referenčních cílů stanovených pro jednotlivá témata ochrany životního prostředí a ze samotného vyhodnocení vlivů PÚR ČR a jejích aktualizací. Jsou stanoveny pouze ty, které jsou dostupné a standardně sledované na úrovni ČR.

Tyto indikátory vycházejí ze SEA hodnocení aktuálně platné PÚR ČR a v rámci Aktualizace č. 4 PÚR ČR byly doplněny. Byly uplatněny při přípravě Zprávy o uplatňování PÚR ČR, ve znění Aktualizace č. 1.

Tabulka 12: Návrh ukazatelů pro sledování vlivu Politiky územního rozvoje ČR a její aktualizace na životní prostředí

Ukazatel	Poznámky
• rozloha území s překročenými imisními limity	Dle dat ČHMÚ. (tis. km ² , případně % plochy ČR)
• počet obyvatel žijících v územích zatížených nadměrným hlukem	Dle hlukových studií zaměřených na aglomerace a hlavní dopravní silniční a železniční tahy. (počet obyvatel) Zdroj dat: SZÚ - strategické hlukové mapy)
• míra fragmentace krajiny dopravou – změna výměry dopravou nefragmentovaných území o plošném rozsahu větším než 100 km ²	Dle dat správců silnic a železnic. Limity fragmentace jsou silnice s intenzitou dopravy vyšší než 1000 vozidel/den a vícekolejné železniční tratě. (Podíl nefragmentované krajiny z celkové rozlohy ČR - %)
• změna výměry zemědělské půdy	Dle dat ČSÚ. (Absolutní změna výměry - km ² /rok, případně relativní změny výměry zemědělské půdy v čase %).
• změna výměry lesní půdy	Dle dat ČSÚ. (Absolutní změna výměry - km ² /rok, případně relativní změny výměry zemědělské půdy v čase %).
• změna výměry zastavěných ploch	Dle dat ČSÚ. (Absolutní změna výměry - km ² /rok, případně relativní změny výměry zemědělské půdy v čase %).

11 NÁVRH POŽADAVKŮ NA ROZHODOVÁNÍ VE VYMEZENÝCH PLOCHÁCH A KORIDORECH Z HLEDISKA MINIMALIZACE NEGATIVNÍCH VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Níže je uveden návrh požadavků pro jednotlivé konkrétní nové nebo upravené koridory a plochy, respektive rozvojové oblasti a osy a specifické oblasti. Tyto požadavky vychází jak z tabelárního hodnocení uvedeného v Příloze č. 1, tak z vyhodnocení úprav již schválených záměrů.

Tyto návrhy byly ze strany zpracovatelů SEA předloženy zpracovateli návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR. Vybrané byly na základě rozhodnutí předkladatele zahrnuty přímo do koncepce. Další jsou uplatnitelné, obdobně jako u předchozí aktualizace, v rámci stanoviska. Návrhy, které byly zahrnuty přímo do koncepce, jsou komentovány v poznámkách pod čarou.

Republikové priority územního plánování

Bez konkrétních doporučení a požadavků vyplývajících z návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR.

Rozvojové oblasti a rozvojové osy

- U OB6 v případě nového koridoru I/13 minimalizovat zásahy do CHKO Labské pískovce a CHKO České Středohoří.¹⁰
- OS12: V případě úseku silnice I/49 v úseku Vizovice-Horní Lideč-Slovensko zajistit migrační prostupnost krajiny pro živočichy, zajistit ochranu krajinného rázu zejména v přírodním parku Vizovické vrchy a úseku poblíž CHKO Beskydy.¹¹

Specifické oblasti

Bez konkrétních doporučení a požadavků vyplývajících z návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR.

Koridory a plochy dopravní infrastruktury – Železniční doprava

- ŽD 1:
 - Omezení záboru půdy, fragmentace krajiny a ochrana celistvosti ekosystémů preferencí tunelových variant a umístěním části trasy na estakádách.
 - Zpracování rámcové migrační studie s návrhem zmírňujících opatření.
- ŽD2:
 - Omezení záboru půdy, fragmentace krajiny a ochrana celistvosti ekosystémů preferencí tunelových variant a umístěním části trasy na estakádách.
 - Zpracování migrační studie s návrhem zmírňujících opatření.
- ŽD3:
 - Omezení záboru půdy maximálním využitím stávajících ploch železniční dopravy a umístěním novostavby trasy na estakádách.
 - Zpracování migrační studie s návrhem zmírňujících opatření v jižní části trasy.
- ŽD4:
 - Volba takových variant trasování, jež budou vedena mimo území CHKO a CHOPAV Žďárské vrchy.

¹⁰ Doplněno u čl. 120 v rámci Kritérií a podmínek o rozhodování o změnách v území: „Minimalizovat zásahy do CHKO Labské pískovce a CHKO České Středohoří“

¹¹ Doplněno v článku 110a v rámci Kritérií a podmínek o rozhodování o změnách v území: „Minimalizovat dopady na krajinný ráz a migrační prostupnost krajiny.“ *V souladu s požadavkem MŽP.

- Omezení záboru půdy maximálním využitím stávajících ploch železniční dopavy v příměstské oblasti u Prahy a udržení průchodnosti území umístěním novostavby trasy na estakádách.
- Zpracování migrační studie pro oblast Vysočiny s návrhem zmírňujících opatření.
- ŽD5:
 - Omezení záboru půdy maximálním využitím stávajících ploch železniční dopavy, zejména v příměstské oblasti Ostravska a udržení průchodnosti území umístěním novostavby trasy na estakádách.
 - Nutné je zpracování rámcové migrační studie s návrhem zmírňujících opatření pro potenciální migrační trasy v prostoru Moravské brány při zohlednění všech existujících a budoucích liniových staveb.
 - Vyhnout se nebo minimalizovat zásahy do CHKO Poodří.
- ŽD6: Omezení záboru půdy maximálním využitím stávajících ploch železniční dopavy a udržení průchodnosti území umístěním novostavby trasy na estakádách.
- ŽD7: Důsledně prosazovat realizaci tunelové varianty.
- ŽD8: Omezení záboru půdy, fragmentace krajiny a ochrana celistvosti ekosystémů preferencí tunelových variant a umístěním části trasy na estakádách.
- ŽD12: Při volbě finální varianty záměru, dát přednost takové variantě, jež nezasahuje do EVL Libický luh.
- ŽD21: Zpracovat migrační studii s cílem návrhu zmírňujících opatření pro zlepšení stávajícího stavu na modernizovaných úsecích.
- ŽD23:
 - Minimalizace záboru půdy a fragmentace krajiny (vedení co největší části trati na estakádách nebo v tunelech; zajištění dostatečného počtu přemostění/podchodů jak pro obyvatele, tak i volně žijící živočichy).
 - Respektovat krajinné hodnoty území, trasovat záměr primárně mimo půdy I. a II. třídy ochrany.

Koridory a plochy dopravní infrastruktury – Silniční doprava

- SD13: Při volbě variant trasy je nutné zohlednit především vlivy na CHKO Beskydy, krajinný ráz a migrační prostupnost krajiny. Doporučujeme realizaci tunelových staveb, jež zajistí co nejmenší zásah do krajiny. Bude nutné zpracování všech stupňů migrační studie a dodržení doporučených opatření.¹²

Koridory a plochy dopravní infrastruktury – Vodní doprava

Bez konkrétních doporučení a požadavků vyplývajících z návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR.

Koridory a plochy dopravní infrastruktury – Letiště

- L3: Minimalizovat zábory půdního fondu především v I. a II. třídě ochrany.

Koridory a plochy technické infrastruktury - Elektroenergetika

- E23
 - Především v rámci posuzování vlivů na ŽP (SEA/EIA) věnovat zvýšenou pozornost minimalizaci vlivů na krajinný ráz a minimalizaci negativních zásahů do CHKO Poodří a přírodního parku Oderské vrchy.
- E26:

¹² Doplněno v článku 110a v rámci Kritérií a podmínek o rozhodování o změnách v území: „Minimalizovat dopady na krajinný ráz a migrační prostupnost krajiny.“ *V souladu s požadavkem MŽP.

- Především v rámci posuzování vlivů na ŽP (SEA/EIA) věnovat zvýšenou pozornost minimalizaci vlivů na krajinný ráz a minimalizaci negativních zásahů do přírodních parků Bobrava a Údolí Bílého potoka a do přírodních hodnot chráněných v rámci CHKO Železné hory.
- Při úpravách elektrického vedení zajistit zlepšování podmínek pro ochranu ptáků prevencí před úrazy elektrickým proudem.
- E27:
 - Především v rámci posuzování vlivů na ŽP (SEA/EIA) věnovat zvýšenou pozornost minimalizaci vlivů na krajinný ráz a minimalizaci negativních zásahů do krajiny, zejména u přírodních parků Buková Hora, Pod štědrým, Třemšín, Střed Čech, Jistebnická vrchovina, Čeřínek a Třebíčsko a dále v EVL Údolí Otavy a Vltavy.
 - Při úpravách elektrického vedení zajistit zlepšování podmínek pro ochranu ptáků prevencí před úrazy elektrickým proudem.
- E28:
 - Především v rámci posuzování vlivů na ŽP (SEA/EIA) věnovat zvýšenou pozornost minimalizaci vlivů na krajinný ráz.
 - Při budování elektrického vedení zajistit zlepšování podmínek pro ochranu ptáků prevencí před úrazy elektrickým proudem.

Koridory a plochy technické infrastruktury - Plynárenství

- P16: Při konkrétní lokalizaci koridoru P16 na úrovni ZÚR a ÚPD obcí minimalizovat zásahy do nadregionálních biocenter, evropsky významných lokalit a jiných přírodně hodnotných lokalit.

Koridory a plochy technické infrastruktury – Vodní hospodářství

- LAPV: V případě, že některá z ploch uvedená v „Generelu území chráněných pro akumulaci povrchových vod a základních zásad využití těchto území“ naplní uvedenou potřebu na zařazení mezi návrhové plochy, je nutné její posouzení z hlediska vlivů na ŽP v rámci aktualizace příslušné ZÚR.
- VoD2 Skalička:
 - V případě článku 167b doporučujeme znění daného článku upravit tak, že z něj budou vyloučeny varianty s významně negativním vlivem na jednotlivé složky životního prostředí, tj. především na přírodní hodnoty v území (EVL a PP Hustopeče - Štěrkáč, NPP Zbrašovské aragonitové jeskyně, NPR Hůrka u Hranic), vodní režim v rámci širší oblasti a přírodní léčivé zdroje. Případně doporučujeme ponechat původní znění článku.

Úkoly pro územní plánování

- Bez konkrétních doporučení a požadavků vyplývajících z návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR.

12 NETECHNICKÉ SHRNUÍ VÝŠE UVEDENÝCH ÚDAJŮ

Politika územního rozvoje ČR ve znění jejich aktualizací vymezuje oblasti, osy, koridory a plochy s ohledem na prokázané potřeby rozvoje území státu, které odůvodňují zásah do působnosti orgánů krajů a obcí v záležitostech týkajících se jejich územního rozvoje a pro tyto oblasti, osy, koridory a plochy stanovuje kritéria a podmínky pro rozhodování o změnách v nich.

Předkládané vyhodnocení vlivů návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR na životní prostředí v rozsahu přílohy k zák. č. 83/2006 Sb. v platném znění je součástí vyhodnocení vlivů návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR na udržitelný rozvoj území. Posouzení vlivů na ptačí oblasti a evropsky významné lokality soustavy Natura 2000 dle § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny je řešeno v rámci samostatné části.

Vyhodnocení je zaměřeno na vyhodnocení navržených změn a úprav, které jsou v rámci návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR provedeny, a to z hlediska vlivů na životní prostředí v rozsahu a podrobnosti PÚR a míře konkrétnosti a rozsahu návrhu aktualizace PÚR. Jsou hodnoceny vlivy návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR, které lze rozumně předpokládat, a to v rozsahu, podrobnosti a míře konkrétnosti koncepce.

Úpravy jednotlivých pasáží a článků návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR, u kterých došlo ke změnám s dopadem v území a možnými vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví, jsou vyhodnoceny a okomentovány z hlediska vlivů těchto úprav na životní prostředí (respektive soustavu Natura 2000 a udržitelný rozvoj území). Hodnoceny byly nové záměry (plochy, koridory, nové republikové priority územního plánování, úkoly ...) a změny, které mají podstatnější průmět v území. Vodítkem pro toto rozdělení byla Příloha č. 1 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění posledních předpisů.

Obecněji komentářem byly hodnoceny dílčí textové změny provedené v rámci aktualizace. Nové specifické oblasti a nové koridory a plochy, včetně významněji upravených, byly hodnoceny podrobněji z hlediska vlivů na jednotlivé složky životního prostředí v rámci Přílohy č. 1. V hlavním textu Vyhodnocení jsou uváděny souhrnné informace z této Přílohy č. 1.

V případě, že byl u hodnocených záměrů nebo změn identifikován potenciálně negativní vliv, jsou navržena opatření k minimalizaci nebo zmírnění těchto vlivů.

Současně bylo provedeno hodnocení souladu aktualizace koncepce s hlavními prioritami v oblasti životního prostředí na národní a mezinárodní úrovni, a to pomocí stanovených referenčních cílů.

Níže je uvedeno stručné shrnutí dílčích částí vyhodnocení.

12.1 SOUHRN OBSAHU ÚDAJŮ UVEDENÝCH V RÁMCI VYHODNOCENÍ

Úvod a stručné shrnutí obsahu a hlavních cílů Politiky územního rozvoje, vztah k jiným koncepcím

V této části je popsána vazba návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR na aktuálně platnou PÚR ČR, respektive vazba vyhodnocení této aktualizace na předchozí vyhodnocení a na další dokumenty, především Zprávu o uplatňování PÚR ČR, ve znění Aktualizace č. 1. Odkazováno je zde na stanovisko MŽP (č. j. MZP/2019/710/447), které vydalo dne 28.2.2019, kde MŽP konstatuje nezbytnost provést posouzení návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR z hlediska vlivů na životní prostředí, a to v plném rozsahu dle přílohy stavebního zákona, jehož nedílnou součástí bude hodnocení důsledků návrhu Aktualizace č. 1 PÚR ČR na evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti podle § 45h a § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Součástí tohoto stanoviska je také řada podrobnějších požadavků na obsah a rozsah vyhodnocení vlivů na životní prostředí.

Je zde popsán předmět vyhodnocení, kterým jsou především nové pasáže návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR, tj. především nově navržené specifické oblasti a nové koridory a plochy či významnější úpravy stávajících obsažených v aktuálně platné PÚR ČR. Jsou hodnoceny vlivy aktualizace

koncepte, které lze rozumně předpokládat, a to v rozsahu, podrobnosti a míře konkrétnosti návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR.

Zhodnocení vztahu návrhu Aktualizace č. 2 Politiky územního rozvoje ČR k cílům ochrany životního prostředí přijatým na mezistátní nebo národní úrovni

V rámci této části vyhodnocení je provedena především revize platnosti a aktuálnosti cílů v oblasti životního prostředí, a to na základě posouzení aktuálnosti koncepčních dokumentů uvedených v původním vyhodnocení. Byla posouzena aktuálnost jak mezinárodních, tak národních koncepčních dokumentů se zaměřením nebo přesahem do oblasti životního prostředí a současně zhodnoceny referenční cíle pro oblast životního prostředí pro potřeby posouzení. Mezi řešenými koncepčními dokumenty byly také ty, které byly zmíněny ve stanovisku MŽP ze dne 29. 2. 2019.

V rámci posouzení souladu návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR s relevantními koncepcemi na mezinárodní a národní úrovni byly pro jednotlivá témata životního prostředí identifikovány cíle ochrany životního prostředí v těchto dokumentech s vazbou na problematiku územního rozvoje. Byl posouzen soulad těchto dokumentů s návrhem Aktualizace č. 4 PÚR ČR.

Údaje o současném stavu ŽP a jeho předpokládaném vývoji, pokud by nebyla uplatněna Aktualizace č. 4 PÚR ČR

V této části vyhodnocení je podrobně popsán stav jednotlivých složek životního prostředí ČR, který následně sloužil jako výchozí odborný podklad pro potřeby vyhodnocení návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR. Stav území je popsán dle nejaktuálnějších dostupných dat k první části roku 2020.

Současně je nastíněn předpokládaný vývoj hlavních složek životního prostředí, pokud by nebyla uplatněna Aktualizace č. 4 PÚR ČR.

Charakteristiky ŽP, které by mohly být uplatněním návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR významně ovlivněny

V této části jsou popsány hlavní charakteristiky ŽP, které by mohly být uplatněním návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR významně ovlivněny.

Návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR některé záměry (dopravní koridory a plochy, koridory a plochy technické infrastruktury), vypouští. Nově navrhuje pouze několik záměrů a některé další záměry upravuje. U nově navržených koridorů pro dopravní stavby a technickou infrastrukturu je zřejmé, že se nedá vyhnout řadě dílčích střetů s liniovými prvky v krajině, především ÚSES, rozsáhlejšími zvláště chráněnými územími, záplavovými území, CHOPAV nebo také migračními koridory a záborům zemědělského a lesního půdního fondu. Současně se dá předpokládat ovlivnění krajinného rázu.

Naopak bylo konstatováno, že budoucí realizace nových nebo upravených záměrů může kromě zlepšení samotné dopravní a technické infrastruktury přispět ke snížení hlukové zátěže z dopravy, anebo přispět k vymístění liniových zdrojů znečištění ovzduší mimo nejvíce zastavěné. Zároveň je řešena aktuální problematika sucha, a to novým vymezením SOB9.

Současné problémy a jevy ŽP, které by mohly být uplatněním návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR významně ovlivněny, zejména s ohledem na zvláště chráněná území a ptáččí oblasti

Vyhodnocení vlivů na soustavu Natura 2000 je předmětem samostatného hodnocení, v této části jsou uvedeny souhrnné závěry z tohoto posouzení. Hodnoceny tedy byly především současné problémy a jevy v ostatních oblastech ŽP.

V oblasti ochrany přírody a krajiny byly uvedeny především zhoršující se migrační propustnost krajiny a její fragmentace, fragmentace říční sítě, narušení krajinného rázu a záborů volné krajiny. Dále znečištění prostředí, vnos živin do prostředí rušení v souvislosti se zvýšením antropogenní zátěže území. Návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR tyto problémy reflektuje ve více dílčích částech. Je konstatováno, že při realizaci záměrů uvedených v návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR je nutno zaměřit

se především na zajištění migrační prostupnosti krajiny, ochranu krajinného rázu a minimalizací střetů s přírodně hodnotnými částmi krajiny (ZCHÚ apod.).

V oblasti ovzduší a hlukového znečištění patří mezi hlavní problémy překračování imisních limitů a hlukové znečištění v blízkosti hlavních dopravních tahů. Návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR tento problém reflektuje zpřesněním vymezení koridoru pro vysokorychlostní tratě, novými koridory pro železnice a silnice. Tyto záměry by měly napomoci ke snížení hlukového znečištění a znečištění ovzduší v nejhustěji zastavěných oblastech.

V oblasti vodního hospodářství je v rámci návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR především řešena problematika ochrany před povodněmi. Je uvedena úprava suché nádrže Skalička na vodní dílo Skalička. Aktualizace rovněž nově vymezuje specifickou oblast SOB9, což by mělo přispět k lepší ochraně před suchem.

V oblasti půdy jsou hlavním problémem pokračující zábor zemědělského půdního fondu. Návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR tyto trendy nezastaví, avšak přispívá je usměrňovat a koordinovat. Aktualizace nově vymezuje specifickou oblast SOB9, což by mělo přispět nejen k lepší ochraně před suchem, ale k podpoře biodiverzity, ochraně půdy před erozí aj.

Rovněž jsou vymezeny nové koridory pro dopravní záměry, které si vyžádají zábor půdního fondu. Těmto záborům není možné se zcela vyhnout, v navazujících ÚPD je při vymezení trasy koridorů nutno zohlednit i požadavek na minimalizaci těchto záborů.

Zhodnocení stávajících a předpokládaných vlivů navrhovaných variant návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR

V úvodu je popsána použitá metoda hodnocení. Ta vychází z požadavků stavebního zákona, respektive jeho přílohy a ze zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí ve znění pozdějších předpisů. Jsou zde uvedeny hlavní skutečnosti, ze kterých vyhodnocení vychází, tj. vazba politiky územního rozvoje na zásady územního rozvoje a územně plánovací dokumentaci obcí, jejichž prostřednictvím bude realizována, měřítko politiky územního rozvoje, od něž se odvíjí podrobnost vyhodnocení, způsob vymezení jednotlivých koridorů a ploch a také vymezení hodnocených záměrů. Návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR je předkládán s dílčími výjimkami jako invariantní. Tedy kromě koridoru ŽD19.

Vyhodnocení identifikovatelných potenciálních vlivů pro nově uváděné a relevantní upravené záměry je zpracováno podrobnou tabelární formou. Toto tabelární vyhodnocení je uvedeno v Příloze č. 1, která je jednou ze stěžejních částí vyhodnocení. Formát tabelární formy vychází z původního způsobu vyhodnocení, který částečně rozšiřuje o nová témata k vyhodnocení. Dále jsou formulovány „požadavky“ (opatření) na minimalizaci identifikovaných potenciálně významných vlivů. Tabulkové hodnocení je prováděno na škále -2, -1, 0, +1, +2 a ?.

Současně jsou vyhodnoceny také obecnější úpravy textu uvedené v návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR, a to slovním komentářem. Podrobnost hodnocení vychází z měřítka předloženého návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR 2008.

Porovnání zjištěných nebo předpokládaných vlivů podle jednotlivých variant řešení a jejich zhodnocení včetně popisu metod

Návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR je předkládán s výjimkou dílčích ploch a koridorů jako invariantní. Variantně je vymezen železniční koridor ŽD19. U řady záměrů (plochy a koridory) je však možno na úrovni zásad územního rozvoje nebo územních plánů obcí prověřovat více variantních řešení, neboť Politika územního rozvoje vymezuje koridory a plochy pouze schematicky s ohledem na měřítko koncepce.

Z porovnání variant uvedených koridorů z hlediska vlivů na životní prostředí nevyplývá žádné doporučení pro výběr konkrétní varianty, což je dáno zejména obecností navržených variant, kdy nelze podrobnější relevantní posouzení provést.

Popis navrhovaných opatření pro předcházení, snížení nebo kompenzaci všech zjištěných nebo předpokládaných závažných záporných vlivů na životní prostředí

Na základě vyhodnocení v předchozích kapitolách a tabelární přílohy byla navržena opatření, která reagují na toto vyhodnocení, tj. pouze na závažnější negativní vlivy. Tato opatření a doporučení jsou pro jednotlivé skupiny záměrů zobecněna, konkrétněji jsou formulována v rámci tabulkového hodnocení. Jsou zde uvedena pouze opatření, která reagují na nejzávažnější identifikované vlivy. Konkrétní požadavky na minimalizaci vlivů u jednotlivých záměrů jsou uvedeny v kapitole 11.

Zhodnocení způsobu zapracování cílů ochrany ŽP přijatých na mezinárodní nebo národní úrovni do návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR a jejich zohlednění při výběru řešení

Na základě cílů uvedených v hlavních dokumentech přijatých na mezinárodní a národní úrovni byly v rámci vyhodnocení stanoveny referenční cíle ochrany životního prostředí. V rámci této kapitoly je hodnoceno, zda a jakým způsobem PÚR ČR, respektive návrh její aktualizace, tyto cíle zohledňuje a zapracovává. Toto je provedeno pro každý stanovený referenční cíl zvlášť.

Na základě tohoto zhodnocení je možno konstatovat, že předložená koncepce a její aktualizace přispívá k naplňování vnitrostátních cílů ochrany životního prostředí v řadě aspektů a že není v nesouladu s těmito cíli. Návrh aktualizace přispívá k úplnějšímu zapracování a zohlednění těchto cílů do koncepce.

Návrh ukazatelů pro sledování vlivu PÚR ČR a její aktualizace na životní prostředí

Pro jednotlivá témata (oblasti) životního prostředí se navrhuje následující indikátory ke sledování dopadů implementace PÚR ČR, respektive její aktualizace, na tato témata. Indikátory zčásti vychází z referenčních cílů stanovených pro jednotlivá témata ochrany životního prostředí, jako indikátory jsou uvedeny pouze ty, které jsou objektivně a za přijatelné náročnosti zjištělné (zjišťované) na úrovni ČR. Tyto navržené indikátory vycházejí z aktuálně platné PÚR ČR a byly doplněny. Byly využity např. při zpracování Zprávy o uplatňování PÚR ČR, ve znění Aktualizace č. 1.

Návrh požadavků na rozhodování ve vymezených plochách a koridorech z hlediska minimalizace negativních vlivů na životní prostředí

V této části vyhodnocení je uveden návrh požadavků pro jednotlivé konkrétní nové nebo významněji pozměněné koridory a plochy, respektive rozvojové oblasti a osy a specifické oblasti. Tyto požadavky vychází jak z tabelárního hodnocení uvedeného v Příloze č. 1, tak z vyhodnocení úprav již schválených záměrů a záměrů již vypuštěných.

Požadavky jsou navrženy v rozčlenění dle dílčích témat politiky územního rozvoje a jsou navrženy na úroveň jednotlivých koridorů a ploch, respektive rozvojových oblastí a os a specifických oblastí. Respektování a naplnění těchto požadavků přispěje ke zmírnění negativních vlivů návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR na životní prostředí.

12.2 VYPOŘÁDÁNÍ POŽADAVKŮ MINISTERSTVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Níže je uvedeno vypořádání požadavků MŽP vyplývajících ze

1. U aktualizace PÚR a jejich návrhů na aktualizaci požadujeme jednotlivě vyhodnotit vliv na všechny složky životního prostředí, veřejné zdraví a obyvatelstvo. Posuzují se vlivy na veřejné zdraví a životní prostředí, zahrnující vlivy na živočichy a rostliny (zejména vlivy na střety s migračními trasami živočichů a zachování migrační prostupnosti, fragmentaci krajiny), ekosystémy, biologickou rozmanitost, půdu, vodu, ovzduší, klima, krajinu, krajinný ráz, přírodní zdroje, hmotný majetek a kulturní dědictví, a jejich vzájemné působení a souvislosti.

Vyhodnocení je v odpovídající míře podrobnosti PÚR ČR zpracováno na všechny uvedené dílčí složky životního prostředí. Nové nebo významně pozměněné záměry jsou vyhodnoceny v rámci Přílohy č. 1, méně významné změny dílčích pasáží jsou vyhodnoceny komentářem v rámci kap. č. 6.

2. V rámci vyhodnocení vlivů na životní prostředí aktualizace PÚR požadujeme provést vyhodnocení kumulativních a synergických vlivů. V této souvislosti poukazujeme na rozsudek NSS 1 Ao 7/2011 – 526, kterým byly zrušeny Zásady územního rozvoje Jihomoravského kraje. Vyhodnocení těchto vlivů na životní prostředí je třeba zpracovat jak na úrovni konkrétního navrženého koridoru, tak i s ohledem na širší vztahy a vazby v souvislosti se stavem v území a se záměry v území schválenými k realizaci či záměry uvažovanými (rozsudek NSS 4 Aos 1/2013 – 133). Tam, kde budou zjištěny potenciální negativní kumulativní nebo synergické vlivy, je nutné navrhnout kompenzační opatření a případný monitoring těchto potenciálních vlivů.

Vyhodnocení je v odpovídající míře podrobnosti PÚR ČR zpracováno na všechny uvedené dílčí složky životního prostředí, a to včetně kumulativních a synergických vlivů. Nové nebo významně pozměněné záměry jsou podrobně vyhodnoceny v rámci Přílohy č. 1 včetně vlivů synergických a kumulativních. Souhrnně jsou pak tyto vlivy uvedeny v rámci kap. 6. Za hlavní kumulativní vlivy jsou považovány zábory půdního fondu a ovlivnění migrační prostupnosti území. Podrobnost hodnocení je odpovídající měřítku PÚR ČR. U konkrétních koridorů a ploch jsou pro ně navržena opatření pro předcházení těmto zjištěným negativním vlivům, z nichž některá byla zahrnuta přímo do návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR. Další opatření jsou uplatnitelná v rámci stanoviska. PÚR ČR uvedenou problematiku rovněž zohledňuje, a to především obecně na úrovni republikových priorit územního plánování, kde je problematika migrační prostupnosti a ochrany půdy před zábory řešena.

3. Požadujeme vyhodnotit, zda aktualizace PÚR resp. návrhy na její aktualizaci mohou zasahovat i mimo území České republiky. Pokud ano, pak u těchto přeshraničních vlivů požadujeme konkretizovat míru jejich významnosti, specifikovat dopady na životní prostředí a veřejné zdraví a identifikovat dotčené území.

Vyhodnocení obsahuje také hodnocení přeshraničních vlivů. Nové nebo významně pozměněné záměry jsou vyhodnoceny v rámci Přílohy č. 1. V rámci Vyhodnocení byly zjištěny pouze potenciálně mírné pozitivní přeshraniční vlivy, a to v případě nově vymezených specifických oblastí SOB8 (mírné zlepšení kvality ovzduší a ekologické stability v příhraničních oblastech) a SOB9 (stabilizace vodního režimu). V případě koridorů dopravní a technické infrastruktury, které navazují na zahraniční koridory a záměry, se předpokládá, že tyto zahraniční úseky jsou zcela v kompetenci daných států a PÚR zde pouze napomáhá koordinaci těchto záměrů.

4.

A) Požadujeme vyhodnotit vliv koncepce na ZCHÚ, respektive zda realizací koncepce nemůže dojít k ohrožení předmětů a cílů ochrany soustavy ZCHÚ (včetně vyhodnocení vlivů navrhované úpravy čl. 150b na Chráněnou krajinnou oblast (dále jen „CHKO“) Pálava, navrhované úpravy čl. 150n na CHKO Lužické hory a navrhované úpravy čl. 167b (vodní dílo Skalička) na přírodní památku Hustopeče - Štěrkáč a zároveň na národní přírodní památku Zbrašovské aragonitové jeskyně a národní přírodní rezervaci Hůrka u Hranic, které náleží do Hranického krasu).

B) Požadujeme se zaměřit na aspekty možného ovlivnění funkčnosti nadregionálních biokoridorů územního systému ekologické stability.

C) Ve vazbě na výše uvedené hodnocení požadujeme do návrhu aktualizace navrhnout případná opatření k předcházení, vyloučení či snížení identifikovaných negativních vlivů včetně možné reformulace jednotlivých návrhů na aktualizaci PÚR.

4A) Hodnoceny byly vlivy na velkoplošná zvláště chráněná území, přírodní parky, v rámci Naturového posouzení také na EVL a PO, a to v podrobnosti odpovídající podrobnosti koncepce. U hodnocených záměrů jsou hodnoceny vlivy i na tato území. V případě článku 150b byla provedena pouze textová úprava, která slouží k minimalizaci střetů a směřuje k ochraně přírodních a kulturních hodnot chráněných v rámci UNESCO a CHKO Pálava. Článek 150n pouze upravuje Úkol pro územní plánování, které nevyvolávají potřebu posouzení, neboť hlavní parametry daného článku nebyly měněny. Vlivy úprav čl. 167b na uvedená území jsou v odpovídající míře podrobnosti popsány v rámci Přílohy č. 1.

4B) Ovlivnění nadregionálního ÚSES bylo bráno na zřeteli při hodnocení v rámci Přílohy č. 1

<p>4C) Ve vazbě na hodnocení jsou v příslušné části navržena případná opatření k předcházení, vyloučení či snížení identifikovaných negativních vlivů.</p>
<p><i>5. Vyhodnotit možné ovlivnění migrační prostupnosti krajiny, resp. akceptovatelnost řešení zejména dopravních koridorů z hlediska dotčení funkčnosti dálkových migračních koridorů velkých savců, jejich bariér a migračně významných území. Za tímto účelem využít vrstvy dálkových migračních koridorů a migračně významných území poskytovaných Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR jako podklad dle přílohy č. 1 části A bodu 119 vyhlášky č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti.</i></p>
<p>Migrační prostupnost krajiny u dopravních koridorů je hodnocena podrobně v rámci Přílohy č. 1. Uvedené podklady byly využity.</p>
<p><i>6. Požadujeme vyhodnotit vliv aktualizace PÚR na ZPF, respektive zda realizací koncepce nemůže dojít k ohrožení předmětů a cílů ochrany ZPF, především ve vztahu k velikosti záborů zemědělské půdy a také záborům nejkvalitnější půdy v I. a II. třídě ochrany, případně požadujeme uvést opatření vůči těmto negativním vlivům. Požadujeme se zaměřit na ochranu ZPF ve vazbě na republikové priority PÚR vymezené v bodě (14a), (19) a (20) a požadujeme prověřit účinnost takto nastavených opatření v PÚR.</i></p>
<p>V rámci Vyhodnocení jsou řešeny také vlivy na zemědělský půdní fond a lesní půdní fond, a to na úrovni jednotlivých záměrů především v rámci Přílohy č. 1 a souhrnně také v kap. 6. Ochrana zemědělského půdního fondu vyplývá rovněž jako problém z hodnocení kumulativních vlivů, kdy za kumulativní lze považovat zábery ZPD (a v menším měřítku i PUPFL) především u koridorů a ploch pro dopravní stavby. Jsou navržena odpovídající opatření u jednotlivých koridorů a ploch. Problematika ochrany půdního fondu je také obecně reflektována přímo ve znění samotné PÚR ČR v jejím aktualizovaném znění, a to v rámci republikových priorit územního plánování (14a, 20). Těmito republikovými prioritami je ochrana půdy zajišťována, a to i na úrovni ŽÚR krajů a ÚP obcí.</p>
<p><i>7. Požadujeme vyhodnotit vliv navrhovaných námětů na aktualizaci PÚR na stav dotčených vodních útvarů v souladu se směrnicí 2000/60/ES Evropského parlamentu a Rady ustanovující rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky (dále jen „Rámcová směrnice o vodách“), a to především v kontextu možnosti rané identifikace těch, které by v budoucnu mohly naplňovat kritéria pro aplikaci č. 4 odst. 7 Rámcové směrnice o vodách, resp. ustanovení § 23a odst. 8 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vodní zákon“), a případného vymezení nadřazeného veřejného zájmu (viz § 23a odst. 8 písm. c) vodního zákona).</i></p>
<p>Rámcová směrnice o vodách má zabránit dalšímu zhoršování stavu povrchových i podzemních vod a zlepšit stav vod a na vodu vázaných ekosystémů. Hlavním cílem Rámcové směrnice je dosažení dobrého stavu vod do roku 2015 s možností prodloužení této lhůty do roku 2027.</p> <p>Vlivy na vodu jsou hodnoceny v rámci Přílohy č. 1 u jednotlivých záměrů, případně komentářem v rámci kap. 6 u méně významných změn. V rámci hodnocení byly zohledňovány také cíle této směrnice.</p>
<p><i>8. Požadujeme vyhodnotit, zda a do jaké míry je aktualizace PÚR v souladu s koncepčními dokumenty v oblasti ochrany ovzduší (zejména s Národním programem snižování emisí České republiky). Požadujeme rovněž vyhodnotit, zda a do jaké míry jsou plněním úkolů, které aktualizace PÚR obsahuje, respektovány imisní limity a zda jsou přijata všechna nezbytná opatření směřující ke splnění této povinnosti.</i></p>
<p>Soulad s uvedenou koncepcí je hodnocen v rámci kap. 2.2.6. V rámci hodnocení nebyly identifikovány koridory a plochy, které by negativně přispívaly k překračování imisních limitů stanovených pro ochranu zdraví lidí. Naopak při hodnocení nových nebo významněji upravených záměrů bylo identifikováno více záměrů s pozitivními dopady na kvalitu ovzduší, kdy jsou podporovány ekologicky šetrnější formy dopravy (železniční), respektive vymístění dopravních tahů mimo nejhustěji zastavěná území. Problematika ochrany ovzduší je také reflektována v rámci stanovených republikových priorit územního plánování – čl. 23, 24 a 24a.</p>
<p><i>9. Požadujeme vyhodnotit vztah aktualizace PÚR k cílům ochrany životního prostředí stanovených v Strategii EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020 a navazujících strategií, Evropské úmluvě o krajině, Rámcové úmluvě o ochraně a udržitelném rozvoji Karpat a Územní agendě Evropské unie 2020, jakož i zhodnocení způsobu zapracování těchto cílů a variant řešení do aktualizace PÚR.</i></p>
<p>Vztah k mezinárodním a národním dokumentům je uveden a popsán v rámci kap. 2.1. Mezi uvedenými jsou také tyto uvedené strategické dokumenty. Vztah ke Karpatské úmluvě je uveden v kap. 1.2.</p>
<p><i>10. Požadujeme vyhodnotit, zda a do jaké míry aktualizace PÚR přispívá k naplňování cílů ochrany životního prostředí přijatých na mezistátní nebo komunitární úrovni, konkrétně vyhodnocení vztahů k cílům ochrany jednotlivých mezinárodních úmluv v oblasti ochrany přírody (Úmluva o biologické rozmanitosti, Ramsarská úmluva o mokřadech, Bernská úmluva, Bonnská úmluva, ad.) a k závazkům, jež z těchto úmluv a navazujících rozhodnutí konferencí smluvních stran a dalších aktů plynou.</i></p>
<p>Bonnská úmluva se snaží zabezpečit ochranu stěhovavých druhů a jejich stanovišť zajištěním přísné ochrany kriticky ohrožených druhů, podporou uzavírání dohod a memorand v této oblasti a podporou společných</p>

výzkumných projektů, týkajících se stěhovavých druhů. Tato úmluva je naplňována jinak než v rámci PÚR. V rámci Vyhodnocení bylo doporučeno zohledňovat při přípravě koridorů pro elektrické vedení také ochranu ptáků. Cílem Bernské úmluvy je ochrana živočichů a rostlin celoevropského významu, jejich stanovišť (biotopů), zejména ohrožených druhů, stěhovavých druhů a druhů, jejichž ochrana vyžaduje celoevropskou spolupráci. Ochrana těchto druhů je mimo působnost PÚR, potřeba jejich ochrany je však reflektována v rámci Vyhodnocení. Ramsarská úmluva vytváří rámec pro celosvětovou ochranu a rozumné užívání všech typů mokřadů. Tento požadavek je zohledňován v rámci Vyhodnocení jednotlivých záměrů. Vztah k těmto uvedeným dokumentům je shrnut v rámci kap. 1.2.

11. Požadujeme vyhodnotit, zda návrh aktualizace PÚR naplňuje cíle národních koncepčních dokumentů (např. Aktualizace Státního programu ochrany přírody a krajiny ČR, Aktualizace Státní politiky životního prostředí ČR 2012 – 2020, Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR 2016 – 2025).

Vztah PÚR k cílům uvedených v daných koncepčních dokumentech je popsán v rámci kap. 2.2.3-2.2.5.

12. Požadujeme vyhodnotit, zda a do jaké míry návrh aktualizace PÚR zohledňuje potřeby a požadavky v oblasti ochrany klimatu s cílem snižování emisí skleníkových plynů a omezení negativních dopadů změny klimatu či podporu efektivního a přírodě šetrného využívání obnovitelných zdrojů energie, a to s ohledem na navazující strategické dokumenty, např. na Politiku ochrany klimatu v ČR.

Vlivy na klima a emise skleníkových plynů jsou součástí hodnocení vlivů na životní prostředí jako součást hodnocení jednotlivých záměrů v rámci Přílohy č. 1. Vazba na Politiku ochrany klimatu je popsána v kap. č. 1.

V rámci republikových priorit je problematika energetiky (a s ní související ochrany klimatu) reflektováno v rámci RP 31, která směřuje k využití ekologicky šetrnějších zdrojů energie a OZE.

PÚR ČR, respektive předkládaná aktualizace, přispívá k ochraně klimatu rovněž vymezením koridorů pro železnice, kterou jsou ekologicky šetrnější alternativou k silniční dopravě s nižšími emisemi skleníkových plynů.

Koncepce řeší rovněž adaptace na změny klimatu, a to přímo vymezením nové rozvojové oblasti SOB9 Specifická oblast, ve které se projevuje aktuální problém ohrožení území suchem.

13. Požadujeme, aby posuzovatel v rámci vyhodnocení vlivů aktualizace PÚR na životní prostředí vypracoval závěry a doporučení včetně návrhu stanoviska MŽP k návrhu aktualizace PÚR s uvedením zejména jasných výroků, zda lze z hlediska negativních vlivů na životní prostředí:

- s jednotlivou plochou, koridorem, oblastí či osou souhlasit, nebo souhlasit s podmínkami včetně jejich upřesnění, anebo nesouhlasit (pouze u nově navržených či upravených ploch či koridorů),
- s aktualizací PÚR jako celkem souhlasit, nebo souhlasit s podmínkami včetně jejich upřesnění, anebo nesouhlasit.

V případě vyhodnocení variant se může výrok k jednotlivým variantám lišit.

V rámci Vyhodnocení jsou v závěru v rámci kap. 12.3 uvedena souhrnná stanoviska ke koncepci jako celku z hlediska vlivů na životní prostředí a soustavu Natura 2000. U hodnocení jednotlivých nových nebo upravených koridorů a ploch provedeného v rámci Přílohy č. 1 je uvedeno, zda-li lze daný koridor nebo plochu akceptovat. Taktéž jsou k jednotlivým plochám v rámci této přílohy stanovena opatření pro předcházení a minimalizaci vlivů na životní prostředí.

14. Požadavky uvedené v tomto stanovisku je nezbytné ve vyhodnocení vlivů aktualizace PÚR na životní prostředí a veřejné zdraví relevantně vypořádat a náležitě odůvodnit i s odkazem na příslušnou kapitolu (čísla stran).

Tento požadavek je naplněn touto tabulkou.

15. Autorizovaná osoba musí vyhodnotit veškeré předložené varianty aktivit vyplývajících z aktualizace PÚR (popř. varianty, které byly po domluvě s ní doplněny pořizovatelem) z hlediska jejich přípustnosti (přípustné, podmíněně přípustné, nepřípustné) s ochranou EVL a PO a také jejich předmětů ochrany. U varianty podmíněně přípustné se navrhnou případná opatření, která by vyloučila, zmírnila nebo kompenzovala negativní vliv na tyto chráněné lokality. Autorizovaná osoba porovná varianty a stanoví jejich pořadí z hlediska vlivů na EVL, PO a jejich předmět ochrany a územní celistvost a ve svém závěru konstatuje nejpříjemnější variantu ve vztahu k zájmům ochrany přírody. V případě, že dle jejího názoru je možné najít vhodnější řešení, která nejsou v aktualizaci PÚR zahrnuta, je možné je ve vyhodnocení uvést. Z uvedeného vyplývá, že v závěru vyhodnocení musí být provedeno porovnání hodnocených variant a doporučení té, která má co nejmenší negativní vlivy na území EVL a PO. Přitom všechny varianty mající významné negativní vlivy na území EVL a PO jsou z hlediska ochrany těchto území nepřijatelné (jestliže je aktualizace PÚR obsahuje, nemůže autorizovaná osoba navrhnout souhlasné stanovisko SEA).

V rámci naturového posouzení byly vyhodnoceny variantně navržené koridory a plochy – jedná se o železniční koridor ŽD 19. Variantně řešená úprava byla posouzeny v souladu s platnými metodickými postupy, a to číselným hodnocením a doprovodným komentářem popisujícím vlivy.

16. Závěry vyhodnocení vlivů na území EVL a PO musí být zdůvodněny a jasně formulovány. To znamená, že

musí být provedeno vyhodnocení nových (upravovaných) návrhů na aktualizaci PÚR ve vztahu ke konkrétním územím EVL a PO a dotčeným předmětům ochrany, avšak v podrobnosti odpovídající informacím poskytnutých PÚR. U každé hodnocené aktivity je nutné uvést bodové ohodnocení vlivu včetně komentáře (zdůvodnění). V závěru vyhodnocení je nezbytné uvést, zda aktualizace PÚR jako celek nebude mít významné negativní vlivy na EVL a PO. Případně, nelze-li kvůli obecnosti aktualizace PÚR (navrhovaných aktivit) vyhodnotit vlivy na území EVL a PO, je třeba v závěru vyhodnocení uvést, že toto musí být provedeno při posouzení níže postavené koncepce nebo záměru.

V rámci naturového posouzení byly vyhodnoceny všechny předložené nově navržené plochy a koridory a další obsahově významnější úpravy, a to v souladu s platnými metodickými postupy, a to číselným hodnocením a doprovodným komentářem popisujícím vlivy. Jsou uváděny potenciální střety s konkrétními EVL a PO, v relevantních případech s ohledem na měřítko PÚR jsou zde také uvedeny předměty ochrany. Závěr ohledně významnosti vlivů celé koncepce je uveden.

12.3 ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ

Návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR naplňuje jako celek s výjimkou úpravy čl. 167b požadavky ochrany životního prostředí a je v souladu s hlavními cíli strategických dokumentů pro tuto oblast. Jeho realizace, respektive realizace úprav, nových a pozměněných záměrů u řady záměrů povede ke zlepšení současného stavu životního prostředí.

U některých nově navrhovaných ploch a koridorů byly identifikovány potenciální negativní vlivy na dílčí složky životního prostředí, které jsou podrobněji popsány v rámci tabulkového vyhodnocení jednotlivých záměrů a v předchozích kapitolách. Na tyto identifikované potenciálně negativní vlivy reaguje návrh opatření ke zmírnění nebo minimalizaci těchto vlivů.

Dále je řešen návrh plochy VoD2 – plochy pro vodní dílo Skalička. Návrh je problematický díky více rizikům pro dílčí složky životního prostředí. Za hlavní potenciálně významné negativní vlivy lze považovat ovlivnění přírodních hodnot v území (EVL a PP Hustopeče – Štěrkáč, NPP Zbrašovské aragonitové jeskyně, NPR Hůrka u Hranic), ovlivnění vodního režimu v širší oblasti a ovlivnění přírodních lázeňských zdrojů v oblasti lázeňského areálu Teplice nad Bečvou.

Na základě celkového vyhodnocení a všech výše uvedených skutečností je možno konstatovat, že:

Předložený návrh Aktualizace č. 4 Politiky územního rozvoje ČR bude mít významně negativní vliv na životní prostředí.

Z posouzení vlivu na soustavu Natura 2000, které je samostatnou částí vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území, současně vyplývá, že:

Předložený návrh Aktualizace č. 4 Politiky územního rozvoje ČR bude mít významný negativní vliv na předměty ochrany a na celistvost evropsky významných lokalit a ptačích oblastí soustavy Natura 2000.

Toto je dáno návrhem plochy VoD2 – plochy pro vodní dílo Skalička. Vymezení dané plochy jako vodního díla může mít významně negativní vliv na lesáka rumělkového, který je předmětem ochrany v EVL Hustopeče – Štěrkáč.

Další konkrétní požadavky a doporučení pro zmírnění vlivů na jednotlivé složky životního prostředí a zlepšení působení koncepce na životní prostředí jsou uvedeny v předcházející kapitole č. 11 a v rámci tabelárního hodnocení.

12.4 NÁVRH STANOVISKA

STANOVISKO

Ministerstva životního prostředí

podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí
a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů
na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů,
k návrhu
„Aktualizace č. 4 Politiky územního rozvoje ČR“

Předkladatel koncepce: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
Odbor územního plánování
Staroměstské náměstí 6
110 15 Praha 1

Zpracovatel koncepce: Ústav územního rozvoje
Jakubské náměstí 3
602 00 Brno

Zpracovatel posouzení: Mgr. Zdeněk Frélich
EKOTOXA s.r.o.
Fišova 403/7
602 00 Brno, Černá Pole
*(držitel autorizace ke zpracování dokumentace a posudku podle § 19
zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění
pozdějších předpisů,
držitel autorizace k posuzování vlivů dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o
ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů)*

Stručný popis koncepce:

Politika územního rozvoje je nezastupitelným závazným nástrojem územního plánování vlády ČR k usměrňování územního rozvoje ve věcech republikového významu. Poskytuje základní rámce pro koordinaci územně plánovací činnosti krajů a obcí a pro koordinaci činnosti ministerstev, jiných ústředních správních úřadů a jimi řízených úřadů, které mají dopad na využívání území, na jeho uspořádání nebo které jsou podmínkami území zásadně ovlivňovány. Doposud je platná Politika územního rozvoje ČR (ve znění závazném od 11. 9. 2020).

Návrh aktualizace vychází ze **Zprávy o uplatňování PÚR ČR**, ve znění Aktualizace č. 1, především z části D.

Politika územního rozvoje obecně (dle § 32 stavebního zákona) má následující obsah:

- a) stanoví republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území,
- b) vymezuje oblasti se zvýšenými požadavky na změny v území z důvodů soustředění aktivit mezinárodního a republikového významu nebo které svým významem přesahují území jednoho kraje, to je rozvojové oblasti a rozvojové osy,
- c) vymezuje oblasti se specifickými hodnotami a se specifickými problémy mezinárodního a republikového významu nebo které svým významem přesahují území jednoho kraje,
- d) schematicky vymezuje plochy a koridory dopravní a technické infrastruktury mezinárodního a republikového významu nebo které svým významem přesahují území jednoho kraje,

e) stanoví ve vymezených oblastech, plochách a koridorech kritéria a podmínky pro rozhodování o možných variantách nebo alternativách změn v území a pro jejich posuzování, zejména s ohledem na jejich budoucí význam, možná ohrožení, rozvoj, útlum, preference a rizika,
f) stanoví úkoly podle § 31.

Tyto oblasti jsou řešeny také v rámci návrhu APÚR č. 4. Ten v jednotlivých částech textu zpřesňuje, doplňuje nebo přidává nové úkoly pro územní plánování a kritéria a podmínky pro rozhodování o změnách v území, zpřesňuje vymezení rozvojových oblastí a os a specifických oblastí, zpřesňuje, vypouští nebo vymezuje nové koridory a plochy pro dopravní a technickou infrastrukturu a stanovuje nové úkoly pro ministerstva, jiné ústřední správní úřady a územní plánování.

Stručný popis posouzení:

Politika územního rozvoje (a její navazující aktualizace) je dokumentem celorepublikového rozsahu. Tomu odpovídá „deklaratorní“ vymezení koridorů jako invariantní „spojnice“ bodů, aniž předjímá směrový průběh „osy“ koridoru, jeho šířku nebo konkrétní technické parametry navrhovaného řešení. Tímto se nevyklučuje případné vymezení směrově odlišných variantních koridorů v rámci zásad územního rozvoje (ZÚR) nebo v rámci relevantních oborových koncepcí.

Vyhodnocení je zaměřeno na vyhodnocení navržených změn a úprav, které jsou v rámci návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR provedeny, a to z hlediska vlivu na životní prostředí v rozsahu a podrobnosti PÚR a míře konkrétnosti a rozsahu návrhu aktualizace PÚR.

V rámci hodnocení byl zčásti využit postup uplatněný v rámci vyhodnocení vlivů na životní prostředí, a to z důvodů zachování logiky a kontinuity prací a zároveň možnosti porovnání s předchozími dokumenty a vyhodnoceními. Dále bylo využito Metodické doporučení pro vyhodnocení vlivů PÚR ČR a ZÚR na životní prostředí zveřejněné ve Věstníku MŽP (ročník XV – únor 2015 – částka 2).

Jsou hodnoceny vlivy aktualizace koncepce, které lze rozumně předpokládat, a to v rozsahu, podrobnosti a míře odpovídající konkrétnosti návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR.

Nově vymezené specifické oblasti a osy a koridory a plochy pro dopravní a technickou infrastrukturu jsou podrobně tabulkově hodnoceny z hlediska vlivů na jednotlivé oblasti životního prostředí v rámci Přílohy č. 1. TABELÁRNÍ PŘEHLED VYHODNOCENÍ VLVŮ NOVÝCH KORIDORŮ A PLOCH.

Tabulkové hodnocení je prováděno na škále:

- +2 potenciálně významný pozitivní vliv
- +1 potenciálně mírně pozitivní
- 0 bez vlivu nebo zanedbatelný vliv
- 1 potenciálně mírně negativní vliv
- 2 potenciálně významný negativní vliv
- ? vliv nelze vyhodnotit

Dílní úpravy stávajících jednotlivých a dříve vyhodnocených pasáží a článků návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR, které mohou mít reálný dopad v území, respektive možné vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví, jsou hodnoceny slovním komentářem z hlediska vlivů těchto úprav na životní prostředí v rámci této kap. č. 6. U provedených úprav je v návaznosti na slovní komentář doplněn závěr, zda lze provedenou úpravu akceptovat či nikoliv a případné doporučení směřující k minimalizaci potenciálních negativních vlivů. V kap. 6 je rovněž uvedena souhrnná informace vyplývající z podrobnějšího hodnocení provedeného v Příloze č. 1 pro danou skupinu záměrů.

U výše uvedených předmětů hodnocení, tj. u nových specifických oblastí, koridorů a ploch nebo uvedených upravených koridorů a ploch je provedeno podrobné tabulkové hodnocení vlivů na jednotlivé složky životního prostředí a veřejné zdraví.

Hodnocení vlivů na jednotlivé složky životního prostředí bylo prováděno především ve vztahu k hlavním limitům životního prostředí relevantním pro danou oblast, a to s přihlédnutím k obecnosti koncepce, měřítku koncepce a obecnosti popisu záměru, kdy např. lokalizace záměrů je často dána pouze orientačně spojnicí bodů. Při hodnocení bylo rovněž přihlédnuto k současnému stavu životního prostředí v ČR a jeho předpokládanému vývoji a identifikovaným problémům v jednotlivých oblastech ŽP. Byly využity dostupné mapové podklady znázorňující alespoň schematicky lokalizaci koridorů a ploch a zároveň mapové podklady uvádějící hlavní limity v území.

Bylo provedeno také hodnocení kumulativních a synergických vlivů k již existujícím nebo uvažovaným záměrům a opatřením, resp. jejich známým vlivům. Hodnoceny byly rovněž potenciální vlivy mimo území ČR a trvání vlivů.

Na základě identifikovaných vlivů nebo potenciálních rizik jsou doporučena zmírňující opatření, respektive podmínky, která mají za cíl tyto negativní vlivy zmírnit, minimalizovat, vyloučit nebo jim předcházet.

Současně bylo provedeno hodnocení souladu aktualizace koncepce s hlavními prioritami v oblasti životního prostředí na národní a mezinárodní.

Vyhodnocení SEA bylo provedeno v souladu s požadavky platného stavebního zákona a zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o posuzování vlivů na životní prostředí“). Posouzení vlivů koncepce na území evropsky významných lokalit a ptačích oblastí bylo zpracováno ve smyslu ustanovení § 45h a § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“).

Stručný popis průběhu posuzování:

Povinnost vyhodnocení vlivů Politiky územního rozvoje na udržitelný rozvoj území vyplývá z ustanovení § 32, odst. 2 stavebního zákona. Zpracovatelem návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR je Ústav územního rozvoje. Pořizovatelem je Ministerstvo pro místní rozvoj.

Zpracování aktualizace vychází ze Zprávy o uplatňování Politiky územního rozvoje ČR, ve znění Aktualizace č. 1. Zde jsou v části D uvedeny „Návrhy na aktualizaci PÚR a jejich zdůvodnění, popřípadě návrh a důvody na pořízení nové PÚR“. Tato část je základním podkladem pro zpracování návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR.

K tomuto návrhu Zprávy o uplatňování PÚR ČR, ve znění Aktualizace č. 1, vydalo dne 28. 2. 2019 Ministerstvo životního prostředí ČR **stanovisko** (č.j. MZP/2019/710/447) ve smyslu § 35 odst. 2 písm. f) stavebního zákona. Zde byly stanoveny požadavky na Vyhodnocení. Tyto požadavky jsou do Vyhodnocení zahrnuty.

Dále bude doplněno na základě dalšího průběhu.

Závěry vyhodnocení:

Ministerstvo životního prostředí jako příslušný úřad v souladu s ustanovením § 21 písm. l) zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, na základě návrhu APUR, podkladů dle § 33 odst. 6 stavebního zákona a ve vazbě na závěry vyhodnocení SEA vydává

STANOVISKO

k návrhu

„Aktualizace č. 4 Politiky územního rozvoje ČR“

s níže uvedenými podmínkami a požadavky:

s níže uvedenými podmínkami a požadavky:

A. Podmínky stanoviska z hlediska vlivů na životní prostředí

Rozvojové oblasti a rozvojové osy

Konkrétní požadavky:

- U OB6 v případě nového koridoru I/13 minimalizovat zásahy do CHKO Labské pískovce a CHKO České Středohoří.
- OS12: V případě úseku silnice I/49 v úseku Vizovice-Horní Lideč-Slovensko zajistit migrační propustnost krajiny pro živočichy, zajistit ochranu krajinného rázu zejména v přírodním parku Vizovické vrchy a úseku poblíž CHKO Beskydy.

Koridory a plochy dopravní infrastruktury – Železniční doprava

- ŽD 1:
 - Omezení záboru půdy, fragmentace krajiny a ochrana celistvosti ekosystémů preferencí tunelových variant a umístěním části trasy na estakádách.
 - Zpracování rámcové migrační studie s návrhem zmírňujících opatření.
- ŽD2:
 - Omezení záboru půdy, fragmentace krajiny a ochrana celistvosti ekosystémů preferencí tunelových variant a umístěním části trasy na estakádách.
 - Zpracování migrační studie s návrhem zmírňujících opatření.
- ŽD3:
 - Omezení záboru půdy maximálním využitím stávajících ploch železniční dopravy a umístěním novostavby trasy na estakádách.
 - Zpracování migrační studie s návrhem zmírňujících opatření v jižní části trasy.
- ŽD4:
 - Volba takových variant trasování, jež budou vedena mimo území CHKO a CHOPAV Žďárské vrchy.
 - Omezení záboru půdy maximálním využitím stávajících ploch železniční dopravy v příměstské oblasti u Prahy a udržení průchodnosti území umístěním novostavby trasy na estakádách.
 - Zpracování migrační studie pro oblast Vysočiny s návrhem zmírňujících opatření.
- ŽD5:
 - Omezení záboru půdy maximálním využitím stávajících ploch železniční dopravy, zejména v příměstské oblasti Ostravska a udržení průchodnosti území umístěním novostavby trasy na estakádách.
 - Nutné je zpracování rámcové migrační studie s návrhem zmírňujících opatření pro potenciální migrační trasy v prostoru Moravské brány při zohlednění všech existujících a budoucích liniových staveb.
 - Vyhnut se nebo minimalizovat zásahy do CHKO Poodří.
- ŽD6: Omezení záboru půdy maximálním využitím stávajících ploch železniční dopravy a udržení průchodnosti území umístěním novostavby trasy na estakádách
- ŽD7: Důsledně prosazovat realizaci tunelové varianty.

- ŽD8: Omezení záboru půdy, fragmentace krajiny a ochrana celistvosti ekosystémů preferencí tunelových variant a umístěním části trasy na estakádách.
- ŽD12: Při volbě finální varianty záměru, dát přednost takové variantě, jež nezasahuje do EVL Libický luh.
- ŽD21: Zpracovat migrační studii s cílem návrhu zmírňujících opatření pro zlepšení stávajícího stavu na modernizovaných úsecích.
- ŽD23:
 - Minimalizace záboru půdy a fragmentace krajiny (vedení co největší části trati na estakádách nebo v tunelech; zajištění dostatečného počtu přemostění/podchodů jak pro obyvatele, tak i volně žijící živočichy).
 - Respektovat krajinné hodnoty území, trasovat záměr primárně mimo půdy I. a II. třídy ochrany.

Koridory a plochy dopravní infrastruktury – Silniční doprava

- SD13: Při volbě variant trasy je nutné zohlednit především vlivy na CHKO Beskydy, krajinný ráz a migrační prostupnost krajiny. Doporučujeme realizaci tunelových staveb, jež zajistí co nejmenší zásah do krajiny. Bude nutné zpracování všech stupňů migrační studie a dodržení doporučených opatření.

Koridory a plochy dopravní infrastruktury – Letiště

- L3: Minimalizovat zábory půdního fondu především v I. a II. třídě ochrany.

Koridory a plochy technické infrastruktury - Elektroenergetika

- E23
 - Především v rámci posuzování vlivů na ŽP (SEA/EIA) věnovat zvýšenou pozornost minimalizaci vlivů na krajinný ráz a minimalizaci negativních zásahů do CHKO Poodří a přírodního parku Oderské vrchy.
- E26:
 - Především v rámci posuzování vlivů na ŽP (SEA/EIA) věnovat zvýšenou pozornost minimalizaci vlivů na krajinný ráz a minimalizaci negativních zásahů do přírodních parků Bobrava a Údolí Bílého potoka a do přírodních hodnot chráněných v rámci CHKO Železné hory.
 - Při úpravách elektrického vedení zajistit zlepšování podmínek pro ochranu ptáků prevencí před úrazy elektrickým proudem.
- E27:
 - Především v rámci posuzování vlivů na ŽP (SEA/EIA) věnovat zvýšenou pozornost minimalizaci vlivů na krajinný ráz a minimalizaci negativních zásahů do krajiny, zejména u přírodních parků Buková Hora, Pod štědrým, Třemšín, Střed Čech, Jistebnická vrchovina, Čeřínek a Třebíčsko a dále v EVL Údolí Otavy a Vltavy.
 - Při úpravách elektrického vedení zajistit zlepšování podmínek pro ochranu ptáků prevencí před úrazy elektrickým proudem.
- E28:
 - Především v rámci posuzování vlivů na ŽP (SEA/EIA) věnovat zvýšenou pozornost minimalizaci vlivů na krajinný ráz.
 - Při budování elektrického vedení zajistit zlepšování podmínek pro ochranu ptáků prevencí před úrazy elektrickým proudem.

Koridory a plochy technické infrastruktury - Plynárenství

- P16: Při konkrétní lokalizaci koridoru P16 na úrovni ZÚR a ÚPD obcí minimalizovat zásahy do nadregionálních biocenter, evropsky významných lokalit a jiných přírodně hodnotných lokalit.

Koridory a plochy technické infrastruktury – Vodní hospodářství

- LAPV: V případě, že některá z ploch uvedená v „Generelu území chráněných pro akumulaci povrchových vod a základních zásad využití těchto území“ naplní uvedenou potřebu na zařazení mezi návrhové plochy, je nutné její posouzení z hlediska vlivů na ŽP v rámci aktualizace příslušné ZÚR.
- VoD2 Skalička:
 - V případě článku 167b požadujeme znění daného článku upravit tak, že z něj budou vyloučeny varianty s významně negativním vlivem na jednotlivé složky životního prostředí, tj. především na přírodní hodnoty v území (EVL a PP Hustopeče - Štěrkač, NPP Zbrašovské aragonitové jeskyně, NPR Hůrka u Hranic), vodní režim v rámci širší oblasti a přírodní léčivé zdroje. Případně požadujeme ponechat původní znění článku.

B. Podmínky stanoviska z hlediska vlivů na lokality soustavy Natura 2000

- U OB6 Ústí nad Labem v případě nového koridoru I/13 minimalizovat zásahy do PO Labské pískovce a Libouchecké bučiny.
- U koridorů pro VRT a další železniční tratě, u kterých byly identifikovány potenciálně negativní nebo konkrétněji nevhodné vlivy na lokality soustavy Natura 2000 (tj. koridory Ž1, ŽD3-ŽD8, ŽD12, ŽD21 a ŽD22), minimalizovat střety s ptačími oblastmi a evropsky významnými lokalitami vhodnou lokalizací koridorů v rámci vyhledávacích studií, ZÚR a ÚPD obcí. Současně zachovat migrační prostupnost území.
- V případě koridoru ŽD12 v úseku trati č. 020 Libická spojka je vhodné s ohledem na zajištění migrační prostupnosti území a ochranu EVL Libické luhy řešit variantu propojení severně od dálnice D11.
- U koridoru SD13 (I/49) minimalizovat střety s EVL Beskydy vhodnou lokalizací koridoru v rámci ZÚR a ÚPD obcí a zachovat migrační prostupnost krajiny pro živočichy, zejména velké savce, především v úseku mezi EVL/CHKO Beskydy a CHKO Bílé Karpaty.
- U koridorů elektrického vedení, u kterých se předpokládá zdvojení stávajícího vedení v současné trase a byly identifikovány potenciálně negativní vlivy na lokality soustavy Natura 2000 (tj. koridory E23, E27), předložit tyto záměry v takové technické podobě, aby byly minimalizovány negativní vlivy na lokality soustavy Natura 2000 a současně u nich zajistit odpovídající technická opatření pro ochranu ptáků.
- U koridoru VTL plynovodu (tj. P16), pokud budou vedeny v současné trase plynovodu, předložit tyto záměry v navazujících řízeních v takové technické podobě, aby byly minimalizovány negativní vlivy na lokality soustavy Natura 2000 (tj. konkrétně EVL Východní Krušnohoří, EVL Novodomské rašeliniště – Kovářská, EVL Doupovské hory).
- Plocha VoD2 - vymezení dané plochy jako vodního díla může mít potenciálně významný negativní vliv na lesáka rumělkového, který je předmětem ochrany v EVL Hustopeče – Štěrkač. Dále je zde předpokládán vliv na EVL Bečva – Žebračka. Z těchto důvodů požadujeme znění daného článku upravit tak, že z něj budou vyloučeny varianty s významně negativním vlivem na lokality soustavy Natura 2000 (např. varianta se stálou zátopovou). Případně požadujeme ponechat původní znění článku.

Ministerstvo životního prostředí upozorňuje na povinnost schvalujícího orgánu dle § 10g odst. 4 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí a příslušných ustanovení stavebního zákona zohlednit požadavky a podmínky vyplývající ze stanoviska ke koncepci.

Dále upozorňujeme schvalující orgán na povinnost ve smyslu § 10g odst. 5 a odst. 6 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů.

Ministerstvo životního prostředí dále upozorňuje předkladatele na povinnost zajistit sledování a rozbor vlivů schválené koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví a další povinnosti plynoucí z § 10h zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

13 PŘÍLOHA Č. 1: TABELÁRNÍ PŘEHLED VYHODNOCENÍ VLIVŮ NOVÝCH KORIDORŮ A PLOCH

13.1 SPECIFICKÉ OBLASTI

Čl. x: Záměr	(75a) SOB8 Specifická oblast Sokolovsko	
Vymezení	Území obcí z ORP Sokolov a Karlovy Vary (západní část). Oblast se dotýká na území ORP Karlovy Vary OB12 Karlovy Vary a na území ORP Sokolov OS7 Ústí nad Labem–Chomutov–Karlovy Vary–Cheb–hranice ČR/Německo (–Bayreuth).	
Důvod vymezení	<p>a) Potřeba napravit strukturální postižení ekonomiky a ekonomické a vážné sociální problémy způsobené zejména postupným útlumem těžby uhlí.</p> <p>b) Potřeba napravit důsledky zejména dřívějšího nadměrného zatížení průmyslem a těžbou, především revitalizací devastovaných území.</p> <p>c) Potřeba omezit či odstranit sociální a ekonomické problémy.</p> <p>d) Potřeba odstranit environmentální problémy území.</p> <p>e) Potřeba rekultivace a vhodné formy revitalizace území.</p>	
Kritéria a podmínky pro rozhodování o změnách v území	<p>Při rozhodování a posuzování záměrů na změny v území přednostně sledovat:</p> <p>a) možnosti využití nerostných surovin v souladu s udržitelným rozvojem území,</p> <p>b) restrukturalizaci a větší diverzifikaci stávající ekonomiky při využití brownfields pro umístování ekonomických aktivit a vytváření pracovních příležitostí,</p> <p>c) rekultivaci devastované krajiny a její využití pro přírodní, výrobní, sídelní a rekreační funkce,</p> <p>d) kvalitu ovzduší.</p>	
Úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady	Při tvorbě resortních dokumentů zohlednit specifika oblasti a cílenými programy podporovat restrukturalizaci ekonomiky, rozvoj území, polyfunkční využití obnovované krajiny a znovuvyužití ploch po těžbě.	
Hlavní potenciálně ovlivněné environmentální limity a popis vlivů		Vliv
Obyvatelstvo a veřejné zdraví:	Vymezení SOB k obnově ekonomiky a řešení ekonomických problémů, přičemž např. zaměstnanost je jedním z předpokladů zdraví obyvatel. Rovněž směřuje ke zlepšení stavu ŽP např. odstraněním starých zátěží, ochranou ovzduší a revitalizací krajiny, což nepřímo také přispěje ke zlepšení zdraví obyvatel.	+1
Ovzduší a klima:	Problematika kvality ovzduší je zdůrazněna v rámci kritérií a podmínek pro rozhodování o změnách v území.	+1
Příroda, krajina a biologická rozmanitost:	Vymezení SOB směřuje k revitalizaci zdevastovaných území po ukončení těžby uhlí a jejímu využití pro přírodní, výrobní, sídelní a rekreační funkce. Předpoklad zlepšení stavu přírodního prostředí a podpora ekologické stability a dalších funkcí krajiny.	+2
Voda:	Snížení stávajícího zatížení území s předpokladem snížení zátěže vodního prostředí. Předpoklad vytvoření a následného využití vodních ploch, které budou kromě rekreační funkce mít také funkci ekosystémovou, tj. biotop pro výskyt rostlin a živočichů.	+1
Horninové prostředí:	Vymezení SOB přímo směřuje k rekultivaci a revitalizaci území narušených těžební činností.	+1
Půdní fond:	Předpoklad odstranění environmentálních zátěží a umožnění využití půdního fondu k zemědělskému hospodaření nebo podpoře ekologické stability a biodiverzity.	+1
Hmotné statky:	Vymezení směřuje k možnosti využití nerostných surovin v souladu s udržitelným rozvojem území, restrukturalizaci a větší diverzifikaci stávající ekonomiky, využití brownfields a vytváření pracovních příležitostí nebo podpoře sídelních funkcí.	+1
Kulturní dědictví:	Vymezení SOB by ve střednědobém až dlouhodobém horizontu mělo zvýšit atraktivitu území a tím také podpořit cestovní ruch a zvýšit atraktivitu kulturního dědictví.	+1

Kumulativní vlivy:	Kumulativní vlivy nebyly identifikovány.	0
Synergické vlivy:	Vymezení SOB samo o sobě je pojato synergicky díky komplexnímu zaměření na danou oblast. Mělo by dojít k celkovému posílení rozvoje vymezené oblasti v dílčích tematických oblastech.	+1
Sekundární vlivy:	Sekundární vlivy nebyly identifikovány.	0
Trvání vlivů:	Dlouhodobé	Dt
Potenciální vlivy mimo ČR:	Přímé potenciální vlivy mimo území ČR nebyly identifikovány. Z hlediska nepřímých vlivů lze předpokládat zlepšení kvality ovzduší a ekologické stability území, což se může obdobně pozitivně, ale v menším rozsahu, projevit také v příhraničních oblastech Krušných hor.	+1
Souhrnný komentář SEA:	Vymezení nové SOB8 směřuje ke komplexnímu zlepšení současného stavu dané oblasti, odstranění ekologických zátěží, využití brownfields a celkové revitalizaci krajiny. Lze předpokládat celou řadu pozitivních dopadů na jednotlivé složky životního prostředí.	
Návrhy zmírňujících opatření:	Bez doporučení	
Závěr:	Lze akceptovat	

Čl. x: Záměr	(75b) SOB9 Specifická oblast, ve které se projevuje aktuální problém ohrožení území suchem	
Vymezení	Viz samotný návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR	
Důvod vymezení	<p>a) Specifická oblast se specifickými problémy území republikového významu.</p> <p>b) Potřeba řešit problém sucha, které je způsobeno nízkými úhrny srážek a vysokým výparem v kombinaci s malou zásobou povrchové a podzemní vody.</p> <p>c) Potřeba řešit problém vysoké zranitelnosti podzemních vod, včetně přírodních léčivých zdrojů a zdrojů přírodních minerálních vod v období sucha.</p> <p>d) Potřeba udržovat rovnováhu mezi množstvím disponibilních vodních zdrojů, požadavky na odběry a požadavky na minimální zůstatkové průtoky a minimální hladiny podzemní vody.</p> <p>e) Potřeba zajistit dostatek pitné a užitkové vody pro obyvatelstvo, zemědělství, průmysl, lázeňství a služby.</p> <p>f) Potřeba zajistit vodohospodářskou infrastrukturu pro zabezpečení požadavků na odběry s ohledem na proměnlivé hydrologické podmínky.</p> <p>g) Potřeba věnovat větší pozornost suchu (meteorologickému, půdnímu, hydrologickému) z důvodu vyššího rizika stavu nedostatku vody ve srovnání s ostatním územím ČR.</p> <p>h) Potřeba řešit a zajistit stabilní a odolnou zelenou infrastrukturu pro adaptaci území na změnu klimatu.</p> <p>i) Potřeba zajistit zadržování vody v krajině.</p> <p><i>Pozn.: Dále stanoveny Kritéria a podmínky pro rozhodování o změnách v území, Úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady a Úkoly pro územní plánování. Ty jsou také předmětem hodnocení.</i></p>	
Hlavní potenciálně ovlivněné environmentální limity a popis vlivů		Vliv
Obyvatelstvo a veřejné zdraví:	Směřuje ke zlepšení stavu krajiny a také ke zlepšení prostředí ve městech, což zlepšuje vnější podmínky, které jsou jednou z okolností ovlivňující zdraví obyvatel. Přispěje k zajištění dostatku vody pro obyvatelstvo, zejména pitné vody.	+1
Ovzduší a klima:	Přispěje k ochraně před prašností, kdy zeleň zachytává prašnost a další látky v ovzduší. Vyšší množství zeleně je rovněž mitigačním opatřením.	+2
Příroda, krajina a biologická rozmanitost:	Směřuje ke zlepšení stavu krajiny, lepšímu nakládání s vodou, která je základním prostředím pro život rostlin a živočichů.	+2
Voda:	Vymezení SOB je přímo zaměřeno na komplexní zlepšení nakládání s vodou. Přispěje ke zlepšení vodního režimu v krajině, mimo jiné ke zlepšení stavu podzemních i povrchových vod.	+2
Horninové prostředí:	Ovlivnění posouditelné spíše na úrovni konkrétních záměrů. Mělo by dojít ke zlepšení oběhu v krajině včetně vody podzemní.	+1
Půdní fond:	Dostatečné množství vody je základním předpokladem kvalitní půdy, ať už zemědělské nebo lesní. Rovněž předpoklad zajištění lepší ochrany před erozí.	+2
Hmotné statky:	Předpoklad zlepšování vodohospodářské infrastruktury, která je základním prvkem pro chod státu a řady základních veřejných funkcí.	+1
Kulturní dědictví:	Hodnotitelné až na úrovni konkrétních projektů.	0
Kumulativní vlivy:	Jedná se o komplexní vymezení území, přičemž naplňování důvodů vymezení, úkolů a kritérií bude řešeno v rámci množství konkrétních navazujících opatření a akcí, jejichž vliv lze chápat jako kumulativní např. v případě zadržování vody krajině aj.	+2
Synergické vlivy:	Jedná se o komplexní vymezení území, přičemž naplňování důvodů vymezení, úkolů a kritérií bude řešeno v rámci množství konkrétních navazujících opatření a akcí, jejichž vliv lze chápat také jako synergický - např. v případě zadržování vody krajině, úprav zemědělského hospodaření, nakládání s vodou v sídlech aj. Je provázáno s cíli dalších koncepcí pro tuto oblast, např. Adaptační strategií ČR aj.	+2
Sekundární vlivy:	Uvedení úkolů a kritérií do praxe bude mít celou řadu významných pozitivních sekundárních vlivů, a to do většiny navazujících sektorů, jako je zemědělství (např. dostatek vody pro zemědělské hospodaření, ochrana zemědělské půdy...), ochrana přírody (zlepšení prostředí pro vodní organismy), cestovní ruch aj., pro které je dostatek vody základním předpokladem.	+2

Trvání vlivů:	Dlouhodobé	Dt
Potenciální vlivy mimo ČR:	Ovlivnění vodního režimu v krajině ČR může vést např. k ovlivnění průtoků v řekách, které z ČR odtékají. Přispěje k větší stabilitě průtoků – dopad pozitivní.	+1
Souhrnný komentář SEA:	Vymezení nové SOB9 naplňuje cíle dalších dokumentů pro tuto oblast a směřuje k prevenci před suchem, což je v zájmu státu. Lze předpokládat celou řadu pozitivních dopadů na jednotlivé složky životního prostředí.	
Návrhy zmírňujících opatření:	Bez doporučení	
Závěr:	Lze akceptovat	

13.2 KORIDORY A PLOCHY DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY

13.2.1 Železniční doprava

Čl. x: Záměr	(83a) ŽD1	
Vymezení	RS4 úsek (Dresden–) hranice Německo/ČR–Lovosice/Litoměřice–Praha.	
Důvod vymezení	Propojení sítě vysokorychlostní železniční dopravy v ČR na Německo, spojení Prahy a měst Ústeckého kraje u koridoru. Úsek Praha–Lovosice/Litoměřice jako součást TEN-T.	
Hlavní potenciálně ovlivněné environmentální limity a popis vlivů		Vliv
Obyvatelstvo a veřejné zdraví:	Lze očekávat nepřímý pozitivní vliv na zdraví podél stávajících silničních tahů díky předpokládanému poklesu intenzity automobilové dopravy; lokálně však může dojít k nárůstu hlukové zátěže z železniční dopravy	-1/+1
Ovzduší a klima:	U záměru lze předpokládat nepřímý pozitivní vliv na koncentrace škodlivin v ovzduší z dopravy – zvýšení atraktivity ekologicky šetrnější osobní železniční dopravy na úkor IAD pro dálková a meziregionální spojení a vytvoření CO ₂ šetrnější alternativy leteckých spojení na kratší vzdálenosti (např. Praha – Berlín). Zároveň přispěje k vytvoření kapacity pro rozvoj nákladní dopravy zkapacitněním úzkého hrdla na páteřní konvenční konvenční trati údolím Labe (Dresden – Pírna – Bad Schandau – Děčín)	+1
Příroda, krajina a biologická rozmanitost:	Stavba tratě VRT bude mít v krajině podobné dopady jako výstavba dálniční sítě. Zvýší se tlak na fragmentaci krajiny, snížení její migrační prostupnosti a dojde k narušení migračních koridorů pro volně žijící živočichy zejména v oblasti Českého Středohoří a Krušných hor. Lze očekávat zásah do CHKO České Středohoří, další koridorem potenciálně ovlivněná (v závislosti na variantě vedení trasy) velkoplošná chráněná území jsou CHKO Labské Pískovce a SPA Východní Krušné hory. Vliv na maloplošná chráněná území není možné vyhodnotit bez stanovení konkrétního vedení trasy VRT.	-1
Voda:	Část stavby v okolí Lovosic/Litoměřic bude realizována v záplavovém území Labe; stavba tělesa trati může v určitých případech sloužit zároveň jako součást protipovodňových opatření. Předpokládaná trasa trati zasahuje do CHOPAV Severočeská křída a CHOPAV Krušné hory, jedná se o mírný střet s ohledem v souladu s podmínkami CHOPAV.	-1
Horninové prostředí:	Při průchodu Českým Středohořím možný výskyt sesuvných území v trase. V závislosti na realizované variantě trasy je při průchodu Dolnooherskou tabulí možný střet s ložisky štěrkopísků. Mírné vlivy.	-1
Půdní fond:	Realizace si vyžádá záborů půdy, v některých oblastech nebude patrně možné vyhnout se záborům ZPF I. a II. třídy ochrany a záborům PUPFL.	-1
Hmotné statky:	V podrobnosti PÚR bez vlivu.	0
Kulturní dědictví:	Severně od Ústí nad Labem může dojít ke střetu trasy s krajinnou památkovou zónou Území bojiště u Přestanova, Chlumce a Varvažova.	-1
Kumulativní vlivy:	Spojení je součástí IV. Panevropského multimodálního dopravního koridoru a má shodný směr jako dálnice D8, konvenční železnice Praha – Děčín – Dresden a Labská vodní cesta. Tato vzájemná lokalizace (s výjimkou LVC) vede v kumulaci s dalšími koridory a plochami v oblasti dopravy ke kumulativním záborům zemědělského půdního fondu a narušování migrační prostupnosti krajiny v dané oblasti.	-1
Synergické vlivy:	Bez synergických vlivů.	0
Sekundární vlivy:	Zlepšení dostupnosti území, propojení s významnými centry SRN pomocí environmentálně šetrné formy dopravy s nižší dopady na ŽP.	+1
Trvání vlivů:	Dlouhodobé	Dt
Potenciální vlivy mimo ČR:	Bez vlivů. Nutnost koordinace záměru se sousedním státem.	0

Souhrnný komentář SEA:	Záměr ŽD1 přinese razantní zlepšení dostupnosti Prahy a velkých německých měst jako Dresden nebo Berlín železniční dopravou. Dojde tedy k významné podpoře udržitelné formy dopravy s nižšími emisemi a hlukem konkurující IAD. Předpoklad záboru ZPF, zásahů do přírodně hodnotných území a zvýšení fragmentace krajiny s narušením její migrační propustnosti.
Návrhy zmírňujících opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • Omezení záboru půdy, fragmentace krajiny a ochrana celistvosti ekosystémů preferencí tunelových variant a umístěním části trasy na estakádách • Zpracování rámcové migrační studie s návrhem zmírňujících opatření
Závěr:	Lze akceptovat

Čl. x: Záměr	(83b) ŽD2	
Vymezení	RS4 úsek Praha–Kralupy nad Vltavou–Most.	
Důvod vymezení	Prověřit vymezení koridoru vysokorychlostní železniční dopravy. Propojení Prahy s Lounskem a Mosteckem, zkrácení cestovních dob v Podkrušnohoří.	
Hlavní potenciálně ovlivněné environmentální limity a popis vlivů		Vliv
Obyvatelstvo a veřejné zdraví:	Lze očekávat nepřímý pozitivní vliv na zdraví podél stávajících silničních tahů díky předpokládanému poklesu intenzity automobilové dopravy; lokálně však může dojít k nárůstu hlukové zátěže z železniční dopravy	-1/+1
Ovzduší a klima:	U záměru lze předpokládat nepřímý pozitivní vliv na koncentrace škodlivin v ovzduší z dopravy díky zvýšení atraktivity osobní ekologicky šetrnější železniční dopravy na úkor IAD pro dálková a meziregionální spojení. Zároveň pak díky tomu přispěje k vytvoření kapacity pro nákladní dopravu na páteřní konvenční síti.	+1
Příroda, krajina a biologická rozmanitost:	Stavba tratě VRT bude mít v krajině podobné dopady jako výstavba dálniční sítě. Zvýší se tlak na fragmentaci krajiny, snížení její prostupnosti a dojde k narušení migračních koridorů pro volně žijící živočichy v oblasti Českého Středohoří. Lze očekávat možný zásah do okrajové části CHKO České Středohoří. Vliv na maloplošná chráněná území není možné vyhodnotit bez stanovení konkrétního vedení trasy VRT	-1
Voda:	V závislosti na volbě trasy mezi Kralupy n/V a Louny je možný střet s CHOPAV Severočeská křída a trať bude ve střetu se záplavovým územím řeky Ohře. Nejedná se však o významný střet s ohledem na podmínky CHOPAV.	-1
Horninové prostředí:	Při průchodu Dolnooherskou tabulí možný střet s ložisky štěrkopísků.	-1
Půdní fond:	Realizace si vyžádá rozsáhlé zábory půdy, v některých oblastech nebude možné se vyhnout záborům ZPF I. a II. třídy ochrany a záborům PUPFL.	-1
Hmotné statky:	V měřítku podrobnosti PÚR nelze vyhodnotit	0
Kulturní dědictví:	Bez potenciálních střetů s KPZ, ostatní nelze v měřítku podrobnosti PÚR vyhodnotit	0
Kumulativní vlivy:	V úseku Kralupy n/V – Praha trasa společná s RS4 úsek (Dresden–) hranice Německo/ČR–Lovosice/Litoměřice–Praha. Předpoklad záborů ZPF v kumulaci s dalšími dopravními koridory a plochami. Rovněž kumulace negativních vlivů narušující migrační prostupnost území.	-1
Synergické vlivy:	Bez synergických vlivů	0
Sekundární vlivy:	Odlehčení konvenční železniční sítě v okolí Prahy pro rozvoj příměstské železniční dopravy, která je ekologicky šetrnější. Zvýšení dostupnosti strukturálně postiženého regionu.	+2
Trvání vlivů:	Dlouhodobé	Dt
Potenciální vlivy mimo ČR:	Bez vlivů	0
Souhrnný komentář SEA:	Záměr ŽD2 představuje propojení Prahy s velkými sídly v Podkrušnohoří, kde doposud nemá železniční doprava konkurenceschopnou variantu oproti dopravě silniční. Dojde tedy k významné podpoře udržitelné formy dopravy s nižšími emisemi a hlukem konkurující IAD. Předpoklad rozsáhlejšího záboru ZPF, zásahů do přírodně hodnotných území a zvýšení fragmentace krajiny s narušením její migrační prostupnosti. Doposud není zveřejněna územně-technická studie, která by vyhledala varianty stavby, proto nelze vlivy vyhodnotit konkrétněji.	
Návrhy zmírňujících opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • Omezení záboru půdy, fragmentace krajiny a ochrana celistvosti ekosystémů preferencí tunelových variant a umístěním části trasy na estakádách • Zpracování migrační studie s návrhem zmírňujících opatření 	
Závěr:	Lze akceptovat	

Čl. x: Záměr	(83c) ŽD3	
Vymezení	RS2 úsek Brno–Šakvice–Břeclav–hranice ČR/Rakousko, Slovensko (–Wien/Bratislava).	
Důvod vymezení	Potřeba vymezit koridor vysokorychlostní železniční dopravy v úseku Brno–Šakvice a stávajícího koridoru trati v úseku Šakvice–Břeclav–hranice ČR/Rakousko, Slovensko (–Wien/Bratislava) pro případné územní změny vynucené zvyšováním rychlosti na stávajícím koridoru. Propojení ČR na vysokorychlostní železnici v Rakousku a připojení na Slovensko. Splnění požadavků TEN-T.	
Hlavní potenciálně ovlivněné environmentální limity a popis vlivů		Vliv
Obyvatelstvo a veřejné zdraví:	Lze očekávat nepřímý pozitivní vliv na zdraví podél stávajících silničních tahů díky předpokládanému poklesu intenzity automobilové dopravy; lokálně však může dojít k nárůstu hlukové zátěže z železniční dopravy	-1/+1
Ovzduší a klima:	U záměru lze předpokládat nepřímý pozitivní vliv na koncentrace škodlivin v ovzduší z dopravy – zvýšení atraktivity ekologicky šetrnější osobní železniční dopravy na úkor IAD pro dálková a meziregionální spojení a vytvoření CO ₂ šetrnější alternativy leteckých spojení na kratší vzdálenosti (např. Praha – Wien). Zároveň přispěje k vytvoření kapacity pro nákladní dopravu na páteřní konvenční síti.	+1
Příroda, krajina a biologická rozmanitost:	Stavba tratě VRT bude mít v krajině podobné dopady jako výstavba dálniční sítě. Úsek v nové trase (Brno-Šakvice) vede již značně fragmentovanou příměstskou krajinou, nicméně přispěje k její nižší prostupnosti. Ke střetu s migračními koridory dojde jen v jižní části, v pohraniční oblasti podél toků Moravy a Dyje. Lze očekávat zásah (v rámci již existujících konvenčních tratí) do území SPA Soutok-Tvrdonicko a Biosférické rezervace Dolní Morava. Vzdáleně mohou být ovlivněny také CHKO a SPA Pálava, SPA Hovoransko-Čejkovicko a SPA Střední nádrž VD Nové Mlýny. Vliv na maloplošná chráněná území není možné vyhodnotit bez stanovení konkrétního vedení trasy VRT	-1
Voda:	Lze očekávat zásah (v rámci již existujících konvenčních tratí) do území CHOPAV Kvartér řeky Moravy.	-1
Horninové prostředí:	Pravděpodobný střet s ložisky štěrkopísků v okolí Hrušovan u Brna. Zbytek trati bude veden ve stávajících koridorech konvenční dopravy.	-1
Půdní fond:	Realizace severní části záměru (novostavba) si vyžádá záborů půdy, v některých oblastech nebude možné se vyhnout záborům ZPF I. a II. třídy ochrany. Předpokládané zásahy do PUPFI nízké až minimální. Jižní část záměru využívá již existujícího koridoru pro železniční dopravu, trvalý zábor v ní bude minimální.	-1
Hmotné statky:	V měřítku podrobnosti PÚR nelze vyhodnotit.	0
Kulturní dědictví:	Záměr v jižní části prochází územím krajinné památkové zóny Lednicko-Valtický areál. Pro průchod územím však bude využito již existujících ploch železniční dopravy.	-1
Kumulativní vlivy:	Spojení je součástí IV. Panevropského multimodálního dopravního koridoru a má shodný směr jako dálnice D2, konvenční železnice Brno - Břeclav. Novostavba v úseku Brno-Šakvice je vedena paralelně s existující konvenční tratí a dálnicemi D2 a D52. Tato vzájemná lokalizace povede ke kumulaci záborů ZPF a k prohloubení procesu fragmentace krajiny a narušení migrační prostupnosti v daném regionu.	-1
Synergické vlivy:	Bez vlivů	0
Sekundární vlivy:	Odlehčení konvenční železniční tratě Brno-Šakvice pro rozvoj příměstské železniční dopravy. Podpora ekologicky šetrnější formy dopravy oproti IAD s nižšími emisemi a hlučností.	+2
Trvání vlivů:	Dlouhodobé	Dt

Potenciální vlivy mimo ČR:	Bez vlivů. Nutnost koordinace záměru se Slovenskem.	0
Souhrnný komentář SEA:	Severní část záměru v podobě nové trasy mezi Brnem a Šakvicemi nemá v podrobnosti měřítko PÚR zásadní negativní vliv na ŽP, střety lze očekávat zejména v jižní části, která však využívá stávající konvenční síť. Její modernizace lze využít k realizaci opatření zmírňujících dopady železniční dopravy na ŽP, jako je narušení migrační prostupnosti krajiny.	
Návrhy zmírňujících opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • Omezení záboru půdy maximálním využitím stávajících ploch železniční dopravy a umístěním novostavby trasy na estakádách • Zpracování migrační studie s návrhem zmírňujících opatření v jižní části trasy 	
Závěr:	Lze akceptovat	

Čl. x: Záměr	(83d) ŽD4	
Vymezení	RS1 úsek Praha–Brno.	
Důvod vymezení	Potřeba vymežit koridor vysokorychlostní železniční dopravy v úseku Praha–Brno. Propojení největších měst ČR páteří vysokorychlostní železniční dopravou. Součást TEN-T.	
Hlavní potenciálně ovlivněné environmentální limity a popis vlivů		Vliv
Obyvatelstvo a veřejné zdraví:	Lze očekávat nepřímý pozitivní vliv na zdraví podél stávajících silničních tahů díky předpokládanému poklesu intenzity automobilové dopravy; lokálně však může dojít k nárůstu hlukové zátěže z železniční dopravy	-1/+1
Ovzduší a klima:	U záměru lze předpokládat nepřímý pozitivní vliv na koncentrace škodlivin v ovzduší z dopravy – zvýšení atraktivity osobní železniční dopravy na úkor IAD pro dálková a meziregionální spojení a vytvoření CO ₂ šetrnější alternativy leteckých spojení na kratší vzdálenosti (např. Praha – Wien, Praha – Warszawa nebo Praha - Bratislava). Zároveň pak díky tomu přispěje k vytvoření kapacity pro nákladní dopravu na páteří konvenční síti.	+1
Příroda, krajina a biologická rozmanitost:	Stavba tratě VRT bude mít v krajině podobné dopady jako výstavba dálniční sítě. Úsek povede přes Vysočinu, která je protkána sítí migračních koridorů pro volně žijící živočichy, u nichž bude nutné zajistit průchodnost pomocí odpovídajících zmírňujících opatření.	-1
Voda:	V závislosti na výsledcích vyhledávací studie jednotlivých variant trasy je možné ovlivnění CHOPAV Žďárské vrchy. Díky tomu, že je aktuálně sledováno „severní“ trasování, nedojde k ovlivnění významného zdroje pitné vody – VN Švihov.	-1
Horninové prostředí:	V míře podrobnosti PÚR nebyly identifikovány potenciální střety.	0
Půdní fond:	Realizace záměru si vyžádá zábory půdy, půjde o novostavbu z větší části mimo stávající plochy železniční dopravy. Rovněž předpokládány zásahy do lesních pozemků.	-1
Hmotné statky:	V měřítku podrobnosti PÚR nelze vyhodnotit	0
Kulturní dědictví:	Bez potenciálních střetů s KPZ, ostatní nelze v měřítku podrobnosti PÚR vyhodnotit	0
Kumulativní vlivy:	Část trasy bude pravděpodobně vedena v souběhu s dálnicí D1 - v kumulaci s ní přispěje k vyšší fragmentaci krajiny a narušení migrační prostupnosti. Předpoklad záborů ZPF v kumulaci s dalšími dopravními koridory a plochami.	-1
Synergické vlivy:	Bez synergických vlivů.	0
Sekundární vlivy:	Odlehčení konvenční železniční tratě na rameni Praha-Poříčany-Kolín pro rozvoj příměstské železniční dopravy.	+1
Trvání vlivů:	Dlouhodobé	Dt
Potenciální vlivy mimo ČR:	Nebyly identifikovány	0
Souhrnný komentář SEA:	Trasa záměru ŽD4 není doposud územně stabilizována, je proto obtížné, vyhodnotit konkrétní vlivy. V současnosti je sledováno tzv. „severní“ trasování přes Poříčany a Havlíčkův Brod, i když doposud bez konkrétních variant (ÚTS je ve stádiu zpracování). Za hlavní vlivy lze předpokládat zábory půdního fondu a snížení migrační prostupnosti krajiny. S ohledem na neznalost trasy koridoru konkrétněji nevyhodnotitelné.	
Návrhy zmírňujících opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • Volba takových variant trasování, jež budou vedena mimo území CHKO a CHOPAV Žďárské vrchy. • Omezení záboru půdy maximálním využitím stávajících ploch železniční dopravy v příměstské oblasti u Prahy a udržení průchodnosti území umístěním novostavby trasy na estakádách • Zpracování migrační studie s návrhem zmírňujících opatření 	
Závěr:	Lze akceptovat	

Čl. x: Záměr	(83e) ŽD5	
Vymezení	RS1 úsek (Přerov)–Ostrava–hranice ČR/Polsko (–Katowice) včetně dopravně bezkolizního napojení RS1 na stávající trať č. 321 směr Ostrava-Vítkovice.	
Důvod vymezení	Propojení největších měst ČR páteří vysokorychlostní železniční dopravou. Zajistit realizaci vysokorychlostní železniční dopravy Prosenice–Ostrava-Svinov–hranice ČR/Polsko (–Katowice). Splnění požadavků TEN-T.	
Hlavní potenciálně ovlivněné environmentální limity a popis vlivů		Vliv
Obyvatelstvo a veřejné zdraví:	Lze očekávat nepřímý pozitivní vliv na zdraví podél stávajících silničních tahů díky předpokládanému poklesu intenzity automobilové dopravy; lokálně však může dojít k nárůstu hlukové zátěže z železniční dopravy	-1/+1
Ovzduší a klima:	U záměru lze předpokládat nepřímý pozitivní vliv na koncentrace škodlivin v ovzduší z dopravy – zvýšení atraktivity ekologicky šetrnější osobní železniční dopravy na úkor IAD pro dálková a meziregionální spojení a vytvoření CO ₂ šetrnější alternativy leteckých spojení na kratší vzdálenosti (např. Praha – Ostrava - Kraków; Wien – Katowice/Warszawa). Zároveň přispěje k vytvoření kapacity pro nákladní dopravu na páteří konvenční síti.	+1
Příroda, krajina a biologická rozmanitost:	Stavba tratě VRT bude mít v krajině podobné dopady jako výstavba dálniční sítě. Ačkoliv vede již značně fragmentovanou krajinou, přinese další liniovou bariéru do migračně významného území v prostoru Moravské brány, které tvoří propojení jádrových území volně žijících živočichů (CHKO Beskydy a CHKO Jeseníky). Předpokládaná trasa záměru lokalizována do (blízkosti) CHKO a SPA Poodří a SPA Heřmanský stav - Odra – Poolší, které jsou chráněny také v rámci Ramsarské úmluvy. Vliv na zvláště chráněná území závislý na stanovení konkrétního vedení trasy VRT.	-1
Voda:	Stavba prochází záplavovým územím řeky Odry. Bez střetu s CHOPAV.	-1
Horninové prostředí:	Možný střet s ložisky šterkopísků v údolí Bečvy a podél toku Odry. Územím Hornoslezské pánve (černé uhlí) je záměr trasován z velké části ve stávajících plochách železniční dopravy příp. v jejich těsné blízkosti.	-1
Půdní fond:	Realizace si vyžádá zábory půdy, v některých oblastech nebude možné se vyhnout záborům ZPF I. a II. třídy ochrany a záborům PUPFL.	-1
Hmotné statky:	Nelze vyloučit nezbytné asanace při průchodu územím Ostravské aglomerace. Bez vlivu.	0
Kulturní dědictví:	Bez potenciálních střetů s KPZ.	0
Kumulativní vlivy:	Záměr je trasován v VI. Panevropském multimodálním koridoru, paralelně s dálnicí D1, konvenční páteří železniční tratí Přerov – Bohumín a uvažovaným kanálem pro vodní dopravu Dunaj-Odra-Labe. Tato kumulace záměrů vyvolává kumulaci vlivů, tj. zejména zábory ZPF a ovlivnění migrační propustnosti krajiny.	-1
Synergické vlivy:	Bez synergických vlivů	0
Sekundární vlivy:	Odlehčení konvenční železniční tratě na rameni Prosenice - Bohumín pro rozvoj příměstské železniční dopravy a nákladní dopravy. Podpora šetrnějších forem dopravy s nižšími dopady na ŽP oproti IAD.	+2
Trvání vlivů:	Dlouhodobé	Dt
Potenciální vlivy mimo ČR:	Bez vlivů. Nutnost koordinace záměru s Polskem.	0
Souhrnný komentář SEA:	Záměr ŽD5 přispěje ke zlepšení dostupnosti strukturálně postiženého regionu rychlou železniční dopravou. Při přípravě projektu je však zásadní zohlednit kumulativní vlivy s ostatními liniovými stavbami, které využívají příznivých orografických podmínek v prostoru Moravské brány a možné dopady na CHKO	

	Poodří. Mezi hlavní dopady patří zábory půdního fondu a další omezení migrační prostupnosti území. Případné zásahy do přírodně hodnotných území nelze vyhodnotit bez podrobnější znalosti trasy koridoru.
Návrhy zmírňujících opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • Omezení záboru půdy maximálním využitím stávajících ploch železniční dopravy, zejména v příměstské oblasti Ostravska a udržení průchodnosti území umístěním novostavby trasy na estakádách. • Zpracování rámcové migrační studie s návrhem zmírňujících opatření pro potenciální migrační trasy v prostoru Moravské brány při zohlednění všech existujících a budoucích liniových staveb. • Vyhnout se nebo minimalizovat zásahy do CHKO Poodří.
Závěr:	Lze akceptovat

Čl. x: Záměr	(83f) ŽD6	
Vymezení	RS1 úsek Brno–(Přerov)–Prosenice.	
Důvod vymezení	Propojení největších měst ČR páteří vysokorychlostní železniční dopravou. Na základě vyřešení problému potřeby vysokorychlostní železniční dopravy v úseku Brno–napojení na železniční trať Přerov – Olomouc nebo přes Přerov.	
Hlavní potenciálně ovlivněné environmentální limity a popis vlivů		Vliv
Obyvatelstvo a veřejné zdraví:	Lze očekávat nepřímý pozitivní vliv na zdraví podél stávajících silničních tahů díky předpokládanému poklesu intenzity automobilové dopravy; lokálně však může dojít k nárůstu hlukové zátěže z železniční dopravy	-1/+1
Ovzduší a klima:	U záměru lze předpokládat nepřímý pozitivní vliv na koncentrace škodlivin v ovzduší z dopravy – zvýšení atraktivity ekologicky šetrnější osobní železniční dopravy na úkor IAD pro dálková a meziregionální spojení. Zároveň pak díky tomu přispěje k vytvoření kapacity pro nákladní dopravu na páteří konvenční sítě.	+1
Příroda, krajina a biologická rozmanitost:	Stavba tratě VRT bude mít v krajině podobné dopady jako výstavba dálniční sítě. Ačkoliv vede již značně fragmentovanou krajinou, přinese další liniovou bariéru, čímž se dále sníží její obecná prostupnost. Předpokládaný koridor není ve střetu s vyhlášenými velkoplošnými chráněnými územími, ale prakticky jistý je střet s EVL Morava - Chropýňský luh. Vliv na maloplošná chráněná území není možné vyhodnotit bez stanovení konkrétního vedení trasy VRT	-1
Voda:	Střet s CHOPAV Kvartér řeky Moravy ve východní části koridoru v okolí Přerova a Olomouce. Nelze očekávat zásadnější střety s ochrannými podmínkami CHOPAV.	-1
Horninové prostředí:	Možný střet s ložisky štěrkopísků v prostoru soutoku Moravy a Bečvy.	-1
Půdní fond:	Realizace si vyžádá záborů půdy, v některých oblastech nebude možné se vyhnout záborům ZPF I. a II. třídy ochrany a záborům PUPFL.	-1
Hmotné statky:	V měřítku podrobnosti PÚR nelze vyhodnotit. Nelze vyloučit možné asanace v oblasti aglomerace Brno.	0
Kulturní dědictví:	Záměr je veden územím krajinné památkové zóny Bojiště u Slavkova.	-1
Kumulativní vlivy:	Paralelně vedená konvenční železniční trať Brno – Vyškov - Přerov, která vznikne modernizací a přestavbou stávající nevyhovující jednokolejné trati z roku 1869 a dálnice D1. Ovlivnění migrační prostupnosti minimální, nejedná se o migračně významné území. Předpoklad záborů ZPF v kumulaci s dalšími dopravními koridory a plochami.	-1
Synergické vlivy:	Bez synergických vlivů	0
Sekundární vlivy:	Odlehčení konvenční železniční sítě pro rozvoj příměstské osobní a nákladní železniční dopravy. Podpora udržitelných forem dopravy šetrnějších k životnímu prostředí.	+1
Trvání vlivů:	Dlouhodobé	Dt
Potenciální vlivy mimo ČR:	Bez vlivů	0
Souhrnný komentář SEA:	Záměr je situován paralelně s konvenční železniční tratí s rychlostí do 200 km/h, která vznikne modernizací a přestavbou stávající nevyhovující jednokolejné trati z roku 1869. Z toho důvodu nelze očekávat brzkou realizaci, neboť modernizovaná trať bude po určitou dobu plnit dostatečně svou funkci i v dálkové osobní dopravě. Za hlavní vliv lze považovat záborů ZPF.	
Návrhy zmírňujících opatření:	<ul style="list-style-type: none"> Omezení záboru půdy maximálním využitím stávajících ploch železniční dopravy a udržení průchodnosti území umístěním novostavby trasy na estakádách 	
Závěr:	Lze akceptovat	

Čl. x: Záměr	(83g) ŽD7	
Vymezení	RS3 úsek Praha–Beroun.	
Důvod vymezení	Prověřit potřebu vysokorychlostní železniční dopravy směrem na Plzeň, jako součást širšího evropského železničního koridoru. Úsek Praha–Beroun je součástí TEN-T.	
Hlavní potenciálně ovlivněné environmentální limity a popis vlivů		Vliv
Obyvatelstvo a veřejné zdraví:	Lze očekávat nepřímý pozitivní vliv na zdraví podél stávajících silničních tahů. Odklonění dálkové osobní a významné části nákladní dopravy ze stávající trati údolím Berounky do tunelu přispěje k nižším environmentálním dopadům (zejména hluk) i podél této tratě.	+2
Ovzduší a klima:	U záměru lze předpokládat nepřímý pozitivní vliv na koncentrace škodlivin v ovzduší z dopravy – zvýšení atraktivity ekologicky šetrnější osobní železniční dopravy na úkor IAD pro dálková a meziregionální spojení, ve výhledu i vytvoření CO ₂ šetrnější alternativy leteckých spojení z Prahy do německých měst.	+1
Příroda, krajina a biologická rozmanitost:	I když je záměr lokalizován v CHKO Český kras, v důsledku zvolené tunelové varianty nelze očekávat zásadní dopady na krajinu a ekosystémy. Odklonění dálkové osobní a významné části nákladní dopravy ze stávající trati údolím Berounky do tunelu přispěje k nižším environmentálním dopadům i v případě této tratě.	+1
Voda:	Bez střetu a bez vlivu.	0
Horninové prostředí:	Navrhovaný tunel prochází geologicky složitým územím. Možný výskyt starých důlních děl a ložiskových území v závislosti na finální trase tunelu. v měřítku podrobnosti PÚR nelze podrobněji vyhodnotit	0
Půdní fond:	Tunelová varianta záměru by měla mít minimální dopady na zábor zemědělské a lesní půdy.	0
Hmotné statky:	Bez vlivů	0
Kulturní dědictví:	Bez potenciálních střetů s KPZ	0
Kumulativní vlivy:	Stavba je součástí IV. Panevropského multimodálního koridoru, do kterého se řadí také dálnice D5 a konvenční železniční trať Praha-Beroun-Plzeň. Díky plánované tunelové variantě je kumulace vlivů s ostatními záměry velmi nízká.	0
Synergické vlivy:	Bez synergických vlivů	0
Sekundární vlivy:	Odlehčení konvenční železniční tratě údolím Berounky pro rozvoj příměstské železniční dopravy. Podpora konkurenceschopnosti udržitelných forem dopravy s nižším působením na ŽP.	+1
Trvání vlivů:	Dlouhodobé	Dt
Potenciální vlivy mimo ČR:	Bez vlivů	0
Souhrnný komentář SEA:	Záměr ŽD7 byl rozpracován v roce 2017 ve schválené Studii proveditelnosti, v níž byla jako nejvýhodnější vyhodnocena tunelová varianta, která eliminuje většinu potenciálních negativních vlivů na ŽP. Z toho vycházelo i hodnocení záměru, které by v případě jiných variant mohlo znamenat nepřijatelné dopady na ŽP, zejména na CHKO Český kras.	
Návrhy zmírňujících opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • Důsledně prosazovat realizaci tunelové varianty 	
Závěr:	Lze akceptovat	

Čl. x: Záměr	(83h) ŽD8	
Vymezení	RS5 úsek Praha–Hradec Králové–hranice ČR/Polsko (–Wroclaw).	
Důvod vymezení	Potřeba propojení vysokorychlostní železniční dopravy směrem na Polsko. Součást sítě TEN-T.	
Hlavní potenciálně ovlivněné environmentální limity a popis vlivů		Vliv
Obyvatelstvo a veřejné zdraví:	Lze očekávat nepřímý pozitivní vliv na zdraví podél stávajících silničních tahů díky předpokládanému poklesu intenzity automobilové dopravy; lokálně však může dojít k nárůstu hlukové zátěže z železniční dopravy	-1/+1
Ovzduší a klima:	U záměru lze předpokládat nepřímý pozitivní vliv na koncentrace škodlivin v ovzduší z dopravy – zvýšení atraktivity ekologicky šetrnější osobní železniční dopravy na úkor IAD pro dálková a meziregionální spojení. Zároveň pak díky tomu přispěje k vytvoření kapacity pro nákladní dopravu na páteřní konvenční síti.	+1
Příroda, krajina a biologická rozmanitost:	Doposud nebylo stanoveno konkrétnější směřování koridoru, proto nelze záměr podrobněji vyhodnotit. Pouze lze obecně konstatovat, že stavba tratě kategorie VRT bude mít v krajině podobné dopady jako výstavba komunikace dálničního typu. Lze indikovat potenciální střety s velkoplošnými chráněnými územími v pohraniční oblasti (CHKO Orlické hory). Rovněž lze předpokládat minimalizaci rizika vhodnou lokalizací trasy.	-1
Voda:	Obecně lze v závislosti na zvolené trase vedení koridoru očekávat východně od Hradce Králové střet s CHOPAV Východočeská křída, potenciálně s CHOPAV Orlické hory nebo Polická pánev.	-1
Horninové prostředí:	V měřítku podrobnosti PÚR bez vlivů	0
Půdní fond:	Půjde o novostavbu tratě VRT, u níž lze očekávat, že nebude možné se vyhnout záborům ZPF a PUPFL.	-1
Hmotné statky:	V měřítku podrobnosti PÚR nelze vyhodnotit	0
Kulturní dědictví:	U Hradce Králové leží území KPZ Bojiště u Hradce Králové, ostatní nelze v měřítku podrobnosti PÚR vyhodnotit	?
Kumulativní vlivy:	Předpoklad záborů ZPF v kumulaci s dalšími dopravními koridory a plochami. Rovněž kumulace negativních vlivů narušující migrační propustnost území.	-1
Synergické vlivy:	Bez synergických vlivů.	0
Sekundární vlivy:	Odlehčení konvenční železniční sítě pro rozvoj regionální osobní a nákladní železniční dopravy. Podpora udržitelných forem dopravy s nižší hlučností a emisemi oproti IAD.	+1
Trvání vlivů:	Dlouhodobé	Dt
Potenciální vlivy mimo ČR:	Bez vlivů. Nutnost koordinace záměru s Polskem.	0
Souhrnný komentář SEA:	Doposud nebylo stanoveno ani základní směřování koridoru, proto nelze záměr konkrétně vyhodnotit, možné jsou pouze obecné úvahy vycházející z předpokládaných dopadů stavebně-technického uspořádání železniční tratě v kategorii VRT.	
Návrhy zmírňujících opatření:	Omezení záboru půdy, fragmentace krajiny a ochrana celistvosti ekosystémů preferencí tunelových variant a umístěním části trasy na estakádách	
Závěr:	Lze akceptovat	

Čl. x: Záměr	Čl. 88: C-E61 ŽD12	
Vymezení	Děčín–Nymburk–Kolín včetně Libické spojky, Golčův Jeníkov–Světlá nad Sázavou. Jedná se o trať Trať č. 073 úsek Děčín–Ústí nad Labem–Střekov, č. 072 úsek Ústí nad Labem–Střekov–Lysá nad Labem, č. 231 úsek Lysá nad Labem–Kolín, č. 020 Libická spojka a č. 230 úsek Kolín–Havlíčkův Brod.	
Důvod vymezení	Dodržení závazků ČR jako signatáře mezinárodních dohod AGC a AGTC, Zvýšení rychlosti a kapacity trati. –Součást TEN-T. Jedná se o trať č. 073 Děčín–Ústí nad Labem–Střekov, č. 072 Ústí nad Labem–Střekov–Lysá nad Labem, č. 231 Lysá nad Labem–Kolín, č. 230 Kolín–Havlíčkův Brod a Libická spojka č. 020, která není součástí TEN-T a představuje nové kapacitnější napojení trati č. 020 od Hradce Králové na trať č. 231.	
Hlavní potenciálně ovlivněné environmentální limity a popis vlivů		Vliv
Obyvatelstvo a veřejné zdraví:	Záměr Libické spojky je lokalizován mimo zastavěná území.	0
Ovzduší a klima:	U záměru lze předpokládat nepřímý pozitivní vliv na koncentrace škodlivin v ovzduší z dopravy – zvýšení atraktivity ekologicky šetrnější osobní železniční dopravy na úkor IAD pro dálková a meziregionální spojení. Zároveň dojde ke vzniku uceleného koridoru vhodného pro nákladní dopravu jako pokračování tzv. „Pravobřežní trati“ (Nymburk – Děčín) dále přes Hradec Králové do Chocně.	+1
Příroda, krajina a biologická rozmanitost:	Jako nová liniová dopravní stavba záměr vytvoří novou bariéru a tedy přispěje k obecnému snížení průchodnosti krajiny, jde však o území hospodářsky intenzivně využívané s očekávaným výskytem zejména běžných druhů živočichů. V dílčích úsecích možný zásah do EVL Libické luhy a dálkového migračního koridoru vedoucího jižně od dálnice D11.	-1
Voda:	Bez vlivu na CHOPAV.	0
Horninové prostředí:	Bez vlivů	0
Půdní fond:	Nové úseky trati si vyžádají zábor zejména zemědělsky využívaných pozemků, s ohledem na lokalizaci v blízkosti Labe ve vyšších třídách ochrany. Předpoklad zásahů také do PUPFL plošně menšího rozsahu.	-1
Hmotné statky:	Bez vlivů	0
Kulturní dědictví:	Bez vlivů	0
Kumulativní vlivy:	Záměr je navržen v dílčích úsecích v souběhu s dálnicí D11, což dále snižuje migrační průchodnost krajiny v regionu. V této intenzivně využívané části ČR je tento aspekt mírně významný. Předpoklad záborů ZPF v kumulaci s dalšími dopravními koridory a plochami.	-1
Synergické vlivy:	Bez synergických vlivů	0
Sekundární vlivy:	Význam spojky je spojen s modernizací tratě Velký Osek – Nymburk – Děčín a zdvoukolejněním tratě Velký Osek – Hradec Králové – Choceň. Po dokončení modernizace navazujících úseků bude vytvořena paralelní trasa pro kapacitně nevyhovující trať (Praha -) Kolín – Pardubice – Choceň, a tím podpořeny udržitelné formy dopravy s nižšími emisemi a hlučností.	+1
Trvání vlivů:	Dlouhodobé	Dt
Potenciální vlivy mimo ČR:	Bez vlivů	0
Souhrnný komentář SEA:	Oproti původní verzi PÚR obsahuje záměr ŽD12 navíc stavbu na trati 020 v podobě Libické spojky, jejímž účelem je vytvořit možnost bezúvratového napojení mezi Nymburkem a Hradcem Králové, tj. z trati 231 na 020. Jde o krátkou cca 2km spojku v blízkosti obce Libice nad Cidlinou. Předpoklad záborů ZPF a potenciální riziko zásahu do EVL.	
Návrhy zmírňujících opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • Při volbě finální trasy záměru zajistit, aby nezasahovala do EVL Libické luhy. • Omezení záboru půdy maximálním využitím stávajících ploch železniční 	

	dopravy a udržení průchodnosti území.
Závěr:	Lze akceptovat

Čl. x: Záměr	(95a) ŽD8 ŽD19	
Vymezení	Trat' č. 037 úsek (Zawidów–) Hranice Polsko/ČR–Liberec, č. 030 úsek Liberec–Turnov, č. 070 úsek Turnov–Mladá Boleslav a alternativní možnosti spojení v úseku Mladá Boleslav–Praha.	
Důvod vymezení	Vytvořit podmínky pro zvýšení rychlosti spojení a elektrifikaci trati č. 070, a to variantně: a) na úseku stávající trati č. 070 Praha–Všetaty, nebo b) s využitím úseku trati č. 231, TEN-T Praha–Lysá nad Labem a trati č. 232 do Milovic, s novou spojkou mezi tratěmi č. 232 a 071, části trati 071 (Nymburk–Mladá Boleslav), dále úseky tratí č. 070, 030 a 037 Praha–Mladá Boleslav–(Turnov)–Liberec–hranice ČR/Polsko (–Zawidów).	
Hlavní potenciálně ovlivněné environmentální limity a popis vlivů		Vliv
Obyvatelstvo a veřejné zdraví:	Lze očekávat nepřímý pozitivní vliv na zdraví podél stávajících silničních tahů díky předpokládanému poklesu intenzity automobilové dopravy; lokálně však může dojít k nárůstu hlukové zátěže z železniční dopravy, což může nastat zejména u varianty b), která převádí hlavní dopravní proud z aktuálně existující tratě na nově vybudované spojení, ale zároveň tím bude zklidněn provoz v původní stopě.	Obě var -1/+1
Ovzduší a klima:	U záměru lze předpokládat přímý i nepřímý pozitivní vliv na koncentrace škodlivin v ovzduší z dopravy – jednak snížení emisí díky elektrizaci trati doposud provozované v nezávislé trakci a obecně zvýšení atraktivity osobní železniční dopravy na úkor IAD pro dálková a meziregionální spojení. Zároveň dojde ke vzniku kapacitního koridoru vhodného pro nákladní dopravu, zejména pro obsluhu Škody Mladá Boleslav, což platí zejména pro variantu b), která je dopravně výrazně efektivnější než varianta a)	a +1 b +2
Příroda, krajina a biologická rozmanitost:	Varianta a) představuje modernizaci tratě převážně ve stávajících koridorech železniční dopravy, zvýší se však mírně bariérový efekt již existující trati díky změněnému stavebně-technickému uspořádání a předpokládanému navýšení provozu. U varianty b) totéž platí pro úseky, jež budou modernizovány.	a -1 b -1
Voda:	U varianty a) Bez vlivu b) Bez vlivu.	a 0 b +1
Horninové prostředí:	Bez vlivů	0
Půdní fond:	Varianta a) využívá stávajících koridorů pro železniční dopravu, zábor bude minimální; součástí varianty b) je cca 7,5km novostavba jejíž realizace nebude možná bez nových záborů ZPF i PUPFL.	a 0 b -1
Hmotné statky:	Bez vlivů	0
Kulturní dědictví:	Bez potenciálních střetů s KPZ, ostatní nelze v měřítku podrobnosti PÚR vyhodnotit	0
Kumulativní vlivy:	Varianta b) přispívá ke kumulaci nových liniových prvků v krajině, které zvyšují její fragmentaci. Rovněž vede ke kumulaci záborů ZPF a PUPFL. Vliv mírný. Z tohoto pohledu vhodnější varianta a)	a 0 b -1
Synergické vlivy:	Bez synergických vlivů	0
Sekundární vlivy:	Zlepšení podmínek pro ekologicky šetrnější železniční dopravu a její konkurenceschopnost oproti dopravě silniční. Preference dopravy s celkovým nižším dopadem na ŽP.	a +1 b +1
Trvání vlivů:	Dlouhodobé	Dt
Potenciální vlivy mimo ČR:	Bez vlivů, nutná koordinace přípravy s Polskou stranou.	0
Souhrnný komentář SEA:	Záměr ŽD19 má za cíl zvýšení atraktivity osobní železniční dopravy na úkor IAD (jak pro dálková a meziregionální spojení, tak pro příměstskou dopravu v širším okolí Prahy). Zároveň dojde ke vzniku kapacitního koridoru vhodného pro nákladní dopravu, zejména pro obsluhu Škody Mladá Boleslav.	

	<p>Je navržen ve dvou variantách, z nichž a) je realizována převážně ve stávajících koridorech železniční dopravy a bude mít o něco nižší dopady na ŽP (zejména v oblasti záboru ZPF a PUPFL a dopadů na krajinu) avšak s nižší dopravní účinností než varianta b), jejíž realizace však vyžaduje novostavbu trati mezi Milovicemi a Všejanya. (Centrální komise MD podpořila v závěru roku 2019 realizaci varianty b))</p>
Návrhy zmírňujících opatření:	Bez doporučení
Závěr:	Lze akceptovat

Čl. x: Záměr	(95c) ŽD21	
Vymezení	Trať č. 260 úsek Česká Třebová–Brno.	
Důvod vymezení	Příprava promítnutí územních změn k dosažení požadovaných rychlostních parametrů a předjízdových délek výhyben pro nákladní dopravu, doplnění výhyben na dalších částech trati pro další zvýšení kapacity a dokončení peronizací v zastávkách hromadné dopravy, odstranění některých úrovnových přejezdů. Splnění požadavků TEN-T úsek I. TŽK, trať č. 260 Česká Třebová–Svitavy–Blansko–Brno–Maloměřice.	
Hlavní potenciálně ovlivněné environmentální limity a popis vlivů		Vliv
Obyvatelstvo a veřejné zdraví:	Lze očekávat nepřímý pozitivní vliv na zdraví u osob podél stávajících silničních tahů díky přesunu osobní i nákladní dopravy na koleje.	+1
Ovzduší a klima:	U záměru lze předpokládat nepřímý pozitivní vliv na koncentrace škodlivin v ovzduší z dopravy – zvýšení atraktivity ekologicky šetrnější osobní železniční dopravy na úkor IAD v příměstské dopravě i pro dálková a meziregionální spojení. Zároveň dojde k vytvoření kapacity pro přesun nákladní dopravy za silnic na koleje.	+1
Příroda, krajina a biologická rozmanitost:	Stavba bude mít minimální dopad, neboť využívá stávajících koridorů železniční dopravy. Modernizace některých částí tratě je vhodnou příležitostí pro realizaci některých zmírňujících opatření pro zlepšení stávajícího stavu.	0
Voda:	Severní část trasy záměru je lokalizována v území CHOPAV Východočeská křída.	-1
Horninové prostředí:	Na úrovni PÚR bez identifikovaných vlivů, stávající trať se však vyznačuje vysokým počtem tunelů, které bude nutno řešit na nižších úrovních územního a projekčního plánování.	0
Půdní fond:	Převážná část záměru bude realizována ve stávajících plochách železniční dopravy, případné zábory ZPF nebo PUPFL nebudou rozsáhlé z důvodu lokálních přeložek pro zvýšení rychlosti nebo u vyvolaných přeložek silničních komunikací.	0
Hmotné statky:	Bez vlivů.	0
Kulturní dědictví:	Bez potenciálních střetů s KPZ, ostatní nelze v měřítku podrobnosti PÚR vyhodnotit	0
Kumulativní vlivy:	Záměr má podobný dopravní směr jako kapacitní komunikace SD20. Nebude zde docházet ke kumulaci vlivů oproti současnému stavu.	0
Synergické vlivy:	Bez synergických vlivů	0
Sekundární vlivy:	Dojde k zatraktivnění příměstské železniční dopravy v rámci IDS JmK navýšením kapacity pro zkrácení intervalu a zvýšení stability JŘ. Nákladní doprava bude profitovat z navýšení kapacity na páteřní konvenční síti v místech, kde je již prakticky vyčerpána. Podpora udržitelné formy dopravy a její konkurenceschopnosti oproti IAD.	+1
Trvání vlivů:	Dlouhodobé	Dt
Potenciální vlivy mimo ČR:	Bez vlivů	0
Souhrnný komentář SEA:	Záměr bude realizován převážně ve stávajících plochách již využívaných ŽD nebo jejich těsné blízkosti. Přispěje k zatraktivnění příměstské železniční dopravy v rámci IDS JmK navýšením kapacity pro zkrácení intervalu a zvýšení stability JŘ. V nákladní dopravě dojde k navýšení kapacity na páteřní konvenční síti v místech, kde je již prakticky vyčerpána. Zásadní negativní dopady nebyly identifikovány.	
Návrhy zmírňujících opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • Zpracovat migrační studii s cílem návrhu zmírňujících opatření pro zlepšení stávajícího stavu na modernizovaných úsecích 	
Závěr:	Lze akceptovat	

Čl. x: Záměr	(95d) ŽD22	
Vymezení	Trať č. 020 úsek Velký Osek–Hradec Králové–Choceň.	
Důvod vymezení	Zkapacitnění a zrychlení celostátní železniční trati č. 020 Velký Osek–Hradec Králové–Choceň, prodloužení nákladního koridoru od pravobřežní labské železnice, odlehčení úseku souběžné trati č. 010 Kolín–Pardubice–Choceň pro nákladní dopravu (součástí I. a III. TŽK a TEN-T), zvýšení atraktivity železničního spojení do krajského města Hradce Králové z Prahy, zlepšení napojení průmyslové zóny Kvasiny na železniční dopravu.	
Hlavní potenciálně ovlivněné environmentální limity a popis vlivů		Vliv
Obyvatelstvo a veřejné zdraví:	Lze očekávat nepřímý pozitivní vliv na zdraví podél stávajících silničních tahů; lokálně však může dojít k nárůstu hlukové zátěže z železniční dopravy, neboť tratě jsou vedeny také přes zastavěná území	-1/+1
Ovzduší a klima:	U záměru lze předpokládat nepřímý pozitivní vliv na koncentrace škodlivin v ovzduší z dopravy – dojde k vytvoření kapacity pro přesun nákladní dopravy za silnic na koleje; zároveň dojde k ztraktivnění dálkové osobní dopravy mezi Prahou a Hradcem Králové.	+1
Příroda, krajina a biologická rozmanitost:	Záměr bude mít minimální dopad, neboť využívá stávajících koridorů železniční dopravy. Zvýší se však bariérový efekt již existující trati díky změněnému stavebně-technickému uspořádání a předpokládanému navýšení provozu. Modernizace je vhodnou příležitostí pro realizaci některých zmírňujících opatření pro zlepšení průchodnosti krajiny.	-1
Voda:	Východní část záměru (Borohrádek-Choceň) je v potenciálním střetu s CHOPAV Východočeská křída, ochranné podmínky nenarušeny.	-1
Horninové prostředí:	Bez vlivů	0
Půdní fond:	Část záměru bude realizována ve stávajících plochách železniční dopravy, rozšíření na dvě koleje podél již existující trati bude znamenat, že případné zábory ZPF nebo PUPFL nebudou tak rozsáhlé jako u úplné novostavby.	-1
Hmotné statky:	Bez vlivů.	0
Kulturní dědictví:	Bez potenciálních střetů s KPZ, ostatní nelze v měřítku podrobnosti PÚR vyhodnotit	0
Kumulativní vlivy:	Předpoklad mírně významných záborů ZPF v kumulaci s dalšími dopravními koridory a plochami. Rovněž mírná kumulace negativních vlivů narušujících migrační prostupnost území.	-1
Synergické vlivy:	Bez vlivů	0
Sekundární vlivy:	Společně se záměry ŽD12, ŽD18 a ŽD21 vytvoří kapacitní koridor pro zejména nákladní dopravu a zároveň vznikne objízdná trasa pro úsek Praha – Pardubice – Choceň. Zatraktivnění dálkové osobní dopravy mezi Prahou a Hradcem Králové. Zlepšení podmínek pro nákladní dopravu z navýšení kapacity na páteřní konvenční síti v místech, kde je již prakticky vyčerpána. Zlepšení možností obsluhy závodu Škoda Kvasiny. Podpora udržitelných forem dopravy.	+1
Trvání vlivů:	Dlouhodobé	Dt
Potenciální vlivy mimo ČR:	Bez vlivů	0
Souhrnný komentář SEA:	Záměr bude realizován převážně ve stávajících plochách již využívaných ŽD nebo jejich těsné blízkosti. Přispěje k ztraktivnění osobní železniční dopravy v relaci Praha – Hradec Králové. V nákladní dopravě dojde k navýšení kapacity na páteřní konvenční síti v místech, kde je již prakticky vyčerpána. Závažnější negativní vlivy nebyly identifikovány.	
Návrhy zmírňujících opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • Při úpravách trati zajistit vhodným technickým řešením zajištění migrační prostupnosti území. 	
Závěr:	Lze akceptovat	

Čl. x: Záměr	(95e) ŽD23	
Vymezení	Úsek Praha – Benešov	
Důvod vymezení	Vytvoření koridoru pro rychlou kapacitní dopravní cestu, kde se očekává vysoká intenzita osobní dopravy, posilující úsek IV. TŽK Praha–Benešov–Veselí nad Lužnicí–České Budějovice–Horní Dvořiště–hranice ČR/Rakousko (–Linz).	
Hlavní potenciálně ovlivněné environmentální limity a popis vlivů		Vliv
Obyvatelstvo a veřejné zdraví:	Nepřímý pozitivní vliv z pohledu podpory železniční dopravy. Uvolněním kapacity na původní trati přes Říčany a Stránčice dojde ke zlepšení pravidelnosti jízdy spojů příměstské dopravy a případně i k možnému navýšení počtu pro lepší a spolehlivější dojíždění do Prahy. Místa podél nové trasy mohou být zasažena určitou mírou hlukové zátěže.	+1/-1
Ovzduší a klima:	Nepřímý pozitivní vliv. Zlepšení infrastruktury zatraktivní železniční dopravu. Doplnění nové tratě zlepší plynulost jízdy souprav, a tedy jízda vlaků bude energeticky úspornější.	+1
Příroda, krajina a biologická rozmanitost:	Trasa křížuje EVL Dolní Sázava, přičemž se dá předpokládat řešení vhodným přemostěním. Navíc bude muset být železniční trať zakomponována do oblastí krajinného rázu Dolní Posázaví a Benešovsko. V prostoru (jiho-)západně od Benešova kříží vymezený migrační koridor velkých savců.	-1
Voda:	Trasa křížuje dolní tok řeky Sázavy, předpokládáno je řešení vhodným přemostěním. Bez předpokládaného vlivu.	0
Horninové prostředí:	Konflikt nebyl identifikován, bez vlivů.	0
Půdní fond:	Novostavba trati vyvolá nutný zábor půdy, vzhledem k charakteru krajiny je pravděpodobný také zásah do PUPFL.	-1
Hmotné statky:	V prostoru hustě osídlené příměstské krajiny Prahy nelze vyloučit určitou míru demolicí.	-1
Kulturní dědictví:	Při volbě trasy nutno respektovat zámek Konopiště s přilehlým parkem.	-1
Kumulativní vlivy:	Základní směr trasování vytváří kumulovanou bariéru pro migrační pohyb živočichů vedle původní trati č. 221 Praha – Benešov také s dálnicí D1 (po Mirošovice) a vysoce zatíženou silnicí I/3. Předpoklad mírně významných záborů ZPF v kumulaci s dalšími dopravními koridory a plochami.	-1
Synergické vlivy:	Význam nové trati Praha – Benešov je vázaný na dokončení modernizace návazných úseků IV. železničního koridoru z Benešova do Tábora a Českých Budějovic zejména stavby Nemaše (zkratka pro úsek Nemanice – Ševětín). Zlepšení dostupnosti významně posílí regionální rozvoj a turistickou dostupnost Jihočeského kraje.	+1
Sekundární vlivy:	Zvýšení konkurenceschopnosti železniční dopravy ve směru Praha – České Budějovice – Linz.	+1
Trvání vlivů:	Dlouhodobé	Dt
Potenciální vlivy mimo ČR:	Bez vlivu. Nutná koordinace přípravy s Rakouskem.	0
Souhrnný komentář SEA:	Největším přínosem stavby je vytvoření nové rychlé železniční trati v jednom z významných směrů expresních vlaků a zároveň uvolnění kapacity na původní konvenční trati pro rozvoj příměstské železniční dopravy v zázemí Prahy. Zlepšení dostupnosti železnicí Jihočeského kraje významně posílí regionální rozvoj a udržitelnou dostupnost druhé nejnavštěvovanější turistické destinace v ČR. Rizika stavby souvisí především se záborem půdy a ohrožením estetických hodnot krajiny.	
Návrhy zmírňujících opatření:	<ul style="list-style-type: none"> •Minimalizace záboru půdy a fragmentace krajiny (vedení co největší části trati na estakádách nebo v tunelech; zajištění dostatečného počtu přemostění/podchodů jak pro obyvatele, tak i volně žijící živočichy) •Respektovat krajinné hodnoty území, trasovat záměr primárně mimo půdy I. a II. třídy ochrany 	
Závěr:	Lze akceptovat	

13.2.2 Silniční doprava

Čl. x: Záměr	(104) R35a SD7	
Vymezení	D35 úseky Úlibice–Hradec Králové, Sedlice (Hradec Králové) Opatovice nad Labem–Vysoké Mýto–Moravská Třebová–Mohelnice (E442) a D35 úsek Křelov–Břuchotín–Olomouc (Slavonín).	
Důvod vymezení	Paralelní trasa odlehčující dálnici D1. Součást TEN-T.	
Hlavní potenciálně ovlivněné environmentální limity a popis vlivů		Vliv
Obyvatelstvo a veřejné zdraví:	Novostavba úseku D35 je trasována po okraji obce Křelov-Břuchotín v hlubokém zářezu. Dojde k přesunu tranzitních dopravních vztahů z koridoru, jež v současnosti prochází intravilánem obce (resp. v těsné blízkosti), u novostavby bude možné realizovat protihluková opatření, čímž dojde ke snížení hlukové zátěže	+1
Ovzduší a klima:	U novostavby úseku D35 lze předpokládat přímý pozitivní vliv na koncentrace škodlivin v ovzduší z dopravy z důvodu vyšší plynulosti dopravy, zejména v okolí kapacitně nedostatečného kruhového objezdu u hypermarketu Globus v Olomouci.	+1
Příroda, krajina a biologická rozmanitost:	Záměr je trasován v zemědělské, již vysoce fragmentované, příměstské krajině. Nezasahuje do chráněných území, jediný identifikovaný vliv je obecné snížení průchodnosti krajiny jako takové.	-1
Voda:	Bez vlivů	0
Horninové prostředí:	Bez vlivů	0
Půdní fond:	Hodnocená část záměru je novostavbou procházející zvláště terénem intenzivně využívanou zemědělskou krajinou. Budou nutné záborů ZPF ve vyšší třídě ochrany. Zásahy do PUPFL nejsou předpokládány.	-1
Hmotné statky:	Bez vlivů	0
Kulturní dědictví:	Trasa nové části záměru povede v blízkosti fortové pevnosti v Křelově, ale samotné lokalitě se vyhýbá.	0
Kumulativní vlivy:	Nový úsek dálnice bude působit na území společně s I/35 (stávající trasa navazující na již existující D35 do Mohelnice) a II/635 (historická původní trasa před výstavbou stávající trasy D35 a I/35 v 80. letech). Kumulace negativních dopadů z hlediska záborů ZPF.	-1
Synergické vlivy:	Bez synergických vlivů.	0
Sekundární vlivy:	Dokončením nové části záměru bude zkompletován západní obchvat Olomouce, který byl v roce 2010 vystavěn bez tohoto krátkého úseku. Zajištění větší plynulosti dopravy. Z hlediska ŽP sekundární vlivy mírně pozitivní – snížení emisí díky vyšší plynulosti dopravy.	+1
Trvání vlivů:	Dlouhodobé	Dt
Potenciální vlivy mimo ČR:	Bez identifikovaných vlivů.	0
Souhrnný komentář SEA:	Změna článku (104) spočívá ve sloučení s článkem (105), úpravě popisu a doplnění vymezení záměru o 3kilometrový úsek D35 Křelov–Slavonín, 2.etapa, na který bylo zaměřeno hodnocení. Realizací této stavby bude zkompletován západní obchvat Olomouce.	
Návrhy zmírňujících opatření:	Minimalizace záboru půdy ve vyšších třídách ochrany.	
Závěr:	Lze akceptovat	

Čl. x: Záměr	(106) R52 SD8	
Vymezení	D52 úseky D2–Rajhrad, Pohořelice–Mikulov– Drasenhofen/Rakousko (E461) hranice ČR/Rakousko (–Drasenhofen).	
Důvod vymezení	Zkvalitnění silničního – dálničního spojení Brno–Vídeň. Vazba na rakouskou dálniční silniční síť. Součást TEN-T.	
Hlavní potenciálně ovlivněné environmentální limity a popis vlivů		Vliv
Obyvatelstvo a veřejné zdraví:	Záměr výstavby Jižní tangenty je trasován mimo zastavěná území. Umožní odvedení části dopravní zátěže z ulice Vídeňské mezi MÚK s D1 a Modřicemi (I/52), čímž dojde ke snížení zátěže podél tohoto úseku.	+1
Ovzduší a klima:	Realizace úseku D2-Rajhrad přinese plynulejší provoz, zejména odvedení části provozu z přetíženého úseku km194-km196 dálnice D1 a z kapacitně nedostatečné MÚK Brno-centrum, což přispěje k nižší produkci emisí.	+1
Příroda, krajina a biologická rozmanitost:	Záměr je lokalizován mimo malo- i velkoplošná zvláště chráněná území v příměstské zóně města Brna. Nejde ani o významnou oblast z hlediska migrace živočichů, přispěje však ke snížení obecné průchodnosti krajiny v již silně antropogenně pozměněné krajině. Jeho trasa je ve střetu s regionálním biokoridorem vedeným podél toku řeky Svratky.	-1
Voda:	Záměr Jižní tangenty je lokalizován v aktivní záplavové zóně řeky Svratky. Bude nutné realizovat vodohospodářská opatření.	-1
Horninové prostředí:	Bez identifikovaných vlivů.	0
Půdní fond:	Hodnocená část záměru je novostavbou procházející zvláště terénem intenzivně využívanou zemědělskou krajinou. Budou nutné zábery ZPF v I. třídě ochrany. Bez záborů PUPFL.	-1
Hmotné statky:	Bez vlivů	0
Kulturní dědictví:	Bez vlivů	0
Kumulativní vlivy:	Záměr je lokalizován v silně antropogenně přeměněné krajině. V prostoru stavby se nachází dálnice D2 a D52, konvenční železniční trať I. TZK Brno – Břeclav s intenzivním provozem a v budoucnu také trať systému VRT (záměr ŽD3 PÚR). Kumulace záborů ZPF pravděpodobně i ve vyšších třídách ochrany.	-1
Synergické vlivy:	Bez synergických vlivů.	0
Sekundární vlivy:	Dokončení úseků D2-D52 a Pohořelice – Mikulov - hranice ČR/Rakousko zlepší dostupnost Brna a jižní Moravy napojením na rakouskou dálniční síť. Zvýšení plynulosti dopravy.	+1
Trvání vlivů:	Dlouhodobé	Dt
Potenciální vlivy mimo ČR:	Bez vlivu, nutná koordinace s Rakouskem.	0
Souhrnný komentář SEA:	Změna článku (106) spočívá v úpravě popisu a doplnění vymezení záměru o úsek D52 D2–Rajhrad. Jeho realizace řeší úzké hrdlo ve skeletu dálničních komunikací při jižním okraji města Brna vytvořením nového napojení dálnice D52 ve směru od Vídně. Společně se záměrem Pohořelice – Mikulov – hranice ČR/Rakousko umožní kvalitní napojení Brna na evropskou dálniční síť. Za hlavní negativní dopad lze považovat zábery ZPF.	
Návrhy zmírňujících opatření:	Minimalizace záboru půdy ve vyšších třídách ochrany.	
Závěr:	Lze akceptovat	

Čl. x: Záměr	(110a) SD13	
Vymezení	Silnice I. třídy I/49 úsek Vizovice–Horní Lideč–hranice ČR/Slovensko (–Púchov).	
Důvod vymezení	Přenesení zvýšeného dopravního výkonu ze stávající silnice I/50, procházející přes CHKO Bílé Karpaty. Vazba na slovenskou silniční síť. Součást TEN-T.	
Kritéria a podmínky pro rozhodování o změnách v území:	Pro udržení homogenity tahu silnice I. třídy navazující na dálniční úsek je třeba zajistit, aby křížení byla řešena pouze formou mimoúrovňových křižovatek (MÚK) včetně křížení se železnicí. Při vazbách na okolní území je třeba dbát na skutečnost, že se bude jednat o silnici s přístupem pouze pro motorová vozidla (omezený přístup). Minimalizovat dopady na krajinný ráz a migrační prostupnost krajiny.	
Poznámka:	Úsek SD13 navazuje na úsek SD5, který s ním tvořil původní úsek R49 (čl. 101), jež byl rozdělen na dvě části. V případě SD13 se tedy oproti původnímu znění míra vlivů umenšuje, neboť v daném úseku byla rychlostní silnice R49 nahrazena klasickou směrově nerozdělenou silnicí I. třídy I/49.	
Hlavní potenciálně ovlivněné environmentální limity a popis vlivů		Vliv
Obyvatelstvo a veřejné zdraví:	Lze očekávat nepřímý pozitivní vliv na zdraví podél stávajících silničních tahů, z nichž nová komunikace převede zátěž (zejména I/50 a I/35 a I/49+I/57) jež jsou vedeny v mnoha místech trasy i zastavěným územím. Lokálně může dojít k zvýšení vlivů v místech, kde se plánovaná trasa stavby přiblíží zástavbě.	-1/+1
Ovzduší a klima:	Lze očekávat pozitivní vliv na ovzduší vymístěním produkce škodlivin ze silniční dopravy podél stávajících dopravních tahů do nového koridoru, který bude veden převážně mimo obydlené oblasti.	+1
Příroda, krajina a biologická rozmanitost:	Koridor je lokalizován poblíž jižního okraje CHKO Beskydy, zároveň se dotýká území EVL Beskydy a SPA Horní Vsacko. Negativní vliv na krajinný ráz bude mít v rámci přírodního parku Vizovické vrchy, bude umocněn i předpokládaným mimoúrovňovým křížením. Realizace záměru přivede dopravu do doposud minimálně zasaženého území významného také jako biotop velkých šelem. Jedná se však o snížení míry vlivů oproti původnímu znění PÚR, kdy v daném úseku byla vymezena rychlostní silnice. Je uplatňován požadavek na minimalizaci dopadů na krajinný ráz a migrační prostupnost krajiny.	-1
Voda:	V úseku Vizovice – Horní Lideč – hranice ČR/SR protíná trasa záměru území CHOPAV Vsetínské vrchy a okrajově i CHOPAV Beskydy. Záměr je trasován přes několik horských údolí protékaných místními vodními toky.	-1
Horninové prostředí:	Koridor prochází územím s častým výskytem sesuvů.	-1
Půdní fond:	Hodnocený záměr je novostavbou procházející členitým terénem tvořeným přírodě blízkou krajinou. Není možné se vyhnout rozsáhlým záborům ZPF a PUPFL, míra záborů však bude oproti původnímu znění zmenšena.	-1
Hmotné statky:	Bez vlivů	0
Kulturní dědictví:	Bez vlivů	0
Kumulativní vlivy:	Míra vlivů oproti původnímu znění daného článku snížena. Bez kumulativních vlivů.	0
Synergické vlivy:	Bez synergických vlivů	0
Sekundární vlivy:	Jako přivaděč z oblasti rozvojové osy Vsetín – Valašské Meziříčí bude působit nově vystavěná komunikace I/57 (záměr SD14). Po realizaci obou záměrů pak dojde k vytvoření kvalitního propojení a zlepšení dostupnosti v rámci regionu Zlínského kraje (trasa Zlín – Vizovice – Vsetín – Valašské Meziříčí). Realizací záměru dojde k přetažení dálkové dopravy ze stávajících nevyhovujících komunikací I. třídy, zejména I/50 a I/35 a I/49+I/57. Dojde tedy ke snížení intenzity dopravy v části hustěji zastavěných sídel a převedení mimo zastavěné oblasti. Tím bude snížena expozice obyvatel vůči znečištění ovzduší.	+1
Trvání vlivů:	Dlouhodobé	Dt
Potenciální vlivy	Bez vlivu, nutná koordinace se Slovenskem.	0

mimo ČR:	
Souhrnný komentář SEA:	Nově vložený článek (110a) vymezuje koridor silnice I. třídy jako návazný k dálnici D49 (viz článek (101)). Původně byly oba koridory vymezeny jako dálnice D49, rekatégorizací části trasy mezi silnice I. třídy bude umožněn její hladší průběh environmentálně citlivým územím moravsko-slovenského pohraničí (např. menší normové požadavky než na kategorii dálnice), což umožní její lepší začlenění do krajiny.
Návrhy zmírňujících opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • Výše uvedené negativní vlivy je nutno zohlednit při volbě variant trasy, kdy je nutné zohlednit především vlivy na CHKO Beskydy, krajinný ráz a migrační propustnost krajiny – doporučujeme realizaci tunelových staveb, jež zajistí co nejmenší zásah do krajiny. Bude nutné zpracování všech stupňů migrační studie a dodržení doporučených opatření.
Závěr:	Lze akceptovat

Komentář k dalším úpravám v oblasti silniční dopravy:

- (97) SD2 D11 úsek Hradec Králové–Smiřice–Jaroměř–Trutnov–hranice ČR /Polsko (–Walbrzych) - úprava spočívá ve sloučení s již dříve navrženým záměrem původně uváděným pod článkem (100) a ve zpřesnění popisu
- (98) SD3 D3 úseky Praha–Tábor; Dolní Třebonín–Kaplice–Dolní Dvořiště–hranice ČR/Rakousko (–Linz) - úprava spočívá ve sloučení s již dříve navrženým záměrem původně uváděným pod článkem (102) a ve zpřesnění popisu vyřazením již dokončených (rozestavěných) úseků
- (99) SD4 Dálnice D0 (Pražský okruh, silniční okruh kolem Prahy) propojuje na rozhraní Hlavního města Prahy a Středočeského kraje jednotlivé mezinárodní a republikové trasy do Prahy - úprava spočívá pouze ve sjednocení popisu již existujícího záměru
- (101) SD5 D49 úsek Fryšták–Zlín–Vizovice - úprava spočívá pouze ve sjednocení popisu již existujícího záměru
- (103) SD6 D6 úseky Nové Strašecí–Karlovy Vary, Cheb–hranice ČR/Německo (–Bayreuth) - úprava spočívá pouze ve sjednocení popisu již existujícího záměru
- (107) SD9 D4 úsek Příbram – Mirovice – sjednocení formy popisu a změna vymezení záměru vypuštěním již realizovaných úseků D4
- (108) SD10 D7 úsek Slaný–Louny–Vysočany – sjednocení formy popisu a změna vymezení záměru vypuštěním již realizovaných úseků D7
- (109) SD11 D55 úseky Olomouc–Přerov a dále Napajedla–Uherské Hradiště–Hodonín–D2 – sjednocení formy popisu s ostatními záměry
- (109a) SD12 D48 úsek Běloutín–Frýdek–Místek–Český Těšín–hranice ČR/Polsko(–Kraków) - sjednocení formy popisu s ostatními záměry
- (111) SD14 Silnice I. třídy I/35 úsek Palačov–Lešná–Valašské Meziříčí, I/57 úsek Valašské Meziříčí–Vsetín–Pozděchov - úprava vymezení spočívá pouze ve zpřesnění popisu již existujícího záměru
- (114) SD15 Silnice I. třídy I/35 úsek Turnov–Rovensko pod Troskami–Úlibice - úprava vymezení spočívá pouze ve sjednocení popisu již existujícího záměru
- (115) SD16 Silnice I. třídy I/11, I/68 úsek Bohumín–Havířov–Třanovice–Mosty u Jablunkova–hranice ČR/Slovensko (–Žilina) - úprava vymezení spočívá pouze ve sjednocení popisu již existujícího záměru
- (117) SD17 Silnice I. třídy I/38 úsek (Mladá Boleslav)–D10–Nymburk–Poděbrady–D11–Kolín–Čáslav–Golčův Jeníkov–Havlíčkův Brod–D1–Jihlava–Znojmo–Hatě–hranice ČR/Rakousko (–Wien) - úprava vymezení spočívá pouze ve sjednocení popisu již existujícího záměru
- (119) SD18 Silnice I. třídy I/13 úsek Ostrov–Chomutov - úprava vymezení spočívá pouze ve sjednocení popisu již existujícího záměru
- (120) SD19 Silnice I. třídy I/13 úsek D8–Děčín–Česká Lípa–Svor–Bílý Kostel nad Nisou - úprava vymezení spočívá pouze ve sjednocení popisu již existujícího záměru a vypuštění již realizovaného úseku
- (121) SD20 Kapacitní komunikace úsek Brno–Moravská Třebová - úprava vymezení spočívá pouze ve sjednocení popisu již existujícího záměru
- (122) SD21 a) Kapacitní komunikace úsek (Plzeň)–D5–Nepomuk–Blatná–D4(Nová Hospoda)–Písek–Vodňany–České Budějovice; b) Kapacitní komunikace úsek Písek–Tábor–D3–Pelhřimov–D1 - úprava vymezení spočívá pouze ve sjednocení popisu již existujícího záměru

13.2.3 Vodní doprava

Čl. x: Záměr	(124a) VD3	
Vymezení	Vodní cesta využívaná na Vltavě v úseku Třebeňnice–České Budějovice.	
Důvod vymezení	Zabezpečování parametrů vodních cest dopravně významných využívaných jako součásti vnitrozemské vodní dopravy a pro rekreační plavbu. <u>Úkoly pro územní plánování:</u> Podle splněného úkolu MD v kapitole 7.3 vymezi kraje koridor pro vodní cestu v úseku Třebeňnice–České Budějovice.	
Hlavní potenciálně ovlivněné environmentální limity a popis vlivů		Vliv
Obyvatelstvo a veřejné zdraví:	Záměr je lokalizován v převážné míře mimo hustě zalidněné oblasti, dotýká se spíše oblastí rekreačních, určitým způsobem může negativně působit hluk ze zvýšeného provozu plavidel.	-1
Ovzduší a klima:	Očekávané zvýšení intenzity provozu po dokončení vodní cesty může přinést určitý nárůst emisí ze spalovacích motorů plavidel.	-1
Příroda, krajina a biologická rozmanitost:	Záměr se nedotýká žádného z velkoplošných chráněných území. Jeho trasa se přímo dotýká SPA Údolí Otavy a Vltavy a SPA Hlubocké obory a dále k vodnímu toku přiléhá území EVL Střední Povltaví u Drbákova, EVL Hrdlička - Žďánská hora a EVL Hlubocké obory. Vzhledem k charakteru záměru a vedení převážné části vodní cesty na ploše existujících vodních děl není očekáván negativní vliv na fragmentaci, neboť nové umělé části vodní cesty (plavební kanály) nebudou realizovány.	0
Voda:	Základním principem záměru je využití vodního toku za účelem dosažení vhodných parametrů pro plavbu. Dotýká se VD Slapy, VD Kamýk, VD Orlík, VD Hněvkovice a příslušných částí středního toku Vltavy. Rizikem pro kvalitu povrchových vod se mohou stát úniky provozních kapalin z plavidel, zejména v případě mimořádných událostí.	-1
Horninové prostředí:	Bez vlivů.	0
Půdní fond:	Záměr je realizován převážně v toku řeky Vltavy. Určitý zábor půdy bude nutný pro instalaci plavebních zařízení a doprovodné infrastruktury. Realizace záměru pak může podnítit rozvoj turismu podél vodní cesty a tím i větší tlak na rozšiřování záborů území.	-1
Hmotné statky:	Zesplavněné si vyžádá zásahy do přehradní nádrže VD Slapy a VD Orlík. Příslušná plavební zařízení byla uvažována již v projektu při výstavbě nádrží, avšak nebyly realizovány s cílem úspory nákladů na výstavbu.	0
Kulturní dědictví:	Bez vlivů.	0
Kumulativní vlivy:	Bez vlivů.	0
Synergické vlivy:	Bez synergických vlivů.	0
Sekundární vlivy:	Bez sekundárních vlivů.	0
Trvání vlivů:	Dlouhodobé	Dt
Potenciální vlivy mimo ČR:	Bez vlivů.	0
Souhrnný komentář SEA:	Vltavská vodní cesta je v úseku Třebeňnice – České Budějovice v současnosti určena jen pro plavidla do nosnosti 300 tun. Účelem záměru je dokončení vltavské vodní cesty od Českých Budějovic až k Labi, která je v místě VD Slapy přerušena (chybějící plavební zařízení) a omezena na VD Orlík (lodní zdvihadlo vhodné jen pro velmi malá rekreační plavidla) a v úseku Týn n/V – VD Hněvkovice. Projekt má významný potenciál v rámci regionálního rozvoje na území Jihočeského kraje. Identifikovány pouze mírné vlivy z hlediska možného znečištění vod, dílčích záborů ZPF a emisí znečišťujících látek do ovzduší.	
Návrhy zmírňujících opatření:	Bez doporučení	
Závěr:	Lze akceptovat	

13.2.4 Letiště

Čl. x: Záměr	(133a) L3	
Vymezení	Prodloužení a rozšíření stávající vzletové a přistávací dráhy, vzletových a přiblížovacích prostorů letiště Brno-Tuřany, včetně nutného zvětšení samotného zázemí letiště.	
Důvod vymezení	Zvýšení kapacity mezinárodního letiště, zlepšení bezpečnosti letového provozu, kapacity pro multimodální dopravu. Součást TEN-T. <u>Úkoly pro územní plánování:</u> a) V závislosti na potřebách rozvoje letiště Brno-Tuřany řešit územní rozvoj dotčených obcí. b) Řešit napojení letiště na další druhy dopravy.	
Hlavní potenciálně ovlivněné environmentální limity a popis vlivů		Vliv
Obyvatelstvo a veřejné zdraví:	Letiště se nachází v blízkosti obydlených zón významného centra osídlení. Navýšení provozu by znamenalo zvýšení zejména hlukové zátěže pro okolní místní části (Slatina, Tuřany, Chrlice).	-1
Ovzduší a klima:	Lze očekávat vyšší emise skleníkových plynů a vyšší emise z navazující dopravy, nejen letecké, ale i automobilové. Jejich kvantifikace je však bez podrobnější dokumentace nemožná.	-1
Příroda, krajina a biologická rozmanitost:	Záměr je lokalizován v příměstské krajině exponované vysokému antropogennímu tlaku. V bezprostředním okolí letiště se nenacházejí zvláště chráněná území.	0
Voda:	Bez vlivů.	0
Horninové prostředí:	Bez vlivů.	0
Půdní fond:	Lze očekávat vyšší míru trvalého záboru ZPF ve vyšších třídách kvality.	-1
Hmotné statky:	Bez vlivů.	0
Kulturní dědictví:	Záměr je lokalizován v blízkosti krajinné památkové zóny Bojiště u Slavkova. Dopady však nelze v měřítku podrobnosti PÚR vyhodnotit	?
Kumulativní vlivy:	V blízkosti letiště vede trasa dálnice D1 a leží rozvojové plochy pro průmyslové zóny o rozloze několika set ha. Dále je uvažována přeložka železnice vč. VRT, aby bylo možné realizovat kolejové napojení letiště. Kumulace záborů ZPF a zvýšení intenzity dopravy, respektive emisí.	-1
Synergické vlivy:	Bez synergických vlivů.	0
Sekundární vlivy:	Bez sekundárních vlivů na životní prostředí.	0
Trvání vlivů:	Dlouhodobé	Dt
Potenciální vlivy mimo ČR:	Bez příhraničních vlivů.	0
Souhrnný komentář SEA:	Záměr rozvoje letiště má jistě velký rozvojový potenciál pro město Brno, lze však také očekávat negativní vlivy na některé složky životního prostředí, především na půdní fond.	
Návrhy zmírňujících opatření:	Minimalizovat záborů půdního fondu především v I. a II. třídě ochrany.	
Závěr:	Lze akceptovat	

13.3 KORIDORY A PLOCHY TECHNICKÉ INFRASTRUKTURY A SOUVISEJÍCÍCH ROZVOJOVÝCH ZÁMĚRŮ

13.3.1 Elektroenergetika

Čl. x: Záměr	(150i) E20	
Vymezení	Koridory pro dvojitě vedení 400 kV Kočín-Dasný, Kočín Dasný –Slavětice a Slavětice–Čebín a souvisejících ploch pro rozšíření elektrických stanic 400/110 kV Dasný, Kočín , Čebín a Slavětice.	
Důvod vymezení	Koridory vedení a plochy elektrických stanic umožňující navýšení výkonu zdrojů, transport výkonu z výrobních oblastí do oblastí spotřeby a zajištění spotřeby spolehlivosti v oblasti jižní Moravy.	
Hlavní potenciálně ovlivněné environmentální limity a popis vlivů		Vliv
Obyvatelstvo a veřejné zdraví:	Bez negativního vlivu na obyvatelstvo a veřejné zdraví.	0
Ovzduší a klima:	Nepřináší rizika pro kvalitu ovzduší.	0
Příroda, krajina a biologická rozmanitost:	Uvedená plocha pro rozšíření elektrické stanice je v měřítku PÚR ČR bezproblémová, nebyl zjištěn střet. Rovněž nebyl zjištěn střet s přírodně hodnotnými územími. Koridor Kočín-Dasný vede přes krajinnásky hodnotnou krajinu Jižních Čech (např. rybník Bezdrev, MZCHÚ). Vlivy na krajinný ráz a přírodní hodnoty území jsou zmírňovány existencí již stávajícího vedení 400/220 kV, které má být zdvojeno. Nutno upozornit na problematiku ochrany ptactva a riziko zranění elektrickým proudem.	-1
Voda:	Bez vlivů.	0
Horninové prostředí:	Bez vlivů.	0
Půdní fond:	Předpoklad minimálních záborů zemědělského půdního fondu a zásahů do lesních porostů malého rozsahu.	-1
Hmotné statky:	Směřuje k rozvoji stávající infrastruktury s vazbou na již existující trasy pro elektrické vedení a stanice.	+1
Kulturní dědictví:	Kulturní hodnoty v území mohou být ovlivněny vizuálním působením elektrického vedení. Na této úrovni podrobnosti nelze vliv vyhodnotit.	?
Kumulativní vlivy:	Bez vlivů.	0
Synergické vlivy:	Bez vlivů.	0
Sekundární vlivy:	Bez vlivů.	0
Trvání vlivů:	Dlouhodobé	Dt
Potenciální vlivy mimo ČR:	Bez vlivu	0
Souhrnný komentář SEA:	Realizace záměru může mít potenciálně negativní vliv na krajinný ráz. Jedná o zdvojení stávajícího vedení, čímž jsou negativní vlivy zmírňovány. V případě rozšíření elektrické stanice nejsou negativní předpokládány.	
Návrhy zmírňujících opatření:	Především v rámci posuzování vlivů na ŽP (SEA/EIA) věnovat zvýšenou pozornost minimalizaci vlivů na krajinný ráz a minimalizaci negativních zásahů do přírodně hodnotných lokalit. Při úpravách elektrického vedení zajistit zlepšování podmínek pro ochranu ptáků prevencí před úrazy elektrickým proudem.	
Závěr:	Lze akceptovat	

Čl. x: Záměr	(150l) E23	
Vymezení	Plocha elektrické stanice 400/110 kV Lískovec včetně koridorů pro její zapojení do přenosové soustavy a plochy pro rozšíření elektrických stanic Nošovice a Kletné.	
Důvod vymezení	Plocha a koridor pro elektrickou stanici a vedení, která umožní zvýšení spolehlivosti a posílení dodávky elektřiny z přenosové soustavy v oblasti Ostravska.	
Hlavní potenciálně ovlivněné environmentální limity a popis vlivů		Vliv
Obyvatelstvo a veřejné zdraví:	Bez negativního vlivu na obyvatelstvo a veřejné zdraví.	0
Ovzduší a klima:	Nepřináší rizika pro kvalitu ovzduší.	0
Příroda, krajina a biologická rozmanitost:	Uvedená plocha pro rozšíření plochy elektrické stanice Kletné se nachází v bezprostřední blízkosti přírodního parku Oderské vrchy.. Uvedený koridor prochází v trase stávajícího koridoru 400 kV přes CHKO Poodří (a EVL a PO Poodří). V blízkosti rozvodny Kletné přírodní park Oderské vrchy. Vlivy na krajinný ráz a přírodní hodnoty jsou zmírňovány existencí již stávajícího vedení. Nutno upozornit na problematiku ochrany ptactva a riziko zranění elektrickým proudem, přičemž Poodří je ptačí oblast.	-1
Voda:	Bez vlivů.	0
Horninové prostředí:	Bez vlivů.	0
Půdní fond:	Předpoklad minimálních záborů půdního fondu. Zásahy do lesních porostů malého rozsahu.	-1
Hmotné statky:	Směřuje k rozvoji stávající infrastruktury s vazbou na již existující trasy pro elektrické vedení a stanice.	+1
Kulturní dědictví:	Kulturní hodnoty v území mohou být ovlivněny vizuálním působením elektrického vedení. Na této úrovni podrobnosti nelze vliv vyhodnotit.	?
Kumulativní vlivy:	Bez vlivů.	0
Synergické vlivy:	Bez vlivů.	0
Sekundární vlivy:	Bez vlivů.	0
Trvání vlivů:	Dlouhodobé	Dt
Potenciální vlivy mimo ČR:	Bez vlivu	0
Souhrnný komentář SEA:	Realizace záměru může mít potenciálně negativní vliv na krajinný ráz. Jedná o zdvojení stávajícího vedení, čímž jsou negativní vlivy zmírňovány. V případě rozšíření elektrické stanice nejsou negativní předpokládány.	
Návrhy zmírňujících opatření:	Především v rámci posuzování vlivů na ŽP (SEA/EIA) věnovat zvýšenou pozornost minimalizaci vlivů na krajinný ráz a minimalizaci negativních zásahů do CHKO Poodří a přírodního parku Oderské vrchy. Při úpravách elektrického vedení zajistit zlepšování podmínek pro ochranu ptáků prevencí před úrazy elektrickým proudem.	
Závěr:	Lze akceptovat	

Čl. x: Záměr	(150o) E26	
Vymezení	Plocha elektrické stanice 400/110 kV Opočíněk včetně koridoru pro její zapojení do přenosové soustavy a koridory pro dvojitá vedení 400 kV Čechy Střed–Opočíněk a Opočíněk–Sokolnice, včetně souvisejících ploch pro rozšíření elektrických stanic Čechy Střed a Sokolnice.	
Důvod vymezení	Plocha a koridory pro elektrickou stanici a vedení umožňující zvýšení spolehlivosti a posílení dodávky elektřiny z přenosové soustavy do oblastí Pardubického a Královéhradeckého kraje a zvýšení tranzitní funkce přenosové soustavy v rámci evropského energetického systému.	
Hlavní potenciálně ovlivněné environmentální limity a popis vlivů		Vliv
Obyvatelstvo a veřejné zdraví:	Bez negativního vlivu na obyvatelstvo a veřejné zdraví.	0
Ovzduší a klima:	Nepřináší rizika pro kvalitu ovzduší.	0
Příroda, krajina a biologická rozmanitost:	Uvedené plochy pro rozšíření ploch elektrických stanic jsou v měřítku PÚR ČR bezproblémové, nebyl zjištěn střet. Uvedený koridor prochází přes CHKO Železné Hory, okrajově podél přírodního parku Údolí Bílého potoka a přírodního parku Bobrava. V rámci CHKO Železné hory zasahuje také do NRBC Polom. Vlivy na krajinný ráz a přírodní hodnoty jsou zmírňovány existencí již stávajícího vedení 400/220 kV. V případě koridoru Čechy–Střed – Opočíněk potenciální vlivy v rámci úrovně PÚR minimální. Nutno upozornit na problematiku ochrany ptactva a riziko zranění elektrickým proudem.	-1
Voda:	Bez vlivů.	0
Horninové prostředí:	Bez vlivů.	0
Půdní fond:	Předpoklad minimálních záborů půdního fondu. Zásahy do lesních porostů malého rozsahu.	-1
Hmotné statky:	Směřuje k rozvoji stávající infrastruktury s vazbou na již existující trasy pro elektrické vedení a stanice.	+1
Kulturní dědictví:	Kulturní hodnoty v území mohou být ovlivněny vizuálním působením elektrického vedení. Na této úrovni podrobnosti nelze vliv vyhodnotit.	?
Kumulativní vlivy:	Bez vlivů.	0
Synergické vlivy:	Bez vlivů.	0
Sekundární vlivy:	Bez vlivů.	0
Trvání vlivů:	Dlouhodobé	Dt
Potenciální vlivy mimo ČR:	Bez vlivu	0
Souhrnný komentář SEA:	Realizace záměru může mít potenciálně negativní vliv na krajinný ráz. Jedná o zdvojení stávajícího vedení, čímž jsou negativní vlivy zmírňovány. Obdobné platí o rozšíření elektrických stanic.	
Návrhy zmírňujících opatření:	Především v rámci posuzování vlivů na ŽP (SEA/EIA) věnovat zvýšenou pozornost minimalizaci vlivů na krajinný ráz a minimalizaci negativních zásahů do přírodních parků Bobrava a Údolí Bílého potoka a do přírodních hodnot chráněných v rámci CHKO Železné hory. Při úpravách elektrického vedení zajistit zlepšování podmínek pro ochranu ptáků prevencí před úrazy elektrickým proudem.	
Závěr:	Lze akceptovat	

Čl. x: Záměr	(150p) E27	
Vymezení	Koridory pro dvojitá vedení 400 kV v úsecích Přeštice–Milín, Milín–Chodov, Milín–Sokolnice, Milín–elektrárna Orlik a souvisejících ploch pro rozšíření elektrických stanic Milín, Přeštice, Chodov a Sokolnice.	
Důvod vymezení	Koridory a plochy, které umožní zabezpečení výkonů zdrojů připojených do přenosové soustavy a zvýšení spolehlivosti přenosu, a to i v souvislosti s plánovaným postupným útlumem sítě 220 kV.	
Hlavní potenciálně ovlivněné environmentální limity a popis vlivů		Vliv
Obyvatelstvo a veřejné zdraví:	Bez negativního vlivu na obyvatelstvo a veřejné zdraví.	0
Ovzduší a klima:	Nepřináší rizika pro kvalitu ovzduší.	0
Příroda, krajina a biologická rozmanitost:	Uvedené plochy pro rozšíření ploch elektrických stanic jsou v měřítku PÚR ČR bezproblémové, nebyl zjištěn střet. Uvedený koridor prochází v úseku Přeštice-Milín přes přírodní parky Buková Hora, Pod štědrým a Třemšín. V úseku Milín – Chodov prochází přes přírodní park Střed Čech. V úseku Milín – Sokolnice vede koridor přes EVL Údolí Otavy a Vltavy, přírodní parky Jistebnická vrchovina, Čeřínek a Třebíčsko. Vlivy na krajinný ráz a přírodní hodnoty těchto území jsou zmírňovány existencí již stávajícího vedení 400/220 kV, které má být zdvojeno. Nutno upozornit na problematiku ochrany ptactva a riziko zranění elektrickým proudem.	-1
Voda:	Bez vlivů.	0
Horninové prostředí:	Bez vlivů.	0
Půdní fond:	Předpoklad minimálních záborů půdního fondu. Zásahy do lesních porostů malého rozsahu.	-1
Hmotné statky:	Směřuje k rozvoji stávající infrastruktury s vazbou na již existující trasy pro elektrické vedení a stanice.	+1
Kulturní dědictví:	Kulturní hodnoty v území mohou být ovlivněny vizuálním působením elektrického vedení. Na této úrovni podrobnosti nelze vliv vyhodnotit.	?
Kumulativní vlivy:	Bez vlivů.	0
Synergické vlivy:	Bez vlivů.	0
Sekundární vlivy:	Bez vlivů.	0
Trvání vlivů:	Dlouhodobé	Dt
Potenciální vlivy mimo ČR:	Bez vlivu	0
Souhrnný komentář SEA:	Realizace záměru může mít potenciálně negativní vliv na krajinný ráz. Jedná o zdvojení stávajícího vedení, čímž jsou negativní vlivy zmírňovány. Rozšíření elektrických stanic nenaráží v měřítku PÚR na významné limity.	
Návrhy zmírňujících opatření:	Především v rámci posuzování vlivů na ŽP (SEA/EIA) věnovat zvýšenou pozornost minimalizaci vlivů na krajinný ráz a minimalizaci negativních zásahů do krajiny, zejména u přírodních parků Buková Hora, Pod štědrým, Třemšín, Střed Čech, Jistebnická vrchovina, Čeřínek a Třebíčsko a dále v EVL Údolí Otavy a Vltavy. Při úpravách elektrického vedení zajistit zlepšování podmínek pro ochranu ptáků prevencí před úrazy elektrickým proudem.	
Závěr:	Lze akceptovat	

Čl. x: Záměr	(150q) E28	
Vymezení	Plocha elektrické stanice 400/110 kV v lokalitě Chýnov–Pelhřimov, včetně koridoru pro její zapojení do přenosové soustavy a koridoru pro zapojení vedení 400 kV Milín–Sokolnice.	
Důvod vymezení	Plocha a koridory pro elektrickou stanici a vedení umožňující zvýšení spolehlivosti a posílení dodávky elektřiny z přenosové soustavy do oblastí Jihočeského kraje a kraje Vysočina, a to i v souvislosti s plánovaným postupným útlumem sítě 220 kV.	
Hlavní potenciálně ovlivněné environmentální limity a popis vlivů		Vliv
Obyvatelstvo a veřejné zdraví:	Bez negativního vlivu na obyvatelstvo a veřejné zdraví.	0
Ovzduší a klima:	Nepřináší rizika pro kvalitu ovzduší.	0
Příroda, krajina a biologická rozmanitost:	Potenciální střety relevantní v měřítku PÚR ČR nebyly zjištěny. Nutno upozornit na problematiku ochrany ptactva a riziko zranění elektrickým proudem.	-1
Voda:	Bez vlivů.	0
Horninové prostředí:	Bez vlivů.	0
Půdní fond:	Předpoklad minimálních záborů půdního fondu. Zásahy do lesních porostů malého rozsahu.	-1
Hmotné statky:	Směřuje k rozvoji stávající infrastruktury s vazbou na již existující trasy pro elektrické vedení a stanice.	+1
Kulturní dědictví:	Kulturní hodnoty v území mohou být ovlivněny vizuálním působením elektrického vedení. Na této úrovni podrobnosti nelze vliv vyhodnotit.	?
Kumulativní vlivy:	Bez vlivů.	0
Synergické vlivy:	Bez vlivů.	0
Sekundární vlivy:	Bez vlivů.	0
Trvání vlivů:	Dlouhodobé	Dt
Potenciální vlivy mimo ČR:	Bez vlivu	0
Souhrnný komentář SEA:	Realizace záměru může mít potenciálně negativní vliv na krajinný ráz. Zohlednit je potřeba zejména přírodní park Polánka.	
Návrhy zmírňujících opatření:	Především v rámci posuzování vlivů na ŽP (SEA/EIA) věnovat zvýšenou pozornost minimalizaci vlivů na krajinný ráz. Při budování elektrického vedení zajistit zlepšování podmínek pro ochranu ptáků prevencí před úrazy elektrickým proudem.	
Závěr:	Lze akceptovat	

Čl. x: Záměr	(150r) E29	
Vymezení	Plocha elektrické stanice 400/110 kV Malešice včetně koridoru pro její zapojení do přenosové soustavy.	
Důvod vymezení	Plocha a koridor pro elektrickou stanici a vedení umožňující zvýšení spolehlivosti a posílení dodávky elektřiny z přenosové soustavy do oblasti Hlavního města Prahy a Středočeského kraje, a to i v souvislosti s plánovaným postupným útlumem sítě 220 kV.	
Hlavní potenciálně ovlivněné environmentální limity a popis vlivů		Vliv
Obyvatelstvo a veřejné zdraví:	Bez negativního vlivu na obyvatelstvo a veřejné zdraví.	0
Ovzduší a klima:	Nepřináší rizika pro kvalitu ovzduší.	0
Příroda, krajina a biologická rozmanitost:	Ve vazbě na stávající rozvodnu Malešice, vlivy nejsou předpokládány.	0
Voda:	Bez vlivů.	0
Horninové prostředí:	Bez vlivů.	0
Půdní fond:	Předpoklad méně významných záborů půdního fondu.	-1
Hmotné statky:	Směřuje k rozvoji stávající infrastruktury s vazbou na již existující trasy pro elektrické vedení a stanice.	+1
Kulturní dědictví:	Kulturní hodnoty v území mohou být ovlivněny vizuálním působením elektrického vedení. Na této úrovni podrobnosti nelze vliv vyhodnotit.	?
Kumulativní vlivy:	Bez vlivů.	0
Synergické vlivy:	Bez vlivů.	0
Sekundární vlivy:	Bez vlivů.	0
Trvání vlivů:	Dlouhodobé	Dt
Potenciální vlivy mimo ČR:	Bez vlivu	0
Souhrnný komentář SEA:	Jedná se o stávající elektrickou stanici, potenciální vlivy na úrovni podrobnosti PÚR ČR minimální.	
Návrhy zmírňujících opatření:	Bez doporučení.	
Závěr:	Lze akceptovat	

13.3.2 Plynárenství

Čl. x: Záměr	(160e) P16	
Vymezení	Koridor pro tranzitní VTL plynovod přepravní soustavy vedoucí z (Sayda–) hranice Německo/ČR–Hora sv. Kateřiny–Přimda–hranice ČR/Německo (–Waidhaus).	
Důvod vymezení	Vysokotlaký plynovod DN 1400 přepravní soustavy vedoucí z okolí obce Hora Svaté Kateřiny (hranice ČR/Německo) k obci Přimda je součástí projektu Capacity4Gas, jehož záměrem je zvýšení bezpečnosti dodávek plynu v ČR a v celém regionu střední a východní Evropy a posílit strategickou roli v ČR v oblasti mezinárodního tranzitu plynu. Trasa plynovodu vede převážně v souběhu s již existující plynárenskou infrastrukturou.	
Hlavní potenciálně ovlivněné environmentální limity a popis vlivů		Vliv
Obyvatelstvo a veřejné zdraví:	Záměr nepředstavuje negativní vliv na obyvatelstvo a veřejné zdraví.	0
Ovzduší a klima:	Záměr nepředstavuje negativní vliv na ovzduší a klima, naopak se může jednat o mírně pozitivní jev z hlediska čistoty ovzduší.	0
Příroda, krajina a biologická rozmanitost:	Záměr je veden v souběhu se stávající infrastrukturou. Vede mimo velkoplošná zvláště chráněná území. Zasahuje do EVL Východní Krušnohoří, EVL Novodomské rašeliniště – Kovářská, (blízkosti) NRBC Střela-Rabštejn, Zahrádky a Stroupeč. V trase koridoru rovněž přírodní parky Horní Střela, Úterský potok - západ a Český Les – Tachov, avšak zásahy do krajinných hodnot nejde předpokládat. Záměr by po své realizaci s ohledem na svůj charakter neměl představovat zásadnější negativní vliv na přírodní hodnoty, problematické může být samotné období realizace.	-1
Voda:	Nedají se předpokládat negativní vlivy na vodní hospodářství a vod jako složku ŽP, nehrozí porušení ochranných podmínek CHOPAV.	0
Horninové prostředí:	Bez vlivů na horninové prostředí.	0
Půdní fond:	V měřítku PÚR pouze zanedbatelné vlivy na půdní fond.	0
Hmotné statky:	Přispěje ke zlepšení vybavenosti území základní infrastrukturou a zabezpečení stabilních dodávek plynu.	+1
Kulturní dědictví:	Bez vlivů.	0
Kumulativní vlivy:	Bez vlivů.	0
Synergické vlivy:	Bez vlivů.	0
Sekundární vlivy:	Bez vlivů.	0
Trvání vlivů:	Dlouhodobé	Dt
Potenciální vlivy mimo ČR:	Podpoří propojení mezi ČR a Německem, bez vlivu na ŽP. Nutná koordinace s Německem	0
Souhrnný komentář SEA:	Střety s přírodními parky jsou s ohledem na charakter záměru akceptovatelné. Koridor potenciálně zasahuje do několika přírodně hodnotných území. Konkrétní míra vlivu bude záviset na technickém řešení a směřování trasy v daném úseku.	
Návrhy zmírňujících opatření:	Při konkrétní lokalizaci koridoru P16 na úrovni ZÚR a ÚPD obcí minimalizovat zásahy do nadregionálních biocenter, evropsky významných lokalit a jiných přírodně hodnotných lokalit.	
Závěr:	Lze akceptovat	

13.3.3 Vodní hospodářství

Pozn.: V rámci návrhu APÚ byla provedena uvedená dílčí úprava znění textu na vodní dílo Skalička, která nahrazuje původní znění „suchá nádrž Teplice“. Termín vodní dílo umožňuje realizaci více možných záměrů. Byly hodnoceny vlivy možnosti s trvalou zátopou, u které se dají předpokládat nejvýznamnější dopady na životní prostředí.

(Pozn.: Pojem vodní dílo umožňuje realizaci více možných typů záměrů, jako např. suchý poldr, poldr se stálým nadržem, průtočná suchá nádrž, víceúčelová nádrž a obdobné. Je možné, že vliv některé z těchto možností bude nižší než hodnocená možnost zvolená jako maximální).

Čl. x: Záměr	(167b) SNT VoD2	
Vymezení	Plocha pro vodní dílo Skalička suchou nádrž Teplice včetně dalších nezbytných ploch a koridorů pro stavby a opatření ke snížení povodňových rizik v povodí řeky Bečvy.	
Důvod vymezení	Zabezpečení ploch pro vodní dílo Skalička suchou nádrž Teplice a ochrana území pro umístění staveb a technických a přírodně blízkých opatření ke snížení povodňových rizik v povodí řeky Bečvy na území více krajů.	
Úkoly pro územní plánování	Vytvořit územní podmínky pro realizaci protipovodňové ochrany v povodí řeky Bečvy pomocí staveb a technických a přírodně blízkých opatření včetně suché nádrže Teplice vodního díla Skalička. Současně zajistit minimalizaci negativního narušení hodnot životního prostředí v území, zejména dopady na soustavu NATURA 2000, maloplošná zvláště chráněná území, přírodní léčivé zdroje a vodní režim podzemních a povrchových vod. Zajistit plochy a koridory pro umístění související veřejné infrastruktury.	
Kritéria a podmínky pro rozhodování o změnách v území	Při posuzování a rozhodování o záměrech vytvářet podmínky pro související plochy a koridory veřejné infrastruktury. Zajištění územní ochrany lokalit pro realizaci staveb a technických a přírodně blízkých opatření ke snížení povodňových rizik. Při rozhodování a posuzování záměru na změny v území minimalizovat negativní narušení hodnot území a dopady na životní prostředí, především minimalizovat narušení předmětů a cílů ochrany soustavy NATURA 2000, maloplošná zvláště chráněná území, přírodní léčivé zdroje a vodní režim podzemních a povrchových vod.	
Hlavní potenciálně ovlivněné environmentální limity a popis vlivů		Vliv
Obyvatelstvo a veřejné zdraví:	Vymezení vodního díla se stálou zátopou znamená riziko významného negativního ovlivnění přírodních léčivých zdrojů v oblasti lázeňského areálu Teplice nad Bečvou. Zde je základním léčebným prostředkem minerální voda s vysokým obsahem CO ₂ . Zdejší minerální voda má vědecky prokázány léčivé účinky při léčení srdečně-cévních a onkologických onemocnění a při poruchách látkové výměny a žláz s vnitřní sekrecí. Voda dále obsahuje až 600 mg/l vápníku a velké množství dalších minerálních látek. Negativní ovlivnění těchto minerálních zdrojů tedy může narušit podmínky pro zdejší lázeňství a tím i pro léčbu obyvatel. V rámci obecnosti a měřítka APÚ není možné podrobnější vyhodnocení, avšak toto riziko je nutné považovat za významné.	-2
Ovzduší a klima:	Vlivy na ovzduší a klima nejsou předpokládány.	0
Příroda, krajina a biologická rozmanitost:	Varianta nádrže se stálým zatopením bude představovat: a) Výraznější přímý zásah do přírodně hodnotných území, zejména přírodní památka Hustopeče - Štěrkáč a EVL Hustopeče - Štěrkáč. Varianty s trvalou zátopou rovněž více ovlivní migrační propustnost a územní systém ekologické stability. b) Varianta s trvalou zátopou může pravděpodobně více ovlivnit režim podzemních vod, čímž může významně ovlivnit Hranický kras, tj. i velmi cennou NPP Zbrašovské aragonitové jeskyně a NPR Hůrka u Hranic, a to včetně unikátní Hranické propasti. c) Vymezení dané plochy jako vodního díla může mít významně negativní vliv na lesáka rumělkového, který je předmětem ochrany v EVL Hustopeče – Štěrkáč. Lesák rumělkový je rovněž jako silně ohrožený druh chráněn zákonem o ochraně přírody a krajiny. d) Větší ovlivnění migrační průchodnosti pro živočichy - hráz přes hlavní část toku bude působit jako významná migrační bariéra pro vodní živočichy. Zároveň vzedmutí vody v toku v případě varianty s trvalou zátopou významně mění	-2

	biotopové podmínky štěrkonosné řeky a pro mnoho druhů vodních živočichů je takováto změna významnou migrační bariérou.	
Voda:	Varianta s trvalou zátopou pravděpodobně více ovlivní režim podzemních vod. Toto může negativně ovlivnit zdroje léčivých vod lázní Teplice nad Bečvou. Velkou neznámou jsou zvodnělé krasové struktury a vliv na ně. Současně nelze přesně předvídat budoucí průsaky skrz privilegované průsakové cesty a jejich výrony na nečekaných místech v zástavbě i mimo ni. Tento efekt je silnější varianty se stálou zátopou, ale týká se i varianty suché nádrže. Riziko ovlivnění splaveninového režimu na řece Bečvě, která je štěrkonosnou řekou. Na splaveninový režim budou mít významný vliv varianty se stálou zátopou. Bečva je výrazně štěrkonosná řeka, a tak u nich bude docházet k zanášení plochy zátopy. Vedle toho bude vznikat efekt „hladové“ vody s výraznějším erozním potenciálem. Předpokládat lze také větší výpar vody z vodní hladiny oproti variantě suché nádrže.	-2
Horninové prostředí:	Varianta s trvalou zátopou pravděpodobně více ovlivní režim podzemních vod. Toto může negativně ovlivnit zdroje léčivých vod lázní Teplice nad Bečvou. Velkou neznámou jsou zvodnělé krasové struktury a vliv na ně. V lokalitě se rovněž nachází ložiska štěrkopísků – jejich ovlivnění variantou se zátopou oproti suché retenční nádrži bude srovnatelné – těžbu v dané lokalitě nelze předpokládat.	?
Půdní fond:	Varianta se stálým zatopením znemožní zemědělské hospodaření, v případě suché retenční nádrže je omezené zemědělské hospodaření možné.	-1
Hmotné statky:	V obou případech nutnost výkupů nemovitostí. Větší ovlivnění prostupnosti území pro člověka.	-1
Kulturní dědictví:	Bez vlivu na kulturní dědictví v případě všech variant.	0
Kumulativní vlivy:	Jedná se o typově unikátní plochu v daném regionu, která má jiný charakter vlivů než ostatní skupiny koridorů a ploch. Kumulace vlivů s jinými plochami, koridory nebo záměry v území není předpokládána.	0
Synergické vlivy:	Jedná se o typově unikátní plochu v daném regionu, která má jiný charakter vlivů než ostatní skupiny koridorů a ploch. Synergie vlivů s jinými plochami, koridory nebo záměry v území není předpokládána.	0
Sekundární vlivy:	Potenciální vlivy vymezení dané plochy na jednotlivé složky životního prostředí jsou podrobně popsány výše. Další sekundární vlivy nebyly identifikovány.	0
Trvání vlivů:	Dlouhodobé	Dt
Potenciální vlivy mimo ČR:	Vzhledem k lokalizaci záměru ve vzdálenosti cca 50 km od Hranice se Slovenskem a 60 km od hranice s Polskem nelze přeshraniční vlivy předpokládat.	0
Souhrnný komentář SEA:	Varianta suché nádrže prošla posouzením vlivů na životní prostředí v rámci Aktualizace č. 1 PÚR ČR. Návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR řeší možnost výstavby vodního díla Skalička, tj. včetně možnosti vodní nádrže se stálým objemem vody a obdobné varianty. V případě realizace vodní nádrže je část vlivů obdobných jako v případě suché nádrže. Pravděpodobné vlivy na některé ze složek životního prostředí jsou však v případě varianty průtočné vodní nádrže se stálým zatopením významnější nebo zcela nové a lze je hodnotit jako významné. Za hlavní potenciálně významné negativní vlivy lze považovat ovlivnění přírodních hodnot v území (EVL a PP Hustopeče – Štěrkáč, NPP Zbrašovské aragonitové jeskyně, NPR Hůrka u Hranic), ovlivnění vodního režimu v širší oblasti a ovlivnění přírodních léčivých zdrojů v oblasti lázeňského areálu Teplice nad Bečvou.	
Návrhy zmírňujících opatření:	S ohledem na uvedená výše popsaná významná rizika a vlivy byly přímo do návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR doplněny v rámci Úkolů pro územní plánování a Kritérií a podmínek pro rozhodování o změnách v území nové požadavky na minimalizaci negativního ovlivnění hodnot ŽP v území, zejména tedy s cílem minimalizovat dopady na soustavu NATURA 2000, MZCHÚ, přírodní léčivé zdroje a vodní režim podzemních a povrchových vod. Tato doplnění lze vnímat z hlediska ochrany životního prostředí jako pozitivní. Avšak i přes jejich doplnění je potenciální vliv dané úpravy na životní prostředí hodnocen jako významně negativní.	
Závěr:	S ohledem na vlivy na jednotlivé složky ŽP je provedená úprava neakceptovatelná. Z výše uvedených důvodů doporučujeme znění daného článku upravit tak, že v něm budou vyloučeny varianty s významně negativním vlivem na životní prostředí (např. varianta se stálou zátopou). Případně doporučujeme ponechat původní znění článku.	

Seznam tabulek

Tabulka 1: Vztah předkládané Aktualizace č. 4 PÚR ČR vůči jiným koncepcím přijatým na mezinárodní a národní úrovni (MŽP, 2015b).....	13
Tabulka 2: Vztah APÚR č. 4 ke koncepčním dokumentům	13
Tabulka 3: Rozloha sesuvných území v ČR (CENIA, 2019b)	45
Tabulka 4: Emise základních znečišťujících látek ze všech zdrojů znečišťování ovzduší v České republice v období 2013-2017 (ČHMÚ, 2019d).....	52
Tabulka 5: Emise základních znečišťujících látek z vyjmenovaných stacionárních zdrojů znečišťování (velké a středně velké zdroje) v České republice v období 2013-2017 (ČHMÚ, 2019d)	52
Tabulka 6: Emise základních znečišťujících látek z malých nevyjmenovaných stacionárních zdrojů v České republice (ČHMÚ, 2019d).....	52
Tabulka 7: Emise základních znečišťujících látek z mobilních zdrojů v České republice (ČHMÚ, 2019d).....	52
Tabulka 8: Chráněné krajinné oblasti (AOPK, 2019b; ÚSOP, 2019).....	81
Tabulka 9: Maloplošně zvláště chráněná území dle krajů, 2018 (CENIA, 2019b).....	84
Tabulka 10: Krajinné památkové zóny v ČR (KPZ NAKI, 2018; MK ČR, 2020)	113
Tabulka 11: Indikace pravděpodobnosti vzniku (negativního) vlivu navrhovaných ploch a koridorů na jednotlivé složky životního prostředí.....	117
Tabulka 12: Návrh ukazatelů pro sledování vlivu Politiky územního rozvoje ČR a její aktualizace na životní prostředí	150

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Přírůstek/Úbytek obyvatel v ČR.....	41
Obrázek 2: Naděje dožití při narození	41
Obrázek 3: Standardizovaná úmrtnost – muži a ženy	43
Obrázek 4: Těžba nerostných surovin v ČR [mil. t], 2000-2018.....	44
Obrázek 5: Sesuvy a jiné nebezpečné svahové deformace na území ČR k 31. 12. 2018 (CENIA, 2019b).....	46
Obrázek 6: Poddolovaná území a hlavní důlní díla v ČR k 31. 12. 2018 (CENIA, 2019b)	47
Obrázek 7: Vývoj celkových emisí hlavních znečišťujících látek, 1990-2017 (ČHMÚ, 2019c).....	49
Obrázek 8: Vývoj celkových emisí částic, 1990-2017 (ČHMÚ, 2019c).....	50
Obrázek 9: Vývoj celkových emisí těžkých kovů, 1990-2017 (ČHMÚ, 2019c)	50
Obrázek 10: Vývoj celkových emisí perzistentních organických látek POP, 1990-2017 (ČHMÚ, 2019c)	51
Obrázek 11: Zdroje vybraných emisí znečišťujících látek v ČR [%], 2017 (CENIA, 2019c)	51
Obrázek 12: Vyznačení oblastí s překročenými imisními limity pro ochranu zdraví bez (LV=12,7 %) a se zahrnutím (LV=87,3 %) přízemního ozonu v roce 2018 (CENIA, 2019)	54
Obrázek 13: Trendy vybraných imisních charakteristik SO ₂ (index, rok 2001 = 100) v letech 2001 – 2017 (ČHMÚ, 2018b)	55
Obrázek 14: Trendy vybraných imisních charakteristik NO ₂ a NO _x (index, rok 2001 = 100) v letech 2001 – 2017 (ČHMÚ, 2018b)	56
Obrázek 15: Pětiletý průměr ročních průměrných koncentrací NO ₂ v letech 2014-2018 (ČHMÚ, 2019c)	57
Obrázek 16: Trendy ročních charakteristik PM ₁₀ v České republice v letech 2001-2017 (ČHMÚ, 2018b)	58
Obrázek 17: Pětiletý průměr ročních průměrných koncentrací PM ₁₀ v letech 2014-2018 (ČHMÚ, 2019c).....	58
Obrázek 18: Pětiletý průměr ročních průměrných koncentrací PM _{2,5} v letech 2014-2018 (ČHMÚ, 2019c).....	59
Obrázek 19: Maximální denní 8hod. klouzavé průměrné koncentrace CO na vybraných stanicích, 2008-2018 (CENIA, 2019)	60
Obrázek 20: Pětiletý průměr ročních průměrných koncentrací benzenu v letech 2014-2018 (ČHMÚ, 2019c).....	61
Obrázek 21: Trendy ročních charakteristik benzo[a]pyrenu v České republice v letech 2006 – 2017 (ČHMÚ, 2018b).....	61
Obrázek 22: Pětiletý průměr ročních průměrných koncentrací benzo[a]pyrenu v letech 2014-2018 (ČHMÚ, 2019c).....	62
Obrázek 23: Trendy ročních charakteristik O ₃ v České republice v letech 2000-2016 (ČHMÚ, 2018b)	63
Obr. 24: Trendy ročních charakteristik těžkých kovů v České republice letech 2008-2018 (ČHMÚ, 2019c).....	64
Obrázek 25: Vývoj agregovaných emisí skleníkových plynů v sektorovém členění [Mt CO ₂ ekv.], 1990-2017 (CENIA, 2019)	66
Obrázek 26: Podíl plochy krajů ČR a aglomerací zasažené celodenním hlukem (indikátor L _{dvn}) nad 55 dB a počet obyvatel exponovaných celodennímu hluku ze silniční dopravy nad mezní hodnotu [% , počet obyvatel], 2017 (CENIA, 2019).....	68
Obrázek 27: Jakost vody v tocích ČR, 2017–2018 (CENIA, 2019).....	71
Obrázek 28: Koncentrace dusíkatých látek v podzemních vodách [mg.l ⁻¹], 2018 (CENIA, 2019).....	73
Obrázek 29: Odběry povrchové vody jednotlivými sektory v ČR [mil. m ³], 2000-2018 (CENIA, 2019)	75
Obrázek 30: Odběry podzemní vody jednotlivými sektory v ČR [mil. m ³], 2000-2018 (CENIA, 2019)	75
Obrázek 31: Množství vypouštěných odpadních vod do vod povrchových v ČR [mil. m ³], 2000-2018 (CENIA, 2019)	77

Obrázek 32: Zvláště chráněná území v ČR, 2018 (CENIA, 2019).....	80
Obrázek 33: Území soustavy Natura 2000 v ČR, 2018 (CENIA, 2019).....	86
Obrázek 34: Biosférické rezervace UNESCO a lokality Ramsarské úmluvy, 2020 (Dle ÚSOP, 2020)	87
Obrázek 35: Koeficient ekologické stability krajiny k roku 2018 (ČSÚ, 2020)	89
Obrázek 36: Nadregionální a regionální ÚSES na území ČR (Veronica, 2020).....	90
Obrázek 37: Změna fragmentace krajiny v letech 2000 až 2016 znázorněná pomocí metody UAT (Dostál et al., 2017)	92
Obrázek 38: Migrační koridory pro velké savce v České republice (AOPK, 2010b).....	94
Obrázek 39: Potenciální ohroženost zemědělské půdy vodní erozí v ČR, 2018 (CENIA, 2019)	98
Obrázek 40: Potenciální ohroženost zemědělské půdy větrnou erozí v ČR, 2018 (CENIA, 2019)	98
Obrázek 41: Zásoba využitelné vody v půdě (VVK = 170 mm.m ⁻¹) – aktuální stav modelované hodnoty ke dni 19. 8. 2018 [% VVK] (CENIA, 2019)	100
Obrázek 42: Podíl jehličnatých a listnatých dřevin na celkové porostní ploše lesů v ČR a porovnání současného stavu s doporučenou resp. přirozenou skladbou (ISSAR, 2020).....	103
Obrázek 43: Vývoj věkové struktury lesních porostů v ČR [%], 2000, 2010, 2018 (CENIA, 2019)	104
Obrázek 44: Vývoj defoliace listnatých a jehličnatých porostů dle věku v ČR (ISSAR, 2020).....	105
Obrázek 45: Struktura celkové produkce odpadů v ČR [%], 2018 (CENIA, 2019)	107
Obrázek 46: Podíl vybraných způsobů nakládání s komunálními odpady na celkové produkci komunálních odpadů v ČR [%], 2009-2018 (CENIA, 2019)	109
Obrázek 47: Podíl vybraných způsobů nakládání s odpady na celkové produkci odpadů v ČR [%], 2009-2018 (CENIA, 2019)	110
Obrázek 48: Cirkulární ekonomika vs. lineární ekonomika (INCIEN, 2020)	111
Obrázek 49: Krajinne památkové zóny v ČR (AOPK ČR, 2016).....	113

PŘEHLED POUŽITÝCH ZDROJŮ

- AK ČR (2020): Zemědělské sucho v České republice – vývoj, dopady a adaptace. Dostupné na <<https://www.intersucho.cz/userfiles/file/ZemedelskeSucho.pdf?fbclid=IwAR3bygrp7gs9Ryua9hljBObkZgcSC8xHUtnvIJDMUhGkP5ILIAE9w-Wk2bg>>.
- Anděl et al. (2010): Ochrana průchodnosti krajiny pro velké savce. Dostupné na <<http://www.ochranaprirody.cz/res/archive/008/004086.pdf?seek=1369389608>>.
- Anděl et al. (2011): Průchodnost silnic a dálnic pro volně žijící živočichy. Dostupné na <http://www.evernia.cz/publikace/Pruchodnost_silnic_a_dalnic_pro_volne_zijici_zivocichy_mal_a.pdf>.
- AOPK (2010): Ochrana průchodnosti krajiny pro velké savce. Dostupné na <<https://www.selmy.cz/data/publications/ochrana-pruchodnosti-pro-velke-savce.pdf>>.
- AOPK (2010b): Ochrana průchodnosti krajiny pro velké savce. Mapová příloha. Dostupné na <<http://www.ochranaprirody.cz/res/archive/108/014874.pdf?seek=1373450676>>.
- AOPK (2015): Celková koncepce pro řešení ochrany fauny terestrických ekosystémů v ČR před fragmentací krajiny. Dostupné na <<http://www.ochranaprirody.cz/res/archive/367/055450.pdf?seek=1503296085>>.
- AOPK ČR (2016): Krajinné památkové zóny – území s kulturně-historickými hodnotami. Ochrana přírody 4/2016. Péče o přírodu a krajinu. Dostupné na <<https://www.casopis.ochranaprirody.cz/pece-o-prirodu-a-krajinu/krajinne-pamatkove-zony-uzemi-s-kulturne-historickymi-hodnotami/>>.
- Brázdil et al. (2015): Sucho v českých zemích: minulost, současnost, budoucnost. Dostupné na <https://www.intersucho.cz/userfiles/file/Sucho_v_ceskych_zemich_SAZBA_web.pdf>.
- CENIA (2012): Zpráva o životním prostředí České republiky 2011. Dostupné na <[https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zpravy_o_stavu_zivotniho_prostredi_publikace/\\$FILE/SOPSPZP-zprava_zp_2011-20160713.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zpravy_o_stavu_zivotniho_prostredi_publikace/$FILE/SOPSPZP-zprava_zp_2011-20160713.pdf)>.
- CENIA (2017): Zpráva o životním prostředí České republiky 2016. Dostupné na <[https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zpravy_o_stavu_zivotniho_prostredi_publikace/\\$FILE/SOPSPZP-Zprava_ZP_CR_2016-20171211.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zpravy_o_stavu_zivotniho_prostredi_publikace/$FILE/SOPSPZP-Zprava_ZP_CR_2016-20171211.pdf)>.
- CENIA (2018): Zpráva o životním prostředí České republiky 2017. Dostupné na <[https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zpravy_o_stavu_zivotniho_prostredi_publikace/\\$FILE/OPZPUR-Zprava_ZP_CR_2017-20190116.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zpravy_o_stavu_zivotniho_prostredi_publikace/$FILE/OPZPUR-Zprava_ZP_CR_2017-20190116.pdf)>.
- CENIA (2018b): Statistická ročenka životního prostředí České republiky 2017. Dostupné na <https://www.cenia.cz/wp-content/uploads/2019/07/Statisticka_Rocenka_ZP_CR_2017-1.pdf>.
- CENIA (2019): Zpráva o životním prostředí České republiky 2018. Dostupné na <[https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zpravy_o_stavu_zivotniho_prostredi_publikace/\\$FILE/OPZPUR-Zprava_ZP_CR_2018_20200207.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zpravy_o_stavu_zivotniho_prostredi_publikace/$FILE/OPZPUR-Zprava_ZP_CR_2018_20200207.pdf)>.
- CENIA (2019b): Statistická ročenka životního prostředí České republiky 2018. Dostupné na <https://www.cenia.cz/wp-content/uploads/2020/01/Statisticka_Rocenka_ZP_CR-2018.pdf>.
- CENIA (2019c): Souhrnná zpráva o životním prostředí v krajích ČR 2018. Dostupné na <[https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zivotni_prostredi_zpravy_vsechny_kraje/\\$FILE/OPZPUR-\(1\)Souhrnna2018-20200128.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zivotni_prostredi_zpravy_vsechny_kraje/$FILE/OPZPUR-(1)Souhrnna2018-20200128.pdf)>.
- ČHMÚ (2014): Povodně v České republice v červnu 2013. Dostupné na <http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/reditel/SIS/publikace/Povodne_2013.pdf>.
- ČHMÚ (2018): Suché období 2014–2017 vyhodnocení, dopady a opatření. Dostupné na <http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/reditel/SIS/publikace/sbornik_Sucho_web.pdf>.
- ČHMÚ (2018b): Znečištění ovzduší na území České republiky v roce 2017. Grafická ročenka 2017. Dostupné na <http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko/grafroc/17groc/gr17cz/Obsah_CZ.html>.
- ČHMÚ (2018c): Suché období 2014–2017 vyhodnocení, dopady a opatření. Dostupné na <http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/reditel/SIS/publikace/sbornik_Sucho_web.pdf>

- ČHMÚ (2019): Sucho 2014-2018. Sborník abstraktů. Dostupné na <http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/ruzne/Sbornik_Sucho_komplet_web.pdf>.
- ČHMÚ (2019b): Sucho v roce 2018 – předběžné hodnocení. Dostupné na <http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/tiskove/zpravy/2019/Predbezna_zprava_o_suchu_2018.pdf>.
- ČHMÚ (2019c): Znečištění ovzduší na území České republiky v roce 2018. Grafická ročenka 2018. Dostupné na <http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko/grafroc/18groc/gr18cz/Obsah_CZ.html>.
- ČHMÚ (2019d): EMIS – Emisní bilance České republiky. Dostupné na <<http://pr-asu.chmi.cz:8080/EmisBilanceView/faces/viewBalance.xhtml>>.
- CHMU (2019e): Aktualizace Komplexní studie dopadů, zranitelnosti a zdrojů rizik souvisejících se změnou klimatu v ČR z roku 2015. Dostupné na <https://www.mzp.cz/cz/studie_dopadu_zmena_klimatu>
- ČSÚ (2018): Statistická ročenka České republiky 2018. Dostupné na <<https://www.czso.cz/documents/10180/61431878/32019818.pdf/f7a76822-fe74-4caa-8031-6cf5963e125f?version=1.4>>.
- ČSÚ (2019): Statistická ročenka České republiky 2019. Dostupné na <<https://www.czso.cz/documents/10180/92010906/32019819.pdf/6bf03523-f75f-4335-97db-755c1c466337?version=1.6>>.
- ČÚZK (2019): Souhrnné přehledy o půdním fondu z údajů katastru nemovitostí České republiky 2019. Dostupné na <https://www.cuzk.cz/Periodika-a-publikace/Statisticke-udaje/Souhrne-prehledy-pudniho-fondu/Rocenka_pudniho_fondu_2019.aspx>.
- Dostál et al. (2017): Vyhodnocení vlivů návrhu Aktualizace č. 1 Politiky územního rozvoje ČR na udržitelný rozvoj území. In Ekotoxa (2018). Dostupné na <<http://www.ur.cz/images/1-uzemni-planovani-a-stavebni-rad/politika-uzemniho-rozvoje-aktualizace-1-2015/vv-uplatnovani-pur-cr-ve-zneni-a1-na-uru-2018-10-01.pdf>>
- eAGRI (2019): Půda – Degradace půd. Dostupné na <<http://eagri.cz/public/web/mze/puda/ochrana-pudy-a-krajiny/degradace-pud/>>.
- Ekotoxa (2018): Adaptační strategie statutárního města Opava na změnu klimatu. Analytická část.
- KOPK (2007): Koncepce ochrany přírody a krajiny Jihočeského kraje. Dostupné na <<https://www.kraj-jihocesky.cz/jihocesky-kraj/koncepcni-materialy#koncepce-ochrany-prirody-jihoceskeho-kraje>>.
- MK ČR (2020): Památkové zóny. Dostupné na <<https://www.mkcr.cz/pamatkove-zony-265.html>>.
- MPO (2019): Národní strategie regenerací brownfieldů 2019-2024. Dostupné na <http://www.brownfieldy.eu/wp-content/uploads/2019/08/NSRB-2019-2024_20190708.pdf>.
- MZ ČR (2014): Zpráva o zdraví obyvatel České republiky. Dostupné na <http://www.mzcr.cz/verejne/dokumenty/zprava-o-zdravi-obyvatel-ceske-republiky2014-9420_3016_5.html>.
- MZe (2014): Zpráva o stavu vodního hospodářství České republiky v roce 2014. Dostupné na <http://eagri.cz/public/web/file/428075/Zprava_o_stavu_vodniho_hospodarstvi_Ceske_republiky_v_roce_2014.pdf>
- MZe (2016): Zpráva o stavu vodního hospodářství České republiky v roce 2016. Dostupné na <http://eagri.cz/public/web/file/551552/Zprava_o_stavu_vodniho_hospodarstvi_2016_FINAL.pdf>
- Mze (2020): Stručně o vodě v České republice. Dostupné na <http://eagri.cz/public/web/file/650470/Publikace_Strucne_o_vode_185x100mm_web.pdf>.
- MŽP (2015): Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR. Dostupné na <[https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zmena_klimatu_adaptacni_strategie/\\$FILE/OEOK-Adaptacni_strategie-20151029.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zmena_klimatu_adaptacni_strategie/$FILE/OEOK-Adaptacni_strategie-20151029.pdf)>.
- MŽP (2015b): Metodické doporučení pro vyhodnocení vlivů PÚR ČR a ZÚR na životní prostředí. Věstník – ročník XV, únor 2015, částka 2. Dostupné na

- <[https://www.mzp.cz/web/edice.nsf/C55BC62354ABEF72C1257DFD0050C5C1/\\$file/V%C4%9Bstn%C3%ADk_02_unor_2015_final.pdf](https://www.mzp.cz/web/edice.nsf/C55BC62354ABEF72C1257DFD0050C5C1/$file/V%C4%9Bstn%C3%ADk_02_unor_2015_final.pdf)>.
- MŽP (2018): Kotlíkové dotace. Dostupné na <[https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/news_19010_KD/\\$FILE/Prezentace_3-v%C3%BDzva_kotl%C3%ADky_10-01-19.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/news_19010_KD/$FILE/Prezentace_3-v%C3%BDzva_kotl%C3%ADky_10-01-19.pdf)>
 - TA ČR (2018): Cirkulární Česko. Dostupné na <<https://hub.cirkularnicesko.cz/wp-content/uploads/2019/01/Cirkularni-Cesko-final.pdf>>.
 - TU-VŠB (2019): Základy regionální geologie České republiky. Dostupné na <http://geologie.vsb.cz/geologie/KAPITOLY/11_REGION%C3%81LN%C3%8D_GEO/11_regionalka.htm>.
 - ÚG - FS VUT (2005): Svahové pohyby, sesuvy. Dostupné na <https://geotech.fce.vutbr.cz/wp-content/uploads/sites/17/2018/09/mhig_8.pdf>.
 - VÚV TGM (2018): Činnosti k podpoře výkonu státní správy v problematice sucha v roce 2017. Ochranná pásma vodních zdrojů – závěrečná zpráva. Dostupné na <http://www.suchovkrajine.cz/sites/default/files/vystup/sucho_07_opzv_zaverecna_zprava.pdf>.
- <http://www.ochranaprirody.cz/> (AOPK, 2020)
 - <https://brownfielddotace.czechinvest.org/Aplikace/bf-public-x.nsf/bfs.xsp> (Czech Invest, 2020)
 - <http://portal.chmi.cz/> (ČHMÚ, 2020)
 - <https://www.czso.cz/> (ČSÚ, 2020)
 - <https://www.cuzk.cz/> (ČÚZK, 2020)
 - <https://incien.org/> (INCIEN, 2020)
 - <https://issar.cenia.cz/> (ISSAR, 2020)
 - www.kpz-naki.cz (KPZ NAKI, 2020)
 - <https://www.krnapp.cz/> (KRNAP, 2019)
 - <https://www.mezistromy.cz/> (Mezistromy, 2018)
 - <http://www.mzcr.cz/hlukovemapy/> (MZ ČR, 2020b)
 - <https://www.mzp.cz/> (MŽP, 2020)
 - <https://www.npcs.cz/> (NP ČŠ, 2019)
 - <https://www.nppodyji.cz/> / (NP Podyjí, 2019)
 - <https://www.opravmecesko.cz/> (Opravme Česko, 2020)
 - <http://www.povis.cz/html/> (POVIS, 2020)
 - <https://www.sekm.cz/portal/> (SEKM, 2020)
 - <https://www.npsumava.cz/> (Šumava, 2019)
 - <https://www.unesco-czech.cz/> (UNESCO, 2020)
 - <https://drusop.nature.cz/portal/> (ÚSOP, 2020)
 - <https://www.veronica.cz/> (Veronica, 2020)

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

VI. - příloha B

VYHODNOCENÍ VLIVŮ NÁVRHU AKTUALIZACE Č. 4 POLITIKY ÚZEMNÍHO ROZVOJE ČR NA UDRŽITELNÝ ROZVOJ ÚZEMÍ

**„Část B – Posouzení vlivů na evropsky významné lokality a
ptačí oblasti podle §45i zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně
přírody a krajiny, v platném znění“**

EKOTOXA s.r.o.

Ministerstvo pro místní rozvoj

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Požizovatel:
Ministerstvo pro místní rozvoj
Staroměstské náměstí 6, Praha 1, PSČ 110 15

Objednatel:
Ústav územního rozvoje
Jakubské nám. 3, Brno, PSČ 602 00

Zpracovatel:
EKOTOXA s.r.o.
Fišova 7, Brno, PSČ 602 00

EKOTOXA s.r.o.

Mgr. Zdeněk Frélich

autorizovaná osoba dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

EKOTOXA s.r.o.
-6- Fišova 403/7
602 00 Brno, Černá Pole
IČ: 64608531, DIČ: CZ64608531

OBSAH

1. Úvod.....	5
1.1 Předmět posouzení	5
1.2 Cíl hodnocení	6
1.3 Postup vypracování hodnocení.....	6
2. Základní údaje o Aktualizaci č. 4 PÚR ČR.....	8
2.1 Název PÚR ČR.....	8
2.2 Zpracovatel Vyhodnocení vlivů na životní prostředí	8
2.3 Přehled obsahu a navržených variant řešení politiky územního rozvoje a hlavních důvodů pro jejich výběr.....	8
2.3.1 Charakter a obsah návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR	8
2.3.2 Shrnutí případných úprav politiky územního rozvoje provedených během zpracování posouzení.....	10
2.3.3 Kopie stanovisek orgánu ochrany přírody podle § 45i odst. 1 zákona, kterými nebyl vyloučen její významný vliv	10
3. Zhodnocení dostatečnosti podkladů pro zpracování posouzení vlivu politiky územního rozvoje a jejich jednotlivých variant a výčet použitých zdrojů.....	19
3.1 Údaje o provedených konzultacích s odbornými osobami.....	19
4. Identifikaci evropsky významných lokalit a ptáčích oblastí, popřípadě jejich předmětů ochrany, které budou pravděpodobně politikou územního rozvoje ovlivněny, včetně lokalit na území cizího státu, a zdůvodnění způsobu jejich výběru.....	20
4.1 Identifikace dotčených lokalit	21
5. Identifikaci a popis předpokládaných vlivů jednotlivých součástí politiky územního rozvoje včetně vlivů přeshraničních.....	22
5.1 Způsob hodnocení	22
5.2 Vyhodnocení významnosti vlivů včetně vlivů kumulativních, synergických a vlivů spolupůsobících faktorů	25
5.2.1 Republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území ...	25
5.2.2 Rozvojové oblasti	27
5.2.3 Rozvojové osy	29
5.2.4 Specifické oblasti	30
5.2.5 Koridory a plochy dopravní infrastruktury.....	33
5.2.5.1 Železniční doprava	33
5.2.5.2 Silniční doprava.....	38
5.2.5.3 Lodní doprava.....	39
5.2.5.4 Letiště	39

5.2.6	Koridory a plochy technické infrastruktury a souvisejících záměrů	40
5.2.6.1	Elektroenergetika.....	40
5.2.6.2	Plynárenství.....	42
5.2.6.3	Vodní hospodářství.....	42
5.2.7	Další úkoly pro ministerstva, jiné ústřední správní úřady a pro územní plánování	44
5.2.7.1	Úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady	44
5.2.7.2	Úkoly pro územní plánování	44
5.3	Komentář ke kumulativním a synergickým vlivům	45
5.4	Porovnání variant řešení politiky územního rozvoje z hlediska významnosti vlivů, pokud byly tyto varianty předloženy	45
6.	Proveditelná opatření k prevenci, vyloučení nebo snížení očekávaných nepříznivých vlivů politiky územního rozvoje, včetně odůvodnění jejich stanovení	46
6.1	Porovnání míry vlivu politiky územního rozvoje bez provedení opatření k prevenci, vyloučení nebo snížení očekávaných nepříznivých vlivů záměru s mírou vlivu v případě jejich provedení.....	47
7.	Závěr posouzení z hlediska významnosti vlivu politiky územního rozvoje a konstatování, zda politika územního rozvoje má nebo nemá významný negativní vliv na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti.....	48
7.1	Rámcové zhodnocení možností případných kompenzačních opatření, je-li vliv koncepce hodnocen jako významně negativní	48
8.	Použité zdroje literatury	49

1. ÚVOD

1.1 PŘEDMĚT POSOUZENÍ

Předmětem posouzení je návrh Aktualizace č. 4 Politiky územního rozvoje ČR (dále také Aktualizace č. 4 PÚR ČR). Předkladatelem této koncepce je Ministerstvo pro místní rozvoj.

Zpracovatelem návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR je Ústav územního rozvoje. Zpracování aktualizace vychází ze Zprávy o uplatňování Politiky územního rozvoje ČR, ve znění Aktualizace č. 1. Zde jsou v části D uvedeny „Návrhy na aktualizaci PÚR a jejich zdůvodnění, popřípadě návrh a důvody na pořízení nové PÚR“. Tato část je základním podkladem pro zpracování návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR.

K tomuto návrhu Zprávy o uplatňování PÚR ČR, ve znění Aktualizace č. 1, vydalo dne 28. 2. 2019 Ministerstvo životního prostředí ČR **stanovisko** (č.j. MŽP/2019/710/447) ve smyslu § 35 odst. 2 písm. f) stavebního zákona. MŽP zde k problematice Natura 2000 konstatuje následující:

Na základě obdržených podkladů a s přihlédnutím ke kritériím přílohy č. 8 k zákonu o posuzování vlivů na životní prostředí, a to zejména k předmětu změny koncepce a charakteristice dotčeného území, požaduje posouzení aktualizace PÚR z hlediska jejich vlivů na životní prostředí a zároveň stanoví níže uvedené podrobnější požadavky na obsah a rozsah vyhodnocení vlivů předmětné aktualizace PÚR na životní prostředí. Aktualizace PÚR může mít významný vliv na životní prostředí, a proto je nezbytné provést její posouzení z hlediska vlivů na životní prostředí, a to v plném rozsahu dle přílohy stavebního zákona.

MŽP jako dotčený orgán při pořizování politiky územního rozvoje v souladu s § 10i odst. 2 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí stanoví níže uvedené podrobnější požadavky na obsah a rozsah vyhodnocení vlivů aktualizace PÚR na životní prostředí. Obecně však platí ta zásada, že MŽP požaduje zpracovat vyhodnocení vlivů aktualizace PÚR na životní prostředí dle přílohy stavebního zákona a v takové podrobnosti, jaká odpovídá měřítku zpracování předložené aktualizace PÚR...

... Jelikož Krajský úřad kraje Vysočina, Krajský úřad Zlínského kraje a Agentura ochrany přírody a krajiny ČR jakožto příslušné orgány ochrany přírody nevyloučily svými stanovisky dle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny významný vliv aktualizace PÚR na lokality soustavy Natura 2000, musí být tato předmětem posouzení podle § 45i odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny a jeho prováděcího předpisu (vyhláška č. 142/2018 Sb., o náležitostech posouzení vlivu záměru a koncepce na EVL a PO a o náležitostech hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny).

Nevyloučí-li výsledek posouzení podle ustanovení § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny významný negativní vliv koncepce na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti, musí pořizovatel respektovat ustanovení § 45i odst. 2 a odst. 8 až odst. 12 zákona o ochraně přírody a krajiny.

15. Autorizovaná osoba musí vyhodnotit veškeré předložené varianty aktivit vyplývajících z aktualizace PÚR (popř. varianty, které byly po domluvě s ní doplněny pořizovatelem) z hlediska jejich přípustnosti (přípustné, podmíněně přípustné, nepřípustné) s ochranou EVL a PO a také jejich předmětů ochrany. U varianty podmíněně přípustné se navrhnou případná opatření, která by vyloučila, zmírnila nebo kompenzovala negativní vliv na tyto chráněné lokality. Autorizovaná osoba porovná varianty a stanoví jejich pořadí z hlediska vlivů na EVL, PO a jejich předmět ochrany a územní celistvost a ve svém závěru konstatuje nejpříjemnější variantu ve vztahu k zájmům ochrany přírody. V případě, že dle jejího názoru je možné najít vhodnější řešení, která nejsou v aktualizaci PÚR zahrnuta, je možné je ve vyhodnocení uvést. Z uvedeného vyplývá, že v závěru vyhodnocení musí

být provedeno porovnání hodnocených variant a doporučení té, která má co nejmenší negativní vlivy na území EVL a PO. Přitom všechny varianty mající významné negativní vlivy na území EVL a PO jsou z hlediska ochrany těchto území nepřijatelné (jestliže je aktualizace PÚR obsahuje, nemůže autorizovaná osoba navrhnout souhlasné stanovisko SEA).

16. Závěry vyhodnocení vlivů na území EVL a PO musí být zdůvodněny a jasně formulovány. To znamená, že musí být provedeno vyhodnocení nových (upravovaných) návrhů na aktualizaci PÚR ve vztahu ke konkrétním územím EVL a PO a dotčeným předmětům ochrany, avšak v podrobnosti odpovídající informacím poskytnutých PÚR. U každé hodnocené aktivity je nutné uvést bodové ohodnocení vlivu včetně komentáře (zdůvodnění). V závěru vyhodnocení je nezbytné uvést, zda aktualizace PÚR jako celek nebude mít významné negativní vlivy na EVL a PO. Případně, nelze-li kvůli obecnosti aktualizace PÚR (navrhovaných aktivit) vyhodnotit vlivy na území EVL a PO, je třeba v závěru vyhodnocení uvést, že toto musí být provedeno při posouzení níže postavené koncepce nebo záměru.

Jak je tedy uvedeno výše, významný vliv na lokality soustavy Natura 2000 nevyloučily tyto orgány ochrany přírody:

- Krajský úřad kraje Vysočina,
- Krajský úřad Zlínského kraje a
- Agentura ochrany přírody a krajiny ČR

1.2 CÍL HODNOCENÍ

Posouzení vlivu návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR na lokality soustavy Natura 2000 dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, je samostatnou částí vyhodnocení vlivu této koncepce na životní prostředí podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu a zákona č. 100/2001 Sb. o posuzování vlivu na životní prostředí ve znění pozdějších předpisů.

Cílem naturového hodnocení bylo zjistit, zda předložený návrh APÚR č. 4, respektive provedené níže specifikované úpravy, ne/mohou mít významně negativní vliv na lokality soustavy Natura 2000, konkrétně na ptáčích oblastech a evropsky významné lokality a na předměty ochrany v nich a celistvost těchto lokalit, které mohou být předloženou koncepcí dotčené.

1.3 POSTUP VYPRACOVÁNÍ HODNOCENÍ

Zpracovatel posouzení začal spolupracovat na vyhodnocení SEA se zpracovatelem koncepce od začátku r. 2020, tj. v době, kdy byla připravována pracovní verze APÚR č. 4.

Návrh APÚR č. 4 navrhuje řadu úprav v rámci doposud platné PÚR ČR. Posouzení je zaměřeno na vyhodnocení relevantních navržených změn a úprav, které jsou v rámci návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR provedeny, a to z hlediska vlivu na lokality soustavy Natura 2000 v rozsahu a podrobnosti PÚR a míře konkrétnosti a rozsahu návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR.

Předmětem posouzení jsou především:

- nové pasáže návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR z r. 2020, která byla vytvořena na základě Zprávy o uplatňování Politiky územního rozvoje České republiky 2008, ve znění Aktualizace č. 1 - části D „Návrhy na aktualizaci politiky územního rozvoje a jejich zdůvodnění, popřípadě návrh a důvody na pořízení nové politiky územního rozvoje“, u nichž je hodnocení relevantní.
- úpravy a změny záměrů obsažených v návrhu Politiky územního rozvoje, ve znění Aktualizace č. 4.

Úpravy jednotlivých pasáží a článků návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR, u kterých došlo ke změnám, a které mají reálný dopad v území, respektive možné vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví, jsou posouzeny a okomentovány z hlediska vlivů těchto úprav na lokality soustavy Natura 2000.

Naopak nejsou hodnoceny ty úpravy pasáží, které nepředstavují významnější obsahovou změnu, nemají územní průmět apod. Tj. např. zpřesnění popisu trasy koridoru bez ovlivnění jeho lokalizace (např. SRN vs. Německo), méně zásadní úpravy znění republikových priorit územního plánování, změnu označení dopravní stavby (rychlostní silnice vs. dálnice) a další. Hodnoceny byly tedy pouze nové záměry (plochy, koridory, nové republikové priority územního plánování, úkoly ...) a změny, které mají podstatnější průmět v území.

Řada provedených změn je obecného charakteru nebo nemá konkrétní územní dopad, proto nemohou mít vliv na lokality soustavy Natura 2000 a také nebyla předmětem hodnocení. Vodítkem pro toto rozdělení byla odborná úvaha hodnotitele.

Naturové hodnocení vychází z textu předloženého návrhu APÚR č. 4, stanoviska příslušných orgánů ochrany přírody vydaných dle § 45i ZOPK, požadavků stanoviska MŽP a zpracování dalších odborných podkladů. Při hodnocení byla respektována „Metodika hodnocení významnosti vlivů při posuzování podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů“, jež byla vydána ve Věstníku MŽP v listopadu 2007, respektive Metodický pokyn „Postup hodnocení vlivů koncepcí a záměrů na evropsky významné lokality a ptačí oblasti“, který byl vydán ve Věstníku MŽP z listopadu 2018. Rovněž je respektována „Vyhláška o náležitostech posouzení vlivu záměru a koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti a o náležitostech hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny“, která byla vydána v červenci 2018 s platností od 1. srpna 2018.

2. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O AKTUALIZACI Č. 4 PÚR ČR

2.1 NÁZEV PÚR ČR

Aktualizace č. 4 Politiky územního rozvoje ČR

2.2 ZPRACOVATEL VYHODNOCENÍ VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Zpracovatel Vyhodnocení: EKOTOXA s.r.o.
Ve spolupráci s RADDIT consulting s.r.o.

Vedoucí zprac. týmu: Mgr. Zdeněk Frélich

2.3 PŘEHLED OBSAHU A NAVRŽENÝCH VARIANT ŘEŠENÍ POLITIKY ÚZEMNÍHO ROZVOJE A HLAVNÍCH DŮVODŮ PRO JEJICH VÝBĚR

2.3.1 Charakter a obsah návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR

Politika územního rozvoje je nezastupitelným závazným nástrojem územního plánování vlády ČR k usměrňování územního rozvoje ve věcech republikového významu. Poskytuje základní rámce pro koordinaci územně plánovací činnosti krajů a obcí a pro koordinaci činnosti ministerstev, jiných ústředních správních úřadů a jimi řízených úřadů, které mají dopad na využívání území, na jeho uspořádání nebo které jsou podmínkami území zásadně ovlivňovány.

Návrh aktualizace vychází ze **Zprávy o uplatňování PÚR ČR**, ve znění Aktualizace č. 1, především z části D.

Z hlediska vlivů na životní prostředí, respektive na lokality soustavy Natura 2000, jsou ve Zprávě o uplatňování PÚR ČR, ve znění Aktualizace č. 1, důležité závěry obsažené v kapitole B - Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území s uvedením, zda nebyly zjištěny nepředpokládané negativní dopady na životní prostředí, spolu s návrhy pro jejich eliminaci, minimalizaci nebo kompenzaci. V této kapitole je mimo jiné konstatováno, že:

- Nebyly zjištěny nepředpokládané negativní dopady na životní prostředí (Pozn.: a tím také na lokality soustavy Natura 2000)
- Nebyly zjištěny nepředpokládané negativní dopady na hospodářský rozvoj
- Nebyly zjištěny nepředpokládané negativní dopady na soudržnost společenství obyvatel v území
- V rámci Vyhodnocení vlivů uplatňování PÚR ČR na udržitelný rozvoj území nebyly zjištěny významné negativní dopady na celkovou vyváženost územních podmínek pro udržitelný rozvoj území (§ 18 odst. 1 stavebního zákona).

(Pozn.: Celé znění kapitoly b) Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území s uvedením, zda nebyly zjištěny nepředpokládané negativní dopady na životní prostředí, spolu s návrhy pro jejich eliminaci, minimalizaci nebo kompenzaci je k dispozici ve Zprávě o uplatňování Politiky územního rozvoje České republiky, ve znění Aktualizace č. 1).

Tato informace je důležitá právě s ohledem na následující posouzení. To tedy bude, i s ohledem na výše uvedené, zaměřeno především na změny a úpravy v tomto návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR oproti doposud platné PÚR ČR.

Politika územního rozvoje obecně (dle § 32 stavebního zákona) má následující obsah:

- a) stanoví republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území,
- b) vymezuje oblasti se zvýšenými požadavky na změny v území z důvodů soustředění aktivit mezinárodního a republikového významu nebo které svým významem přesahují území jednoho kraje, to je rozvojové oblasti a rozvojové osy,
- c) vymezuje oblasti se specifickými hodnotami a se specifickými problémy mezinárodního a republikového významu nebo které svým významem přesahují území jednoho kraje,
- d) schematicky vymezuje plochy a koridory dopravní a technické infrastruktury mezinárodního a republikového významu nebo které svým významem přesahují území jednoho kraje,
- e) stanoví ve vymezených oblastech, plochách a koridorech kritéria a podmínky pro rozhodování o možných variantách nebo alternativách změn v území a pro jejich posuzování, zejména s ohledem na jejich budoucí význam, možná ohrožení, rozvoj, útlum, preference a rizika,
- f) stanoví úkoly podle § 31.

Tyto oblasti jsou řešeny také v rámci návrhu APÚR č. 4. Ten v jednotlivých částech textu zpřesňuje, doplňuje nebo přidává nové úkoly pro územní plánování a kritéria a podmínky pro rozhodování o změnách v území, zpřesňuje vymezení rozvojových oblastí a os a specifických oblastí, zpřesňuje, vypouští nebo vymezuje nové koridory a plochy pro dopravní a technickou infrastrukturu a stanovuje nové úkoly pro ministerstva, jiné ústřední správní úřady a územní plánování.

Provedených změn a úprav je velké množství a není proto účelné ani možné je zde všechny uvádět. Jsou obsaženy v samotném návrhu APÚR č. 4, který je příkládán současně s Vyhodnocením vlivů na udržitelný rozvoj území. Znění upravených pasáží je rovněž zřejmé u samotného vyhodnocení bud v kap. 6, nebo v rámci tabulkového hodnocení v Příloze č. 1.

Pro lepší přehled zde uvádíme hlavní navržené změny:

- a) **Republikové priority územního plánování** – dílčí úpravy znění většiny republikových priorit menšího rozsahu směřující ke zpřesnění dané priority
- b) **Rozvojové oblasti a osy** – nedošlo k vymezení nebo odstranění žádné rozvojové oblasti osy. Zpřesněno znění některých vymezení nebo důvodů vymezení těchto oblastí.
- c) **Specifické oblasti** – vymezeny dvě nové specifické oblasti SOB8 Sokolovsko a SOB9 Specifická oblast, ve které se projevuje aktuální problém ohrožení území suchem. Dílčí zpřesnění textace u stávajících specifických oblastí.
- d) **Železniční doprava** – původní článek 83 VR1 vymezující souhrnně koridory vysokorychlostní dopravy v rámci celé ČR byl rozdělen na 8 dílčích úseků ŽD1-ŽD8. Upraveno formálně označení dalších koridorů, jejich vymezení a důvodu vymezení. Vymezeny nové koridory konvenční železniční dopravy ŽD21-ŽD23.
- e) **Silniční doprava** – změněno označení koridorů silniční dopravy. Původní koridor R49 (čl. 101) rozdělen na úsek SD5 a SD13. Významnější úpravy s možným dopadem v území a na životní prostředí provedeny u koridorů SD7 a SD8. Další formální úpravy jsou okomentovány v rámci Přílohy č. 1.
- f) **Vodní doprava** – nově vymezen koridor VD3 pro vodní cestu využívanou na Vltavě v úseku Třebenice–České Budějovice.
- g) **Letiště** – vymezena plocha L3 týkající se stávajícího letiště Brno-Tuřany.
- h) **Elektroenergetika** – nově vymezeny koridory a plochy E26-E29 a doplněno znění článků E20 a E23.
- i) **Plynárenství** – doplněn nově koridor P16 pro tranzitní VTL plynovod přepravní soustavy vedoucí z (Sayda–) hranice Německo/ČR–Hora sv. Kateřiny–Přimda–hranice ČR/Německo (–Waidhaus).
- j) **Vodní hospodářství** – upraveno znění čl. 167b ze suché nádrže Teplice na vodní dílo Skalička.

- k) **Další úkoly pro ministerstva, jiné ústřední správní úřady a pro územní plánování** – vypuštěna řada úkolů, nově doplněny úkol 206 a 207, upraven úkol 205.

2.3.2 Shrnutí případných úprav politiky územního rozvoje provedených během zpracování posouzení

Návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR byl připravován v průběhu let 2019 a 2020 při zapojení velkého množství úřadů a organizací. Do přípravy byly zapojeny jednotlivá ministerstva, krajské úřady, státní a regionální organizace a úřady a další subjekty. Ti všichni měli, obdobně jako zpracovatelé VVURÚ, zasílat své návrhy a připomínky na úpravy jednotlivých pracovních verzí návrhu APÚR č. 4. Tyto připomínky byly prověřovány a případně do návrhu APÚR č. 4 zapracovány a vypořádány.

S ohledem na průběžné úpravy Návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR byl průběžně upravován také návrh posouzení vlivů na lokality soustavy Natura 2000, který reagoval na prováděné změny. Z posouzení vlivů na lokality soustavy Natura 2000 vzešly přímo požadavky na úpravy čl. 167b týkající se plochy VoD2 pro vodní dílo Skalička. Na jejich základě byly s ohledem na předcházení riziku významných negativních vlivů doplněny u tohoto článku Úkoly pro územní plánování.

2.3.3 Kopie stanovisek orgánu ochrany přírody podle § 45i odst. 1 zákona, kterými nebyl vyloučen její významný vliv

Významný vliv na lokality soustavy Natura 2000 nevyloučily tyto orgány ochrany přírody:

- Krajský úřad kraje Vysočina,
- Krajský úřad Zlínského kraje
- Agentura ochrany přírody a krajiny ČR

EKOTOXA s.r.o.

KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA
Odbor životního prostředí a zemědělství
Žižkova 57, 587 33 Jihlava, Česká republika
tel.: 564 602 111, e-mail: posta@kr-vysocina.cz

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
Staroměstské náměstí 6
110 15 Praha 1

Datová schránka

Váš dopis značíte dne 16. 11. 2018	Číslo jednací KUJI 250/2019 OŽPZ 1498/2018	Vyřizuje/telefon Zdeňka Brunová 564 602 505	V Jihlavě dne 2. 1. 2019
---------------------------------------	--	---	-----------------------------

„Zpráva o uplatňování politiky územního rozvoje České republiky, ve znění Aktualizace č. 1“ - stanovisko Natura

Krajský úřad Kraje Vysočina, odbor životního prostředí a zemědělství (dále též „OŽPZ KrÚ Kraje Vysočina“) jako příslušný orgán vykonávající v přenesené působnosti státní správu ochrany přírody a krajiny podle ustanovení § 77a odst. 4 písm. n) zákona ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně přírody“) po posouzení dokumentu

„Zpráva o uplatňování politiky územního rozvoje České republiky, ve znění Aktualizace č. 1“

vydává v souladu s ustanovením § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody toto stanovisko:

Nelze vyloučit významný vliv na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti v působnosti Krajského úřadu Kraje Vysočina.

Odůvodnění:

OŽPZ KrÚ Kraje Vysočina obdržel dne 20. 11. 2018 žádost o stanovisko z hlediska vlivu na evropsky významné lokality a ptačí oblasti (Natura 2000). Žádost podalo Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Staroměstské náměstí 6, 110 15 Praha 1, IČ 660 02 222.

Dokument Zpráva o uplatňování Politiky územního rozvoje ČR, ve znění Aktualizace č. 1 (dále též PÚR ČR) hodnotí implementaci tohoto dokumentu do územně plánovací činnosti krajů a také do činnosti resortů formou vyhodnocení plnění úkolů pro ministerstva a jiné ústřední úřady. Zároveň předkládá nové návrhy na aktualizaci Politiky územního rozvoje České republiky.

Podkladem pro posouzení vlivu Zprávy o uplatňování PÚR ČR na evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti byla žádost i skutečnosti obecně známé. Za skutečnosti obecně známé

Krajský úřad Kraje Vysočina
Žižkova 57, 587 33 Jihlava, IČO: 70890749
ID datové schránky: ksab3eu, e-mail: posta@kr-vysocina.cz

považuje OŽPZ KrÚ Kraje Vysočina, mj. takové poznatky, které jsou abstrahované (zpravidla odbornou literaturou) z většího počtu obdobných případů a je tedy možné je předpokládat i u obdobného případu jedinečného. Dále má OŽPZ KrÚ Kraje Vysočina, za skutečnosti obecně známé ty, které se sice týkají jedinečného jevu, ale byly už dříve (tj. nezávisle na vedeném řízení) popsány a tento popis je veřejně přístupný. Podkladem pro posouzení vlivu záměru jsou i skutečnosti známé z úřední činnosti. Zde se jedná zejména o vymezení evropsky významných lokalit (dále také „EVL“) a ptačích oblastí (v Kraji Vysočina není žádná ptačí oblast), předměty jejich ochrany (viz např. <http://www.nature.cz/natura2000-design3/hp.php>), aktuální stav předmětu ochrany, inventarizační průzkumy pro EVL a plány péče pro zvláště chráněná území na území EVL, odborné informace o přírodních stanovištích (např. <http://www.biomonitoring.cz/stanoviste.php>), ekologii, biologii, rozšíření, ohrožení a péči o druhy (např. <http://www.biomonitoring.cz>).

Zpráva o uplatňování PÚR ČR v části d) Návrhy na aktualizaci politiky územního rozvoje obsahuje mnoho takových návrhů, které nebudou mít průmět do území. Některé návrhy, které by mohly mít průmět do území v Kraji Vysočina, jsou formulovány velmi obecně, není uvedeno umístění ani další bližší parametry následných záměrů. Jedná se hlavně o možné úpravy stávající dopravní a technické infrastruktury, příp. návrhy nové dopravní a technické infrastruktury. Vzhledem k obecnosti některých návrhů nelze s jistotou vyloučit negativní vliv následných záměrů na evropsky významné lokality v působnosti Krajského úřadu Kraje Vysočina.

Ve správním obvodu Krajského úřadu Kraje Vysočina se nachází 65 evropsky významných lokalit (mimo území chráněných krajinných oblastí), nebyla zde vyhlášena žádná ptačí oblast.

Toto stanovisko nenahrazuje stanoviska a vyjádření z hlediska druhové ochrany vydávaná podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody, případně dalších předpisů. Stanovisko není vydáváno ve správním řízení (§ 90 odst. 1 zákona o ochraně přírody) a nelze proti němu podat odvolání.

Mgr. Zdeňka Brunová
Úředník odboru životního prostředí a zemědělství

Krajský úřad
Zlínského kraje

**Odbor životního prostředí
a zemědělství**
oddělení ochrany přírody a krajiny

Ministerstvo pro místní rozvoj
Staroměstské nám. 6
110 15 PRAHA 1

datum
06.12.2018

oprávněná úřední osoba
Ing. Kateřina Novotná

číslo jednací
KUZL 80473/2018

Stanovisko orgánu ochrany přírody k možnosti existence významného vlivu koncepce **Návrh zprávy o uplatňování Politiky územního rozvoje ČR, ve znění Aktualizace č. 1** na příznivý stav předmětu ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti

Krajský úřad Zlínského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, jako orgán ochrany přírody, příslušný podle ustanovení § 77a odst. 4 písm. n) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (zákon), po posouzení koncepce, vydává v souladu s § 45i odst. 1 zákona toto

stanovisko:

uvedená koncepce **může mít významný vliv** na příznivý stav předmětu ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti.

Odůvodnění:

Krajský úřad Zlínského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, obdržel, dne 20. listopadu 2018 od Ministerstva pro místní rozvoj, Staroměstské nám. 6, 110 15 Praha 1, žádost o stanovisko ke koncepci *Návrh zprávy o uplatňování Politiky územního rozvoje ČR, ve znění Aktualizace č. 1* (dále jen „PÚR ČR“) dle § 45i zákona, zda uvedená koncepce může mít samostatně nebo ve spojení s jinými koncepcemi a záměry významný vliv na příznivý stav předmětu ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti.

Charakteristika návrhu

Hlavním účelem Zprávy o uplatňování PÚR ČR, ve znění Aktualizace č. 1 (dále jen „Zpráva“) je vyhodnotit implementaci PÚR ČR do územně plánovací činnosti krajů, především ve smyslu zhodnocení plnění úkolů pro územní plánování v ní stanovených (promítnutí do zásad územního rozvoje), a také do činnosti resortů formou vyhodnocení plnění úkolů pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady stanovených v této PÚR ČR. V konečném důsledku je účelem Zprávy poskytnout vládě podklad pro její rozhodnutí o pořízení aktualizace stávající PÚR ČR nebo o zpracování nového návrhu PÚR ČR. Nebyly však zjištěny důvody pro zásadní změnu dosud platné PÚR ČR, která by vyžadovala zpracování nového návrhu politiky územního rozvoje. S ohledem na tuto skutečnost je navrženo zpracovat aktualizaci současně platné PÚR ČR.

Orgán ochrany přírody při vydávání stanoviska přihlédl k povaze a celkovému rozsahu koncepce a ke skutečnosti, že lze předpokládat možné potenciální vlivy zejména na krajinu, ovzduší, vodu, a jiné její přírodní složky a tedy i na území soustavy Natura 2000. PÚR ČR se dotýká celého území ČR, tedy všech evropsky významných lokalit a ptačích oblastí (území Natura 2000).

Krajský úřad Zlínského kraje
tř. Tomáše Bati 21
761 90 Zlín

IČ: 70891320
tel.: 577 043 358
e-mail: katerina.novotna@kr-zlinsky.cz, www.kr-zlinsky.cz

Na území Zlínského kraje může mít aktualizace PÚR ČR negativní průmět do území Natura 2000 v několika bodech. Jedná se především o úpravu republikových priorit, prověření vymezení současných rozvojových oblastí i rozvojových os a úprav u záměrů, které mohou mít negativní vliv na území Natura 2000. Těmito záměry na území Zlínského kraje se zabývají především kapitoly *Návrhy na aktualizaci kapitoly 5. PÚR ČR – Koridory a plochy dopravní infrastruktury* – konkrétně záměr „Silnice I. třídy úsek Palačov – Lešná – Valašské Meziříčí – Vsetín – Pozdětchov“, *Návrhy na aktualizaci kapitoly 6. PÚR ČR - Koridory a plochy technické infrastruktury a souvisejících rozvojových záměrů* – konkrétně záměr „Vodní dílo Skalička“. Vlivy na území Natura 2000 mohou být přímé, neboť do lokality přímo zasahují (viz vodní dílo Skalička) nebo ovlivňují území Natura 2000 nepřímo (viz migrační propustnost u nově budovaných silnic: Palačov - Lešná).

Uvedené zhodnocení možných negativních vlivů na území soustavy Natura 2000 je s ohledem k obecné povaze koncepce pouze příkladné a směřované na území Zlínského kraje. Z koncepce byly vybrány problémové záměry (návrhy na aktualizaci PÚR ČR uvedené v části d) Zprávy) z hlediska soustavy Natura 2000 ve Zlínském kraji. Podrobnější míru ovlivnění jednotlivých bodů Zprávy musí vyhodnotit osoba, která vlastní patřičnou autorizaci k provádění hodnocení vlivů na území Natura 2000. Avšak změnami u záměrů, které jsou uváděny v předchozím textu, je vhodné se v posouzení zabývat směrem ke konkrétním evropsky významným lokalitám nebo ptačím oblastem.

Vzhledem k výše uvedenému závěru musí být výše hodnocená koncepce předmětem posouzení důsledků své realizace na daná území soustavy Natura 2000 podle ustanovení §§ 45h a 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

otisk úředního razítka

RNDr. Alan Urc
vedoucí odboru

(dokument opatřen elektronickým podpisem)

Na vědomí:

Hnutí DUHA Olomouc, Dolní nám. 38, 772 00 Olomouc
Děti Země – Klub za udržitelnou dopravu, Cejl 866/50a, 602 00 Brno

Kaplanova 1931/1
148 00 Praha 11 – Chodov
T: 283 069 242
F: 283 069 241
ID DS: dkkdkdj
aopkcr@nature.cz
www.nature.cz

Ministerstvo pro místní rozvoj
odbor územního plánování
Staroměstské nám. 6
110 15 Staré Město

NAŠE ČÍSLO JEDNACÍ: 15461/SOPK/2018

VYŘIZUJE Šárka Okrouhliková

PRAHA 17. PROSINCE 2018

Věc: Stanovisko k materiálu „Zpráva o uplatňování Politiky územního rozvoje České republiky, ve znění Aktualizace č. 1“

Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky (dále jen „Agentura“) jako orgán ochrany přírody příslušný podle ust. § 75 odst. 1 písm. e) ve spojení s § 78 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen „zákon“), pro posouzení materiálu Zpráva o uplatňování Politiky územního rozvoje České republiky, ve znění Aktualizace č.1 (dále jen „Zpráva o uplatňování PÚR“), který předložilo Ministerstvo pro místní rozvoj, odbor územního plánování, Staroměstské náměstí 6, 110 15 Staré Město, doručeného dne 20. 11. 2018, vydává v souladu s § 45i odst. 1 zákona toto

STANOVISKO:

Uvedená koncepce **může mít významný vliv** na příznivý stav předmětů ochrany nebo celistvost evropsky významných lokalit a ptačích oblastí (soustavy Natura 2000) v územní působnosti Agentury (viz příloha).

ODŮVODNĚNÍ

Odbor územního plánování Ministerstva pro místní rozvoj ČR, se sídlem Staroměstské náměstí 6, 110 15 Staré Město, dne 20. 11. 2018 požádal Agenturu jako příslušný orgán ochrany přírody o posouzení Zpráva o uplatňování PÚR z hlediska jejích vlivů na soustavu Natura 2000. K žádosti byla v elektronické podobě přiložena Zpráva o uplatňování politiky územního rozvoje České republiky ve znění Aktualizace č. 1 s přílohami 1a (Přehled o stavu plnění úkolů pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady vyplývajících z Politiky územního rozvoje ČR, ve znění Aktualizace č. 1, a z příslušných usnesení vlády) a 1b (Přehled o stavu plnění úkolů pro územní plánování vyplývajících z Politiky územního rozvoje ČR, ve znění Aktualizace č. 1).

Ministerstvo pro místní rozvoj zpracovalo materiál „Zpráva o uplatňování Politiky územního rozvoje ČR, ve znění Aktualizace č. 1“ v souladu s ustanovením § 35 stavebního zákona

a na základě usnesení vlády č. 276/2015, kterým byla schválena Aktualizace č. 1 Politiky územního rozvoje ČR.

Hlavním účelem Zprávy o uplatňování PÚR je vyhodnotit implementaci PÚR ČR do územně plánovací činnosti krajů, především ve smyslu zhodnocení plnění úkolů pro územní plánování v ní stanovených (promítnutí do zásad územního rozvoje). V konečném důsledku je účelem Zprávy poskytnout vládě podklad pro její rozhodnutí o pořízení aktualizace stávající PÚR ČR nebo o zpracování nového návrhu PÚR ČR2. Součástí Zprávy o uplatňování PÚR jsou i čtyři přílohy, z nichž jsou momentálně dostupné jen první dvě a to „Přehled o stavu plnění úkolů pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady vyplývajících z Politiky územního rozvoje ČR, ve znění Aktualizace č. 1, a z příslušných usnesení vlády“(příloha 1a) a „Přehled o stavu plnění úkolů pro územní plánování vyplývajících z Politiky územního rozvoje ČR, ve znění Aktualizace č. 1“ (příloha 1b).

Zpráva o uplatňování PÚR je vypracována v obecné rovině, obsahuje však hodnocení a úkoly, jejichž rozpracování může v konečném důsledku představovat významný negativní vliv na příznivý stav předmětu ochrany nebo celistvost soustavy Natura 2000.

U některých záměrů lze již v této fázi významný negativní vliv na předmět ochrany nebo celistvost soustavy Natura 2000 předpokládat:

Z oblasti energetiky spatřuje Agentura významný vliv na soustavu Natura 2000 u úkolu p. č. 44 (příloha 1a) na stávajícím vedení 400 kV mezi Hlohoveckým rybníkem a rybníkem Nesyť jsou každoročně zaznamenávány úhyny ptáků (kvakoš noční, volavka popelavá, rackové). Dle platného znění ZÚR Jihomoravského kraje byl záměr zdvojení vedení, tedy 2 x 400 kV, přesunut mimo tato kolizní místa. Vzhledem ke skutečnosti, že se má tato nová trasa prověřit zda ji není možno vést mimo území UNESCO, nelze vyloučit návrat tohoto záměru do původní trasy přes území PO Pálava (CZ0621029) v blízkosti NPR Křivé jezero, hnízdiště orla mořského a v blízkosti PO Lednické rybníky (CZ0620009).

V kapitole 6 Koridory a plochy technické infrastruktury v článku 15 Agentura doporučuje prověřit možnost úpravy formulace v části „Úkoly pro územní plánování“ doplněním možnosti vymezovat v ZÚR vodní nádrže uvedené v Generelu LAPV i jako návrhové plochy, a to se zohledněním požadavku MŽP, tj. že kraje vymezi v ZÚR jako územní rezervy nebo i plochy návrhové pro vodní nádrže uvedené v Generelu LAPV, v případě, kdy již budou vyčerpány možnosti ostatních opatření k zajištění vodohospodářských služeb a kdy dopady klimatické změny nebudou řešitelné jinými prostředky pro jejich neproveditelnost nebo pro jejich neúměrné náklady. Dále Agentura doporučuje v části „Úkoly pro územní plánování“ prověřit možnost vypuštění slov „(pokud Politika územního rozvoje ČR nestanoví jinak)“. Cenné části přírody, kam mohou být vodohospodářské záměry směřovány vzhledem k minimálnímu zatížení daného prostředí znečištěním, mohou představovat poslední relikty biotopů a druhů na našem území. Plánované zásahy tak mohou být kompenzovatelné s vysokou mírou rizika úspěchu. Tyto skutečnosti (hodnoty) lze porovnávat ve finanční rovině velmi omezeně. Proto je třeba každý záměr, který může narušit stávající ZCHÚ, posuzovat od začátku s velkým respektem vůči ZCHÚ v zájmu zachování rovnováhy vše tří pilířů udržitelného rozvoje. V případě výstavby nových vodních děl je třeba zohlednit veškeré environmentální dopady těchto staveb.

Možný vliv nelze vyloučit také u úkolu č. 38 (příloha 1b) lokalita Smolov - na území vymezeném pro LAPV Smolov se nachází **EVL Radbuza - Nový Dvůr - Pila (CZ0323166)** nebo úkol č. 185 (příloha 1b) lokalita Pěčín, kde může být ovlivněna **EVL Zdobnice – Říčka (CZ0520604)**. Dalším příkladem, kdy převedením LAPV z pouhých územních rezerv rovnou do návrhových ploch v ZÚR mohou být ohroženy předměty ochrany soustavy Natura 2000 je území **EVL Údolí Oslavy a Chvojnice (CZ0614131)** a **EVL Údolí Svratky u Krásného (CZ0613010)**.

Agentura upozorňuje na úkol p. č. 40 (Příloha 1a), kde je uváděna plocha pro rozšíření JE Dukovany včetně plochy vodní nádrže. Na záměr „Nový jaderný zdroj v lokalitě Dukovany“ probíhá EIA. V této dokumentaci není nová vodní plocha řešena, zvýšená spotřeba vody je řešena ze stávající VN Dalešice. Agentura tedy neshledává důvody pro toto opatření v souvislosti s JE Dukovany.

Zpráva o uplatňování PÚR počítá se zesplavněním Labe a Vltavy. Agentura doporučuje úpravu bodu p. č. 27 a 28 (příloha 1a) splavnění a zlepšování parametrů vodní cesty Labe Pardubice – hranice SRN. V současné době je již ukončeno hodnocení SEA ke koncepci vodní dopravy, kde byl na opatření Plavební stupeň Děčín a Zlepšení splavnosti Labe v úseku Střekov – státní hranice shledán významně negativní vliv na **EVL Porta Bohemica (CZ0424141)** a **EVL Labské údolí (CZ0424111)** na předměty ochrany stanoviště 3270 (Bahnité břehy řek s vegetací svazů *Chenopodium rubri* p.p. a *Bidention* p.p.) a bobr evropský. Dále je vnímán problematicky záměr p. č. 29 (příloha 1a) – zlepšování parametrů vodní cesty Vltava Mělník – Praha – Třeбенice. Na vodu vázaná společenstva jsou záměry ohrožena a to nejen přímo v korytě dané řeky, ale i v navazujících vodních soustavách, zvláště pak v ústí. Jako příklad možného ovlivnění uvádí Agentura tyto EVL **Úpor - Černínovsko (CZ0210186)**, **EVL Labe – Liběchov (CZ0213039)**, **EVL Veltrusy (CZ0213083)**, **EVL Větrušické rokle (CZ0210729)**, **EVL Kaňon Vltavy u Sedlce (CZ0110154)**, **EVL Zvolská homole (CZ0210153)**, **EVL V hladomoří (CZ0213802)** nebo **EVL Dolní Sázava (CZ0213068)**.

Z hlediska vlivů na soustavu Natura 2000 vnímá Agentura jako neakceptovatelný bod p. č. 15 a p. č. 34 (příloha 1a) – průplavní spojení Dunaj – Odra – Labe, které ovlivní nejen řadu EVL a PO. Jako příklad jsou uvedeny EVL a PO ve správě Agentury, které jsou v těsné blízkosti nebo přímém střetu s plánovaným kanálem: **EVL Špraněk (CZ071480)**, **EVL a PO Litovelské Pomoraví (CZ0714073, CZ0711018)**, **EVL Hodonínská doubrava (CZ0624070)**, **PO Bzenecká Doubrava (CZ0621025)** a **PO Soutok – Tvrdonicko (CZ0621027)**. Agentura dále upozorňuje, že budou ovlivněny i všechny EVL a PO vázané na vodní prostředí v blízkosti plánovaného kanálu, protože výstavba značně ovlivní vodní režim v krajině.

Agentura konstatuje, že navržený úkol p. č. 352 (příloha 1b) prověřit zohlednění problematiky snižování povodňových rizik na horním toku Opavy ve specifické oblasti SOB3 Jeseníky – Králícký Sněžník může mít ve svých důsledcích vliv na soustavu Natura a to **PO Jeseníky (CZ0711017)** a **PO Králícký Sněžník (CZ0530146)**.

V kapitole 6 koridory a plochy technické infrastruktury a souvisejících rozvojových záměrů se Agentuře jeví problematicky záměr p. č. 16 a 22 (příloha 1a) vymezení koridorů rychlého železničního (VRT) spojení Praha – Wrocław a Praha – Plzeň - hranice SRN a záměr p. č. 26

EKOTOXA s.r.o.

(příloha 1a) vymezení koridoru železničního spojení Praha – Liberec- hranice Polska. Jako příklad možného ovlivnění soustavy Natura 2000 koridory železničního spojení uvádí Agentura EVL Karlštejn – Koda (CZ0214017).

Agentura upozorňuje, že veškeré zásadnější změny ve vymezení koridorů kapacitních silnic a následně stavební a technické úpravy mohou mít zásadní vliv na biotopy zvláště chráněných druhů živočichů ve smyslu sledovaných jevů 36 a 36b Přílohy č. 1 k vyhlášce č. 500/2006 Sb., v platném znění, tedy zahrnující lokality výskytu zvláště chráněných. Tím pádem na EVL, kde jsou tyto velcí savci chráněni (vlk, rys, medvěd v EVL Beskydy (CZ0724089) a dále rys v EVL Šumava (CZ0314024), EVL Boletice (CZ0314123) a EVL Blanský les (CZ0314124)). Jako příklad Agentura uvádí č. 16 (k článku 117 v PÚR): Prověřit změnu v popisu rozvojového záměru s následným vymezením páreční silnice I. třídy (S8) úsek (Mladá Boleslav -) D10 - Nymburk - Nymburk – Poděbrady – D11 – Kolín – Čáslav – Golčův Jeníkov – Havlíčkův Brod – Jihlava – Znojmo – Hatě – hranice ČR/Rakousko (– Wien). V PÚR nejsou tyto možné konflikty řešeny, mimo obecné zmínky „při minimalizaci dopadu na životní prostředí“.

Koncepce stanovuje cíle a postupy v obecné rovině a neobsahuje konkrétní řešení problematiky v dané oblasti. Proto Agentura vzhledem k povaze koncepce upozorňuje na nutnost podrobit zjišťovacímu řízení všechny navazující záměry, které mohou ovlivnit některou ze složek životního prostředí, či mohou mít potenciálně významný vliv na příznivý stav předmětů ochrany, nebo celistvost evropsky významných lokalit a ptačích oblastí.

Toto stanovisko k posuzované Aktualizaci PÚR nenahrazuje další potřebná stanoviska orgánů ochrany přírody, příslušných z hlediska jejich územní působnosti.

Toto stanovisko není rozhodnutím orgánu ochrany přírody vydaným ve správním řízení a nelze se proti němu odvolat.

Na vydání tohoto stanoviska se nevztahují obecné předpisy o správním řízení.

Mgr. Jaromír Kosejk

ŘEDITEL ODBORU OBECNÉ OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY

Přílohy: Seznam evropsky významných lokalit a ptačích oblastí v územní působnosti AOPK ČR (vč. předmětů ochrany)

Na vědomí: Ministerstvo životního prostředí, Odbor posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence, Oddělení SEA, Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10

3. ZHODNOCENÍ DOSTATEČNOSTI PODKLADŮ PRO ZPRACOVÁNÍ POSOUZENÍ VLIVU POLITIKY ÚZEMNÍHO ROZVOJE A JEJÍCH JEDNOTLIVÝCH VARIANT A VÝČET POUŽITÝCH ZDROJŮ

Zpracovatel posouzení začal spolupracovat na posouzení se zpracovatelem koncepce v době přípravy pracovního návrhu koncepce. Měl tak možnost, stejně jako další úřady a organizace, možnost zasílat své připomínky a návrhy k samotnému obsahu koncepce.

Zadavatelem (Ústav územního rozvoje) byly od února roku 2020 poskytovány zpracované pracovní návrhy Aktualizace č. 4 Politiky územního rozvoje ČR, který obsahuje textovou část, tak i grafická schémata. **Předložený návrh je z listopadu 2020, ten je zde posuzován.** Následně bylo poskytnuto také Odůvodnění k návrhu Aktualizace č. 4 Politiky územního rozvoje České republiky.

Dále byly poskytnuty datové vrstvy, které obsahují jak jednotlivé záměry obsažené v koncepci, tak také aktuální jevy (stav) pro danou řešenou oblast a již schválené koridory, plochy a další skutečnosti. Současně byly zajištěny datové podklady, tj. aktuální vrstva ptačích oblastí a evropsky významných lokalit. Veřejně k dispozici jsou rovněž nařízení vlády vymezující jednotlivé ptačí oblasti, nařízení vlády stanovující národní seznam evropsky významných lokalit a základní hlavní informace o jednotlivých PO a EVL. Dále byly použity informace týkající se lokalit soustavy Natura 2000 ze stránek www.natura2000.cz, www.biomonitring.cz a www.ochranaprirody.cz a další. K dispozici jsou rovněž souhrny doporučení pro jednotlivé lokality.

K dispozici bylo taktéž předchozí vyhodnocení vlivů koncepce na lokality soustavy Natura 2000.

Výčet použitých zdrojů je uveden v závěru posouzení.

Pro provedení tohoto hodnocení byl tento podklad pro dané měřítko hodnocení shledán jako dostatečný.

3.1 ÚDAJE O PROVEDENÝCH KONZULTACÍCH S ODBORNÝMI OSOBAMI

Zpracovatel měl k dispozici dostatek zdrojů pro posouzení, které jsou popsány výše. Z hlediska soustavy Natura 2000 bylo k dispozici dostatek podrobných informací o přítomnosti EVL a PO a podrobnější informace o nich.

S ohledem na dostatek dostupných informací a jejich podrobnost, charakter, rozsah a obsahové zaměření koncepce, která řeší celé území České republiky, nebyly prováděny konkrétněji zaměřené konzultace. Dotčené orgány ochrany přírody měly možnost se vyjádřit v rámci Zprávy o uplatňování PÚR ČR, ve znění Aktualizace č. 1 a z jejich vyjádření a požadavků je v rámci posouzení také vycházeno.

4. IDENTIFIKACI EVROPSKY VÝZNAMNÝCH LOKALIT A PTAČÍCH OBLASTÍ, POPŘÍPADĚ JEJICH PŘEDMĚTŮ OCHRANY, KTERÉ BUDOU PRAVDĚPODOBNĚ POLITIKOU ÚZEMNÍHO ROZVOJE OVLIVNĚNY, VČETNĚ LOKALIT NA ÚZEMÍ CIZÍHO STÁTU, A ZDŮVODNĚNÍ ZPŮSOBU JEJICH VÝBĚRU

Natura 2000 je soustava lokalit chránících ohrožené druhy rostlin, živočichů a přírodní stanoviště na území Evropské unie. Tvoří ji ptačí oblasti a evropsky významné lokality, území vyhlášená podle dvou hlavních právních předpisů na ochranu přírody v EU:

- Směrnice o ptácích – směrnice Rady č. 79/409/EHS, o ochraně volně žijících ptáků
- Směrnice o stanovištích – směrnice Rady Evropských společenství 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin

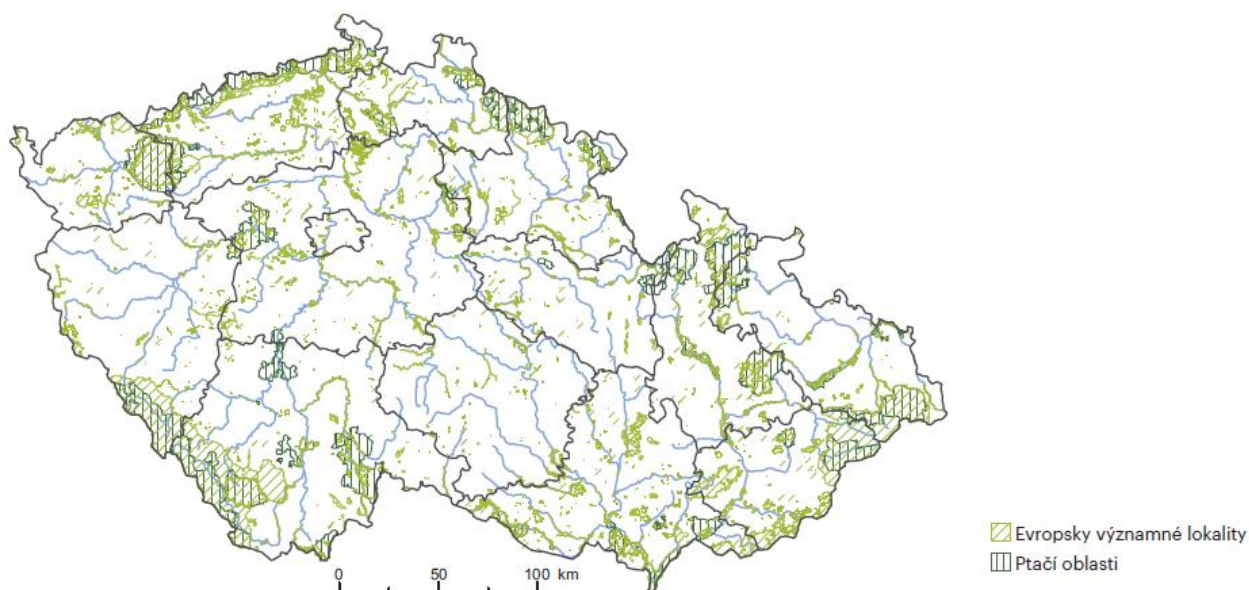
Soustava Natura 2000 představuje soustavu chráněných území evropského významu, která je vytvářena na území členských států EU. Skládá se ze dvou typů chráněných území, a sice ptačích oblastí, jež v roce 2020 s počtem 41 oblastí zaujímaly celkovou rozlohu 703,4 tis. ha (8,9 % území ČR), a evropsky významných lokalit, které se s celkovým počtem 1 113 lokalit v roce 2020 rozprostíraly na celkové rozloze 795,1 tis. ha (10,1 % území ČR). Oba tyto typy chráněných území se na řadě míst překrývají a celková rozloha Natura 2000 na území ČR tak činí 1 114,8 tis. ha (tj. 14,1 % území ČR).

Celková rozloha všech chráněných území v ČR (velkoplošných a maloplošných zvláště chráněných území, ptačích oblastí a evropsky významných lokalit) činí s ohledem na vzájemné překryvy celkově 1 737,2 tis. ha (22,0 % území ČR).

Přehled naturových území je uveden v mapě a dále v textu níže.

Obrázek 1: Území soustavy Natura 2000 v ČR

Území soustavy Natura 2000 v ČR, 2018

Zdroj: Zpráva o ŽP ČR 2018, Cenia

4.1 IDENTIFIKACE DOTČENÝCH LOKALIT

PÚR ČR se dotýká celého území České republiky. Předmětem hodnocení jsou, s ohledem na stanoviska dle § 45i, proto potenciální vlivy na všechny ptačí oblasti a evropsky významné lokality, a to s ohledem na měřítko posuzované koncepce.

Při posuzování investičních záměrů s možným přeshraničním vlivem je třeba brát ohled také na lokality Natura 2000 v zahraničí. S ohledem na měřítko PÚR, její celorepublikovou působnost a charakterem záměrů, které jsou vymezeny v řadě případů schematicky spojnicemi bodů, je vhodné zabývat se především plošně rozsáhlejšími lokalitami, tj. především ptačími oblastmi a EVL většího rozsahu.

S ohledem na množství provedených změn je identifikace konkrétních potenciálně dotčených lokalit uvedena přímo v rámci posouzení konkrétních záměrů, tj. vymezení rozvojových oblastí a os, specifických oblastí, koridorů a ploch, respektive dalších úkolů pro ministerstva, jiné ústřední správní úřady a pro územní plánování.

5. IDENTIFIKACI A POPIS PŘEDPOKLÁDANÝCH VLIVŮ JEDNOTLIVÝCH SOUČÁSTÍ POLITIKY ÚZEMNÍHO ROZVOJE VČETNĚ VLIVŮ PŘESHRANIČNÍCH

5.1 ZPŮSOB HODNOCENÍ

Posouzení vlivu návrhu Aktualizace č. 4 Politiky územního rozvoje ČR na evropsky významné lokality a ptačí oblasti na území České republiky bylo provedeno pro obsahově významnější změny provedené v rámci návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR a pro nové záměry zde uvedené. Hodnoceny byly také významnější textové úpravy, tj. změny měnící obsah koncepce, nikoliv však změny a úpravy formální (např. dílčí úpravy formulací). Nejsou hodnoceny vypuštěné záměry (koridory a plochy) ani záměry, kde došlo ke zmenšení jejich původního rozsahu (např. zkrácení délky koridoru), neboť je zřejmé, že zmenšením rozsahu nemůže způsobit negativní ovlivnění lokalit soustavy Natura 2000. Dále nejsou hodnoceny územní rezervy (zde by však bylo upozorněno alespoň na potenciální střety v budoucnu).

Hodnoceny byly jednotlivé části návrhu aktualizace koncepce podle následující stupnice významnosti vlivů, jak určuje Metodika MŽP pro hodnocení významnosti vlivů při posuzování podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů:

Hodnota	Termín	Popis
-2	Významný negativní vliv	Negativní vliv dle odst. 9 § 45i ZOPK - Vylučuje schválení koncepce obsahující takto vyhodnocené úkoly (záměry), resp. koncepci je možné schválit pouze v určených případech dle odst. 9 a 10 § 45i ZOPK. Významný rušivý až likvidační vliv na stanoviště či populaci druhu nebo její podstatnou část; významné narušení ekologických nároků stanoviště nebo druhu, významný zásah do biotopu nebo do přirozeného vývoje druhu. Vyplyvá ze zadání koncepce, nelze jej eliminovat (resp. eliminace by byla možná jen vypuštěním problémového dílčího úkolu, záměru, opatření atd.).
-1	Mírně negativní vliv	Omezený/mírný/nevýznamný negativní vliv - nevylučuje schválení koncepce. Mírný rušivý vliv na stanoviště či populaci druhu; mírné narušení ekologických nároků stanoviště nebo druhu, okrajový zásah do biotopu nebo do přirozeného vývoje druhu. Je možné jej dále snížit navrženými zmírňujícími opatřeními.
0	Nulový vliv	Koncepce, resp. její dílčí úkoly nemají žádný prokazatelný vliv.
+1	Mírně pozitivní vliv	Mírný příznivý vliv na stanoviště či populaci druhu; mírné zlepšení ekologických nároků stanoviště nebo druhu, mírný příznivý zásah do biotopu nebo do přirozeného vývoje druhu.
+2	Významný pozitivní vliv	Významný příznivý vliv na stanoviště či populaci druhu; významné zlepšení ekologických nároků stanoviště nebo druhu, významný příznivý zásah do biotopu nebo do přirozeného vývoje druhu.
?	Vliv nelze hodnotit	Díky obecnosti zadání koncepce (nebo jednotlivých úkolů) není možné hodnotit její vlivy.

Cílem naturového hodnocení je zjistit, zda má koncepce (v tomto případě návrh aktualizace koncepce) nebo záměry¹ v ní uvedené (tj. **především koridory a plochy – viz poznámka pod čarou**) významně negativní vliv na lokality soustavy Natura 2000. To odpovídá při hodnocení jednotlivých záměrů a úprav hodnotě -2 na stupnici. Pro úplnost je hodnotící stupnice doplněna o hodnoty -1, 0, ?, +1, +2, přičemž všechny odpovídají zjištění, že „záměr nebo úprava nemá významně negativní vliv“. Jemnější členění umožňuje odlišit záměry s mírně negativním vlivem od záměrů úplně bez vlivů, případně s pozitivním vlivem.

Některé záměry (resp. jejich změny, případně úkoly pro územní plánování apod.) jsou obecnější povahy a nekonkrétní, není možné je lokalizovat a identifikovat dotčené lokality a předměty ochrany. Vliv musí být podrobně vyhodnocen v procesu dalšího posuzování konkrétních záměrů v navazujících územně plánovacích dokumentacích.

Pro některé záměry na základě dostupných informací o záměru a výskytu předmětů ochrany není možné určit v daném měřítku a podrobnosti koncepce významnost vlivu. Vliv bude přinejmenším mírný, není však vyloučeno, že při podrobném hodnocení vlivů na EVL a PO bude vyhodnocen jako významně negativní. Vliv musí být podrobně vyhodnocen v procesu dalšího posuzování konkrétních záměrů v rámci navazujících územně plánovacích dokumentací. Také může nastat situace, že je záměr navržen tak, že není možné se významně negativním vlivům vyhnout – v tomto případě by bylo hodnocení -2, tj. významně negativní vliv.

Dále bylo prováděno také hodnocení relevantních nově stanovených nebo významněji pozměněných priorit, podmínek a kritérií apod. Hodnocení bylo proto prováděno primárně komentářem se závěrem, zda-li lze nebo nelze provedené úpravy akceptovat s orientačním doplněním z hodnotící číselné škály. Znění „Lze akceptovat“ mimo jiné znamená, že u dané úpravy nebyl identifikován významně negativní vliv.

Vyhodnocení vlivů návrhu aktualizace koncepce na lokality soustavy Natura 2000 dále vychází z těchto skutečností:

- Řešení PÚR ČR bude aplikováno zejména prostřednictvím navazujících nástrojů územního plánování, tedy v rámci zásad územního rozvoje krajů a územně plánovací dokumentace obcí. V souvislosti se schválením PÚR nebudou realizovány žádné konkrétní projektové a investiční záměry a jejich podrobnější specifikace včetně hodnocení vlivů na lokality soustavy Natura 2000 bude předmětem navazujících plánovacích a schvalovacích procesů.
- Způsob a přesnost vymezení navrhovaných koridorů a ploch v grafických přílohách odpovídá skutečnosti, že PÚR ČR není územně plánovací dokumentací, ale pouze nástrojem územního plánování. Vymezení koridorů v PÚR ČR má především strategický charakter s tím, bude dále upřesňováno v rámci ÚPD na úrovni krajů a obcí.
- Vymezení jednotlivých koridorů není v řadě případů stanoveno jednoznačně, nýbrž schematicky, tj. z jednoho místa do druhého (případně přes nějaká další uvedená místa). Znázorněním koridoru v mapě se tedy nejedná o jeho jasnou lokalizaci (byť v šíři několika km), ale o schematické znázornění trasy.
- Vyhodnocují se pouze nové záměry, případně významnější změny (změna trasy, konkrétnější vedení koridoru apod.) záměrů původních. Nejsou hodnoceny vypuštěné záměry.

¹ V rámci posouzení jsou posuzovány všechny obsahově významnější změny. Tj. jak ploch a koridorů, tak i republikových priorit, případně také kritéria a podmínky pro rozhodování o změnách v území nebo úkoly pro územní plánování aj. Pojem záměr je v rámci tohoto posouzení primárně použit pro plochy a koridory, v širším kontextu v textu v sobě může zahrnovat i další uváděné změny.

- Návrhy na vymezení územní rezervy se nevyhodnocují jako nový záměr. Berou se jako územní ochrana pro budoucí využití území.

PÚR ČR (i v jejich aktualizovaných zněních) je strategickým (koncepčním) dokumentem nejvyšší úrovně (celorepublikový rozsah). Tomu odpovídá „deklaratorní“ vymezení koridorů jako invariantní „spojnice“ dvou bodů, aniž předjímá směrový průběh „osy“ koridoru, jeho šířku nebo konkrétní technické parametry navrhovaného řešení. Tímto se nevylučuje případné vymezení směrově odlišných variantních koridorů v rámci ZÚR nebo v rámci relevantních oborových koncepcí.

V rámci hodnocení byla prováděna také identifikace potenciálních střetů nových nebo významněji pozměněných záměrů uvedených v Aktualizaci č. 4 PÚR ČR s evropsky významnými lokalitami nebo ptačími oblastmi soustavy Natura 2000. V rámci hodnocení proto bylo prováděno hodnocení střetů v podrobnosti závisející na konkrétnosti záměrů a velikosti přítomných lokalit soustavy Natura 2000. Některé záměry jsou v rámci Aktualizace č. 4 PÚR ČR vymezeny jako spojnice dvou a více míst, kdy přesné vedení trasy koridoru není stanoveno (např. dopravní infrastruktura, plynovody). Zde je upozorňováno na konkrétní pravděpodobné střety s plošně rozsáhlejšími EVL nebo PO, kdy vzhledem k jejich charakteru je možnost střetu záměru s nimi možná. Naopak u plošně málo rozsáhlých lokalit se dá důvodně předpokládat, že v rámci konkrétnějšího vedení trasy v navazujících ÚPD ke střetu nedojde.

Pro lepší přehled o provedených změnách bylo zachováno barevné členění dle srovnávacího textu návrhu APÚR č. 4. Pouze pokud byl vložen zcela nový návrh, je celý uveden černě.

5.2 VYHODNOCENÍ VÝZNAMNOSTI VLIVŮ VČETNĚ VLIVŮ KUMULATIVNÍCH, SYNERGICKÝCH A VLIVŮ SPOLUPŮSOBÍCÍCH FAKTORŮ

5.2.1 Republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území

Politika územního rozvoje stanovuje „Priority územního plánování“. Ty stanovují rámce k vytváření vyváženého vztahu územních podmínek pro udržitelný rozvoj území, určují požadavky na konkretizaci obecně formulovaných cílů a úkolů územního plánování a určují strategii a základní podmínky pro jejich naplňování v územně plánovací činnosti krajů a obcí a při tvorbě resortních koncepcí s důsledky pro území. Dále zohledňují požadavky na udržitelný rozvoj území a územní soudržnost, vyjádřené v dokumentech mezinárodních organizací, kterých je ČR členem.

Návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR nově významněji upravuje nebo stanovuje² tyto republikové priority:

- (18) Podporovat **vyvážený a** polycentrický rozvoj sídelní struktury. Vytvářet **územní** předpoklady pro posílení **partnerství vazeb** mezi městskými a venkovskými oblastmi ~~a zlepšit tak jejich konkurenceschopnost~~ **s ohledem na jejich rozdílnost z hlediska přírodního, krajinného, urbanistického i hospodářského prostředí.**

Vyhodnocení	Úprava směřuje ke zpřesnění textace a současně respektuje rozdíly mezi městskými a venkovskými oblastmi. Úprava nemá přímé dopady na lokality soustavy Natura 2000.
Závěr	0 - Návrh lze akceptovat
Doporučení	x

- (20a) Vytvářet územní podmínky pro zajištění migrační propustnosti krajiny pro volně žijící živočichy a pro člověka, zejména při umísťování dopravní a technické infrastruktury **i rozsáhlých ploch zástavby bydlení i komerce.** V rámci územně plánovací činnosti omezovat nežádoucí srůstání sídel s ohledem na zajištění přístupnosti a prostupnosti krajiny, **uplatňovat integrované přístupy k předcházení a řešení environmentálních problémů.**

Vyhodnocení	Úprava rozšiřuje a zpřesňuje výčet ploch potenciálně omezujících migrační prostupnost krajiny, čímž předchází vzniku migračních bariér. Rovněž zpřesňuje text k požadavku na integrované řešení environmentálních problémů. Tyto úpravy mohou napomoci také v lepší ochraně lokalit soustavy Natura, zejména v případě druhů s vyšší mírou migrace (velcí savci, vydry aj.)
Závěr	+1 - Návrh lze akceptovat
Doporučení	x

- (23) Podle místních podmínek vytvářet předpoklady pro lepší dostupnost území a zkvalitnění dopravní a technické infrastruktury s ohledem na prostupnost krajiny. Při umísťování dopravní a technické infrastruktury zachovat prostupnost krajiny a minimalizovat rozsah fragmentace krajiny; je-li to z těchto hledisek účelné, umísťovat tato zařízení souběžně. **U stávající i budované sítě dálnic, kapacitních komunikací a silnic I. třídy zohledňovat i potřebu a možnosti**

² Jak bylo uvedeno v úvodních kapitolách, hodnoceny byly pouze významnější obsahové změny nebo nové články/delší pasáže. Nikoliv úpravy bez evidentně významnějšího územního průmětu v území.

umístění odpočívek, které jsou jejich nedílnou součástí. Zmírňovat vystavení městských oblastí nepříznivým účinkům tranzitní železniční a silniční dopravy, mimo jiné i prostřednictvím obchvatů městských oblastí, nebo zajistit ochranu jinými vhodnými opatřeními v území. Zároveň však vymezovat plochy pro novou obytnou zástavbu tak, aby byl zachován dostatečný odstup od vymezených koridorů pro nové úseky dálnic, silnic I. třídy a železnic, a tímto způsobem důsledně předcházet zneprůchodnění území pro dopravní stavby i možnému nežádoucímu působení negativních účinků provozu dopravy na veřejné zdraví obyvatel (bez nutnosti budování nákladných technických opatření na eliminaci těchto účinků).

Vyhodnocení	Nelze očekávat přímý vliv na lokality soustavy Natura 2000.
Závěr	0 - Návrh lze akceptovat
Doporučení	x

- (24) Vytvářet podmínky pro zlepšování dostupnosti území rozšiřováním a zkvalitňováním dopravní infrastruktury s ohledem na potřeby veřejné dopravy a požadavky ochrany veřejného zdraví, **a v souladu s principy rozvoje udržitelné mobility osob a zboží**, zejména uvnitř rozvojových oblastí a rozvojových os. Možnosti nové výstavby je třeba dostatečnou veřejnou infrastrukturou přímo podmínit. Vytvářet podmínky pro zvyšování bezpečnosti a plynulosti dopravy, ochrany a bezpečnosti obyvatelstva a zlepšování jeho ochrany před hlukem a emisemi, s ohledem na to vytvářet v území podmínky pro environmentálně šetrné formy dopravy (např. železniční, cyklistickou).

Vyhodnocení	Text priority zpřesněn o akcentaci principů rozvoje udržitelné mobility, což směřuje k podpoře udržitelných forem dopravy. Nelze očekávat přímý vliv na lokality soustavy Natura 2000.
Závěr	0 - Návrh lze akceptovat
Doporučení	x

- (25) Vytvářet podmínky pro preventivní ochranu území a obyvatelstva před potenciálními riziky a přírodními katastrofami v území (záplavy, sesuvy půdy, eroze, sucho atd.) s cílem **jim předcházet a** minimalizovat ~~rozsah případných škod~~ **jejich negativní dopady**. Zejména zajistit územní ochranu ploch potřebných pro umístování staveb a opatření na ochranu před povodněmi a pro vymezení území určených k řízeným rozlivům povodní. Vytvářet podmínky pro zvýšení přirozené retence srážkových vod v území **a využívání přírodně blízkých opatření pro zadržování a akumulaci vody tam, kde je to možné** s ohledem na strukturu osídlení a kulturní krajinu ~~jako alternativy k umělé akumulaci vod~~, **jako jedno z adaptačních opatření v případě dopadů změny klimatu.**

V ~~území zastavěných územích a zastavitelných plochách~~ vytvářet podmínky pro zadržování, vsakování i využívání dešťových vod jako zdroje vody a s cílem zmírňování účinků povodní **a sucha.**

Při vymezování zastavitelných ploch zohlednit hospodaření se srážkovými vodami.

Vyhodnocení	Úpravy směřují k lepšímu nakládání s dešťovými vodami, podpoře zadržování vody v krajině, prevenci před suchem. Toto může v obecné rovině podpořit také ochranu lokalit soustavy Natura 2000, obecně zejména EVL a PO s předměty ochrany vázanými na vodní prostředí.
Závěr	+1 - Návrh lze akceptovat
Doporučení	x

Všechny provedené úpravy mají z hlediska ochrany lokalit soustavy Natura 2000 „nekonfliktní“ charakter, přičemž v rámci hodnocení nebyl zjištěn žádný nesoulad s požadavky na ochranu lokalit

soustavy Natura 2000. Zájmy ochrany přírody (respektive soustavy Natura 2000) jsou zde dostatečně zohledněny a posilovány.

Novou formulací je zlepšováno především téma migrační prostupnosti území, což je z hlediska ochrany lokalit soustavy Natura nutné hodnotit jednoznačně kladně. Obdobně úpravy u čl. 25 lze z hlediska lokalit soustavy Natura 2000 hodnotit kladně.

(29) Zvláštní pozornost věnovat návaznosti různých druhů dopravy. **Tam, kde je to účelné, vytvářet územní podmínky pro upřednostňování veřejné hromadné, cyklistické a pěší dopravy.** S ohledem na to vymezovat plochy a koridory nezbytné pro efektivní integrované systémy veřejné dopravy nebo městskou hromadnou dopravu, umožňující účelné propojení ploch bydlení, ploch rekreace, občanského vybavení, veřejných prostranství, výroby a dalších ploch, s požadavky na kvalitní životní prostředí. Vytvářet tak podmínky pro rozvoj účinného a dostupného systému, který bude poskytovat obyvatelům rovné možnosti mobility a dosažitelnosti v území. S ohledem na to vytvářet podmínky pro vybudování a užívání vhodné sítě pěších a cyklistických cest, včetně doprovodné zeleně v místech, kde je to vhodné.

Vyhodnocení	Směřuje k upřednostnění veřejné hromadné, cyklistické a pěší dopravy, tedy udržitelných forem dopravy. Nelze očekávat přímý vliv na lokality soustavy Natura 2000.
Závěr	0 - Návrh lze akceptovat
Doporučení	x

5.2.2 Rozvojové oblasti

Rozvojové oblasti a rozvojové osy jsou vymezovány v územích, v nichž z důvodů soustředění aktivit mezinárodního a republikového významu existují zvýšené požadavky na změny v území. V rozvojových oblastech a rozvojových osách je nutno vytvářet, udržovat a koordinovat územní připravenost na zvýšené požadavky změn v území a při respektování republikových priorit územního plánování umožňovat odpovídající využívání území a zachování jeho hodnot.

Aktuálně platná PÚR ČR vymezuje 12 rozvojových oblastí. Tento počet je zachován i v rámci návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR a není zde navržena žádná nová rozvojová oblast. Vymezení již stávajících rozvojových oblastí je zachováno, drobně zpřesněno je pouze vymezení rozvojové oblasti OB5 Rozvojová oblast Plzeň, která je zmenšena. Vymezení stávajících rozvojových oblastí tedy není nově vyhodnocováno. Významnější obsahové úpravy byly provedeny pouze u OB6 Rozvojová oblast Ústí nad Labem, ostatní úpravy zachovávají a pouze zpřesňují stávající trasu dopravních komunikací a jejich označení.

(45) **OB6** Rozvojová oblast Ústí nad Labem

Důvody vymezení:

Území ovlivněné rozvojem dynamikou krajského města Ústí nad Labem při spolupůsobení vedlejšího centra Teplice a urbanizovaného osídlení. Rozvojová oblast představuje silnou koncentraci obyvatelstva a ekonomických činností, z nichž převážná část má republikový význam; podporujícím faktorem rozvoje je ~~existující~~ poloha na I. tranzitním železničním koridoru a ~~připravované dokončení dálnice D8~~ vazby dálnice D8 na statutární město Děčín přivaděčem z dálnice - koridor nové stopy silnice I/13 uvedený v čl. (120).

Vyhodnocení	Změna nespočívá ve vymezení rozvojové oblasti, pouze v úpravě důvodu vymezení. V případě koridoru pro novou stopu silnice I/13 je potenciální střet s EVL Libouchecké bučiny a PO Labské pískovce, v rámci kterých či jejich blízkosti
--------------------	--

EKOTOXA s.r.o.

	bude nový koridor lokalizován. Střety nutno minimalizovat vhodnou lokalizací. S ohledem na první větu se nejedná o negativní působení samotné ROB.
Závěr	0 – nejedná se o nové vymezení rozvojové oblasti, pouze o úpravu důvodu vymezení. Návrh úpravy lze akceptovat.
Doporučení	V případě nového koridoru I/13 minimalizovat zásahy do PO Labské pískovce a Libouchecké bučiny. ³

³ Doporučení bylo zahrnuto do čl. 120 v rámci samotného návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR.

5.2.3 Rozvojové osy

Doposud platná PÚR ČR vymezuje dále 13 rozvojových os. Návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR nevymezuje žádnou novou rozvojovou osu. Návrh pouze aktualizuje nebo zpřesňuje vymezení několika rozvojových os.

Významnější úpravy vymezení jednotlivých rozvojových os nebo významnější změny obsahu oproti stávajícímu znění PÚR ČR byly upraveny u následujících rozvojových os, které jsou předmětem hodnocení.

(56) **OS5** Rozvojová osa Praha–(Kolín)–Jihlava–Brno

Vymezení:

Obce mimo rozvojové oblasti, s výraznou vazbou na významné dopravní cesty, tj. dálnici D1, silnice I/38 ~~(S8)~~ a I/12, **ovlivněné rozvojovými záměry vysokorychlostní tratě.**

Důvody vymezení:

Území ovlivněné dálnicí D1 v úseku Jihlava–Brno, v úseku Havlíčkův Brod–Jihlava **rozvojovými záměry vysokorychlostní tratě, rozvojovým záměrem kapacitní silnicí I/38** a centry Kolín, Kutná Hora, Čáslav, Havlíčkův Brod a Velké Meziříčí.

Vyhodnocení	Změna nespočívá v novém vymezení ROS, pouze v úpravě vymezení a důvodu vymezení. Týká se problematiky vymezení vysokorychlostní tratě v úseku Havlíčkův Brod – Jihlava. V uvedeném úseku nebo jeho blízkosti se nachází EVL Šlapanka a Zlatý potok a EVL Vysoký Kámen u Smrčné. Není dáno konkrétní vedení vysokorychlostní trati, úpravu proto nelze jednoznačně vyhodnotit. Jejich ochrana by bude zajištěna při zpřesnění trasy plánovaných koridorů v podrobnějších ÚPD kraje a obcí. S ohledem na první větu se nejedná o negativní působení samotné ROS.
Závěr	0 – nejedná se o nové vymezení rozvojové osy, pouze o úpravu vymezení a důvodu vymezení. Návrh úpravy lze akceptovat.
Doporučení	Zajistit ochranu přítomných EVL v dalších fázích přípravy především vhodným trasováním záměru.

(63) **OS12** Rozvojová osa Zlín–hranice ČR/Slovensko (–Púchov)

Vymezení:

Obce mimo rozvojové oblasti, s výraznou vazbou na významnou dopravní cestu, tj. koridor připravované ~~rychlostní silnice~~ **dálnice R49D49 a silnicí I/49.**

Důvody vymezení:

Území ovlivněné připravovanou ~~rychlostní silnicí~~ **dálnicí R49D49 Hulín–Zlín–Vizovice a silnicí I/49 Vizovice–Horní Lideč–hranice ČR/Slovensko (–Púchov).**

Vyhodnocení	Změna nespočívá ve vymezení ROS, pouze ze zpřesnění vymezení a v úpravě důvodu vymezení. Konkrétně se týká zpřesněného vymezení trasování dálnice D49 a na ni navazující silnice I/49, p. V úseku směrem Horní Lideč - Slovensko prochází silnice v blízkosti EVL Beskydy. Je nutné zachování migrační prostupnosti krajiny pro živočichy především v úseku mezi EVL/CHKO Beskydy a CHKO Bílé Karpaty. S ohledem na první větu a zachování původního znění silnice I/49 v uvedeném úseku se nejedná o negativní působení samotné ROS.
Závěr	0 - Návrh lze akceptovat při stanovení uvedených doporučení.

Doporučení	V případě úseku silnice I/49 v úseku Vizovice-Horní Lideč-Slovensko zajistit minimalizaci zásahů do EVL Beskydy a zajistit migrační prostupnost krajiny pro živočichy především v úseku mezi EVL/CHKO Beskydy a CHKO Bílé Karpaty ⁴ .
-------------------	--

5.2.4 Specifické oblasti

Specifické oblasti jsou vymezovány v územích, ve kterých se v porovnání s ostatním územím ČR dlouhodobě projevují problémy z hlediska udržitelného rozvoje území, tj. problémy se zajištěním vyváženého vztahu příznivého životního prostředí, hospodářského rozvoje a soudržnosti společenství obyvatel území. Přitom se jedná o území se specifickými hodnotami anebo se specifickými problémy mezinárodního a republikového významu, nebo které svým významem přesahují území kraje.

Aktuálně platná PÚR ČR vymezuje 7 specifických oblastí. Návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR vymezení těchto specifických oblastí v podstatě zachovává (nerozšiřuje, s výjimkou SOB6 o oblast severní části ORP Sokolov) a upravuje u nich pouze znění úkolů pro územní plánování, případně jiná dílčí kritéria. Obsahově významnější obsahové úpravy těchto sedmi specifických oblastí jsou komentovány v této části textu.

Dále Politika územního rozvoje vymezuje novou specifickou oblast SOB8 Specifická oblast Sokolovsko a (75b) SOB9, ve které se projevuje aktuální problém ohrožení území suchem.

(V této části jsou posouzeny pouze obsahově významnější změny u jednotlivých SOB, nikoliv zpřesňující reformulace apod., které nepředstavují významnější obsahovou změnu od původního znění APÚR.)

(74) SOB6 Specifická oblast Krušné hory

Doplňn důvod vymezení: e) **Potřeba rozvíjet, využívat a chránit území s ohledem na zápis Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří na Seznam světového dědictví UNESCO.**

Doplňna Kritéria a podmínky pro rozhodování o změnách v území: i) **ochranu specifických přírodních, kulturních a civilizačních hodnot území.**

Vyhodnocení	Z hlediska ochrany lokalit soustavy Natura 2000 v první části změny neutrální úprava formulace. Zdůrazňuje také ochranu hodnot v území. Úprava kritérií směřuje k lepší ochraně přírodních hodnot, a tím i lokalit soustavy Natura 2000
Závěr	+1 - Návrh lze akceptovat
Doporučení	x

(75a) SOB8 Specifická oblast Sokolovsko

Vymezení:

Území obcí z ORP Sokolov a Karlovy Vary (západní část). Oblast se dotýká na území ORP Karlovy Vary OB12 Karlovy Vary a na území ORP Sokolov OS7 Ústí nad Labem–Chomutov–Karlovy Vary–Cheb–hranice ČR/Německo (–Bayreuth).

Důvody vymezení:

- Potřeba napravit strukturální postižení ekonomiky a ekonomické a vážné sociální problémy způsobené zejména postupným útlumem těžby uhlí.
- Potřeba napravit důsledky zejména dřívějšího nadměrného zatížení průmyslem a těžbou, především revitalizací devastovaných území.

⁴ Tento požadavek zahrnut pro příslušný koridor do článku 110a.

EKOTOXA s.r.o.

- c) Potřeba omezit či odstranit sociální a ekonomické problémy.
- d) Potřeba odstranit environmentální problémy území.
- e) Potřeba rekultivace a vhodné formy revitalizace území.

Kritéria a podmínky pro rozhodování o změnách v území:

Při rozhodování a posuzování záměrů na změny v území přednostně sledovat:

- a) možnosti využití nerostných surovin v souladu s udržitelným rozvojem území,
- b) restrukturalizaci a větší diverzifikaci stávající ekonomiky při využití brownfields pro umístování ekonomických aktivit a vytváření pracovních příležitostí,
- c) rekultivaci devastované krajiny a její využití pro přírodní, výrobní, sídelní a rekreační funkce,
- d) kvalitu ovzduší.

Úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady:

Při tvorbě resortních dokumentů zohlednit specifika oblasti a cílenými programy podporovat restrukturalizaci ekonomiky, rozvoj území, polyfunkční využití obnovované krajiny a znovuvyužití ploch po těžbě.

Vyhodnocení	Vymezení nové SOB8 směřuje obecně – proklamatorně ke komplexnímu zlepšení současného stavu dané oblasti, především odstranění ekologických zátěží, využití brownfields a celkové revitalizaci krajiny. Lze předpokládat celou řadu pozitivních dopadů na jednotlivé složky životního prostředí a tím také na lokality soustavy Natura 2000. Konkrétní míru vlivu nelze z důvodu obecnosti návrhu určit, negativní dopad není předpokládán.
Závěr	0 – Návrh lze akceptovat
Doporučení	x

(75b) **SOB9** Specifická oblast, ve které se projevuje aktuální problém ohrožení území suchem

Důvody vymezení:

- a) Specifická oblast se specifickými problémy území republikového významu.
- b) Potřeba řešit problém sucha, které je způsobeno nízkými úhrny srážek a vysokým výparem v kombinaci s malou zásobou povrchové a podzemní vody.
- c) Potřeba řešit problém vysoké zranitelnosti podzemních vod, včetně přírodních léčivých zdrojů a zdrojů přírodních minerálních vod v období sucha.
- d) Potřeba udržovat rovnováhu mezi množstvím disponibilních vodních zdrojů, požadavky na odběry a požadavky na minimální zůstatkové průtoky a minimální hladiny podzemní vody.
- e) Potřeba zajistit dostatek pitné a užitkové vody pro obyvatelstvo, zemědělství, průmysl, lázeňství a služby.
- f) Potřeba zajistit vodohospodářskou infrastrukturu pro zabezpečení požadavků na odběry s ohledem na proměnlivé hydrologické podmínky.
- g) Potřeba věnovat větší pozornost suchu (meteorologickému, půdnímu, hydrologickému) z důvodu vyššího rizika stavu nedostatku vody ve srovnání s ostatním územím ČR.
- h) Potřeba řešit a zajistit stabilní a odolnou zelenou infrastrukturu pro adaptaci území na změnu klimatu
- i) Potřeba zajistit zadržení vody v krajině.

(Vymezení, Kritéria a podmínky pro rozhodování o změnách v území a Úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady zde nejsou kvůli rozsáhlosti uváděny a jsou patrné za samotného návrhu APÚR č. 4.

Vyhodnocení	Nová SOB zahrnuje podstatnou část ČR, která je ohrožena suchem. Směřuje k lepšímu nakládání s vodou v území, její retenci v krajině, zlepšování vodohospodářské infrastruktury a ke zlepšení stavu povrchových a podzemních vod. Přímé vlivy nelze na této úrovni obecnosti posoudit, obecně se dá předpokládat spíše zlepšování vodního režimu v krajině, zlepšení kvality vod, ochrana před erozí
--------------------	--

EKOTOXA s.r.o.

	apod., což jsou faktory, které mohou přispět také ke zlepšení prostředí pro předměty ochrany vázané na vodní toky a vodní nádrže. Mírně pozitivní vliv.
Závěr	+1 - Návrh lze akceptovat
Doporučení	x

5.2.5 Koridory a plochy dopravní infrastruktury

Účelem vymezení koridorů dopravy v koncepci je ochrana ploch pro umístění např. pozemních komunikací, drah, vodních cest a letišť, které mají vliv na rozvoj území České republiky, svým významem přesahují území jednoho kraje a umožní propojení základní sítě dopravních cest na území České republiky a se sousedními státy.

5.2.5.1 Železniční doprava

Koridory železniční dopravy jsou vyhodnoceny v případě, že u nich došlo k obsahově významnějším úpravám. Hodnoceny byly zejména jednotlivé úseky vysokorychlostních tratí (články 83a-h – ŽD1-ŽD8). Ty jsou obsaženy již ve stávající verzi PÚR, v návrhu jsou však rozděleny na jednotlivé úseky a jejich označení je změněno. Dále byly hodnoceny úseky ŽD12, ŽD19, ŽD21 a ŽD22, u kterých byly zjištěny obsahově významnější obsahové úpravy oproti platné verzi PÚR ČR.

Ostatní koridory nebyly hodnoceny, protože u nich nedošlo ke změně nebo úpravy spočívají pouze v upřesnění popisu již dříve navrženého a vyhodnoceného záměru či úpravě popisu záměru. U článků 84, 87, 89, 90, 91, 92, 94, 95 úprava spočívá pouze v upřesnění popisu již dříve navrženého záměru. U článku 85 úprava spočívá pouze v popisu již dříve navrženého záměru a jeho sloučení s úsekem, který byl v minulých aktualizacích uveden v článku (86).

Záměr	Hodnocení	Komentář
<p>(83a) ŽD1 <u>Vymezení:</u> RS4 úsek (Dresden–) hranice Německo/ČR–Lovosice/Litoměřice–Praha. <u>Důvod vymezení:</u> Propojení sítě vysokorychlostní železniční dopravy v ČR na Německo, spojení Prahy a měst Ústeckého kraje u koridoru. Úsek Praha–Lovosice/Litoměřice jako součást TEN-T.</p>	-1	<p>Z plošně rozsáhlejších naturových území se v trase koridoru nebo jeho blízkosti nachází EVL Porta Bohemica, EVL České Švýcarsko, EVL Labské údolí, EVL Ohře a PO České Švýcarsko.</p> <p>Je pravděpodobné, že střetu s výše uvedenými naturovými územími se nelze vyhnout. Potenciálně může dojít k zásahu do některých biotopů, které jsou vymezeny jako předměty ochrany (např. v rámci EVL Labské údolí, EVL Porta Bohemica, České Švýcarsko), nebo do stanovišť druhů jako předmětů ochrany, které jsou však méně pravděpodobné, neboť se jedná převážně o druhy vázané na vodní prostředí.</p> <p>Koridor rovněž přispěje ke zvýšení fragmentace krajiny, čímž může dojít ke zhoršení migrační propustnosti a narušení migračních koridorů pro volně žijící živočichy zejména v oblasti Českého Středoohoří.</p> <p>Současné lze předpokládat, že tyto vlivy a rizika budou zmírňovány při upřesňování trasy koridoru a při přípravě konkrétního řešení záměru, jako je např. tunelové vedení, přemostění toků a říčních údolí apod.</p>
<p>(83b) ŽD2 <u>Vymezení:</u> RS4 úsek Praha–Kralupy nad Vltavou–Most. <u>Důvod vymezení:</u> Provéřit vymezení koridoru vysokorychlostní železniční dopravy. Propojení Prahy s Lounskem a Mosteckem, zkrácení cestovních dob v Podkrušnohoří.</p>	0	<p>Uvedený koridor neprovází přes žádnou plošně rozsáhlejší PO. Koridor se kříží s EVL Ohře, přičemž střetu s touto EVL se nedá vyhnout. Předmětem ochrany jsou zde biotopy V4A a M7 a živočišné bolen, velevrub a losos. Lze předpokládat, že střet s touto EVL budou vyřešeny přemostěním, čímž budou vlivy minimalizovány.</p> <p>V dané oblasti se nachází více menších EVL a lze předpokládat, že střety budou minimalizovány při zpřesňování trasy koridoru.</p> <p>Předpokládány jsou tedy minimální vlivy na evropsky významné lokality v daném území.</p>

Záměr	Hodnocení	Komentář
<p>(83c) ŽD3 <u>Vymezení:</u> RS2 úsek Brno–Šakvice–Břeclav–hranice ČR/Rakousko, Slovensko (–Wien/Bratislava). <u>Důvod vymezení:</u> Potřeba vymezit koridor vysokorychlostní železniční dopravy v úseku Brno–Šakvice a stávajícího koridoru trati v úseku Šakvice–Břeclav–hranice ČR/Rakousko, Slovensko (–Wien/Bratislava) pro případné územní změny vynucené zvyšováním rychlosti na stávajícím koridoru. Propojení ČR na vysokorychlostní železnici v Rakousku a připojení na Slovensko. Splnění požadavků TEN-T.</p>	<p>-1</p>	<p>V úseku plánované koridoru, respektive jeho blízkosti, se nachází EVL Vranovický a Plačkův les a především EVL Soutok – Podluží a PO Soutok-Tvrdonicko. Sřetů s EVL Soutok – Podluží a PO Soutok-Tvrdonicko se nelze zcela vyhnout, předpokládá se zvyšování rychlosti na stávajícím koridoru a s tím související územní změny. V uvedené EVL je předmětem ochrany více lesních, lučních, mokřadních či vodních biotopů a na ně vázaných předmětů ochrany (bobr, bolen dravý, čolek dunajský, drsek menší, drsek větší, hořavka duhová, hrouzek Vladykovův, ježdík dunajský, ježdík žlutý, klínatka rohatá, kuňka ohnivá, lesák rumělkový, ohniváček černočerný, ostrucha křivočará, páchník hnědý, piskoř pruhovaný, sekavec, svinutec tenký, tesařík obrovský, velevrub tupý a vydra říční. V rámci ptačí oblasti jsou předmětem ochrany čáp bílý, ledňáček říční, lejsek bělokrký, luňák červený, luňák hnědý, orl královský, raroh velký, strakapoud prostřední, včelojed lesní a žluna šedá.</p> <p>Primárně se předpokládá využití stávajícího koridoru, čímž budou případné zásahy do EVL a PO zmírňovány. Koridor rovněž přispěje k vyšší fragmentaci krajiny a může dojít ke snížení její migrační propustnosti, což bude s ohledem na předměty ochrany řešitelné. Tyto vlivy budou řešeny a zmírňovány při technickém řešení, např. řešením mostních konstrukcí apod.</p>
<p>(83d) ŽD4 <u>Vymezení:</u> RS1 úsek Praha–Brno. <u>Důvod vymezení:</u> Potřeba vymezit koridor vysokorychlostní železniční dopravy v úseku Praha–Brno. Propojení největších měst ČR páteří vysokorychlostní železniční dopravou. Součást TEN-T.</p>	<p>-1</p>	<p>Trasa koridoru není v rámci PÚR jednoznačně dána. V dané oblasti se nenacházejí plošně rozsáhlejší EVL nebo PO. Nachází se zde více plošně méně rozsáhlejších EVL. Potenciálním sřetům bude předcházeno při vymezování konkrétní trasy koridoru v rámci navazující územně plánovací dokumentace.</p> <p>Vybudování VRT přispěje k vyšší fragmentaci krajiny a ovlivnění migrační propustnosti krajiny zejména v oblasti Vysočiny. Toto bude minimalizováno vhodnou lokalizací a při přípravě konkrétního záměru – např. vhodně řešenými železničními viadukty, přemostěním, doprovodnými opatřeními pro zajištění migrační propustnosti apod. Tímto budou potenciální negativní vlivy zmírňovány nebo minimalizovány.</p>
<p>(83e) ŽD5 <u>Vymezení:</u> RS1 úsek Prosenice–Ostrava–hranice ČR/Polsko (–Katowice) včetně dopravně bezkolizního napojení RS1 na stávající trať č. 321 směr Ostrava-Vítkovice. <u>Důvody vymezení:</u> Propojení největších měst ČR páteří vysokorychlostní železniční dopravou. Zajistit realizaci vysokorychlostní železniční dopravy Prosenice–Ostrava–Svinov–hranice ČR/Polsko (–Katowice). Splnění požadavků TEN-T.</p>	<p>-1</p>	<p>V uvedeném úseku se nachází zejména EVL a PO Poodří a PO Heřmanský stav – Odra – Poolší. Stávající trať tvoří hranici CHKO/EVL/PO Poodří.</p> <p>Míra vlivů bude záviset na konkrétním vedení trasy koridoru, přičemž ta není v současné době známa a nelze proto provést jednoznačnější vyhodnocení. Vhodným vedením koridoru se lze sřetům vyhnout nebo je minimalizovat.</p> <p>Zároveň je zde předpoklad dalšího narušení migračních koridorů v rámci Moravské brány.</p> <p>Potenciální sřety s výše uvedenými EVL a PO a ovlivnění migrační propustnosti budou zmírňovány při zpřesňování trasy koridoru a technickým řešením konkrétního záměru, např. vedením části úseku v tunelu, přemostěním toků a viadukty, migračními</p>

Záměr	Hodnocení	Komentář
		nadchody či podchody apod.
<p>(83f) ŽD6 <u>Vymezení:</u> RS1 úsek Brno–(Přerov)–Prosenice. <u>Důvod vymezení:</u> Propojení největších měst ČR páteří vysokorychlostní železniční dopravou. Na základě vyřešení problému potřeby vysokorychlostní železniční dopravy v úseku Brno–napojení na železniční trať Přerov – Olomouc nebo přes Přerov.</p>	-1	<p>V rámci řešeného koridoru se nachází EVL Morava – Chropýňský luh, přičemž střetu/křížení se nelze zcela vyhnout. Předmětem ochrany jsou zde biotopy V1F, M7, T1.6, T1.1, L2.3 a L2.4 a druhy bobr, čolek velký, hrouzek Kesslerův, modrásek bahenní a ohniváček černočerný. Konkrétní trasa koridoru není dána a nelze proto predikovat konkrétní vlivy. Střety budou zmírňovány vhodným vedením trasy koridoru a při technickém řešení úprav koridoru (např. přemostěním).</p>
<p>(83g) ŽD7 <u>Vymezení:</u> RS3 úsek Praha–Beroun. <u>Důvod vymezení:</u> Provéřít potřebu vysokorychlostní železniční dopravy směrem na Plzeň, jako součást širšího evropského železničního koridoru. Úsek Praha–Beroun je součástí TEN-T.</p>	-1	<p>V dané oblasti se nachází EVL Karlštejn – Koda, jako nejpravděpodobnější se zde jeví tunelová varianta (pozn. o délce cca 25 km), která eliminuje většinu potenciálních negativních vlivů na životní prostředí a lokality soustavy Natura 2000. Případné jiné varianty než tunelové by mohly představovat negativní dopady na uvedenou EVL, proto ji doporučujeme respektovat.</p>
<p>(83h) ŽD8 <u>Vymezení:</u> RS5 úsek Praha–Hradec Králové–hranice ČR/Polsko (–Wroclaw). <u>Důvod vymezení:</u> Potřeba propojení vysokorychlostní železniční dopravy směrem na Polsko. Součást sítě TEN-T.</p>	-1	<p>Trasa dána pouze schematicky, konkrétní vedení koridoru není dáno. U obecně navrženého koridoru je zde riziko ovlivnění PO Broumovsko a EVL Metuje a Dřevíč. V koridoru se nachází také více menších EVL. Vlivy, respektive míru rizika těchto střetů, nelze v této obecnosti určit, neboť není známa konkrétnější trasa. Lze předpokládat, že střetům s uvedenými EVL nebo PO se bude možno vyhnout při konkrétnější lokalizaci trasy koridoru. Výstavba železničního koridoru může obecně přispět k vyšší fragmentaci krajiny a narušení migračních koridorů pro volně žijící živočichy v této oblasti. Toto riziko bude sníženo při zpřesňování trasy koridoru a technickým řešením konkrétního záměru, např. vedením části úseku v tunelu, přemostěním toků a viadukty, migračními nadchody či podchody apod.</p>
<p>(88) CE1 ŽD12 <u>Vymezení:</u> Děčín Nymburk Kolín včetně Libické spojky, Golčův Jeníkov Světlá nad Sázavou. Jedná se o trať Trať č. 073 úsek Děčín–Ústí nad Labem–Střekov, č. 072 úsek Ústí nad Labem–Střekov–Lysá nad Labem, č. 231 úsek Lysá nad Labem–Kolín, č. 020 Libická spojka a č. 230 úsek Kolín–Havlíčkův Brod. <u>Důvod vymezení:</u> Dodržení závazků ČR jako signatáře mezinárodních dohod AGC a AGTC, Zvýšení rychlosti a kapacity trati. Součást TEN-T. Jedná se o trať č. 073 Děčín–Ústí nad Labem–Střekov, č. 072 Ústí nad Labem–Střekov–Lysá nad</p>	-1	<p>Z plošně rozsáhlejších naturových území se v trase záměru nacházejí EVL Porta Bohemica, EVL České Švýcarsko, EVL Labské údolí, EVL Kokořínsko a EVL Libické luhy. Těmto střetům se nelze zcela vyhnout, ale lze předpokládat, že potenciálně negativní vlivy budou minimalizovatelné vhodným vedením trati při jejím zpřesnění v rámci navazující přípravy a využitím stávajících úseků a při technickém řešení úprav koridoru (např. přemostěním). V případě úseku trati č. 020 Libická spojka je vhodné s ohledem na zajištění migrační prostupnosti území a ochranu EVL Libické luhy řešit variantu propojení severně od dálnice D11.</p>

Záměr	Hodnoční	Komentář
<p>Labem, č. 231 Lysá nad Labem–Kolín, č. 230 Kolín–Havlíčkův Brod a Libická spojka č. 020, která není součástí TEN-T a představuje nové kapacitnější napojení trati č. 020 od Hradce Králové na trať č. 231.</p>		
<p>(95a) ŽD8 ŽD19 <u>Vymezení:</u> Trať č. 037 úsek (Zawidów–) Hranice Polsko/ČR–Liberec, č. 030 úsek Liberec–Turnov, č. 070 úsek Turnov–Mladá Boleslav a alternativní možnosti spojení v úseku Mladá Boleslav–Praha. <u>Důvod vymezení:</u> Vytvořit podmínky pro zvýšení rychlosti spojení a elektrifikaci trati č. 070, a to variantně: a) na úseku stávající trati č. 070 Praha–Všetaty nebo b) v úseku Praha–Mladá Boleslav novým koridorem podél dálnice D10, nebo s využitím úseku trati č. 231, TEN-T Praha–Lysá nad Labem a trati č. 232 do Milovic, s novou spojkou mezi tratěmi č. 232 a 071, části trati 071 (Nymburk–Mladá Boleslav), dále úseky tratí č. 070, 030 a 037 Praha–Mladá Boleslav–(Turnov)–Liberec–hranice ČR/Polsko (–Zawidów).</p>	<p>Obě varianty 0</p>	<p>Uvedený koridor neprovází přes žádnou plošně rozsáhlejší PO nebo EVL. V širší oblasti, kudy bude koridor veden, se nachází pouze několik plošně menších EVL. Je proto – v případě obou variant – velmi pravděpodobné, že při zpřesnění trasy koridoru v navazujících ÚPD k žádným střetům s EVL ani PO nedojde. Vlivy jsou proto považovány za nulové.</p> <p>Vlivy obou uvedených variant na lokality soustavy Natura 2000 jsou minimální a vzájemně srovnatelné.</p>
<p>(95c) ŽD21 <u>Vymezení:</u> Trať č. 260 úsek Česká Třebová–Brno. <u>Důvod vymezení:</u> Příprava promítnutí územních změn k dosažení požadovaných rychlostních parametrů a předjízdových délek výhyben pro nákladní dopravu, doplnění výhyben na dalších částech trati pro další zvýšení kapacity a dokončení peronizací v zastávkách hromadné dopravy, odstranění některých úrovnových přejezdů. Splnění požadavků TEN-T úsek I. TŽK, trať č. 260 Česká Třebová–Svitavy–Blansko–Brno–Maloměřice.</p>	<p>-1</p>	<p>V daném koridoru se nachází plošně rozsáhlejší EVL Údolí Svitavy. S ohledem na důvod vymezení se dají předpokládat pouze zásahy/střety menšího rozsahu, které bude potřeba minimalizovat při lokalizaci konkrétních úprav trati a při přípravě konkrétních záměrů.</p>
<p>(95d) ŽD22 <u>Vymezení:</u> Trať č. 020 úsek Velký Osek–Hradec Králové–Choceň. <u>Důvod vymezení:</u> Zkapacitnění a zrychlení celostátní železniční trati č. 020 Velký Osek–Hradec Králové–Choceň, prodloužení nákladního koridoru od pravobřežní</p>	<p>-1</p>	<p>Záměr využívá stávajících koridorů železniční dopravy. V blízkosti se nachází plošně rozsáhlejší EVL Orlice a Labe, v trase koridoru dále EVL Žehuňsko, EVL Olešnice a PO Žehuňské rybníka – Obora Kněžičky. Těmto střetům se nelze zcela vyhnout, ale lze předpokládat, že budou minimalizovány vhodným vedením trati v navazujících ÚPD, využitím stávajících úseků trati a při přípravě konkrétních záměrů.</p>

Záměr	Hodnocení	Komentář
<p>labské železnice, odlehčení úseku souběžné trati č. 010 Kolín–Pardubice–Choceň pro nákladní dopravu (součásti I. a III. TŽK a TEN-T), zvýšení atraktivity železničního spojení do krajského města Hradce Králové z Prahy, zlepšení napojení průmyslové zóny Kvasiny na železniční dopravu.</p>		
<p>(95e) ŽD23 <u>Vymezení:</u> Úsek Praha – Benešov <u>Důvody vymezení:</u> Vytvoření koridoru pro rychlou kapacitní dopravní cestu, kde se očekává vysoká intenzita osobní dopravy, posilující úsek IV. TŽK Praha–Benešov–Veselí nad Lužnicí–České Budějovice–Horní Dvořiště–hranice ČR/Rakousko (–Linz).</p>	<p>0</p>	<p>V uvedeném úseku se nachází EVL Dolní Sázava, přičemž střetu se zde nelze zcela vyhnout. Předmětem ochrany je zde hořavka duhová a velevrub tupý. Lze předpokládat, že negativní vlivy záměru budou minimalizovány vhodným přemostěním vodního toku Sázavy a nedojde tedy k významnějším zásahům do biotopů hořavky a velevruba.</p>

Z výše uvedeného hodnocení vyplývá, že v případě nově navržených nebo významněji upravených koridorů železniční dopravy lze předpokládat více potenciálních střetů s některými lokalitami soustavy Natura 2000. Velké části těchto střetů lze předcházet vhodnou lokalizací daných koridorů v navazujících ZÚR krajů nebo ÚPD obcí.

Některým střetům (křížením, průchodem) se nelze zcela vyhnout. Zde je nutné minimalizovat střety vhodným vedením koridoru (např. mimo nejcennější části lokalit, mimo biotopů předmětů ochrany apod.) a při přípravě konkrétních záměrů vhodným technickým řešením, tj. přemostěním, viaduktem, migračními podchody nebo nadchody aj.

5.2.5.2 Silniční doprava

Hodnoceny byly koridory SD7, SD8 a SD13. Ostatní koridory nebyly hodnoceny, protože u nich nedošlo ke změně nebo úpravy spočívají pouze v upřesnění a sjednocení popisu již dříve navrženého a vyhodnoceného záměru, úpravě popisu záměru, sloučení záměrů s jiným již schváleným záměrem, vypuštění části koridoru apod.

Záměr	Hodnocení	Komentář
<p>(104) R35a SD7 <u>Vymezení:</u> D35 úseky Úlibice–Hradec Králové, Sedlice (Hradec Králové) Opatovice nad Labem–Vysoké Mýto–Moravská Třebová–Mohelnice (E442) a D35 úsek Křelov–Břuchotín–Olomouc (Slavonín). <u>Důvod vymezení:</u> Paralelní trasa odlehčující dálnici D1. Součást TEN-T.</p>	0	Koridor veden mimo ptačí oblasti a mimo plošně větší EVL. Riziko střetu je nízké.
<p>(106) R52 SD8 <u>Vymezení:</u> D52 úseky D2–Rajhrad, Pohořelice–Mikulov–Drasenhofen/Rakousko (E461) hranice ČR/Rakousko (–Drasenhofen). <u>Důvod vymezení:</u> Zkvalitnění silničního–dálničního spojení Brno–Vídeň. Vazba na rakouskou dálniční silniční síť. Součást TEN-T.</p>	0	Jedná se o koridor stávající trasy a zpřesnění textace. Změna se týká pouze úseku D52 úseky D2–Rajhrad. V uvedeném úseku mimo plošně rozsáhlejší EVL nebo PO. Bez vlivu.
<p>(110a) SD13 <u>Vymezení:</u> Silnice I. třídy I/49 úsek Vizovice–Horní Lideč–hranice ČR/Slovensko (–Púchov). <u>Důvod vymezení:</u> Přenesení zvýšeného dopravního výkonu ze stávající silnice I/50, procházející přes CHKO Bílé Karpaty. Vazba na slovenskou silniční síť. Součást TEN-T. <u>Kritéria a podmínky pro rozhodování o změnách v území:</u> Pro udržení homogenity tahu silnice I. třídy navazující na dálniční úsek je třeba zajistit, aby křížení byla řešena pouze formou mimoúrovňových křižovatek (MÚK) včetně křížení se železnicí. Při vazbách na okolní území je třeba dbát na skutečnost, že se bude jednat o silnici s přístupem pouze pro motorová vozidla (omezený přístup). Minimalizovat dopady na krajinný ráz a migrační prostupnost krajiny.</p>	-1	Změna trasování silnice I/49. V úseku směrem na Slovensko se v blízkosti tohoto koridoru nachází EVL Beskydy. Tato EVL by neměla být daným koridorem přímo zasažena. Je však nutné zachování migrační prostupnosti krajiny pro předměty ochrany v EVL Beskydy, zejména velké savce (medvěd, vlk, rys) především v úseku mezi EVL/CHKO Beskydy a CHKO Bílé Karpaty. Toto je řešeno v rámci samotného znění článku. Toto bude řešitelné při přípravě konkrétního záměru zajištěním dostatečných a funkčních migračních koridorů.

Z výše uvedeného hodnocení vyplývá, že v případě nově navržených nebo významněji upravených koridorů silniční dopravy nebyly identifikovány významnější potenciální střety s lokalitami soustavy Natura 2000. Rizikem u koridoru I/49 je možné ovlivnění migrační prostupnosti v úseku mezi Beskydy a Bílými Karpaty, přičemž migrační prostupnost území v tomto úseku je nutné zachovat.

5.2.5.3 Lodní doprava

V návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR byl přidán článek (124a) - nový koridor pro vodní plavbu VD3: Vodní cesta využívaná na Vltavě v úseku Třebeňice–České Budějovice.

Záměr	Hodnocení	Komentář
<p>(124a) VD3 <u>Vymezení:</u> Vodní cesta využívaná na Vltavě v úseku Třebeňice–České Budějovice. <u>Důvod vymezení:</u> Zabezpečování parametrů vodních cest dopravně významných využívaných jako součásti vnitrozemské vodní dopravy a pro rekreační plavbu.</p>	0	<p>V uvedeném úseku řeky se nacházejí PO Údolí Vltavy a Otavy, PO Hlubocké obory, EVL Střední Povltaví u Drbákova a EVL Hlubocké obory.</p> <p>Lze očekávat zvýšení intenzity vodní dopravy a případné dílčí úpravy na některých lokalitách na březích řeky. Konkrétní podoba navazujících úprav není známá, lze předpokládat, že případné vlivy budou minimalizovány vhodnou lokalizací navazujících záměrů.</p> <p>U EVL Stř. Povltaví u Drbákova jsou předmětem ochrany lesní a skalní biotopy, ovlivnění nelze předpokládat.</p> <p>Také v případě EVL Hlubocké obory, kde jsou PO druhy hmyzu vázané na lesní porosty, nelze ovlivnění předpokládat. Také v případě PO Hlubocké ochrany (lejsek bělokrký, strakapoud prostřední) ani PO Údolí Otavy a Vltavy (výr velký, kulíšek nejmenší) nelze předpokládat vliv na předměty ochrany.</p>

5.2.5.4 Letiště

V návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR byl přidán záměr (133a) L3 - Prodloužení a rozšíření stávající vzletové a přistávací dráhy, vzletových a přiblížovacích prostorů letiště Brno-Tuřany, včetně nutného zvětšení samotného zázemí letiště.

Záměr	Hodnocení	Komentář
<p>(133a) L3 <u>Vymezení:</u> Prodloužení a rozšíření stávající vzletové a přistávací dráhy, vzletových a přiblížovacích prostorů letiště Brno-Tuřany, včetně nutného zvětšení samotného zázemí letiště. <u>Důvod vymezení:</u> Zvýšení kapacity mezinárodního letiště, zlepšení bezpečnosti letového provozu, kapacity pro multimodální dopravu. Součást TEN-T. <u>Úkoly pro územní plánování:</u> a) V závislosti na potřebách rozvoje letiště Brno-Tuřany řešit územní rozvoj dotčených obcí. b) Řešit napojení letiště na další druhy dopravy.</p>	0	<p>Plocha a její okolí mimo území lokalit soustavy Natura 2000 – bez vlivu.</p>

5.2.6 Koridory a plochy technické infrastruktury a souvisejících záměrů

5.2.6.1 Elektroenergetika

Aktuálně platná verze PÚR ČR vymezuje koridory a plochy a územní rezervy E1 až E25 pro vedení 400 kV, elektrické stanice 400/110 kV, významné energetické zdroje a další s touto problematikou spojená zařízení.

Nově jsou zde doplněny koridory a plochy E26-E29. Ke změnám došlo také u znění koridoru E13, E20 a E23.

Záměr	Hodnocení	Komentář
<p>(150b) E13 <u>Vymezení:</u> Koridor pro dvojitě vedení 400 kV Sokolnice–hranice ČR/Rakousko vedený mimo Lednicko-valtický areál (památku UNESCO) a CHKO Pálava a související plochy pro rozšíření elektrické stanice Sokolnice. <u>Důvody vymezení:</u> Posílení propojení ve směru na Rakousko. <u>Úkoly pro územní plánování:</u> Provéřít územní podmínky pro umístění rozvojového záměru a podle výsledků prověření zajistit ochranu území pro tento rozvojový záměr tak, aby bylo minimalizováno narušení hodnot území, pro které bylo prohlášeno světovou kulturní a přírodní památkou UNESCO, a minimalizováno narušení předmětů a cílů ochrany CHKO Pálava vymezením územních rezerv, případně vymezením koridoru a ploch.</p>	0	Jedná se o zpřesnění úkolu pro územní plánování zdůrazňující nutnost ochrany hlavních přírodních hodnot v daném území. Toto lze vnímat z hlediska ochrany lokalit soustavy Natura 2000 neutrálně z důvodu zachování úrovně ochrany přírodních hodnot v území.
<p>(150i) E20 <u>Vymezení:</u> Koridory pro dvojitě vedení 400 kV Kočín-Dasný, Kočín Dasný–Slavětice a Slavětice–Čebín a souvisejících ploch pro rozšíření elektrických stanic 400/110 kV Dasný, Kočín, Čebín a Slavětice.</p>	-1	Plocha stanice mimo území lokalit soustavy Natura 2000. V trase koridoru PO Českobudějovické rybníky. Předmětem ochrany jsou zde husa velká, kopřivka obecná, kvakoš noční, rybák obecný a slavík modráček středoevropský. Vzhledem k tomu že je koridor veden v rámci stávající trasy elektrického vedení, budou vlivy na předměty ochrany mírné a řešitelné vhodným technickým řešením.
<p>(150l) E23 <u>Vymezení:</u> Plocha elektrické stanice 400/110 kV Lískovec včetně koridorů pro její zapojení do přenosové soustavy a plochy pro rozšíření elektrických stanic Nošovice a Kletné. <u>Důvody vymezení:</u> Plocha a koridor pro elektrickou stanici a vedení, která umožní zvýšení spolehlivosti a posílení dodávky elektřiny z přenosové soustavy v oblasti Ostravska.</p>	-1	Návrh spočívá v doplnění plochy pro rozšíření elektrické stanice Kletné a nový koridor pro její zapojení do přenosové soustavy. Rozšíření stávající plochy je přijatelné, potenciálně významnější střety s limity životního prostředí nebyly identifikovány. Koridor je veden v trase stávajícího koridoru 400 kV, který vede přes EVL a PO Poodří. Vzhledem k tomu že je koridor veden v rámci stávající trasy elektrického vedení, budou vlivy na předměty ochrany mírné a řešitelné vhodným technickým řešením.

Záměr	Hodnocení	Komentář
<p>(150o) E26 <u>Vymezení:</u> Plocha elektrické stanice 400/110 kV Opočíněk včetně koridoru pro její zapojení do přenosové soustavy a koridory pro dvojitá vedení 400 kV Čechy Střed–Opočíněk a Opočíněk–Sokolnice, včetně souvisejících ploch pro rozšíření elektrických stanic Čechy Střed a Sokolnice. <u>Důvod vymezení:</u> Plocha a koridory pro elektrickou stanici a vedení umožňující zvýšení spolehlivosti a posílení dodávky elektřiny z přenosové soustavy do oblasti Pardubického a Královéhradeckého kraje a zvýšení tranzitní funkce přenosové soustavy v rámci evropského energetického systému.</p>	0	<p>Uvedené plochy pro rozšíření ploch elektrických stanic jsou v měřítku PÚR ČR bezproblémové, nebyl zjištěn střet. Trasa koridoru Opočíněk – Sokolnice vede v krátkém úseku přes EVL Chrudimka. S ohledem na charakter záměru, charakter lokality a zdvojení stávajícího koridoru nejsou významnější negativní vlivy předpokládány.</p>
<p>(150p) E27 <u>Vymezení:</u> Koridory pro dvojitá vedení 400 kV v úsecích Přeštice–Milín, Milín–Chodov, Milín–Sokolnice, Milín–elektrárna Orlík a souvisejících ploch pro rozšíření elektrických stanic Milín, Přeštice, Chodov a Sokolnice. <u>Důvod vymezení:</u> Koridory a plochy, které umožní zabezpečení výkonů zdrojů připojených do přenosové soustavy a zvýšení spolehlivosti přenosu, a to i v souvislosti s plánovaným postupným útlumem sítě 220 kV.</p>	-1	<p>V úseku Milín – Sokolnice vede koridor přes PO Údolí Otavy a Vltavy (výr velký, kulíšek nejmenší), EVL Jankovský potok. V úseku Milín–Chodov přes EVL Hladomoří a EVL Jablonná – mokřad. S ohledem na charakter záměru, charakter lokalit a zdvojení stávajícího koridoru jsou předpokládány pouze mírné negativní vlivy.</p>
<p>(150q) E28 <u>Vymezení:</u> Plocha elektrické stanice 400/110 kV v lokalitě Chýnov–Pelhřimov, včetně koridoru pro její zapojení do přenosové soustavy a koridoru pro zapojení vedení 400 kV Milín–Sokolnice. <u>Důvod vymezení:</u> Plocha a koridory pro elektrickou stanici a vedení umožňující zvýšení spolehlivosti a posílení dodávky elektřiny z přenosové soustavy do oblasti Jihočeského kraje a kraje Vysočina, a to i v souvislosti s plánovaným postupným útlumem sítě 220 kV.</p>	0	<p>Mimo lokality soustavy Natura 2000, vlivy nelze předpokládat.</p>
<p>(150r) E29 <u>Vymezení:</u> Plocha elektrické stanice 400/110 kV Malešice včetně koridoru pro její zapojení do přenosové soustavy. <u>Důvody vymezení:</u> Plocha a koridor pro elektrickou stanici a vedení umožňující zvýšení spolehlivosti a posílení dodávky elektřiny z přenosové soustavy do oblasti Hlavního města Prahy a Středočeského kraje, a to i v souvislosti s plánovaným postupným útlumem sítě 220 kV.</p>	0	<p>Mimo lokality soustavy Natura 2000, vlivy nelze předpokládat.</p>

V rámci výše uvedeného hodnocení byly popsány střety nově vymezených nebo upravených koridorů s evropsky významnými lokalitami nebo ptačími oblastmi. V případě elektrostanic nebyly zjištěny žádné střety. U koridorů dochází k více střetům, ty jsou však zmírňovány tím, že se jedná o zdvojení stávajících koridorů.

Rovněž obecně platí, že vedení elektrického napětí je rizikem pro řadu ptačích druhů, a je proto nutné realizaci navazujících záměrů podmínit zajištěním jejich patřičné ochrany přímo na elektrickém vedení.

5.2.6.2 Plynárenství

Návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR vymezuje nový koridor P16, kdy vymezuje koridor pro vedení plynu. Další významnější úpravy nebyly provedeny.

Záměr	Hodnocení	Komentář
<p>(160e) P16 <u>Vymezení:</u> Koridor pro tranzitní VTL plynovod přepravní soustavy vedoucí z (Sayda-) hranice Německo/ČR–Hora sv. Kateřiny–Přimda–hranice ČR/Německo (–Waidhaus). <u>Důvody vymezení:</u> Vysokotlaký plynovod DN 1400 přepravní soustavy vedoucí z okolí obce Hora Svaté Kateřiny (hranice ČR/Německo) k obci Přimda je součástí projektu Capacity4Gas, jehož záměrem je zvýšení bezpečnosti dodávek plynu v ČR a v celém regionu střední a východní Evropy a posílit strategickou roli v ČR v oblasti mezinárodního tranzitu plynu. Trasa plynovodu vede převážně v souběhu s již existující plynárenskou infrastrukturou.</p>	-1	<p>Koridor je veden v souběhu se stávající infrastrukturou. Zasahuje do EVL Východní Krušnohoří, PO Novodomské rašeliniště – Kovářská, EVL Doupovské hory.</p> <p>Problematické může být samotné období realizace, kdy jsou nutné významnější výkopové práce a hrozí narušení přírodních stanovišť, které jsou zde předmětem ochrany (v EVL Východní Krušnohoří), případně stanovišť pro druhové předměty ochrany.</p> <p>Přesná trasa koridoru není dána, není možné proto určit míru vlivu na konkrétní předměty ochrany. Dá se předpokládat, že střety budou minimalizovány vhodným vedením koridoru v rámci ÚPD a při přípravě konkrétního záměru.</p> <p>Po své realizaci nebude koridor s ohledem na svůj charakter představovat negativní vliv na přírodní hodnoty a předměty ochrany.</p>

5.2.6.3 Vodní hospodářství

V oblasti vodního hospodářství byla u článku 167 (LAPV) provedena úprava znění úkolu pro územní plánování a v případě článku 167b úprava textace.

Záměr/Úprava	Hodnocení	Komentář
<p>(167) LAPV <u>Úkoly pro územní plánování:</u> Kraje vymezí v ZÚR jako územní rezervy (pokud Politika územního rozvoje ČR nestanoví jinak) plochy pro vodní nádrže uvedené v <i>Generelu území chráněných pro akumulaci povrchových vod a základních zásad využití těchto území jako územní rezervy nebo jako návrhové plochy; návrhové plochy vymezovat v případě, kdy již budou vyčerpány možnosti ostatních opatření k zajištění vodohospodářských služeb a kdy dopady změny klimatu nebudou řešitelné jinými prostředky pro jejich neproveditelnost nebo pro jejich neúměrné náklady a stanoví základní zásady využití těchto</i></p>	0	<p>Návrh směřuje k úpravě úkolu pro územní plánování, který dává krajům možnost vymezit uvedené plochy nejen jako územní rezervy, ale také jako návrhové plochy. Tato možnost je dána při stanovení uvedených podmínek. Pokud by k takové potřebě došlo, bylo by nutné toto vymezení jako návrhová plocha podložit také vyhodnocením vlivů na lokality soustavy Natura 2000 v rámci aktualizace příslušných ZÚR. Tímto bude předcházeno rizikům potenciálních negativních vlivů.</p>

Záměr/Úprava	Hodnocení	Komentář
<p>území.</p> <p>(167b) SNT VoD2</p> <p><u>Vymezení:</u> Plocha pro vodní dílo Skalička suchou nádrží Teplice včetně dalších nezbytných ploch a koridorů pro stavby a opatření ke snížení povodňových rizik v povodí řeky Bečvy.</p> <p><u>Důvody vymezení:</u> Zabezpečení ploch pro vodní dílo Skalička suchou nádrží Teplice a ochrana území pro umístění staveb a technických a přírodně blízkých opatření ke snížení povodňových rizik v povodí řeky Bečvy na území více krajů.</p> <p><u>Kritéria a podmínky pro rozhodování o změnách v území:</u> Při posuzování a rozhodování o záměrech vytvářet podmínky pro související plochy a koridory veřejné infrastruktury. Zajištění územní ochrany lokalit pro realizaci staveb a technických a přírodně blízkých opatření ke snížení povodňových rizik. Při rozhodování a posuzování záměru na změny v území minimalizovat negativní narušení hodnot území a dopady na životní prostředí, především minimalizovat narušení předmětů a cílů ochrany soustavy NATURA 2000, maloplošná zvláště chráněná území, přírodní léčivé zdroje a vodní režim podzemních a povrchových vod.</p> <p><u>Úkoly pro územní plánování:</u> Vytvořit územní podmínky pro realizaci protipovodňové ochrany v povodí řeky Bečvy pomocí staveb a technických a přírodně blízkých opatření včetně suché nádrže Teplice vodního díla Skalička. Současně zajistit minimalizaci negativního narušení hodnot životního prostředí v území, zejména dopady na soustavu NATURA 2000, maloplošná zvláště chráněná území, přírodní léčivé zdroje a vodní režim podzemních a povrchových vod. Zajistit plochy a koridory pro umístění související veřejné infrastruktury.</p>	<p>-2</p>	<p>Varianta suché nádrže prošla posouzením vlivů na lokality soustavy Natura 2000 v rámci Aktualizace č. 1 PÚR ČR. Z vyhodnocení vyplynula suchá retenční nádrž jako akceptovatelná.</p> <p>Návrh Aktualizace č. 4 řeší možnost výstavby vodního díla Skalička. Pojem vodní dílo může zahrnovat širší spektrum konkrétních záměrů s různými dopady na lokality soustavy Natura 2000. V rámci posouzení byla hodnocena možnost vodní nádrže se stálým objemem vody, kterou lze v obecnosti koncepcí považovat za maximální.</p> <p>Potenciální vlivy na lokality soustavy Natura 2000 jsou v případě této možnosti oproti suché retenční nádrži významnější. Mezi její možné vlivy patří:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Výraznější přímý zásah, tj. zaplavení, do EVL Hustopeče – Štěrkáč s předmětem ochrany lesákem rumělkovým. Dojde k zaplavení ploch porostů lužního lesa, které slouží jako biotop pro lesáka rumělkového, případně k jejich odstranění. Toto narušení biotopu může populaci lesáka v dané EVL významně poškodit. (vliv -2) • Varianta s trvalou zátopou nemůže, s ohledem na předmět ochrany (netopýr velký) významněji ovlivnit EVL Hůrka u Hranic. (vliv 0) • Ovlivnění splaveninového režimu na řece Bečvě, která je štěrkonosnou řekou. Vedle toho bude u možnosti se stálou zátopou vznikat efekt „hladové“ vody s výraznějším erozním potenciálem. Regulací řeky Bečvy dojde k ovlivnění vodního režimu, což může mít negativní dopad na předměty ochrany v EVL Bečva – Žebračka, tj. biotopy L2.3 Tvrdé luhy nížinných řek, hrouzka Kesslerova a velevruba tupého. Není známa konkrétní podoba záměru vázaného na danou plochu, proto tento vliv na EVL Bečva – Žebračka nelze s ohledem na obecnost konkrétněji vyhodnotit (vliv ?). <p>Z výše uvedeného plyne, že vymezení dané plochy jako vodního díla může mít potenciálně významně negativní vliv na lesáka rumělkového, který je předmětem ochrany v EVL Hustopeče – Štěrkáč.</p> <p>(Pozn.: Jak je uvedeno výše, pojem vodní dílo umožňuje realizaci více možných typů záměrů, jako např. suchý poldr, poldr se stálým nadřazením, průtočná suchá nádrž, víceúčelová nádrž a obdobné. Je možné, že vliv některé z těchto možností bude nižší než hodnocená možnost zvolená jako maximální).</p>

5.2.7 Další úkoly pro ministerstva, jiné ústřední správní úřady a pro územní plánování

5.2.7.1 Úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady

Nebyly stanoveny žádné nové úkoly ministerstva a jiné správní úřady, ani u nich nedošlo k obsahově významným změnám, které by měly být předmětem posouzení. Naopak velká část článků byla zrušena.

5.2.7.2 Úkoly pro územní plánování

Převážná většina úkolů pro územní plánování byla zrušena nebo ponechána bez významnější změny. Nově byly zařazeny pouze úkoly č. 206 a 207, upraven byl také úkol č. 205, které jsou komentovány zde.

Uvedené úkoly a změny zde nejsou hodnoceny podrobně jako záměry, neboť se jedná o úkoly pro navazující řešení záměrů v rámci zásad územního rozvoje krajů.

(205) Vymezí plochy umožňující využití území pro vodní díla Kryry, Senomaty a Šanov a koridory pro přivaděče vody ~~vodní dílo Kryry – Kolečovický potok a vodní dílo Kryry – Rakovnický potok~~ **Ohře do povodí Blšanky a Rakovnického potoka s napojením do Kolečovického potoka**, včetně dalších nezbytných ploch a koridorů pro stavby a doprovodná technická a přírodě blízká opatření k omezení nedostatku vody, ke snížení povodňových rizik a optimalizaci vodního režimu území v povodí Blšanky a v povodí Rakovnického potoka, včetně ploch a koridorů pro umístění související veřejné infrastruktury.

Vyhodnocení	Jedná se o dílčí zpřesnění již schváleného úkolu v rámci schválené Aktualizace č. 5 PÚR ČR. Úkol směřuje k zajištění dostatku vody v povodí s nedostatkem srážek a optimalizaci vodního režimu v území.
Závěr	0 - Úprava je zpřesňujícího charakteru. Návrh lze akceptovat.
Doporučení	Bez doporučení

(206) **Prověřit možnost řešení střetu tranzitní dopravy s ochranou lázeňského místa a přírodních léčivých zdrojů Luhačovice.**

Vyhodnocení	Jedná se o úkol, který směřuje k omezení tranzitní dopravy v území lázeňské oblasti Luhačovice. Vlivy nelze předpokládat.
Závěr	0 - Návrh lze akceptovat.
Doporučení	x

(207) **Vymezí plochy a koridory umožňující využití území pro přivaděč vody ze soustavy stávajících vodních děl Slezská Harta - Kružberk, včetně ploch a koridorů pro související stavby a doprovodná technická a přírodě blízká opatření, k omezení nedostatku vody a zajištění posílení vodních zdrojů v povodí Horní Moravy vodou z povodí Odry, včetně ploch a koridorů pro umístění související veřejné infrastruktury.**

Vyhodnocení	Úkol směřuje k vymezení ploch a koridorů pro technická a přírodě blízká opatření k posílení vodních zdrojů v povodí Horní Moravy. Úkol je stanoven obecně, není dáno vymezení konkrétní trasy koridorů a ploch. Dojde k ovlivnění množství využitelné vody v povodí Odry, které je v současné době dostatek. Vlivy na lokality soustavy Natura 2000 nelze v této úrovni obecnosti předpokládat
Závěr	0 - Návrh lze akceptovat.
Doporučení	Bez doporučení

5.3 KOMENTÁŘ KE KUMULATIVNÍM A SYNERGICKÝM VLVIVŮM

V tomto měřítku posouzení návrhu Aktualizace č. 4 PÚR ČR je konkrétnější objektivní vyhodnocení kumulativních a synergických vlivů v podstatě nemožné. Obecněji lze za mírný kumulativní vliv považovat v případě koridorů silniční a železniční dopravy zhoršení migrační prostupnosti krajiny. Na tyto potenciální dopady bylo upozorněno u jednotlivých konkrétních záměrů. Ty by mohly ve vzájemné kumulaci s ostatními koridory mít na již narušenou migrační prostupnost krajiny pro živočichy další negativní vliv. Tyto vlivy se budou odvíjet od následné konkrétní lokalizace záměrů do území, které bude prováděno návazně v zásadách územního rozvoje krajů a následně v územně plánovací dokumentaci obcí a dále s ohledem na konkrétní realizaci jednotlivých záměrů řešených v rámci těchto koridorů. Obecně je nutné u těchto silničních a železničních koridorů nutné řešit a zajistit zachování migrační prostupnosti, a to např. při technickém řešení navazujících záměrů, např. přemostěním, tunelem, ekodukty, podchody aj.

Samotná Aktualizace č. 4 PÚR ČR navrhuje nově pouze menší množství záměrů (koridorů a ploch), u kterých nebyly identifikovány žádné významné synergické a kumulativní vlivy na lokality soustavy Natura 2000.

5.4 POROVNÁNÍ VARIANT ŘEŠENÍ POLITIKY ÚZEMNÍHO ROZVOJE Z HLEDISKA VÝZNAMNOSTI VLVIVŮ, POKUD BYLY TYTO VARIANTY PŘEDLOŽENY

Návrh Aktualizace č. 4 PÚR ČR je předkládán s výjimkou dílčích ploch a koridorů jako invariantní. Variantně je řešen železniční koridor ŽD19. U řady záměrů (plochy a koridory) je však možno na úrovni zásad územního rozvoje nebo územních plánů obcí prověřovat více variantních řešení, neboť Politika územního rozvoje vymezuje koridory a plochy pouze schematicky s ohledem na měřítko koncepce.

Z porovnání variant u uvedeného záměru ŽD 19 vyplývá, že vlivy obou uvedených variant na lokality soustavy Natura 2000 jsou minimální a vzájemně srovnatelné.

6. PROVEDITELNÁ OPATŘENÍ K PREVENCI, VYLOUČENÍ NEBO SNÍŽENÍ OČEKÁVANÝCH NEPŘÍZNIVÝCH VLIVŮ POLITIKY ÚZEMNÍHO ROZVOJE, VČETNĚ ODŮVODNĚNÍ JEJICH STANOVENÍ

Pro předcházení, zmírnění nebo minimalizaci negativních vlivů by měly být uplatňovány tyto podmínky a opatření:

- U OB6 Ústí nad Labem v případě nového koridoru I/13 minimalizovat zásahy do PO Labské pískovce a Libouchecké bučiny.
- U koridorů pro VRT a další železniční tratě, u kterých byly identifikovány potenciálně negativní nebo konkrétněji nehodnotitelné vlivy na lokality soustavy Natura 2000 (tj. koridory Ž1, ŽD3-ŽD8, ŽD12, ŽD21 a ŽD22), minimalizovat střety s ptačími oblastmi a evropsky významnými lokalitami vhodnou lokalizací koridorů v rámci vyhledávacích studií, ZÚR a ÚPD obcí. Současně zachovat migrační prostupnost území.
- V případě koridoru ŽD12 v úseku trati č. 020 Libická spojka je vhodné s ohledem na zajištění migrační prostupnosti území a ochranu EVL Libické luhy řešit variantu propojení severně od dálnice D11.
- U koridoru SD13 (I/49) minimalizovat střety s EVL Beskydy vhodnou lokalizací koridoru v rámci ZÚR a ÚPD obcí a zachovat migrační prostupnost krajiny pro živočichy, zejména velké savce, především v úseku mezi EVL/CHKO Beskydy a CHKO Bílé Karpaty.
- U koridorů elektrického vedení, u kterých se předpokládá zdvojení stávajícího vedení v současné trase a byly identifikovány potenciálně negativní vlivy na lokality soustavy Natura 2000 (tj. koridory E23, E27), předložit tyto záměry v takové technické podobě, aby byly minimalizovány negativní vlivy na lokality soustavy Natura 2000 a současně u nich zajistit odpovídající technická opatření pro ochranu ptáků.
- U koridoru VTL plynovodu (tj. P16), pokud budou vedeny v současné trase plynovodu, předložit tyto záměry v navazujících řízeních v takové technické podobě, aby byly minimalizovány negativní vlivy na lokality soustavy Natura 2000 (tj. konkrétně EVL Východní Krušnohoří, EVL Novodomské rašeliniště – Kovářská, EVL Doupovské hory).
- Plocha VoD2 - vymezení dané plochy jako vodního díla může mít potenciálně významný negativní vliv na lesáka rumělkového, který je předmětem ochrany v EVL Hustopeče – Štěrkač. Dále je zde předpokládán vliv na EVL Bečva – Žebračka. Z těchto důvodů požadujeme znění daného článku upravit tak, že z něj budou vyloučeny varianty s významně negativním vlivem na lokality soustavy Natura 2000 (např. varianta se stálou zátopovou). Případně požadujeme ponechat původní znění článku.

Odůvodnění: Doporučená opatření by měla předejít přímým střetům navržených koridorů a ploch s lokalitami soustavy Natura 2000 a tím riziko negativního vlivu eliminovat, případně riziko negativního ovlivnění významně minimalizovat.

6.1 POROVNÁNÍ MÍRY VLIVU POLITIKY ÚZEMNÍHO ROZVOJE BEZ PROVEDENÍ OPATŘENÍ K PREVENCI, VYLOUČENÍ NEBO SNÍŽENÍ OČEKÁVANÝCH NEPŘÍZNIVÝCH VLIVŮ ZÁMĚRU S MÍROU VLIVU V PŘÍPADĚ JEJICH PROVEDENÍ

V rámci hodnocení byly u několika nově navržených koridorů identifikovány potenciálně negativní vlivy a rizika pro některé evropsky významné lokality a ptačí oblasti. S výjimkou VoD2 Skalička byly ve všech ostatních případech identifikovány pouze mírné negativní vlivy. K nim byla doporučena opatření pro předcházení těmto negativním vlivům nebo jejich minimalizaci.

Tato opatření by měla být aplikována v průběhu navazující přípravy daných záměrů, tj. zejména v rámci navazující ÚPD krajů a obcí a při přípravě konkrétních záměrů v rámci územního řízení a procesu EIA.

S ohledem na měřítko a obecnost PÚR a vymezení koridorů jako spojnic jednotlivých míst bylo i posouzení vlivů na soustavu Natura 2000 provedeno v odpovídající podrobnosti. Tomuto odpovídá také podrobnost navržených opatření a podmínek. Při zohlednění stanovených opatření, podmínek a doporučení budou identifikovaná rizika a vlivy na lokality soustavy Natura 2000 ve výsledku nulové nebo mírnější než bez nich. Konkrétněji nelze za těchto podmínek porovnání míry vlivu PÚR ČR s provedením či neprovedením opatření provést.

7. ZÁVĚR POSOUZENÍ Z HLEDISKA VÝZNAMNOSTI VLIVU POLITIKY ÚZEMNÍHO ROZVOJE A KONSTATOVÁNÍ, ZDA POLITIKA ÚZEMNÍHO ROZVOJE MÁ NEBO NEMÁ VÝZNAMNÝ NEGATIVNÍ VLIV NA PŘEDMĚT OCHRANY NEBO CELISTVOST EVROPSKY VÝZNAMNÉ LOKALITY NEBO PTAČÍ OBLASTI

Předmětem hodnocení byl návrh Aktualizace č. 4 Politiky územního rozvoje ČR v podobě, v jaké jej vyhotovil zpracovatel – Ústav územního rozvoje – k listopadu roku 2020.

Cílem naturového posouzení bylo zjistit, zda návrh koncepce jako celek, respektive koridory, plochy nebo další úpravy v něm nově provedené nebo významněji pozměněné vůči aktuálně platné podobě, mohou nebo nemohou mít významně negativní vliv na lokality soustavy Natura 2000, tedy na ptačí oblasti a evropsky významné lokality.

Na základě provedeného hodnocení, které je popsáno v předchozích kapitolách, je možno prohlásit, že:

Předložený návrh Aktualizace č. 4 Politiky územního rozvoje ČR bude mít významný negativní vliv na předměty ochrany a na celistvost evropsky významných lokalit a ptačích oblastí soustavy Natura 2000.

Toto je dáno návrhem plochy VoD2 – plochy pro vodní dílo Skalička. Vymezení dané plochy jako vodního díla může mít významně negativní vliv na lesáka rumělkového, který je předmětem ochrany v EVL Hustopeče – Štěrkač.

U dalších koridorů a ploch a dalších úprav obsažených v návrhu APÚR č. 4 nebyly významné negativní vlivy identifikovány. U některých navržených koridorů a ploch byly identifikovány potenciální mírné negativní vlivy. Pro předcházení, zmírnění nebo minimalizaci těchto negativních vlivů byly navrženy podmínky uvedené v kap. 6.

7.1 RÁMCOVÉ ZHODNOCENÍ MOŽNOSTÍ PŘÍPADNÝCH KOMPENZAČNÍCH OPATŘENÍ, JE-LI VLIV KONCEPCE HODNOCEN JAKO VÝZNAMNĚ NEGATIVNÍ

Vliv koncepce byl vyhodnocen jako významně negativní díky návrhu plochy VoD2 – plochy pro vodní dílo Skalička. V rámci naturového posouzení je doporučeno upravit znění daného článku tak, že z něj budou vyloučeny varianty s významně negativním vlivem na lokality soustavy Natura 2000 (např. varianta se stálou zátopovou). Případně doporučujeme ponechat původní znění článku.

S ohledem na to, že příprava návrhu aktualizace č. 4 PÚR ČR doposud probíhá a existuje zde možnost úprav stávajícího znění u dané plochy, nebyla zatím podrobněji hodnocena a řešena případná kompenzační opatření. Ke zhodnocení jejich možnosti lze využít informace uvedené v publikaci Příručka k hodnocení významnosti vlivů na předměty ochrany lokalit soustavy Natura 2000. Zde jsou hodnoceny i možnosti kompenzačních opatření pro jednotlivé předměty ochrany. Pro lesáka rumělkového jsou uvedeny tyto možnosti:

Vhodná opatření by teoreticky mohla spočívat v ponechávání starých a prosýchajících stromů, ponechávání mrtvého dřeva a ve zvýšení věkové a strukturální heterogenity porostů. Dopady těchto zásahů se ale projeví minimálně až za několik let, u změny struktury porostů až za několik desítek let. Možnosti kompenzačních opatření jsou tedy nízké.

8. POUŽITÉ ZDROJE LITERATURY

- Chytrý M. et al. (2001): Katalog biotopů České republiky. AOPK ČR, 307 s.
- Chytrý M. et al. (2010): Katalog biotopů České republiky – 2. vydání. AOPK ČR, 447 s.
- MMR (2019): Zpráva o uplatňování Politiky územního rozvoje České republiky, ve znění Aktualizace č. 1
- MŽP ČR (2007): Metodika hodnocení významnosti vlivů při posuzování podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.
- MŽP ČR (2018): Metodický pokyn „Postup hodnocení vlivů koncepcí a záměrů na evropsky významné lokality a ptačí oblasti“, Věstník MŽP, listopad 2018.
- MŽP Č (2019): Stanovisko MŽP k potřebě posouzení návrhu obsahu aktualizace Politiky územního rozvoje ČR, ve znění Aktualizace č. 1 z hlediska vlivů na životní prostředí, vydáno dne 28. února 2019 - Č. j.: MZP/2019/710/447
- Směrnice Rady č. 92/43/EEC z 21.5.1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (NATURA 2000).
- Vyhláška č. 142/2018 o náležitostech posouzení vlivu záměru a koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti a o náležitostech hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny
- Zákon ČNR ČR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů

- www.biolib.cz
- www.biomonitring.cz
- www.mapy.cz
- www.mzp.cz
- www.natura2000.cz
- www.nature.cz
- www.priroda.cz
- www.sbirka.cz
- Data z AOPK ČR – vymezení zvláště chráněných území a lokalit soustavy Natura 2000